20

ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ

ಐತಿಚಂಡ ರಮೇಶ್ ಉತ್ತಪ್ಪ

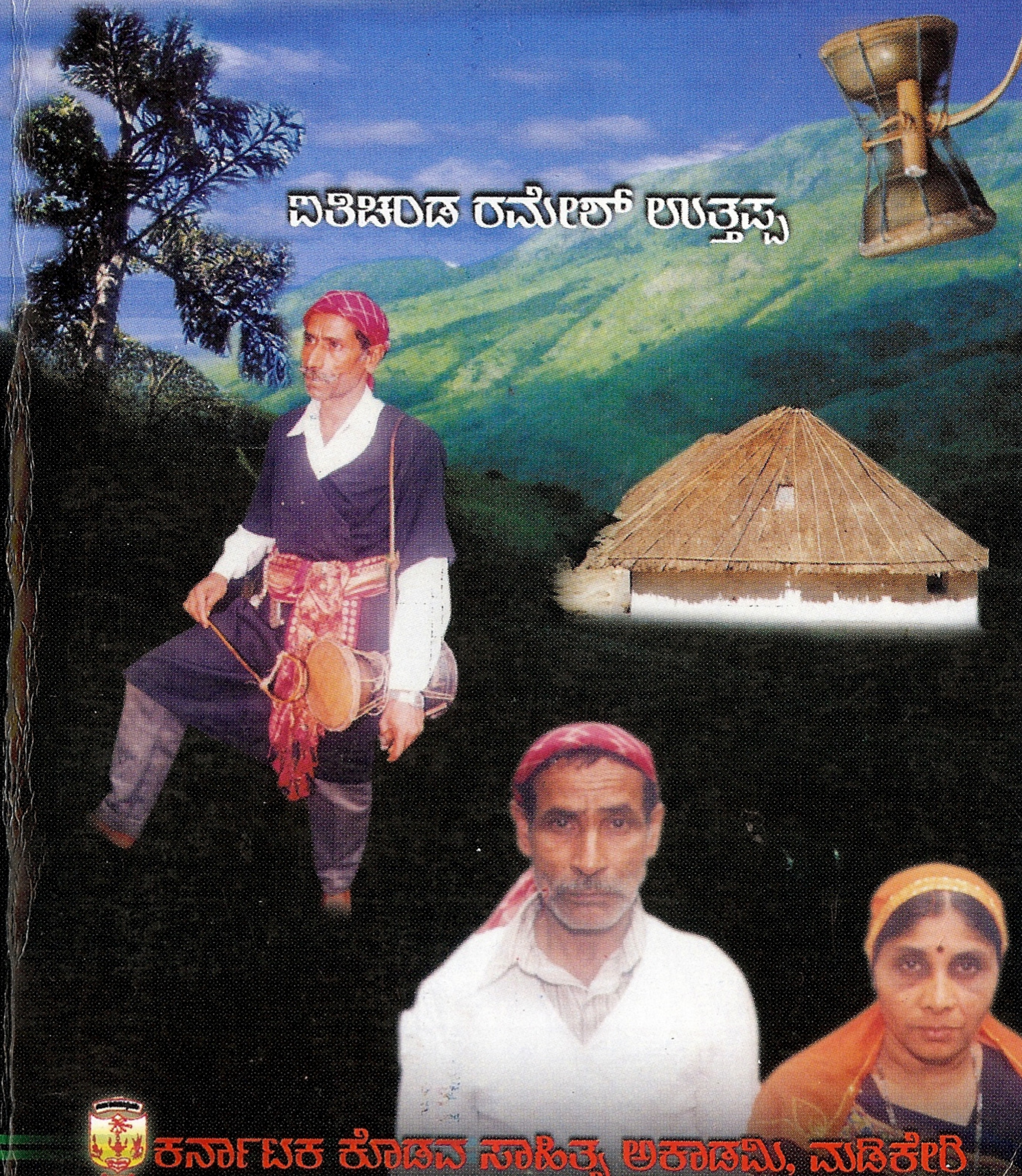

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ, ಮಡಿಕೇರಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಡಿಕೇರಿ

'ಪ್ರಾಮಲೆ ಕುಡಿಯ'

(ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರಬಂಧ)

ಐತಿಚಂಡ ರಮೇಶ್ ಉತ್ತಪ್ಪ

"*POOMALE KUDIYA*" a book in Kodava Language written by **Iythichanda Ramesh Uthappa**, Published by the "**Karnataka Kodava Sahithya Academy**, during December 2002.

ಕ್ರಯ ಉ. 30/-

Price Rs. 30/-

All Rights Reserved

ಪ್ರಕಟಣೆ : ಡಿಸೆಂಬರ್ 2002

ಬೊಳಿಪಡ್ತ್‌ನವು :-

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಡಿಕೇರಿ

ಎದಿಕೆ ಪಾಳೆ :-

ಪ್ರಕಾಶ್ ಚಿಕ್ಕಪಾಳ್ಯ,
ವಿಸ್ಮಯ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್
ಮೈಸೂರ್

ಅಚ್ಚ್‌ಕಾರ:-

ಗುಡ್‌ಟಚ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ಪ್ರಿಮೀಯರ್ ಸ್ಟುಡಿಯೋಸ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್
ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರಂ
ಮೈಸೂರು. ಫೋನ್ : 512626 / 517919

ಅಧ್ಯಕ್ಷಂಡ ತಕ್ಕ್

ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಳ್‌ಚೆಕ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪೇಚಾಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಕೊಡವ ಭಾಷೆಲ್ ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಪೆರ್ತ್ ನಲ್ಲ ನಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕ ಪೊರ ಬಂದಂಡುಂಡ್. ಬೊರಿ, ಕಥೆ, ಕವನತ್‌ರನ್ನತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪದ್ ಮಾತ್ರ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಉದ್ದೇಶ ಅಲ್ಲ. ಪಳಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮೂಲನಿವಾಸಿಯ, ಅಯಿಂಗಡ ಬಾಳ್ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೂಡ್‌ನನ್ನಕೆ ಕೊಡಗ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಜನಡ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆನ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿತ್ ಜನಕ್ ಅದ್‌ಂಡ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡ್‌ಪದ್ ಇನ್ನತ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಾಂಡ ಉದ್ದೇಶ.

ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಒರ್ ಸಮಗ್ರವಾನ ಅಧ್ಯಯನತ್‌ನ ಇಕ್ಕ ಮಾಡಿತ್ ಅದ್‌ನ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪತ್‌ಲ್ ಪೊರ ಬೂಕಿಯಂಡುಂಡ್. ಇನ್ನತ ಸಂಶೋಧನೆಕ್ ಏರ ಪುರ್‌ಡ್ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿಂಜಿ ಕೊಡಗ್‌ರ ಬೋರೆ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಅಧ್ಯಯನ ನಡ್‌ಂದಂಡುಂಡ್. ಅದ್ ತ್‌ೕಂದತೇಂಗಿ ನಂಗ ನಂಗಡ ಜನಡ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಕ್ ಪಿಂಞ ಪೊರಮೆತ್‌ರಯಿಂಗಕ್ ಇಲ್ಲಿಯತಯಿಂಗಡ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಂಜವಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಸುಲಭ ಆಪ. ಅಲ್ಲತೆ, ಸಂಶೋಧನೆಲ್, ಅಧ್ಯಯನತ್‌ಲ್, ಮಹಾ ಪ್ರಂಬಂಧತ್ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಡ ಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲತನ್ನೆಕೆ ಇನ್ನತಾನುಂಡ್ ಬೊಳಿಯು ಎಣ್ಣುವದ್ ನಂಗಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಒರ್ ಅಧ್ಯಯನತ್‌ಲ್ ಎಲ್ಲಾ ತ್‌ೕಂದ್ ಪೋಪುಲೆ. ವಿಷಯ ಉಳ್ಳಚ್ಚಕ್ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡ್‌ಂದಂಡೇ ಇಕ್ಕಂಡು. ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಪಳಿಯ ನಡ್‌ಪುತೊಡ್‌ಪು, ಆಚಾರವಿಚಾರ, ಪದ್ದತಿ-ಪರಂಪರೆ, ಬಾಳ್‌ಬದ್‌ಕ್ ಇನ್ನತದ್ ದಾಖಲೆಲ್ ಇಪ್ಪಲೆ. ಆನಗುಂಡ್ ಪ್ರತಿಯೋರ್ ಮನೆಲ್ ಇನ್ನತ ಪುಸ್ತಕ ಉಂಡೇಂಗಿ ನಂಗಡ ನಯಿಕಲ್ ಸಾರ್ಥಕ ಆಪ.

ಚೆರಿಯಪಂಡ ಎಂ. ರಾಜಾ ನಂಜಪ್ಪ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಡಿಕೇರಿ

ತಾರೀಕ್-1-12-2002

4.

ಎಳ್ತ್ ಕಾರಂಡ ತಕ್ಕ್

ಪ್ರೀತಿರ ಅಭಿಮಾನಿಯಳೆ,

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ ನಾಕ್ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಕ್ ತಂದ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ ನಾನ್ ನಾಡ ಕೈಲಾಪಚ್ಚ್‌ಕ್ ಚಾಯೋಡೆ ನೀಸುವಕ್ ನೋಟಿಯೆ. ಇದ್ ನಾಕ್ ಚೆರಿಯ ವಯಸ್‌ಲ್ ಬಂದ ಬಲ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ನಾಕ್ ಈ ಕಾರ್ಬಾರ್ ವಹಿಸಿತ್ ನೀಕ್ ಕೈಯ್ಯವಾಂದ್ ಪುರ್‌ಡ್ ತಂದಂಡ್, ಎಲ್ಲಿ ಕ್‌ಣ್ಣ ಮರ್‌ಂದ್ ಪೋಕುವೋಂದ್ ವಾರ ವಾರ 'ಎಲ್ಲಿಕ್ ಎತ್ತಚೀ'ಂದ್ ಕೇಟಂಡ್ ಬೆರಿಯ ಬೆರಿಯ ಕಾರ್ಬಾರ್ ನೀಸುವನ್ನಕೆ ಮಾಡ್‌ನ ಕೊಡವ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಅಧ್ಯಕ್ಷಂಗಳಾನ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಅಯಂಗಕ್ ನಾಡ ಆದ್ಯ ವಂದನೆ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ನಾಡ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಕೂ ಕೈ ಕೂಟ್‌ನ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಸದಸ್ಯಂಗ ಪಿಂಞ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಕ್ ಎದೆ ದುಂಬ್‌ನ ವಂದನೆ.

ಅಭಿಮಾನಿಯಳೆ,

ನಾನ್ ಕುಡಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಕ್ ಪೋನನ್ನಕೆ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳೊ ಪ್ರತಿಭೆ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ ಮರ್‌ಳಾಯೆ. ಕಾಡ್‌ಲ್ ದಾಡ ಕಣ್ಣ್‌ಕೂ ಬೂವತೆ, ತಾಂಡ ಪಾಡ್‌ಕ್ ತಾನ್ ಬೀಂದಂಡ್ ಕಾಂಗತಾಪ ಚಾಯಿರ ಕಾಡ್ ಪೂವ್‌ರನ್ನಕೆ ಇಯಂಡಲ್ಲಿ ಬಲ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆ ಉಂಡ್. ಅದ್‌ನ ಅರಿವಕ್ ಪೋಯಿತ್ ನಾಡ ಜ್ಞಾನತ್‌ನ ಇಂಞಚ್ಚಕೂ

ಬೊಳಿತಿಯಂಡಿಯೆ. ಮಲೆ ಉಂಬ್‌ಳ್‌ರ್ ಕಡಿಕಲ್‌ಕ್ ಚೋರೆ ಒಕ್ಕುವಕ ಆನ ನೋಂಬಲ ಕುಡಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಪುದಿಯ ಪುದಿಯ ವಿಷಯ ಅರ್‌ಂಜಂಡ್ ಪೋಪಕ ಕ್‌ಟ್ಟನ ಕುಶಿಲ್ ಮರ್‌ಂದಿಯೆ. ಪಲಿಯತ್ ಅಳ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಬಂದಿರಾಂದ್ ಎದೆ ದುಂಬ್‌ನ ಪ್ರೀತಿಲ್ ತಕ್ಕರಿಚಿಟ್ಟದ್, ಮಲೆ ಉಂಬ್‌ಳ್‌ರ, ಉಣ್ಣಿ, ಸೊಳ್ಳೆ, ಕೊರ್‌ಂಬೆ ಕಡಿಕಲ್‌ರ ನೊಂಬಲತ್‌ನ, ಪತ್ತಿರ್‌ವದ್ ಕಿ ಮೀ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್ ಪತ್ತಿತ್ ಬಂದ ಸುಸ್ತ್‌ನ ಮರ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್. ಅವು ತಂದ ಕರ್ತ ಕಾಫಿ ಏದೇ ಬೂಸ್ಟ್, ಹಾರ್ಲಿಕ್ಸ್‌ರ ಚೋದ್‌ಕೂ ಕಮ್ಮಿಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಚುಟ್ಟ ಚಕ್ಕೆ ಕುರುರ ರಸ ಏದ್ ಹೋಟೇಲ್‌ರ ಡಿಷ್‌ಕೂ ಕಮ್ಮಿಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಕರ್ಮಂಜಿ ಪಣ್ಣ್‌ರ ಮಳ್‌ಂಜಿರ ಒಳ್‌ಲಿಂಜ ಚೋದ್ ಕಾಶ್ಮೀರತ್‌ರ ಏದೇ ಪಣ್ಣ್‌ಕೂ ಕಮ್ಮಿಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಅಕ್ಕಾಯಿತ್ ಮರತಿಂಜಿ ಉಳ್‌ಪ್‌ನ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಏದ್ ಫಾರಿನ್ ವೈನ್‌ಕೂ ಕಮ್ಮಿಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ವಾಟೆ ಗುಡಿಸ್‌ಲ್‌ರ ಒಳ್‌ಲ್ ತೂರತ್‌ರ ಪಲಂಬ್‌ಲ್ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟ್‌ಕೇಟಂಡ್ ಬುದ್ದವಕ ಬಂದ ವರ್‌ಕ್ ಏದ್ ಎ. ಸಿ ರೂಂ ಲು ಬಪ್ಪಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಲೆ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್‌ರ ಉಸಿರಾಯಿತ್ ಬಂದಂಡಿಂಜ ಆ ಗಾಳಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕ್‌ಟ್ಟುಲೆ. ಕೈ ನ್‌ಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಫ್ರಿಜ್‌ಲ್ ಬೆಚ್ಚನ್ನತ ಕ್ವಾಟ ನೀರ್‌ರ ಕೊಲ್ಲಿ ಕೂವ. ಕೆಲ ಬಯಿಪಕ ತಿಂಬಕ್ ಪಣ್ಣ್, ಮಾಂಗೆ, ಕಳ್‌ಂಜಿ, ಚಕ್ಕೆ ಉಂಡ್. ಬೋರಾಪಕಾಪಕ ಕೊಟ್ಟ್‌ವಕ್ ದುಡಿ ಉಂಡ್. ಪಾಡುವಕ್ ಪಾಟಾಳಿಯ ಉಂಡ್. ಕಥೆ ಎಣ್ಣ್‌ವಕ್ ಪೆರಿಯವು ಉಂಡ್. ಅಪರೂಪ ಆಚೇಗಿಯೂ ನಡ್‌ಂದತೇಂಗಿ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಉಂಡ್. ತಡಿಕ್ ಕಾಯಿಲ ಕಸ ಬಾತೇಂಗಿ ಏದ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆನೋ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಪೋಂಡ. ಮನೆರ ಬಯ್ಯತೇ ಕಾಡ್ ಮದ್ದ್‌ರ ತೊಪ್ಪು ತೋಲ್ ಉಂಡ್. ಬದ್‌ಕುವಕ್ ದಾಡೋ ಹಂಗೂ ಬೋಂಡ, ದಾಡ ಮುಲಾಜೂ ಬೋಂಡ. ಇಯಂಡದೇ ಆನ ಕಷ್ಟ, ಇಯಂಡದೇ ಆನ ಸುಖ, ಇಯಂಡದೇ ಆನಂತ ಬದ್‌ಕ್ . ಈ

ಬದ್‌ಕ್‌ನ ಅರಿಯುವಕ್ ಪೋನವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಗ್ಗಿ ಪೋಚೇಂಗಿ ಕುಂದ್‌ಂಜಿ ಇಳ್‌ಂಜಿ ಬಪ್ಪಕ್ ಕಾಲ್ ಬಪ್ಪಕ್ಕಿಲ್ಲೆ.

ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಕ್ ಪೋಪಕ ಎಲ್ಲಾ ಪದ್ದತಿ ಒಂದೇಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವವು ಉಂಡ್. ಮೇಲೆ ಕಾಂಬಕ ಎಲ್ಲಾ ಪದ್ದತಿಯೂ ಒರೇ ತರ ಕಂಡತೇಂಗಿಯೂ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿಯೂ ಓರೋರ್ ತರತ್‌ರ ವಿಶೇಷತೆ ಉಂಡ್. 'ಅಯಿಂಗಳ ಎನ್ನ್‌ಂಗ್ ನಂಗಡ ಕೂಡೆ ಹೋಲಿಕೇ ಮಾಡಂಡಿಯೇ, ಅಯಿಂಗಡ ಪದ್ಧತಿಯೂ ನಂಗಡದೂ ಒಂದೇ, ನಂಗ ಅಯಿಂಗಕುಂಜಿ ಎನ್ನತ ಕಮ್ಮಿಂದ್' ಎಣ್ಣ್‌ವವು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೈಯಿಟ್ಟ್ ಕಲಕುವವು, ಕುತ್ತ ಪರಿಯುವವು ಕೂಡ ಉಳ್ಳಾನಗುಂಡ್ ಏದೇ ಓರ್ ಸಂಶೋಧನೆ, ಅಧ್ಯಯನ ಇಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭ ಅಲ್ಲ. ಉಪ್ಪಕ್ ಪೋಕತೆ ಏರಿಲ್ ಅಳ್‌ತಂಡ್ ಉತ್ತಂಡುಳ್ಳದೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಎಣ್ಣ್‌ನನ್ನಕೆ!

ಏದೇಂಗಿ ಓರ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಒಬ್ಬನುಂಡ್, ಓರ್ ಪುಸ್ತಕತ್ ತ್‌ೕರ್‌ವದಲ್ಲ. ಅದ್ ಮಿಂಞತ್‌ರ್ ಸಂಶೋದನೆಕ್ ಮೊಟ್ಟ್ ಆಚ್ಚಿಕೆ. ಒಬ್ಬ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚದೇ ಸೆರಿಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಕಯ್ಯಲೆ. ಎಲ್ಲಾನೋ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಯಿತ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ತಪ್ಪ್ ಉಂಡೇಂಗಿ ಮಿಂಞಕ್ ಸೆರಿ ಮಾಡಂಡು. ಅದ್ ಬುಟ್ಟ್ ಮಿಂಞಕ್ ಇಳ್‌ಂಜಯಿಂಗಡ ಕಾಲ್‌ನ ಬಲ್‌ಚಿ ಇಟ್ಟತೇಂಗಿ ನಂಗ ಬಯ್ಯಕ್ ಪೋಪಲ್ಲತೆ ಮಿಂಞಕ್ ಬಪ್ಪ ಕಯ್ಯುಲೆ.

ಇಕ್ಕ ಕುಡಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಎಡ್‌ತೋಳಿ. ಅಯಂಗಡ ನಡ್‌ಪು-ತೊಡ್‌ಪು, ಆಟ್- ಪಾಟ್ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇಂದ್ ಮುಂಡತೆ ಕೂಡುವದ್ ಸೆರಿಯಲ್ಲ. ನಂಗಕ್ ಎಚ್ಚಕಾಳ್‌ಕ್ ಕುಡಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತ್? ಅಯಿಂಗಡ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಚಾಯಿ, ಕಷ್ಟ ಎಚ್ಚಕಾಳ್ ಅರ್‌ಂಜಿತ್? ಕೊಡವಡಾತ್‌ಲೂ ಓರ್ ಒಕ್ಕತ್‌ಂಜಿ ಇಂಞೋರ್ ಒಕ್ಕತ್ ನಡಪುಲ್ ಎಚ್ಚಕ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡ್? ಇದ್‌ನೆಲ್ಲ ಅರಿವಕ್ ಪೇಚಾಡಂಡು.

ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಣ್ಣ್‌ವದ್ ತಾಯಿ ಬೇರ್, ಅದ್‌ಂಗೂ ಬೋಂಡಿಯಚ್ಚಕ್ ಕೊಂಬೆ, ಜಿಗ್‌ರ್, ತೊಪ್ಪ್, ಪೂವ್ ಪಣ್ಣ್ ಉಂಡ್. ಒರೇ ಮರತ್‌ರ ಪಣ್ಣಾಚೇಂಗಿಯೂ ಒರ್ ಕೊಂಬೆರ ಪಣ್ಣ್‌ಕೂ ಇಂಞೋರ್ ಕೊಂಬೆರ ಪಣ್ಣ್‌ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಪ್ಪ. ಅದ್‌ನ ತಿಂದತೇಂಗಿ ಮಾತ್ರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಗೊತ್ತಾಪೊ. ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಕಾಂಬಕ ಎಲ್ಲಾ ಒರೇ ತರತ್ ಕಾಂಬ. ಅದ್‌ನ ಅರಿವದೆ ಇನ್ನತಾಂಡ ಉದ್ದೇಶ. ಒಮ್ಮಕೆ ಅರಿವ ಕೈಯ್ಯುಲೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಅರಿವದ್ ವೊಟ್ಟಿಲ್ಲತ ಬಲ್ಯ ಮರ್‌ಕ್ ಪತ್ತುವನ್ನಕೆ. ಒಮ್ಮಕೇ ಪತ್ತುವಕಯ್ಯುಲೆ. ಜಾರಿಯಂಡ್ ಪತ್ತಿಯಂಡ್ ಒಬ್ಬಪಾದಿಕ್ ಪತ್ತ್‌ಚೇಂಗಿ ಅವಂಡ ಕೈರ ಕವಡೆಲ್ ಇಂಞೊಬ್ಬ ಪತ್ತಂಡು. ಅದ್‌ಂಗ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಂಡು. ಆಚೇಂಗಿ ಒಂದಂತೂ ನೇರ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲನಿವಾಸಿಯಾಂದ್ ನಂಗ ಏದೆಲ್ಲ ಜನಳ ಎಣ್ಣ್‌ವೋ, ಅದತ್ ಅಧ್ಯಯನತ್ ಏರ ಕಷ್ಟ ಉಳ್ಳ ಕುಡಿಯಡದ್. ಎನ್ನ್‌ಂಗ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣಚೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಡ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪದ್ಧತಿ ಉಳ್ಳದೇ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್‌ರ ತುದಿಲ್. ಅಲ್ಲಿಕ್ ಪತ್ತಿತ್ ಅಯಿಂಗಳ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಅರಿವದ್ ಅಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭ ಅಲ್ಲ. ಇಚ್ಚಕ್ ಸಮಯತ್‌ರ ಒಳ್‌ಲ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣಚೇಂಗಿ ಎಲ್ಲಾನೋ ಅದ್‌ಂಡ ಒಳ್ಳ್‌ಲ್ ಕೂಪದಿ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಅನ್ನತಾತ್‌ಲ್ ನಾಕ್ ತಂದ ಸಮಯತ್‌ಲ್ ನಾಕ್ ಕಯ್ಯುವಚ್ಚಕಾನ ಚಾಯೋಡೆ ಮಾಡಿಯೋ ಎಣ್ಣುವದ್ ನಾಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕಾಡ್‌ನ ಅರಿವಕ್ ಅದ್‌ಂಡ ಒಳ್‌ಕ್ ನುಗ್ಗ್‌ನಕ ಅರಿವಕ್ ಉಳ್ಳದ್ ಎನ್ನನೆ ನಂಗಕ್ ನಿಗೂಢ ಆಯಿತ್ ಕಾಂಬೋ, ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಕ್ ಪೋನಚಕೂ ಆಳಕ್ ಪೋಪ. ಅರಿಂಜದ್ ಕೈ ದುಂಬ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಅರಿವಕ್ ಉಳ್ಳ್‌ದ್ ಇಂಞಚ್ಚಕ್ ಉಂಡ್.

ಕುಂದ್ ಕಾಡ್ ಮಲೆ ಪತ್ತಿತ್ ಚೋತಿಯೆ. ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳಂತಾನ ಕೂಪದಿ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಕೊಂಡ ಬಂದಿತ್ ನಿಂಗಡ ಮಿಂಞಲ್

ಬೆಚ್ಚಿಯೆ. ನಲ್ಲದ್ ಉಂಡೇಂಗಿ ಬೆನ್ನ್ ತಟ್ಟಿ. ಸೆರಿಯಿಲ್ಲತಾಂಗ್ ಕೆಮ್ಮಿ ಞುಂಡಿ. ಅದ್ ಬುಟ್ಟ್ ಬೆಂಬರತಿಂಜಿ ಚೌಟಿ ಬೂಕತಿ.

ಇವು ದಂಡಾಳ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಆಖೀರಿಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ಮಿಂದ್ ಬೆಚ್ಚಂಡಿಂಜ. ಇವು ಕಿಮ್ಮುಡಿರ ರವಿ ಚಂಗಪ್ಪ ಪಿಂಞ, ಕೂಪದಿರ ವಿಜಯ್. ಇವು ಕೈ ಕೊಟತ ಪೋಚೇಂಗಿ ನಾಕ್ ಈ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಪಕಿಂಜ್‌ಲೆ. ಅದತೂ ನಾಡ ಕೂಡೆ ನಾಕ್ ಎಲ್ಲಾ ತರತ್‌ರ ಬಟ್ಟೆ ಕಾಟಿಯಂಡ್ ಮಿಂಞಲ್ ನಡ್‌ಂದವು ದೀನ ದಲಿತ ಸಂಘತ್‌ರ ಮದೆರ ರವಿ ಚಂಗಪ್ಪ. ನಾಕ್ ಅಯಿಂಗಡ ಸಾಯತ್‌ನ ಮರ್‌ಪಕಯ್ಯುಲೆ. ವಂದನೆ ರವಿ ಪಿಂಞ ವಿಜಯಣ್ಣಂಗ್.

ಅಲ್ಲತೆ ಆದ್ಯತ್‌ಂಜೆ ಇಂತಯಿಂಗಡಲ್ಲಿಕ್ ಪೋ, ಇನ್ನನೆ ಮಾಡ್‌ಂದ್ ಬಟ್ಟೆ ಕಾಟಿತಂದ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಪತ್ರಿಕೆರ ಸಂಪಾದಕ ಉಳ್ಳಿಯಡ ಎಂ.ಪೂವಯ್ಯಣ್ಣಂಗೂ ನಾಡ ವಂದನೆ. ಒರ್ ಅಧ್ಯಯನ ಒಬ್ಬನುಂಡ್ ಆಪದಲ್ಲ. ನಾಡ ಕೂಡ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಕ್ ಬಂದಿತ್, ನಾನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡ್‌ನಾನ್ ಬುಡ್‌ತಿತ್ ಚಾಯಿಕೊಟಿ ತಂದಿತ್, ಚಾಯಿಲ್ ಎಳ್‌ದಿತಂದಿತ್, ತಪ್ಪ್‌ನ ಸರಿ ಕೊಟಿತಂದ ನಾಡ ಪೊಣ್ಣ್ ರೇಷ್ಮಂಗೂ ವಂದನೆ ಎಣ್ಣಾತ ಪೋಚೇಂಗಿ ತಪ್ಪಾಕು. ಒಟ್ಟಾರೆ ನಾಡ ಕೂಡೆ ಕೈ ಕೂಟ್‌ನಯಿಂಗಳೆಲ್ಲ ನಾನ್ ಕೊದಿಲ್ ನೆನೆತಿಯವಿ.

ನಿಂಗಡ ಪ್ರೀತಿ ಸಲಹೆ ಇರ್‌ಡ್

ನಿಂಗಡಂವೊ
ಐತಿಚಂಡ ರಮೇಶ್ ಉತ್ತಪ್ಪ.

ಕುಡಿಯ

ಇಂದ್ ನಂಗ ಎಲ್ಲಿ ಉಂಡ್? ನಂಗ ಎನ್ನತಾನೆಲ್ಲ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚಿತ್. ಸಮುದ್ರತ್‌ರ ಆಳ ಎಚ್ಚಕ್‌ಂದ್ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚವು ನಂಗ. ಚಂದ್ರಂಡ ಮೇಲ್ ಎನ್ನನೆ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ನೋಟಿತ್ ಬಂದವು ನಂಗ. ಭೂಮಿ ಮಾತ್ರ ನಂಗಕ್ ಪೋರ, ಮಂಗಳ ಗ್ರಹತೂ ಎನ್ನ್‌ಂಗ್ ಬದ್‌ಕುವ ಕಯ್ಯುಲೆಂದ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿಯಂಡುಳ್ಳವು ನಂಗ. ನಂಗ ನಂಗಳೇ ಚೋಪ್‌ಚಿಡುವನ್ನತ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚವು ನಂಗ. ಇಡೀ ಭೂಲೋಕತ್‌ನೇ ಒರೇ ಗಳಿಗೆಲ್ ತೂಟ್‌ಂಗಳ ಮಾಡುವನ್ನತ ಅಣು ಬಾಂಬ್‌ನ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚವು ನಂಗ. ಪ್ರಪಂಚತ್‌ರ ಏದೇ ಮೂಲೆಲಿರಡ್, ಅವಂಡ ಕೂಡೆ ಒರೇ ಸಕೆಂಡ್‌ಲ್ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯೊಲು.

ಆಚೇಂಗಿ....ನಂಗಡ ಮನೆರ ಬಯ್ಯತ ಕಾಡ್‌ಲೇ ಉಳ್ಳೊ, ನಂಗಡ ಬದ್‌ಕ್‌ಂಜಿ ದೂರ ಉಳ್ಳೊ, ಕಾಡ್‌ಲ್ ಉಸಿರಾಯಿತ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್, ಕಾಡ್‌ರ ನಳತ್ ಬೊಳ್‌ಂದಂಡ್, ಕಾಡ್‌ಕ್ ನಳಾಯಿತ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಳ್ಳೊ ಜನಡ ಬಗ್ಗೆ ನಂಗಕ್ ಎಚ್ಚಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡ್? ಗೊತ್ತುಂಡೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಡ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪೆದ ಮಾತ್ರ. ಆಚೇಂಗಿ ಪೆರ್ತ್ ಜನಕ್ ಅಯಿಂಗಡ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಒಳ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳೊ ವಿಶೇಷತೆ, ನಾಡ್‌ಲ್ ಕೂಡಿ ಇಲ್ಲತಂತ ನಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳಂತ ಏದ್ ಕವಿಕೂ ಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲತಂತ ನಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಆಟ್, ಪಾಟ್,ಕೊಟ್ಟ್, ನಂಬಿಕೆ ....ಇನ್ನತಾನೆಲ್ಲ ಪಕ್ಕತಿಂಜಿ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಮಾತ್ರ ನಂಗಕ್ ಗೊತ್ತಾಪ.ಇನ್ನತ ಜನಡಲ್ಲಿ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಕುಡಿಯಳೂ ಒಂದ್. ನಂಗಡಲ್ಲಿ ಇನ್ನತೋರ್ ವಿಶೇಷವಾನ ಜನಾಂಗ ಉಂಡಾಂದ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಪ. ನಂಗಡ ನಾಗರಿಕತೆ, ನಂಗಡ ಬಲ್ಯರಿಕೆ, ನಂಗಡ ಪಣಕಾಸ್‌ರ ಗತ್ತ್, ಗೌಜಿಲ್ ಇನ್ನತ ಕಾಡ್‌ವಾಸಿಯಡ ನಲ್ಲರಿಕೆ,

ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಮುಚ್ಚಿ ಪೋಯಿತ್.

ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಅಯಿಂಗಡ ಸಂಸ್ಕತಿ, ಕಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯತ್‌ರ ಮೀದ ಬುದ್ದಿತುಳ್ಳೊ ಕೊಕ್ಕಲೆನ ಒಡ್‌ಕಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಒಳ್ಳ್ ಕಾಡ್‌ಮಣ್ಣ್‌ರ ಗೊಬ್ಬರತ್‌ರನ್ನೆಕೆ ಅಡ್‌ಂಗಿತುಳ್ಳೊ ಅಯಿಂಗಡ ಬದ್‌ಕ್‌ನ ನಿಂಗಡ ಮಿಂಞತ್ ತೊರ್‌ಂದ್ ಬೆಪ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನ ಇದ್. ನೀಕುವಕ ಚನ್ನ ಕೊಕ್ಕಲೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬುಟ್ಟ್‌ಪೋಪಕೂ ಮದಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಕೋತುವಕ ಚನ್ನಂಗ್ ಗೊತ್ತಾಕತೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳ್‌ಂಜ್ ಪೋಪಕೂ ಮದಿ. ಆಚೇಂಗಿ ಕುಡಿಕೆರ ಕೂಳ್ ಬೆಂಜಿತಾಂದ್ ನೋಟುವಕ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಳ್ ಮಣಿನ ಅಮುಕಿ ನೋಟಂಡೂಂದ್ ಇಲ್ಲೆ. ಒರೇ ಮಣಿ ಮದಿ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಒರ್ ಪುಡಿನ ನಿಂಗಡ ಮಿಂಞಲ್ ಬೆಚ್ಚಂಡುಳ್ಳೊ. ಎಡ್‌ಪಕ ಚನ್ನಂಗೆಲ್ಲ ಕಾಟಕಸ ಕೂಡಿಪೋಯಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ಅದ್‌ನೆಲ್ಲ ತೂಂಡೆರ ಪೋಲೆ ಆಂಜಿತ್ ಬರಿಲ್‌ಟ್ಟಂಡ್ ನಲ್ಲ ನೆಲ್ಲ್‌ನ ಮಾತ್ರ ಎಡ್‌ತವನ್ನೆಕೆ ನಲ್ಲಾನ ಎಡ್‌ತೋಳಿ. ಮಣ್ಣ್‌ನ ಕಳ್‌ತಚ್ಚಕ್ ಅದ್ ತ್‌ೇರುಲೆಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವನ್ನೆಕೆ ಒರ್ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಸಂಶೋಧನೆ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡ್‌ನಚ್ಚಕೂ ತ್‌ೇರುಲೆ. ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಆಳಕ್ ಪೋನ್ನನೆಕೆ ಇಂಞೂ ಕ್‌ಟ್ಟಿಯಂಡೇ ಇಪ್ಪ.

ಒರ್ ಬರಿಲ್ ನಂಗ ಆಧುನಿಕತೆರ ಪುಚ್ಚಿ ಕುದುರೆರ ಕೊಡಿಲ್ ಬಟ್ಟೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲತೆ ಕುದ್‌ರೆ ಓಡ್‌ನ ಬಟ್ಟೆಕಾಲೇ ನಂಗ ಪೋಯಂಡುಂಡ್. ಅದ್‌ಂಗ್ ಒರ್ ಗೊತ್ತ್ ಗುರಿ ಇಲ್ಲತಾಯಿಪೋಯಿತ್. ಇಧ್‌ಂಡ ಮಧ್ಯತ್ ಆಧುನಿಕತೆರ ಗಾಳಿಯೂ ಇಲ್ಲತೆ, ಕಾಡ್‌ರೊಳ್‌ಲ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್, ಕಳ್‌ಂಜಿ, ಕುಮ್ಮ್, ಪಣ್ಣ್ ಫಲ ತಿಂದಂಡ್ ದಾಡೋ ಆಟ್‌ಕೂಟ್‌ಕ್ ಪೋಕತೆ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಳ್ಳವು ಅದೆಚ್ಚಕೋ ಜನ ಉಂಡ್.

ನಂಗಡ ದೇಶತ್ ಒಟ್ಟು 427 ಕಾಡ್‌ವಾಸಿ ಜನಾಂಗ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಸಂಶೋಧನೆಲ್ ಕಂಡ್ ಬಂದಿತ್. ಇದತ್ 63 ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಕರ್ನಾಟಕತ್ ಉಂಡ್. ಇಯಂಗಡ ವಾಸ ಕಾಡ್‌ಲೆ. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಒರ್ ಜನಾಂಗಕೂ ಇಂಞೊರ್ ಜನಾಂಗಕೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾಡ್, ತಕ್ಕ್‌ಲಾಡ್, ಆಟ್, ಪಾಟ್‌ಲಾಡ್ ಏದೇ ಸಮ್ಮಂಧ ಇಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಕೊದಿ, ಪೆರಿಯಯಿಂಗಡ ಬಗ್ಗೆ ಉಳ್ಳೊ ನಲ್ಲಾಮೆ, ದೇವಡ ಮೀದ ಭಕ್ತಿ, ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳೊ ಸಾಸ, ಪುರ್‌ಡ್ ಇದೆಲ್ಲ ನೋಟಿಯಂಡ್ ಪೋನನ್ನಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಗತಿರ.

ಪ್ರಪಂಚತ್‌ರ ಬೋರೆ ಏದೂ ದೇಶತ್‌ಲೂ ಇಲ್ಲತ ನಂಗಡ ದೇಶತ್ ಮಾತ್ರ ಉಳ್ಳೊ ತೊಂದರೆ ಎನ್ನತಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಪಿಂಞ ಜಾತಿರ ನಡುಲ್ ಉಳ್ಳನ್ನತ ವತ್ಯಾಸ. ನಂಗಡಲ್ಲಿ ವೇದ ಕಾಲತಿಂಜೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ,ವೈಶ್ಯ,ಶೂದ್ರ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ನಾಲ್ ವರ್ಗ ಉಂಡ್. ಆದ್ಯತ್ ಅಯಿಂಡಯಿಂಡ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಕ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಪೆದ ಬಂದದ್ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಅದೇ ಜಾತಿಯಾಯಿತ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚದಿಕಲ್ಲ್‌ರ ಅತ್ಯಾರ್ ಆಯಿತ್ ಬದ್‌ಲಾಚಿ. ಇನ್ನತ ನಾಲ್ ಜಾತಿ, ವರ್ಗತ್‌ರ ಚಂಜೋಲೆಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟತೆ ಬೋರೆ ಆಯಿತೇ ಉಳ್‌ಂಜಂಡ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಳ್ಳವು ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಜನಾಂಗ. ಇನ್ನನೆ ಬೋರೆ ಜಾತಿಯುಳುಂಡ್ ದೂರ ಇಪ್ಪಕ್ ಕಾಡ್,ಮಲೆ, ಕುಂದ್‌ಲ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಬಂದದೇ ಕಾರಣ ಆಚಿ. ಆನಗುಂಡ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳವು ಏದ್ ವರ್ಗಕ್ ಕೂಡುವ ಎಣ್ಣುವದ್ ಇಂದಿಕೂ ಕೂಡಿ ಎಣ್ಣ್‌ವಕಯ್ಯತೆನ್ನಕೆ ಉಂಡ್.

ಈ ಬುಡಕಟ್ಟ್‌ಕಾರ ಏದೇ ಧರ್ಮತ್‌ರ ಬಲಿಕಲ್‌ಂಜಿ ತಪ್ಪಚಿಟ್ಟಂಡ್ ತಂಗಡದೇ ಆನಂತ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಮಾಡಿಯಂಡತ್. ಇಯಂಗ ಆರ್ಯ ಧರ್ಮತ್‌ರ ಪ್ರಭಾವಕ್ ಕೂಡ್‌ನಾಂಗುಂಜಿ ದ್ರಾವಿಡ

ಸಂಸ್ಕೃತಿರ ಒಳ್‌ಕ್ ಕೂಡ್‌ನದೆ ಜಾಸ್ತಿ. ಅದಿರಡ್; ಇಕ್ಕ ಕೊಡ್‌ಗ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಒರ್ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜನಳಾನ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟನ.

ಪಂಡ್‌ಂಜೆ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಕ್ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್, ತೂರತ್ ಬಟ್ಟಿ ಕುಕ್ಕೆ, ಮೊರ, ಪಲ್‌ಂಬ್ ನೆಜ್ಜಂಡ್, ಏಲಕ್ಕಿ ಕೊಜ್ಜಂಡ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಬಂದಂಡುಳ್ಳವು ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ. ಕೊಡವಾಮೆನ್ನೇ ಕುಡಿಯಾಮೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಕೊಡವಡ ಎಲ್ಲಾ ಪದ್ಧತಿ, ಪರಂಪರೆ, ಆಟ್, ಪಾಟ್, ಉಡುಪು, ನಡ್‌ಪುನ ತಂಗಡದಾಯಿತ್ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಕೂಡೆ ಕೊದಿಲ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್, ಜನಡ ಕಷ್ಟಕ್ ಎತ್ತುವ ಜನ ಇವು.

ಇಂದ್ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪೆರಿಯವು ತಂಗಡ ಮೂಲ ನೆಲೆಂಜಿ ಇಳ್‌ಂಜಿ ಬಪ್ಪಕ್ ಮನಸ್ ಬರತೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪಂಡೇತ ಪೋಲೆ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಉಂಡೇಂಗಿ, ಇಂಞಿ ಚನ್ನ ಜನ ಅಲ್ಲಿಂಜ ಅಡಿಕ್ ಇಳ್‌ಂಜಿ ಬಂದಿತ್ ನಾಡ್‌ಕಾರಡ ಪೋಲೆ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಕೂಲ್ ಕಾಲೇಜ್‌ಕ್ ಅಯೆಚಂಡ್ ಅಯಿಂಗಳ ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗಳಾಯಿತ್ ಮಾಡಿತ್ ಅಯಂಗಳ ಕೆಲಸಕ್ ಕೂಟಿತ್ ನಾಗರಿಕತೆರ ಬದ್‌ಕ್‌ನ ಕಂಡಂಡುಂಡ್. ಇನ್ನನೆ ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಇಂದ್ ಬದ್‌ಲಾವಣೆರ ಗಾಳಿ ಬೀಜಂಡುಂಡ್. ಒರ್ ಬರಿಲ್ ಪಂಡೇತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಾಂಗತಾಯಿ ಪೋಯಂಡುಂಡ್. ಚನ್ನಜನ ಉಳ್ಳಲ್ಲಿಯೇ ದಾರ್‌ಕೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಡ್‌ಕತೆ, ಕಾಡ್‌ನ ಉಳ್‌ತಿಯಂಡ್ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಚದಿಯಂಗ ಬರತನ್ನೆಕೆ ನೋಟಿಯಂಡುಂಡೇಂಗಿಯೂ ಇಂದ್ ಸರಕಾರ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಕಾರ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಬರಿ ಕೈಲ್ ದೌತಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಅಜ್ಜಪ್ಪಂಗಡ ಕಾಲತ್‌ಂಜೇ ಅಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಬದ್‌ಕಿತ್ , ಚನ್ನಂಗ್ ತೋಟತೊಡಿಯ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಅದ್‌ನೇ ನಂಬಿಯಂಡ್ ಬಂದಡುಳ್ಳಯಿಂಗಕ್ ಇಕ್ಕ

ಅಪ್ಪರ ಕಾಡ್, ಮಲೆರ ಜಾಗವೂ ಇಲ್ಲತೆ, ಇಪ್ಪರ ನಾಡೂ ಇಲ್ಲತೆ ಮಧ್ಯತ್ ಕೆಣ್ಣ್‌ಂಜಿ ಪೋನಾನ ಕಾಂಗಲು.

ಕುಡಿಯ

ಕುಡಿಯ ಬೊರಿ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಜಾಗತ್ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಕೂ ಬೋರೆ ಕುಡಿಯಕೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲ್, ನಡ್‌ಪ್‌ಲ್, ಪೊರಪಾಡ್‌ಲ್, ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಲಕ್ಷಣತ್ ಪೆರ್ತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡ್. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಅನ್ನತ ಹೋಲಿಕೆ ಕಂಡ್ ಬರತಾನಗುಂಡ್ ಇಯಂಗ ಪಂಡ್ ಒಂದಾಯಿತೇ ಇಂಜತಾ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಸಂಶಯ ಬರತಿರ.

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಮುಖ್ಯವಾಯಿತ್ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಪಿಂಞ ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ದಂಡ್ ಕುಡಿಯ ಜಾತಿನ ಕಾಂಗಲು. ಆಚೇಂಗಿ ಏದೇ ಬರಿಲೂ ಇದ್ ದಂಡ್ ಜನಾಂಗಕ್ 'ಕುಡಿಯ' ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಬುಟ್ಟತೇಂಗಿ ಬೋರೆ ಏದೂ ಹೋಲಿಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಕೊಡ್‌ಗ್‌ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್, ಕೊಡವಾಮೆಕ್ ಅಡ್‌ಂಗಿತುಂಡೇಂಗಿ ತೇಮಲೆ ಕಾರ ಬೋರೆ ಆಯಿತೇ ಕಾಂಬ. ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಪರಿಯುವೊ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ನ. ಅಯಿಂಗಡ ಪೊರಪಾಡ್‌ಂಜಿ ಪುಡ್‌ಚಕ ಎಲ್ಲಾ ನಡ್‌ಪು, ಪದ್ದತಿ ಕೂಡಿ ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಅಡ್‌ಂಗ್‌ನದ್. ಆಚೇಂಗಿ ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಮಲೆಯಾಳಕ್ ಪಕ್ಕ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಅಯಿಂಗಡದೇ ಆನಂತ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವ. ಅಯಿಂಗಡದೇ ಆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೋರೆ. ಅಯಿಂಗಡ ಪೊರಪಾಡ್ ಕೂಡಿ ಕೇರಳತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಕಾಂಬ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ದಂಡ್ ತರ ಕುಡಿಯ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಇಯಂಗಕ್ ಏದೇ ವಿಧತ್‌ರ ಸಮ್ಮಂಧ ಇಲ್ಲೆ. ತಂದ್ ಬೆಂದೂ ಆಡ್, ಬೋರೆ ಬೆಂದೂರ್ಥ ಆಡ್ ಇಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲಿತೆ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ ತೇಮಲೆ

ಕುಡಿಯಳ ನಂಗಕುಂಜಿ ಜಾತಿಲ್ ಕಮ್ಮಿಂದ್ ಪಂಡ್ ಕಾಂಬಯಿಂಜತ್.

ಇದಲ್ಲಾತೆ ಕೊಡ್‌ಗ್‌ರ ಸಂಪಾಜೆರ ಬರಿಲ್ ಅಡಿಕೆ ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಬವೊ ಇಂಞೋರ್ ಜನಾಂಗ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಅವು ಕೊಡ್‌ಗ್‌ಕ್ ಬಂದ್ ಕೂಡ್‌ನವು. ಇವು ತುಳು ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಅಡ್‌ಂಗಿತುಳ್ಳವು. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಕೊಡ್‌ಗ್‌ಲ್ ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ನಂಗಡ ಅಜ್ಜಪ್ಪಂಗಡ ಕಾಲತಿಂಜಿ ಒಕ್ಕಚೇ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಇಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಮಣ್ಣ್‌ರ ಮಕ್ಕಳಾಯಿತ್ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಬಂದವು ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ.

ಕುಡಿಯ ದಾರ್?

ನಂಗ ಅರ್‌ಂಜನ್ನೆಕೆ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಯ. ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲಿಂಜವು. ನೈಪುಕಾರ. ಇಚ್ಚಿಕೆ ನಂಗಕ್ ಗೊತ್ತುಳ್ಳವು. ಆಚೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಡ ಮೂಲ ಎಲ್ಲಿ ಉಂಡ್. ಅವು ದಾರ್? ಅಯಿಂಗಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎನ್ನತ? ಅಯಿಂಗಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎನ್ನತ? ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳೊ ಜನಪದ ಎನ್ನತ? ಇದ್‌ಂಗೆಲ್ಲ ಎಣ್ಣಿಯಂಡುಳ್ಳೊ ಉತ್ತರ ಎನ್ನತ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಕುಡಿಯಡದೂ, ಕೊಡವಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಒರೇ ಶಬ್ದತ್‌ರ ಉತ್ತರ. ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತಂಗಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತಂಗಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್ ಒರೇ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಎಡ್‌ತ್‌ಬೆಪ್ಪದ್. ನೇರ್, ಕೊಡವಕೂ, ಕುಡಿಯಕೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲ್ ಮೇಲೆ ಕಾಂಬನ್ನೆಕೆ ಬಲ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಂಬ್‌ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೋರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಪ್ಪ, ಅದ್‌ಲೋರ್ ವಿಶೇಷತೆ ಇಪ್ಪ. ಅದ್‌ಲೋರ್ ಉಸಿರ್ ಇಪ್ಪ. ಅದ್‌ನ ನಂಗ ಇಲ್ಲಿ ನೋಟನ.

ಕುಡಿಯ ಒರ್ ಜಾತಿಯಾ? ಉತ್ತರ ಅಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭ ಅಲ್ಲ. ಇಯಂಗಡ ಕೆಲಸ (ವೃತ್ತಿ) ಅಯಿಂಗ್‌ಕ್ ಈ ಪೆದ ಕೊಂಡ್ ಬಾತಾ?. ಬೋರೆ ಚನ್ನ ಜನಡ ಇತಿಹಾಸತ್‌ನ ಎಡ್‌ತಂಡತೇಂಗಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕೆಲಸತ್‌ನುಂಡ್ ಈ ಪೆದ ಬಂದಿತಿಕ್ಕುಂದ್ ಎಣ್ಣುವಲು.

ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಎನ್ನತ ಅರ್ಥ? ಕೊಡವ ತಕ್ಕಲ್ 'ಕುಡಿಯ' ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಕುಡಿಪಂವೊ, ಅದತೂ ಕಳ್ಳ್ ಕುಡಿಪಂವೊ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಅರ್ಥ. ತಂದು ಬೆಂದು ಮಾಡುವಕ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಗುಣ ಅರಿಯವಕ್ 'ಕುಡಿಯ'ನಾಂದ್ ಕೇಪಾನ ನಂಗ ನೆನತಿಯವಲು. ವಿಪರೀತ ಕಳ್ಳ್ ಕುಡಿಪಯಿಂಗಳ ಅಂವೊ 'ಕುಡಿಯ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಪೊಲಾಕತ್‌ಂಜಿ

ಬೈಟಾಕಣೆ ಕುಡಿಪಯಿಂಗಳ ಪೆರಿಯವು 'ಇನ್ನತ ಕುಡಿಯನ ನಾಡ ಕೆಲತ್ ಎನ್ನ್ಂಗ್ ತಂದಿಯ ದೇವಾ?'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್ಣವದುಂಡ್. 'ತಪ್ಪೇಂಗಿ ತಾ ದೇವ ಕುಡಿಯನಲ್ಲಾತ ವಡಿಯನಾ...' ಎಣ್ಣ್ಣವೊ ಪಾಟ್ ಕೂಡಿ ಉಂಡ್.

ಅಂದಕ ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣ್ಣಚೇಂಗಿ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಕಳ್ಳ್‌ಕ್ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟವುಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡಿಯವಲು. ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣ್ಣಚೇಂಗಿ ಬೋರೀ ಕುಡಿಪಯಿಂಗಕ್ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ ಕುಡಿಪ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಉಳ್‌ಪ್‌ವಂವಂಗೂ ಈ ಪೆದ ಬಂದಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ಪಂಡ್ ಕುಡಿಯ ಪೊಲಾಕ ಎದ್ದದು ಆದ್ಯ ಕುಡಿಪಯಿಂಜದೇ ಪನೆ ಮರತ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಅಕ್ಕ ಬುದ್ದ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ನ. ಇಂದ್ ಕೂಡ ಚನ್ನ ಜನ ಕುಡಿಯ ಅಂದ್ ನಂಗಡ ಅಜ್ಜಪಜ್ಜಪಂಗ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಕುಡಿಪಾನ ಚನ್ನ ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಿತಿಂತುಡೇಂಗಿ ಇಂದ್ ನಂಗ ಇಂಞೂ ಮಿಂಞಕ್ ಬಕ್ಕಲಿಂಜತ್. ಪೋಲಾಕ ಎದ್ದಿತ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಉಳಿಪಿಯಂಡ್ ಕುಡಿಪಯಿಂಜತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಅವು ದಿನಯಿಡೀ ಮಂಕ್‌ಲೇ ಇಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ತಂಗಡ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಕೂಲ್‌ಕ್ ಅಯಿಪಕಾಡ್, ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿಯವಂಡೂಂದಾಡ್ ಗೇನ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಇಕ್ಕಲೂ ಅಚ್ಚಕೇ ನಿಂಗ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಕುಡ್‌ಚಿನೋಟಿ, ಒರ್ ತರತ್‌ರ ಮಂಕ್ ಇಪ್ಪ. ಅದೇ ಸುಖತ್ ಮುಳ್‌ನ ನಂಗಡ ಪೆರಿಯಯಿಂಗಕ್ ಬೋರೆ ಗೇನ ಇಂಜ್‌ಲೆಂದ್ ಎಣ್ಣ್ಣವ.

ಕುಡಿಯ ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಕೆಟ್ಟುವಯಿಂಜವು. ಅದ್‌ನ ಕುಡಿಚಂಡ್ ನಾಡ್‌ಕ್ ಕೊಡ್‌ತಂಡಿಂಜವು. ಪಂಡ್ ಕಾಡ್ ಮಲೆಲಿಂಜ ಕುಡಿಯ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ಕ್ ಪೆದ ಪೋನವು. ಇಯಂಗಡ ಮಲೆಕ್ ನಾಡ್‌ಂಜಿ ಜನ ಕಳ್ಳ್‌ಕ್ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಕುಡಿಚಿತ್ ಪೋಪಯಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಾತೆ ಕುಡಿಯಳೂ ನಾಡ್‌ಕ್ ಬಂದಿತ್ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಮನೆಕ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಪೋಪಯಿಂಜತ್. ಇದ್‌ಂಗ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್

ಅವು ನೆಲ್ಲ್ ಉಪ್ಪು, ಮಳುಪಿಂಞ ಬೋರೆ ವಸ್ತುನ ಕೇಟವಯಿಂಜತ್. ಇದ್ ಅಯಿಂಗಡ ಬದ್‌ಕಾಚಿ. ಕಳ್ಳ್‌ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್‌ವಯಿಂಗಳ'ಕುಡಿಯ'ಂದ್ ಕಾಕುವ ಕೂಡಿತಿಕ್ಕು.

ಇದ್‌ನ ಇಂಞೂ ನೋಟುವದಾಚೇಂಗಿ ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಅಡ್‌ಂಗ್‌ನ ಎಚ್ಚಕೂ ಜನಾಂಗ ಉಂಡ್. ಐರಿ, ಬಣ್ಣಂಗ, ಕಣಿಯ,ಮಡಿವಾಳ...ಇನ್ನನೆ. ಇಯಂಗಕೆಲ್ಲರ್‌ಕೂ ಅಯಿಂಗಡಯಿಂಗಡ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸತ್‌ನುಂಡ್ ಪೆದ ಬಾತ್. ತೆರೆ ಕೆಟ್ಟುವಯಿಂಗಕ್ ಬಣ್ಣಾಂಗಾಂದೂ, ಬಟ್ಟೆ ಒಲ್‌ಚಿತ್ ಮಡಿಮಾಡುವಯಿಂಗಕ್ ಮಡಿವಾಳಂಗಾಂದೂ, ಕಣಿ ಎಣ್ಣ್‌ವಯಿಂಜಯಿಂಗಕ್ ಕಣಿಯಾಂದೂ, ಅನ್ನನೆ ಕುಡಿಪಕ್ ಕಳ್ಳ್ ತಪ್ಪಯಿಂಗಳ ಕುಡಿಯಂಗಾಂದೂ ಕಾಕಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ಇಲ್ಲಿ ಅಯಿಂಗಡಯಿಂಗಡ ಕೆಲಸಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಜಾತಿಯಳಾಯಿತ್ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಬಂದಿತಿಕ್ಕು. ಬೊರಿ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಬೋರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಎಡ್‌ತಂಡತೇಂಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಜಾತಿಯಳಾಯಿತ್ ಬದ್‌ಲಾನಾನ ಕಾಂಗಲು. ಒರ್ ಉದಾಹರಣೆಕ್ ನಟನೆ, ನೃತ್ಯ ಮಾಡವಯಿಂಗಕ್ 'ನಟುವಂಗ', ಎಲಿ ಪುಡ್‌ಚಿ ತಿಂಬಯಿಂಗಕ್ 'ಇಲ್ಲಿಗರು'ಂದ್ ಪೆದ ಬಾತ್‌ಂದ್ ಸಂಶೋಧಕಂಗ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಕುಡಿಯಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ ಪೋಚೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ದೇವಕ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಉಳ್‌ಪಿತ್ ಕೊಡ್‌ಪಕಾಯಿತೇ ನಂಗಡ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಯಿ ಎಣ್ಣುವ ಕಥೆ ಉಂಡ್. ಇದ್‌ನ ಇಕ್ಕಲೂ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ನಂಬುವ. ಪಂಡ್ ಇವು ಇಂಜಿಯದೇ ಪನೆ ಮರತ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್‌ಲೊ, ಅಯಿಂಗಕ್ ನೆಲತ್‌ರ ಸ್ಪರ್ಶವೇ ಇಂಜಿತಿಲ್ಲೆಲೊ (ಮಂಗನಿಂದ ಮಾನವ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಮನ್‌ಷ್ಯಂಡ ಮೂಲತ್‌ರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಥೆರ ಪೋಲೆ).ಇದ್ ಅಯಿಂಗಡ ಕಥೆಲ್ ಬಪ್ಪದ್.

ಅವು ಕುಡಿಪ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಪೋನ ಪಾಟ್ ಉಂಡ್. ಇಂದೇಕೂ ಪೆರ್ತ್ ದೇವಡ ನಮ್ಮೆ‌ಕ್ ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿಂಜ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಆಯಿತೇ ಆಂಡು. ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಬಂದ್‌ಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ನಮ್ಮೆ ಆಪುಲೆ. ಇದ್‌ನೆಲ್ಲ ನೋಟುವಕ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಕೂ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ಕೂ ಪಂಡ್ ಪಕ್ಕತ್‌ರ ಸಮ್ಮಂಧ ಇಂಜತ್‌ಂದ್ ಅರಿಯಲು. ಇದ್‌ಂಗ್ ಉದಾಹರಣೆಯಾಯಿತ್ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ಕ್ ಸಮ್ಮಂಧ ಪಟ್ಟನ್ನೆಕೆ ಪಾಟ್‌ನ ಕೇಕಲು.

1 ಆಮಲೆ ಈ ಮಲೆ ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆ
ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಲ್ ಬಟ್ಟೆಪನೆಯೋ
ಬಟ್ಟೆ ಪನೆಯಿಲ್ ಮೂಪಾನಿ ಕಳ್ಳ್
ತೆಕೋಟಿ ತೆರಿಪ ಕಳ್ಳ್‌ಲಾ ನೋಟಿ

2 ಆಮಲೆ ಈಮಲೆ ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆ
ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಯಿಲ್ ಬಟ್ಟೆ ಪನೆಯೊ
ಬಟ್ಟೆ ಪನೆಯಿಲ್ ಭೀಮಂಗಯಿಲ್
ಭೀಮಂಗಯಿಲ್ ಮೂಪಾನಿ ಕಳ್ಳ್
ತಮ್ಮಚ್ಚ ದೇವಂಗ್ ಮೂಚಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್

........................ಇನ್ನನೆ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ರ ಈ ಪಾಟ್ ಆಖೀರಿ ಇಲ್ಲತೆ ಬೊಳ್‌ಂದಂಡೇ ಪೋಪ. ಚನ್ನ ಕುಡಿಯ ಈ ಪಾಟ್‌ಕ್ ಕವಿ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಇಡೀ ದಿನ ಪಾಡ್‌ವ. ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದ್ ಇಂಜ ಅಭಿಮಾನತ್‌ನ ಈ ಪಾಟ್‌ಲ್ ಕಾಂಗೋಲು.

ಊರ್‌ನಾಡ್‌ಕ್ ಬೋಂಡು ಕಳ್ಳ್‌ಲಾ ನೋಟಿ
ಕೊಯ್ಯುವಂಗೂ ಕಡ್‌ತ್‌ವಂಗೂ ಕಳ್ಳೇ ದೇವಾ
ಬಾಟ್‌ನ ಬಾಟ್‌ನ ಮೂಕ್ ಮುರ್‌ಚ

ಮಿಂಞ ಬುದ್ದ ಕಳ್ಳ್ ತೇಂಗೂಡಿ ಕಳ್ಳ್
ದೇವಕ್ ಒತ್ತೋರ್ ಮುತ್ತಪ್ಪ ಕಳ್ಳ್

ಇದ್‌ಲ್ ಊರ್ ನಾಡ್‌ಕ್ ಕಳ್ಳ್ ಬೊಂಡು, ಈ ಕೆಲಸತ್ ಉಳ್ಳ್‌ಯಿಂಗಕ್ ಕಳ್ಳೇ ದೇವ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಅರ್ಥ ಉಂಡ್. ಏದೇ ಓರ್ ಜನಾಂಗ ತಂಗಡ ಕೆಲಸತ್‌ನ ದೇವಾಂದ್ ನಂಬುವ. ಇದ್ ಕಳ್ಳೇ ನಂಗಡ ದೇವಾಂದ್ ಕುಡಿಚಂಡ್ ಪಾಡ್‌ವೊ ಪಾಟಲ್ಲ. ಕಳ್ಳೇ ನಂಗಡ ಬದ್‌ಕ್, ಕಳ್ಳೇ ಕೆಲಸ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಅಭಿಮಾನ.

'ಬಾಟ್‌ನ ಬಾಟ್‌ನ ಮೂಕ್ ಮುರ್‌ಚ, ದೇವಕ್ ಒತ್ತೋರ್ ಮುತ್ತಪ್ಪ ಕಳ್ಳ್' ಈ ದಂಡ್ ಗೆರೆಲ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಎನ್ನನೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ವೊ ಪಿಂಞ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಮುತ್ತಪ್ಪ ದೇವಂಗ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡ್‌ನಾನ ಕಾಂಗಲು.

'ಕಳ್ಳುಂಡಾ ಕಳ್ಳುಂಡಾ ಚೊಟ್ಟಂಗುಡಿಯಾ?
ನೆಲ್ಲ್ಂಡೇಂಗಿ ಕಳ್ಳುಂಡ್ ಊರ್‌ಕೋಡೋರೆ'

ಇದ್ ಕೊಡವೊ ಕುಡಿಯನ ಕಳ್ಳುಂಡಾಂದ್ ಕೇಪ ಪಿಂಞ ನೆಲ್ಲುಂಡೇಂಗಿ ಕಳ್ಳುಂಡ್ ಊರ್‌ಕೊಡವರೇಂದ್ ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣುವೊ ಪಾಟ್. ಇದ್ ಕೂಡ ಇಯಂಗ ನೆಲ್ಲ್‌ಕ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ನ ಕೊಡ್‌ತಂಡಿಂಜತ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಯವಲು.

ತೇಡಿಂಗೊಂಡ್ ಪೋನ ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಲ್
ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಯಿಲ್ ಚೊಟ್ಟಂಗುಡಿಯ
ಕಳ್ಳುಂಡಾ ಕಳ್ಳುಂಡ ಕೇಟ್ ನಾ ಬಂದ
ನೆಲ್ಲುಂಡೇಂಗಿ ಕಳ್ಳುಂಡ್‌ಂದ್‌ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ
ಚೊಟ್ಟಂಗುಡಿಯಂಗ್ ನೆಲ್ಲ್ ಕೊಡ್‌ತ
ನೆಲ್ಲ್ ಕೊಡ್‌ತಾಂಗ್ ಕಳ್ಳ್ ತಾತ್‌ಲಾ
ಉಪ್ಪ್ ಮಳ್ಳು ಉಂಡಾ ಕೇಟತಂವೊ....

ಇದ್ ಕೊಡವ ಬೊಟ್ಟತ್‌ಮಲೆಕ್ ಕಳ್ಳ್ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಪೋನದ್,

ಚೊಟ್ಟಂಗುಡಿಯಂಗ್ ನೆಲ್ಲ್ ಕೊಡ್‌ತದ್, ಉಪ್ಪು ಮಳು ಉಂಡಾಂದ್ ಕುಡಿಯ ಕೇಟದ್...ಇದೆಲ್ಲ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಕುಡಿಯಡ ಮಧ್ಯತ್ ಇಂಜ ವ್ಯವಹಾರತ್‌ನ ಕಾಟ್‌ವ(ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ) ಪಂಡ್ ದುಡ್ಡ್ ಕಾಸ್ ಚಲಾವಣೆಕ್ ಬಪ್ಪಾಂಗುಂಜಿ ಮುಪ್ಪಡೆಯೇ ಒರ್ ವಸ್ತುನ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಇಂಞೋರ್ ವಸ್ತುನ ಕೇಟವ ವ್ಯವಹಾರ ಇಂಜತ್. ಇಂದ್ ಕೂಡಿ ಪೆರ್ತ್ ಕಡೆ ಇನ್ನತಾನ ಕಾಂಗೋಲು. ಮೀನ್ ಮಾರ್‌ವವು. ಪೋರಿ ಮಾರ್‌ವವು, ಕುಕ್ಕೆ, ಪುತ್ತರಿ ಪಚ್ಚ, ಪಲ್‌ಂಬು ನೆಜ್ಜಿತ್ ಮಾರುವವು, ಮೂಡ್ ಸೀಮೆಂಜಿ ಕಂಡೆ, ಈರುಳ್ಳಿ ಕೊಂಡ್‌ಬಂತ್ ಮಾರುವವು ಮನೆಕ್ ಎಡ್‌ತಬಂತ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಅದ್‌ಂಗ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ನೆಲ್ಲ್ ಕೇಟಂಡ್ ಪೋಪ. ನೆಲ್ಲ್‌ನ ವಾರಂಡೆಕೋರಮ್ಮ ಒಮ್ಮಕೇ ಕೇಟವದೂ ಉಂಡ್. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಪಂಡ್ ಜನ ಕುಡಿಯಂಗಡ ಕೈಂಜಿ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಕೇಟಂಡ್ ಅಯಿಂಗ್ ತಿಂಗಕೊಮ್ಮ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಕಾಲಕೊಮ್ಮ ನೆಲ್ಲ್ ಕೊಡ್‌ಪಯಿಂಜತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಕುಡಿಯ ಪಂಡ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಉಳ್‌ಪಿಯಂಡ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡಿಂಜತ್‌ಂದ್ ಅರಿಯುವಲು.

ಕಕ್ಕಬ್ಬೆರ ಪಕ್ಕತ ಯವಕಪಾಡಿರ ಕೋಲಿಂದೆ ಕುಡಿಯ ಒಕ್ಕಡ ಮೂಲ ಕಥೆನ ಎಡ್‌ತಂಡತೇಂಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಕುಡಿಯಂಗಡ ಮೂಲಪುರುಷಂಗ ಉಳ್‌ಪಿಯಂಡಿಜತ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಕಾಂಗೋಲು. ಕರಿಂಗಣ್ಣ ಎಣ್ಣುವವು ಇಯಂಗಡ ಆದ್ಯ ಪುರುಷ. ಕುಂದ್‌ಲ್ ಈ ಕರಿಂಗಣ್ಣ ಬಾಳಿಯಂಡ್ ಇಪ್ಪಕ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಒಮ್ಮ ದೇವುಮ ಬಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಿಕ್ ಎತ್ತವಕಾಪಕ ದೇವಕ್ ಕುಡಿಪಕಾಯಿತ್ ನೀರ್ ತಾಂದ್ ಕರಿಂಗಣ್ಣನ ಕೇಪ. ಅಕ್ಕ ಅಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಕ್‌ಟ್ಟತಿಪ್ಪಕ ಕರಿಂಗಣ್ಣ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ನೇ ಉಳ್‌ಪಿಯಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಇದ್‌ನ ಚೌಂಡಿ ದೇವಿ ಕುಡಿಪ. ಅಲ್ಲತೇ ಅಯಿಂಗಕ್ ಕೆಲ ಬಯಿಚಾಂಗ್ ಬೆಂದು

ಮರ್ಯಾದಿ ಮಾಡ್‌ವದ್ ನಾಡ ಕೆಲಸಾಂದ್ ಅರಿಂಜ ಕರಿಂಗಣ್ಣ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ರ ಅಡಿಲ್ ಇಪ್ಪ ಪನೆರ ಕೂಳ್‌ನೇ ಪುಟ್ಟ್ ಮಾಡಿತ್ ತಿಂಬಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಇಂದೇಕೂ ಕೂಡಿ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆ ನಮ್ಮೆಕ್ ಇದ್‌ಂಡ ಗೇನಕ್ ಈ ಒಕ್ಕಡಲ್ಲಿಂಜ ಕಲಿಯಾತ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಪೋಯಿತೇ ಪೋಂಡು. ಅದೇಪೋಲೆ ಹೆರವನಾಡ್ ನಮ್ಮೆ ಕೂಡ್‌ನನ್ನೆಕೆ ಇಂದೂ ಕೂಡಿ ಪೆರ್ತ್ ಕಡೆ ನಡ್‌ಪ ದೇವಡ ನಮ್ಮೆಕ್ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಂಜಿ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಪೋಪ.

ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ರ ಪಾಟಾಡ್, ದೇವಡ ನಮ್ಮೆಕ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕೊಡ್‌ಪದಾಡ್ ಇಂದ್ ನಿನಾಂದ್ ಉದ್‌ಚದಲ್ಲ. ಪಂಡ್ ಪಂಡ್ ಕಾಲತಿಂಜಿ ನಡ್‌ಂದ್‌ಬಂದದ್. ಕುಡಿಯಳ ಕೇಟತೇಂಗಿ ಅದ್ ನಂಗಡ ಆದಿ ಪುರುಷಂಡ ಕಾಲತಿಂಜೇ ನಡ್‌ಂದ ಬಂದಿತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಅದತೂ ಬೊಟ್ಟತಮಲೆ ಪಾಟ್ ಅಯಿಂಗಡ ಅಜ್ಜಪ್ಪಜ್ಜಂಗಡ ಕಾಲತಿಂಜಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಎಳ್ತ್ ಕುತ್ತ್‌ಲ್ ಇಲ್ಲತೆ ಬಾಯಿಂಜಿ ಬಾಯಿಕ್ ಜಾನಪದ ರೂಪತ್ ಬಂದದ್.

ಕುಡಿಯಡ ಮೂಲ ಎಲ್ಲಿ ಉಂಡ್? ಅಯಿಂಗಡ ತಾಯಿಬೇರ್ ಎಲ್ಲಿ ಉಂಡ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ತೇಡ್‌ನಚ್ಚೆಕೂ ಕ್ಟ್ಟುಲೆ. ನಂಗಡ ಮೂಲ ಏದ್‌ಂದ್ ಕುಡಿಯಕ್ ಕೂಡಿ ಗೊತ್ತ್‌ಲೆ. ಅದ್‌ಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಕ್ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಏದೇಂಗಿಯೋರ್ ಆಧಾರ ಆಡ್, ಬಟ್ಟೆ ಆಡ್ ಕಂಡಂಡಿಲ್ಲೆ. ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಮೂಲತ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಚನ್ನಂಗ್ ಕಥೆ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಅದೆಲ್ಲ ಜಾನಪದತ್‌ರ ಕಥೆ. ವಾಸ್ತವತ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಉಳ್ಳೊದ್ ಕಂಡಂಡಿಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಡ ಮೂಲ ಪುರುಷನ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿಯೆ ಈಶ್ವರ ಪಿಂಞ ಪಾರ್ವತಿನುಂಡ್‌ಂದ್ ಅಯಿಂಗ ಎಣ್ಣುವೊ ಕಥೆನುಂಡ್ ತಿರ್‌ಂಜಿ ಬಪ್ಪ. ಅದೇಪೋಲೆ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಬಂದದೂ ಈ ದೇವಳುಂಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ.

ಪನೆಮರತ್‌ನ ಪಿಂಞ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ನ ನೋಟಿಯವಕ್ ದೇವಳೆ ಇಯಂಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡ್‌ಚಿಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವದ್ ಇವು ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಕಥೆರ ವಸ್ತು. ಕುಡಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಕ್ ಪೊರ್‌ಟ ಡಾ. ಡಿ. ಬಿ. ರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್ ಅವು ಕುಡಿಯಡ ಮೂಲ ಏದ್, ಮೂಲ ತಕ್ಕ್ ಏದ್, ಇಂದೆತ್‌ರ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡಾ? ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಅರಿವಕ ಸಂಶೋಧಕ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಬಟ್ಟೆ ತಪ್ಪಿ ಪೋನನ್ನೆಕೆ ಆಯಿಪೋಪಾಂದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಇಂದೆತ್‌ರ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಮೂಲತ್‌ರ ಏದೇ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲೆಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಅರಿಂಜವಲು.

ಕುಡಿಯ ಕೊಡಗ್ ಅಲ್ಲತೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರ್‌ಲೂ ಉಂಡ್. ಇವು ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಕುಂದ್ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಇಂಜವು. ಇಂದೂ ಕೂಡಿ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್‌ಲೇ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಂಡ್. ಇಯಂಗಳ ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಮಲೆ ಕುಡಿಯಾಂದೇ ಕಾಕುವ. ಕುಡಿಯ ಉಳ್ಳೊ ಜಾಗತ್‌ರ ಬೌಗೋಳಿಕವಾಯಿತ್ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಪದ್ದತಿ, ನಡ್‌ಪುಲೇ ಬೊಳ್‌ಂದಂಡ್ ಬಂದಾನ ಕಾಂಗೊಲು.

ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ 'ಕುಡಿಯ' ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಶಬ್ದಕ್ ಉಳ್ಳೊ ಅರ್ಥತ್‌ನ ನೋಟನ. 'ಕುಡಿ' ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಒರ್ ಸಂಸಾರ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಒರ್ ಒಕ್ಕಕ್ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟದ್. ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಒಂದಾಂಗ್‌ಂಜಿ ಜಾಸ್ತಿ ಉಳ್ಳೊ ಸಂಸಾರ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಒಕ್ಕ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಕುಟುಂಬತ್‌ನ ಬಹುವಚನತ್‌ಲ್ ಕಾಕುವದ್. ಕುಡಿ+ಯ=ಕುಡಿಯ.

ನಂಗ ತೇನ್‌ರ ಒರ್ ಸಂಸಾರತ್‌ನ 'ತೇನ್ ಕುಡಿ'ಂದ್ ಕಾಕುವ. ತೇನ್ ಪಾರಿ ಪೋಚೇಂಗಿ 'ತೇನ್ ಕುಡಿ ಪಾರಿರ್‌ತ್'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಮೂಮೂಲಾಯಿತ್ ತಕ್ಕ್ ಪರಿವಕ 'ನಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚಕ್ ಕುಡಿ ಆಳ ಉಂಡ್ 'ಂದ್ ಕೇಪ.

ಪಂಡ್ ಕುಡಿಯ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡಿಂಜವು. ಅದ್‌ನ ಬದ್‌ಕಾಯಿತ್ ಎಡ್‌ತಂಡಿಂಜವು. ಇದೇ ಇಯಂಗಕ್ ಆ ಪೆದ ಶಾಶ್ವತ ಆಯಿತ್ ಇಪ್ಪನ್ನೆಕೆ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ಕಳ್ಳಕುಡಿಕ್ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವು ಕುಡಿಯಂಗ ಆಯಿತಿಕ್ಕು. ಕಳ್ಳ್‌ಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟವು ಕುಡಿಯಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವದ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಕ್ ಸಮ್ಮಂಧ ಪಟ್ಟದ್.

ಕನ್ನಡ ಪಿಂಞ ಬೋರೆ ತಕ್ಕ್‌ನ ಎಡ್‌ತಂಡತೇಂಗಿ 'ಕುಡಿ' ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಕೊಡಿ, ತುದಿ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಅರ್ಥ ಬಪ್ಪ. 'ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ' ಎಣ್ಣ್‌ವಾಂಗ್ ಬೆಟ್ಟತ್‌ರ ತುದಿಲಿಂಜ ಜನಾಂಗತ್‌ನ 'ಕುಡಿ'ಂದ್ ಕಾಕಿತಿಕ್ಕು ಎಣ್ಣುವೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಉಂಡ್. ಕುಡಿರ ಬಹುವಚನ ಆಯಿತ್ 'ಕುಡಿಯರು' ಆಯಿತಿಕ್ಕು. ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ 'ಬೇಸಾಯಗಾರ' ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಅರ್ಥವೂ ಉಂಡ್. ಪಂಡ್ ಕುಡಿಯ ಒರ್ ಜಾಗತ್ ನೆಲೆ ನಿಕ್ಕತೆ ಕದ್ ಕಾಡ್ ಮಲೆಲ್ ಭೂಮಿನ ಕಳ್‌ತಿತ್ ಅಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಅದ್‌ಂಗ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಕುಡಿಯಾಂದ್ ಪೆದ ಬಾತ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ.

ಬೇಸಾಯಕಾರ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಒಕ್ಕಲು ಮಾಡುವಯಿಂಗಕೂ 'ಕುಡಿಯ'ಂದ್ ಕಾಕಿಯಂಡಿಂಜತ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾಂಗ್ ನಂಗಕ್ ಪನ್ನೆರಂಡನೆ ಶತಮಾನತ್‌ಲೇ ಆಧಾರ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವ. ಪನ್ನೆರಂಡನೆ ಶತಮಾನತ್ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಪೆದ ಪೋನ ಕವಿ ಜನ್ನ ತಾಂಡ 'ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ' ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಜೈನ ಧರ್ಮಕ್ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟನೆಕೆ ಎಳ್‌ದ್‌ನ ಕಥೆಲ್ ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣುವೊ ಶಬ್ದ ಉಂಡ್. ರಾಣಿರ ತೋಣೆಕಾರ ರಾಣಿನ ನೆಲಕ್ ಇಟ್ಟಂಡ್ ಬಡಿಪಾನ 'ಕುಡಿಯಂ ನಾರಂ ತದೆವಂತೆ' ಂದ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿತ್. ಇದ್‌ಂಡ ಅರ್ಥ ಭೂಮಿ ಪಣಿಕೆಯ್ಯುವಂವೊ ಬೂತಾಳೆರ ನಾರ್ ಎಡ್‌ಪಕ್ ಅದ್‌ನ ಬಡಿಪನ್ನೆಕೆ ಬಡಿಚಂಡಿಂಜತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವದ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಪಂಡ್ ಕಾಲತ್ ಭೂಮಿರ ಪಣಿಕೆಜ್ಜಂಡಿಂಜಾಂಗ್ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕುಡಿಯಕ್

ಕುಡಿಯಾಂದ್ ಪೆದ ಬಂದಿತಿಕ್ಕು.

ಇನ್ನನೆ ಮಲೆರ ಕೊಡಿಲ್ ವಾಸಯಿಂಜಯಿಂಗಕ್ ಮಲೆ ಕುಡಿಯಾಂದು, ಬೇಸಾಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಡಿಂಜಾಂಗ್ ಕುಡಿಯಾಂದೂ ಪೆದ ಬಾತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣೊಲು.

ಚನ್ನ ಜನಡ ಪ್ರಕಾರ್ ಕುಡಿಯ ಪಂಡ್ ಕುಂದ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಸಮತಟ್ಟ್ ಉಳ್ಳ್‌ಲ್ಲಿ ಕಮರಿ ಬೊಳೆನ ಬೊಳ್‌ಂದಂಡಿಂಜಾಂಗ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಮಲೆ ಕುಡಿಯಾಂದ್ ಪೆದ ಬಾತ್‌ಂದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವ. ಕುಂದ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಮರತ್‌ರ ದೊಣ್ಣೆಲೊ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಬೋರೆ ಏದೇಂಗಿ ಅತ್ಯಾರ್‌ಲೊ ಅವು ಮಣ್ಣ್‌ನ ಕಳ್‌ತಿತ್ ನೆಲ್ಲ್, ಜೋಳ, ರಾಗಿ, ಕಳ್‌ಂಜಿ ಬೊಳ್‌ತುವಾಂಗ್ ಕಮರಿ ಬೊಳೆಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಆಚೇಂಗಿ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಇಕ್ಕ ಉಳ್ಳೊ ಕುಡಿಯಕ್ ಈ ಕಮರಿ ಬೊಳೆರ ವಿಷಯವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಪೆರಿಯಯಿಂಗ ಮೂಲತ್‌ರ ಕಥೆನ ಎಣ್ಣಿತಾಂದ್ ಕೇಟತೇಂಗಿ ಇಲ್ಲೇಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ. ನಂಗ ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಕೊಡವಡ ಕೊಡೆ ಕೊಡವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲ್ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಬಂದವುಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ.

ಕೆಲವು ಜನ ಕುಡಿಯ, ನಂಗ ಪಂಡ್ ನಾಡ್‌ಲ್ ಇಂಜವು. ಪಂಡ್ ರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್ ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ದಾಳಿ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪಕ ಪೆರ್ತ್ ಜನಡ ಮಂಡೆನ ಕೆತ್ತ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲತೆ ಪೆರ್ತ್ ಜನಳ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ಪೋಚಿ. ಅಕ್ಕ ಕೆಲವು ಜನ ಜೀವ ಉಳ್‌ತಿಯವಕ್ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್‌ಕ್ ಓಡ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಊರ್‌ಕ್ ಬಾತೇಂಗಿ ರಾಜ ಎಲ್ಲೇಂಗಿ ಮಂಡೆ ಕೆತ್ತೂಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಟ್ಟಿ ಬರತೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡಿಯಂಡತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಅವು ಊರ್‌ರ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲತೆ ಕಾಡ್‌ಲೇ ಕೂಡಿ ಪೋಚಿಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ.

ಪ್ರೆಂಚ್‌ರ ಎಸ್.ಎ. ದುಬೋಯಿಸ್ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ವಿದ್ವಾಂಸ ಎಳ್‌ದ್‌ನ 'Hindu manners, customs and cjemonies'ಎಣ್ಣ್‌ವೊ

ಪುಸ್ತಕತ್ ಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಚನ್ನ ವಿವರಣೆ ಉಂಡ್. ಪಂಡ್ ಈ ಜನಾಂಗ ಬಟ್ಟೆ ಇಡ್‌ವಯಿಂಜ್‌ಲೆಲೊ. ಅಕ್ಕ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ ಇಯಂಗಳ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಬಟ್ಟೆ ಇಡ್‌ಚಿಡುವಕ್ ನೋಟ್‌ಚಿ. ಆಚೇಂಗಿ ಅವು ಒತ್ತವತೆ ನಂಗಕ್ ಬಟ್ಟೆ ಇಡ್‌ವದ್ ಬಲ್ಯ ತಪ್ಪು. ನಂಗಳ ಬುಟ್ಟಿತೇಂಗಿ ಇಂಞಿ ಇತ್ತಟಿ ಬರತೆ ಕಾಡ್‌ಲೇ ಇಪ್ಪಾಂದ್ ಕೇಟಂಡ್‌ತ್‌ಲೊ. ಅಯಿಂಗಡ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಕರ ಬಂದಿತ್ ಟಿಪ್ಪು ಬುಟ್ಟ್‌ರ್‌ತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಆ ಜನ ನಾಡ್‌ರತ್ತಟ್ಟ್ ಮೂಡ್ ಇಟ್ಟಲೇಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ.

ಇದ್‌ಂಗ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಫಂಡ್ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಕೊತ್ತೊಳಿ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಎಣ್ಣ್‌ವವು ಬೋಟೆಕ್ ಪೋಯಿತಿಪ್ಪಕ ಅಯಿಂಗಕ್ ಬಟ್ಟೆ ಇಡತ ಕುಡಿಯ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಚೇಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಕಥೆ ಗೇನ ಬಪ್ಪ. ಇವು ಏದ್ ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಗೊಂದಲ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಕುಡಿಯ ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಕೊಡಗ್‌ರ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಇಂಜಂತ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾಂಗ್ ಆಧಾರ ಕ್‌ಟ್ಟುವ.

ಇಂಞೋರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯತ್‌ರ ಪ್ರಕಾರ ಪಂಡ್ ಕುಡಿಯ ರಾಜಂಗಡ ಕಾಲತ್ ಗಡಿಪಾರಕ್, ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಸುದ್ದಿನ ಅರಿಚಿಡುವಕ್ ಕುಂದ್, ಮಲೆ, ಕಾಡ್‌ಲ್ ನೇಮಕ ಆನವು. ಮಿಂಞ ಶತ್ರುವ ದಾರ್‌ಕೂ ಗೊತ್ತಾಗತ್ತನ್ನೆಕೆ ಕಾಡ್ ಬಟ್ಟೆಕಾಲೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದಿತ್ ದಾಳಿ ಮಾಡುವೊಯಿಂಜತ್. ಅನ್ನತ ಜಾಗತ್‌ಲ್ ಶತ್ರುವ ಬಪ್ಪಾನ ನೋಟಿಯವಕ್ ಇಯಂಗಳ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಪಾರಕ್ ಬುಟ್ಟಿತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಅವು ಉಳ್ಳ ಜಾಗತ್‌ನ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಇದ್ ಚನ್ನ ನಂಬುವನ್ನೆಕೆ ಉಂಡ್. ಕಕ್ಕಬ್ಬೆ ಯವಕಪಾಡಿರ ತಡಿಯಂಡ ಮೋಳುರ ಆ ಬರಿಯತ ಕುಂದ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳ ಕುಡಿಯಡ ಮೂಲ ಜಾಗ ಕೇರಳಕ್ ಮುಟ್ಟಿತುಂಡ್. ಇಕ್ಕಲೂ ಕೂಡಿ ಕೇರಳಕಾರ ಈಲೆ ಬಂದಿತ್ ಇಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಎತ್ತಳ ಕಪ್ಪ,

ಮರ ಕಪ್ಪ ಕೇತರೆ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕೊಡಗ್‌ರ ಗಡಿ ಆನ ಗಾಳಿಬೀಡ್, ಕೆದಮೊಳ್ಳೂರ್, ಕಬ್ಬೆ ಇದ್ ಪೊರ ರಾಜ್ಯತ್‌ರ ಗಡಿ. ಆನಗುಂಡ್ ಗಡಿ ಪಾರಕ್ ಇಯಂಗಳ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಬುಟ್ಟಿತಿಕ್ಕು ಎಣ್ಣುವೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಂಬುವಕ್ ಪಕ್ಕ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಎಳ್ತ್ ಕುತ್‌ತ್ಲ್ ಇಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್ ಇದೇಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಕಯ್ಯುಲೆ.

ಅಲ್ಲತೆ ಕುಡಿಯ'ಗೆರಿಲ್ಲಾ' ಮಾದರಿರ ಪಡೆಕ್ ಪೆದ ಪೋನವು. ಕಾಡ್‌ಮರತ್‌ರ ಬಯ್ಯಲ್ ನಿಂದಂಡ್ ತಂಗಡ ಪುಂಡ ಬಿಲ್‌ಲ್ ಗುರಿ ಬೆಪ್ಪಾತ್ ನಿಸ್ಸಿಮಂಗ. ಇಕ್ಕಲೂ ಕೂಡಿ ಕುಡಿಯ ಎಚ್ಚಕ್ ದೂರಕ್ ಬೋಂಡುವೇಂಗಿ ಈ ಬಿಲ್‌ಲ್ ಗುರಿ ಬೆಪ್ಪ. ಇಕ್ಕಲೂ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಎಚ್ಚಕ್ ದೂರ ಬೋಂಡುವೇಂಗಿ ಬೊರಿ ಕಾಲ್‌ಲ್ ನಡ್‌ಪ. ಏದ್ ಮರ ಬೋಂಡುವೇಂಗಿ ಪತ್ತುವ. ಅನ್ನತಲ್ಲಿ ಇವು ಗಡಿಪಾರಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ನವು ಆಯಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ಶತ್ರುವ ದೂರತ್ ಬಪ್ಪಾನ ಕಂಡಿತ್ ಅವು ರಾಜಂಗ್ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟ್‌ಚಿಡುವೊ ಚಾಕ್ರಿ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ರಾಜ ಇಯಂಗಳ ಗಡಿಲ್ ಆಕತ ಪೋಯಿತುಂಡೇಂಗಿಯೂ ಏದೇಂಗಿಯೋರ್ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿತಿಕ್ಕು. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ದಾಖಲೆಲ್ ಬಂದಿತಿಪ್ಪಕ್ಕಿಲ್ಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ವಾತೂ ಅರ್ಥ ಉಂಡ್.

ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಪೆರಿಯಯಿಂಗಳಾನ, ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ಎಳ್ತ್ ಪಡ್‌ಚಿತ್ ಚಾಕ್ರಿಕ್ ಕೂಡ್‌ನ ಕುಡಿಯಡ ಅರ್ಜುನ ಅವು ಇನ್ನನೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವ. 'ತಂಗಡ ಅಜ್ಜಪ್ಪಂಗ ಮೈಸೂರ್ ಬರಿರ ಈಡಿಗಂಗ ಆಯಿತಿಕ್ಕು. ಪಂಡ್ ಈಡಿಗಂಗ ಈಚಲು ಮರತ್‌ಂಜಿ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಉಳ್‌ಪುವೊಯಿಂಜತ್. ಇವು ಕೊಡಗ್‌ಕ್ ಬಂದಿತ್ ಇಲ್ಲಿ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಉಳಪುವಕ್ ಸುರು ಮಾಡಿತಿಕ್ಕು. ಊರ್ ನಾಡ್‌ಕ್, ಕೊಡವಕ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕೊಡ್‌ತಂಡ್ ಅದ್‌ಂಗ್ ನೆಲ್ಲ್, ಅಕ್ಕಿ ಕೇಟಂಡ್ ಬದ್‌ಕುವಯಿಂಜಿತಿಕ್ಕು. ಕೊಡವಡ ಕೂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್

ಅಯಿಂಗಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಇವು ತಂಗಡದಾಯಿತ್ ಎಡ್‌ತಂಡಿತಿಕ್ಕು'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಇದ್‌ನ ಪರೀಶಿಲನೆ ಮಾಡುವಕ ಈಡಿಗಂಗಡ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಯುವಕಾಪಕ, ಅಯಿಂಗಕೂ ಕುಡಿಯಕೂ ಹೋಲಿಕೆ ಇಕ್ಕ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪುಲೆ.

ಕೊಡ್‌ಗ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳೊ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಪಿಂಞ ಏಲಕ್ಕಿನ ಬದ್‌ಕಾಯಿತ್ ಎಡ್‌ತಂಡತೇಂಗಿ ತೇಮಲೆ ಕಾರ ತೇನ್ ಕೊಯ್ಯುವಾತ್ ಪೆದ ಪೋನವು. ಏದೇ ಮರ ಎನ್ನೇಂಗಿ ಇರಡ್ ಅದ್‌ನ ಪತ್ತಿತ್ ಕೊಯ್ಯುವ. ತೇನ್ ಕೊಯ್ಯುವವು ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಆಯಿತಿಪ್ಪಕ್ ಮದಿ. ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಕೂ ತೇಮಲೆ ಕೂಡಿಯಕೂ ಎಲ್ಲಾ ಪಡಿಪು, ನಡ್‌ಪುಲ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಮಂಗಲ, ನಲ್ಲ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಕ್ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಕೊಡ್‌ವಡ ಮಾದರಿ ಕುಪ್ಯ ಚೇಲೆ ಇಟ್ಟತೇಂಗಿ, ತೇಮಲೆ ಕಾರಡ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟ ಉಡುಪು ಪಂಚೆ ಪಿಂಞ ಶರ್ಟ್. ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಮನೆಲ್ ಇಪ್ಪಕ ಪ್ಯಾಂಟ್ ಇಟ್ಟುವ. ಪಂಚೆ ಕೆಟ್ಟಿಯವದ್ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ.

ಪೂಮಲೆ ಪಿಂಞ ತೇಮಲೆ ಕಾರಕ್ ತೀನಿಲ್ ಕೂಡಿ ಒರೇ ಒರ್ ಹೋಲಿಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ಪೂಮಲೆ ಕಾರ ಕೊಡವ ತೀನಿಕ್ ಅಡ್‌ಂಗಿತುಂಡೇಂಗಿ ಪೆರ್ತ್ ತೇಮಲೆಕಾರ ಕೇರಳಕಾರಡಪೋಲೆ ತೀನಿ ಇಷ್ಟ ಪಡುವ.

'ನಂಗ ತೇಮಲೆ ಕಾರಳ ದೂರ ಬೆಪ್ಪ. ಅಯಿಂಗ ನಂಗಡ ಮನೆಕ್ ಬಪ್ಪದ್ ಪೋಡ್, ಪಟ್ಟಿಕ್ ಕೂಡಿ ಇಳಿಯುವನ್ನೆಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ಎನ್ನತ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಪಟ್ಟಿರ ಅಪ್ಪರೆ. ಅವು ಎಡ್‌ತ ಬಂದ ವಸ್ತುನ ನಂಗ ಕೂಟುಲೆ. ಕೂಟುವದಾಚೇಂಗಿಯೂ, ನೀರ್ ತಳ್‌ಚಿತ್ ಶುದ್ದ ಮಾಡಿತ್ ಎಡ್‌ತವ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಇದ್ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿತ್'ಂದ್ ಬೊಟ್ಟತ ಮಲೆಕಾರ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಪಂಡ್ ಅಯಿಂಗಡಯಿಂಗಡಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಜ ನಂಗ ಬಲ್ಯದ್ ಅಯಂಗ ಚೆರಿಯದ್ ಎಣ್ಣುವೊ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ

ಕಾಂಬ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಂದ್ ಜನ ವ್ಯವಹಾರತ್‌ರ ಜ್ಞಾನ ಬೊಳ್‌ತಿಯಂಡನ್ನೆಕೆ ಪಂಡೆತಚ್ಚಕ್ ಕಡ್‌ಪತ್‌ರ ಜಾತಿ ಪದ್ದತಿನ ಇಂದ್ ನಡ್‌ತಿಯಂಡಿಲ್ಲೆ.

ಕುಡಿಯ ಪೆರ್ತ್ ದೇವ ಭಕ್ತಂಗ ಪಿಂಞ ಮಡಿಕಾರ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಉದಾಹರಣೆಯಾಯಿತ್ ಈ ಘಟನೆನ ಕಾಂಗೊಲು. ಬೊಟ್ಟತ ಮಲೆರ ಪಂದಕಳ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಎಣ್ಣವಯಿಂಗಡ ಮನೆಲ್ ಇಂದೂ ಹೆರವನಾಡ್‌ರ ಈಶ್ವರ ದೇವಡ ಭಂಡಾರ ಬೆಪ್ಪ. ಅವು ಮನೆಲ್ ಎಕ್ಕೊಲು ಶುದ್ದ ಆಯಿತೇ ಬೆಚ್ಚವ. ಮಡಿ ಇಲ್ಲತಯಿಂಗಳ ಮನೆಕ್ ಕೂಟುಲೆ. ಕುಡಿಯಡ ಕೆ. ಎಸ್ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಅವು ಆರ್ಮಿಲ್ ಇಂಜವು. ಇವು 1940ಲ್ ವಾರ್‌ಲ್ ಭಾಗವಹಿಸಿತಿಂಜತ್.

ಇವು ರಜತ್ ಬೊಟ್ಟತ ಮಲೆರ ಪಂದಕಳ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಅಯಿಂಗಡ ಮನೆಕ್ ಬಾತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಪಡೆಲ್ ಕೂಡಿತಿಂಜಾಂಗ್ ಮನೆಕ್ ಕೂಟ್‌ಲೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೇವಡ ಭಂಡಾರ ಉಳ್ಳಾಂಗ್ ಅದ್ ಅಶುದ್ದ ಆಯಿಪೋಪ ಎಣ್ಣುವದ್ ಇಯಂಗಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆನಗುಂಡ್ ಪಟ್ಟಲೆ ಒರ್ ಸ್ಟೂಲ್‌ಲ್ ಅಳ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ತಕ್ಕಾರ ಮಾಡಿತ್ ಬೋರೆ ಮನೆಕ್ ಅಯಿಚಿಕೊಡ್‌ತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಅವು ಅಳ್‌ತ ಸ್ಟೂಲ್‌ನ ಕೂಡಿ ಬಳಸತೆ ಅಟ್ಟಕ್ ಇಟ್ಟತ್. ಇಕ್ಕಲೂ ಕೂಡಿ ಆ ಸ್ಟೂಲ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಮನೆಕಾರ ಎಣ್ಣುವ.

ಮೂಲಕ್ ದೇವಡ ಕಥೆ

ದೇವಲೋಕತಿಂಜ ಪಾರ್ವತಿಕ್ ಅಲ್ಲಿ ಇಂಜಿತ್ ಬೇಜರಾಚಿ. ಎಲ್ಲಿಕಾಚೇಂಗಿ ಪೋಯಿತ್ ಸುತ್ತಿ ಬರೋಂಡುಂದ್ ಆಚಿಲೊ. ತಾಂಡ ಆಸೆನ ವಡಿಯ ಶಿವ (ಈಶ್ವರ)ಂಡ ಕೂಡೆ ಎಣ್ಣ್ಣಚಿ. 'ಸ್ವಾಮಿ; ನಾಕ್ ಇಲ್ಲಿ ಇಂಜಿ, ಇಂಜಿ ಬೇಜಾರ್ ಆಯಂಡುಂಡ್. ನಂಗ ಚನ್ನಂಗ್ ಎಲ್ಲಿಕಾಚೇಂಗಿ ಪೋಯಿತ್ ಬಕ್ಕನ. ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಪೋಪಿರಾ?'ಂದ್ ಕೊದಿಲ್ ಕೇಟತ್. ಪೊಣ್ಣ್ಣರ ಆಸೆ ಕೇಟ ಶಿವಂಗೊ ನೇರ್ಂದಾಚಿ. ತಾಂಡ ಪೊಣ್ಣ್ಣಕ್ ದೇವಲೊಕತ್ ಬೇಜಾರಾಯಿತ್. ಎಲ್ಲಿಕೇಂಗಿ ಪೋಯಿತ್ ಬಕ್ಕನಾಂದ್ ಭೂಲೋಕಕ್ ಪೊರ್ಟತ್ .

ಭೂಲೋಕತ್ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಕಾಡ್ ಮಲೆಕ್ ಬಾತ್. ಅಕ್ಕಣೆಕ್ ಪಾರ್ವತಿಕ್ ಸುಸ್ತಾಯಿತ್ ಅಳ್ತ್ ಪೋಚಿ. ಕುಡಿಪಕಾಯಿತ್ ತಾಂಡ ಸ್ವಾಮಿರ ಕೂಡೆ 'ನಾಕ್ ಕುಡಿಪಕ್ ಅಮೃತಬೋಂಡೂ' ಂದ್ ಎಣ್ಣ್ಣಚಿ. 'ಇದ್ ಭೂಲೋಕ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಂಜ ಅಮೃತ ತಪ್ಪೊ? ದೇವಲೋಕಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಎತ್ನದು ತಪ್ಪಿಂದ್ ಶಿವ ಎಣ್ಣ್ಣಚಿ. ಆಚೇಂಗಿ ನಾಕ್ ಇಕ್ಕಲೇ ಬೋಂಡುಂದ್ ಪಾರ್ವತಿ ಹಠಪುಡ್ಚತ್. ಇಕ್ಕ ಎಂತೇಂಗಿ ಪಣಿ ಕೆಯ್ಯಂಡುಂದ್ ಈಶ್ವರ ನೀರ್ ಎಡ್ತ ಬಂದಿತ್ ಅಮೃತಾಂದ್ ಕೊಡ್ತತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಅದ್ನ ತಿರಿತೂ ನೋಟತ ಪಾರ್ವತಿ, ನಾಕ್ ಅಮೃತವೇ ಬೋಂಡುಂದ್ ಪುಡ್ಚಪುಡಿ ಬುಟ್ಟ್ಲೆ.ಇಂಞಿನ್ನ ಮಾಡುವೊ? ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನೋಟ್ನ ಈಶ್ವರ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಜ ಪನೆಮರತ್ರ ಕೈಕ್ ಶೂಲ ಕುತ್ತ್ಚಿ. (ಅಕ್ಕ ಪನೆಮರತ್ರ ರೆಕ್ಕೆ ಕೈಕ್ ಕ್ಟ್ಟುವಚ್ಚಕ್ ಅಡಿಲ್ ಇಂಜತ್‌ಲೊ) ಕುತ್ತ್ನ ಜಾಗತ್ ಅಮೃತ ಪೋಲೆ ಬೊಳ್ತ ಮಂದ ನೀರ್ ಬಾತ್. ಅದ್ನ ಪಾರ್ವತಿಕ್ ಕೊಡ್ತತ್. ಮೊದ್ರ ಮೊದ್ರ ಇಂಜ ಅದ್ ಪಾರ್ವತಿಕ್ ಪೆರ್ತ್ಕುಶಿ ಆಚಿ. ಇಂಞೂ ಬೋಂಡು ಎಣ್ಣುವಕ ಇಂಞೂ ಕೊಡ್ತತ್.

ಪೊರುಡುವಕ ಆ'ಅಮೃತ ಬೂವ ಜಾಗತ್ ಚಳ್ಳೆ ಕೆಟ್ಟ್ ಬೆಚ್ಚತ್.

ಆಲೆ ಈಲೆ ಸುತ್ತಾಡಿಯಂಡ್ ವಡಿಯನೂ ಪೊಣ್ಣೊ ಬೈಟ್ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಬಾತ್. ಅಕ್ಕಣೆ ಚಳ್ಳೆಕ್ ' ಅಮೃತ' ದುಂಬಿತಿಂಜತ್. ಈಶ್ವರ ಅದ್‌ನ ಕುಡ್‌ಚತ್. ಪೊಲಾಕ ಮೊದ್‌ರ ಇಂಜದ್ ಇಕ್ಕ ಘಾಟ್ ಬಂದಿತಿಂಜತ್.(ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಉಳ್‌ಪ್‌ನನ್ನಕೆ ಮೊದ್‌ರ ಇಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಕಯಿಚಂಡ್ ಘಾಟ್ ಬಪ್ಪ) ಕುಡ್‌ಚದೂ ಶಿವಂಗ್ ಮಂಡೆಕ್ ಪತ್ತ್‌ಚಿ. ಪಾರ್ವತಿರ ಕೂಡ ಮಂಡೆಕ್ ಪತ್ತ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಗಳಮಾಡುವ ಕೂಡ್‌ಚಿ.ಅಲ್ಲಿಂಜ ಪಾರ್ವತಿಕ್ ಪೊಜ್ಜತ್.

ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಪಾರ್ವತಿಕ್ ಬೇರ ಪುಡ್‌ಚತ್. ಇದೆನ್ನ್ ಮಹಿಮೆ? ಇಚ್ಚದಿನ ನನ್ನ ಒನ್ನಾಂದೂ ಛೀ, ಥೋಂದ್ ಎಣ್ಣಾತ ಸ್ವಾಮಿ ಇಂದ್ ನನ್ನಬಜ್ಜಿ ಪೊಜ್ಜತ್ತಲ್ಲ. ಲೋಕತ್‌ನ ಕಾಪಾಡುವೊ ನಾಡ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ಇದ್‌ನ ಕುಡ್‌ಚಿತ್ ಇನ್ನನೆ ಕಳಿಪಕ, ಮನುಷಂಗ ಕುಡ್‌ಚತೇಂಗಿ ಎನ್ನನೆ ಕಳಿಕೂಂದ್ ತಾಂಡ ಮೊಲೆರ ಪಾಲ್‌ನ ಕೈ ಬೆರತ್‌ಲ್ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಕೊಡಿಕ್ ಕನ್‌ಚಿತ್ ನೀನ್ ಕೈಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟತ್ತಚ್ಚಕ್ ಕೊಡಿಕ್ ಪೋಯಿರ್‌ಂದ್ ಪನೆ ಮರಕ್ ಶಾಪ ಇಟ್ಟತ್. ಅಕ್ಕಾಕಣೆ ಅಡಿಲಿಂಜ ಪನೆ ಮರತ್‌ರ ಕೈ ಪಾಲ್ ಕೊಡಿಕ್ ಪೋನನ್ನಕೆ ಕೊಡಿಕ್ ಪೋಚಿ. ಮರವೂ ಎತ್ತರಕ್ ಬೊಳ್‌ಂದತ್. ಪಾಲ್ ಅಡಿಕ್ ಬಪ್ಪಕ ಕೈಯಿಂಜ 'ಅಮೃತ' (ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್) ಅಡಿಕ್ ಬಪ್ಪ ಕೂಡ್‌ಚಿ.

ಈ ಮರತ್‌ನ ಇನ್ನನೆ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಪೋಪದ್ ಸರಿಯಲ್ಲಾಂದ್ ಈಶ್ವರ ಅದ್‌ನ ಪಾರಕಾಪಕ್ ತಾಂಡ ಮೇಲ್‌ಲಿಂಜ ಅಂಟ್‌ನ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಉಂಡೆ ಮಾಡಿತ್ ಅದ್‌ನ ಮನ್‌ಷನಾಯಿತ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಇದ್‌ನ ನೋಟಿಯಾಂದ್ ಎಣ್ಣಿತ್ ಅವು ದೇವಲೋಕಕ್ ಪೋಚಿ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಮನುಷ ಮರಕ್ ಪತ್ತಿತ್ ಪನೆ ಮರತ್‌ರ ಕೈಕ್ ಕುತ್ತಿತ್ ಇಕ್ಕ ನಂಗ ಎಣ್ಣುವೊ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಎಡ್‌ಪಕ್ ಪಡ್‌ಚಂಡ್ ಅದ್‌ನ

ಕುಡ್‌ಚಂಡ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಜತ್. ಇನ್ನನೆ ಚನ್ನ ಕಾಲ ಕೈಯುವದು ಪುನ ಈಶ್ವರನೂ ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಭೂಲೋಕಕ್ ಸುತ್ತುವಕ್ ಬಾತ್. ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಈ ಕಾಡ್ ಮಲೆಕ್ ಎತ್‌ಚಿ. ತಾನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡ್‌ನ ಮನುಷ್ಯ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಜತ್. ತಾಂಡ ದೇವಳ ಕಂಡ ಮನುಷ ಪನೆಮರಕ್ ಪತ್ತಿತ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ನ ಎಡ್‌ತ ಬಂದಿತ್ ಕುಡಿಪಕ್ ಕೊಡ್‌ತಾಂಗ್ ಅವಂಗ್'ಕುಡಿಯ'ಂದ್ ಪೆದ ಬಾತ್‌ಲೊ.

ಈ ಕುಡಿಯ ಒಬ್ಬನೇ ಇಪ್ಪಾನ ಕಂಡಿತ್ ಕನಿಕರ ಬಂದ ಪಾರ್ವತಿ ತಾಂಡ ಮೇಲ್‌ರ ಅಂಟ್‌ನ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಅದ್‌ಂಗ್ ಮನ್‌ಷತಿರ ರೂಪ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಕುಡಿಯಂಡ ಕೂಟ್‌ಕರ್ತಿ ಆನ ಅವ ಕುಡಿಯತಿ ಆಚಿ. ಈ ಕುಡಿಯನೂ ಕುಡಿಯತಿಯೂ ತಂಗಡ ಸೃಷ್ಟಿ ಆನನಾಗುಂಡ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಏದೇಂಗೋರ್ ತಟ್ಟ್‌ಮುಟ್ಟ್ ಬರತನ್ನೆಕೆ ನೋಟೆಯವಕ್ ತಾಂಡ ಗಣತ್‌ನ ಅಲ್ಲಿ ಬುಟ್ಟತ್. ಆ ಗಣಕ್ 'ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ'ಂದ್ ಪೆದ ಬಾತ್.ಕುಡಿಯನೂ ಕುಡಿಯತಿಯೂ ಕಾಡ್‌ಮಲೆಲ್ ಸುತ್ತಿಯಂಡ್, ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಉಳ್‌ಪಿಯಂಡ್ ಕುಡ್‌ಚಂಡ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವಾನ ತಿಂದಂಡ್ ಕುಶಿಲ್ ಇಂಜತ್. ಇಯಂಗಕ್ ತೊಂದರೆ ಬರತನ್ನೆಕೆ 'ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ'ಕಾಪಾಡಿಯಂಡ್ ಬಾತ್. ಅದೇ ಇಯಂಗಕ್ ದೇವ ಆಚಿ. ಇಂದೂ ಕೂಡ ಕುಡಿಯ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ ದೇವಳ ತುದಿಚಂಡುಂಡ್. ಏದೇ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಸುರು ಮಾಡೊಂಡುವೇಂಗಿಯೂ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚನ ಬೋಡಿತ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಕೈ ಇಡುವ.

ಈ ಕಥೆನ ಚೆನ್ನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿ ನೋಟನ. ದೇವಕ್ ಕೂಡಿ ಒರೇ ಜಾಗತ್ ಇಂಜಿತ್ ಬೇಜಾರಾಪ. ಮನ್‌ಷ್ಯ ಕೂಡಿ ಅಚ್ಚಿಕೆ. ಒರೇ ಜಾಗತ್ ಪೆರ್ತ್ ಕಾಲ ಇಂಜತೇಂಗಿ ಪಿರಾಂದ್ ಪುಡ್‌ಚಿತ್, ಚನ್ನ ಬದಲಾವಣೆಕಾಯಿತ್, ಚನ್ನ ದಿನ ಎಲ್ಲಿಕಾಚೇಂಗಿ ಪೋಯಿತ್ ಸುತ್ತಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪಾನ ಕಾಂಗೋಲು. ನಾಡ್‌ಕಾರ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲತೆ

ಕಾಡ್‌ಲುಳ್ಳವೂ ಕೂಡಿ ಚನ್ನ ದಿನ ಜಾಗ ಮಾತುವಕ್ ಬೋಟೆ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಬೋರೇಂದೇಂಗಿ ಏತುಲ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಸುತ್ತಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಅದ್‌ನೇ ಇವು ದೇವಡ ಕಥೆಲೂ ಎಡ್‌ತಂಡಿತ್. ಅನ್ನನೇ ಪಾರ್ವತಿಕ್ ದೇವ ಲೋಕತ್ ಇಂಜಿತ್ ಬೇಜಾರಾಯಿತ್ ಶಿವಂಡ ಕೂಡೆ ಭೂಲೋಕ ಸುತ್ತಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪಕ್ ಪೊರ್‌ಟತ್.

ಅಯಿಂಗಕ್ ಭೂಲೋಕತ್ ಏರ ಪುಡ್‌ಚ ಜಾಗ ಮಲೆ ಕಾಡ್. ಇಲ್ಲಿಯೇ ದೇವ ಚನ್ನ ದಿನ ಇಂಜತ್‌ಲೊ. ಇದ್ ಕುಡಿಯಕ್ ತಂಗಕ್ ಮಲೆಕಾಡ್‌ರ ಮೀದ ಉಳ್ಳೊ ಅಭಿಮಾನ, ಕೊದಿನ ಈ ಕಥೆಲ್ ಕಾಟಿತ್.

ಪಾರ್ವತಿಕ್ ಭೂಲೋಕ ಸುತ್ತ್‌ನಕಲೂ ಆಗತ ಸುಸ್ತ್ ಮಲೆ ಕಾಡ್ ಸುತ್ತವಕ ಆಚಿ. ಇಲ್ಲಿ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ರ ಬದ್‌ಕ್, ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವದ್ ಎಚ್ಚಕ್ ಕಷ್ಟ ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಕಾಂಗೋಲು. ಮಲೆ ಕಾಡ್ ಸುತ್ತುವಕ ದೇವಕ್ ಕೂಡ ಸುಸ್ತ್ ಆಯಿಪೋಚಿ.

ಪನೆ ಮರತ್‌ರ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಈಶ್ವರ ಪಾರ್ವತಿಕ್ 'ಅಮೃತ'ಂದ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಅದ್‌ನ ಕುಡ್‌ಚಿತ್ ಪಾರ್ವತಿಕ್ ಏರ ಕುಶಿ ಆಪ. ಅದಂಡ ಚೋದ್ ಅಮೃತತ್‌ರನ್ನೆಕೆ ಇಂಜತ್‌ಲೊ. ಇದ್ ಕುಡಿಯಕ್ ತಂಗಡ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ರ ಮೀದ ಉಳ್ಳೊ, ತಂಗಡ ಕೆಲಸತ್‌ರ ಮೀದ ಉಳ್ಳೊ ಅಭಿಮಾನತ್‌ನ ಕಾಟುವ. ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಉಳ್‌ಪ್‌ನನ್ನೆಕೆ ಮೊದ್‌ರಾಯಿತ್ ಅಮೃತತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಇಪ್ಪಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಇವು ತಂಗಡ ಕಥೆಲ್ ಕಾಟಿತ್. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಪನೆ ಮರತ್‌ಂಜಿ ಉಳ್‌ಪ್‌ನ್ನನೆಕೆ ಈ ' ಪನೆರ ಅಮೃತ' ಕಾಯಿಲ ಕಸ ವಾಸಿ ಮಾಡುವನ್ನತ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾನ ನಂಬಿಗೆ.

ಪನೆ ಮರ್‌ತಿಂಜಿ ಕುಡಿಯಕುಂಜಿ ಮುಪ್ಪಡೆ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ನ ಎಡ್‌ತವು ಈಶ್ವರ. ತಂಗಡ ದೇವ ಕಾಟಿತಂದ ಕೆಲಸತ್‌ನೇ ಅವು ನಡ್‌ತಿಯಂಡ್ ಬಾತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಇಯಂಗಡ ಕೆಲಸ, ನೈಪು ಕಮ್ಮಿ

ತರತ್‌ರದ್ ಅಲ್ಲ. ದೇವಕ್ ಕುಶಿ ಆನಂತದ್. ತಂಗಡ ಪನೆಮರತ್‌ನ ಆದ್ಯ ಕಂಡ್‌ಪುಡ್‌ಚದೇ ಈಶ್ವರ.

ಪೊಲಾಕ ಪನೆಮರತ್‌ರ ಕೈರ ಕುತ್ತಿಕ್ 'ಅಮೃತ'ಬೂವಲ್ಲಿಕ್ ಚಳ್ಳೆ ಕೆಟ್ಟಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಅವು ಸುತ್ತುವಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಬೈಟ್ ಬಪ್ಪ. ಪೊಲಾಕ ಪಾರ್ವತಿಕ್ ಕುಡಿಪಕ ಮೊದ್‌ರಾಯಿತ್ ಅಮೃತತ್‌ರನ್ನೆಕೆ ಇಂಜತ್. ದಾವ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿತ್, ಆಂಡ ಚೋದ್ ಪಾರ್ವತಿಕ್ ಕುಶಿ ಆಚಿ. ಆಚೇಂಗಿ ಅದೇ 'ಅಮೃತ'ತ್‌ನ ಈಶ್ವರ ಬೈಟ್ ಕುಡಿಪದು ಮಂಡೆಕ್ ಪತ್ತಿತ್ ಎನ್ನನೆಲ್ಲೊ ಕಳ್‌ಚಿತ್ ಪಾರ್ವತಿನ ಪೊಯ್ಯುವ.

ಇಲ್ಲಿ ಅರ್‌ಂಜವಂಡಿಯೇ ಎನ್ನತ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಪನೆ ಮರತ್‌ಂಜಿ ಉಳ್‌ಪುವಕ್ ಮೊದ್‌ರ ಆಯಿತ್ 'ಅಮೃತ' ಪೋಲೆ ಇಪ್ಪ. ತಡಿಕ್ ನಲ್ಲದ್. ಆಚೇಂಗಿ ನೇರ ಕಯಿಂಜನ್ನೆಕೆ ಅದ್ ಕಳ್ಳ್‌ಕ್ ತಿರುವ. ಇಕ್ಕಲೂ ಅಚ್ಚಿಕೆ. ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ನೇರ ಕಯಿಂಜನ್ನೆಕೆ ಕಯಿಚಂಡ್ ಫಾಟ್ ಬಪ್ಪ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಉಳ್‌ಪ್‌ನನ್ನೆಕೆ ಕುಡಿಪದ್ ನಲ್ಲದ್‌ಂದ್ ಇದ್‌ಂಡ ನೀತಿ.

ಕಳ್ಳ್‌ಕುಡಿಪದ್ ಎಚ್ಚಕ್ ಪಾಳ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾಂಗ್ ಈಶ್ವರನೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಬೈಟ್ ಫಾಟ್ ಬಂದ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಕುಡ್‌ಚಿತ್ ಈಶ್ವರ ಎನ್ನೆಲ್ಲೊ ಕಳಿಪಕ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಕೆತ್ತನೆ ಪಾರ್ವತಿಕ್ ಒನ್ನಾಂದೂ ಎದ್‌ಪು ಪರಿಯತೆ ಕೊದಿಲ್ ನೋಟಿಯಂಡಿಂಜ ಈಶ್ವರ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕುಡಿಪದು, ಜಗಳ ಮಾಡಿತ್ ಪಾರ್ವತಿನ ಪೊಯ್ಯುವ. ದೇವಕ್ ಕೂಡಿ ಕಳ್ಳ್ ನೆಮ್ಮದಿನ ಪಾಳ್ ಮಾಡುವ. ಮನ್‌ಷ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲತೆ ದೇವಳೂ ಕಳ್ಳ್ ಕುಡ್‌ಚತೇಂಗಿ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ಪೊಯ್ಯುವ.

ಇದತ್ ಎಚ್ಚಕ್ ಅರ್ಥ ಉಂಡ್‌ೇಂದ್ ನೋಟಿ. ಕಳ್ಳ್ ಕುಡಿ ಜನಡ ನೆಮ್ಮದಿಕ್ ಪಾಳ್, ಸಂಸಾರ ಒಡ್‌ಂದ್ ಪೋಪ, ಕೊದಿರ ಪೊಣ್ಣ್‌ನೇ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ಪೊಯ್ಯುವಾ....!

ಕುಡಿಯಳ ಈಶ್ವರ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿಯೆ. ಪನೆ ಮರತ್‌ನ ನೋಟಿಯಂಡ್, ಅದ್‌ಂಡ ಅಮೃತತ್‌ನ ನೋಟಿಯುವಕ್ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಆಕಿಯೆ. ಇಯಂಡ ಜಾತಿರ ಬಗ್ಗೆ, ಅಯಿಂಡ ಮೂಲತ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಚ್ಚಂಡಿಯೇ ಅಭಿಮಾನತ್‌ನ ಕಾಟುವ. ನಂಗ ದೇವಡ ಮಕ್ಕ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಅಭಿಮಾನ ಈ ಕಥೆ ಎಣ್ಣ್‌ವಕ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಕ್ ಬಂದ್ ಪೋನ ಈಶ್ವರನೂ, ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಈ ಜಾಗತ್‌ನ ಮರ್‌ಂದ್‌ಲೆ. ಚನ್ನ ಕಾಲ ಕಯಿಂಜ ಪಿಂಞ ಅದೇ ಜಾಗಕ್ ಬಪ್ಪ. ಇದ್ ತಂಗಡ ಮೀದ ದೇವಕ್ ಎಚ್ಚ್‌ರ್ ಕೊದಿ ಉಂಡ್, ಏದ್‌ಕಾಲಕೂ ನಂಗಳ ಈಶ್ವರ ಪಾರ್ವತಿ ಮರ್‌ಪುಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಕಾಟುವ.

ಈಶ್ವರನೂ ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಬಂದನ್ನೆಕೆ ಕುಡಿಯ ಅಡ್ಡ ಬುದ್ದಿತ್, ಅಯಿಂಗಕ್ 'ಅಮೃತ' ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ದೇವಡ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ. ಇದ್ ಕುಡಿಯಕ್ ದೇವಡ ಮೀದ ಉಳ್ಳೊ ಭಕ್ತಿನ ಕಾಟುವ.

ಕುಡಿಯ ಒಬ್ಬನೇ ಇಪ್ಪದ್ ಸರಿಯಲ್ಲಾಂದ್ ಪಾರ್ವತಿ ಅವಂಗೋರ್ ಕುಡಿಯತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವೊ ಕಥೆಂಜಿ ಲೋಕತ್ ಒರ್ ಆಣ್‌ಕ್ ಒರ್ ಪೊಣ್ಣ್ ಬೋಂಡು ಎಣ್ಣುವಾನ ನಂಗ ಅರ್‌ಂಜವಲು.

ಇಯಂಗಳ ನೋಟಿಯುವಕ್ ಕಾಪಾಡುವಕ್ 'ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ' ದೇವಳ ಆಕುವ. ಇವು ಈ ದೇವ ತಂಗಕಾಯಿತ್ ಉಳ್ಳೊ, ಎಲ್ಲಿ ಪೋಚೇಂಗಿಯೂ ತಂಗಳ ಕಾಪಾಡುವ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಅಭಿಮಾನ ಉಂಡ್.

ಇನ್ನನೆ ಒರ್ ಕಥೆಲ್ ಕುಡಿಯಡ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಪೆರ್ತ್ ಮೂಡ್‌ನ ಕಾಂಗೊಲು.

ಜಾನಪದ

ಪಚ್ಚೆ ಕುಂದ್‌ರ ಕಾಡ್‌ಲ್, ಬೀಜುವ ಕ್ಯಾಟ ಗಾಳಿಲ್, ಒಕ್ಕುವ ಕೊಲ್ಲಿ, ತೋಡ್, ಪೊಳೆ ಕೆರೆಲ್, ಮಂಜಿರ ಪನಿಕೊಟ್ಟಿತ್, ಎದ್‌ಪು ಮುಟ್ಟುವೊ ಕಾಡ್‌ಜಾತಿಯಡ ಮಧ್ಯತ್ ಕುಡಿಯ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಬಂದವು. ಬೇಜಾರಾಪಕ, ಸುಸ್ತಾಪಕ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕುಡ್‌ಚಂಡ್, ಅದತ್ ಬೇಜಾರ್, ಸುಸ್ತ್‌ನ ಮರ್‌ಂದಂಡ್ ದುಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್, ತಾಂಡದೇ ಪುದಿಯ ಪುದಿಯ ಪಾಟ್‌ನ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬಂದವು.

ಇಂದ್ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆರ ಗಾಳಿ ಬೀಜಂಡುಂಡ್. 'ಕಾಲಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಕೋಲಕೆಟ್ಟಂಡು' ಎಣ್ಣುವನ್ನಕೆ ಇಂದೆತ್‌ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲ್ ಈ ಬದಲಾವಣೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಒರ್ ಬರಿಲ್ ಕಾಡ್‌ನ ಬುಡ್‌ವ ಕಯ್ಯತನ್ನತ ಸಮ್ಮಂಧ, ಇಂಞ್ಞೋರ್ ಬರಿಲ್ ಕಾಡ್‌ಂಜಿ ಪೊರ ಪೋಪಕ್ ಬಂದಂಡುಳ್ಳೊ ಒತ್ತಡ. ಇದ್‌ಂಡ ಒಳ್‌ಲ್ ಇಂದೇತ್‌ರ ಸಮಾಜತ್ ಬದ್‌ಲಾಂಡಿಯೆ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ.

ಕುಡಿಯ ಬೊರಿ ಕೊಡಗ್ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲತೆ ಮಂಗಳೂರ್, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರ್‌ಲೂ ಉಂಡ್. ಅವು ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟ ಜನಾಂಗತ್‌ನ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ತಕ್ಕ್, ಪದ್ಧತಿ, ಉಡುಪು, ತೊಡ್‌ಪ್, ಆಟ್‌ನೇ ಇವು ತಂಗಡದಾಯಿತ್ ಮಾಡಿಯಂಡಿತ್. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕೊಡಗ್‌ಲುಳ್ಳೊ ಕುಡಿಯ ಕೊಡವಡ ಪದ್ಧತಿ, ಪರಂಪರೆಕ್ ಅಡ್‌ಂಗಿತ್, ಅದ್‌ನೆ ಕೊಡವಡ ಮಾದರಿಯೇ ನಡ್‌ತಿಂಯಂಡುಂಡ್. ಕೊಡವಡ ಏದೇ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಲೂ ಕುಡಿಯ ಕೈ ಕೊಟಿತ್ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕೊಡವಳೂ ಕೂಡ ಅಯಿಂಗಕ್ ಬೋಂಡಿಯಾನಂತ ಸಹಾಯತ್‌ನ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಇದ್‌ಂಗ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ 'ನಲ್ಲಾಂಗ್ ತೀಯಾಂಗ್ ಅಡಿಯ ಕುಡಿಯನೇ

ಮಿಂಞ'ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಗಾದೆನ ಕಾಂಗಲು. ಒರ್ ಗಾಥೆ ಅಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭತ್ ಪುಟ್ಟುಲೆ. ಅದ್ ಅನುಭವತ್‌ಲ್ ಬಪ್ಪನ್ನತದ್.

ಕುಡಿಯಡದೂ, ಕೊಡ್‌ವಡದೂ ಒರೇ ಪದ್ದತಿಂದ್ ಎಲ್ಲಾರೂ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ನೇರೆ; ಆಚೇಂಗಿ ಞಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಪ್ರತಿಭೆ, ಅವು ನಡ್‌ತಿಯಂಡ್ ಬಂದಡುಳ್ಳೊ ಪದ್ದತಿ ಕುಶಿ ಪಡುವನ್ನತದ್. ಪಾಟ್‌ರ ಕೋವ್‌ನೇ ಎಡ್‌ತೊಳಿ. ಪಂಡ್ ಕೊಡವ ಮನೆಲ್ ಒಬ್ಬನೇಂಗಿ ನಾಲಕ್ಷರ ಪಡ್‌ಚಂವೊ ಞಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಪಳಿಯ ಪಾಟ್‌ನ ಕೇಟಿತೊ, ಎಳ್‌ದಿತೊ ಪಡಿಪಯಿಂಜತ್.

ಆಚೇಂಗಿ ಕುಡಿಯ ಪಂಡ್ ಎಳ್‌ತ್ ಕಾಂಗತವು. ಪೆರ್ತ್ ಕಾಡ್‌ಮಲೆಲ್ ಞಂಜವು. ಆಚೇಂಗಿಯೂ, ಞವು ಎಳ್‌ದತೆ, ಓದತೆ ಪಡಿಚ ಪಾಟ್‌ನ ಕೇಟತೇಂಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಪ. ಎಳ್‌ದಿಯಂಡೇ ಬಾಳೊ ಪಾಟ್‌ನ ಪಡಿಪಕ್ ಕಯ್ಯಲೆ, ಅನ್ನತಲ್ಲಿ ಎಳ್‌ದತೆ, ಓದತೆ ದೇಶಪಾಟ್, ಚಾವ್ ಪಾಟ್, ಮಂಗಲ ಪಾಟ್, ಕುಂಞ ಪೆದ ಞಡ್‌ವಕ ಪಾಡುವೊ ಪಾಟ್...ಞನ್ನತನೆಲ್ಲ ಅಳ್‌ತ ಅಳ್‌ಕಲ್‌ಕ್ ಕೂಳ್ ನೀರ್ ಎಡ್‌ತವತೆ ಪಾಡುವೊ ತಾಕತ್ತ್ ಕುಡಿಯಕ್ ಉಂಡ್. ಬೊರಿ ಆಣಾಳ್ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಪೊಣ್ಣಾಳೂ ಕೂಡಿ ಆಟ್, ಪಾಟ್‌ಲ್ ಆಣಾಳ್‌ಕುಂಜಿ ಕಮ್ಮಿಯೊಂದಿಲ್ಲೆ.

ಕುಡಿಯಕ್ ತಂಗ ಬದ್‌ಕ್‌ನ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ರ ಮೀದ, ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ದೇವಡ ಮೀದ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ರ ಮೀದ ಏರ ಕೊದಿ. ಅದ್‌ಂಡ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಅವು ಪಾಟ್ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಪಾಡುವ. ಎಳ್‌ತ್ ಗೊತ್ತಲೇಂಗಿಯೂ ಅಯಿಂಗಳೇ ಸೃಷ್ಠಿ ಮಾಡ್‌ನ ಸಾಹಿತ್ಯತ್‌ನ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಗತಿರ. ಆಚೇಂಗಿ ಞಂದೆಕೆತ್ತಣೆಯೂ ಅದ್‌ನ ಎಳ್ತ್ ಕುತ್ತ್‌ಲ್ ದಾರೂ ಎಳ್‌ದಿ ಬೆಕ್ಕತಾನಗುಂಡ್ ಸುಮಾರೆಲ್ಲ ಪೆರಿಯಯಿಂಗಡ ಕೂಡೆ ಕಾಂಗತಾಯಿಪೋಯಿತ್.

ಇಯಂಗ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ರ ಮೀದ ಪಾಟ್‌ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಪಾಡುವ ಪಾಟಂತೂ ಏದೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ ಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲೆ.

ಆ ಮಲೆ ಈ ಮಲೆ ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆ
ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಲ್ ಬಟ್ಟಿ ಪನೆಯೊ
ಬಟ್ಟಿಪನೆಯಿಲ್ ಭೀಮಂಗಯಿಲ್
ಭೀಮಂಗಯಿಲ್‌ಲ್ ಮೂಪಾನಿ ಕಳ್ಳ್
ತಮ್ಮಚ್ಚ ದೇವಂಗ್ ಮೂಚೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್....

ಈಪಾಟ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳೊ ಪುಡ್‌ತ, ಪ್ರಾಸ ಲಯತ್‌ನ ನೋಟಿ. ಏದ್ ಕವಿರ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ ಕಮ್ಮಿ ಉಂಡ್ ಎಣ್ಣ್. ಅದ್‌ಂಡ ಅರ್ಥ, ಅದ್‌ಂಡ ಲಯ ಎಳ್ತ್ ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿಯೂ ಎಚ್ಚಕ್ ಚಾಯೋಡೆ ಬಂದಿತ್ ನೋಟಿ.

'ಆ ಮಲೆ ಈ ಮಲೆ ಬೊಟ್ಟತ ಮಲೆ'
ಇದ್‌ನ ಕೇಪಕಲೇ ಒರ್ ಕುಶಿ ಆಪ.
'ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಲ್ ಬಟ್ಟಿ ಪನೆಯೊ
ಬಟ್ಟಿ ಪನೆಯಿಲ್ ಭೀಮಂಗೈಯಿಲ್...'

ಇಲ್ಲಿ ಪನೆರ ಕೈನ ಭೀಮಂಡ ಕೈಕ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿತ್. ಅಯಿಂಗಡ ಕಲ್ಪನೆ ಎಲ್ಲಿಂಜಿ ಎಲ್ಲಿಕ್ ಎತ್ತಿತ್ ನೋಟಿ. ಈ ಜಾನಪದ ಪಾಟ್ ಉದ್‌ಚ ಕಾಲತ್, ನಾಡ್‌ರ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲತ ಕಾಲತ್ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಭೀಮಂಡ ಕಲ್ಪನೆ ಇಂಜತ್. ಭೀಮಂಡ ಕೈಲ್ ಎಚ್ಚಕೊ ಆನೆರ ಶಕ್ತಿ ಇಂಜತ್‌ಲೊ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಪನೆ ಮರತ್‌ರ ಕೈರ ಬಣ್ಣ, ಅದ್ ತಪ್ಪಯಿಂಜ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ನ ಕಂಡಿತ್ ಅದ್‌ನ ಭೀಮಂಡ ಕೈಕ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲತೆ 'ಭೀಮಂಡ ಕೈ'ಂದ್ ನೇರೆ ಎಣ್ಣತೆ ಅದ್‌ಂಗ್ ಪ್ರಾಸಕ್, ಲಯಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ 'ಭೀಮಂಗಯಿಲ್'ಂದ್ ಮಾಡಿಯಂಡಿತ್.

'ಭೀಮಂಗಯಿಲ್‌ಲ್ ಮೂಪಾನಿ ಕಳ್ಳ್'

ಇಲ್ಲಿ 'ಮೂಪಾನಿ ಕಳ್ಳ್' ಎಣ್ಣುವ ಶಬ್ದ ಕೇಪಕಲೇ ಕುಶಿ ಆಪ. 'ಮೂಂದ್ ಪಾನಿ' ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ 'ಮೂಪಾನಿ ಕಳ್ಳ್'ಂದ್ ಮಾತಿಯಂಡದ್ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಪ್ರತಿಭೆನ ಕಾಟುವ. 'ಮೂಚಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್' ಇದೆಲ್ಲ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ ಹೊಂದುವನ್ನತದ್.

ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಉದ್‌ಚ ಇನ್ನತ ಸಾಹಿತ್ಯತ್‌ನ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಇನ್ನತದ್ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಉದಿಪಕ್ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಗತಿರ. ಬೈಟ್ ನೇರತ್ ಬೀಂದಿತ್ ಪೊಲುವಾಂಡೊಳಿಯ ಬಾಡಿತ್ ಬುದ್ದ ಪೋಪ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಮಲ ಪೂವ್‌ನ ನೋಟಿತುಳ್ಳಿರಾ? ನಡ್‌ಪಾದ್ರೆ ನೇರಕ್ ದಾರ್‌ಕಾಯಿತ್ ಈ ಪೂವ್ ಬೀರುವೊ? ದಾರ್ ಇದ್‌ನ ನೋಟಿತ್ ಕುಶಿ ಪಡುವೊ? ದಾರ್ ನೋಟಡ್, ನೋಟತೆ ಪೋಡ್, ತಾಂಡ ಕುಶಿಕ್ ತಾನ್ ಭೀಂದಿತ್ ಪೊಲಾಕ ಜನ ನೋಟುವಾಂಡೊಳಿಯ ಬಾಡಿ ಪೋಯಿತಿಪ್ಪ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕುಡಿಯ ದಾರ್‌ನೊ ಮೆಚ್ಚ್‌ಚಿಡುವಕಾಡ್, ಬೆಸ್ಸ್‌ತಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟವಕಾಡ್ ಪಾಡ್‌ಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಠಿ ಮಾಡಿಯಂಡಿಲ್ಲೆ. ನೇರ ಕಯಿಪಕ್, ಬೇಜಾರ್ ಕಯಿಪಕ್ ಅವು ಬಾಯಿಕ್ ಬಂದದ್, ಮನ್‌ಸ್‌ಲ್ ಉದ್‌ಚಾನ ಪಾಡ್‌ಚಿ. ಸೆರಿ ಕಾಂಗತಾನ ಮಾತಿಯಂಡತ್, ತಿದ್ದಿಯಂಡತ್. ಒಮ್ಮ ಪಾಡುವಾಂಗುಂಜಿ ಇಂಞೊಮ್ಮ ಪಾಡುವಕಾಪಕ ಇಂಞೂ ಚಾಯಾಚಿ. ಅದ್ ಒಬ್ಬಂಡ ಬಾಯಿಂಜಿ ಇಂಞೊಬ್ಬಂಡ ಕೆಮ್ಮಿಕ್ ಎತ್ತ್‌ಚಿ. ಪುದಿಯ ಪುದಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನ್ನನೆ ಬೊಳ್‌ಂದಂಡ್ ಉಳ್‌ಂಜಂಡ್ ಬಾತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕತ ಬಾಲೆಕಾರಕ್ ಮಿಂಞಿತ್‌ರಚ್ಚ್‌ಕ್ ತಾಳ್ಮೆ, ಪುರ್‌ಡ್ ಇಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್ ಪೆರ್ತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಕಮಲ ಪೂವ್‌ರ ಪೋಲೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಬೀಂದಿತ್ ಕಾಂಗತಾಯಿಪೋಯಿತ್.

ಅಂದ್ ಕುಡಿಯ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲುಂಡೇಂಗಿಯೂ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ

ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಎನ್ನನೆ ಬಾತ್? ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳ್ಂತ ಬಾಳೊ ಪಾಟ್ ಪಿಂಜ ಬೋರೆ ಪಾಟ್ ಎಳ್ದಿ ಓದತೆ ಎನ್ನನೇ ಬಾತ್ಂದ್ ಅರಿಯುವಕ ಪಂಡ್ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಆಪಯಿಂಜ ಚಾಪೆ ಪೈಪೋಟಿಯೂ ಒರ್ ಏತೂಂದ್ ಕಂಡ್ ಬಾತ್. ಪಂಡ್ ಪೆರಿಯವು ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ಕ್ ಕುಡಿಯುಡಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಪಯಿಂಜತ್. ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಕುಡಿಯುಳೇ ಏದೇಂಗಿಯೋರ್ ಜಾಗಕ್ ಎಡ್ತ ಬಂದಿತ್ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾರೂ ಕುಶಿಲ್ ಕೂಡುವಯಿಂಜತ್.

ಅಂದ್ ಪೆರಿಯವು ಆಟ್ ಪಾಟ್‌ಲ್ ಕೇಳಿ ಪೋನವು. ಬೈಟ್ ನೇರತ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ರ ಮಿಂಞಲ್ ಅಳ್ತಂಡತೇಂಗಿ ಅದೇ ಅಯಿಂಗಡ ಪಾಟ್ ಪಿಂಞ ಬುದ್ದಿಶಕ್ತಿರ ಭೀರ್ಯತ್‌ನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವೊ ಪರ್ಂಬು ಆಪಯಿಂಜತ್. ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ಕಾಯಿತ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಟ್, ಆಟ್‌ರ ಪೈಪೋಟಿ ಆಪಯಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉತ್ತರತ್‌ರ ಚರ್ಚೆ ಪಾಟ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಪಯಿಂಜತ್. ತಾಂಗಿ ಕೊಟ್ಟ್, ಕುಂಞಿಕೊಟ್ಟ್, ಕಡ್ತಿಕೊಟ್ಟ್, ತಪ್ಪ್‌ಕೊಟ್ಟ್, ನೆಪ್ಪ್‌ಕೊಟ್ಟ್ ಇನ್ನನೆ ತರತರತ್‌ರ ಕೊಟ್ಟ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಅದತೂ ಚರ್ಚೆ ಪಾಟ್ ಅಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭ ಒಂದೂ ಅಲ್ಲ. ಒರ್ ತರತ್ ಇದ್ ಒಡ್‌ಪ ಗಾದೆರನ್ನಕೆ. ಅವು ಕೇಪ ಪ್ರಶ್ನೆಕ್ ಮಂಡೆ ಶಕ್ತಿ ಉಪಯೋಗಿಚಿಟ್ಟಿತ್ ಜವಾಬ್ ಕೊಡ್‌ಕಂಡಿಂಜತ್. ಒಬ್ಬೊ ಪಾಟ್‌ರ ರೂಪತ್ ಸವಾಲ್‌ಡುವ. ಅದ್ಂಗ್ ಇಂಞೊಬ್ಬ ಅದೇ ರಾಗತ್‌ಲ್, ಅದೇ ತಾಳತ್, ಅದೇ ಪ್ರಾಸತ್ ಜವಾಬ್ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು. ಎದಿಕೆ ಉಳ್ಳವನ ಪಾಟ್‌ಲ್ ಕೊಯಿಕುವಕಾಯಿತ್ ಪುರ್‌ಡ್‌ಲ್ ಪಾಟ್‌ಕ್ ಸೆರಿಯಾನ ದುಡಿ ಕೊಟ್ಟೊ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಇನ್ನತ ಪೈಪೋಟಿಲ್ ಕೊಡ್‌ವಡ ಕೂಡೆ ಕುಡಿಯಳೂ ಸೆರಿಕ್ ಕೂಡಿಯವಯಿಂಜತ್. ಅದೇಪೋಲೆ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಪಾಟ್ ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿಯೂ ಬಾತ್. ಇಯಂಗಳೂ ಸವಾಲ್‌ಡುವಯಿಂಜತ್. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿಯೂ ನಲ್ಲ ನಲ್ಲ ಪಾಟ್‌ಕಾರ

ಉದ್‌ಚತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಉದಾಹರಣೆಯಾಯಿತ್ 1936 ನೇ ಇಸವಿಲ್ ಕೆದ್‌ವುಳ್ಳೂರ್‌ಂಜಿ ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆಕ್ ಬೆಂದ್‌ಕಾಯಿತ್ ಬಂದ ಕುಡಿಯತಿ ಒಬ್ಬ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಕೊಡವ ಪಾಟ್‌ಕಾರನೇ ಚರ್ಚೆ ಪಾಟ್‌ಲ್ ಚೋಪ್‌ಚಿಟ್ಟ್‌ರ್‌ತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಅಯಿಂಗಡ ಸವಾಲ್‌ರ ಒರ್ ಚೊರ್‌ನ ಇಲ್ಲಿ ನೋಟನ.

ಪೆದಪೋನ ಪಾಟ್‌ಕಾರ ಕಾಳಪ್ಪ ಎಣ್ಣ್‌ವವು ಇನ್ನನೆ ಕುಡಿಯತಿಕ್ ಸವಾಲ್ ಇಡುವ.

ನಾಟಚಾರ ಪೊಂಗಳೆ
ಪಾಟ್‌ಕ್ ಮೊಳಿಯೇದ್
ಕುಪ್ಪಾಂಬ್‌ಕ್ ಚುಳ್ಳೇದ್?

ಈ ಸವಾಲ್‌ನ ನೋಟಿ. ಅಜ್ಜ, ಪಾಟ್‌ಲ್ ನಾಟಚಾರ ಪೊಗಳ್ಳೇಂದ್ ರೇಗ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಪಾಟ್‌ಕ್ ಮೊಳಿಯೇದ್‌ಂದ್ ಕೇಟ್ಟಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಕೂಡೆ ಕುಪ್ಪಾಂಬ್‌ಕ್ ಚುಳ್ಳೇದ್‌ಂದ್, ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಬೆದ್‌ಪಾಂಬ್‌ಕ್ ಎಚ್ಚಕ್ ಚುಳ್ಳ್‌ಂದ್ ಸವಾಲ್‌ಟ್ಟಿತ್.

ಎನ್ನತ ಸವಾಲ್! ಕುಪ್ಪಾಂಬ್‌ಕ್ ಚುಳ್ಳ್ ಎಚ್ಚಕ್‌ಂದ್ ದಾರ್‌ಕೇಂಗಿ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಕಯ್ಯುವಾ? ಈ ಪಾಟ್‌ರ ಪ್ರಾಸಕ್, ತಾಳಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಈ ಕುಡಿಯತಿ ಕೂಡೆನ್ನೆ ಜವಾಬ್ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು. ಒರ್ ಮಾದರಿಯತಯಿಂಗ ಆಯಿತುಂಡೇಂಗಿ ಅದ್ಯ ಸವಾಲ್‌ಕೇ ಕೊಯಿಂಗಿ ಪೋಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಪಾಟ್ ಕರ್ತಿ ಕುಡಿಯತಿ ಬೊತ್ತ್‌ಲೆ. ತಿರಿತ್ ಜವಾಬ್‌ಚಿ.

ಪಾಟರ್‌ಂಜ ಪಾಟಾಳಿ
ಪಟ್ಟೋಳಿ ಮೊದೆ ಚಿಟ್ಟೆ
ಪಾರಿಂಗೊಂಡ್ ಬಂದಿತ್
ಪಾಪುಂಡತಳ್‌ತಕ

ಪಾಪುಂಡ ಕುಲ್‌ಂಗ್‌ವಾ?
ಕುಪ್ಪಾಂಬ್‌ರ ಕುಂಞಿಯೊ
ಆ ತಾತ್ ಬೊಳ್‌ಂದೋಲೆ
ಚುಳ್ಳೆರಿತ್ ಮಿನ್ನುಲ.....!

ನೋಟಿರಾ?'ನಾಟಚಾರ ಪೊಂಗಳೆ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ನಾಂಗ್ 'ಪಾಟರಿಂಜ ಪಾಟಾಳಿ'ಂದ್‌ಎದ್‌ಪು ಕೊಡ್‌ಪ. ನೀಡ ಸವಾಲ್‌ಕ್ ಬೊತ್ತುಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ 'ಮೊದೆ ಚಿಟ್ಟೆ ಪಾರಿಂಗೊಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಪಾಪುಂಡತಳ್‌ತಕ್ಕ ಪಾಪುಂಡ ಕುಲ್‌ಂಗ್‌ವಾಂ'ದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಮೊದೆ ಚಿಟ್ಟೆ ಅಳ್‌ತತೇಂಗಿ ಪುಂಡ ಎಲ್ಲೇಂಗಿ ಕುಲ್‌ಂಗ್‌ವದುಂಡಾ! ಪುಂಡಕ್ಕ್ ಮೊದೆ ಚಿಟ್ಟೆ ಎಚ್ಚಕ್ ಸಮವೊ ಅದೇ ಪೋಲೆ ನೀಡ ಸವಾಲ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಇನ್ನನೆ ತಿರ್‌ಕಿತ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಆತಾತ್ ಬೊಳ್‌ಂದೋಲೆ ಕುಪ್ಪಾಂಬ್‌ರ ಕುಂಞಿ ಬೊಳಿಯುವ. ಅದ್‌ಂಗ್ ಎಚ್ಚಕ್‌ಚುಳ್ಳ್ ಇಪ್ಪಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಕ್ ಕಯ್ಯಲೆಂದ್ ಕುಡಿಯತಿ ಎಣ್ಣ್‌ವ.

ಇನ್ನನೆ ಕುಡಿಯಳೂ ಪಂಡ್ ಪ್ರತಿಭೆಲ್ ದಾರ್‌ಕೂ ಕಮ್ಮಿ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಇಂದೂ ಕೂಡಿ ಅಯಿಂಗ ಆಟ್ ಪಾಟ್‌ಲ್ ಮಿಂಞಲುಂಡ್. ಸ್ಕೂಲ್, ಕಾಲೇಜಿಲ್ ಕುಡಿಯ ಮಕ್ಕ ಆಟ್ ಪಾಟ್‌ಲ್ ಕೂಡಿಯಾಡಿಯಂಡ್ ಮೊದ ಪಡ್‌ಂದಂಡುಂಡ್. ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಪಂದಕಳ ಪೊನ್ನಪ್ಪ, ಕುಯಿನಾಲ್ ತಮ್ಮಯ್ಯ ಇನ್ನನೆ ಸುಮಾರಾಳ್ ನಲ್ಲ ಪಾಟ್‌ಕಾರ ಉಂಡ್.

ಪಂಡ್ ಪೆರಿಯವು ಊರ್ ಮಂದ್‌ಲ್, ನಾಡ್ ಸಮಾಜತ್ ಪಾಟ್‌ರ ಪೈಪೋಟಿ ನಡ್‌ಪಯಿಂಜತ್. ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಪೋನವು ಪೊರ ಊರ್‌ಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಅಲ್ಲಿ ಪಾಡಿತ್ ಕೇಳಿ ಪಡ್‌ಂದಂಡ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಇನ್ನನೆ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಕಡೆಲ್ ಪೈಪೋಟಿ ನಡ್‌ಂದಲ್ಲಿ ತಂಗಡ ಪಡಿಪು, ಪಾಡುವೊ ರಾಗತ್‌ನುಂಡ್ ಪೆದ ಪೋನಯಿಂಗಕ್

ಆಖೀರಿಲ್ ಕಾವೇರಿಲ್ ಶಿವರಾತ್ರಿರಂದ್ ಇರ್ ಪೊಲಾಣೆಕ್ ಪೈಪೋಟಿ ನಡ್‌ಪಯಿಂಜತ್. ಇನ್ನತಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಲಬ್ಬಿ ನಾಡ್‌ರ ಬೊಳ್ಯಪ್ಪ, ಕರ್ಣಂಗೇರಿರ ತಿಮ್ಮಯ್ಯ, ಕಡಿಯತನಾಡ್‌ರ ಚಂಗಪ್ಪ, ಕಡಂಗಮೂರೂರ್‌ರ ಕರೋಟಿ ಪೊನ್ನಪ್ಪ, ಬೇಂಗ್‌ನಾಡ್‌ರ ಪೊನ್ನಪ್ಪ, ಐರಿ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ತಟ್ಟಂಡ ತಮ್ಮಪ್ಪ....ಇನ್ನತವು ಭಾರೀ ಕೇಳಿ ಎಡ್‌ತಿತಿಂಜತ್. ಏದೇ ಪಾಟ್‌ನ ಅವು ಎಚ್ಚಕ್ ನೇರ ಬೋಂಡುವೇಂಗಿ ಪಾಡುವೊಯಿಂಜತ್. ಪಾಟಕ್ ಕವಿ ಕೂಟುವ ತಾಕತ್ತ್ ಇಂಜತ್. ಚರ್ಚೆ ಪಾಟ್‌ಕ್‌ಜವಾಬ್ ಕೊಡ್‌ಪಕೂ, ಮರ್‌ಚಿ ಕೇಪಕೂ ಗೊತ್ತಿಂಜತ್.

ಒಕ್ಕ

ಒಕ್ಕತ್‌ನ ಕನ್ನಡತ್ ಕುಟುಂಬಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಒಕ್ಕಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಒರ್ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಒರೇ ಚೋರೆರ ಒರ್ ಸಂಸಾರ. ಇದ್‌ಂಡ ಮೂಲ ಒಂದೆ. ಒರ್ ಒಕ್ಕತ್ ಆ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಮೂಲ ಪುರುಷ ಕಾರೋಣನ ತುದಿಪ. ಕೊಡವ ಜನಾಂಗತ್ ಒರ್ ಒಕ್ಕ ಒರ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆನಂತ ಆಡಳಿತ ಪದ್ದತಿಕ್ ಕೂಡಿತಿಪ್ಪ. ಆ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಪಟ್ಟೆದಾರನೇ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಮುಕ್ರಿ. ಇಡೀ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಜನ ಪಟ್ಟೆದಾರಂಗ್ ಅಡ್‌ಂಗಿತಿಪ್ಪ. ಏದೇ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಕೂ ಪಟ್ಟೆದಾರಂಡ ತಕ್ಕೇ ಆಖೀರಿ. ಬೋರೆ ಏದೇ ಜನಾಂಗಕ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿ ಇಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪೆರಿಯಯಿಂಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ ಮರ್ಯಾದಿ, ಪಟ್ಟೆದಾರಂಡ ತಕ್ಕ್‌ಕ್ ಉಳ್ಳೊ ತೂಕ ಕೊಡವ ಜನಾಂಗತ್‌ಲ್ ವಿಶೇಷವಾಯಿತ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಇನ್ನತ ಪಟ್ಟೆದಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಡ್. ಕೊಡವಡ ಪೋಲೆ,ಕೆಂಬಟಿಯ, ಬಣ್ಣಂಗಡ ಮಾದರಿ ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ರೀತಿರ ವ್ಯವಸ್ಥೇ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಮನೆಪೆದ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಒಕ್ಕ ಪೆದ ಕೂಡಿ ಉಂಡ್. ಇದ್ ಅಯಿಂಗ ಉಳ್ಳ ಜಾಗಕ್, ಮಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂಧ ಪಟ್ಟದ್.

ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಜನ ಕೈಲ್‌ಪೊಳ್ದ್, ಪುತ್ತರಿರನ್ನತ ನಮ್ಮೆಲ್ ಒಕ್ಕಚೆ ಕೂಡ್‌ವ. ಪಟ್ಟೆದಾರಂಡ ಮುಂಬ್‌ಲ್ ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ನ ಒಕ್ಕಚೆ ಗೌಜಿಲ್ ಕಯಿಪ. ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಅವು ಉಳ್ಳೊ ಜಾಗತ್‌ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿನುಂಡ್, ಪಂಡೇತ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿನುಂಡ್ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಮುಂದ್‌ಮನೆ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪುಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಪಟ್ಟೆದಾರಂಡ ಮನೆನೊ, ದೇವಡ ಭಂಡಾರ ಇಪ್ಪ ಮನೆನೊ, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಎಲ್ಲಾರ್‌ಕೂ ಸೌಕರ್ಯ ಉಳ್ಳೊ ಮನೆನ ಐನ್‌ಮನೆಂದ್ ಮಾಡಿಯವ.

ಇಲ್ಲಿಯೇ ಒಕ್ಕಕಾರ ನಲ್ಲಾಂಗ್ ತೀಯಾಂಗ್ ಕೂಡುವ. ಬಲ್ಯಮನೆನ ಏದ್‌ರೀತಿಲ್ ಶುದ್ದತ್ ಬೆಚ್ಚಿತಿಪ್ಪೊ, ಅದೇ ರೀತಿ ಇವು ತಳ್‌ಚಿ, ಕುಳ್‌ಚಿ ಶುದ್ದತ್ ಬೆಪ್ಪ. ದೇವಕ್ ಅಲ್ಲಿ ಬೊಳ್‌ಚ ಬೆಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ ಇಪ್ಪ. ಮಂಗಲ ಇಳಿಯುವಕಾಡ್, ಪತ್ತ್‌ವಕಾಡ್ ಇದೇ ಇಯಂಗಡ ಮುಖ್ಯ ನೆಲೆ ಆಯಿತ್ ಪೆರ್ತ್ ಕಡೆ ಉಂಡ್.

ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟೆದಾರಂಗ್ ವಿಶೇಷವಾನ ಗೌರವ ಉಂಡ್. ಪಟ್ಟೆದಾರಂಡ ಎದಿಕೆ ಪೊಣ್ಣಾಳ, ಮಕ್ಕ ಅಳಪುಲೆ. ಎಳಿಯವು ಕಾಲ್‌ರ ಮೇಲೆ ಕಾಲ್ ಬೆಪ್ಪುಲೆ. ನಮ್ಮೆ, ಕಾರೋಣಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪೊ, ದೇವಕ್ ಕೊಡ್‌ಪೊ, ಇನ್ನತ ಪದ್ದತಿಲ್ ಪಟ್ಟೆದಾರ ಪೆರಿಯಯಿಂಗಡ ಕೂಡೆ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ನಲ್ಲದಿನ, ನಾಳ್‌ನ ನೋಟಿತ್ ಇನ್ನತ ದಿನಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ತಂದು ಬೆಂದು ಆಪಕ ಪಟ್ಟೆದಾರಂಡ ಒಪ್ಪಿಗೆನ ಎಡ್‌ತಂಡಿತೇ ಎಡ್‌ತವ. ಪಟ್ಟೆದಾರಂಗ್ ಆ ತಂದ್ ಕುಶಿ ಇಲ್ಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಮಿಂಞ ಆ ಮಂಗಲ ನಡ್‌ಪಯಿಂಜ್‌ಲೆ.

ಮಂಗಲ, ಕುಂಞಿಕ್ ಪೆದ ಇಡ್‌ವೊ ಚಾವ್, ಮಾದ ಇನ್ನತಾತ್‌ಲ್ ಒಕ್ಕಕಾರ ಎಲ್ಲಾರೂ ಎನ್ನತ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಮರ್‌ಂದಿತ್ ಒಕ್ಕಚೆ ಕೂಡಿತ್ ಸಹಾಯ ಮಾಡ್‌ವ.

ಕೊಡವಡಲ್ಲಿ ಪೆರ್ತ್ ಕಡೆ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಮಂಗಲ, ಮಾದತ್‌ನ ಮನೆ ಮನೆಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಎಣ್ಣಿತ್ ಅರಿಚಿಡುವನ್ನೆಕೆ, ಕಾಕುವನ್ನೆಕೆ ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಡ್. ಇಕ್ಕ ಉಳ್ಳನ್ನೆಕೆ ಫೋನ್‌ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಬಸ್‌ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕಾಗದತ್‌ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಕ್ ಏದೂ ಫೋನು, ಏದ್ ಕಾಗದವೂ ಪೋಪುಲೆ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಅವು ಬೆಂದು ಚಂಜಾದಿಯಡಲ್ಲಿಕ್ ಖುದ್ದಾಯಿತ್ ಪೋಯಿತ್ ವಿಷಯ ಅರಿಚಿಡುವ.

ಕುಡಿಯಡ ಕೆಲವು ಒಕ್ಕತ್ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ ಜನ ಉಂಡ್. ಮಿಂಞ ಇಂಜ ಕೆಲವು ಒಕ್ಕ ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ. ಅದ್ ಪೂರ್ತಿ ಕುತ್ತಿ ನಾಶ ಆಯಿ

ಪೋಯಿತ್. ಅಯಿಂಗಡ ಕೆಲವು ಒಕ್ಕ ಪೆದ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್.

ಬಬ್ಬಿರಾಡ್ ಒಕ್ಕ	ಕೆದಮುಳ್ಳೂರ್
ತಾಳತ್‌ಮಲೆ ಒಕ್ಕ	ಚೇಲವಾರ
ಪಳೆಮಲೆ ಒಕ್ಕ	ಚೇಲವಾರ
ಕಬ್ಬೆಮಲೆ ಒಕ್ಕ	ಚೇಲವಾರ
ಪಟ್ಟಿಯಡಮಲೆ ಒಕ್ಕ	ಮರ್‌ಂದೋಡ
ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕ	ಯವಕಪಾಡಿ
ಕುಂಡ್‌ಮಲೆ ಒಕ್ಕ	ಯವಕಪಾಡಿ
ತೇಂಬರೆ ಒಕ್ಕ	ಯವಕಪಾಡಿ
ಪಾಡಿಯಮಲೆ ಒಕ್ಕ	ಭಾಗಮಂಡಲ
ನಾಡ್‌ಮಲೆ ಒಕ್ಕ	ಸಣ್ಣಪುಲಿಕೋಟು
ಮುಡಿಯತ್‌ಮಲೆ ಒಕ್ಕ	ತಣ್ಣಿಮಾನಿ
ಚೆಟ್ಟಿಮಲೆ ಒಕ್ಕ	ಚೆಟ್ಟಿಮಾನಿ
ಕೋಪಟಿಮಲೆ ಒಕ್ಕ	ಕೋಪಟಿ
ಮೇಮಲೆ ಒಕ್ಕ	ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್
ಪಂದಕಳ ಒಕ್ಕ	ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್
ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕ	ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್
ಮಾಂಗೆಮಲೆ ಒಕ್ಕ	ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್
ಮುತ್ತ್‌ನಾಡ್ ಒಕ್ಕ	ಕೆದಮುಳ್ಳೂರ್
ನಾರೋಟ್ ಒಕ್ಕ	ಗಾಳಿಬೀಡ್
ಬೊಳ್‌ತೊಕ್ಕ (ಬೊಳ್‌ತ ಒಕ್ಕ)	ಗಾಳಿಬೀಡ್
ಪಾರೆಮಂಜಿ ಒಕ್ಕ	ಗಾಳಿಬೀಡ್

ಬನತ್‌ಕಾಡ್ ಒಕ್ಕ	ಗಾಳಿಬೀಡ್
ಅರಮನೆಬೂಡ್ ಒಕ್ಕ	ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್ (ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ)
ತೂಡತ್‌ಬೂಡ್ ಒಕ್ಕ	ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್ (ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ)
ಕರೋಡೆ ಬೂಡ್ ಒಕ್ಕ	ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್ (ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ)
ಪಾಡಿಚ ಒಕ್ಕ	ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್ (ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ)

ಅರಮನೆಬೂಡ್ ಒಕ್ಕ, ತೂಡತ್ ಒಕ್ಕ, ಕರೋಡೆ ಒಕ್ಕ, ಪಾಡಿಚ ಒಕ್ಕ ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ. ಪಂಡ್ ತಾಂದಿ ಮೊಟ್ಟೆ (ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್) ತಂಬ್‌ರಾನ ದೇವಡ ನಮ್ಮೆಕ್ ಬಂದಯಿಂಗಡ ಕೂಡೆ ಬೋಂಡತ ಕಳಿ ಕಳ್‌ಚಾಂಗ್ ದೇವಡ ಶಾಪತ್ ಕುತ್ತಿನಾಶ ಆಯಿಪೋಯಿತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ.

ಒಕ್ಕ ಮಾಹಿತಿ ಪಂದಕಳ ಪೊನ್ನಪ್ಪ, ಕುಯಿನಾಲ್ ತಮ್ಮಯ್ಯ, ಕೋಲಿಂದೆ. ಕೆ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಪಿಂಞ ಒಕ್ಕಕಾರ.

ನಾಡ್ ಮದ್ದ್

ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಪಿಂಞ ಜಾನಪದಕ್ ನಲ್ಲೋರ್ ಸಮ್ಮಂಧ ಉಂಡ್. ಇದ್ ದಂಡ್ ಒಂದಾನೊಂದ್ ಬುಟ್ಟಿತ್ತಿಲ್ಲೆ. ವಿದ್ಯ ಇಲ್ಲತೆ ಎನ್ನನೆ ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಬಾಯಿಂಜಿ ಬಾಯಿಕ್ ಜಾನಪದ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಬಾತೋ, ಅದೇ ಪೋಲೆ ನಾಡ್‌ಮದ್ದ್ ಕೂಡ ಗೇನ ಪಿಂಞ ಸಿದ್ದಿಲ್ ಬಂದನ್ನತದ್. ಅಂದ್ ದಾರೂ ಎಳ್ತ್ ಕುತ್ತ್ ಪಡ್‌ಚಿತಿಂಜ್‌ಲೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯೆ ಪಡ್‌ಚ ಮೇದಾವಿಯಳೂ ಆಯಿತಿಂಜ್‌ಲೆ. ಬೋರೆ ಜಾಗತ್‌ರ ಸಂಪರ್ಕ ಕೂಡ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಅನ್ನತಲ್ಲಿ ಇವು ತಂಗಡ ಬದ್‌ಕ್‌ನ, ಕಷ್ಟ ಸುಖತ್‌ನ, ನಲ್ಲಾಮೆ ಕೆಟ್ಟಾಮೆನ, ತಂಗಡ ಪಣಿನ, ಬೋಟೆ, ಕಳ್ಳ್‌ಕುಡಿ, ತೀನಿನ, ಮರ ಕಾಡ್‌ನ, ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿನ, ಮಂಗಲ, ಚಾವು, ಮಾದ, ಪೆತ್ತದ್, ತಂದು ಬೆಂದು.....ಇನ್ನನೆ ಇವು ತಂಗಡದೇ ದೃಷ್ಟಿಲ್ ತಂಗಡದ್ದೇ ಕಲ್ಪನೆಲ್, ತಂಗ ಅರ್‌ಂಜನ್ನಕೆ, ಕಥೆ, ಕವಿ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಪಾಡ್‌ಚಿ. ಒಬ್ಬ ಪಾಡ್‌ನದ್ ಇಂಞೊಬ್ಬಂಡ ಬಾಯಿಕ್ ಎತ್ತುವಕ ತಪ್ಪು ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿತ್ ಇಂಞಚ್ಚಕೂ, ಚಾಯಿಲ್, ಅರ್ಥತ್‌ಲ್ ಬೊಳ್‌ಂದತ್. ಬಾಯಿಂಜ ಬಾಯಿಕ್ ಬೊಳ್‌ಂದಂಡೇ ಬಾತ್. ಅದೇ ಜಾನಪದ ಪಾಟಾಯಿತ್, ಪದ್ದತಿಯಾಯಿತ್, ಪಡಿಪು ಆಯಿತ್ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಬಾತ್. ಪಂಡ್ ಇನ್ನನೆ ಪಾಡುವಯಿಂಗಕ್, ನಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ಕವಿ ಕೂಟಿತ್ ಪಾಡುವಯಿಂಗಕ್ ವಿಶೇಷವಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಕ್‌ಟ್ಟಿಯಂಡಿಂಜತ್.

ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಎಲ್ಲಾರೂ ಇದ್‌ಂಡ ಬಯ್ಯ ಪುರ್‌ಡ್‌ಲ್ ಪಡ್‌ಚಂಡ್ ಬಾತ್. ಪೆರಿಯಿಂಗ ಪಾಡುವಕ ಬಾಯಿತೊರ್‌ಂದ್ ನೋಟುವಯಿಂಜ ಪಡ್ಡೆಯ ನೋಟಿಯಂಡೇ, ಕೇಟಂಡೇ ಅದ್‌ನೆಲ್ಲ ಪಡ್‌ಚತ್. ಉಳಿತಿಯಂಡ್ ಬೊಳ್‌ತಿಯಂಡ್ ಬಾತ್. ದಾರ್‌ಕೂ ಎಳ್ತ್

ಕುತ್ತ್ ಗೊತ್ತಿಲೇಂಗಿಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಾರಿ ಚಾಯೋಡೆ ಬಾಯಿಲೇ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಬಾತ್.

ಅದೇ ಪೋಲೆ ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಕೂಡ ಅಯಿಂಗಡ ಕಾಯಿಲಕ್ ಅಯಿಂಗಳೇ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚಂಡದ್. ಮೊಟ್ಟ್‌ಪಟ್ಟಿತ್ ಚೋರೆ ಒಕ್ಕುವಕ ಅದ್‌ನ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಡುವಕ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಏದೋರ್ ತೊಪ್ಪುತೋಲ್ ಗಾಯತ್‌ನ ಒಣ್‌ಕುವಕ ಅದೇ ಮದ್ದಾಚಿ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಉದಾಹರಣೆಯಾಯಿತ್ ಗಾಂದಿಗುಲಾಬಿ ತೊಪ್ಪು ಪಿಂಞ ಕಾಚಿನ ಎಡ್‌ತವಲು.

ಇಂದೆಕೂ ನಂಗ ಗಾಯ ಆಚೇಂಗಿ ನಾಡ್‌ಲ್ ಗಾಂದಿ ಗುಲಾಬಿ ತೊಪ್ಪುನ ಅರ್‌ತಿತ್ ಇಡ್‌ವ. ಕಾಚಿನ ಪೊಳ್‌ಚಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಪಾಲ್‌ನ ಗಾಯಕ್ ಇಡುವ. ಗಾಯ ಓರೇ ದಿನತ್ ಒಣಗಿ ಪೋಪ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಪಂಡ್ ಕೆಮ್ಮ್‌ಟ ಆಚೇಂಗಿ, ಪನಿ ಬಾತೇಂಗಿ, ಮಂಡೆ ನೊಂಬಲ ಆಚೇಂಗಿ, ಕಾಲ್ ಕೈ, ಮೇಲ್ ನೊಂಬಲ ಆಚೇಂಗಿ, ಬೋಟೆಕ್ ಪೋಪಕ, ಮರ ಪತ್ತುವಕ ಬುದ್ದಿತ್ ಗಾಯ ಆಚೇಂಗಿ......ಇನ್ನನೆ ಅವು ತಂಗಡ ಕಾಯಲ್‌ಕ್ ಕಾಡ್, ಮನೆ ಪಟ್ಟಿ, ಬಯ್ಯ್‌ತ್ ಉಳ್ಳೊ, ತೊಪ್ಪು ತೋಲ್, ಅಟ್ಟೆನೇ ಮದ್ದಾಯಿತ್ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚಂಡತ್.

ಒಮ್ಮ ಒಬ್ಬೊ ಮಾಡ್‌ನ ಮದ್ದ್‌ಲ್ ಕಾಯಲ ವಾಸಿಯಾಚೇಂಗಿ ಬಾಯಿಂಜ ಬಾಯಿಕ್ ಎತ್ತಿತ್ ಅದೇ ಮದ್ದಾಚಿ. ಇಂದೂ ಕೂಡಿ ದಾರ್‌ಕೇಂಗಿ ಸೀತ ಪನಿಯೋ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಎನ್ನೇಂಗಿಯೋರ್ ಕಾಯಿಲ ಕಸ ಬಾತೇಂಗಿ ಇನ್ನತಾನ ಅರ್‌ತಿತ್ ಕುಡಿ, ಇನ್ನತನ ಅರ್‌ತಿತ್ ತೇಯಿಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಕಾಂಗಲು.

ಇನ್ನನೇ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಬಂದ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ದೇವಡ ವರ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಪಂಡೇತಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಬಾತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವಕ ದೇವಳ ತೊತ್ತಿತ್ ಮಿಂಞತ ಕಾರ್ಬರ್‌ಕ್

ಇಳಿಯುವ. ಅಲ್ಲತೆ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವಯಿಂಗ ದೇವಕ್ ಪಕ್ಕತ್‌ರವು, ಅಯಿಂಗಕ್ ಇದ್ ದೇವ ಕೊಡ್‌ತ ವರ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ನಂಬಿಕೆ ಜನಡದ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವಯಿಂಗ್ ಗೌರವ ಕ್‌ಟ್ಟುವಕಾಚಿ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಕಾಯಿಲ ಕಸ ಬಾತೇಂಗಿ ಬಾಯಿಂಜಿ ಬಾಯಿಕ್ ಮದ್ದ್ ಎಣ್ಣಿಕೊಡ್‌ಪಯಿಂಜತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಎಲ್ಲಾರ್‌ಕೂ ಅದ್ ಗೊತ್ತಿಂಜಾನುಂಡ್ ಅಯಿಂಗಯಿಂಗಳೇ ಮದ್ದ್ ಮಾಡಿಯವಯಿಂಜತ್.

ಆಚೇಂಗಿ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವಯಿಂಗ ಬಯ್ಯಂಜಿ ಬೋರೆಯಿಂಗಕ್ ಎನ್ನತ ಮದ್ದ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಗುಟ್ಟ್‌ನ ಬುಟ್ಟ್‌ಲೆ. ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಅದಂಡ್ ಕಡ್‌ಪ ಪೋಯಿರುವ ಪಿಂಞ ಅದ್ ಪತ್ತುಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯತ್‌ನ ಪಬ್ಬ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಬಾಯಿಂಜ ಬಾಯಿಕ್ ಜಾನಪದ ಪಾಟ್‌ರನ್ನೆಕೆ ಬಂದಂಡಿಂಜ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಚನ್ನ ಜನಡ ಕೈಲಾಯಿಪೋಚಿ. ಜನ ದೂರ ದೂರಕ್ ಇನ್ನನೆ ಪಡಿಚಯಿಂಗಡ ಪಕ್ಕ ಪೋಪಕೂಡ್‌ಚಿ.

ಇಕ್ಕ ಕೂಡ ಮಂಜ ಕಾಮಲೆಂಜಿ ಪುಡ್‌ಚಕ ಬೋರೆ ಏದೇ ಕಾಯಿಲಕ್ ಮದ್ದ್ ತಪ್ಪವು ಅದ್‌ನ ಎನ್ನನೆ ಮಾಡುವೊಂದ್ ಎಣ್ಣಿತಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಕೇಟತೇಂಗಿ ಅದ್‌ನ ಕೇಪಕಾಗಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಇಂದ್ ಎಚ್ಚಕೋ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ನಂಗಡ ಪೆರಿಯಯಿಂಗಡ ಕೂಡೆ ಕಾಂಗತಾಯಿಪೋಯಿತ್. ಬೋರೆಯಯಿಂಗಕ್ ಪೋಡ್ ಅಯಿಂಗಡ ಮಕ್ಕ ಮರಿಯಕ್ ಕೂಡಿ ಆನ ಪಡ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟ್‌ಲೆ.

ಕೆಲಜನಕ್ ಪಡ್‌ಪ್‌ಚಿಡುವೊ ಮನಸ್ ಇಂಜ್‌ಲೇಂಗಿ ಇಂಞಿ ಚನ್ನ ಜನಕ್ ಪಡಿಪ ಮನಸ್ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಪಡ್‌ಪ್‌ಚಿಡುವಾನ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಅವಂಡ ಕೈಗುಣ ಸೆರಿಯಾಪುಲೇಂದ್ ಚನ್ನ ಜನಳ ತೆರಕಿ ಬೆಚ್ಚದ್ ಕೂಡಿ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಮರ್‌ಂದಂಡ್ ಬಪ್ಪಕ್ ಒರ್ ಕಾರಣ ಆಚಿ. ಇಂದೇಕೂ

ಅವಂಡ ಕೈ ಗುಣ ಚಾಯಿಯುಂಡ್, ಅವಂಡ ಕೈಗುಣ ಚಾಯಿಲ್ಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡ್. ಅವಂಡವಂಡ ಪಡಿಪು , ಅಂವೊ ಎನ್ನನೆ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವ, ಕಾಯಿಲಕಾರಳ ಎನ್ನನೆ ನೋಟಿಯುವ ಎಣ್ಣುವಾಂಡ ಮೇಲೆ ಪೋಪಲ್ಲತೆ ಅವಂಡ ಕೈಯೇ ಸೆರಿ ಇಲ್ಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ವದ್ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇಂದ್ ಅನ್ನತ ಮದ್ದ್‌ನ ಎಳ್‌ದಿ ಬೆಪ್ಪದಾಡ್ ಬೋರೆಯಿಂಗಕ್ ಅದ್‌ನ ಪಡ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟ್ ಕೊಡ್‌ಪಕಾಡ್ ದಾರೂ ಮಿಂಞಕ್ ಬಂದಂಡಿಲ್ಲೆ. ಇದ್ ಇಡೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒರ್‌ಬಲ್ಯ ನಷ್ಟ. ಮಿಂಞಕ್ ನಾಡ್ ಮದ್ದೇ ನಿಂದ್ ಪೋಪ ಲಕ್ಷಣ ಕೂಡಿ ಇಲ್ಲತಿಲ್ಲೆ.

ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವಯಿಂಗ ಉಂಡ್. ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಇಂದೂ ಕುಡಿಯಡ ಪಕ್ಕ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್‌ಕ್ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಪೋಪ.

ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಕಾಡ್ ಮಲೆಲ್ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಬಂದವು. ಎಲ್ಲಾ ಮರ ಗಿಡತ್ ತೊಪ್ಪು ತೋಲ್ ಅಟ್ಟೆನ ಅರ್‌ಂಜವು. ನಾಡ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳಯಿಂಗಕುಂಜಿ ಚಾಯಿಲ್ ಇವು ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್. ಮಿಂಞ ಇಂದೇತ್‌ರನ್ನಕೆ ಮೊಟ್ಟ್‌ಕ್ ಓರಂದ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಎನ್ನ್‌ಂಡೇಂಗಿಯೂ ತೊಪ್ಪು ತೋಲೇ ಅಯಿಂಗಕ್ ಮದ್ದ್.

ಪಂಡ್ ಊರ್‌ಕಾರಕ್ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲತೆ ರಾಜಂಡ ಪರಿವಾರಕ್ ಎನ್ನೇಂಗಿ ಕಾಯಿಲಕಸ ಬಾತೇಂಗಿಯೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮ ಕುಡಿಯಳ ಕಾಕಿತ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್‌ಲೊ. ಆಚೇಂಗಿ ಇನ್ನನೆ ಮದ್ದ್ ಮಾಡ್‌ನದ್ ಏದೇ ದಾಖಲೆಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟಿತಿಲ್ಲೆ. ಕುಡಿಯ ಪಂಡ್ ಎಳ್ತ್ ಕುತ್ತ್ ಪಡಿಕತಾನಾಂಗುಂಡ್ ಪಿಂಞ ಇಕ್ಕತ್‌ರವು ಇನ್ನತ ಕಲೆರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಪುರ್‌ಡ್ ಬೆಚ್ಚವತಾನಗುಂಡ್ ಇಂದ್ ಮಿಂಞತ್‌ರಚ್ಚಕ್ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೊಬ್ಬ ಇಲ್ಲಿಯೊಬ್ಬ ಇಂದೂ

ಪಡಿಪುಕಾರ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಅವು ಬೊಳಿಕ್ ಬಂದಂಡಿಲ್ಲೆ. ಬಪ್ಪಕ್ ಇಷ್ಟ ಕೂಡಿ ಪಡುಲೆ. ಮಿಂಞ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಎನ್ನತ ಪಡಿಪು ಇಂಜತ್ ಎಣ್ಣಾಚೇಂಗಿ ಪಾಂಬ್‌ಕಡಿಚತೇಂಗಿ ಪಡಿಪುಕಾರ ಆ ಪಾಂಬ್‌ನ ತಂಗಡ ಶಕ್ತಿಲ್ ಪಾಂಬುನೇ ಬಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ವಿಷ ಬಲ್‌ಪ್‌ಚಿಡುಂವ ಯಿಂಜತ್‌ಲೋ. ಆಚೇಂಗಿ ಏದ್ ಕುಡಿಯ, ಅಯಿಂಗಡ ಪೆದ ಎನ್ನತಂದ್ ದಾರ್‌ಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ.

ಇನ್ನತದ್ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡಾ? ಆಚೇಂಗಿ ಇನ್ನತ ಪಡಿಪುಕಾರ ಉಂಡ್, ಅಂಞಣ ಬೆಪ್ಪನ್ನೆಕೆ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಪಾಂಬು ಎಲ್ಲಿ ಉಂಡ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಅದ್‌ನ ಬಪ್ಪಚಿಡುವಂಜತ್‌ಂದ್ ನಂಗಡ ಪೆರಿಯವು ಎಣ್ಣುವಾನ ನಂಗ ಪೆರ್ತ್ ಕುರಿ ಕೇಟಿತ್. ಇದ್‌ಂಗ್ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಯಿತ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾಚೇಂಗಿ ಇನ್ನತ ಓರ್ ಅಪರೂಪತ್‌ರ ಕಲೆನ ಪೆದಪೋನ ಸಾಹಿತಿ 'ಕಾಕೆಮಾನಿ' ಕಣ್ಣಾರೆ ಅಂದ್ ಕಾಡ್‌ಕುರುಬಡಲ್ಲಿ ಕಂಡಿತ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ಕಾಡ್‌ಕುರುಬಡಲ್ಲಿ ಇನ್ನತ ಕಲೆ ಇಪ್ಪಕ ಅಂದ್ ಕುಡಿಯಳೂ ಎನ್ನ್‌ಂಗ್ ಇನ್ನತ ಬಲ್ಯ ಪಡಿಪುನ ಪಡ್‌ಚಿತಿಪ್ಪಕಾಗ?ಎಣ್ಣುವದ್ ಗೇನ ಮಾಡುವಂತದ್ದ್.

ಅಲ್ಲತೆ ಕಕ್ಕಬ್ಬೆರ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕಡ ಬೀರ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಪಂಡ್ ಪೊರಮೆ ಪೋಯಿತ್ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಪಡ್‌ಚಿತ್ ಬಂದಿತಿಂಜತ್ ಎಣ್ಣುವಾನ ಇಂದೇಕೂ ಬಾಳೋ ಪಾಟ್‌ಲ್ ಕಾಂಗಲು. ಅಂದ್ ಕಾಕೆಮಾನಿ ಅವು ತಂಗಡ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಈ ಪಡಿಪುನ ಇಲ್ಲಿ ಅರ್‌ಂಜವನ. ಅವು ಇದ್‌ನ ಎಳ್‌ದಿಯೆ 1971ಲ್. ಎಳ್‌ದುವಾಗುಂಜಿ 50 ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಲ್ ಅವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜ ಕಾಲ ಅದ್. ಅಕ್ಕ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವದ್ ಇಕ್ಕತ್‌ರಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭ ಆಯಿತಿಂಜ್‌ಲೆ. ಮೊಟ್ಟ್ ಮೊಟ್ಟ್‌ಕೂ ಪಾಂಬು, ಪುಳು, ಚೇಳ್, ಇಂಡ್ರುಕ ಇಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಎಚ್ಚಕೋ ಜನ ಇದ್ ಕಡ್‌ಚಿತ್ ಮದ್ದ್ ಸೆರಿಕ್ ಎಡ್‌ತವತೆ ಚತ್ತ್ ಪೋನದೂ ಉಂಡ್. ಅದತೂ ಅಕ್ಕ ವಿಷ

ಪಾಂಬುರ ಕಾಟ ವಿಪರೀತ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕಾಡ್‌ರೊಳ್‌ಲೇ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡಿಂಜಯಿಂಗಕ್ ಇದ್ಂಡ ಪೋಡಿ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಅದ್ಂಗ್ ಬೋಂಡಿಯಾನ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ ಪಡಿಪು ಅಯಿಂಗಡ ಪಕ್ಕ ಇಂಜತ್.

ಒನ್ನಾಂದ್ ಇನ್ನತಾನ ತಂಗಡ ಕಣ್ಣ್‌ಲೇ ನೋಟುವ ಅವಕಾಶ ಕಾಕೆವಾನಿ ಅಯಿಂಗಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕುರುಬಂಗಡ ಗುಡಿಸ್‌ಲ್‌ಲ್ ಓರ್ ವಡಿಯ ಪೊಣ್ಣ್ ಪಿಂಞ ಅಯಿಂಗಡ ಕ್‌ಣ್ಣ ಕುಂಞಿ ಬುದ್ದಂಡಿಪ್ಪಕ ಸರ್ಪ(ಕರಿನಾಗರ) ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ್ ಕಡ್‌ಚಿರ್‌ತ್. ಪೊಲಾಕ ಎದ್ದಿತ್ ನೋಟುವಕ ಮೋಂವ ಚತ್ತ್ ಬುದ್ದಿತಿಂಜತ್. ಅದ್ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಜನಕ್ಕೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಚಿ. ಇಂಜ ಓರೇ ಮೋಂವ ಅದತೂ ಚೆರಿಯ ಕ್‌ಣ್ಣ ಬೋರೆ. ಅಂವನ ಕಳ್ಂದಂಡ ಅಪ್ಪವ್ವ ಮಂಡೆ ಬಡ್‌ಚಂಡ್ ವೊರ್‌ಟಂಡಿಂಜತ್. ಅಕ್ಕಣೆಕ್ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಓರ್ ಮದ್ದ್‌ಕಾರನ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಬಾತ್.

ಜನ ಎಲ್ಲಾ ನೋಟಿಯಂಡಿಂಜನ್ನೆಕೆ ಆ ಮದ್ದ್‌ಕಾರ ತಾಂಡ ಕೈಲಿಂಜ ಉದ್ದತ್‌ರ ತೂರೆ ಕೋಲ್ಂಜ ತಾಂಡ ಬೆನ್ನ್‌ಮುರಿಯ 'ಪಳ್ಳೀರ್' ಪೊಜ್ಜಂಡತ್. ಗುಡಿಸ್‌ಲ್‌ರ ಮೂಂದ್ ಸುತ್ತ್ ಬಂದಿತ್ ಅಕ್ಕಿ ಕನ್‌ಚಂಡ್ ಎನ್ನತಾನೋ ಮಂತ್ರ ಎಣ್ಣ್‌ವನ್ನೆಕೆ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕಿನ ಓರ್ ಬಟ್ಟೆ ಚೂರ್‌ಲ್ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಅದ್‌ನ ಅಪ್ಪಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಕೈಕ್ ಕೆಟ್ಟುವಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ತಾಂಡ ಕೋಲ್‌ನ ಪಕ್ಕತುಳ್ಳವಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಕಾಡ್‌ಕ್ ನುಗ್ಗ್‌ಚಿ.

ಪೊರಮೆ ಬಪ್ಪಕ ಅವಂಡ ಕೈಲ್ ಚನ್ನ ಪಚ್ಚೆ ತೊಪ್ಪು ಇಂಜತ್. ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಮೇಲ್‌ಕೆಲ್ಲ ಅದ್ಂಡ ರಸತ್‌ನ ತೇಚತ್. ಪಾಂಬು ನೂರ್ ಗಜತ್‌ರ ಒಳ್‌ಲೇ ಉಂಡ್ಂದೂ, ಅದ್ ದೂರ ಪೋಕತನ್ನೆಕೆ ಅದ್ಂಗ್ 'ದಿಗ್ಬಂಧನ' ಮಾಡಿಯೇಂದೂ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಅಂವೊ ಕಾಡ್‌ಕ್ ಪೋಪಕ ನಂಗ(ಕಾಕೆಮಾನಿ) ಚನ್ನ ಜನಳೂ ಅವಂಡ ಬಯ್ಯೆ ಪೋಚಿ. ಕೈಲಿಂಜ ಅಕ್ಕಿನೊಮ್ಮ ಕೊಡಿಕ್ ಕನ್‌ಚಿತ್ ಅದ್‌ನ ಪುಡ್‌ಚಿತೊಮ್ಮ ನೋಟ್‌ಚಿ. ಅನ್ನನೇ ಮಿಂಞಕ್ ನಡ್‌ಂದತ್. ಅಂವೊ ನೇರೆ ಪೋಯಿತ್ ಓರ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾರೆರ ಎದಿಕೆ ನಿಂದತ್. ಅಲ್ಲಿSSSS ಪಾರೆರ ನಡುಲ್ ಜಡೆ ಉತ್ತಿಯಂಡ್ ಬುಸ್‌ಗುಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಉಯಿಂತಂಡಿಂಜತ್ ಆ ಪಾಂಬು!

ಇದ್‌ನ ಕಂಡ ನಂಗಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಚಿ. ಇಚ್ಚ ಬಲ್ಯ ಕಾಡ್‌ಲ್, ಪಾಂಬು ಇಚ್ಚಕೇ ಇಚ್ಚಕ್ ದೂರತ್ ಉಂಡ್, ಅದತೂ ಇನ್ನತಲ್ಲಿಯೇ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಎನ್ನನೆ ಗೊತ್ತಾಯೆ? ಬೈಟ್ ಕೆಲಕ್ ತೀನಿ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಬಂದ ಪಾಂಬು ಒಂದೂ ಕ್‌ಟ್ಟತಿಪ್ಪಕ ಚೆಡಿಲ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಕಾಲ್‌ಕ್ ಕಡ್‌ಚಿತಿಕ್ಕೂಂದ್ ನಾನ್ ಎಣ್ಣ್‌ನ. ಆಚೇಂಗಿ ಅದೇ ಪಾಂಬುರ ಬಾಲತ್‌ನ ಕ್‌ಣ್ಣ್‌ಂಡ ಅಪ್ಪ ದಂಡ್ ತಿಂಗಕ್ ಬಯ್ಯ ಪಿಲ್ಲ್‌ಕೆತ್ತಿಯಂಡಿಪ್ಪಕ ಕೆತ್ತಿ ತುಂಡಿಚಿಟ್ಟಂತ್‌ಲೋ. ನೋಟುವಕ ನೇರೆ, ಆ ಪಾಂಬುರ ಬಾಲ್ ತುಂಡ್! ತಾಂಡ ಬಾಲ್‌ನ ಕೆತ್ತಿ ತುಂಡ್‌ಚಿಟ್ಟ ನನ್ನ ಕಡಿಪಕ್ ಪಾಂಬು ಪೆರ್ತ್ ಪೇಚಾಡಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ನಾಡ ಕೈಲ್ 'ಗರುಡ ರೇಖೆ' ಇಂಜಾನಗುಂಡ್ ಕಡಿಪಕ್ ಕಯಿಂಜ್‌ಲೇಂದ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಅಪ್ಪ ಎಣ್ಣಿತ್ ತಾಂಡ ಕೈಲಿಂಜ ರೇಖೆನ ಕಾಟ್‌ಚಿ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ನನ್ನ ಕಡಿಪಕ್ ಕಯ್ಯತೆ ಚೆಡಿಲ್ ತಾಂಡ ಮೋವಂಗ್ ಕಡ್‌ಚತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಇದ್ ನಾಕ್ ಓರ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಯಿತ್ ಕಂಡತೇಂಗಿಯೂ ನಾಕ್ ಮಿಂಞೊಮ್ಮ ಆಳ್ ಎಣ್ಣ ಕಥೆ ಗೇನ ಬಾತ್. ಅಂವೊ ಒಮ್ಮ ತೋಟತ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡಿಪ್ಪಕ ಪಿಲ್ಲ್‌ರೊಳಿಯ ಇಂಜ ಪಾಂಬುಕ್ ಚೌಟಿ ಪೋಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಅದ್‌ನ ದೊಣ್ಣೆ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಕೊಲ್ಲ್‌ವಕ್ ಪೇಚಾಡ್‌ಚಿ. ಆಚೇಂಗಿ ಪೊಯಿತ್ ತಿಂದ ಪಾಂಬು ತಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡತ್.

ಆ ತೋಟತಿಂಜ ಒಂದರೆ ಮೈಲ್ ದೂರತಿಂಜ ಅವಂಡ ಮನೆರ ಪಕ್ಕ ಸುತ್ತ್‌ಟ್ಟಂಡ್ ಇವನ ಪಾರ ಕಾತಂಡಿಂಜತ್‌ಲೊ.ಇವನೂ ಸುಮಾರ್ ಕುರಿ ಅದ್‌ನುಂಡ್ ತಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡತ್. ಒನ್ನಾಂದ್ ಪಾಂಬು ಪುಡಿಪಯಿಂಗಳ ಕಾಕ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಅದ್‌ನ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಪಲ್ಲ್‌ನ ಬಲ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್. ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಅವನ ಕಾಂಬಕ ಪಾಂಬು ಚೆಡಿಲ್ ಉುಂಯಿಂತಂಡ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್‌ಲೊ.

ಇಂಞ್ಞೊಮ್ಮ ಒಬ್ಬೋ ಸೈಕಲ್‌ನ ರೋಡ್‌ಲ್ ಬುದ್ದಂಡಿಂಜ ಪಾಂಬುರ ಮೀದ ಪತ್ತ್‌ಚಿಟ್ಟ್‌ರತ್. ಅವಂಡ ಮೀದ ಪಗೆ ಬೆಚ್ಚ ಪಾಂಬು ಒಂದರೆ ತಿಂಗಕೆತ್ತ್‌ನ ಪಾರಕಾತಿತ್ ಅಂವನ ಕಡ್‌ಚಿ ಕೊಂದ್‌ರ್‌ತ್‌ಲೋ.ಇಲ್ಲಿ ಪಡಿಪುಕಾರ ಮುದ್‌ಕ ತಾಂಡ ಕೈಲಿಂಜ ಅಕ್ಕಿನ ಮಂತ್ರಿಚಿಟ್ಟಿತ್ ಪಾರೆಕಲ್ಲ್‌ರಲ್ಲಿಂಜ ಪಾಂಬುರತ್ತ್‌ಟ್ಟಿ ಕನ್‌ಚತ್. ತಾಂಡ ಕೈಲಿಂಜ ಕೋಲ್‌ನ ಉರ್‌ಟಾಯಿತ್ ಮಾಡಿತ್ ಕಲ್ಲ್‌ರ ಓರ್ ಸುತ್ತಾ ಗೆರೆ ಬಲ್‌ಚಿತ್ ವಾಪಾಸ್ ಗುಡಿಸ್‌ಲ್‌ಕ್ ಬಾತ್.

ಇದ್‌ನೆಲ್ಲ ನೋಟ್‌ನ ನಾಕ್ ನನ್ನೆ ಮರ್‌ಂದನ್ನೆಕೆ ಆಚಿ. ಪಾಂಬುನ ತಾಂಡ ಪಡಿಪುಲ್ ಕಂಡ್‌ಪುಡ್‌ಚಿತ್ 'ದಿಗ್ಬಂಧನ' ಮಾಡ್‌ನ ಅವಂಡ ಪಡಿಪು ಕಂಡಿತ್ ಮಂಡೆ ಬಗ್ಗ್‌ಚಿಟ್ಟ. ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಕೈಕ್ ಅಕ್ಕಿರ ಬಟ್ಟೆಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಕೆಟ್ಟುವಕ್ಕಲೇ ಪಾಂಬು 'ದಿಗ್ಬಂಧನ'ಕ್ ಕೆಣ್‌ಂಜತ್‌ಲೊ!

ಆ ಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಉತ್ತಿತ್ ಒಕ್ಕುವ ನೀರ್‌ಕ್ ಕನ್‌ಚತೇಂಗಿ 'ದಿಗ್ಬಂಧನ'ಕ್ ಕೆಣಿಂಜಲ್ಲಿಯೇ ಇಪ್ಪಲ್ಲತೆ ನೀರ್ ತೀನಿ ಇಲ್ಲತೆ ವಯಿಂಗಿತ್ ಚಾವಲೊ. ಆಚೇಂಗಿ ಅನ್ನನೆ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿ ಪಡಿಪುಕಾರಂಗ್, ಅವಂಡ ಸಂಸಾರಕ್ ತೊದರೆಂದ್ ಅಯಿಂಗಡ ನಂಬಿಕೆ. ನಂಗ ಪಾಂಬುರ ಪಕ್ಕ ಪೋಪಕ ಪಾಂಬು ಉಯಿಂತಂಡ್ ಅಲ್ಲಿಂಜ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡುವಕ್ ಪೇಚಾಡ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ ಪಡಿಪುಕಾರಂಡ ದಿಗ್ಬಂಧನತ್‌ನುಂಡ್ ಪೊಡ್‌ಪಕಯಿಂಜ್‌ಲೆ.

ಗುಡಿಸ್‌ಲ್‌ರ ಮಿಂಞತ್ ದಂಡ್ ಬಾಳೆಲ್‌ಕಂಡ ಬಿರ್‌ಚಿತ್ ಆದತ್ ಕ್‌ಣ್ಣನ ಬುದ್ದವಕಾಕ್‌ಚಿ. ಪಡಿಪುಕಾರ ಮುದ್‌ಕ ಚತ್ತ ಕ್‌ಣ್ಣ್‌ಂಡ ಮೇಲ್‌ಕ್ ಇಂಞ್ಞೋಮ್ಮ ಏದೋ ತೊಪ್ಪ್‌ರ ರಸತ್‌ನ ಉದ್ದ್‌ಚಿ. ಪಟ್ಟಿಲ್ ಕ್‌ಣ್ಣನ ಬುದ್ದವಕಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ರಂಗೋಲಿ ಇಟ್ಟನ್ನೆಕೆ ಇಟ್ಟಿತ್.. ಚನ್ನ ಮಿಂಞಕ್ ಒರ್ ಬಟ್ಟ ಪೂರ್ತಿ ಪಾಲ್‌ಬೆಚ್ಚತ್. ಅದ್‌ಂಗೂ ರಂಗೋಲಿ ಇಟ್ಟತ್.

ಆ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಮಂಡೆನ ತಾಂಡ ತೊಡೆರ ಮೀದ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಮಂತ್ರ ಎಣ್ಣಿಯಂಡ್ ಕೊಡಿಯಲೆರ ಮೀದ ಎಣ್ಣೆರನ್ನೆಕೆ ಎನ್ನತಾನೋ ಇಟ್ಟಂಡ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ನೆತ್ತಿಲ್ ಬೆಚ್ಚತ್. ಅದ್‌ಂಡ ಮೀದ ಅಕ್ಕಿ ಇಟ್ಟಂಡ್ ಮೆಲ್ಲೆ ಎನ್ನತಾನೋ ಎಣ್ಣಿಯಂಡಿಂಜತ್. ನಾಕ್ ಚತ್ತ ಕ್‌ಣ್ಣ ಪುಟ್ಟಿತ್ ಬಪ್ಪ ಎಣ್ಣುವ ನಂಬಿಕೆ ಒರ್ ಚೂರು ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಆ ಮುದ್‌ಕ್‌ನ ಕಂಡಿತ್ ಒಳಿಯ ಒಳಿಯ ತೆಳ್‌ಚಂಡಿಂಜ.

ಆ ಪಡಿಪುಕಾರ ಮುದ್‌ಕ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಕೈಕ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಬಟ್ಟೆನ ಉತ್ತಿತ್ ಅಪ್ಪಂಡ ಕೈಕ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ತಾಂಡ ಬೆಂಬರತ್ ನಿಂದವಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಮುದ್‌ಕನೂ ಎದ್ದನಿಂದಿತ್ ಕೊಡಿಯಾಲೆನ ಅಂಗೈಲ್ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಹು..ಹು...ಂದ್. ಉರ್‌ಪಿಯಂಡಿಂಜತ್.

ಎನ್ನತ ಆಶ್ಚರ್ಯ......!

ಪಾಂಬು ಕಾಕ್‌ನ ಪೋಲೆ ಮಂಡೆ ಬಗ್ಗ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಬಪ್ಪಾನ ಕಂಡಿತ್ ಜನ ತೊರ್‌ಂದ ಕಣ್ಣ್‌ನ ಮುಚ್ಚಲೆ. ಬಟ್ಟಿತ್ ಬೆಚ್ಚ ಪಾಲ್‌ಕ್ ಮೂಡ್ ಇಟ್ಟಿತ್ ಒಮ್ಮ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ನೋಟ್‌ಚಿ. ಮುದ್‌ಕ ಅಕ್ಕಿ ಇಟ್ಟಿತ್ ಎನ್ನತಾನೋ ಎಣ್ಣಚಿ. ಪಾಂಬು ಪರ್‌ಂದಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ್ ಕಡ್‌ಚ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಪುನಾದಿಯ ಕಡ್‌ಚತ್. ದಂಡ್ ನಿಮಿಷ ಬುಟ್ಟಿತ ಪಾಂಬು ಪಾಲ್‌ಕ್ ಮೂಡ್‌ಟ್ಟತ್.

ಇನ್ನನೆ ದಂಡ್ ಮೂಂದ್ ಕುರಿ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಆ ಮುದ್‌ಕ ತಾಂಡ

ಕೈಲಿಂಜ ಕೊಡಿಯಾಲೆನುಂಡೇ ಆ ಪಾಂಬುನ ಕಳ್‌ಪುಚಿಡುವಯಿಂಜಾನ ಕಂಡಿತ್ ನಾನ್ ಸದ್ದ್‌ಸುದ್ದಿಲ್ಲತೆ ನಿಂದ್ ಪೋನ. ಪಾಂಬು ವಿಷತ್‌ನ ಬಯ್ಯ್‌ಕ್ ಬಲಿಪಕ್ ಮಡ್‌ಚಿ ಕಳ್‌ಚತೇಂಗಿ ಮುದ್‌ಕ ಕೈಲಿಂಜ ಕೊಡಿಯಾಲೆನ ಕೀತ್‌ಚೇಂಗಿ ಪಾಂಬುರ ತಡಿ ಕೂಡ ಅನ್ನನೇ ಕೀತಿಪೋಪಲೊ.! ವಿಷತ್‌ನ ಪೊರಮೆ ಬಲ್‌ಚ ಪಾಂಬುನ ಬಯ್ಯಂಜ ಒಂದೂ ಮಾಡತೆ ಅನ್ನನೆ ಬುಟ್ಟರ್‌ವಲೊ.

ಆ ಮುದ್‌ಕ ಚತ್ತ ಕ್‌ಣ್ಣ್‌ಂಡ ಬಾಯಿಕ್ ನೀರ್‌ರ ಕೂಡೆ ಬೋರೆ ಏದೋ ಮದ್ದ್‌ನ ಕೂಟಿ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಎನ್ನತದೋ ಮಂತ್ರ ಎಣ್ಣ್‌ನನ್ನೆಕೇ ಕ್‌ಣ್ಣ್‌ಂಗ್ ಜೀವ ಬಂದನ್ನೆಕೆ ಕಾಂಬಯಿಂಜತ್. ನೀರ್‌ಲ್ ಮುಳ್‌ನವಂಗ್ 'ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ'ರನ್ನೆಕೆ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗೂ ಮಾಡಿತ್ ಮಂಡೆಕ್ ಅಕ್ಕಿ ಇಟ್ಟತ್. ಪಾಂಬು ತಾಂಡ ಬಟ್ಟೆ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ಪೋಪದು ಮುದ್‌ಕನೂ ಪೊರ್‌ಟತ್. ನೋಟಿಯಂಡಿಂಜನ್ನೆಕೆ ಚತ್ತ ಕ್‌ಣ್ಣ ಎದ್ದ್ ಅಳ್‌ತತ್!

ಎನ್ನತ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಇದ್! ಇದ್ ಪಾಂಬು ಕಡ್‌ಚ ಪನ್ನೆರಂಡ್ ಗಂಟೆರೊಳ್‌ಲ್ ಆಂಡುಲೊ. ಯಕ್ಷಿಣಿ, ಜಾದು, ಪವಾಡತ್‌ರನ್ನೆಕೆ ಮುದ್‌ಕ ನಂಗಡ ಎದಿಕೆ ಕಾಟ್‌ನ ಆ ಪಡಿಪುನ ಕಂಡಿತ್ ನಂಗಕ್ ಎನ್ನತ ಎಣ್ಣಂಡೂಂದೇ ಗೊತ್ತಾಯಿಲೆ. ಆಧುನಿಕತೆರ ಆಹಂಕಾರತ್ ಕಳಿಪ ನಂಗ ಎಲ್ಲಿ, ಎಳ್ತ್ ಕುತ್ತ್ ಪಡಿಕತ ಆ ಮುದ್‌ಕ ಎಲ್ಲಿ? ಇದ್ ಪವಾಡವಾ, ಯಕ್ಷಿಣಿಯಾ, ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಮಹೇಂದ್ರ ಜಾಲವಾ? ನಂಗಕ್ ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಾಯಿಲೆ.

ಇದ್ ಕಾಕೆ ಮಾನಿ ಅವು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿತ್ ಎಳ್‌ದ್‌ನ ಪಡಿಪು. ನೋಟಿರಾ..!? ಕಾಡ್‌ಲಿಂಜ ಆ ಮುದ್‌ಕಂಗ್ ಗೊತ್ತಿಂಜ ಪಡಿಪು ಅಂದ್ ಚನ್ನ ಜನಕ್ ಗೊತ್ತಿಂಜತ್‌ಲೊ. ಚನ್ನ ಕುಡಿಯ ಕೂಡಿ ಮಾಡುವ ಯಿಂಜತ್‌ಲೊ. ಆಚೇಂಗಿ ಎಲ್ಲಿ ದಾರ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲೆ.

ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಕುಡಿಯ ಕಾಳೇಗಾಟ್‌ಲ್ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಪಡ್‌ಚಿ ಬಂದಿತಿಪ್ಪಕ ಬೋರೆವೂ ಇನ್ನತ ಪಡಿಪು ಪಡ್‌ಚಿತಿಕ್ಕು.

ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವಾತ್ ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆರ ಬೊಳ್ಳಿಯಪ್ಪ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಗಡ ಅಪ್ಪ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವಾತ್ ಪೆದ ಪೋನವು. ಇವು ಇಕ್ಕಲೂ ಉಂಡ್. ಪಂಡ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಚೆರಿಯ ಕ್‌ಣ್ಣಾಯಿತಿಪ್ಪಕ ಪಾಂಬು ಕಡ್‌ಚಿತ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಬುದ್ದ್ ಪೋಯಿತಿಂಜತ್. ಬಟ್ಟೆಲ್ ದಾರೋ ಕಂಡವು ನೇತಿಯಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಮನೆಕ್ ಎತ್ತಚಿಟ್ಟತ್. ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವೊ ಬೊಳ್ಳಿರ ಅಪ್ಪ ತಾನ್ ಪಡ್‌ಚ ವಿದ್ಯತ್‌ನ ಎಲ್ಲಾ ಬಳಸಿಯಂಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡಿತ್ ಮೋಂವನ ಬದ್‌ಕ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಅಕ್ಕಣೆ ಜನ ಎಲ್ಲಾ ಬೊಳ್ಳಿ ಚತ್ತ್ ಪೋಯಿತ್‌ಂದೇ ನಂಬಿತಿಂಜತ್. ಬೊಳ್ಳಿ ಇಕ್ಕಲೂ ತಾಂಡ ಕಾಲ್‌ಲ್ ಅಂದ್ ಪಾಂಬು ಕಡ್‌ಚ ಗುರ್‌ತ್‌ನ ಕಾಟುವ.

ಇನ್ನನೆ ಪಡ್‌ಚವು ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಉಂಡ್. ಇಂದ್ ಕೂಡಿ ಕಂದ್ ಕುಡ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳವು ಕಾಯಿಲ ಕಸ ಬಪ್ಪಕ ಅಲ್ಲಿಂಜ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಕ್ ಬಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡಿಯುವ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಂದೆತ್‌ರ ಮಕ್ಕಕ್ ನಾಡ್ ಮದ್ದ್‌ನ ಉಳ್‌ತಿಯವ ಪಿಂಞ ಪಡಿಪ ಪುರ್‌ಡ್ ಇಲ್ಲೆ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಅಯಿಂಗಡ ಪೆರಿಯುಯಿಂಗಡ ಕೂಡೇ ಅಯಿಂಗಡ ಈ ನಾಡ್ ಮದ್ದೂ ಕಾಂಗತಾಯಂಡುಂಡ್.

ಮಲೆ ಪಾರಕ್

ಕುಡಿಯಡದು, ಕೊಡವದೂ ಪದ್ದತಿ, ಉಡ್‌ಪು ತೀನಿ , ಆಟ್‌ಪಾಟ್ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದಾಯಿತ್ ಕಾಂಬ. ಕೊಡವ ನಾಡ್‌ಲುಂಡ್, ಕುಡಿಯ ಕಾಡ್‌ಲುಂಡ್. ಇದ್ ಎನ್ನಂಗ್‌ಂದ್ ಕೇಪಕ ವಿದ್ಯಾವಂತಳಾನ ನಿವೃತ್ತ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆರ ಫಾರೆಸ್ಟರ್ ಕುಡಿಯಡ ಅರ್ಜುನ್ ಅವು, ವಾಸ್ತವತ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಗೇನವೂಡ್‌ನದ್ ಇಲ್ಲಿ ಉಂಡ್. ಅದ್ ನಂಬುವಾಂಡ ಪಕ್ಕತ್ ಉಂಡ್

ಪಂಡ್ ಬಲ್ಯವೀರರಾಜ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಆಳಿಯಂಡಿಂಜ ಕಾಲ ಅದ್. ಅಕ್ಕ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕತ್‌ರ ನಾಡ್‌ಂಜಿ ಶತ್ರುರಾಜಂಗ ಪಡೆ ಪೆರ್ತ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಕೊಡ್‌ಗ್ ಕಾಡ್ ಜಾಗ ಆನಾನಗುಂಡ್ ಶತ್ರುವ ಏದ್ ಬರಿಂಜ ಬಂತ್ ನುಗ್ಗುವಾಂದೇ ಗೊತ್ತಾಪಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ನಂಗಡಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚಕ್ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಶತ್ರುವ ಕಾಡ್‌ನುಗ್ಗಿತ್ ಅರಿಯತೆ ಬೆನ್ನ್‌ಕ್ ಬಂದ್ ನಿಂದದ್ ಗೊತ್ತಾಕತೆ ಅಕ್ಕಕ್ಕ ಪೆರ್ತ್ ತೊಂದರೆ ಆಪಯಿಂಜತ್.

ಇದ್‌ಂಗ್ ಬಲ್ಯವೀರರಾಜ ಒರ್ ಉಪಾಯ ವೂಡ್‌ಚಿ. ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಯಿತಿಂಜ, ಕಾಡ್‌ಲ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್, ತೇನ್ ಕೊಜ್ಜುಂಡಿಂಜ ಕುಡಿಯಳ ಕಾಕ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್. ಅಯಿಂಗಕ್ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್ ಮಲೆ ಚಾಯೋಡೆ ಪರಿಚಯ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್ ಅಯಿಂಗ ಶತ್ರುವ ಬಪ್ಪನ್ನತ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಪಾರ ಬುಟ್ಟಿತ್. ಕೇರಳತ್‌ರ ಬರಿಂಜ ಚೆರ್ಕಳ ರಾಜಂಡ ಕಾಟ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್, ಅಂವೊ ಬಪ್ಪಾನ ನೋಟಿತ್ ಅರಿಚಿಡುವಕ್ ನಾಲ್‌ನಾಡ್ (ಕಕ್ಕಬೆಮಲೆ) ಮಲೆಲ್, ಪಾಡಿ, ತೋರ, ಉಡುಂಬೆ ಕಂಡಿ, ನಾಲ್ ನಾಡ್‌ಲ್, ಸುಳ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಬರಿಂಜಿ ಬಪ್ಪ ಶತ್ರುವಳ ನೋಟಿಯುವಕ್ ಕಡ್‌ಮಕಲ್ಲ್‌ಲ್,

ಕರಿಕೆಬರಿಂಜ ನೋಟಿಯುವಕ್ ಮಾಡತ್‌ಮಲೆ, ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕೇರಳತಿಂಜ ತೋರಬರಿಕಾಲೆ ಬಪ್ಪಾನ ನೋಟಿಯುವಕ್ ಕೆದಮುಳ್ಳೂರ್, ತೋರತ್ ಇಯಂಗಳ ಅಳ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಕಾಡ್‌ಲ್ ತಿರಿಯಂಡ್, ಬೊಳ್ಳ್‌ಕಳ್ಳ್ ಕುಡಿಚಂಡ್, ಶತ್ರುವ ಬಪ್ಪಾಂದ್ ನೋಟಿಯಂಡ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಯಿಂಗ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಕಾಡ್‌ರ ಬದ್‌ಕ್‌ಕೇ ಒಗ್ಗಿ ಪೋಚಿ.

ಬಯ್ಯಂಜಿ ಕೂಡಿ ಇವು ಬ್ರಿಟಿಷಡ ಕಾಲತೂ ಇದೇ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡ್‌ನಾಂಗ್ ಅಯಿಂಗ ವಿದ್ಯಪಡಿಪಾಂಡಪ್ಪರ ಮೂಡ್ ಇಟ್ಟ್‌ಲೆ. ಪೊಲಾಕ ಎದ್ದದು ಮೊದ್‌ರ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ನ ಕುಡ್‌ಚತೇಂಗಿ ದಿನಪೂರ್ತಿ ಅದತೇ ಮುಳಿ ಪೋಪಯಿಂಜತ್, ಕಾಡ್‌ಲ್ ಅವು ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿಯಕ್ ಪಕ್ಕ ಆಚಿ. ಅದ್‌ಂಡ ಕೂತ್, ಅರ್‌ಕಲ್‌ನ ಪಡ್‌ಚಂಡತ್, ಅಂಬ್ ಬಿಲ್ಲ್ ಮಾಡಿತ್ ಅದತೆ ಬೋಟೆಯಾಡುವೊಯಿಂಜತ್. ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಮರತ್, ಗುಹೆರೊಳ್‌ಲ್, ಪಾರೆಕಲ್ಲ್‌ರ ಸಿರೆಲ್ ಇಪ್ಪ ತೇನ್ ಕೊಜ್ಜಂಡ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಕಾಡ್‌ರ ಒರ್ ಪಾಲ್ ಆಯಿಪೋಚಿ.

ಅಂದ್ ಎನ್ನೇಂಗಿ ಕಯ್ಯುತಾಪಕ ಮದ್ದ್‌ಕ್ ಊರ್‌ಕ್ ಬಪ್ಪಕಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಅದೆಚ್ಚಕೊ ಮೈಲ್ ನಡ್‌ದಂಡ್ ಪೋಂಡು. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಇವು ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವೊ ಬಳ್ಳಿ, ಮರ, ತೋಲ್, ಅಟ್ಟೆನೇ ಬಳ್‌ಸಿಯಂಡ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವಕ್ ಪಡ್‌ಚತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಪಾಂಬು ಕಡ್‌ಚಲ್ಲಿಂಜಿ ಪುಡ್‌ಚಿತ್, ದಮ್ಮು, ನ್ಯಾವಸಕ್ ಕೂಡಿ ಇವೇ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವ. ಇಂದ್ ಕೂಡಿ ಅದೇಚ್ಚಕೋ ಜನ ನಾಡ್‌ಮದ್ದ್ ಕಾಯಿತ್ ಇಯಂಗಳ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಪೋಯಂಡುಂಡ್.

ನಂಗ ಇದ್‌ನ ಚನ್ನ ನಂಬಲು. ಏದೇ ಒರ್ ಜನಾಂಗ ಒರ್ ಜಾಗತ್ ಪೆರ್ತ್‌ಕಾಲ ನೆಲೆ ನಿಂದತೇಂಗಿ ಅವು ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ

ವಾತಾವರಣಕ್ ಒಗ್ಗಿಪೋಪ. ಕ್ರಮೇಣ ಅಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚಕ್ ತೊಂದರೆ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಅದ್ ಇಯಂಗಕ್ ಗೊತ್ತಾಕತೆ ಅದ್ಂಗ್ ಒಗ್ಗಿಪೋಪ. ಅಲ್ಲಿಯತ್ರ ತೊಂದರೆ ನೀಸುವಕ್ ಬಟ್ಟೆಕಂಡ್ ಪುಡಿಪ. ಅಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಿ ಪೋಚೇಂಗಿ ಇಂಞಿ ಅವು ಅಲ್ಲಿಂಜ ಅಚ್ಚ ಸುಲಭತ್ ಪೊರ ಬಪ್ಪುಲೆ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಇವು ಕಾಡ್ ಕುಂದ್ ಪತ್ತ್‌ನವು ಅಲ್ಲಿಯತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಕ್ ಒಗ್ಗಿಪೋಯಿತ್.

ಏದೇಂಗಿ ನಾಡ್‌ಲ್ ಜಾಸ್ತಿದಿನ ಇಂಜತೇಂಗಿ ಬೇಜಾರಾಕು. ಆಚೇಂಗಿ ಕಾಡ್ ಒಗ್ಗಿ ಪೋಚೇಂಗಿ ಉಂಡಲ್ಲ; ಆ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಚಾಯಿಯೇ ಬೋರೆ. ಕಾಡ್‌ಕ್ ಒಗ್ಗಿಯುಂಡತೇಂಗಿ ಪ್ರಾಣಿಯಳೂ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುಲೆ. ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ ಎದ್‌ಪು ನಿಪ್ಪ ಧೀರ್ಯ ಇಯುಂಡಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪ. ನಾಡ್‌ರ ಪೋಲೆ ಜನಡ ನಿರ್‌ಕ್, ಕಿರಿ, ಕಿರಿ, ಇಪ್ಪುಲೆ. ಕಾಲ್‌ಬಲಿಕಲ್, ಚದಿಪು, ಕೆಲ ಉರಿ ಇಪ್ಪುಲೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪಣಕೂಟಿ ಬೆಕ್ಕಂಡೂಂದಾಡ್, ಲಕ್ಷ, ಲಕ್ಷ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಕಾರ್ ಎಡ್‌ಕಂಡೂಂದಾಡ್, ಕೋಟಿ, ಕೋಟಿಕ್ ಮನೆ ಕೆಟ್ಟುವಂಢೂಂದಾಡ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಆಸೆ ಇಲ್ಲೆ. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಕೂಟಿ ಬೆಪ್ಪಕ್ ಆಸೆ ಇಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್, ಚದಿ ಕೆಲಸೊ ಇಲ್ಲೆ. ಒಬ್ಬಂಗುಂಜಿ ಒಬ್ಬ ಬಲ್ಯ ರಾಜಂಗ. ಅಯಿಂಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ. ದಾರ್‌ನ ಕೇಕಂಡೂಂದ್ ಇಲ್ಲೆ. ಕೆಲಬಯಿಪಕ ಕೊಜ್ಜಿತಿಂಬಕ್ ಪಣ್ಣ್ ಉಂಡ್, ಕಳ್‌ಂಜಿ ಉಂಡ್, ಕುಡಿಪಕ್ ನೀರ್, ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್, ಮೀಂದುವಕ್ ಪೋಳೆ... ಇನ್ನನೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಪ್ಪಕ ಅವು ಅಂದ್ ಕಾಲತ್ ನಾಡ್‌ಕ್ ಬಪ್ಪಕ್ ದಾರೂ ಮಿಂಞಕ್ ಬಂದ್‌ಲೆ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಅವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಡಿಯುಂಡತ್.

ಆಚೇಂಗಿ ಇಂದ್!? ಅಪ್ಪರ ನಾಡೂ ಅಲ್ಲ, ಇಪ್ಪರ ಕಾಡೂ ಅಲ್ಲ. ತ್ರಿಶಂಕು ಸ್ಥಿತಿ. ನಾಡ್‌ಂಜ ಚದಿಯಂಗ ಕಾಡ್‌ಕ್ ನುಗ್ಗ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಲ್ ಬದ್‌ಕಿಯುಂಡಿಂಜಯಿಂಗಡ ನೆಮ್ಮದಿಕ್ ಕೈಯಿಟ್ಟ್

ಕಲ್ಕ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಯತಯಿಂಗಡ ಪೆದತ್ ಪೋನವು ಅನಾಚಾರ, ಬೋಂಡತ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಕೂಡ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಯತಯಿಂಗಕ್ ಉಳ್ಳೊ ಕಾಡ್ ಉಳ್‌ತಿಯವೊ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲತ ನಂಗಡ ರಕ್ಷಕಂಗ ಕಾಡ್ ಉಳ್‌ತಿಯವ ಪೆದತ್ ನಾಶ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಅಯಿಂಗಳ ಅಲ್ಲಿಂಜ ದೌತುವಕ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ.

ಕುಡಿಯಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಪಂಡ್ ಕುಡಿಯ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಒಕ್ಕಚೆ ವಾಸ ಇಂಜವು. ಕಾಡ್‌ಲ್ ಅಂದ್ ಒರೆ ಗುಡ್ಡೆ ಮನೆಲ್ ವಾಸ ಇಪ್ಪದ್ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಅಂದ್ ಒಬ್ಬನಾಯಿತ್ ಸಂಸಾರತ್‌ಂಜಿ, ಒಕ್ಕತಿಂಜಿ ಪೊರಮೆ ಬಪ್ಪದ್ ಸ್ವಪ್ನವೇ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಬೋಟೆ, ತೀನಿ ತೇಡ್‌ವಕ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಒಬ್ಬನುಂಡ್ ಕಯ್ಯುವೊ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಕಾಡ್‌ಜಾತಿಯಡ ಕೂಡೆ ಪಡೆ ಪೋಯಿತ್ ಬಯ್ಯಕ್ ಬದ್‌ಕಿ ಬರೋಂಡುವೇಂಗಿ ಕೂಟ್‌ಲ್ ಜನ ಬೋಂಡಿಂಜತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಒಕ್ಕ ಒರೇ ಜಾಗತ್ ವಾಸ ಇಂಜತ್. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕಾಯಿತ್ ಮಂಗಲಾನವು ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಇಪ್ಪಕ್ ಸುರು ಮಾಡಿತ್.

ಪಂಡ್ ಎಲ್ಲಾಂಗು ಒಕ್ಕಡ ಸಾಯ ಬೋಂಡಿಂಜತ್. ಇಕ್ಕತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಏದೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಕಯ್ಯುತಾಚೇಂಗಿ ಮದ್ದ್ ಮಾಡುವವಂಡಲ್ಲಿಕ್ ನೇತಿಯಂಡ್ ಪೋಂಡಿಂಜತ್, ಕೆಲ ಬಯಿಪಕ ಒಕ್ಕಚೆ ಕಳ್‌ಂಜಿ ಅಳ್‌ಕ್‌ವಕೊ. ತೇನ್ ಕೊಯ್ಯುವಕೊ, ಬೋಟೆಕೊ ಪೋಂಡಿಂಜತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಒಕ್ಕತ್‌ಂಜಿ ಪೊರಮೆ ಬಕ್ಕತೆ ಒಕ್ಕಚೆ ಇರೋಂಡಿಂಜತ್.

ಪಂಡ್ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿಂಜನ್ನೆಕೆ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಕೂಡ 'ಪೊರ್‌ಂಬಡಿ' ಬೆಪ್ಪೊ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಕಾನೂನ್ ಇಂಜತ್. ಒಕ್ಕತ್‌ರ ವಿರುದ್ದ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿ, ಪಟ್ಟೆದಾರಂಡ ತಕ್ಕ್ ಕೇಕತ ಪೋಚೇಂಗಿ, ಒಕ್ಕತ್ ದಾರ್‌ಕೇಂಗಿ ತೊಂದರೆ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿ ಅನ್ನತಯಿಂಗಳ ಪೊರಂಬಡಿ ಬೆಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಅಂದ್ ಪೊರಂಬಡಿ ಇಕ್ಕತ್‌ರ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆಕ್ ಸಮ. ಎನ್ನಂಗ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಅವಂಗ್ ಒಬ್ಬನೇ ಇಪ್ಪ ಕಯ್ಯುವಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಂದ್ ಇನ್ನತ ಪೊರ್‌ಂಬಡಿ ಅರ್ಥ

ಕಳ್ಂದಂಡಿತ್. ಇಂದ್ ಜನಕ್ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವಾನಗುಂಡ್ ಒಬ್ಬನೇ ಬದ್‌ಕೋಲು. ಆಚೇಂಗಿ ಅಂದ್ ಇನ್ನನೆ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಎಲ್ಲಾರೂ ಪೆರಿಯಯಿಂಗಕ್ ಪಟ್ಟೆದಾರಂಗ್ ತಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನಡ್‌ಪಯಿಂಜತ್.

ಪಂಡ್ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಗುಡಿಸಿಲ್‌ರ ಪೋಲೆ ಅಯಿಂಗಡ ಮನೆ ಇಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಮಧ್ಯತ್ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಎತ್ತರತ್‌ರ ಕವೆ ಕಂಬ. ನಾಲ್ ಬರಿಲ್ ಮಧ್ಯತ ಕಂಬಕ್‌ಂಜಿ ಚನ್ನ ಎತ್ತರ ಕಮ್ಮಿರ ಕಂಬ. ಅದ್‌ಂಗ್ ಅಡ್ಡ 'ಉತ್ತರ' ಬೆಚ್ಚಿತ್ ವಾಟೆ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಪುಂಡ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಪಿಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಕೋರಿ ಕೊಡೆಕ್ ಎಲ್‌ಕಂಡ ಪೊದ್‌ಪನ್ನನೆಕೆ ಒಳ್‌ಕ್ ನೀರ್ ಕೂಡತನ್ನನೆಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಯುವಯಿಂಜತ್.

ಕಾಡ್‌ಲ್ ಏರ ಕ್ವಾಟ ಗಾಳಿ ಇಪ್ಪಾನಗುಂಡ್ ಗೋಡೆರ ಪೋಲೆ ವಾಟೆನ ನೆಜ್ಜಿತ್ ಅದ್‌ಂಗ್ ಮಣ್ಣ್‌ನ ಮೆತ್ತುವಯಿಂಜತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಗಾಳಿ ಒಳ್‌ಕ್ ಕೂಡುವಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಒಳ್‌ಲ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಕೋಂಬರೆ ಕೆಟ್ಟುವಕಾಯಿ. ಇಲ್ಲತೆ ಪೋಚೇಂಗಿ ಒಳ್‌ಲ್ ಬಲ್ಯದಾಯಿತ್ ಇಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಮಧ್ಯತ್ ಏದ್ ಕಾಲಕೂ ಆರತಂತ ತಿತ್ತ್ ಗುಡ್ಡೆ .

ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಇವು ತಂಗಡ ಮನೆನ ಚಾಯಿ ಕೊಟಿಯಂಡ್ ಬಾತ್. ಗೋಡೆರ ಮನೆ ನೇಂದತ್. ಅದ್‌ಂಡ ಕೊಡಿಕ್ ವಾಟೆ ನೆಜ್ಜಿತ್ ಅದ್‌ಂಗ್ ಮಣ್ಣ್ ಕಲ್‌ಂದಿತ್ ಇಟ್ಟಿತ್ ಅಟ್ಟತ್‌ರನ್ನೆಕೆ ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿ ಪಾಳಾಕತನ್ನಕೆ ತಿಂಬ ಸಾಮಾನ್‌ನ ಬೆಚ್ಚವಯಿಂಜತ್.

ಇಯಂಗಡ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಲ್ 'ಉದಿ','ತಟ್ಟೆ' ತಪ್ಪತೆ ಇಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಇಲ್ಲಿ ಎರ್‌ಚಿ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ತೀನಿರ ವಸ್ತುನ ಬೆಚ್ಚಿತಿಪ್ಪ.

ಮನೆಕ್ ಕೂಡ್‌ನನ್ನೆಕೆ ಕಯ್ಯಾಲೆ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವ. ಅದ್‌ಂಡ ನೇರೆ

ಬಾಡೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಲ್ ಬೊಳ್‌ಚ ತಪ್ಪತೆ ಇಪ್ಪ. ಗೋಡೆಲ್ ದೇವಡ ಏದೇಂಗಿ ಫೊಟೊ ಇಪ್ಪ. ಇದ್ ಪವಿತ್ರವಾನ ನೆಲೆ. ಬಾಡೆರ ಕೂಡೆ ಬುದ್ದವ ಕೋಂಬರೆ. ಮನೆರ ಬೆಂಬರತ್ ಕೊಟ್ಟ್ ಇಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಿ ಪುಳ್ಳಿ ಬೆಚ್ಚವ, ಕೋಳಿ ಗೂಡ್, ಪಿಂಞ ಕತ್ತಿ, ಗುದ್ದಲಿ ರನ್ನತ ವಸ್ತುನ ಬೆಚ್ಚಿತಿಪ್ಪ. ಅಲ್ಲತೆ ಕೊಟ್ಟ್‌ರ ಕೂಡೆ ವಾಟೆನ ನೆಜ್ಜಿತ್ ಕುಳಿಪಕ್ ಗುಡ್ಡ ಮಾಡಿಯವ. ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಮನೆಕುಂಜಿ ಚನ್ನ ಅಡಿಲ್ ಇಪ್ಪ ಕೂವತ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಗುಡ್ಡ ಇಪ್ಪ.

ಇವು ತಂಗಡ ಮನೆನ ಪೆರ್ತ್ ಶುದ್ದತ್ ಬೆಚ್ಚಿತಿಪ್ಪ. ಕಯ್ಯಾಲೆಂಜಿ ಒಳ್‌ಕ್ ಚಪ್ಪಲ್ ಕೂಟುಲೆ. ದಾರೇ ಬರಡ್ ಚಪ್ಪಲ್, ಶೂನ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತಿತ್ ಒಳ್‌ಕ್ ಕೂಡಂಡು. ಕಯ್ಯಾಲೆರ ಬಾಯಿಕಂಡಿಲ್ ನೀರ್ ಪಿಂಞ ಚೊಂಬು ಬೆಚ್ಚಿತಿಪ್ಪ. ಪೊರ್‌ಮೆಂಜಿ ಬಪ್ಪವು ಕಾಲ್ ಮೂಡ್ ಕತ್ತಿತ್ ಒಳ್‌ಕ್ ಕೂಡಂಡು. ಕಾಡ್‌ಲ್ ಪೆರ್ತ್ ಉಂಬುಳು ಪಿಂಞ ಪುಳು ಇಪ್ಪಾನಗುಂಡ್ ಅವು ನೇರೆ ಮನೆಕ್ ಕೊಡುಲೆ.

ಕುಡಿಯಡ ಮನೆರ ಎರ್‌ಕ್‌ಲ್ ಒರ್ ಕೋಲ್‌ರ ತುದಿಕ್ ಬಟ್ಟೆಲ್ ಉಪ್ಪು ಸುತ್ತಿತ್ ಬೆಚ್ಚಿತಿಪ್ಪಾನ ಕಾಂಗೋಲು. ಇವು ಮನೆಂಜಿ ಪೊರ್‌ಮೆ ಪೋಪಕ ಅದ್‌ನ ನೀರ್‌ಕ್ ಮುಕ್ಕಿತ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಪ. ಕಾಲ್‌ಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಉಂಬ್‌ಳ್ ಪತ್ತ್‌ವಾನಗುಂಡ್ ಅಳ್‌ತಿತ್ ಅದ್‌ನೆಲ್ಲ ಎಡ್‌ಪಕ್ ಕಯ್ಯುಲೆ, ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಉಂಬ್‌ಳ್ ಪತ್ತುವದೂ ಉದ್ದ ಕೋಲ್‌ರ ಉಪ್ಪು ಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಅಲ್ಲಿಕ್ ತ್‌ೇಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಉಂಬ್‌ಳ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬುದ್ದ್ ಪೋಪ. ಇದ್ ಉಂಬ್‌ಳ್ ಎಡ್‌ಪಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಸುಲಭತ್‌ರ ಪಣಿ. ನಾಡ್‌ಕ್, ಬಸ್ಸ್‌ಕ್ ಬಪ್ಪಕ ಮಲೆಂಜಿ ಎಡ್‌ತ ಬಂದ ಕೋಲ್‌ರ ಉಪ್ಪು ಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೇಂಗಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಬಯ್ಯಕ್ ಪೋಪಕ ಪುನೊ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಪ.

ಕುಂದ್‌ರ ಮಲೆರಕೊಡಿಲ್ ಸಮತಟ್ಟ್ ಇಪ್ಪ ಜಾಗ ನೋಟಿತ್

ಇವು ಮನೆ ಕೆಟ್ಟಿಯುವ. ಮನೆರ ಮಿಂಞಾತ್ ಪಿಂಞಾ ಬಯ್ಯಲ್ ಬಲ್ಯದಾನ ಪಟ್ಟಿನ ಕಾಂಗೋಲು. ಇದ್‌ನ ಕೆರ್‌ತಿತ್ ಬೆಚ್ಚಂಡಿತಿಪ್ಪ. ಕಾಡ್‌ರ ಮಧ್ಯತ್ ಇಪ್ಪಾನಗುಂಡ್ ಕಾಡ್ ಜಾತಿಯ ಬಂದದ್, ಉಂಬುಳ್, ನೆರ್‌ಪಚ್ಚ, ಚೇಳ್, ಇಂಡ್ರುಕ, ಪಾಂಬು ...ಇನ್ನತದ್ ಒಳ್‌ಕ್ ಬರತನ್ನೆಕೆ . ಬಾತೇಂಗಿ ಕಾಂಗಡ್‌ಂದ್ ಇನ್ನನ್ನೆ ಪಟ್ಟಿನ ಕೆರ್‌ತಿತ್ ಬಲ್ಯದಾಯಿತ್ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪ.

ಇಕ್ಕ ಕುಂದ್, ಕಾಡ್‌ಲೇ ಅವು ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಮನೆ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ವಾಸ ಉಂಡ್. ಇದ್‌ನ ನೋಟುವಕ ಪೋಡಿಯೂ ಆಪ. ಆ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಒಂಟಿ ಮನೆಲ್ ಇಪ್ಪದ್ ಸಾಸವೇ ಸೆರಿ. ಕಾಡ್‌ಜಾತಿಯ, ಆನೆ, ಕಾಟಿರ ಮಧ್ಯತ್ ಬದ್‌ಕ್‌ವಾನ, ಜಡಿ ಮಳೆಲ್, ಕಾಯಿಲ ಕಸ ಬಾತೇಂಗಿ ಏದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲತ ಅಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪಾನ ಗೇನ ಮಾಡುವಕ್ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಚೋರೆನ ಊತ್‌ವೊ ಮಲೆ ಉಂಬ್‌ಳ್, ಕೊರ್‌ಂಬೆ, ಸೊಳ್ಳೆರ ಕಡಿನ ಸಹಿಸಿಯಂಡ್ ಬದ್‌ಕೊಂಡು.

ಪಂಡ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವೊ ಕಳ್‌ಂಜಿ, ಎರ್ಜಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ತೇನ್, ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ನ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಬದ್‌ಕ್‌ವಯಿಂಜಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಅದೆಲ್ಲ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ. ಅಲ್ಲತೆ ಇಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಓದ್‌ಚಿಡ್‌ವಕ್ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲತೆ ಕಯ್ಯುಲೇಂದ್ ಅರ್‌ಂಜ ಪಿಂಞಾ ಪಣಕಾಸ್‌ರ ತೊಂದರೆ ಉಳ್ಳವು ಪಣಿಕ್ ಪೋಪ. ಈ ಮಲೆ ಕಾಡ್ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ತೋಟಕ್ ಪೋಯಿತ್, ಪುನೊ ಬೈಟ್ ಮಲೆಕ್ ಪೋಪವೂ ಉಂಡ್.

ತೀನಿ

ಕುಡಿಯಡ ತೀನಿಕೂ ಕೊಡವ ತೀನಿಕೂ ಪೆರ್ಥ್ ವ್ಯತ್ಯಸ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲೇಂಗಿಯೂ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವನ್ನತ 'ಕಾಡ್‌ತೀನಿ'ನ ಅದಿಯಾಯಿತ್ ಕಾಂಗೋಲು.

ಕೊಡವಡ ಪೋಲೆ ಕಡ್‌ಂಬುಟ್ಟ್, ಪಂದಿಕರಿ, ಕೋಳಿ ಕರಿ ನೂಪುಟ್ಟ್, ಒಟ್ಟಿ, ಅಕ್ಕಿ ಪಾಯಸ, ತಳಿಯ ಪುಟ್ಟ್ ಇನ್ನತಾನ ಮಾಡುವ. ಮಾಮೂಲಾಯಿತ್ ಅಕ್ಕಿರ ಕೂಳ್ ಪಿಂಞ ಕರಿನ ಕೂಟ್‌ವ. ನಮ್ಮ ನಾಳ್‌ಕ್ ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಇನ್ನತಾನ ಮಾಡುವ. ಕುಡಿಪಾತ್ ಟೀ ಕುಂಜಿ ಕಾಫಿನ ಕುಡಿಪ. ಪೊಲಾಕ ಎದ್ದದು, ಪೊಲಾಕತ್‌ರ ತೀನಿ ತಿಂಬಕ, ನಾಲ್ ಗಂಟೆ ಕಾಫಿನ ತಪ್ಪತೆ ಕುಡಿಪ. ಮಲೆಲ್ ಕರ್‌ಪಕ್ ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಬೆಲ್ಲ ಇಟ್ಟ್ ಕರ್‌ತ ಕಾಫಿನೇ ಅದಿಯಾಯಿತ್ ಕುಡಿಪ. ಪೆರಿಯವು ವಾರಕೊಮ್ಮೆಂಗಿ ಪೇಟೆಕ್ ಬಂದಿತ್ ಚತ್ತೆಂಜಿ ಬೋಂಡಿಯೆ ಸಾಮಾನ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಪ.

ಕಾಡ್ ಎರ್‌ಚಿ ಮಿಂಞ ಅದಿಯಾಯಿತ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವಯಿಂಜಾಂಗ್ ಕುಡಿಯಡ ಮನೆಲ್ ಅದ್ ತಪ್ಪ್‌ವಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ನಲ್ಲನಲ್ಲ ಬೋಟೆಕಾರ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್ ಉದಿಲ್ ಒಣ್‌ಕ್ ಎರ್‌ಚಿ ತಪ್ಪುವಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಕೂರಪಂದಿ, ಎಪ್ಪಂದಿ, ಕಡ್‌ಮ, ಕ್ಯಾಮ, ಕೊರಿಯ, ಚಳ್ಳವ, ಉಡ್‌ಂಬು ಇನ್ನತಾನ ತಿಂಬಯಿಂಜತ್. ಎರ್‌ಚಿನ ಪೆರ್ಥ್ ದಿನ ಪಾಳಾಕತನ್ನೆಕೆ ಕೂಟಿ ಬೆಪ್ಪ ಕಲೆ ಇಯಂಗಕ್ ಗೊತ್ತಿಂಜತ್, ಮಣ್ಣ್‌ರ ಕುಡಿಕೆಲ್ ಅದ್‌ನ ಗಾಳಿ ಪಡತನ್ನೆಕೆ ಬೆಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಕಾಡ್ ಜಾತಿಯ ಕಮ್ಮಿ ಆನಾನಗುಂಡ್ ಪಿಂಞ, ಅದ್‌ನ ಕೊಲ್ಲ್‌ವದ್ ತಪ್ಪುಂದ್ ಆನ ಪಿಂಞ ಕಾಡ್ ಎರ್‌ಚಿ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿತ್, ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಅಲ್ಲಿಯತವು ಪಂದಿ, ಕೋಳಿಯಳ ಚಾಕುವ ಕೂಡಿತ್. ಇದ್

ನುಂಡ್ ಕೈಲ್‌ಪೊದ್ ಪಿಂಞ ಬೋರೆ ನಮ್ಮೆ, ಮಂಗಲ ಪಿಂಞ ಬೋರೆ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಕ್ ಚಾಕ್ ಪಂದಿ ಕೋಳಿಯಳ ಬಳಸುವ. ಇದ್‌ಂಜಿ ಕಾಡ್‌ಜಾತಿಯ ಇಕ್ಕ ಬೋಂಡೂಂದ್ ಇಲ್ಲೆ.

ಮಿಂಞ ಮೊಲ, ಕಬ್ಬೆಕ್, ಮುಳ್ಳ್‌ಪಂದಿ, ಕಾಡ್ ಕೋಳಿ , ಕೋಡ, ಕಾಡ್ ಪಕ್ಷಿ ಇನ್ನತದ್ ಪಂಡ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವಯಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲತೆ ತೇನ್‌ನ ಕೊಜ್ಜಿತ್ ಇವು ಕೂಟಿ ಬೆಪ್ಪಾನಗುಂಡ್ ಪೊಲಾಕ ಒಟ್ಟೆ ಇನ್ನತಾನ ಅದ್‌ಲೇ ತಿಂಬ.

ಅಲ್ಲತೆ ವಿಶೇಷವಾಯಿತ್ ಪನೆ ಮರತ್‌ರ ತಿರ್‌ನ (ಪನೆಂಬುಟ್ಟ್) ಬೇವುಚಿಟ್ಟಿತ್ ತಿಂಬ. ಕಾಂಡತ್‌ನ ತುಂಡ್ ಮಾಡಿ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಒಳ್ಳ್‌ಲ್ ಇಪ್ಪಾನ ನೀರ್‌ಕ್ ಇಡ್‌ವ. ಅದ್‌ನ ಬಯ್ಯಂಜಿ ಚಾಯಿಲ್ ಒಣಕಿತ್ ಬಳಸುವ. ನಾಡ್‌ಲ್ ಕೂಡಿ ಕೆಲವು ಜನ ಇದ್‌ನ ಬಳಸುವಾನ ಕಾಂಗಲು. ಅಲ್ಲತೆ ಬಾಳೆರ ಕಂದ್‌ರ ಒಳ್ಳತ ತಿರ್‌ನ (ಬಾಳೆಕಾಂಬು)ಕೂಡಿ ಕರಿ ಮಾಡುವ. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಮನೆರ ಬೆಂಬರತ್ ತರಕಾರಿ ಬೊಳಿಯುವ. ಚಪ್ಪರ ಇಟ್ಟಿತ್ ಕುಂಬಳ, ತೊರೆ ಕುಟ್ಟುಂಬೀರೆ, ಪೊಪ್ಪಾಯಿ ಇನ್ನತಾನ ಬೊಳ್‌ತಿಯಂಡುಂಡ್.

ಕುಡಿಯಕ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವಂತ ಕಳ್‌ಂಜಿ ಪೆರ್ತ್ ಕುಶಿ. ಅಕ್ಕಿ ಕಳ್‌ಂಜಿಂಜಿ ಪುಡ್‌ಚಕ ಎಲ್ಲಾ ತರತ್‌ರ ಕಳ್‌ಂಜಿ ಅಯಿಂಗಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡ್. ಇದ್‌ನ ಪುಕ್ಕಿತೂ ತಿಂಬ ಕರಿಯೂ ಮಾಡುವ.

ಅಲ್ಲತೆ ಪಕ್ಕತ್ ಪೊಳೆ, ತೋಡ್‌ಂಜಿ ಮೀನ್, ಞಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಅದ್‌ನೊ ಕರಿಕ್ ಬಳಸುವ. ಗಾಣ ಇಡುವಾತೂ ಇಯಂಗಡ ಕೂಡೆ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಕೊಯಿಲೆ ಮೀನ್, ಬರೆ ಮೀನ್, ಚೆಮ್ಮೀನ್, ಪೊರ್‌ಕ, ಗಂಡೆ, ಬಾಂಬ , ಕಣ್ಣಿಮೀನ್, ಞಂಡ್‌ಲ್, ಕಕ್ಕಳೆ ಞಂಡ್, ಕೇಚಿಞಂಡ್ ಇನ್ನತಾನ ತಿಂಬ.

ಕುಡಿಯಕ್ ಕೊಡವಡನ್ನೆಕೆ ಕೂಳೇ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟ ತೀನಿ. ಅಕ್ಕಿಲೇ

ತರತರತ್‌ರ ಪುಟ್ಟ್, ದೋಸೆನ ಮಾಡ್‌ವ. ಬೆರ್‌ಂಬುಟ್ಟ್, ಚಟ್ಟಿಪುಟ್ಟ್, ಕೂವಲೆಪುಟ್ಟ್, ಅಕ್ಕಿಪಾಯಸತ್‌ನ ಅಕ್ಕಕ್ಕ ಮಾಡುವ. ಚಕ್ಕೆಕುರು, ಕಾಕೆ ತೊಪ್ಪ್, ತೆರಮೆತೊಪ್ಪ್, ಕೇಂಬು ಇನ್ನತದ್ ಬೋಂಡಿಯಚ್ಚ್‌ಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವ. ಅದ್‌ನ ಪೆರ್ತ್ ರಸ್‌ತ್ ಇವು ಕರಿ ಪಿಂಞ ಪಲ್ಯ ಮಾಡುವ. ನರುಮರತ್‌ರ 'ನೆಗ್ಗಿಪುಟ್ಟ್' ಮಾಡಿತ್ ಚನ್ನ ಜನ ತಿಂಬ.

ಚಕ್ಕೆರ ಕಾಲಕ್ ಕೂವಲೆ ಪುಟ್ಟ್ ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಲ್ ತಪ್ಪತೆ ಇಪ್ಪ. ಚಕ್ಕೆ, ಮಾಂಗೆ, ಕರ್‌ಮಂಜಿ ಪಣ್ಣ್, ಪಾಲೆ ಪಣ್ಣ್, ಏಚಿಪಣ್ಣ್, ಮೋರ್‌ಪಣ್ಣ್, ಎಲ್‌ಂದೆಪಣ್ಣ್, ನಾರಪಣ್ಣ್, ತೊಲ್ಯಾರ್‌ಪಣ್ಣ್, ಚೇಪೆಪಣ್ಣ್, ಕೊಟ್ಟೆಪಣ್ಣ್, ಅಮ್ಮೆಪಣ್ಣ್.... ಇನ್ನನೆ ತರಾವರಿ ಪಣ್ಣ್‌ಫಲ ಇಲ್ಲಿ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವಾನಗುಂಡ್ ಅದ್‌ನ ತಿಂಬ.

ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವನ್ನತ ಮರಕುಮ್ಮ್, ನುಚ್ಚಿಕುಮ್ಮ್, ಕಾಟಳಕುಮ್ಮ್, ಕೊಡೆಕುಮ್ಮ್, ಪಿಲ್ಲ್‌ಕುಮ್ಮ್ ಇನ್ನನೆ ತರಾವರಿ ಕುಮ್ಮ್‌ನೊ ಇವು ಬಳಸುವ.

ನಾಡ್‌ಂಜಿ ಎಡ್‌ತ ಬಪ್ಪ ನೆಲ್ಲ್‌ನ ಬರ್‌ತ್ತಿತ್ ಅದ್‌ಲ್ ಅವಲಕ್ಕಿ, ಪೊರಿಯಕ್ಕಿ ಮಾಡುವ. ಇಯಂಗಕ್ ಅವಲಕ್ಕಿ ಪೆರ್ತ್ ಕುಶಿ. ಅದ್‌ನ ಕಾಫಿಲ್, ಬೆಲ್ಲ ಇಟ್ಟ್‌ಂಡ್ ಪೊಲಾಕ ಪಿಂಞ ನಾಲ್ ಗಂಟೆ ತಿಂಬದೂ ಉಂಡ್.

ಪಾತ್ರ

ಪಿಂಞ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಕ್ ಮಣ್ಣ್‌ರ ಪಾತ್ರತ್‌ನೇ ಬಳಸುವಯಿಂಜತ್. ನಾಡ್‌ಕ್ ದಾರೇಂಗಿ ಪೋಚೇಂಗಿ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಆ ಒಕ್ಕಕಾರಕ್ ಬೋಂಡಿಯಾನ ಕುಡಿಕೆ ಪಾತ್ರತ್‌ನ ನೇತಿ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಮಣ್ಣ್‌ರ ಕುಡಿಕೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿತ್. ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ, ಸ್ಟೀಲ್ ಕಚ್ಚ್, ಇಂಡಾಲಿಯಂರ ಪಾತ್ರತ್‌ನ ಇಕ್ಕ ಬಳಸಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್.

ಚನ್ನ ಜನ ಪೆರಿಯಯಿಂಗ ಇಕ್ಕಲೂ ಮಣ್ಣ್‌ರ ಪಾತ್ರತ್‌ಲೇ ಅಡ್‌ಗೆ ಮಾಡಿತ್ ತಿಂಬ

ಕಾರ್ಬಾರ್

ಮಲೆಕಾಡ್‌ಲ್ ಇಪ್ಪಂತ ಆಣಾಳ ಬೋಟೆ, ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್, ಏಲ, ಕಳ್‌ಂಜಿ ಅಳ್‌ಕುವೊ, ತೇನ್ ಕೊಯ್ಯುವೊ ಇನ್ನತ ಕಷ್ಟತ್‌ರ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿ,ಪೊಣ್ಣಾಳ ಮನೆಲ್ ಅಳ್‌ತಂಡ್ ಬೋರೆ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್. ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವ ತೂರ, ವಾಟೆನೇ ಕೆತ್ತಿಯ ಬಂತ್ ಅದ್‌ಲ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ವಸ್ತುನ ಮಾಡುವ.

ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ತಂಗಡಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ವಸ್ತುನ ಕೂಟಿ ಬೆಪ್ಪಕ್ ತೂರ, ಪುಂಡ, ವಾಟೆಲ್ ಮಾಡುವಕ್ ಪಡ್‌ಚ ಇವು ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಊರ್‌ನಾಡ್‌ರ ಪರಿಚಯ, ಸಂಪರ್ಕ ಅದಿ ಆನ ಪಿಂಞ ಇದ್ ಅಲ್ಲಿಕೂ ಎತ್ತ್‌ಚಿ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಊರ್‌ಕಾರ ನೆಲ್ಲ್, ಅಕ್ಕಿ, ಉಪ್ಪು, ಮಳುನ ಕೊಡ್‌ಪಯಿಂಜತ್. ಇನ್ನನೆ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್, ತೇನ್, ಏಲ, ಬಟ್ಟಿ ಪಚ್ಚ, ಪಲ್‌ಂಬು ಇನ್ನತದ್ ಊರ್‌ಕ್ ಎತ್ತುವಯಿಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕುಡಿಯ ಇನ್ನತ ಗುಡಿಗಾರಿಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜಿತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚನ್ನ ಜನ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜತ್.

ಇವು ಪಚ್ಚ, ಬಟ್ಟಿ, ತುಳಿಯ, ಕೊಮ್ಮೆ, ಪತ್ತಾಯ, ಪಲ್‌ಂಬು, ಮೀನ್ ಪುಡಿಪ ಸಾಧನತ್‌ನ ತಯಾರ್ ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್. ಪಂಡ್ ಕಾಡ್ ಇಯಂಗಡದೆ. ದಾರೂ ಇಯಂಗಳ ಕೇಪ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಕಾಡ್‌ನೇ ಬದ್‌ಕಾಯಿತ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್, ಕಾಡ್‌ರ ಒರ್ ಭಾಗ ಆಯಿತ್ ಇಂಜಯಿಂಗಕ್, ತೂರ ವಾಟೆ, ಪುಂಡ, ಮನೆರ ಬಯ್ಯತೆ ಕ್‌ಟ್ಟುವಯಿಂಜತ್. ಅದ್‌ನ ಕೆತ್ತುವಕ್ ದಾರ್‌ನೊ ಕೇಕಂಡಿಂಜ್‌ಲೆ.

ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಕುಡಿಯಳ ಕಾಡ್‌ಂಜಿ ಪೊರ್‌ಮೆ ಅಯೆಪಕ್

ನೋಟಿಯಂಡುಂಡ್. ಏದ್ ಪುಂಡ, ವಾಟೆ, ತೂರತ್‌ನ ಕೆತ್ತುವನ್ನೆಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ಪೊರ ರಾಜ್ಯಕ್ ಕಾಡ್‌ಂಜಿ ತೂರ ಲೋಡ್ ಲೋಡ್ ಆಯಿತ್ ಪೋಯಂಡ್ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಕುಡಿಯ ಒರ್ ಜಳೆ ತೂರತ್‌ನ ಕೆತ್ತಚೇಂಗಿ ಅಯಂಗಕ್ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡ್‌ತಂಡುಂಡ್. ಅಲ್ಲತೆ ಇಯಂಗ ಮಾಡತ ತಪ್ಪ್‌ಕ್ ಕಿರುಕುಳ ಪಡುವದೂ ಉಂಡ್.

ತೂರ ಇಂದ್ ಕುಂದ್‌ಲ್ ಪೊರ ರಾಜ್ಯತ್‌ರ ಚದಿಯಂಗಳುಂಡ್ ಕಾಂಗತಾಯಂಡುಂಡ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಪಂಡ್ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜ ಕೆಲಸ ಸುಮಾರ್ ಕಡೆಲ್ ಕಾಂಗತಾಯಿ ಪೋಯಿತ್. ಇವು ಕುವಲೆ ಎಲ್‌ಕಂಡತ್ ಕೋರಿ ಕೊಡೇನೊ ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್. ವಾಟೆಂಜಿ ಕೊಡೆ ಮಾಡಿತ್ ಅದ್‌ಂಗ್ ಕುವಲೆ ಎಲ್‌ಕಂಡತ್‌ನ ನೆಜ್ಜತೇಂಗಿ ಎನ್ನತ ಜೆಡಿಮಳೆಕೂ ಅದ್ ಅನ್‌ಂಗುಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಇದೂ ಕಂಡಂಡಿಲ್ಲೆ.

ಇವು ಮೀನ್ ಪುಡಿಪಕ್ ಪೆರ್ತ್ ತರತ್‌ರ ಪೊಡ ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್. ಕೋರಿಯ, ಕುಂಬೆ ಬಾಯಿಕ್ ಕೆಟ್ಟುವೊ ಬರಿ ಪೊಡ, ಬಲ್ಯ ಮೀನ್ ಪುಡಿಪಕ್ ಕುತ್ತುಂಬೊಡ, ಬಟ್ಟಿ, ಮಂಡೆ ಪೊಡ ಇನ್ನನೆ ತರತರತ್‌ರ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್.

ಇಕ್ಕ ತಿತ್ತ್ ಕತ್ತ್‌ಚಿಡುವಕ್ ಸೀಮ್ಮೆಣ್ಣೆನ ಬಳಸುವ. ಮಿಂಞ ಮನೆಲ್ ತಿತ್ತ್ ತಪ್ಪುವದೇ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಬಲ್ಯ ತಿತ್ತ್ ಗುಡ್ಡೆ ಇಟ್ಟತೇಂಗಿ ಇದೇ ಬೊಳಿಕಾಟ್‌ವಯಿಂಜತ್. ಇಂದೆಕೂ ಕೂಡಿ ಮಲೆಲ್ ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್‌ಲ್ ಒಕ್ಕಚೆ ಕೂಡುವಕ ಮನೆರ ಪೊರ್‌ಮೆ ಬಲ್ಯ ತಿತ್ತ್ ಗುಡ್ಡೆ ಇಟ್ಟಂಡ್ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ. ಅಲ್ಲಿ ಆಟ್ ಪಾಟ್ ಆಪದೂ ಉಂಡ್.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಕುಡಿಯಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂತ? ಅಯಿಂಗಡ ನಡ್‌ಪು ಎಂತ? ಅಯಿಂಗಡ ಪೊರಪಾಡ್ ಎಂತ? ಅಯಿಂಗಡ ಆಟ್ ಪಾಟ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂತ? ಇದ್‌ಂಗೆಲ್ಲ ಸುಲಭತ್‌ರ ಉತ್ತರ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಕೊಡವಾಮೆಯೇ ಕುಡಿಯಾವೆ ಆಯಿತ್ ಉಳ್ಳ್‌ದ್. ಇಯಂಗಡ ನಡ್‌ಪುಂಜಿ ಪುಡ್‌ಚತೇಂಗಿ ಆಟ್ ಪಾಟ್‌ಕೆತ್ತನೆ ಕೊಡವ ಪದ್ದತಿ ಪರಂಪರೆನೇ ಇವು ಪಂಡ್ ಕಾಲತಿಂಜಿ ತಂಗಡದಾಯಿತ್ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬಂದಂಡುಂಡ್. ಇಂದ್ ಕೊಡವ ಪದ್ದತಿ ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚಕ್ ಚಾಯಿಲ್ ಉಂಡ್‌ೞಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಕೊಡವ, ಪದ್ದತಿನ ಮರಂದತೇಂಗಿಯೂ ಇವು ಮರ್‌ಪುಲೆ. ಪೆರ್ತ್ ನಮ್ಮ ನಾಳ್‌ಲ್ ಇವು ತಪ್ಪುನಾನ ಸೆರಿ ಮಾಡಿಕೊಡ್‌ಪದೂ ಉಂಡ್.

ಅಂದಕ ಪಂಡ್ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಬೋರೆ ಪದ್ದತಿ ಇಂಜತಾ? ಈ ಉತ್ತರ ಅಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭ ಅಲ್ಲ. ಕುಡಿಯಡ ಮೂಲ ಎಲ್ಲಿಂದ್ ಇಂದೆತ್‌ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲ್ ಅರಿವಕ್ ಎನ್ನನೆ ಕಷ್ಟ ಉಂಡೊ ಅದೇ ಪೋಲೆ ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಮಿಂಞ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಂಜತಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾನ ಅರಿವಕ್ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಇದ್‌ಂಡ ಆಳಕ್ ಪೋಪಕ್ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬಟ್ಟೆ ಕಾಂಬುಲೆ. ನಂಗಕ್ ಇಂದ್ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಕಾಂಬ ಬೊರಿ ಕೊಡವ ಪದ್ದತಿ ಮಾತ್ರ.

ದೇಶಪಾಟ್, ಚಾವ್‌ಪಾಟ್, ಓಣಿಪಾಟ್, ಕುಂಞಿಪೆದ ಇಡ್‌ವಕ, ಚರ್ಚೆಪಾಟ್..ಇನ್ನತ ತರಾವರಿ ಪಾಟ್‌ಲ್ ಕೊಡವಡಚ್ಚಿಕೇ ಚಾಯಿತೇ ಇಯಂಗಳೂ ಪಾಡುವ. ಪಟ್ಟೋಳೆ ಪಳಮೆಲ್ ಸಂಗ್ರಹ ಆನಂತ ಪೆರ್ತ್ ಪಾಟ್‌ನ ಇವು ಪಾಡುವ. ಇದ್ ಓದಿತ್ ಪಡ್‌ಚದಲ್ಲ. ಅಂದ್ ಓದುವಕ್ ಗೊತ್ತ್‌ಲೇಂಗಿಯೂ ಆಟ್ ಪಾಟ್‌ನೆಲ್ಲ ಪೆರ್ತ್ ಚಾಯಿಲ್

ಕೇಟಿತೇ ಪಡ್‌ಚವು ಇವು.

ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನಡಲ್ಲಿ ತೋಕ್ ಉಂಡ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ತೋಕ್ ಉಳ್ಳವು ಕ್‌ಣ್ಣ ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಕೊಡಿಕ್ ಬೊಡಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ವಿಷಯು ಅರಿಚಿಡ್‌ವ. ಮೂಡಿಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಕಚ್ಚಿತಳಿಯ ಕೊಟ್ಟುವ ಪದ್ದತಿ ಉಂಡ್. ಪಂಡ್ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ದಿನತ್‌ನ ಎಳ್‌ದಿಬೆಪ್ಪಕ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್ ಅಯಿಂಗಡ ವಯಸ್ ಎಚ್ಚಕ್‌ಂದ್ ದಾರ್‌ಕೂ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಅಂದಾಜ್‌ಲ್ ದುಂಬ, ಮಳೆ ಬಂದಕಾಲಾಂದೊ, ಪೊಳೆ ದುಂಬ್‌ನ ಕಾಲಾಂದೊ, ಏದೇಂಗಿ ರಾಜ ಬಂದ ಕಾಲಾಂದೊ ಪೆರಿಯವು ತಂಗ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಸಮಯತ್‌ನ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಇಕ್ಕಾ ನಾಡ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳೊ ಕುಡಿಯ ಕುಂಞಿರ ರಾಶಿ ನಕ್ಷತ್ರತ್‌ನ ಎಳ್‌ದ್‌ವ. ಕುಂಞಿಕ್ ಪೆದ್ ಇಡ್‌ವಕ್ ಅವು ಖುದ್ದ್ ಬೆಂದುಚಂಜದಿಯಡಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಕಾಕುವ.

ಅನುಕೂಲ ಆಚೇಂಗಿ ಆ ಮಲೆಂಜಿ ಮೂಡಿನ ಕೆಲಕರ್ತಿ ಆಯಿತ್ ಏಳ್‌ತಿಂಗತ್ ಅಪ್ಪವ್ವ ತಂಗಡ ಮನೆಕ್ ಕಾಕಿಯ ಪೋಪ. ಆದ್ಯ ಪೆರಿಗೆಲ್ ಸಾಧಾರಣ ಆಯಿತ್ ತಾಮನೆಲೇ ಆಪ. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ತಾಮನೆಕ್ ಪೋಯಿತೇ ಪೋಂಡೂಂದ್ ಇಲ್ಲೆ. ಕುಂದ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕೆಲಕರ್ತಿ ನಡ್‌ಂದ್ ಬಪ್ಪದ್ ಏರ ಕಷ್ಟ ಆನಗುಂಡ್ ಬಾಕೆ ಮನೆಲೇ ಪೆರುವದೂ ಉಂಡ್.

ಕುಂಞಿಕ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಅಪ್ಪನೊ, ಅವ್ವಯ್ಯನೊ ಕೊದಿ ಪೆದ ಬೆಪ್ಪ. ಒರ್ ಪೆದ ಕೊಡವ ಪೆದ ಆಚೇಂಗಿ ಇಂಞ್ಞೊಂದ್ ಕೊದಿ ಪೆದ ಇಪ್ಪ. ಚಿಂಗು. ಪೊನ್ನು, ಕಂಬು, ಕರಿಂಗಣ್ಣ, ತಮ್ಮಿ, ಗೌರಿ, ಸೀತೆ, ಗೌರಮ್ಮ, ಪೊನ್ನಪ್ಪ, ತಮ್ಮಯ್ಯ... ಇನ್ನನೆ ಪೆದ ಬೆಚ್ಚವ. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಬ್ ಬಿಲ್ಲ್ ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಉಂಡ್. ಕೂಳ್ ಉಂಬ್‌ಚಿಡುವೊ, ನೀರೆಡ್‌ಪ ಶಾಸ್ತ್ರತ್‌ನೊ ಪದ್ದತಿಯೋಡೆ ನಡ್‌ತ್‌ವ.

ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ವಯಸ್‌ಕ್ ಬಂದದು ತಂದು ಬೆಂದು ಕಾರ್ಬಾರ್ ಸುರು ಆಪ. ಬೆಂದುವ ತಂದ್ ಮಾಡುವ. ಸಾಮನ್ಯ ವಾಯಿತ್ ಮಾವಂಡ ವೋವಳ, ಮಾಂಯಿರ ಮಕ್ಕಳ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪದೂ ಉಂಡ್. ಮಿಂಞ ಪಟ್ಟೆದಾರಂಡ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ತಂದು ಬೆಂದು ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಪೆರಿಯಯಿಂಗ ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಮೂಡಿನ ನೋಟುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿತ್ ಅಲ್ಲಿಂಜ ತಕ್ಕ್ ಬಾಕ್ ತ್‌ಪ. ಏದೇಂಗಿ ತಕ್ಕ್,ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಲೇ ನಡ್‌ಪ. ಅಲ್ಲಿ ಪೆರಿಯಯಿಂಗ ಬೊಳ್‌ಚ ಕತ್ತಿಚಿಟ್ಟೆತ್ ಅಕ್ಕಿ ಇಟ್ಟಿತ್ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವ.

ಮಂಗಲ ಮಿಂಞ ಅಯಿಂಗಡಯಿಂಗಡ ಮನೆಲ್ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ನಡ್‌ಂದಿತ್ ಮಂಗಲಾಡಿ ಪೋಪಯಿಂಜತ್. ವಾಲಗ ಆಯಿತ್ ಇವು ಮಲೆ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ಮೂಡಿರ ಮನೆಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಮೂಲಿ ಪದ್ದತಿ, ಶಾಸ್ತ್ರ ತ್‌ತಿತ್ ಮೂಡಿನ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಕ್ಕ ಪೆರ್ತ್ ಕಡೆ ಊರ್‌ರ ಮಹಿಳ ಸಮಾಜ, ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ್ಪ ಇನ್ನತಲ್ಲಿ ತಂಗಡ ಪಣಕಾಸ್‌ಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪ.

ಕ್‌ಣ್ಣ ಕೊಡವ ಪದ್ದತಿ ಪೋಲೆ ಬೊಳ್‌ತ ಕುಪ್ಯ, ಚೇಲೆ, ಮಂಡೆತುಣಿ, ಪೀಚೆಕತ್ತಿಂಜಿ ಪುಡ್‌ಚತೇಂಗಿ ಏದೇದ್ ಮಾಲ್ ಮಟ ಬೋಂಡುವೊ ಅದ್‌ನೆಲ್ಲ ಇಟ್ಟಿತ್ ಪೊರಡ್‌ಚ್‌ಡುವ. ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಪೆರ್ತ್ ಜನಡ ಪಕ್ಕ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆ, ಪೀಚೆಕತ್ತಿ ಉಂಡ್. ಅವು ಈ ಉಡ್‌ಪುಲೇ ಮಂಗಲ, ನಮ್ಮೆ ನಾಳ್, ಮಂದ್‌ಕ್ ಪೋಪ. ಮಂಗಲತ್ ಮೂಡಿರ ಅವ್ವನೇ ಮಾಲೆ ಇಡ್‌ವ. ತಂಗಡ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಮೂಡಿಕ್ ಮಾಲ್‌ಮಟ ಪಿಂಞ ಬೋರೆ ವಸ್ತುನ ಕೊಡ್‌ಪ. ಮಂಗಲತ್ ಇದ್ ಕೂಡ್‌ನನ್ನೆಕೆ ಕೊಡವ ಏದೆಲ್ಲ ಪದ್ದತಿನ ಇವು ನಡ್‌ತುವೊ ಅದ್‌ನೆಲ್ಲ ಇವು ನಡ್‌ತ್‌ವ.

ಚಾವ್ ಪದ್ದತಿ

ಇದಲ್ ಕೂಡಿ ಒರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಂಬ್‌ಲೆ. ಚಾವ್ ಪಾಟ್‌ಂಜಿ ಪುಡ್‌ಚತೇಂಗಿ ಬಾಡೆಕ್ ಎಡ್‌ಪ, ಬಾಯಿಕ್ ನೀರ್ ಕೊಡ್‌ಪ, ಕೇಕೋಳ ತೊರ್‌ಪ, ಪುಳ್ಳಿ ಕೆತ್ತುವ, ಕೊಡ ಒಡ್‌ಪೊ ಪಿಂಞ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರತ್‌ನ ಕಯಿಪ. ಮಾದ ಕೂಡಿ ಅದೇ ಪೋಲೆ ನಡ್‌ಪ.

ಚತ್ತತೇಂಗಿ, ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಪೊಲೆ ಇಪ್ಪ. ಅಕ್ಕ ಆ ಒಕ್ಕ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ ಕೂಡುವದಾಡ್ ನಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ ಮಿಂಞಕ್ ನಿಪ್ಪದಾಡ್ ಮಾಡುಲೆ.

ಅದೇ ಪೋಲೆ ಪುತ್ತರಿ, ಕೈಲ್ ಪೊಳ್ದ್‌ರನ್ನತ ನಮ್ಮೆನ ಒಕ್ಕಚೆ ಕೂಡಿತ್ ಒಕ್ಕಕಾರ ಗೌಜಿಲ್ ಕಯಿಪ. ಏದೇಂಗಿ ನಮ್ಮೆ ಪಿಂಞ ಬೋರೆ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಕ್ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟ್ ಇಂಜಿತೇ ಇಪ್ಪ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಎಣ್ಣವದಾಚೇಂಗಿ ಏದೆ ಪದ್ದತಿ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಿಂಞಕೊಡವಾಮೆ, ಕುಡಿಯಾಮೆ ದಂಡೂ ಒಂದೇ. ಅಯಿಂಗಡಯಿಂಡ ಶಕ್ತಿಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಕಯಿಪ. ಕೊಡವಕೂ ಕುಡಿಯಕೂ ಶಾಸ್ತ್ರತ್‌ಲ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೇಡ್‌ಚೇಂಗಿ ಅಚ್ಚಕೊಂದು ಕಾಂಬಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟುಲೆ.

ನಂಬಿಗೆ

ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗತ್‌ಲೂ ಅಯಿಂಗಡದೇ ಅನಂತ ನಂಬಿಗೆ ಇಪ್ಪ. ಅದ್ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ವಾತಾವರಣಕ್ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟದಾಯಿತಿಪ್ಪ. ಈ ನಂಬಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಯಿತ್ ಓರ್ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂಜೇ ಬಂದದ್. ಇದ್ ಇಂದ್ ನಿನಾಂದೆತ್‌ರ ಅಲ್ಲ.

ಇನ್ನತ ನಂಬಿಗೆ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಡ್. ಇದತ್ ಕೆಲವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಯಿತ್ ಅರ್ಥ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಪಂಡ್ ಏದ್ ಮಾಡುವ ಕಯ್ಯಾಂದ್ ಪೆರಿಯವು ಮಾಡ್‌ಚೊ, ಏದ್ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿ, ಏದ್ ಕಂಡತೇಂಗಿ ನಲ್ಲದ್‌ಂದ್ ಮಾಡ್‌ಚೊ ಅದೇ ನಂಬಿಗೆ ಆಯಿತ್ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಬಾತ್. ಇನ್ನನೆ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಚನ್ನ ನಂಬಿಗೆನ ನೋಟನ.

1. ಚೊಂಬುಕನ ಕಂಡತೇಂಗಿ ಅದ್ ನಲ್ಲದ್. ಅಂದ್ ಎಂತೇಂಗಿ ಯೊಂದ್ ನಲ್ಲದಾಪ.
2. ಒಡ್‌ತ ತೆಂಗೆರ ಒಡೆನ ಪುನ ಕೂಟುವಕಾಗ.
3. ಕತ್ತಿಯಂಡುಳ್ಳೊ ತಿತ್ತ್ ಕೊಳ್ಳಿ, ಕುಟ್ಟೆರ ಮೀದ ಅಳ್‌ಪದಾಡ್ ಕಾಲ್ ಬೆಪ್ಪದಾಡ್ ಕಯ್ಯ.
4. ಪೊರ್‌ಮೆ ಪೋಪಕ 'ಎಲ್ಲಿಕ್'ಂದ್ ಕೇಪ ಕಯ್ಯ. ಕೇಟತೇಂಗಿ ಅದ್ ಅಪ ಶಕುನ. ಕೇಕಂಡೂವೇಂಗಿ 'ದೂರಾ?'ಂದ್ ಕೇಕಲು.
5. ಉಂಬಕ ಎಲ್‌ಕಂಡತ್‌ರ ತುದಿ ಎಡ್‌ತ ಬರಿಕ್ ಇಕ್ಕಂಡು.
6. ಮನೆರ ಒಳ್‌ಲ್ ಒಯ್ಯಿ ಎಡ್‌ಪಕಾಗ. ಎಡ್‌ತತೇಂಗಿ ಕೂಳಿ ಬಪ್ಪ.
7. ನಾಯಿ ಊವಕಾಗ. ಊವದ್ ಅಪಶಕುನ.
8. ಚಪ್ಪಲ್, ಶೂ ಇಟ್ಟಂಡ್ ಮರಕ್ ಪತ್ತುವಕಾಗ.

9. ಚೊಂಬುಕ ದೋಸೆ ಬೂಕ್‌ಚೇಂಗಿ(ಒರ್ ತರತ್‌ರ ಸದ್ದ್ ಮಾಡುವೊ) ಅಂದ್ ಬೆಂದ್‌ಕ ಬಪ್ಪ.
10. ಒಲೆಲ್ ತಿತ್ತ್ ಎರ್‌ಂದತೇಂಗಿ ಬೆಂದ್‌ಕ ಬಪ್ಪ.
11. ಮನೆಂಜಿ ಪೊರಮೆ ಪೊರಡುವಕಾಪಕ ಖಾಲಿ ಕುಡಿಕೆ, ಬಿಂದಿಗೆ, ಖಾಲಿ ಪಾತ್ರ ಕಾಂಬಕಾಗ. ಕಂಡತೇಂಗಿ ಪೋಪ ಕೆಲಸ ಆಪುಲೆ.
12. ಎಲ್ಲಿಕೇಂಗಿ ಪೊರ್‌ಡುವಕ, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಬಟ್ಟೆಕ್ ಅಡ್ಡ ಪೂಂಞಿ ಓಡುವಕಾಗ.
13. ಕುರ್‌ಕಂಡ ಮೂಡ್ ಕಂಡತೇಂಗಿ ನಲ್ಲದ್.
14. ಬೈಟ್ ಆಕಾಶತ್ ನಕ್ಷತ್ರ ಬೂವಕಾಗ.
15. ಮೀದಿ ಬೆಕ್ಕತೆ ತಿಂಬಕಾಗ
16. ಕಳ್ಳ್ ಕುಡಿಪಕ ಮೂಂದ್ ತುಳಿ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಕುಡಿಕಂಡು.
17. ಪುತ್ತ್‌ರ ಸುತ್ತ ಬಪ್ಪಕಾಗ.
18. ಕಾಕೆ ಮನೆರ ಪಕ್ಕತ್ ಅರ್‌ಪಕಾಗ.
19. ಕಾಕೆ ಮನೆರ ಒಳ್‌ಕ್ ಕೂಡ್‌ಚೇಂಗಿ ಆ ಮನೆನ ಚನ್ನ ಸಮಯ ಬುಡೊಂಡು.
20. ಮನೆಂಜಿ ಪೊರ್‌ಮೆ ಪೊರ್‌ಡುವದು ಒಡ್‌ಕುವ ಕಯ್ಯ.
21. ಬಾಳೆ ಎಲ್‌ಕಂಡತ್‌ನ ಒಂದಾಯಿತ್ ಮನೆರ ಒಳ್‌ಕ್ ಕೆತ್ತಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪಕಾಗ, ಅದ್‌ನ ಕೀತಿತ್ ಇಂಞಿೋರ್ ಚೂರ್ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬರೋಂಡು.
22. ಪೂಂಞಿ ಮೂಡ್ ಕತ್ತ್‌ಚೇಂಗಿ ಬೆಂದ್‌ಕ ಬಪ್ಪ.
23. ದಂಡಾಳ್‌ರ ಮಂಡೆ ಮುಟ್ಟಿತ್ ಸದ್ದ್ ಬಾತೇಂಗಿ ಅಂದ್ ಮನೆಕ್ ಬೆಂದ್‌ಕ ಬಪ್ಪ.

24. ದಾರೇಂಗಿ ಚತ್ತತೇಂಗಿ ಮಾತ್ರ ತೂಟ್ಂಗಳತ್‌ರ ಬಟ್ಟೆನ ಬೊಳಿ ಮಾಡಂಡು.

25. ಅಂದಿ ಮುಂದ್ ನೇರತ್ ತೂಟ್ಂಗಳತ್‌ರ ಬಟ್ಟೆಕಾಲೆ ಓಡಿಕಳಿಪಕಾಗ

26. ಕೇಕ್ ಮರತ್‌ರ ಅಡಿಯ ಕಡ್‌ಪಕಾಗ.

27. ಪಟ್ಟೆದಾರ, ಪೆರಿಯಯಿಂಗಡ ಮಿಂಞಲ್ ಕಾಲ್‌ರ ಮೇಲೆ ಕಾಲ್ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಅಳ್‌ಪಕಾಗ.

28. ಪೊಣ್ಣಾಳಕ್ ಆಗತಾಚೇಂಗಿ ಅವು ದೇವಮನೆಕ್ ನುಗ್ಗವಕಾಗ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಲ್ ಬೊಳ್‌ಚ ಬೆಪ್ಪಕಾಗ.

29. ಚೀಪೆರ ಕೊಡಿಲ್ ಅಳ್‌ಪಕಾಗ.

30. ಬಟ್ಟೆನ ಮರ್‌ಚಿತ್ ಇಡ್‌ವಕಾಗ.

31. ಬೈಟ್‌ನೇರತ್ ಕನ್ನಡಿ ನೋಟುವಕಾಗ.

32. ಒರೇ ಕಡ್ಡಿಲ್ ಮೂಂದಾಳು ಬೀಡಿ, ಸಿಗರೇಟ್ ಕತ್ತ್‌ಚಿಡುವಕಾಗ.

33. ಈತ್‌ಪಳ್ಳೆ ಅರ್‌ಂದತೇಂಗಿ ಚಾವ್ ಸುದ್ದಿ ಬಪ್ಪ.

34. ಬೈಟ್ ಕೆಟ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವಪ್ನ ಕಂಡತೇಂಗಿ ಚಾವ್ ಸುದ್ದಿ ಕೇಪ.

35. ಪುತ್ತ್ಂಗಾರ, ಪುತ್ತ್ಂಗಾರ್ತಿಯ ಚಾವ್ ನೋಟುವಕಾಗ.

36. ಇರ್‌ಟತ್ ಉಂಬಕಾಗ.

37. ತೆಂಗೆರ ಜುಟ್ಟ್‌ನ ಪೂರ್ತಿ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಬೆಚ್ಚವಕಾಗ.

38. ಒಂದೂ ಇಡತೆ ಕಡಿಯೊ ಕಲ್ಲ್‌ನ ತಿರ್‌ಕೋಕಾಗ, ಅರ್‌ಪ ಕಲ್ಲ್‌ನ ಅರ್‌ಪಕ್ ಆಗ.

39. ಕುಳ್‌ಚಿತಾನ ಪಿಂಞ ಚೌರ ಮಾಡುವಕಾಗ.

40. ಎದೆರ ಮೀದ ಕನ್ನಡಿ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಬುದ್ದವಕಾಗ.

41. ಉಂಬಕ ಕೂಳ್‌ನ ಉಂಡೆ ಮಾಡಿತ್ ತೂಕಿ, ತೂಕಿ ತಿಂಬಕಾಗ.

42. ಉಂಬಕ ತೆಳಿಪದಾಡ್, ತಕ್ಕ್‌ಪರಿಯುವದಾಡ್ ಮಾಡ್‌ವಕಯ್ಯ.
43. ಪಚ್ಚೆ ಪುಕ್ಕನ ಕಂಡತೇಂಗಿ ಅಂದ್ ಮನೆಕ್ ಎರ್‌ಚಿ ಬಪ್ಪ.
44. ನಾವ್, ಕಿರಿ ಕಡ್‌ಚಿ ಪೋಚೇಂಗಿ ಅಂದ್ ತಿಂಬಕ್ ಎರ್‌ಚಿ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವ.
45. ಆಣ್‌ರ ಎಡ್‌ತ ಕಣ್ಣ್, ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ಬಲತ ಕಣ್ಣ್ ಪಾರ್‌ವಕಾಗ.
46. ಆಣ್‌ರ ಎಡ್‌ತ ಕೈ, ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ಬಲ್‌ತ ಕೈ ಕಡಿಪಕಾಗ.
47. ಬೈಟ್ ಚೂದ್, ಚುಣ್ಣ ಕೊಡ್‌ಪಕಾಗ.
48. ಕಕ್ಕಡತ್ ತಲ್‌ಮಿ ಕ್ರಾಫ್ ಮಾಡುವದಾಡ್, ಚೌರ ಮಾಡುವದಾಡ್ ಮಾಡ್ಲುವಕಾಗ.
49. ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಲ್ ಬೊಳ್‌ಚ ಬೆಚ್ಚ ಪಿಂಞ ಒಡ್‌ಕ್‌ವಕಾಗ.
50. ಬೈಟ್ ಮಂಡೆ ಊಕುವಕಾಗ.
51. ಉಪ್ಪ್‌ನ ಕೈಕ್ ಇಟ್ಟ್ ಕೊಡ್‌ಪಕಾಗ. ಕೊಡ್‌ತತೇಂಗಿ ಜಗಳ ಪತ್ತುವ.
52. ಚೆನಿಯಾಚೆ ಬೋಟೆಕ್ ಕೂಡ್‌ವಕಾಗ.
53. ಆಳ್ ಕುಮ್ಮ್‌ನ ಬೈಟ್ ಮಸೆಲ್ ಬೆಚ್ಚವಕಾಗ.
54. ಬೈಟ್ ಬುದ್ದವ ಕೋಂಬರೆಕ್ ಮಿನ್ನ ಪುಳು ಬಾತೇಂಗಿ ದಾಕೇಂಗಿ ಎರಡ ಬಪ್ಪ.

ಇಲ್ಲಿ ಚನ್ನ ನಂಬಿಕೆಲ್ ಪೆರ್ತ್ ಅರ್ಥ ಉಂಡ್. ಪಂಡ್ ಏದೆಲ್ಲ ಮಾಡುವಕಾಗಾಂದ್ ತಂಗಡ ಅನುಭವತ್ ಪೆರಿಯವು ಮಾಡಿತೊ ಅದ್ ಕಾನೂನ್ ಆಚಿ. ಆ ಕಾನೂನ್ ಜಾರಿಕ್ ಬಂದಂಡುಳ್ಳೊ ಇನ್ನತ ನಂಬಿಗೆನುಂಡ್. ಕತ್ತಿಯುಂಡುಳ್ಳೊ ಪುಳ್ಳಿರಮೇಲೆ ಅಳ್‌ಪಕಾಗ. ಎನ್ನ್‌ಂಗ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಕತ್ತಿಯುಂಡಳ್ಳೊ ತಿತ್ತ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಅಳ್‌ಪ್‌ಚಿಡುವೊ ಚಾವ್‌ನ ಮಾತ್ರ. ಆನಗುಂಡ್ ಬೋಂಡತ ಗೇನ

ಬಪ್ಪಾನಗುಂಡ್ ಅಳ್‌ಪಕಯ್ಯ. ಅದ್ ಅಪಶಕುನ. ಇಂಞ್ಞೋರ್ ತರತ್ ನೋಟುವದಾಚೇಂಗಿ ತಿತ್ತ್‌ಕೊಳ್ಳಿರ ಮೀದ ಅಳ್‌ತತೇಂಗಿ ಗೊತ್ತಾಕತೆ ತ್ತಿತ್ತ್ ಪಟ್ಟಿತ್ ಮೇಲ್ ಬೇವಕೂ ಮದಿ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಮಕ್ಕ ಅಳ್‌ಕತನ್ನೆಕೆ ಚೆರಿಯಾತೆ ಇನ್ನತ ನಂಬಿಗೆನ ಪುಟ್ಟ್‌ಚಿಡುವ.

ಉಂಬಕ ಎಲ್‌ಕಂಡತ್‌ರ ತುದಿ ಬರಿನ ಎಡ್‌ತ ಬರಿಕ್ ಎನ್ನ್‌ಂಗ್ ಬೆಪ್ಪ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಅದ್‌ಂಡ ಬಲ್‌ತ ಬರಿ ಅಗಲ ಇಪ್ಪಾನಗುಂಡ್ ನಂಗ ಬಲ್‌ತ ಕೈಲ್ ತಿಂಬಾನಗುಂಡ್ ಬಲ್‌ತ ಬರಿಲ್ ದುಂಬ ಇಟ್ಟಿವಲೂ, ಅದ್ ಚೆಲ್ಲುಲ್ಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಅರ್ಥ.

ಮನೆರ ಒಳ್‌ಲ್ ಒಯ್ಯಿ ಎಡ್‌ಪಕಾಗ. ಎನ್ನ್‌ಂಗ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಒಯ್ಯಿ ಅಡಿಕ್ ಇಟ್ಟತೇಂಗಿ ಕಾಲ್‌ಕ್ ಕುತ್ತು. ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ತಿಂಬ ವಸ್ತುಕ್ ಬೂವು ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ನಂಬಿಗೆ. ಒರ್ ಕಾನೂನ ನಡ್‌ತತ ಪೊಚೇಂಗಿ ನಂಗಡ ಸಮಾಜತ್ ಶಿಕ್ಷೆ ಇಪ್ಪ. ಆ ಶಿಕ್ಷೆರ ಪೋಡಿಕ್ ಕಾನೂನ್‌ನ ಪೊಳಿಪುಲೆ. ಅನ್ನನೆ ಪಂಡೇತ್‌ರಯಿಂಗ ಅಯಿಂಗಡ ನಂಬಿಕೆನ ಉಳ್‌ತಿಯವಕ್ ಕೂಳಿಯಡ ಪೋಡಿ ಪುಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಒಳ್‌ಲ್ ಒಯ್ಯಿ ಇಟ್ಟತೇಂಗಿ ಕೂಳಿ ಬಂದ್‌ರೂಂದ್ ಮಕ್ಕ ಎಡ್‌ಪುಲೆ.

ಪುತ್ತ್‌ರ ಸುತ್ತು ಸುತ್ತುವಕಾಗ ಎಣ್ಣ್‌ವಾತ್ ಪೆರ್ತ್ ಅರ್ಥ ಉಂಡ್. ಪುತ್ತಲ್ ಪಾಂಬ್ ಉಂಡೇಂಗಿ ಅದ್‌ಂಗ್ ನಂಗ ನಡ್‌ಪ ಸದ್ದ್ ಕೇಪ. ಒರ್ ಬರಿಕಾಲೆ ನಡ್‌ಂದೇತೇಂಗಿ ಪಾಂಬು ಇಂಞ್ಞೋರ್ ಬರಿಕಾಲೆ ಪೋಯಿರುವ. ಆಚೇಂಗಿ ನಂಗ ಸುತ್ತಾ ನಡ್‌ಂದತೇಂಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಬರಿಕಾಲೆ ಸದ್ದ್ ಬಂದಿತ್ ಪಾಂಬು ಗಾಬರಿಲ್ ಕಡಿಪಕೂ ಮದಿ. ಇನ್ನನೆ ಸುಮಾರೆಲ್ಲ ನಂಬಿಗೆಕ್ ಆಂಡದೇ ಆನಂತ ಅರ್ಥ ಉಂಡ್.

ಕಳಿ

ನಂಗಡ ಕೂಡೆ ಆಟ್ ಪಾಟ್ ಪಿಂಞ ಕಳಿ ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಬಂದದ್. ನಂಗಳ ದಿನತ್‌ರ ಗಡಿಬಿಡಿ, ಸಂಸಾರತ್‌ರ ಕಿರಿಕಿರಿ.... ಇನ್ನತಲ್ಲಿಂಜಿ ಬುಡ್‌ತಿತ್ ಮನಸ್‌ಕ್ ನೆಮ್ಮದಿ, ಕುಶಿ ತಪ್ಪದ್ ಈ ಕಳಿ, ತೆಳಿ ಆಟ್, ಪಾಟ್.

ಕಳಿಕ್ ವಯಸ್‌ರ ಕೆಟ್ಟ್ ಇಲ್ಲೆ. ಓರ್ ಜಾತಿಕ್ ಅಡ್‌ಂಗ್‌ನದ್ ಅಲ್ಲ. ದಾರ್ ಬೋಂಡುವೇಂಗಿ ಕಳಿಪನ್ನತದ್. ಆಚೇಂಗಿ ಎಲ್ಲಾರ್‌ಕೂ ಇದ್ ಕಯ್ಯಲೆ. ಕೆಲ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಚೋರೆರ ಗುಣತ್‌ಲೂ ಬಂದಿತಿಪ್ಪ. ಕಳಿ ಮನ್‌ಷಂಡ ಮನಸ್‌ಕ್ ನೆಮ್ಮದಿ ತಪ್ಪದಲ್ಲತೆ ಅವಂಡ ಕಾಯಿಲ ಕಸತ್‌ನ ವಾಸಿ ಮಾಡ್‌ವನ್ನತ ಶಕ್ತಿ ಕೂಡ ಅದ್‌ಂಗ್‌ಂಡ್.

ಅದತೂ ಕೊಡ್‌ಗ್ ಆಟ್ ಪಾಟ್‌ಕ್, ಕಳಿಕ್ ಪೆದ ಪೋನದ್. ಕೊಡಗ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಪೊರ್‌ಮೆ ಗೇನ ಬಪ್ಪ ಆರ್ಮಿ ಪಿಂಞ ಕಳಿ ಪರ್‌ಂಬ್. ಇಂದೂ ಕೂಡಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟತ್ ಎಚ್ಚಕೊ ಕೊಡಗ್‌ಕಾರ ಕೇಳಿ ಪಡ್‌ಂದಂಡುಂಡ್. ಇಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಬೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರ ನಂಗಳ ಕ್ರೀಡಾ ಪಟುವಾಯಿತ್ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪ. ಆನಗುಂಡ್ ಇಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿ ಬೊಳ್‌ಂದವು ಏದೇಂಗಿಯೋರ್ ಕಳಿಕ್ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ ಆಕತೆ ಎಲ್ಲಾ ತರತ್‌ರ ಕಳಿಲೂ ಮಿಂಞಕ್ ಬಂದಂಡುಂಡ್. ಇಲ್ಲಿ ಕುಂದ್, ಕಾಡ್ ಪತ್ತಿತ್ ಇಳಿಯುವದೇ ಇಯಂಗಕ್ ತರಬೇತಿ.

ಕೊಡಗ್‌ಕಾರ ಕಾಲತ್‌ರ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಯತೂ ಈ ಕಳಿತೆಳಿಕ್ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ನಂಗಡ ನಮ್ಮನೇ ಕಳಿರ ಪರ್‌ಂಬಾಯಿತ್ ಮಾತಿಯವ. ಪುತ್ತರಿಲ್ ಕೋಲ್ ಪೊಯ್ಯವದ್, ಪರೆಯ ಕಳಿ, ಕಪ್ಪೆಯಾಟ್, ಕೈಲ್‌ಪೊದ್‌ರ ಪೆದತ್ ತರಾವರಿ ಪೈಪೋಟಿ ನಡ್‌ಪ. ಮಳೆಕಾಲತ್ ಕೂಡಿ ಕೊಡಗ್‌ಕಾರ ಮುಂಡತೆ ಇಪ್ಪಲೆ: ಅಯಿಪಣಿಲೂ ತಂಗಡ ಕಳಿಕ್

ಬೇಲ್‌ನೇ ಪರ್ಂಬ್ ಆಯಿತ್ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒರ್ ಪೈಪೋಟಿ ನಡ್‌ತುವ.

ಬೇಲ್ ಪಣಿ ಕೆಜ್ಜಿ ಸುಸ್ತಾ ಆಪಕ ಅದ್‌ನುಂಡ್ ಚನ್ನ ನೇರ ಪೊರಮೆ ಬಂದಿತ್ ಕುಶಿ ಪಡುವಕ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪೈಪೋಟಿ ಬೆಚ್ಚತ್. ನಾಟಿಓಟ್, ಬೇಲ್ ಓಟ್ ನಡ್‌ಂದತ್. ಇಕ್ಕ ಕೆತ್ತೆಬೇಲ್‌ರ ಕಳಿಯೂ ನಡ್‌ಂದಂಡುಂಡ್. ಇನ್ನನೆ ಇಲ್ಲಿಯತವು ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ತಂಗಡ ಕೂಡೆ ಕಳಿನ ಎಡ್‌ತ ಬಂದಿತ್ ಬೊಳ್‌ತಿಯಂಡುಂಡ್.

ಕುಡಿಯ ಕೂಡ ಈ ಕಳಿ ತೆಳಿನ ತೆರ್‌ಕಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ತಿಲ್ಲೆ. ತಂಗ ವಾಸವುಳ್ಳ ಪರಿಸರಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಅವು ಕೂಡ ಮಕ್ಕಕ್ ಕಳಿ ಪಡ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್‌ಂಜಿ ಬಂದಿತ್ ಮಡಿಕೇರಿರ ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಡಾಂಗಣತ್ ಕಾಲಕೊಮ್ಮ ಒಕ್ಕ ಒಕ್ಕ್‌ಡಲ್ಲಿ ಇವು ಕಳಿರ ನಮ್ಮೆ ನಡ್‌ತ್‌ವ. ಇದ್‌ತ್ ಪೆರ್ತ್ ತರತ್‌ರ ಕಳಿ ಇಪ್ಪ. ಇದ್ ಇಕ್ಕಿಕ್ಕಾಯಿತ್ ಸುರು ಆನದ್.

ಕುಡಿಯ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್‌ಲಿಪ್ಪವು ಆನಾನಗುಂಡ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ನಾಡ್‌ರ ಮಾದರಿ ಪರ್ಂಬು ಇಪ್ಪುಲೆ. ಆನಗುಂಡ್ ನಾಡ್‌ಲ್ ಇಪ್ಪನ್ನತ ಹಾಕಿರನ್ನತ ಬಲ್ಯ ಪರ್ಂಬ್‌ರ ಕಳಿ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಅಯಿಂಗಡ ಮಕ್ಕ ಓದುವಕಾಪಕ ಸ್ಕೂಲ್‌ಲ್ ಕಳಿ ಪಡ್‌ಚಿತ್ ಪೆರ್ತ್ ಚಾಯಿಲ್ ಕಳ್‌ಚದು ಇಲ್ಲತಿಲ್ಲೆ.

ಕುಂದ್‌ಲ್, ಮಲೆಲ್ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಚನ್ನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಳಿಂದ್ ಎಣ್ಣುವೊ ಕಳಿನ ನೋಟನ.

ಬುಗ್‌ರಿ

ಕುಡಿಯ ಮಕ್ಕಕ್ ಬುಗ್‌ರಿ ಕಳಿ ಪೆರ್ತ್ ಇಷ್ಟ. ಒರಬಡ ಜೋಬ್‌ಲ್ ಏದೇದ್ ತರತರತ್‌ರ ಬುಗ್‌ರಿ ಬೋಂಡು! ಅದ್‌ನ ಬೂತಾಳೆರ ಕೇರ್‌ಕ್ ಸುತ್ತಿತ್ ಬಲ್‌ಚಿ ಬುಟ್ಟತೇಂಗಿ 'ಗುಂಯಿ' ಎಂದ್

ತೇನ್ ಗೂಡ್‌ಂಜಿ ಬಪ್ಪನ್ನತ ಸದ್ದ್ ಬಪ್ಪ. ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವ ಮರತ್‌ಲ್ ಇವು ಪೆರ್ತ್ ಚಾಯಿಲ್ ಬುಗ್‌ರಿ ಬಡಿಪ. ಇದ್‌ಂಗ್ 'ನಾಯಿಕುಟ್ಟೆ' ಎಣ್ಣುವೊ ಮರತ್‌ನ ಅದಿಯಾಯಿತ್ ಬಳಸುವ. ಈ ಮರತ್‌ಂಜಿ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿ ಅದ್‌ಲ್ ಸದ್ದ್ ಚಾಸ್ತಿ ಬಪ್ಪಲೊ. ಅಲ್ಲಾತೆ 'ಗುನ್ನ' ಇಡ್‌ವಕ್ ಚಾಯಿ.

ಬುಗ್‌ರಿನ ಕೆತ್ತಿತ್ ಅದ್‌ನ ಚಾಯೋಡೆ ಕೀಚಿತ್ ಅದ್‌ಂಗ್ ಆಣಿ ಬಡ್‌ಚಿತ್ ಸೆರಿ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪ. ಅದ್‌ನ ಬೂತಾಳೆರ ಕೇರ್‌ಲ್ ಕನ್‌ಚತೇಂಗಿ ಕಡ್‌ಪ ಜಾಸ್ತಿಲೊ. ಬೂತಾಳೆನ ನೀರ್‌ಕ್ ಇಟ್ಟಿತ್ ಅದ್‌ನ ಬಾಟಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ನಾರ್ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ನೆಯ್ಯುವ. ಇದ್ ಅಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭತ್ ತುಂಡುಲೆ.

ಮಕ್ಕ ಒಕ್ಕಚೆ ಬುಗ್‌ರಿಕ್ ಕೇರ್ ಸುತ್ತಿತ್ ಅಡಿಕ್ ಕನ್‌ಚಿತ್ ತಿರ್‌ಕಿತ್ ಅದ್ ತಿರಿಯಂಡಿಪಕ್ಕಲೆ ಕೇರ್‌ಲ್ ಸುತ್ತಿತ್ ಎಡ್‌ತವಂಡು. ದಾರ್ ಕಡೇಕ್ ಎಡ್‌ಪೊ, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ದಾಡ ಬುಗ್‌ರಿ ತಿರತೆ ಬುದ್ದ್ ಪೋಪೊ ಅವಂಡ ಬುಗ್‌ರಿನ ಉರ್‌ಟ್ ಗೆರೆ ಬಲ್‌ಚಿತ್ ಅದ್‌ಂಡೊಳ್ಳ್ ಬೆಪ್ಪ. ಬಾಕಿ ಉಳ್ಳವು ಅದ್‌ಂಗ್ ತಂಗಡ ಬುಗ್‌ರಿನ ರಬಸತ್ ಕನಿಚಿತ್ ಗುನ್ನ ಇಡುವ. ಬುಗ್‌ರಿಕ್ ಗುನ್ನ ಇಡ್‌ವಕಾಯಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಆಣೆರ ತುದಿನ ಕಲ್ಲ್‌ಕ್ ಉದ್ದಿತ್ ಮೊನೆ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪ.

ಚಿಣ್ಣಿಕೋಲ್

ಇದ್ ಕೂಡ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಳಿ.

ದಂಡ್ ಅಡಿರ ಕೊಲ್‌ನ ಕೀಚಿತ್ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪ. ಇಂಞಿಕೋರ್ ಚೆರಿಯ ಕೋಲ್‌ನ ಕೀಚಿತ್ ಚಿಣ್ಣಿಯಾಯಿತ್ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪ. ಚೆರಿಯ 'ಗುಣಿ' (ಕುಂಡ್) ಮಾಡಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಮೀದ ಚಿಣ್ಣಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ತಳ್ಳುವ. ಅದ್ ನೆಲ್‌ಕ್ ಬೂವಾಂಗುಂಜಿ ಮುಪ್ಪಡೆ ಗಾಳಿಲ್ ಅದ್‌ನ

ಪುಡ್‌ಚತೇಂಗಿ ತಳ್ಳ್‌ನಂವೊ ಔಟ್. ಪುಡಿಕತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಅದ್ ಬುದ್ದಲಿಂಜಿ ಕುಂಡ್‌ಕ್ ಕನಿಕಂಡು. ಅಕ್ಕ ತಳ್ಳ್‌ನಂವೊ ತಾಂಡ ಕೈಲ್ ಇಪ್ಪ ಕೋಲ್‌ಲ್ ಬೀಜಿ ಪೊಯ್ಯುವ. ಅದ್ ಬುದ್ದಲಿಂಜಿ ಗುಣಿ ಕೆತ್ತನೆ ಅಳ್‌ಂದಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಇನ್ನನೆ ನಾಲಂಜಿ ತರತ್ ಚಿಣ್ಣಿನ ಕೋಲ್‌ಲ್ ಪೊಜ್ಜಿತ್ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಅಳ್‌ಂದಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಇಂವೊ ಪೊಜ್ಜಾಂಗುಂಜಿ ಜಾಸ್ತಿ ದಾರ್ ಪೊಯ್ಯುವೊ ಅಂವೊ ಗೆಲ್ಲುವ. ಇದ್ ಅಪಾಯತ್‌ರ ಕಳಿಯು ಆಯಿತುಂಡ್. ಪೊಯ್ಯವಕ ಚಿಣ್ಣಿ ಕಣ್ಣ್ ಮೂಡ್‌ಕ್ ಪಡ್‌ವದೂ ಉಂಡ್.

ಚಿಲ್‌ಕಿ

ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವೊ ಒರ್ ಕಾಯಿನ ಚಿಲ್‌ಕಿಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಇದ್‌ನ ಮನೆರ ಮಿಂಜತ್ ನಾಲ್ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಎಟ್ಟ್ ಕಳ್ಳಿ ಇಟ್ಟಿತ್, ಕಾಲ್‌ಲ್ ಚಿಲ್‌ಕಿನ ಮಿಂಞತ ಕಳ್ಳಿಕ್ ತಳ್ಳಿಯಂಡ್ ಪೋಪ. ಅಕ್ಕ ಗೆರೆಕ್ ಕಾಲಾಡ್ ಚಿಲ್‌ಕಿಯಾಡ್ ಪಡುವಕಾಗ. ಕುಂಟಿಯಂಡ್ ತಳ್ಳುವದೂ ಉಂಡ್. ಇದಲ್ ಸುಮಾರ್ ತರತ್‌ರ ಕಳಿ ಉಂಡ್.

ಲಗ್ಗೆ ಕಳಿ

ಇದ್‌ನ ಪೆರ್ತ ಜನ ಕಳಿಪ. ಏಳ್ ಕಲ್ಲ್‌ನ ಒಂದಾಂಡ ಮೀದ ಒಂದಾನ ನಿಪ್ಪಚಿಟ್ಟಿತ್ ಬೆಚ್ಚಿತಿಪ್ಪ. ಅದ್‌ಂಗ್ ಬಟ್ಟೆರ ಚೆಂಡ್ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಚನ್ನ ದೂರತಿಂಜಿ ಕನಿಕಂಡು. ಕನಿಪಕ ಅದ್‌ನ ಒರ್ ಪೊಂದಲ್‌ಕ್ ಎದಿಕೆ ಉಳ್ಳವು ಪುಡ್‌ಚ್‌ರತೇಂಗಿ ಕನಿಪ ಕಡೆಕಾರ ಔಟಾಪ. ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಇವು ಕನಿಚಕನಿಕ್ ಕಲ್ಲ್ ಬುದ್ದತೇಂಗಿ ಎದಿಕೆರ ಕಡೆಕಾರ ಓಡಿತ್ ಒಳ್‌ಚವ. ಕನ್‌ಚ ಕಡೆಕಾರ ಗುಡ್ಡೆಕೂಡಿತ್ ಚೆಂಡ್‌ನ ಅದ್‌ಲ್ ದಾಕೇಂಗಿ ಕೊಡ್‌ಪ. ಅದ್‌ನ ಕೇಟಂಡ್ ಅಂವೊಬಟ್ಟೆರ ಒಳ್‌ಲ್ ಪೊಟ್ಟೆಕ್ ಪೊತ್ತಿಯಂಡ್ ಬೆಚ್ಚಂಡತೇಂಗಿ ಆ ಕಡೆರ ಬಾಕಿ ಉಳ್ಳವೂ

ಪೊಟ್ಟೆರ ಒಳಕ್ ಕೈ ಬೆಚ್ಚವ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಇಂಞೋರ್ ಕಡೆಕಾರಕ್ ದಾಡ ಕೈಲ್ ಚೆಂಡ್ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಲೆ. ಅವು ಅಂದಾಜಿಲೊ, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಪೊಟ್ಟೆಲ್ ಮುಂಡತೆ ಕೈ ಬೆಚ್ಚಯಿಂಗಡ ಕಳ್ಳ ಕಳಿನ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಚೆಂಡ್ ಇಲ್ಲತವನ ಮುಟ್ಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಮುಟ್ಟ್‌ನ ಕಡೆಕಾರ ಗೆಲ್ಲ್‌ವ. ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಚೆಂಡ್‌ರ ಕನಿಕ್ ಚಿಕ್ಕತೆ ಅಡಿಕ್ ಬುದ್ದ ಕಲ್ಲ್‌ನ ಪುನೊ ಅಟ್ಟಿ ಬೆಚ್ಚತೇಂಗಿ ಗೆಲ್ಲುವ. ಅದಲ್ಲತೆ ಇಪ್ಪರತ್‌ರವು ಚೆಂಡ್‌ಲ್ ಎದಿಕೆ ಕಡೆಕಾರಕ್ ದಾರ್‌ಕೇಂಗಿ ಕನಿಚಿತ್ ಪಡ್‌ಚಿಟ್ಟತೇಂಗಿ ಇವು ಗೆಲ್ಲುವ. ಇದ್ ಬಾರೀ ಚೋದಾನ ಕಳಿ.

ಕವಡೆ ಕಳಿ

ಪನೆಮರತ್‌ಂಜಿ ಬೂವ ಕಾಯಿ ಕವಡೆರ ಮಾದರಿ ಇಪ್ಪ. ಇದ್‌ನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ರಾಶಿ ಬೆಪ್ಪನೆಕೆ ಕೈಲ್ ಕುಲಕಿತ್ ಇಡವ. ಇದತ್ ನಾಲ್ ಕವಡೆ ಇಪ್ಪ. ಎಲ್ಲಾ ಕವುಂಜಿ ಬುದ್ದತೇಂಗಿ ಇಚ್ಚಕ್, ಮಲಾರ ಬುದ್ದತೇಂಗಿ ಇಚ್ಚಕ್, ಇನ್ನನೆ ಬುದ್ದತೇಂಗಿ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಲೆಕ್ಕಚಾರ ಇಪ್ಪ. ಈ ಕಳಿನುಂಡ್ ಮಕ್ಕ ಕಳಿಚಂಡೇ ಲೆಕ್ಕ ಪಡಿಪ.

ಕಳ್ಳ ಪೋಲಿಸ್ ಕಳಿ

ಇದ್ ಅಯಿಂಗಡ ತಡಿರ ಶಕ್ತಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವದ್. ಇಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳನ ಪೋಲೀಸ್ ದೌತಿತ್ ಪುಡಿಕಂಡು. ಕಳ್ಳ ತಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟವಕ್ ಪೇಜಾಡ್‌ವ. ಇನ್ನನೆ ಓಡಿತ್ ಬುದ್ದಿತ್ ಎದ್ದಿತ್ ಮಕ್ಕ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಯಿತ್ ಬೊಳಿಯುವ.

ಮರಕೋತಿ ಕಳಿ

ಇದ್ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಪೆದ ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಇಕ್ಕ ಇಯಂಗ ಇನ್ನನೆ ಎಣ್ಣುವ. ಮಿಂಞ ಅಯಿಂಗಡದೇ ಆನಂತ ಪೆದ ಇಂಜಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ.

ಇದ್ ಮಕ್ಕ ಕಳಿಪನ್ನತದ್. ಕಾಡ್‌ಕ್ ಎಣ್ಣ ಕಳಿ. ಮಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಅಯಿಂಗ ಎಣ್ಣ ಮರತ್‌ರತ್ತ್‌ಟಿ ಓಡುವ. ಅದತ್ ದಾರ್ ಬಯ್ಯ ಬಂತ್ ಮರತ್‌ನ ಮುಟ್ಟಿವೊ ಅಂವೊ ಕೋಡ ಆಪ. ಮರತ್‌ರ ಸುತ್ತ ಗೆರೆ ಬಲ್‌ಚಿತ್ ದಾರ್ ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ಮರ ಮುಟ್ಟಿತಿಪ್ಪೊ ಅಂವೊ ಕಾಕಡಿರ ಒಳಿಯ ಕೋಲ್‌ನ ದೂರ ಕನ್‌ಚಿತ್ ಅಲ್ಲಿಂಜ ಮರಕ್ ಪತ್ತ್‌ವ. ಆಖೀರಿಲ್ ಮರ ಮುಟ್ಪ್‌ನವನ ಬುಟ್ಟತೇಂಗಿ ಬಾಕಿಯುಳ್ಳವು ಅಕ್ಕಲೇ ಮರ ಪತ್ತಿತ್ ಅಳ್‌ತಂಡಿಪ್ಪ.

ಆಖೀರಿಲ್ ಬಂದಂವೊ ಆ ಕೋಲ್‌ನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಮರತ್‌ರ ಸುತ್ತ ಬಲ್‌ಚ ಗೆರೆರ ಒಳ್‌ಲ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಮರ ಪತ್ತಿತ್ ಕೊಂಬೆಲಿಪ್ಪ ದಾರೇಂಗಿಯೊಂದಾನ ಪುಡಿಕಂಡು. ದಾರ್‌ನ ಪುಡ್‌ಚತೋ ಅಂವೊ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಕೋಡ ಆಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಮರತ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಅಳ್‌ತಾತ್ ದಾರೇಂಗಿ ಅಡಿಕ್ ಪಾರಿತ್ ಅಡಿಲಿಪ್ಪ ಕೋಲ್‌ನ ಎಡ್‌ತ್‌ರತೇಂಗಿ ಪುನೊ ಆದ್ಯತ್‌ರವನೇ ಕೋಡ ಆಂಡು. ಆಚೇಂಗಿ ಮರತ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಪುಡಿಪಕ್ ಬಪ್ಪಕ ಒರ್ ಕೊಂಬೆಂಜಿ ಇಂಞೊರ್ ಕೊಂಬೆಕ್ ಪೋಪದ್, ಪಾರುವದ್ ಚೆರಿಯ ವಿಷಯ ಒಂದೂ ಅಲ್ಲ. ಇದ್ ಮಕ್ಕಳ ಗಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಾಯಿತ್ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪ. ಮರ ಪತ್ತಿತ್ ಇಳಿಪಕ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಆಪ. ಬುದ್ಧ್ ಎದ್ದಿತ್ ಬೊಳಿಯುವ. ತಡಿ ಕೂಡ ಆರೋಗ್ಯತ್ ಇಪ್ಪ. ಇದ್ ಸುಮಾರ್ ಕಡೆ ಉಳ್ಳನ್ನತ ಕಳಿ. ಇಯಂಗಡಲ್ಲೂ ಉಂಡ್.

ಉಯ್ಯಾಲೆ

ಇದ್ ಮರತ್‌ರ ಕೊಂಗೆಕ್ ಕೇರ್ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಅದತ್ ಅಳ್‌ತಂಡ್ ಜೂಂಗುವೊ ಕಳಿ.

ಇನ್ನನ್ನೆ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಮಕ್ಕ ಎದ್ದ್ ಬುದ್ದ್ ಗಾಯ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬುದ್ದಲಿಕ್ ಗಾಂದಿ ಗುಲಾಭಿ, ಕಾಚಿರ ರಸತ್‌ನ ಪುಡಿಯಂಡ್ ಇಂಞೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿತ್ ಬೊಳಿಯುವ, ಚಕ್ಕೆ, ಮಾಂಗೆ,

ಎಲ್ಂದೆ ..ಇನ್ನತ ತರಾವರಿ ಪಣ್ಣ್‌ಕ್ ಮಾರಕ್ ಪತ್ತಿಯಂಡ್ ಜಾರಿಯಂಡ್ ಗಾಯ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬೊಳಿಯುವ. ಪೆರಿಯಯಿಂಗಡ ಕೂಡೆ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್ ಪತ್ತಿತ್, ಇಳ್ಂಜಿತ್ ಅವು ಕೂಡಿ ಎಳಿಯಾತ್‌ಲೇ ಪ್ರಕೃತಿರ ಮಕ್ಕಳಾಯಿತ್ ಬದ್‌ಕುವ. ಅವು ಎಲ್ಲಿ ಬೋಂಡುವೇಂಗಿ ದಾಡೊ ಸಾಯ ಇಲ್ಲತೆ ಬದ್‌ಕುವ ತಾಕತ್‌ನ ಬೊಳ್‌ತಿಯವ.

ಆಚೇಂಗಿ ಟೌನ್‌ರ ಮಕ್ಕಕೂ ಇಯಂಗಕೂ ಎನ್ನತ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ನೋಟಿ. ಟೌನ್‌ರ ಇಕ್ಕತ ಮಕ್ಕಕ್ ನೆಲತ್‌ರ ಸ್ಪರ್ಶವೇ ಇಪ್ಪುಲೆ. ಮಣ್ಣ್‌ರ ಚೋದ್ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪುಲೆ. ನೇರೆ ನಿಪ್ಪಾಂಗುಂಜಿ ಮಿಂಞಲೇ ಅಯಿಂಗಕ್ ಶೂ ಇಟ್ಟಿತಿಪ್ಪ. ಇತ್ತಟಿ ಕುಡಿಯ ಮಕ್ಕ ಮರ ಪತ್ತಿಯಂಡ್, ಬುದ್ದಂಡ್ ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿತ್ ಬೊಳ್ಂದತೇಂಗಿ ಇತ್ತಟ್ಟಿ ಟೌನ್ ಮಕ್ಕಡ ಕೈ, ಪುಟ್ಟಿತ್ ಚನ್ನದಿನತ್‌ಲೇ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಒತ್ತುವ. ಅಯಿಂಗಕ್ ಹಳ್ಳಿರ ಬದ್‌ಕ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಆಟ್ ಪಾಟ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ, ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಕಳಿ ಗೊತ್ತಿಲೆ, ಚಕ್ಕೆ, ಮಾಂಗೆ ಮರ ಎನ್ನನಿಪ್ಪಂದ್ ಗೊತ್ತಿಲೆ. ಚಿಲ್ಂಗ್ ಮಳೆ ಬಾತೇಂಗಿ ಶೀತ ಆಯಿಪೋಪ. ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಡಾಕ್ಟರ್‌ರ ಮಿಂಞಲ್ ಕ್ಯೂ ನಿಂದಿತ್ ಮದ್ದ್ ಎಡ್‌ತವ. ಆಚೇಂಗಿ ಹಳ್ಳಿಲ್, ಕಾಡ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳ ನೋಟಿ, ಅಯಿಂಗ ಇಪ್ಪದೆ ಮಳೆ, ಬೆದ್‌ಲ್, ಮಳೆಕ್ ಕರುಲೆ, ಬೆದ್‌ಕ್ ಉರುಲೆ. ಎಲ್ಲಾತ್‌ಲೂ ಗಟ್ಟಿ. ಏದ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಕೂ ಪೋಪುಲೆ. ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ತೊಪ್ಪು ತೋಲ್‌ನೇ ಉದ್ದಿತ್ ಮದ್ದ್ ಮಾಡಿಯವ.

ಬದ್‌ಲಾನ ಬದ್‌ಕ್

ಇಂದ್ ಕುಡಿಯ ಮಿಂಞತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಉಂಡಾ? ಪಂಡೇತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಅಯಿಂಗಕ್ ಇಕ್ಕಲೂ ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲೇ ಬದ್‌ಕುವ ಕಯ್ಯುವಾ? ಇಂದ್ ಅಯಿಂಗಡ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎನ್ನನೆ ಉಂಡ್? ಇದ್‌ಂಗ್ ಉತ್ತರ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ 'ಕಾಲ ಬಂದನ್ನೆಕೆ ಕೋಲ ಕೆಟ್ಟುವ'ದ್. ಇಂದ್ ಮಿಂಞತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಅಯಿಂಗಕ್ ಒರ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲತೆ ಬದ್‌ಕುವಕ್ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಬದ್‌ಲಾಕಂಡಿಯದ್ ಅವಶ್ಯಂದ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಅನುಭವತ್‌ನುಂಡ್ ಕಂಡ್ ಬಂತ್. ಅದತೂ ಸ್ಕೂಲ್‌ಕ್ ಪೋಂಡಿಯದ್ ಎಚ್ಚಕ್ ಮುಖ್ಯಂದ್ ಗೊತ್ತಾಯಿತ್. ತಂಗ ಓದತೆ ಬದ್‌ಕ್‌ನ ಪಾಳ್ ಮಾಡಿಯಂಡಿತ್‌ಂದ್ ಪೆರಿಯವು ವ್ಯಸನ ಪಡುವ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ತಂಗಡ ಮಕ್ಕಕೇಂಗಿ ಎಳ್ತ್ ಪಡ್‌ಪ್‌ಚಿಡಂಡೂಂದ್ ಸುಮಾರ್ ಕುಡಿಯ ಕುಂದ್ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ನಾಡ್‌ಕ್ ಬಂದಂಡುಂಡ್. ಸುವಾರ್ ಜನ ಇಂದ್ ವಿದ್ಯಾವಂತಗಳಾಯಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕುಡಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಗೇನ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಕ್‌ಂದ್ ಇಂದಾಕಣೆ ಮಾಡಿ ಬೆಚ್ಚದ್ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲೆ. ಪಂಡ್ ಅಜ್ಜಪ್ಪಂಗಡ ಕಾಲತಿಂಜಿ ಕಾಡ್, ಕುಂದ್‌ಲ್ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಚೆರಿಯ ಚೆರಿಯ ಕಾಫಿ ತೋಟ, ಏಲಕ್ಕಿ ತೋಟ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಅದ್‌ಂಡ ಬೊಳೆನ ಮಾರಿಯಂಡ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಡ ತೋಟಕ್ ಇಂದೇಕೂ ದಾಖಲೆ ಇಲ್ಲೆ. ಇಂದ್ ಕಾಡ್‌ಂಜಿ ಸರಕಾರತ್‌ರ ಕಾನೂನ್ ಪೋಲೆ ಎಲ್ಲಾರ್‌ನೊ ದೌತಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಕುಡಿಯಡ ಜಾಗಕ್ ಕೂಡ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಕಾರ ಬೇಲಿ ಇಟ್ಟಿತ್ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡುವಕ್ ಎಣ್ಣಿಯಂಡುಂಡ್.

ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಕುಡಿಯ ಪೆರ್ತ್ ಕಷ್ಟತ್ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಂಡ್.

ಅವು ಇಂದ್ ಪೋಪ ಎಲ್ಲಿಕ್. ಅಯಿಂಗಕ್ ಬೋರೆ ಜಾಗ ಕೊಡ್‌ಪದಾಡ್, ಅಯಿಂಗಕ್ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡ್‌ಪಕಾಡ್ ದಾರೂ ಪುರ್‌ಡ್ ಕಾಟಿಯಂಡಿಲ್ಲೆ. ಸಾಧು ಸ್ವಭಾವತ್‌ರ ಇವು ಏದ್ ಪ್ರತಿಭಟನೆನೊ ಮಾಡಿಯಂಡಿಲ್ಲೆ. ಕೊಡ್‌ಗ್‌ಲ್ ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಬಾಳಿ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಉಂಡೇಗಿಯೂ ಇಂದ್ ಪೆರ್ತ್ ಜನಕ್ ಒರ್ ಪುಡಿ ನೆಲ ಇಲ್ಲೆ. ಅದೇ ಪೊರ್‌ಮೆಂಜಿ ಬಂದವು ಇಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಚಾಯೋಡೆ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಉಂಡೇಂಗಿ ಇವು ಮಾತ್ರ ದಾರೂ ಕೇಕತ ಸ್ಥಿತಿಲ್ ಉಂಡ್.

ಚೆನ್ನ ಜನಕ್ ಮಾತ್ರ ಇಂದ್ ಬೋರೆ ಜಾಗತ್ ಸರಕಾರತ್‌ರ ಭೂಮಿ ಪಟ್ಟೆ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇದ್ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟವು ಕುಡಿಯಡತ್ತ್‌ಡಿ ನೋಟಿತ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಭೂಮಿ ಪಿಂಞ ಅದ್‌ಂಡ ದಾಖಲೆ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು. ಇವು ಎಲ್ಲಿಂಜೋ ಓಡಿ ಬಂದವು ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಪುಟ್ಟಿ ಬೊಳ್‌ಂದಿತ್ ಕೊಡಗ್‌ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿನೇ ನಡ್‌ತಿಯಂಡ್ ಬಂದಂಡುಳ್ಳವು. ಕುಡಿಯಡ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಪೆರ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ. ಗಜೆಟಿಯರ್ ಪಿಂಞ ಸಮೀಕ್ಷೆರ ಪ್ರಕಾರ ಅಯಿಂಗಡ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೊರಿ ಅಯರ್‌ತ್‌ರ ಅಂಞೂರಾಂಡ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಈ ಚೆರಿಯ ಜನಾಂಗಕ್ ಬೋಂಡಿಯಾನಂತ ಸೌಲಭ್ಯತ್‌ನ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ಕಯ್ಯಿತದ್ ನಂಗಡ ದುರಂತಂದ್ ಎಣ್ಣಲು.

ಕುಡಿಯ ತಂಗಡ ಸ್ವಂತ ಶಕ್ತಿಲ್ ಇಂದ್ ಚನ್ನಂಗಾಳ್ ಮಿಂಞಕ್ ಬಂದಂಡುಂಡ್. ಅದತ್ ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಪಂಚಾಯಿತಿರ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷಂಗಳಾಯಿತ್ ಅಲ್ಲಿಂಜ ಅಧ್ಯಕ್ಷಂಗಳಾಯಿತ್ ಕುಡಿಯಡ ರಾಜು ಎಣ್ಣ್‌ವಯಿಂಗಡ ಪೊಣ್ಣ್ ಪೂವಮ್ಮ ಅವು ಪೆರ್ತ್ ಚಾಯೋಡೆ ಕಾರ್ಬಾರ್ ನೀಸಿತ್ ಆಡಳಿತ ಮಾಡುವಕ್ ಕೂಡಿ ನಂಗಳುಂಡ್ ಕಯ್ಯುವಾಂದ್ ಕಾಟಿಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಚನ್ನಂಗಾಳೂ ಗ್ರಾಮ

ಪಂಚಾಯಿತಿರ ಸದಸ್ಯಂಗಳಾಯಿತೂ ಕಾರ್ಬಾರ್ ನೀಸಿಯಂಡುಂಡ್. ಇದ್ ಕುಶಿ ಪಡುವನ್ನತದ್. ಇಂತಯಿಂಗಕ್ ಪುರ್‌ಡ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಅಯಿಂಗಳ ಇಂಞೂ ಮಿಂಞಕ್ ಕೊಂಡ ಬರೊಂಡು. ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಅವು ಕಾಡ್ ಪೂವಾಯಿತೇ ಇಪ್ಪ.

ಏದೇ ಜನಾಂಗ ತಂಗಡ ಮೂಲ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಂಜಿ ಇಂಞೋರ್ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಕ್ ಬದ್‌ಲಾಪದ್ ಅಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭ ಅಲ್ಲ. ಆಚೇಂಗಿ ಕುಡಿಯಕ್ ಇಂದ್ ಬದ್‌ಲಾವಣೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಯಿತ್. ಮಿಂಞತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಇಂದ್ ಉಳ್‌ಪುವಕ್ ಕಯ್ಯಲೆ. ಕಾಡ್‌ಲ್ ಆನೆಯಡ ಹಾವಳಿನುಂಡ್ ಇಂದ್ ಪನೆ ಮರ ಇಲ್ಲತಾಯಿಪೋಯಿತ್. ಸುಮಾರ್ ಮಲೆಲ್ ಇಂದ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳೆ ಇಲ್ಲೆ. ಪದ್ಧತಿಲ್ ಬಂದಂತ ದೇವಡ ನಮ್ಮೆಕ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ಕೂಡಿ ಇಂದ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಇಲ್ಲತಾಯಿ ಪೋಯಿತ್. ತೂರ ನೆಜ್ಜಿತ್ ಅದ್‌ಲ್ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವನ್ನಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ಬಂದ ಉಳ್‌ಪಿತ್ ಅದ್‌ನ ನಾಡ್‌ಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ ಕಯ್ಯಲೆ. ವಾಟೆ ಪುಂಡ ಕೆತ್ತುವನ್ನಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಸುಮಾರ್ ಜನ ಬೋರೆಯಿಂಗಡ ತೋಟ ಕೆಲಸಕ್ ಪೋಪನ್ನಕೆ ಆಯಿಪೋಯಿತ್. ಆನಗುಂಡ್ ಇಯಂಗಕ್ ಸರಕಾರತ್‌ರ ಸಾಯ ಏರ ಕ್‌ಟ್ಟಂಡು.

ಒಂದಂತೂ ನೇರ್. ಕುಡಿಯ ದಾರ್‌ಕೂ ಬೋಂಡತದ್ ಮಾಡತ ಒರ್ ಪಾಪತ್‌ರ, ಕೊದಿ ಉಳ್ಳೊ ಜನ. ಅಯಂಗ ಕಷ್ಟಕ್ ಎತ್ತುವವು. ಕಾಡ್‌ನ ದೇವಾಂದ್ ನಂಬಿತ್ ಅದ್‌ನ ಉಳ್‌ತಿಯಂಡ್ ಬಂದವು. ತಂಗಡ ಪದ್ಧತಿ, ಪರಂಪರೆ, ನಡ್‌ಪುನ ಚಾಯೋಡೆ ಪೋತಿಂಡ್ ಬಂದಂಡುಳ್ಳವು. ಇಯಂಗಳೂ ಎಲ್ಲಾಡ ಪೋಲೆ ಚಾಯಿಲ್ ಬದ್‌ಕ್‌ವನ್ನಕೆ ಆಂಡು.

ಕುಡಿಯಡ ಸಂಸಾರ

ಕುಡಿಯಡ ಒಕ್ಕ ಪಿಂಞ ಅಯಿಂಗಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಅಯಿಂಗಡ ಪೆದ. ಅಯಿಂಗಡ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸತ್‌ನ ಅರಿವಾಂಗ್ ಉದಾಹರಣೆ ಯಾಯಿತ್ ಚೆನ್ನಂಗ್ ವಿವರಣೆ ಇಲ್ಲಿ ಉಂಡ್.

ಪಂದಕಳ ಒಕ್ಕ

ಪಂದಕಳ ಪೊನ್ನಪ್ಪ. ಇಯಂಗಕ್ ಅಂಜಿ ಮಕ್ಕ. 2 ಕ್‌ಣ್ಣ, 3 ಮೂಡಿಯ. ದಂಡ್ ಮಕ್ಕ ಪತ್ತನೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಕೆತ್ತನೆ ಓದಿತ್.

ಕೆ. ಎ. ಮುದ್ದಪ್ಪ. ಇಯಂಗಕ್ 14 ಮಕ್ಕ. ಎಟ್ಟ್ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ, ಆರ್ ಮೂಡಿಯ. ರಾಜುಕ್ ನಾಲ್ ಮಕ್ಕ. ಚೋಮುಣಿಕ್ ಆರ್ ಮಕ್ಕ. ಚಿಣ್ಣಪ್ಪಂಗ್ ದಂಡ್ ಮಕ್ಕ. ಗಣೇಶಂಗ್ ನಾಲ್ ಮಕ್ಕ. ರಘುಕ್ ದಂಡ್ ಮಕ್ಕ. ಜಯರಾಂಕ್ ದಂಡ್ ಮಕ್ಕ.

ಪಾಡ್‌ಚೆ ಮಲೆ ಒಕ್ಕ

ಕಾರ್ಯಪ್ಪಂಗ್ ಏಳ್ ಮಕ್ಕ. ದಂಡ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಅಂಜಿ ಮೂಡಿಯ. ಇದತ್ ಕರುಂಬಯ್ಯಂಗ್ ದಂಡ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಮಕ್ಕ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯಂಗ್ ಮಂಗಲ ಆಯಿತಿಲ್ಲೆ. ಮಾದಪ್ಪ ಎಣ್ಣ್‌ವವು ಆರ್ಮಿಲ್ ಇಂಜಿತ್ ನಿವೃತಿ ಆಯಿತ್. ಇವು ಇಕ್ಕ ಇಲ್ಲೆ. ಬೋಜಂಗ್ ದಂಡ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಒರ್ ಮೂಡಿ.

ಮೇಮಲೆ ಒಕ್ಕ

ಮಾದುಕ್ ಮೂಂದ್ ಕ್‌ಣ್ಣ ಮಕ್ಕ. ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಅಯ್ಯುಕ್ ಆರ್ ಮಕ್ಕ. ಸೋಮಯ್ಯಂಗ್ ಮೂಂದ್ ಮಕ್ಕ. ಭೀಮಯ್ಯಂಗ್ ಮಂಗಲ ಆಯಿತಿಲ್ಲೆ.

ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆ ಒಕ್ಕ

ಕೆ. ಎ. ಕುಂಞಪ್ಪ ತಮ್ಮಿಕ್ ಅಂಜಿ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಣಂಗ. ತಮ್ಮಿಕ್

ನಾಲ್ ಮಕ್ಕ. ಮೇದಪ್ಪ ಕಂಬುಕ್ ದಂಡ್ ಮಕ್ಕ. ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಚಿಂಗುಕ್ ಮೂಂದ್ ಮಕ್ಕ. ಸೋಮಯ್ಯ ಮೋನೆಕ್ ಮೂಂದ್ ಮಕ್ಕ. ಜಯರಾಂಕ್ ಮಂಗಲ ಆಯಿತಿಲ್ಲೆ.

ಬೋಪಯ್ಯಂಗ್ ನಾಲ್ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಣಂಗ. ಬೋಪಯ್ಯ ಆರ್ಮಿಲ್ ಸುಭೇದಾರ್ ಮೇಜರ್ ಆಯಿತ್ ನಿವೃತಿ ಪಡ್ಂದವು. ಇಯಂಗಕ್ ನಾಲ್ ಮಕ್ಕ. ಅಶೋಕಂಗ್ ದಂಡ್ ಕ್ಣ್ಣ ಮಕ್ಕ. ಅಶೋಕ ಕೂಡ ಆರ್ಮಿಲ್ ಇಂಜಿತ್ ನಿವೃತಿ ಪಡ್ಂದವು. ರಮೇಶಂಗ್ ನಾಲ್ ಮಕ್ಕ. ಸೋಮಪ್ಪ ಚಾಮುಣಿಕ್ ಒರ್ ಮೂಡಿ.

ಚುಂಡಯ್ಯಂಗ್ ಮೂಂದ್ ಕ್ಣ್ಣ ಅಂಜಿ ಮೂಡಿಯ. ಬೊಳ್ಳಿಯಪ್ಪ ಬೊಳ್ಳಿಕ್ ಮೂಂದ್ ಕ್ಣ್ಣ ಒರ್ ಮೂಡಿ. ಇದತ್ ಸುರೇಶಂಗ್ ದಂಡ್, ಜಯಂಗ್ ದಂಡ್ ಮಕ್ಕ. ಗಣೇಶಂಗ್ ಮಂಗಲ ಆಯಿತಿಲ್ಲೆ. ಕರುಂಬಯ್ಯ ಕಂಬುಕ್ ಒರ್ ಕ್ಣ್ಣ ಒರ್ ಮೂಡಿ. ದಂಡ್ ಮಕ್ಕಳೂ ಬಿ.ಕಾಂ ಓದಿತ್. ಬೋಜಪ್ಪ ಬೋಜುಕ್ ಮಂಗಲ ಆಯಿತಿಲ್ಲೆ.

ಚಿಣ್ಣಪ್ಪಂಗ್ ಒರ್ ಮೋಂವೊ ಅಪ್ಪಚ್ಚು ಮೋಟಯ್ಯ. ಇಯಂಗಕ್ ದಂಡ್ ಪೊಣ್ಣ್. ಮಕ್ಕ ಹರೀಶಂಗ್ ದಂಡ್ ಮಕ್ಕ.

ಅಪ್ಪುಕ್ ನಾಲ್ ಕ್ಣ್ಣ ದಂಡ್ ಮೂಡಿಯ. ಅಪ್ಪಚ್ಚುಕ್ ಅಂಜಿ ಮಕ್ಕ. ಇದತ್ ಕ್ಣ್ಣ ಪೂಣಚ್ಚ ಮಂಗಲ ಆಯಿತ್. ಬೊಳ್ಳಿಕ್ ಮೂಂದ್ ಕ್ಣ್ಣ ದಂಡ್ ಮೂಡಿ. ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಮಣಿಕ್ ಒರ್ ಕ್ಣ್ಣ ದಂಡ್ ಮೂಡಿ. ಪಾಪುಲಿಕ್ ದಂಡ್ ಕ್ಣ್ಣ.

ಮುದ್ದಪ್ಪಂಗ್ ಮೂಂದ್ ಮೂಡಿ ಮೂಂದ್ ಕ್ಣ್ಣ. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಬೋಪಣ್ಣಂಗ್ ಮೂಂದ್ ಮೂಡಿಯ. ಜಯ ಪಿಂಞ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ತಮ್ಮಣಂಗ. ಕರುಂಬಯ್ಯ ಕಂಬುಕ್ ದಂಡ್ ಮೂಡಿ ದಂಡ್ ಕ್ಣ್ಣ. ಮೋಂವೊ ಜೋಯಪ್ಪಂಗ್ ದಂಡ್ ಮೂಡಿಯ. ಚಿಮ್ಮಿಕ್ ದಂಡ್ ಕ್ಣ್ಣ.

ಮದೆನಾಡ್‌ರ ದೇವಪ್ಪ ದೇರೆ ಎಣ್ಣ್‌ವಯಿಂಗಕ್ ತೊಂಬದಾತ್ಂಜಿ ನೂರ್ ವಯಸ್ ಇಕ್ಕು. ಇಯಂಗಕ್ ದಂಡ್ ಕ್ಣ್ಣ ಮಕ್ಕ.

'ತಪ್ಪಡಕ'

ತಪ್ಪಡಕ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ತಪ್ಪ್‌ನ ಅಡ್‌ಕ ಮಾಡ್‌ವದ್. ತಪ್ಪ್ + ಅಡ್‌ಕ = ತಪ್ಪಡಕ. ಇದ್‌ಲ್ ಆಳತ್‌ರ ಅರ್ಥ, ಒರ್ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ನಂಬಿಕೆ, ಭಕ್ತಿ, ಪೋಡಿ ಅಡಂಗಿತುಂಡ್. ಇದೋರ್ ವಿಶೇಷವಾನ ನಡ್‌ಪು. ಮಿಂಞಕ್ ತೊಂದರೆ ಆಗತನ್ನಕೆ, ತಪ್ಪ್‌ಬಾತ್‌ಂಗಿ ಅದ್‌ನ ಅಡ್‌ಕಿಯವನ್ನಕೆ, ಆನಂತ ತಪ್ಪ್‌ನ ಮಾಪ್ ಮಾಡಿಯವನ್ನಕೆ ಅದದ್ ಸಂದರ್ಭತ್ ಆಯಾಯ ದೇವಳ ಕೇಟವದೇ ಈ ತಪ್ಪಡಕ.

ಇದ್‌ನ ಐನ್ ಮನೆಲ್, ದೇವಡ ನೆಲೆಲ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ವ. ಕಾರಣ ಕೊಡ್‌ಪಕ, ಪರ್‌ಕೆ ಕೆಟ್ಟುವಕ, ಪರ್‌ಕೆ ಒಪ್ಪ್‌ಚು ಡುವಕ, ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪಕ, ಕಾಯಿಲಕಸ ಬಂದಕ, ನಲ್ಲ ಕೆಲ್‌ಸಕ್ ಪೊರ್‌ಡುವಕ, ಬೋಟೆಕ್ ಪೋಪಕ... ಇನ್ನನೆ ಪೆರ್ತ್ ಸಂದರ್ಭತ್ ತಪ್ಪಡಕ ಕೆಟ್ಟ್‌ವದ್ ನಡ್‌ಂದಂಡ್ ಬಂದ ಪದ್ದತಿ. ಇದ್‌ನ ಕೊಡವ ಪದ್ದತಿಲ್ ಕಾಂಗಲು.

ಇಂದ್ ಕೂಡ ತಪ್ಪಡಕ ಕೆಟ್ಟ್‌ವ. ಆಚೇಂಗಿ ಅಂದ್ ಐನ್‌ಮನೆರೊಳ್ಳ್, ದೇವಸ್ಥಾನತ್ ಪೆರಿಯವು ತಪ್ಪಡಕ ಕೆಟ್ಟುವಾನ ಪಕ್ಕತುಳ್ಳವು ಕೇಪಕ ಮೇಲ್ ಜುಂದ್‌ಎಣ್ಣುವಯಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲತೆ ಪೋಡಿ ಆಪಯಿಂಜತ್. ದೇವಡ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತಿ ಉದ್‌ಚಿತ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಅಂದ್ ತಪ್ಪಡಕ ಕೆಟ್ಟುವಯಿಂಜ ಶೈಲಿ ಅನ್ನನೆ ಇಂಜತ್. ಅದ್‌ಂಡ ರಾಗ, ಅದ್‌ಂಡ ಅರ್ಥ, ಏಂಗಿತ್ ಎಣ್ಣವೊ ಸ್ವರ ಇಕ್ಕ ಪೆರ್ತ್ ಜಾಗತ್ ಕಂಡ್‌ಬಂದಂಡಿಲ್ಲೆ. ಉದಾಹರಣೆಕ್ ಎಣ್ಣವದಾಚೇಂಗಿ ತೆರೆಕೆಟ್ಟ್‌ವವು ತಕ್ಕ್‌ಪರಿಯುವ ಶೈಲಿ ಈ ತಪ್ಪಡಕ ಶೈಲಿರ ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಬಪ್ಪ.

ಆಚೇಂಗಿ ಕುಶಿಪಡುವನ್ನತ ಸಂಗತಿ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಡ್‌ಕ ಕೆಟ್ಟ್‌ವ ಶೈಲಿರ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಇಂಞೂ ಉಳ್ಳದ್. ಚನ್ನಂಗ್ ಮನೆಲ್ ತಪ್ಪಡ್‌ಕ ಕೆಟ್ಟ್‌ವದ್ ಕೇಪಕ ಮೇಲ್‌ಲ್ ಪೊರಿಪೊಟ್ಟುವನ್ನಕೆ

ಆಪ. ಆ ಮಲೆಕಾಡ್‌ಲ್, ಬೀಜುವ ಗಾಳಿ, ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಯಡ ಕೂತ್, ಇದ್‌ಂಡ ಮಧ್ಯ ತಮ್ಮಾಚ್ಚದೇವಕ್ ಕೂಡ್‌ನನ್ನಕೆ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ದೇವಕ್ ತಪ್ಪಡ್‌ಕ ಕೆಟ್ಟ್‌ವಕ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಬೋರೆ ಆಪ. ಅದ್‌ನ ಕೇಟತೇಂಗಿ ಮಾತ್ರ ಅದ್‌ಂಡ ಚೋದ್ ಗೊತ್ತಾಪೊ.

ಈ ತಪ್ಪಡ್‌ಕಕ್ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವೊ ಶಬ್ದ, ಪದ, ವಾಕ್ಯಕೂಡ ವಿಶೇಷವಾನದ್. ಪಳಿಯ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ರ ಅರ್ಥ, ಅವು ಮಾಡುವಯಿಂಜ ಹೋಲಿಕೆ, ಆಯಿಂಗಡ ಗೇನ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿನ ಇದತ್‌ಲ್ ಕಾಂಗಲು. ಇದ್‌ನ ಬಯ್ಯ ನೋಟನ. ಇಕ್ಕ ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಲ್ ಈಶ್ವರಂಗ್ ಸಮ್ಮಂಧ ಪಟ್ಟನೆಕೆ ತಪ್ಪಡ್‌ಕ ಕೆಟ್ಟುವಾನ ನೋಟನ.

ಹೆರವನಾಡ್‌ಲ್ ನಡ್‌ಪ ಈಶ್ವರಂಡ ನಮ್ಮೆಕೂ ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಕಾರಕೂ ಸಮ್ಮಂಧ ಉಂಡ್. ಅಲ್ಲತೆ ಭಂಡಾರ ಉಳ್ಳೋದ್, ಕಲಿಯ ಪಾತ್ರ ಪೋಪ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಯತ ಮಲೆಂಜಿ. ಅವು ನಮ್ಮೆಕ್ ಈ ಮಲೆಂಜಿ ಪೊರ್‌ಡುವಕ ಕೆಟ್ಟುವೊ ತಪ್ಪಡಕ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್.

ಅವು ಎಣ್ಣುವನ್ನಕೆ 'ನಂಗ ಕೊಲ್ಲಿಮಲೆ ಒಕ್ಕ ಕೂಡಿತ್, ನಂಗ ಈಶ್ವರಂಡ ಚೇಂಬಾಕ್ರಿ ಮಾಡುವಕ್ ನಡೆಲ್ ಸಾಲ್ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ನಿಂದಿತ್, ತಕ್ಕಕಾವ್‌ಕಾರಳೂ, ಮಕ್ಕಮರಿಯಳು, ಸಾಲ್‌ಕೆಟ್ಟಿತ್ ನಿಂದಿತ್,

'ಸ್ವಾಮಿ ಈಶ್ವರ, ನಂಗ ಅರ್‌ಂಜಿತೂ ಅರಿಯತೆಯೋ ಕೊಲ್ಲಿ ಮಲೆ ಕುಂಞಿಯ ಕಾಡ್‌ಪೋಲೆ ಕೂಡಿ, ನೈಪೋಲೆ ನೆಳಲಾಡಿ ಬಂದಿತ್, ನಂಗ ನೀಡ ಪಾದತ್ ನಿಂದಿತ್. ನೀಡ ಪಾದತ್‌ನ ತೊತ್ತಿತ್ ನಂಗ ಮಿಂಞಕ್ ಪೋಪಕಾಪಕ ಪೆರುನೂರ್ ಒಕ್ಕಡ ನಡೆಕ್ ಎತ್ತಿತ್, ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಮರ್‌ಂಜಿ ಇಲ್ಲಿಕ್ ಬಕ್ಕಣೆಕೂ, ಕೊಲ್ಲಿಮಲೆ ಕುಂಞಿಯಕಾಡ್, ಕೂಟ್‌ಲ್ ಬಂದ ಕುಂಞಿಯಕಾಡ್, ತಕ್ಕ ಕಾವಕಾರಕಾಡ್, ಏದ್‌ಂಗೂ, ದಾರ್‌ಕೂ ತೊಂದರೆ ತರತೆ, ಪರ್‌ಂದ ನಾವ್‌ಕೂ , ನೋಟ್‌ನ ಕಣ್ಣ್‌ಕೂ, ಬೀಜ್‌ನ ಕೈಕೂ, ನಡ್‌ಂದ ಕಾಲ್‌ಕೂ ಏದ್‌ಂಗೂ ತೊಂದರೆ ತರತೆ

ನೀನ್ ಬೇಲಿಯಾಯಿತ್ ನಂಗಳ ಬೊಳೆಯಾಯಿತ್ ತಿತ್ತ್ ಪೋಲೆ ಮಳೆ ಪೊಜ್ಜಿ ಬಾತೇಂಗಿಯೂ, ಇರ್ಂಬ್ ಪೋಲೆ ಕೊಡೆ ಪುಡ್‌ಚಿತ್, ಮಂಜಿ ಪೋಲೆ ತಟ್ಟಿ ಪೊರಂಗಯಿಚಿತ್, ನಂಗಡ ಕುಂಞಿ ಮಕ್ಕಕೂ ವಿದ್ಯೆಕೂ ಬುದ್ಧಿಕೂ, ಪೋಪಲ್ಲಿ, ಬಪ್ಪಲ್ಲಿ ಅಳ್‌ಪಲ್ಲಿ ನಿಪ್ಪಲ್ಲಿ ಮುಂದ್‌ಲ್ ಮಾನಿಲ್, ತಟ್ಟ್‌ಲ್ ಸಭೆಲ್ ಎಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಪದಾಚೇಂಗಿಯೂ ಎಲ್ಲಿಕ್ ಬಾತ್‌ಂದಾಚೇಂಗಿಯೂ, ನಂಗಡ ಅತ್ತ ಕಡ್‌ಚಿಯುಕೂ, ಬಿತ್ತ್ ಬೊಳೆಕೂ, ನಂಗ ನಿಂದಿತ್ ಗೇನ ಮಾಡ್‌ನಲ್ಲಿಕೂ ನೀನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿತ್, ನಂಗಳ ಮುಂಬಾರ ಎಡ್‌ತ್, ನೀನ್ ಬೆಂಬಾರಾಯಿತ್ ನಂಗಡ ಮುಂಡೆಕ್‌ಟ್ಟ ಚೆಕ್ಕಿ ಪೂವ್‌ನ ಬಾಡತೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಪೊಲ್‌ತಿತ್ ಕಾತ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಂಡೂಂದ್ ಎಣ್ಣಿತ್, ನಂಗಡ ಅರೆಕ್ ಕೈನ ಮೊಲೆಕ್ ತಾತಿತ್ ನಂಗ ಅಡ್ಡ ಬುದ್ಧಿತ್ ಬೋಡಿಯವ'

ಇಲ್ಲಿ ಒರ್ ವಾಕ್ಯ ತ್ೇರ್‌ವದೇ ಇಲ್ಲೆ . ಒರೇ ಉಸಿರ್‌ಕ್ ಸ್ವರತ್‌ನ ಕೊಡಿಕ್‌ಕೊಮ್ಮ, ಅಡಿಕೊಮ್ಮ ಎಡ್‌ತ ಪೋಯಿಂಡ್ ಎಣ್ಣುವಾನ ಕೇಪಕ ದೇವಡ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತಿ ಉದ್‌ಚಿ ಬಪ್ಪ. ಇದ್‌ಲುಳ್ಳೊ ವಾಕ್ಯ ಪಿಂಞ ಹೋಲಿಕೆ ಕೂಡ ಏದ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕೂ ಕಮ್ಮಿ ಇಲ್ಲೆ.

'ಕಾಡ್‌ಪೋಲೆ ಕೂಡಿತ್ ನೈಪೋಲೆ ಬಂದಿತ್' ಎಣ್ಣುವಾನ ನೋಟಿ. ಊರ್‌ರ, ಒಕ್ಕಡ ಜನ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡಿತ್ ಎಣ್ಣುವಾನ 'ಕಾಡ್‌ಪೋಲೆ ಕೂಡಿತ್'ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಕಾಡ್‌ಲ್ ಎಚ್ಚಕ್ ಮರ, ಗಿಡ ಉಂಡ್ ಎಣ್ಣುವಾನ ದಾರ್‌ಕೂ ಲೆಕ್ಕ ಇಡುವಕಯ್ಯಲೆ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಬಂದಿತ್ ಎಣ್ಣವಾಂಗ್ ಕಾಡ್ ಪೋಲೆ ಕೂಡಿತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವಾನ ಕಾಟುವ. ನೈ ಎಚ್ಚಕ್ ಸುಲ್‌ಭತ್ ಒಕ್ಕುವೊ ಅದೇ ಪೋಲೆ ಜನಳೂ ಬಂದಿತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಲ್ ನಿಂದಾಂಗ್ ನೀಡ ಪಾದಕ್ ನಿಂದಿತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವಾನ ಕಾಂಗಲು, ಪರ್‌ಂದ ನಾವ್‌ಕೂ, ನಡ್‌ಂದ ಕಾಲ್‌ಕೂ, ನೋಟ್‌ನ ಕಣ್ಣ್‌ಕೂ, ಬೀಜ್‌ನ ಕೈಕೂ ತೊಂದರೆ ಬರತಾಡ್

ಎಣ್ಣುವದ್ ಅರ್ಥ ದುಂಬಿತುಂಡ್.

'ತಿತ್ತ್ ಪೋಲೆ ಮಳೆ ಪೊಜ್ಜತೇಂಗಿ' ಎಣ್ಣುವದ್ ಮಳೆ ಏದ್ ರಬಸತ್ ಪೋಯ್ಯುವ ಎಣ್ಣುವಾನ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿತ್. ತಿತ್ತ್ ಪೋಲೆ ಮಳೆ ಪೋಜ್ಜತೇಂಗಿ ಅದ್‌ನ ನೀಕಿತರಂಡೂಂದ್ ಎಣ್ಣುವಾಂಗ್ , ಇರ್‌ಂಬ್ ಪೋಲೆ ಕೊಡೆ ಪುಡ್‌ಚಿತ್, ಮಂಜಿ ಪೋಲೆ ತಟ್ಟಿ ಪೊರಂಗಯಿಕಂಡೂಂದ್ ಇವು ಹೋಲಿಕೆಮಾಡಿತ್. ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ತಿತ್ತ್‌ರನ್ನಕೆ ಬಪ್ಪಮಳೆನ ಮಂಜಿರನ್ನಕೆ ಬದ್‌ಲ್ ಮಾಡಿತರಂಡು ಎಣ್ಣುವದ್ ದೇವಕ್ ಮಾಡ್‌ನ ಮನವಿ.

ನೀನ್ ಬೆಂಬರತ್ ನಿಂದಿತ್, ಮಿಂಞಲ್ ನಂಗಳ ಕೊಂಡ್ ಪೋಕಂಡೂಂದ್ ಎಣ್ಣುವಾನ ನಂಗಳ ಮುಂಬಾರ ಎಡ್‌ತ್, ನೀನ್ ಬೆಂಬಾರಾಯಿತ್‌ಂದೂ ಪಿಂಞ ನಂಗಕ್ ತೊಂದರೆ ಬರತನ್ನಕೆ ನೋಟಿಯಾಂದ್ ಕೇಪಾನ, ಮುಂಡೆಕ್‌ಟ್ಟ ಪೂವ್‌ನ ಬಾಡತೆ ಬೆಚ್ಚಿಪೊಲತಿತ್, ಕಾತ್‌ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡೊಂಡುಂದ್ ಎಣ್ಣುವಾನ ಕಾಂಗಲು. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕೈತೊತ್ತಿತ್ ಬೋಡುವಾಂಗ್, 'ಅರೆಕ್ ಕೈನ ಮೂಲೆಕ್ ತಾಕಿತ್'ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಇದ್‌ನ ಕೇಪಕೇ ಒರ್ ಚಾಯಿ. ಈ ತಪ್ಪಡಕತ್ ಪೆರ್ತ್ ಆಳತ್‌ರ ಅರ್ಥ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕವಿತಾ ಶಕ್ತಿ ಉಳ್ಳಾನ ಕಾಂಗಲು.

ಅಂಜಿ ಕೂಟ್ ಮೂರ್ತಿಯಕ್

'ನಂಗ ಒಕ್ಕ ಕೂಡಿತ್ ತುಂಬೆ ತೊಪ್ಪ್ಂಜಿ ಏಳೋಳೆ ಕೆತ್ತನೆ ಕೂಟಿತ್, ಅರ್ಂಜಿತೂ ಅರಿಯತೆಯೂ ನಂಗ ಈ ನಡೆಕಂಡಿಲ್ ಬಂದಿತ್ ನಿಂದಿತ್. ನಂಗ ಎಳ್ಳ್‌ಕೊಡ್‌ಪಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳ್‌ರ ಓಲೆ ಕೊಡ್‌ತಿತ್, ಪೂವ್ ಕೊಡ್‌ಪಲ್ಲಿ ಪೂವ್‌ರ ಎಸಳ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್, ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಕೆಜ್ಜಿತ್, ನಂಗ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಇಲ್ಲಿಕೆತ್ತನೆ, ಅಜ್ಜ ಬಿಜ್ಜಂಗಡ ಕಾಲತಿಂಜಿ ನಡ್‌ಪ ನಡ್‌ಪ್‌ನ ನಂಗ ಇಂದಿಲ್ಲಿ ಕುಂಞಿ ಮಕ್ಕ ನಡ್‌ತಿಯಂಡ್ ಬಂದಂಡುಂಡ್. ಅರ್ಂಜಿತೋ ಅರಿಯತೆಯೋ ತಪ್ಪ್ ಬಂದ್ ಪೋಯಿತುಂಡೇಂಗಿ ಮಾಪ್ ಮಾಡೋಂಡು.

ಕಲ್ಲಾಪಯಿಂಗ ಕಲ್ಲಾಯಿತ್ ಗಟ್ಟಿಯಾಪಯಿಂಗ ಇಂದ್ ನಂಗ ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿತ್. ಅಚೇಂಗಿ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಇಲ್ಲಿಕೆತ್ತನೆ ದೇವಳೂ ನಂಗಳ ಮರ್ಂದಿತಿಲ್ಲೆ, ನಂಗಳೂ ದೇವಳ ಮರ್ಂದಿತಿಲ್ಲೆ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಇಲ್ಲಿಕೆತ್ತನೆ ಆಪ ಪೋಪ ಚೆರಿಯಂಚಾಕರಿನ ಕೊಂಡ್ ನಡ್‌ತಿಯಂಡ್ ಕೊಂಡ್ ಬಂದಲ್ಲಿಕ್ ನಂಗಡ ಒಕ್ಕಡ ಪಕ್ಕಲೂ, ಊರ್‌ರ ಪಕ್ಕಲೂ, ಬಂದಯಿಂಗ, ಪೋನಯಿಂಗಡ ಪಕ್ಕಲೂ ಸಾವಿರಾರ್ ತಪ್ಪ್ ಬಂದ್ ಪೋಯಿತಿಕ್ಕು. ಎಂತೇಂಗಿಯೋರ್ ತಪ್ಪ್ ಬಂದ್ ಪೋಯಿತುಂಡೇಂಗಿಯೂಸ, ತಪ್ಪ್‌ನ ಒಪ್ಪ್ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಕಾತ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿತರೋಂಡು. ಈಯಾಂಡ್ ಪೋಯಿತ್ ಬಪ್ಪ ನೂರಾಯಿರ ಕಾಲಕೆತ್ತನೆ ನಂಗಡ ಕೊಲ್ಲಿ ಮಲೆ ಕುಂಞಿಯಡ ಅತ್ತ ಕಡ್‌ಚಿಯಕೂ, ನೂರಾರ್ ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ. ನಂಗಡ ಕಟ್ಟ್‌ಲಜ್ಜಂಗೂ, ತೊಟ್ಟ್‌ಲ್ ಕುಂಞಿ ಕೆತ್ತನೆಯೂ ಆಯಿಸಕ್ ಆಯುಸ ಬೆಚ್ಚಿತ್, ಧೀರ್ಘಾಯುಸ ತಂದಿತ್ ತಿತ್ತ್‌ಪೋಲೆ ಮಳೆ ಪೊಜ್ಜತ್‌ಂದಾಚೇಂಗಿಯೂ, ಇರ್ಂಬ್ ಪೋಲೆ ಕೊಡೆ ಪುಡ್‌ಚಿತ್, ಮಂಜಿ ಪೋಲೆ ತಟ್ಟಿಪೊರಂಗಯಿಚಿತ್, ನಿಂಗಡ ಪಾದ

ದೂಳ್‌ನ ನಂಗಡ ಉಟ್ಟಿ ಮಂಡೆಲ್ ಪೊರ್‌ತಿತ್, ಎಲ್ಲಿಂಜಿ ಎಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತನೆ ಪೋಕಣೆಕೂ ದೇವಳ ಮರ್‌ಕತೆ, ನಿಂಗ ನಂಗಳ ಮರ್‌ಕತೆ ನಂಗ ಕೊಂಡ್ ನಡ್‌ತಿಯಂಡುಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಕೊಲ್ಲಿ ಮಲೆ ಕುಂಞಿಯಾ ನಂಗ ಒಕ್ಕ ಒಕ್ಕಡ ಅನೇಕ ತರ ತಪ್ಪ್ ಬಂದ್ ಪೋಯಿತಿಕ್ಕು. ಎಳೆಯಯಿಂಗಡ ಪಕ್ಕ ತಪ್ಪು ಬಕ್ಕು, ಪೆರಿಯಂಡ ಪಕ್ಕ ತಪ್ಪು ಬಕ್ಕು. ಎನ್ನತ ತಪ್ಪ ಬಾತೇಂಗಿಯೂಸ, ತಪ್ಪ್‌ಕ್ ಒಪ್ಪ್ ಮಾಡಿತ್, ಈಯಾಂಡ್ ಪೋಯಿತ್ ಬಪ್ಪಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತನೆ, ನೂರಾಯಿರಕೆತ್ತನೆ, ನಂಕ್ ಆಯುಸರಾಯಿಸ ತಂದಿತ್ ನಂಗಡ ನಟ್ಟನಡಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ತರಂಡೂಂದೆಣ್ಣಿತ್ ನಂಗ ನಾಲ್ ದಿಕ್ಕ್ ನಾಲ್ ತಂಬ್‌ರಾನನ ನಂಗ ಅರೆಕ್ ಕೈನ ಮೊಲೆಕ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಅಡ್ಡ ಬುದ್ದವ...'

ಇದ್ ಇವು ಕೆಟ್ಟುವೊ ತಪ್ಪಡಕ. ನಂಗ ದೇವಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಕುರಿ ಪರಕೆ ಕೆಟ್ಟಿಯುವ. ಆಚೇಂಗಿ ಗೇನ ಮಾಡ್‌ನಾನೆಲ್ಲ ದೇವಕ್ ಎತ್ತಚಿಡುವಕ್ಕೆಯುವಕ್ಕಿಲ್ಲೆ. ಅದ್‌ಂಗ್ 'ನಂಗ ಎಳ್‌ಕೊಡ್‌ಪಲ್ಲಿ ಎಳ್‌ರ ಓಲೆ ಕೊಡ್‌ತಿತ್, ಪೂವ್ ಕೊಡ್‌ಪಲ್ಲಿ ಪೂವ್‌ರ ಎಸಳ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್‌ಂದ್ ' ಎಣ್ಣುವಾತ್ ನಂಗ ಗೇನ ಮಾಡ್‌ನಾನೆಲ್ಲ ತಪ್ಪ ಕೈಯಿಂಜ್‌ಲೆ, ಆಚೇಂಗಿ ದೇವಳ ಮರ್‌ಂದಿತಿಲ್ಲೆಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾಂಡ ಅರ್ಥ ಇದ್‌ಲುಂಡ್.

---

1 (ಕುಯ್ಯಂಗೇರಿ ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕಡ ಅಂಜಿ ಕೂಟ್ ಮೂರ್ತಿಯಕ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ಕೆಟ್ಟವೊ ತಪ್ಪಡಕ)

ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ

ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ದೇವ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ. ಏದೇಂಗಿ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಕ್ ಕುಡಿಯ ಇಳಿಯುವಾಂಗ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚನ ತೊತ್ತಿತ್, ಏದೂ ತಟ್ಟ್‌ಮುಟ್ಟ್ ಇಲ್ಲತನೆಕೆ ನೀಸಿ ತರೊಂಡೂಂದ್ ತುದ್‌ಚಿತ್ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ. ಕುಡಿಯ ಮರಕ್ ಪತ್ತ್‌ವಕ ಕೂಡ ಮರ್‌ತ್‌ರ ಕಾಲ್ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚನ ಬೋಡುವ. ಮರ ಪತ್ತಿತ್ ಇಳಿಯಣೆಕ್ ನಂಗಳ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ ಕಾಪಾಡುವ ಎಣ್ಣ್‌ವದೇ ಅಯಿಂಗಡ ನಂಬಿಕೆ. ಇದ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಅಯಿಂಗ ಮರಕ್ ಎಚ್ಚಕ್ ಬೆಲೆ ಕೊಡ್‌ಪ ಎಣ್ಣ್‌ವದ್ ಮರತ್‌ರ ಕಾಲ್ ಪುಡಿಪಾನ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಯವಲು.

ಇಂದೂ ಕೂಡಿ ಮರಕ್ ಚಪ್ಪಲ್, ಶೂ ಇಟ್ಟಂಡ್ ಚೌಟ್‌ವದಾಡ್ ಪತ್ತುವಕಾಡ್ ಕಯ್ಯಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಚಪ್ಪಲ್, ಶೂ ಇಟ್ಟಂಡ್ ಪತ್ತ್‌ಚೇಂಗಿ ಜಾರ್‌ವ, ಅದ್‌ಂಗ್ ಇಡ್‌ವಕಾಂಗಾಂದ್ ನಂಗ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಯಂಡತೇಂಗಿಯೂ ಅವು ಮರತ್‌ನ ದೇವಡ ಪೋಲೆ ನೋಟುವ. ಇಂದ್ ಸರ್ಕಾರ ಅಯಿಂಗಳ ಕಾಡ್‌ಂಜಿ ದೌತಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ, ಇಂದ್ ಅಯಂಗಳುಂಡ್ ಕಾಡ್ ಪಾಳಾಯಂಡಿಲ್ಲೆ. ಅದ್‌ಂಡ ಬದ್‌ಲ್ ಕಾಡ್‌ನ ಅವು ಕಾಪಾಡಿಯಂಡ್ ಬಂದಂಡುಂಡ್. ಅವು ಮರತ್‌ನ ಪಾಳ್ ಮಾಡಿಯಂಡಿಲ್ಲೆ. ಎನ್ನ್‌ಂಗ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಮರತ್‌ಂಜಿ ನಂಗಡ ಪೆರಿಯಂವೊ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ ದೇವಾ ಆಚಿ ಎಣ್ಣ್‌ವ ಕಥೆನ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಇದ್‌ನ ನೋಟನ.

ಮಿಂಞ ಕುಡಿಯ ದಂಪತಿಯಕ್ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಆದ್ಯ ಮಕ್ಕಳಾನ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಣಂಗಡ ಕಥೆ ಇದ್. ಒಮ್ಮ ಮಲೆಲ್ ಈ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಣಂ ಗಕ್ ಕಾಟಾಳ ಕುಮ್ಮ್ ಕ್ಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಇವು ದಂಡಾಳೂ ಕೊಜ್ಜ ಬಂದಿತ್ ಕರಿ

ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಕರಿ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮಿ ಕಾಂಬದು ಅಣ್ಣಂಗ್ ಚೆಡಿ ಬಾತ್. ನನ್ನ ಬುಟ್ಟಿತ್ ತಮ್ಮಣ ಕರಿನ ತಿಂದ್‌ರ್‌ತ್ ಕಾಂಬಾಂದ್ ಅವಂಗ್ ಬುದ್ದಿ ಪಡ್‌ಪ್‌ಚಿಡುವೀಂದ್ ಒರ್ ಉಪಾಯ ನೆಜ್ಜತ್. ತಮ್ಮಣನ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಬಲ್ಯ ಮರಕ್ ಕೊಡಿಯಲೆ ಬಳ್ಳಿನ ಕೆಟ್ಟ್‌ವಕ್ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಪೋಚಿ. ನೇರೆ ಉಳ್ಳೊ ಕೊಂಬಿಲ್ಲತ ಬಲ್ಯ ಮರಕ್ ಪತ್ತ್‌ವಕ್ ಏಣಿರ ಪೋಲೆ ಮರಕ್ ಅಡ್ಡಡ್ಡ ದೊಣ್ಣೆನ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಕೊಡಿಕ್ ಪತ್ತ್‌ವ. ಅನ್ನನೆ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ಏಣಿ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಕೊಡಿಕ್ ಕೊಡಿಕ್ ಪತ್ತಿಯಂಡ್ ಪೋಚಿ. ಅಣ್ಣ ಅವಂಡ ಬಯ್ಯ ಕೊಡಿಯಲೆ ಬಳ್ಳಿ ನೇತಿಯಂಡ್ ಪತ್ತ್‌ಚಿ. ಆಚೇಂಗಿ ಅಣ್ಣ ಮರಕ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ನಾನ ಉತ್ತಿಯಂಡ್ ಅಡಿಕ್ ಇಳ್‌ಂಜಿರತ್. ಕೊಡಿಲ್ ಉಳ್ಳೊ ತಮ್ಮಣ ಇಳಿಯುವಕ್ ನೋಟಣೆ ಕೆಟ್ಟ್ ಇಲ್ಲೆ! ಅವಂಗ್ ಇಳಿಯುವಕ್ ಕಯ್ಯತೆ. 'ಅಣ್ಣಾ...ಅಣ್ಣಾ'ಂದ್ ಕಾಕ್‌ಚಿ. ಆಚೇಂಗಿ ಅಂವೊ ಎಲ್ಲಿಯಾ? ಅಕ್ಕಲೆ ಅಂವೊ ಕೈ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಪದ್‌ರಾಡ್ ಆಯಿರ್‌ತಿಂಜತ್. ಕಾಕಿ ಕಾಕಿ ಸುಸ್ತಾಪಕ ಈಶ್ವರ ದೇವಕ್ ತಮ್ಮಣಂಡ ಮೀದ ಕನಿಕರ ಬಾತ್. ಎಚ್ಚಕಾಚೇಂಗಿಯೂ ತಾನ್ ಸೃಷ್ಠಿ ಮಾಡ್‌ನವಂಡ ಸಂತಾನಲ್ಲಾ! ದೇವಡ ಆದೇಶತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಬಲ್ಯ ಕರ್‌ತ ಗರುಡ ಪಾರಿಯಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ತಮ್ಮಣನ ಮರತ್‌ಂಜಿ ಬೆನ್ನ್‌ರ ಕೊಡಿಕ್ ಅಳ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚನಾಚಿ. ಗರುಡ ಅವಂಡ ವಾಹನ ಆಚಿ. ಇಂದ್ ಕೂಡ ಈ ಗರುಡನ ಕುಡಿಯ ಭಕ್ತಿಲ್ ಕಾಂಬ. ಅದ್ ದೇವಡ ರೂಪ ಆನಾನಗುಂಡ್ ಕರ್‌ತ ಗರುಡ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಅಳ್‌ತದ್ ಅಚ್ಚ ಸುಲುಭತ್ ಎಲ್ಲಾರೂಕೂ ಕಾಂಬ್‌ಲೆ. ಇದ್ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ ದೇವಡ ಬಗ್ಗೆ ಅವು ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಕಥೆ. ಪಂಡೇತ ಕಥೆರ ಬಗ್ಗೆ ಇಕ್ಕತಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಒರೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಪ್ಪುಲೆಂದ್ ಎಣ್‌ವಕ್ ಇದ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ಕುಡಿಯಡ ಮೂಲತ್‌ರ ಕಥೆಲ್ ಎಣ್ಣ್‌ನ ಕಥೆಕೂ ಈ ಕಥೆಕೂ ಉಳ್ಳೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ನೋಟಿ. ಆದ್ಯ ಕಥೆಲ್ ದೇವ ಲೋಕತ್ ಬೇಜಾರ

ಆನ ಪಾರ್ವತಿ ಶಿವಂಡ ಕೂಡೆ ಭೂಲೋಕಕ್ ಸುತ್ತುವಕ್ ಬಾತ್. ಕಾಡ್ ಮಲೆಲ್ ಶಿವ ಪಿಂಞ ಪಾರ್ವತಿ ಮೇಲ್‌ಂಜಿ ಅಂಟ್ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಕುಡಿಯನೋ ಕುಡಿಯತಿನೋ ಸೃಷ್ಠಿ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಇಯಂಗಳ ನೋಟ್‌ವಕ್ ಸೃಷ್ಠಿ ಮಾಡ್‌ನ ದೇವಳೇ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಈ ಕಥೆಲ್ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಣಂಗಡಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣಂಡ ಚದಿಕ್ ಕೆಣ್‌ಂಜ ತಮ್ಮಣ ಮರತ್‌ರ ಕೊಡಿಂಜ ಇಳಿಯುವಕ್ ಕಯ್ಯತ ಸ್ಥಿತಿಲ್ ಇಪ್ಪಕ ಈಶ್ವರ ಬಂದಿತ್ ತಮ್ಮಣ್ಣನ ಗರುಡಂಡ ಮೂಲಕ ಕಾಪಾಡ್‌ಚಿ.

ಇದ್‌ನುಂಡ್ ತಮ್ಮಣ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ ಆಚೀಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ತಮ್ಮ+ಅಚ್ಚ=ತಮ್ಮಚ್ಚ ಆಯಿತಿಕ್ಕೂವಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಓರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಪ್ಪ. ಅಚ್ಚಂದ್ ಮಲೆಯಾಳತ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಅಪ್ಪಂದ್ ಅರ್ಥ. ಕೊಡ್‌ಗ್‌ಲುಳ್ಳೊ ಪೆರ್ತ್ ದೇವ ಕೇರಳತ್‌ಂಜಿ ಬಂದಾನಗುಂಡ್(ಉದಾ: ಇಒಮಲೆತಂಬ್‌ರಾನ) ಈ ಪೆದ ಕೂಡ ತಂಗಡ ಮೂಲ ಪುರುಷಂಡ ಮಕ್ಕಡಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಣ ದೇವ ಸ್ವರೂಪ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಮಲೆತಮ್ಮ+ ಅಚ್ಚ=ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ ಆಯಿತಿಕ್ಕೂಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ.

ತಪ್ಪಡ್ಕ

ವಾರಾಂಡೆಕೋರಮ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ ಕೆಟ್ಟುವೊ ತಪ್ಪಡ್ಕ ಇದ್. 'ನಂಗ ಇಂದಿಕ್ಕ ಪೊಲಿಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ನಂಗಡ ಒಕ್ಕಡ ಪರಂಪರೆಯಾಯಿತ್ ನಿಂದಂತ ದೇವತೆಕ್ ವಾರಾಂಡೆಕೋರಮ ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಕೊಡ್‌ಪಂತ ನಿರ್ಧಾರಕ್ ಇಂದಿಕ್ಕ ನಂಗಡ ಒಕ್ಕ ಸಂಸಾರ ಕೂಡಿತ್ ಕಲೆ ಕೊಡ್‌ಪಂತ ಕಾಲನೇರ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಂಗ ಒಕ್ಕಳೂ, ಇಲ್ಲವನೂ ಬೆಂದು ಊರೂ ಕೂಡಿತ್ ನಂಗ ಇಂದಿಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದಿತ್ (ಬಾಳೆ) ಕೊಲೆ ಕೆತ್ತುವಂತ ಕಾಲನೇರ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್‌ಂಜಿತೂ ಅರೆಯತೆಯೊ ಒಂದುಳ್ಳ ಪೂಜಾರಿ ಕುಳ್‌ಚಿತ್ ತಳ್‌ಚಿತ್ ಸುದ್ದತ್ ನಿಂದಿತ್ ಪೋಯಿತ್ ಕೊಲೆ ಕೆತ್ತುವ. ಕೊಲೆ ಕೆತ್ತವಕ್ ಪೋಪಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಣೆ, ಪೋಯಿತ್ ಕೊಲೆ ಕೆತ್ತಿತ್ ನಾಳೆನಾಪಾಂಡೆಕ್, ನಡೆ ಕಂಡಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಉದಾರ ಕೊಡ್‌ಪಲ್ಲಿಕೆತ್ತಣೆಯೂ ಏದೋರ್ ತಟ್ಟ್‌ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲತೆ ತಿದ್ದಿ ನೀಕಿ ತಪ್ಪಂತ ಕೇಳಿಂಗೀರ್ತಿ ಆ ತಮ್ಮಚ್ಚನೂ, ಕೊಲ್ಲಿ ಮಲೆ ಚೌಂಡಿಯಮ್ಮೆಯೂ ಇಂಜಿತ್ ಕಾತ್ ರಕ್ಷಣೆಯಾಯಿತ್ ಬೆಚ್ಚಿಪೊಲತಂಡೂಂದ್ ಎಣ್ಣಿತ್ ಈ ದಂಡ್ ತಕ್ಕ್‌ನ ನಂಗ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಡುವ.

ಕೋಳಿ ಅರ್‌ಪಕ್ ಪೋಪಕ

ಕಾಲಾಂಡೆಕೋರಮ ಮಲೆತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ನಂಗ ಮೊನಿಯಾಂತ ದಿನತ್‌ಲ್ ಕೊಲೆ ಕೆತ್ತಿತಾಚಿ. ನಂಗ ಇಂದ್ ತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ಪೊರ್‌ಟಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಕೈಂಜ ರೀತಿಲ್ ಎಲ್ಲಾ ಬಡ್ಡಾನುಭಕ್ತಿಲ್ ಕೂಟಿತ್ ನಂಗ. ಎನ್ನೇಂಗಿ ಚನ್ನ ತಪ್ಪು ನೆಪ್ಪು ಬಂದಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ಮಿಂಞ ಬಯ್ಯ ಆಯಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ಆಚೇಂಗಿ ನಂಗ ಕೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎನ್ನೇಂಗಿ ಚನ್ನ ತಪ್ಪುನೆಪ್ಪು ಉಂಡೇಂಗಿ ಕೂಡಿ

ಆನ ಮಾಪು ಮಾಡಂಡು. ಆ ತಮ್ಮ್ಮಚ್ಚಜ್ಜ ಪೊಲಂದಿತ್ ಮಾಗುರು ಕೂಡಿತ್ ನಲ್ಲದ್ ಮಾಡಂಡು. ಆಚೇಂಗಿ ನಂಗ ಇಂದ್ ತಮ್ಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಬಂದಲ್ಲಿಂಜಿ, ವಾರಾಂಡೆಕೆತ್ತನೆಕ್ ಏದೋ ರ್ ತೊಂದರೆ ಬರತೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಂಡು. ನಂಗ ಪೋಯಂಡ್ ಬಪ್ಪ, ಬಾರಿ ಎಲ್ಲಾರು ತಮ್ಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ಪೋಯಂಡ್ ಬಕ್ಕನ. ಪೋಕಾ....

ಕೋೀಳಿ ಅರ್‌ಪಕ

ನಂಗ ಕೋೀಳಿ ಅರ್‌ಪಕ, ಎನ್ನ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಮನೆಕಾರಳೆ, ತಮ್ಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಎಡೆ ಇಟ್ಟಿತಾಚಿ. ಮಹಾಗಣಪತಿಕ್ ಬೆಚ್ಚಿತಾಚಿ. ತಮ್ಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಎಡೆ ಬೆಚ್ಚಂಡಿತ್. ಚಳ್ಳಿಕ್ ಕಳ್ಳ್ ಬೂಕಿಯಂಡಿತ್, ನೀರ್ ಬೂಕಿಯಂಡಿತ್, ತಪ್ಪು ನೆಪ್ಪು ಬಂದಿತಿಕ್ಕು, ಬೇಜಾರ್ ಮಾಡಿಯೋ ಕಯ್ಯ. ಆಚೇಂಗೂ ನಂಗ ವಾರಾಂಡೆಕೋರಮ್ಮ ತಮ್ಮ್ಮಚಂಗ್ ಇಕ್ಕ ಪೂವಂಗೋೀಳಿ ಬೇಂಗುವ. ನಂಗ ಪೂವಂಗೋೀಳಿ ಬೇಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಂಗ ಮಾಡ್‌ನಂತ ಕೃಷಿ, ನಟ್ಟ್‌ನಡಿಗೆ ನಂಗಡ ಕುಂಞಿಯ ಮಕ್ಕ ಎಲ್ಲಿ ಪೋಚೇಂಗಿಯೂ, ಎಲ್ಲಿ ಬಾತೇಂಗಿಯೂ, ಸ್ಕೂಲ್‌ಕ್ ಪೋಪಲ್ಲಿಯೂ ಬಪ್ಪಲ್ಲಿಯೂ ತಟ್ಟ್‌ಕ್, ಸಭೆಕ್ ಮಂದ್ ಮಾನಿಕ್ ಎಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಚೇಂಗಿಯೂ ಕೂಡಿ ಏದ್ ಕಳ್ಳಕಾಕ ಬಾತೇಂಗಿಯೂ ಕೂಡಿ, ಬಟ್ಟೆಲ್ ಪೋಪಂತ ಪಾಂಬು ಗೀಂಬು ಎನ್ನತ ಬಾತೇಂಗಿಯೂ ಕೂಡಿ ಆನ ತಟ್ಟಿ ಪೊರಂಗಯಿಬಿಚಿತ್ ನಿಂಗ ಮುಂಬಾರ ನಿಂದಿತ್ ನಂಗಳ ಬೆಂಬಾರ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಮಂಡೆ ಕ್‌ಟ್ಟ ಪೂವ್ ಬಾಡತನ್ನೆಕೆ ಬೆಚ್ಚಿಪೊಲತಂಡು. ಆಚೇಂಗಿ ನಂಗ ಕಾಲಾಂಡೆಕೋರಮ್ಮ ತಮ್ಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ ನಾಲ್ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವದ್ ಉಳ್ಳ್‌ದ್. ತಮ್ಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೋೀಳಿ ಅರ್‌ತವಿ, ಕೋೀಳಿ ಅರ್‌ತವಿ.......

ತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪೊ

ಕುಡಿಯಡ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟ ದೇವ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ. ಈ ದೇವಕ್ ಕಾಲಾಂಡೆಕೋರಮ್ಮ ಅವು ಒಕ್ಕ ಬೆಂದು ಚಂಜಾದಿಯೆಲ್ಲ ಕೂಡಿತ್ ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪ. ಅದ್‌ಂಡ ಪದ್ದತಿನೊಮ್ಮ ನೋಟನ.

ಒಕ್ಕಡ ಒಳ್ಳ್ ಕೊಂಡೆಕೊಪ್ಪ್ ಕೂಟಿತ್ ತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಯವ. ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಪೆರಿಯಪಟ್ಟ ಮನ್‌ಷ್ಯ ಒನ್ನಾಂದ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಬೈಟೇಂಜಿ ಪಯ್ಯುಪಟ್ಟಣೆ ನಿಂದಿತ್, ಕುಳ್‌ಚಿತ್ ಶುದ್ದ ಆಯಿತಿಪ್ಪ. ಬೈಟ್ ಅವು ಕಿನ್ನೋಲೆ ಪಲ್‌ಂಬ್‌ಲ್ ಬುದ್ದವ. ಪೊಲಾಕ ಎದ್ದಿತ್ ಕುಳ್‌ಚಿತ್ ತಳ್‌ಚಿತ್ ಅದ್ದಶುದ್ದವಾಯಿತ್ ಪೊರಿತರಿ ಬರ್‌ಪ. ತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ಅವು ಬಿಲ್ಲ್ ಮಾಡುವ. ಅದ್‌ಂಗ್ ಕೇತುವಕ್ ಕಾಡ್‌ಕ್ ಪೋಪ. ಆ ಬಿಲ್ಲ್‌ಕ್ ಮರ ಮುಂದ್ರತ ಬಳ್ಳಿ ಕೆತ್ತಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಮರತ್‌ನ ಕೆತ್ತಿತ್ ಬಿಲ್ಲ್ ಮಾಡುವ. ಅದ್‌ಂಡ ಒರ್ ಚೂರ್‌ನ ಬಾಣ ಮಾಡುವ. ಮುಂದ್ರತ ಬಳ್ಳಿನ ಕೇರ್‌ರ ಪೋಲೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ವ. ಬಿಲ್ಲ್‌ನ ಕುರಿಕುರ್‌ಚನ್ನಕೆ ತೋಲ್ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಚುಣ್ಣತ್‌ನ ಮಂಜತ್‌ನ ತೇಪ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಅದ್‌ನ ಸಿಂಗಾರ ಮಾಡಿತ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಂಡೆಕೊಪ್ಪ್ ಮಾಡಿತ್ ತಯಾರ್ ಮಾಡುವ.

ಇಯಂಗ ತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪಾಂಗುಂಜಿ ಮುಪ್ಪಡೆ ಮಹಾಗಣಪತಿನ ತುದಿಪದ್ ಪದ್ದತಿ. ಒರ್‌ಸೇರ್ ಅಕ್ಕಿ , ಒರ್ ತೆಂಗೆ, ಕೊಡಿಯಲಡಿಕೆ, ಒರ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಉರ್‌ಪಿಯ ಪಾವಲಿ, ಚಾಂದ್, ತುಳ್‌ಸಿಕೊಡಿ, ಪೂವ್‌ನ ಕೂಟಿತ್ ಮಹಾಗಣಪತಿಕ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್, ಕೋತಿರಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಂಡ್ ಬಂದಿತ್, ಪಚ್ಚಕ್ ನೆಲ್ಲಕಿ ನಡುಬಾಡೆಲ್ ಬೆಪ್ಪ. ಪೂಜಾರಿ ಎಲ್ಲಾರ್‌ನೋ ಕಾಕಿಕೂಟುವ. ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಲ್ ನಿಂದಿತ್, ಪೂಜಾರಿ ಆಯಿತ್ ನಾನ್ ಮಾಡ್‌ನ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಯೆ.

ಇಂಞಿ ನಂಗ ಸ್ಥಾನಕ್ ಪೋಕಾಂದ್ ಕಾಕಿಕೊಟುವ. ಕೋಳಿನ ಪುಡ್‌ಚಂಡಿರಾ? ಕೋಳಿ ಪಂದಿನ ಎಡ್‌ತೋಳಿಂದ್ ಅದ್‌ನ ಎಡ್‌ತವಕ್ ಜನಳ ಗೊತ್ತ್ ಮಾಡಿತ್, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಲ್ ನಾಲ್ ಅರಿಯೊ ಪೆರಿಯಯಿಂಗಳ ಕೂಟಿತ್, ನಾಲ್ ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದಿತ್, ತಪ್ಪಡಕ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಸ್ಥಾನಕ್ ಕೋಳಿ ಪಂದಿನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಪ. ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾಗಣಪತಿಕ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್, ನಂಗ ಕಾರ್ಬರ್‌ನೆಲ್ಲ ತಿದ್ದಿ ನೀಕಿತ್, ಅರ್‌ಂಜಮಟ್ಟಿಗೆ ಮ್ಹಾಡಿತ್. ತಪ್ಪಿ ಪೋನದ್ ತಪ್ಪಿ ಪೋಯಿತಿಕ್ಕು. ನಂಗ ಅರ್‌ಂಜ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿತ್, ಕಾತ್ ರಕ್ಷಣೆ ತರೊಂಡೂಂದ್ ಕೇಟಂಡ್ ಕೋಳಿ ಪಂದಿ ಅರ್‌ಪ.

ಬೋಟೆ

ಚೂ ಚೂ ಬೊಳ್ಳುನಾಯಿ ಬಾಚಮುಂಡ ಕಾಡ್‌ನುಗ್ಗ್..

ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಕವಿರ ಈ ಪಾಟ್ ಕೇಪಕ ಬೋಟೆ ಕಣ್ಣ್‌ರ ಮಿಂಞತ್ ನಿಪ್ಪ. ಬೋಟೆ ಕೊಡವಕಾಡ್ ಕುಡಿಯಕಾಡ್ ಪುದಿಯದಲ್ಲ. ಪಂಡ್ ಅಜ್ಜಪ್ಪಂಗ ಎಚ್ಚಕ್ ಶೂರಂಗ ಆಯಿತಿಂಜತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಾಂಗ್ ಐನ್‌ಮನೆಲ್ ಉಳ್ಳೊ ಕಾಟಿ ಕೊಂಬು, ನರಿ ತೋಲ್ ಸಾಕ್ಷಿ ತಪ್ಪ. ಇಂದೇತ್‌ರನ್ನೆಕೆ ಅಂದ್ ಬೋಟೆ ಕೂಡ್‌ವದ್ ತಪ್ಪಾಯಿತಿಂಜ್‌ಲೆ. ಅಂದ್ ಕಾಡ್‌ಜಾತಿಯಡ ಹಾವಳಿವಿಪರೀತ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್ ಕಾಡ್ ಪ್ರಾಣಿಯಳ ಕೊಂದತೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಕ್ ಊರ್ ಮಂದ್‌ಲ್ ತಕ್ಕಾರ ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್. ಇಂದ್ ಜೈಲ್‌ಲ್ ತಕ್ಕಾರ ಮಾಡುವ. ಅದತೂ ಪಂಡ್ ನರಿಯಡ ಕಾಟ ಏರ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್ ಮನೆರ ಬಯ್ಯತ ಕೊಟ್ಟ್‌ಕೇ ಬಂದಿತ್ ಎತ್ತಳ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಈತ ಪೋಪಯಿಂಜತ್. ತಿರಿತ್ ಎನ್ನತೇಂಗಿ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿ ಮನ್‌ಷ್ಯಂಗಡ ಮೀದ ಪಾರಿ ಬೂವಯಿಂಜತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಅನ್ನತ ನರಿಯಳ ಕೊಲ್ಲುವಯಿಂಗಕ್ ನಲ್ಲ ಮೊದ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವಯಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲತೆ ಅಯಿಂಗಕ್ ಊರ್‌ನಾಡ್‌ಕಾರ ನರಿಮಂಗಲ ಕೈಪಯಿಂಜತ್.

ನರಿಮಂಗಲ ಕಯಿಚವು ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಅಂದ್ ಬಲ್ಯ ವೀರ. ನರಿಮಂಗಲ ಕಯಿಂಜಂವೊಂದೇ ಜನ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಗುರ್‌ತ್ ಮಾಡುವೊಯಿಂಜತ್. ಅದತೂ ಪಂಡ್ ಕಾಡ್‌ಲೇ ಪುಟ್ಟಿ ಬೊಳ್‌ಂದ ಕುಡಿಯಕ್ ಬೋಟೆ ಮಾಮೂಲ್ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಪೆರ್ತ್ ಅಜ್ಜಪ್ಪಂಗ ನರಿ ಮಂಗಲ ಕಯಿಚವು ಉಂಡ್. ಪೊಣ್ಣಾಳ ಕೂಡಿ ತಾಂಗ್ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಸಂಸಾರಕ್ ತೊಂದರೆ ಬಾತೇಂಗಿ ಅನ್ನತ ಪ್ರಾಣಿಯಡ ಕೂಡೆ ಪಡೆಕ್ ನಿಪ್ಪಯಿಂಜತ್.

ಬೋಟೆಕ್ ಮಿಂಞ ಎಣ್ಣಿಮಾಡ್‌ನ ಜಾಗತ್‌ರನ್ನೆಕೆ ಕೊಡಗ್ ಇಂಜತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ರಾಜಂಗ ಪಿಂಞ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ಕಾರ ಕೊಡ್‌ಗ್‌ಕ್ ಬೋಟೆಕಾಯಿತ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಇಲ್ಲಿಯತ ಸೂರ್ಯಂಡ ಬೊಪ್ಪು ಬೂವತನ್ನತ ಕಾಡ್, ಪರ್‌ಂದಂಡ್, ನುಗ್ಗಿಯಂಡ್ ಪೋಪನ್ನತ ಕೊಚ್ಚೆ, ಕಾಲ್ ಜಾರ್‌ಚೇಂಗಿ ಪಾತಾಳ, ಪತ್ತ್‌ಚೇಂಗಿ ಆಕಾಶತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಇಂಜ ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಬೋಟೆ ಪೋಪದ್ ಸಾಸವೇ ಆಯಿತಿಂಜತ್.

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಮಿಂಞ ಪುಟ್ಟುವೊ ಕುಂಞಿ ಬೊಳಿಯುವೊ ವಾತಾವರಣ ಅನ್ನನೆ ಇಂಜತ್. ಕ್‌ಣ್ಣ್ ಕುಂಞಿ ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ಕೇಪದೇ ಬೊಡಿರ ಸದ್ದ್. ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್. ಪುಡಿಪದೇ ಬಿಲ್ಲ್ ಬಾಣ. ಪೆರಿಯಯಿಂಗಡ ನೆಳತ್‌ಲ್ ಅವು ಬೊಡಿಬೆಪ್ಪದ್, ಬಾಣ ಬುಡ್‌ವದ್ ನೋಟಿಯಂಡ್ ತಾನೂ ಅನ್ನನೆ ಕಳ್‌ಚಂಡ್ ವಯಸ್ಸ್‌ಕ್ ಬಪ್ಪಕ ಅಂವೊ ನಲ್ಲ ಬೋಟೆಕಾರನಾಪಯಿಂಜತ್.

ಮಿಂಞ ಉಪದ್ರ ತಡ್‌ಪ ಕಯ್ಯತೆ ಪಿಂಞ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಬದ್‌ಕ್‌ವಕಾಯಿತ್ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಯಳ ಅಲ್ಲಿ ಇಂಜವು ಕೊಲ್ಲವಯಿಂಜದ್ ಬಯ್ಯಂಜಿ ಎರ್‌ಚಿಕಾಯಿತ್ ಕೊಲ್ಲವಯಿಂಜತ್. ರಾಜಂಗಡ ಕಾಲತ್ ಪ್ರಾಣಿಯಳ ಕೊಲ್ಲ್‌ವದ್ ಒರ್ ಕಳಿ ಪಿಂಞ ಶೋಕಿ ಆಯಿತಿಂಜತ್.

ಕಾಡ್‌ಲಿಂಜ ಜನಾಂಗಕ್ ಕಾಡ್ ಪ್ರಾಣಿಯಳ ಕೊಲ್ಲವದ್ ಒರ್ ಕಲೆ ಆಯಿತ್ ಬಾತ್. ಇಂದೂ ಕೂಡಿ ಪೆರ್ತ್ ಜಾಗತ್‌ರ ಆದಿವಾಸಿಯಡಲ್ಲಿ ಕ್‌ಣ್ಣ ಮಂಗಲಾಂಡುವೇಂಗಿ ಮನೆಕಾರ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಮೂಡಿರ ಕಡೆಕಾರ ಎಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿನ ಒಬ್ಬನೆ ಬೋಟೆಯಾಡಿತ್ ಕೊಂದಿತ್ ಎಡ್‌ತ ಬಂದಿತ್ ತಾಂಡ ಸಾಸತ್‌ನ ಕಾಟೊಂಡು. ಕಾಡ್‌ಲ್ ಬೋಟೆ ಆಣ್‌ರ ಲಕ್ಷಣ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಅವಂಡ ಧೀರ್ಯಕ್ ಸವಾಲಾಯಿತ್ ಇಂಜತ್. ಇಂದ್ ಮನೆರ ಮಿಂಞತ್ ಎಚ್ಚಕ್ ಕಾರ್ ಜೀಪ್

ಉಂಡ್'ಂದ್ ಲೆಕ್ಕ ಇಟ್ಟಿತ್ ಅವಂಡ ಯೋಗ್ಯತೆನ ತೂಕ ಮಾಡುವನ್ನಕೆ ಪಂಡ್ ಮನೆರ ಮಿಂಞತ ಕಯ್ಯಾಲೆರ ಗೋಡೆಲ್ ಪ್ರಾಣಿಯಡ ಎಚ್ಚಕ್ ಕೊಂಬ್ ಉಂಡ್, ತೋಲ್ ಉಂಡ್'ಂದ್ ನೋಟುವಯಿಂಜತ್.

ಪಂಡ್ ಇಕ್ಕತನ್ನಕೆ ತೋಕ್ ಇಂಜಲೆ. ಅಂಬ್ ಬಿಲ್, ದೊಣ್ಣೆಯೇ ಅಯಿಂಗಕ್ ಇಂಜಿಯೆ. ತೋಕಿಲ್ಲತೆ ನರಿನ ಅಂಬ್, ದೊಣ್ಣೆ, ಕತ್ತಿ, ಗುದ್ದಲಿಲ್ ಕೊಲ್ಲುವಯಿಂಜವು ಶೂರಂಗಳೇ ಸರಿ. ಬೋಟೆ ಪಂಡ್'ಂಜೇ ಇಲ್ಲಿಯತ್'ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲ್ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಬಂದದ್, ಕೈಲ್‌ಪೊಳ್ದ್‌ಲ್ ಅತ್ಯಾರ್'ನ ಪೂಜಿತಾನದು ಪಟ್ಟೆದಾರ ಅದ್'ನ ಆಣಾಳ್‌ಕ್ ಎಡ್‌ತ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಬೋಟೆಕ್ ಅಯಿಪಯಿಂಜತ್.

ಕುಡಿಯಕ್ ಪಂಡ್ ಇಂದೇತ್'ರನ್ನಕೆ ತೋಕ್ ಇಂಜ್'ಲೆ. ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಅವು ಕಾಡ್ ಪ್ರಾಣಿಯಡ ಕಾಟತ್'ನ ಸಹಿಸಿಯಂಡ್ ಅದ್'ಂಗ್ ತಿರಿ ನಿಂದಿತ್ ಬಾಳಿಯಂಡ್ ಬಾತ್. ಏದ್ ಪ್ರಾಣಿ ಎಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪ ಎನ್ನನೆ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪ, ಅದ್'ಂಗ್ ಎನ್ನನೆ ತಿರಿತ್ ನಿಕ್ಕೊಂಡು, ಏದ್‌ಪ್ರಾಣಿ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುಲೇಂದ್ ತಾಂಡ ಅನುಭವತ್'ಂಜಿ ಪಡ್‌ಚಂಡ್ ಬಾತ್.ಇದ್'ಂಗಾಯಿತ್ ಕುಡಿಯ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚಂಡ ಅತ್ಯಾರ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಪೊಣೆರ ಅಂಬ್ ಬಿಲ್ಲ್.

ಕುಡಿಯ ಬೋಟೆಕ್ ಕೂಡವಕ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ ದೇವಳ ತೊತ್ತಿತ್ ಮಿಂಞಕ್ ಮೊಟ್ಟ್ ಇಡ್‌ವಯಿಂಜತ್. ಬೋಟೆ ಕಟ್ಟನದು ಆಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಂದ್ ಎಲ್‌ಕಂಡತ್ ಕಾಡ್‌ಜಾತಿರ ಚೋರೆನ ಎಡತಿತ್ ಬೆಪ್ಪ. ಇನ್ನನೆ ಮಾಡತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಅವು ತಿರಿತ್ ಮನೆಕ್ ಬಪ್ಪಕಯ್ಯುಲೇಲೊ. ಅಯಿಂಗಕ್ ಬಟ್ಟೆ ತಪ್ಪಿ ಪೋಪದಲ್ಲತೆ ತೊಂದರೆಯೂ ಬಪ್ಪಲೊ. ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ ಭಯಂಕರವಾಯಿತ್ ಕೂತ್‌ಡುವಲೊ. ಆ ಕೂತ್ ಕೇಟತೇಂಗಿ ಬೊತ್ತಿತ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬುದ್ದ್ ಪೋಪಲೊ. ಆನಗುಂಡ್ ಬೋಟೆ ಕ್'ಟ್ಟ್‌ನನ್ನಕೆ ಮೂಂದ್ ತುಳಿ ಚೋರೆನ ಅವು ಬೆಚ್ಚಿತೇ ಬೆಪ್ಪ. ಬೋಟೆ

ಕೂಡುವಕ ಪೆರ್ತ ಜನ ಮಲೆ ತಮ್ಮಾಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಸದ್ದ್‌ನ ಕೇಟಿತ್‌ಲೊ!

ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕಾಂಬ ಪ್ರಾಣಿಯಡ ಮೊಟ್ಟ್‌ಲೇ ಅದ್ ಏದ್ ಜಾತಿ. ಎಲ್ಲಿ ಉಂಡ್, ಅದ್ ಪೋಪ ಬಟ್ಟೆ ಏದ್, ಎಚ್ಚಕ್ ದೂರತ್ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಕುಡಿಯ ಪೆರ್ತ್ ಚಾಯಿಲ್ ಕಂಡ್ ಪುಡಿಪ. ಅಲ್ಲತೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಪ ಸಂಗತಿ ಎನ್ನತ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಅವು ಕಾಡಾನೆರ ಚಿಂಡ್ ಕಂಡ್ ಪುಡಿಪದ್. ಮಲೆರ ಒಳ್‌ಲ್ ನಡ್‌ಂದಂಡ್ ಪೋಯಂಡಿಪ್ಪಕ ಅವು ಇಂಜಕ್ಕಿಂಜನ್ನೆಕೆ ಮುಂಡತೆ ಓರ್ ಬರಿಲ್ ನಿಂದ್‌ರ್‌ವ. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಚಿಂಡ್ ಎಡ್‌ತಿತ್ ನಂಗಡ ಬಟ್ಟೆಲ್ ಇಚ್ಚಕೆ ದೂರತ್ ಕಾಡಾನೆ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಅದ್ ಎಲ್ಲಾರ್‌ಕೂ ಕಯ್ಯ್ಯಲೆ. ಕಾಡ್‌ರ ವಿಶೇಷವಾನ ಅನುಭವ ಬೋಂಡು. ಇವು ಕಾಡ್‌ಲ್ ಅಚ್ಚ ಸುಲಭತ್ ಆನೆಕ್ ಎದ್‌ಪು ಕ್‌ಟ್ಟ್ಯಲೆ. ಅಕಾಸ್ಮಿಕವಾಯಿತ್ ಕ್‌ಟ್ಟಿಪೋಚೇಂಗಿಯೂ ಪೆರ್ತ್ ಕುಡಿಯ ಬೊತ್ತ್ಯಲೆ. ಇವೇ ಆನೆನ ಸುಸ್ತ್ ಮಾಡಿತ್ ಬೊತ್‌ತ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಓಡಿಚಿಟ್ಟ್‌ರ್‌ವ. ಆನೆರ ಎದಿಕೆ ಓಡಿತ್ ತಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟವಕ್ ಕಯ್ಯ್ಯಲೇಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪದು ಆನೆರ ಬಾಲ್‌ನ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ಅದತ್ ತೂಂಗಿಯವ. ಅಕ್ಕ ಆನೆಕ್ ಒಂದೂ ಮಾಡ್‌ವಕ್ ಕಯ್ಯ್ಯಲೆ. ತಿರಿ ಕಳಚಿತ್ ಕಡೇಕ್ ಓಟ್‌ಮುರ್‌ಕುವಲೊ. ಇದ್ ಧೀರ್ಯತ್‌ರ ಕೆಲಸವೇ ಸರಿ. ಚಾಕಾನೆನ ಕಾಂಬಕಲೇ 20 ಅಡಿ ದೂರತ್ ಇಪ್ಪನ್ನತಲ್ಲಿ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕೊಂಬಂಡ ಬಾಲ್‌ಕ್ ತೂಂಗ್‌ವದ್ ಗೇನ ಮಾಡ್‌ವ ಕಯ್ಯ್ಯಲೆ. ಇನ್ನತ ಕಲೆ ಕಾಡ್ ಕುರಬಡಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಂಗಲು.

ಆನೆ ಕಂಡತೇಂಗಿ ಎನ್ನನೆ ತಪ್ಪಚಿಟ್ಟವಂಡೂಂದ್ ಅವು ಎಣ್ಣಿತಪ್ಪ. ನಂಗಕಂತೂ ಆಂಡ ಬಾಲ್‌ಕ್ ತೂಂಗ್‌ವಕ್ ಸ್ವಪ್ನತ್ ಕೂಡಿ ಕಯ್ಯ್ಯಲೆ ಬುಡಿ. ಆನೆ ದೌತಿಯಂಡ್ ಬಾತೇಂಗಿ ನಂಗ ಇಟ್ಟಂಡ ಬಟ್ಟೆನ ಉತ್ತಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಬಟ್ಟೆಲ್ ಕನ್‌ಚತೇಂಗಿ ಆನೆರ ದೃಷ್ಟಿ ಆ ಬಟ್ಟೆರ ಮೀದ ಬೂವ. ಅದ್‌ಂಡ ಮೀದ ಚೆಡಿ ತ್‌ೇತವಕ ಓಡಿತ್ ತಪ್ಪುಚಿಟ್ಟವಲುಲೊ.

ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಆನೆರ ಬಟ್ಟೆಲ್ ಇಳಿಜಾರ್‌ಲ್ ಓಡುವಕಾಗ. ಆನೆ ಜಾರಿಯಂಡ್ ಇಳಿಯುವಲೊ. ಅದ್‌ನುಂಡ್ ಮರಿಯೇ ಜಿಗಜ್ಯಾಗ್ ಆಯಿತ್ ಓಡಂಡೂಂದ್ ಎಣ್ಣ್ವ.

ಇವು ಪೊಣೆಲ್ ಮಾಡುವ ಅಂಬ್ ಬಿಲ್ಲ್‌ನ ಬಳಸುವಕ್ ವಿಶೇಷವಾನ ಅನುಭವ ಬೋಂಡು. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲತೆ ಬುಟ್ಟತೇಂಗಿ ಕೈರ ಬೆರವೇ ಪೋಯಿರುವ. ಕುಡಿಯ ಅಂಬ್ ಬಿಲ್ಲ್‌ಲ್ ಗುರಿ ಬೆಪ್ಪಾತ್ ನಿಸ್ಸೀಮಂಗ. ಏದ್‌ಪಕ್ಷಿಕ್ ಬೋಂಡುವೇಂಗಿ ಅಂಬ್‌ಬಿಲ್ಲ್‌ಲ್ ಗುರಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಬೂಕುವ. ಪಂಡ್ ಶತ್ರುವ ಬಾತೇಂಗಿ ಅಂಬ್ ಬಿಲ್ಲ್‌ಲೇ ಅಯಿಂಗಳ ಕೊಯಿಕುವೊಯಿಂಜತ್‌ಲೊ.

ಕುಡಿಯ ಬೋಟೆಕ್ ನಾಯಿಯಳ ಕೂಡಿ ಬಳಸಿಯವಯಿಂಜತ್. ಮಿಂಞ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಬೋಟೆಲ್ ಪಳ್‌ಗ್‌ನ ಪೆರ್ತ್ ನಾಯಿಯ ಇಂಜತ್‌ಲೊ. ಅಂಬ್‌ಬಿಲ್ಲ್ ಕನ್‌ಚದು ಆ ಜಾತಿ ಎಚ್ಚಕೇ ದೂರತ್ ಉಂಡೇಂಗಿ ನಾಯಿಯ ದೌತಿತ್ ಪುಡಿಪಯಿಂಜತ್‌ಲೊ. ಬೋಟೆಕ್ ಒಕ್ಕಚೆ ಪೋಪದೂ ಇಂಜತ್. ನಾಯಿಯ ಪಿಂಞ ಚನ್ನ ಜನ ಓರ್ ಬರಿಂಜಿ ಕೂತ್‌ಟ್ಟಂಡ್ ಜಾತಿಯಳ ದೌತಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್.

ಇಂಞಿ ಚನ್ನ ಗುರಿಕಾರ ಜಾತಿಯ ಓಡಿ ಬಪ್ಪ ಜಾಗತ್ ಬಿಲ್ಲ್‌ಕ್ ನಿಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಜಾತಿನ ಗುರಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಬೂಕ್‌ನವಂಗ್ ಓರ್ ತೊಡೆ ಪಿಂಞ ಒರ್ ಪಾಲ್ ಎರ್‌ಚಿ ಜಾಸ್ತಿ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ಜಾತಿನ ಮುಟ್ಟ್‌ನವಂಗ್ ಇಂಞ್‌ಓರ್ ತೊಡೆರ ಪಾಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟವ ಯಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲತೆ ಕೆಣಿ ಇಟ್ಟಿತ್ ಜಾತಿಯಳ, ಕೋಳಿಯಳ ಪುಡಿಪದೂ ಉಂಡ್. ಕಾಡ್‌ಲ್ ಮಾಮೂಲಾಯಿತ್ ಜಾತಿಯ ತಿರುವೊ, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ನೀರ್ ಕುಡಿಪಕ್ ಪೋಪ ಬಟ್ಟೆಲ್ ಕೇರ್‌ನ ಜಾತಿಯ ನುಗ್ಗ್‌ವಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ದಳೆ ಬೆಪ್ಪ. ಇದ್‌ನ ಅರಿಯತೆ ಜಾತಿಯ ಅದ್‌ಂಡ ಒಳ್‌ಕ್ ಮಂಡೆ ಇಟ್ಟಿತ್ ಬಲಿಪದೂ ಬೋಳೆ ಮುರಿತ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಚಾವ. ಇದ್

ಸುಲ್‌ಭತ್‌ರ ಪಿಂಞ ಒಬ್ಬನೇ ಮಾಡುವೊ ಬೋಟೆ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಮೊನ, ಕ್ಯಾಮ,ಕುರ್‌ಕ,ಪಂದಿ ಬೂವಯಿಂಜತ್. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕೋಳಿಯಳ ಕೂಡಿ ಇವು ಕೆಣಿ ಇಟ್ಟಿತ್ ಪೆರ್ತ್ ಚಾಯಿಲ್ ಪುಡಿಪಯಿಂಜತ್.

ಕೋಳಿ, ಕೋಡ ಪಿಂಞ ಚೆರ್‌ಚೆರಿಯ ಜಾತಿಯಳ ಇವು ಅದ್‌ಂಡ ಮಾದರಿಯೇ ಕೂತ್‌ಟ್ಟಿತ್ ಇವು ಕಾಕುವ. ಜಾತಿಯ ಇದ್‌ನ ಅರಿಯತೆ ತಂಗಡ ಕೂಟಾಳಿಯಾಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡಿತ್ ಓಡಿ ಬಪ್ಪ. ಪಕ್ಕ ಎತ್ತ್‌ವದೂ ಇವು ಬಿಲ್ಲ್ ಕನ್‌ಚಿತ್ ಅದ್‌ನ ಬೂಕುವ.

ಪಕ್ಷಿಯ, ಕೊರಿಯ, ಕೋಳಿಯಳ ಇವು ರಬ್ಬರ್ ಬಿಲ್ಲ್‌ಲ್ ಬೂಕುವದೂ ಉಂಡ್. ಕವಡೆಕ್ ರಬ್ಬರ್ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಅದತ್ ಮಣ್ಣ್‌ರ ಉಂಡೆ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಕಲ್ಲ್‌ನ ಕೆಣಿಚಿತ್ ಗುರಿ ನೋಟಿತ್ ಬಲ್‌ಚಿತ್ ಕನಿಪ. ಇದ್ ಪಟ್ಟತೇಂಗಿ ಪಕ್ಷಿ, ಕೋಳಿಯ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬುದ್ದ್ ಪೋಪ. ಅಚ್ಚಕ್ ಉಯಿತ್ ಇಪ್ಪ ಈ ಕನಿಲ್.

ಬೂತಾಳೆ ಕೇರ್‌ನ ಅಗಲತೆ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಒಣ್‌ಂಗ್‌ನ ಬಾಳೆ ಪಟ್ಟೆರ ಆ ಬರಿ ಈ ಬರಿರ ತುದಿನ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ಅದಂಡ ಮಧ್ಯಕ್ ಕಲ್ಲ್ ಚಿಕ್ಕ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಗುರಿ ನೋಟಿತ್ ಕನಿಪದೂ ಉಂಡ್. ಪಕ್ಷಿ ಪುಡಿಪಕ್ ಮರ್‌ತ್‌ರ ಅಂಟ್‌ನ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಪಕ್ಷಿಯ ಅಳ್‌ಪ ಜಾಗತ್ ಅಂಟ್‌ಚಿಟ್ಟಿತಿಪ್ಪ. ಪಕ್ಷಿಯ ಬಂದಿತ್ ಇದ್‌ಂಡ ಕೊಡಿಲ್ ಅಳ್‌ತತೇಂಗಿ ಅದ್‌ಂಡ ಕಾಲ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಕ್ಕಿ ಪೋಪ. ಇಂಞಿ ಪೆರ್ತ್ ಸುಲ್‌ಭತ್ ಇದ್‌ನ ಪುಡಿಕಲು.

ಚೆನಿಯಾಚೆ ಇವು ಬೋಟೆಯಾಡುವಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಅಂದ್ ದೇವ ಬೋಟೆಕ್ ಕೂಡ್‌ವೊ ದಿನ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ನಂಬಿಗೆ ಅಯಿಂಗಡದ್.

ಇನ್ನನೆ ಕಾಡ್‌ರ ಬದ್‌ಕ್‌ಕ್ ಒಗ್ಗಿ ಪೋಯಿತ್, ಅಲ್ಲಿ ಬದ್‌ಕುವಕ್ ಏದೆಲ್ಲ ಬೋಂಡುವೊ ಅದ್‌ನೆಲ್ಲಾ ಪಡ್‌ಚಂಡತ್. ಕುಂದ್ ಕಾಡ್ ಪತ್ತಿ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾನ ತಡಿ ಅಯಿಂಗಡದ್.

ಒರ್ ಮಾದರಿರ ಗಾಯ ಕೆಂದುಲೆ. ಆ ಮಣ್ಣ್‌ಲ್ ಬುದ್ದಿತ್, ಎದ್ದಿತ್, ಓಡಿತ್, ಮುಳ್ಳ್ ಚೌಟಿಯಂಡ್ ಬೊಳ್‌ಂದವು. ಆಚೇಂಗಿ ಇಂದ್ ಬೋಟೆ ನಿಂದ್ ಪೋಯಿತ್. ಕಾಡ್ ಜಾತಿಯಳೂ ಮಿಂಞತ ಪೋಲೆ ಇಲ್ಲೆ. ಅಯಿಂಗಕ್ ಇಕ್ಕ ನಾಡ್‌ರ ಸಂಪರ್ಕತ್‌ನುಂಡ್ ಪ್ರಾಣಿಯಳ ಕೊಲ್ಲುವಕ್ ಆಗ ಎಣ್ಣುವೊ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂತ್. ಅದ್ ಕಾನೂನ್ ಪ್ರಕಾರ ತಪ್ಪೂಂದ್ ಗೊತ್ತುಂಡ್. ಅಲ್ಲತೆನಾಡ್‌ಕ್ ಬಪ್ಪಕ ಅಲ್ಲಿ ಎರ್ಚಿ ಮೀನ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವಾನಗುಂಡ್ ಕಾಡ್ ಜಾತಿಯಳ ಕೊಲ್ಲುವೊ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕೂಡಿ ಇಲ್ಲೆ.

ತೇನ್‌ಬೋಟೆ

ಕೊಡಗ್ ಕಾಫಿ, ಏಲಕಿಕ್ ಎನ್ನನೆ ಪೆದಪೋಯಿತೊ ಅದೇ ಪೋಲೆ ತೇನ್‌ಕ್ ಕೂಡಿ ಕೇಳಿ ಪೋಯಿತಿಂಜತ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ತೇನ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಅದ್‌ಂಡ ಭೀರ್ಯೆ ಬೋರೆ ಇಂಜತ್. 'ಕೊಡಗಿನ ಜೇನು' ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಅದ್‌ಂಗ್ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲತ ಬೋಡಿಕೆ. ಅದತೂ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವೊ ಪುತ್ತ್‌ತೇನ್, ಕೋಲ್‌ತೇನ್, ಪೊಂದೇನ್‌ಕ್ ಪುಡ್‌ಚಿಬಲಿ ಇಂದೂ ಉಂಡ್.

ಇನ್ನತ ತೇನ್‌ನ ಕೊಯ್ಯುವಾತೂ ಕೂಡಿ ಕುಡಿಯ ನಿಸ್ಸೀಮಂಗ. ಕಾಡ್‌ಲ್ ತೇನ್ ಕೊಯ್ಯುವದ್ ಮನೆರ ಪಟ್ಟೆರ ಪೊಟ್ಟೆಲ್ ಕೊಯ್ಯುವಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭ ಅಲ್ಲ. ಅದೂ ಪಾರೆರ, ಗುಹೆರ ಒಳ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳೊ ಪಿಂಞ ತಾಂದಿರನ್ನತ ಬೊಮ್ಮರತ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ತೂಂಗಿತಿಪ್ಪ ತೇನ್ ಕೊಯ್ಯೊಂಡುವೇಂಗಿ ತಾಕತ್ತ್ ಬೋಂಡು. ಕೋಲ್‌ತೇನ್‌ರ ಕಡಿಕಲ್‌ನ ನಾಡ್‌ರ ಪೆರ್ತ್ ಜನಕ್ ಕೆಂದ್‌ಚಿಟ್ಟವ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಅನ್ನತಲ್ಲಿ ಪೊಂದೇನ್ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಾಂದ್ ಅದ್‌ನ ಏದೇ ಪೋಡಿ ಇಲ್ಲತೆ ಕುಡಿಯ ಕೊಯ್ಯುವಾನ ನೋಟುವಕಲೇ ಪೋಡಿ ಆಪ.

ತೇನ್‌ವಲ್‌ಂಜಿರ ಡಾಂಯಿ ಸದ್ದ್‌ಲೇ ಅದ್ ಏದ್ ತೇನ್‌ವಲ್‌ಂಜಿಂದ್ ಇವು ಕಂಡ್ ಪುಡಿಪ. ವಲ್‌ಂಜಿ ಮರತ್‌ರ ಪೂವ್‌ರ ರಸತ್‌ನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪಾರುವ್ರೊ ದಿಕ್ಕ್‌ನ ನೋಟಿತ್ ಇಚ್ಚಕ್ ದೂರ್‌ತ್ ಇನ್ನತ ಮರತ್ ತೇನ್ ಇಕ್ಕೊಂದ್ ಅವು ಅಂದಾಜಿ ಮಾಡುವ. ಇವು ಮಾಡುವ ಅಂದಾಜಿ ಸುಮಾರ್‌ಕೆಲ್ಲ ಸೆರಿಯಾಪ. ಏದ್ ತೇನ್ ಏದೇದ್ ಮರತ್‌ಲ್ ತೂಂಗ್‌ವ, ವಲ್‌ಂಜಿ ಪೂವ್‌ರ ರಸತ್‌ನ ಎಡತಂಡ್ ಎಚ್ಚಕ್ ದೂರ ಪೋಪ ಎಣ್ಣ್‌ವ್ರೊ ಪಿಂಞ ಏದೇದ್ ಮರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವದ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಅನುಭವತ್ ಬಂದ್ ಪೋಯಿತ್.

ಇವು ಇನ್ನನೆ ತೇನ್ ಗೂಡ್‌ನ ಕಂಡ್‌ಪುಡಿಪ. ಇಯಂಗಡ ಕಣ್ಣ್‌ಕ್ ತೇನ್ ಬುದ್ದ್‌ಪೋನ ಪಿಂಞ ಅದೆಚ್ಚಕೇ ಕಷ್ಟ ಆಡ್ ಕೊಯ್ಯತೆ ಬಯ್ಯಕ್ ಪೋಪವು ಅಲ್ಲ.

ಗುಹೆರನ್ನತ ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಪಾರೆ ಕಲ್ಲ್‌ರ ಒಳ್‌ಲ್ ತೇನ್‌ಕೆಟ್ಟಿತಿಪ್ಪ. ಇನ್ನತಾಂಡ ಒಳ್‌ಕ್ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ತೇನ್ ಕೊಜ್ಜಬಪ್ಪಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಅದ್ ಜೀವತ್‌ನ ಅಂಗೈಲ್ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ಪೋಪನ್ನಕೆ ಸರಿ. ಬಲ್ಯ ಪಾಬಳ್ಳಿನ ಅರ್‌ತ ಬಂದಿತ್ ಪಕ್ಕತ ಮರಕೊ, ಕಲ್ಲ್‌ಕೊ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಒರ್ ಬರಿನ ಕೊಡಿಲ್ ದಾರೇಂಗಿ ಪುಡ್‌ಚಂಡೊ ಇವು ಒಳ್‌ಕ್ ಇಳಿವ. ಇಳ್‌ಂಜವು ಬಪ್ಪಕಾಪಕ ನಿಪ್ಪ್‌ರ ಬ್ಯಾಗ್‌ಲ್ ರಸ ಒನ್‌ಂಜಂಡ್ ದುಂಬಿತಿಪ್ಪ ಚೋಂದ ಎರಿ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಅಡಿಲ್ ಕೋಂಬೇ ಇಲ್ಲತ, ತಬ್ಬಲ್‌ಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟತ ತಾಂದಿ ಮರತ್‌ಲ್ ಕೆಟ್ಟಿತಿಪ್ಪ ಪೊಂದೇನ್‌ನ ಕೊಯ್ಯುವದ್ ಕೂಡಿ ಮೇಲ್‌ನ ಜುಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿಡುವ. ಅಡಿಂಜಿ ನೋಟುವಕ್ಕಲೇ ತಡಿ ಬೊರ್‌ಪ. ಅನ್ನತಾನ ಇವು ಪತ್ತಿತ್ ತೇನ್ ಕೊಜ್ಜಂಡ್ ಇಳ್‌ಂಜಿ ಬಪ್ಪಲ್ಲ; ಇಯಂಗಡ ಆ ತಾಕತ್ತ್ ಅಚ್ಚ ಸುಲಭತ್ ಬೋರೆ ದಾರ್‌ಕೂ ಬಪ್ಪುಲೆ.

ಮಂಡೆ ಕತ್ತಿಲ್ ಮರಕ್ ಕೆತ್ತಿಯಂಡ್, ಏಣಿ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಅದ್‌ಂಡ ಮೀದ ಕಾಲ್ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಕೊಡಿಕ್ ಪತ್ತುವ. ಚನ್ನ ತಪ್ಪಚೇಂಗಿಯೂ ಅಡಿಕ್ ಬುದ್ದಿತ್ ಜೀವ ಕಳ್‌ಂದವಂಡು. ಒರ್ ಮಾದರಿರ ಮರ ಆಚೇಂಗಿ ನಲ್ಲಮಳು ಕೊಯ್ಯುವನ್ನತ ಏಣಿನ ತಾಕಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಅದ್‌ಲ್ ಪತ್ತುವ. ಮರತ್‌ರ ತಡಿರ ಬಣ್ಣ ಕಮ್ಮಿ ಇಂಜಿತ್ ಎತ್ತರ ಉಂಡೇಂಗಿ, ದೊಣ್ಣೆನ ತುಂಡ್ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಅದ್‌ನ ಏಣಿರ ಪೋಲೆ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಪತ್ತ್‌ವ.

ಪೊಂದೇನ್ ಕೊಯ್ಯುವಕ ಪೊಗೆ ಇಡ್‌ವದೂ ಉಂಡ್. ಪಿಲ್ಲ್,ಚೀಲ, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಪೊಗೆ ತೊಪ್ಪುಲ್ ತಿತ್ತ್ ಕಾಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಅಲಿ ತೇನ್ ವಲ್‌ಂಜಿಯ ಇಪ್ಪುಲೆ. ಇಂಞಿ ಕೈ ಕೊಡಲಿಲ್ ಎರಿನ ಬುಡ್‌ತಿತ್ ಉಳ್‌ಪಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಮಿಂಞ ನಾಡ್‌ಕ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್, ಏಲಕ್ಕಿನ ಎನ್ನನೆ ಕೊಡ್‌ಪಯಿಂಜತೊ ಅದೇ ಪೋಲೆ ತೇನ್‌ನೊ ಕೊಡ್‌ಪಯಿಂಜತ್.

ಕುಲದೇವ (ಒಕ್ಕದೇವ)

ಇದ್‌ನ ಒಕ್ಕದೇವಾಂದೂ ಕುಲದೇವ ಪದ್ದತೀಂದೂ ಕಾಕುವ. ಕುಲದೇವ ಸುಮಾರೆಲ್ಲ ಕಾಂಗತ ದೇವ ಅಲ್ಲ. ಕಣ್ಣ್‌ರೆದಿಕೆ ಉಳ್ಳೊ ಮರೊ, ಪಾರುವ ಪಕ್ಷಿಯೊ, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರಂಡಂತ ಏದೇಂಗಿಯೋರ್ ಜೀವ ಇಲ್ಲತ ವಸ್ತು ಆಯಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ಇನ್ನನೆ ಒರ್ ವಸ್ತುಲ್ ದೇವಡ ರೂಪ ಕಾಂಬ ಪದ್ದತಿ ನಾಡ್‌ಲುಳ್ಳವುಕುಂಜಿ ಕಾಡ್‌ಲ್ ವಾಸ ಉಳ್ಳಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಅದಿಯಾಯಿತ್ ಕಾಂಬ. ಅವು ಪ್ರಕೃತಿಲ್ ಕಾಂಬಂತ ಏದೇಂಗಿಯೋರ್ ವಸ್ತುನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಅದ್‌ನ ಪೂಜುವ.

ಕುಡಿಯಡ ದೇವ ಮಲೆ ತಮ್ಮ್ಮಚ್ಚ. ಈ ದೇವಳುಂಡ್ ಏಲಕ್ಕಿ ಪುಟ್ಟಿಚೀಂದ್ ಅವು ನಂಬುವ. ಏಲಕ್ಕಿ ಕುಡಿಯಡ ಬದ್‌ಕ್‌ಕ್ ಬೊಳಿಕಾಟಿತ್. ಅದ್‌ಲೇ ಅವು ಪಂಡ್ ಬದ್‌ಕಿತ್, ಇಕ್ಕಲೂ ಚನ್ನ ಜನ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಂಡ್. ಆನಗುಂಡ್ ಅವು ಏಲಕ್ಕಿಲ್ ತಮ್ಮ್ಮಚ್ಚಂಡ ರೂಪತ್‌ನ ಕಾಂಬ. ಏಲಕ್ಕಿನ ಕೊಯ್ಯುವಾಂಗುಂಜಿ ಮಿಂಞ ಅವು ತಮ್ಮ್ಮಚ್ಚನ ತೊತ್ತಿತ್, ಕೊಯ್ಯುವಕಾಪಕ ಏದೇಂಗಿಯೋರ್ ತಟ್ಪ್‌ಮುಟ್ಪ್ ಬರತಾಡ್‌ಂದೂ, ನಲ್ಲ ಫಸಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟಿಡ್‌ಂದೂ ಅವು ಬೋಡಿಯುವ.

ಅದೇ ಪೋಲೆ ಇವು ಪನೆ ಮರತ್‌ನ ಭಕ್ತಿಲ್ ಕಾಂಬ. ಏಲಕ್ಕಿರ ಪೋಲೆ ಕುಡಿಯಕ್ ಅಂದ್ ವರ ಆಯಿತಿಂಜದ್ ಈ ಪನೆ ಮರ. ಇದ್ ಈಶ್ವರ ಪಾರ್ವತಿರ ಸೃಷ್ಟಿ. ಪಂಡ್ ಈಶ್ವರ 'ಅಮೃತ'ಕ್ ಈ ಮರತ್‌ನ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡ್‌ಚೀಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಇದ್‌ನ ನೋಟಿಯವಕ್ ಕುಡಿಯನೊ, ಅವಂಗ್ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಕುಡಿಯತಿನೊ ಪಾರ್ವತಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡ್‌ಚಿ ಎಣ್ಣ್‌ವದ್ ಇಯಂಗಡ ನಂಬಿಕೆ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಪನೆಮರಕ್

ಪತ್ತುವಾಂಗುಂಜಿ ಮಿಂಞ ಮರತ್‌ರ ಕಾಲ್‌ಪುಡಿಪ. ಇಳ್‌ಂಜಿತಾಪದು ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ಮೂಂದ್ ಚಳ್ಳೆಲ್ ದೇವಕ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ನ ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪ.

ಎನ್ನನೆ ಏಲಕ್ಕಿ, ಪನೆ ಮರ ಇಯಂಗಕ್ ವರ ಆಯಿತ್ ಉಂಡೊ ಅದೇ ಪೋಲೆ ಗರುಡ ಪಕ್ಷಿ ಕೂಡ ದೇವಡ ರೂಪಾಂದ್ ನಂಬುವ. ಪಂಡ್ ಅಣ್ಣಂಗಡ ಚದಿಕ್ ಕೆಣ್ಣಂಜಿ ತಮಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮರತ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಕೆಣ್‌ಂಜಿತ್ ಇಳಿಯುವ ಕಯ್ಯತಿಪ್ಪಕ ದೇವ ಈ ಪಕ್ಷಿರ ರೂಪತ್ ಬಂದಿತ್ ತಮ್ಮಣನ ಉಳ್‌ಪ್‌ಚಿ. ಬಯ್ಯಂಜಿ ಈ ತಮ್ಮಣ್ಣನೇ ಇಯಂಗಳ ಕಾಪ ದೇವ ಆಚಿ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಕಥೆಯೂ ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ಉಂಡ್. ಅದ್‌ನುಂಡ್ ಈ ಪಕ್ಷಿಕ್ ಅವು ಏದೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುಲೆ. ಈ ಪಕ್ಷಿನ ಕಂಡತೇಂಗಿ ಅದೃಷ್ಟಾಂದ್ ನಂಬುವ.

ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸ ಸುಧಾಕರ ಎಣ್ಣ್‌ವವು ಇನ್ನತ ಕುದೇವತಾ ಪದ್ದತಿರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿತ್ ವಿವರೋಡೆ ಪ್ರಬಂಧ ಎಳ್‌ದಿತ್. ಅದ್‌ಂಡ ವಿವರ ಪಿಂಞ ಚನ್ನ ವಿದ್ವಾಂಸಂಗಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯತ್‌ನ ನೋಟನ.

ಆದಿವಾಸಿ ಸಮಾಜತ್‌ಲ್ ಕುಲದೇವತಾ ಪದ್ದತಿಕ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಂಞ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮ್ಮಂಧ ಉಂಡ್. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕುಲ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟ್‌ಕ್ ಪಿಂಞ ಕುಲದೇವತಾ ಪದ್ದತಿಕ್ ಸಮ್ಮಂಧ ಉಂಡ್. ಇದ್‌ಂಗ್ ಪೋಡಿಯೊ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಆ ವಸ್ತುಕೂ ನಂಗಡ ಒಕ್ಕಕೂ ಸಮ್ಮಂಧ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ನಂಬಿಯಂಡ್ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬಂದಂಡುಂಡ್. ಒಕ್ಕ ದೇವಾಂದ್ ನಂಬ್‌ನ ಪ್ರಾಣಿನೊ, ಪಕ್ಷಿನೊ ನಂಗಡ ಮೂಲಕ್ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟದ್‌ಂದ್ ನಂಬಿತ್, ಅದ್‌ನ ಕೊಲ್ಲ್‌ವದಾಡ್, ಅದ್‌ಂಡ ಎರ್ಚಿನ ತಿಂಬದಾಡ್ ಮಾಡುಲೆ. ಅದೇಪೋಲೆ ಮರಗಿಡತ್‌ನ ಕೆತ್ತುವದಾಡ್ ಅದ್‌ಂಡ ಪುಳ್ಳಿನಾಡ್

ಒಲೆಕ್‌ಟ್ಟಿತ್ ತಿತ್ತ್‌ಕತ್ತ್‌ಚಿಡುಲೆ.ಕುಡಿಯ ಪನೆಮರ, ಏಲಕ್ಕಿ ಗಿಡತ್‌ರ ಮೂಲತ್‌ನ ದೇವಡ ವರಾಂದ್ ಕಾಂಬನ್ನೆಕೆ ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಜನಾಂಗಳೂ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಮರ ಪಕ್ಷಿನ ಕಾಂಬ. ಇನ್ನತಾಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಪೊರ ದೇಶತ್‌ರ ವಿದ್ವಾಂಸ ಗೋಲ್ಡನ್ ವೀಸರ್ ಪೆರ್ತ್ ಆಳತ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿತ್ ಮಾಹಾಪ್ರಬಂಧ ಎಳ್‌ದಿತ್.

ಮುರ್ಡಾಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ವಿದ್ವಾಂಸ ಕುಲದೇವಾಂದ್ ನಂಬ್‌ವೊ ವಸ್ತು ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಮರತ್‌ರ ಗುರ್‌ತ್‌ನುಂಡ್ ಒರ್ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಏದ್ ಗುಂಪುಕ್ ಕೂಡ್‌ನವೂಂದ್ ಸುಲಭತ್ ಕಂಡ್‌ಪುಡಿಕಲು ಂದ್ ಎಣ್ಣಿತ್. ಇದ್‌ಂಗ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಕಾವೇರಮ್ಮೆ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಕೊಡ್‌ಗ್ ಪಿಂಞ ಇಗ್ಗುತ್ತಪ್ಪ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಕೊಡವ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ದೇವಾಂದ್ ಸುಲಭತ್ ಅರ್‌ಂಜವಲು.

ಇಂಞಿ ಚನ್ನಜನ ಇದ್‌ಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿತ್ ಪಂಡ್ ಜನಡ ಬದ್‌ಕ್‌ಕ್ ಆಧಾರ ಆಯಿತಿಂಜ ವಸ್ತುರ ಮೀದ ಅವು ಬೆಚ್ಚಂಡ ಗೌರವ ಭಾವನೆ, ಭಕ್ತಿನುಂಡ್ ಅದ್ ಒಕ್ಕಡ ಸಂಕೇತ ಆಯಿತ್ ಬಾತ್‌ಂದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿತ್. ಹಾಪ್‌ಕಿನ್ಸ್ ಎಣ್ಣ್‌ವವು, ಪಯ್ಯ ಪಿಂಞ ಎತ್ತ್ ಪಂಡ್ ಜನಡ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ಆಧಾರ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಪಾಲ್ ತಪ್ಪದಲ್ಲತೆ, ಉಪ್ಪೊ, ಸಾಮಾನ್ ಕಡ್‌ತ್‌ವಕ್ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಅದ್‌ನ ಕೊದಿಲ್ ಕಂಡಂಡ್ ಬಾತ್. ಕ್ರಮೇಣ ಅದ್ ದೇವಡ ಸ್ವರೂಪಕ್ ತಿರ್‌ಚಿಂದ್ ಎಣ್ಣಿತ್. ಇದ್ ನಂಬುವನ್ನೆಕೆ ಉಂಡ್. ಉದಾಹರಣೆಕ್ ಕುಡಿಯಕ್ ಪಂಡ್ ಏಲಕ್ಕಿ ಪಿಂಞ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಆಧಾರ ಆಯಿತಿಂಜಾನಗುಂಡ್ ಅದ್‌ನೇ ಅವು ದೇವಡ ವರಾಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡಿಯಂಡತ್. ಇನ್ನನೆ ಕುಡಿಯ ತಂಗಡ ದೇವ ಆಯಿತ್ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚನೊ, ದೇವಡ ಸ್ವರೂಪ ಆಯಿತ್ ಏಲಕ್ಕಿ, ಪನೆಮರತ್‌ನೊ, ಪಕ್ಷಿನೊ ಕಾಂಬಕ್ ಉಳ್ಳೊ ಕಾರಣ ಎನ್ನತಂದ್ ಅರ್‌ಂಜವಲು.

ಬೊಟ್ಟ್‌ತ್ ಮಲೆ ಕಾರ ಎಣ್ಣ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ ದೇವಡ ಕಥೆ

ಪಂಡ್ ಮಲೆಲ್ ಮೂಂದ್ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಣಂಗ ಇಂಜತ್. ಇಯಂಡಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಣ ತುಂಟನಾಯಿತಿಂಜತ್. ಏದೇ ವಿಷಯತ್, ಅಣ್ಣಂಗಳ ಐಲಾಟ ಮಾಡಿಯಂಡ್, ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಲೂ ಅಣ್ಣಂಗಳ ಚೋಪ್‌ಚಿಡುವಯಿಂಜತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ದಂಡ್ ಅಣ್ಣಂಗ ತಾಂಡ ಸ್ವಂತ ತಮ್ಮಣಂಡ ಮೀದ ಪಗೆ ಬೆಚ್ಚಂಡಿಂಜತ್. ಇದ್‌ನ ತ್‌ೇತವಕ್ ಕಾಲನೇರತ್‌ನ ಕಾತಂಡಿಂಜತ್. ಎಳಿಯುವನ ತಮ್ಮಚ್ಚಂದ್ ಕಾಕುವಯಿಂಜತ್.

ಒನ್ನಾಂದ್ ಇವು ಕಾಡ್‌ಲ್ ತೇನ್ ಕೊಯ್ಯುವಕ್ ಪೋಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ಬಲ್ಯೋರ್ ಮರತ್‌ಲ್ ತೇನ್ ಕಂಡಿತ್ ಅದ್‌ಂಗ್ ಏಣಿ ಕೆಟ್ಟುವಕ್ ಪೊರ್‌ಟತ್. ಏಣಿ ಕೆಟ್ಟುವೊ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಕೊಲ್‌ನ ಬಳ್ಳಿಲ್ ಮರಕ್ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್, ಅದ್‌ಂಗ್ ಚೌಟಿಯಂಡ್ ಕೊಡಿಕ್ ಪೋಪ. ಆದ್ಯ ಏಣಿನ, ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಅಡಿಲ್ ತಮ್ಮಣ ತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೆಟ್ಟುವಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕೊಡಿಲ್ ಉಳ್ಳೊ ಏಣಿನ ಉತ್ತಿಯಂಡ್ ದಂಡ್ ಅಣ್ಣಂಗ ಇಳ್‌ಂಜಿರ್‌ತ್ .

ತಮ್ಮಣ ಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಏಣಿ ಅಡಿಲಿಂಜಾನಗುಂಡ್ ಅಂವೊ ಮರತ್‌ರ ಕೊಡಿಲೇ ಆಯಿರ್‌ತ್. ಅಡಿಕ್ ಬಪ್ಪಕ್ ಏಣಿ ಇಲ್ಲೆ. ಅದ್‌ನ ಅಣ್ಣಂಗ ಉತ್ತಿರ್‌ತ್. ತನ್ನ ಉಳ್‌ಪೀಂದ್ ಕೇಟಂಡತೇಂಗಿಯೂ ದಂಡ್ ಅಣ್ಣಂಗ ಕೆಮಿಕ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್‌ಲೆ. ನಾಳೆಬಂದಿತ್ ಉಳುಪುವಾಂದ್ ಅವು ತಮ್ಮಣನ ಮರತ್‌ರ ಕೋಡಿಲೇ ಬುಟ್ಟಿತ್, ನಾಳೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ಟ್ಟಿತ್ ಉಳುಪೋಲುಂದ್ ಪೋಯಿರ್‌ತ್, ತಮ್ಮಣ್ಣ ಅಣ್ಣಂಗಳ

ವೊರ್‌ಟಂಡ್ ಬೈಟೂಡೀ ಕಾಕಿಯುಂಡೇ ಇಂಜತ್.ಪೊಲಂಜತಿ ಪಡಿಯಕ್ಕಿ ಅಳ್‌ಂದ್ ಬಪ್ಪ ನೇರತ್ ಈಶ್ವರನೂ ಪಾರ್ವತಿಯೂ, ಬಂದಂಡಿಪ್ಪಕ ಮರತ್‌ರ ಕೊಡಿಂಜ ತಮ್ಮಣಂಡ 'ಅಣ್ಣಾ....ಕೂ.... ಅಣ್ಣಾ...ಕೂ...' ಎಣ್ಣುವೊ ಕೂತ್ ಕೇಟತ್. ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನತ್ ಈ ನೇರತ್ ಇದ್‌ದಾಡ ಕೂತ್‌ಂದ್ ಪಾರ್ವತಿ ಈಶ್ವರನ ಕೇಟತ್. ಏಳಿ ನೋಟನಾಂದ್ ಪಾರ್ವತಿ ಏಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಚೆಡಿಬಂದ ಈಶ್ವರ' ಇದ್‌ಂಗೇ ಪೋಪಲ್ಲಿಕ್ ಕರಿಪುಂಡೆಯುಳ ಕೂಟಿಯುಂಡ್ ಬಪ್ಪಕಾಗಾಂದ್ ಎಣ್ಣುವೊ'ಂದ್ ಬಜ್ಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಹಠ ಬುಡತ ಪಾರ್ವತಿ ಈಶ್ವರನ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಸದ್ದ್ ಬಂದತ್ತಟ್ಟಿ ಪೊರ್‌ಟತ್.

ಅಲ್ಲಿ ಬೊಮ್ಮರ ಕೊಂಬುಲ್ ತಮ್ಮಚ್ಚ ದುಕ್ಕ್‌ಚಿಡುವಾನ ಕಂಡತ್. ನರಮನುಷ್ಯ ರೂಪತ್ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಬಂದ ದೇವ, ತಮ್ಮಚ್ಚನ ವಿಷಯ ಕೇಟ್ ಅರ್‌ಂಜತ್. ತಮ್ಮಚ್ಚ ತಾಂಡ ಅಣ್ಣಂಗ ತನ್ನ ಚದಿಚಾನ ಏಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಇಕ್ಕ ಉಳ್‌ಪುವೊ ಎನ್ನನೆ? ದೇವ ನರಮನುಷ್ಯನ ಕೈಲ್ ಮುಟ್ಟಿತ್ ಅಡಿಕ್ ಉಳ್‌ಪುಲೆ. ಅದ್‌ಂಗ್ ನೀನ್ ಕೆಂಬಕ್ಕಿ ಕಿರ್‌ಕೋಟ ಆಯಿತ್ ಪಾರಿಪೋಂದ್ ವರ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಒರ್ ಜೋಳಿಗೆನೋ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಅದತ್ ನೂಯಿಟ ಒಂದ್ ಮರತ್‌ರ ಕುರು ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ನೀನ್ ವನರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಯುಂಡ್ ವನದೇವತೆಯಾಯಿತಿರ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚ ದೇವ ರೂಪ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಜೋಳಿಗೆಂಜಿ ಏಲಕ್ಕಿ ಕೂಡ್‌ನನ್ನಕೆ, ಮರತ್‌ರ ಕುರ್‌ನ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕನಿಪಾಂದ್ ನಂಬುವ.

ಬೋಟೆಕ್ ಪೋಪಕ ಅಂದ್ ತಮ್ಮಚ್ಚ ದು:ಖ್‌ಚಿಡುವದ್ ಇಂದೂ ಕೇಪಲೊ. ತಾಂಡ ಕೆಮಿಯಾರೆ ಕೇಟಿಯೆಂದ್ ಪೆರ್‌ಜನ ಎಣ್ಣುವ.

ಕೊತ್ತುಳಿ ಕರುಂಬಯ್ಯಂಡ ಕಥೆ

ಇಂದ್ ಇವು ಎಣ್ಣುವೊ ಕಥೆನ ಕೇಟತೇಂಗಿ ಇದ್ ಪೌರಾಣಿಕ, ದೈವತ್ವತ್ಂಜಿ ಪೊರಬಂದಿತ್, ವಾಸ್ತವಕ್ ಪಕ್ಕ ಉಳ್ಳನೆಕೆ ಕಾಂಬ. ಇದ್ ಏನ್ನಂಗ್ ನಡ್ಂದಿತಿಪ್ಪಕಾಗ ಎಣ್ಣುವ ಬದ್ಕ್‌ರ ಪಕ್ಕತ್ ಈ ಕಥೆ ನಿಪ್ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಚನ್ನ ಜನ ಈ ಕಥೆ ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟದ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ ನಂಗಕ್ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟದ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಅಯಿಂಗ ಇದ್‌ನ ತಪ್ಪಸಾಕ್ಷಿ, ಆಧಾರತ್‌ನ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಅವು ಎಣ್ಣ್‌ವಾತೂ ಸತ್ಯ ಇಲ್ಲತಿಲ್ಲೇಂದಾಪ. ಈ ಕಥೆನ, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಅವು ನಂಬುವನ್ನಕೆ, ನಡ್‌ಂದ ಕಥೆನ ನೋಟನ.

ಬಾಡಗಕ್ ಕೂಡ್‌ನ ಕೊತ್ತುಳಿ ಕರುಂಬುಯ್ಯ ಭಾರಿ ಬೋಟೆಕಾರ. ಇವು ತೋಕ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಒಬ್ಬನೆ ಕಾಡ್‌ನುಗ್ಗ್‌ಚೇಂಗಿ ಏದೇದೋ ಕಾಡ್‌ಕ್ ನುಗ್ಗಿತ್ ಬೋಟೆಯಾಡಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್‌ಲೊ. ಅನ್ನನೆ ಒಮ್ಮ ಇವು ಈರುಳ್ಳಿಬನಕ್ ನುಗ್ಗಿತ್ ಪಂದಿಕ್ ಬೊಡಿ ಬೆಚ್ಚತ್. ಬೊಡಿಪಟ್ಟತೇಂಗಿಯೂ ಪಂದಿ ಬೂವತೆ ಕಾಡ್ ಪತ್‌ಚಿ. ಅದ್‌ಂಜ ಬುದ್ದ ಚೋರೆರ ಕಲೆನ ನೋಟಿಯಂಡ್ ಅದ್‌ಂಡ ಬಯ್ಯ ಕರುಂಬಯ್ಯ ನಡ್‌ಂದತ್. ನಡ್‌ಂದ್ ಪೆರ್ತ್ ದೂರಕ್ ಎತ್ತ್‌ಚಿ. ತಲಕಾವೇರಿಕ್ ಸುಮಾರ್ 20ಕಿ.ಮೀ ದೂರ ತುಳ್ಳೊ ದೇವಪಾರೆಕ್ ಎತ್ತುವಕ ದುಡಿರ ಸದ್ದ್ ಕೇಟತ್. ಈ ಕಾಡ್‌ಲ್ ದುಡಿಕೊಟ್ಟುವವು ದಾರ್‌ಂದ್ ಇಯಂಗಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಚಿ. ಸದ್ದ್ ಬಂದತ್ತಟ್ಟೆ ಮೆಲ್ಲೆ ಮೆಲ್ಲೆ ನಡ್‌ಂದಿತ್ ಮರೆಲ್ ನಿಂದಿತ್ ಅಪ್ಪರ ನೋಟ್‌ಚಿ.

ಅಲ್ಲಿ...!

ಅಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತಲೆಯಾಯಿತ್ ದುಡಿಕೊಟ್ಟಯಂಡ್ ಜನ

ಆಡಿಯಂಡಿಂಜತ್!

ಕರುಂಬಯ್ಯನ ಕಂಡ ಅವು ಬೊತ್ತಿ, ಬೊರಂಡಿತ್ ಕಾಡ್‌ಕ್ ಓಡ್‌ಚಿ. ಕರುಂಬಯ್ಯ ಗಾಳಿಕ್ ಬೊಡಿಬೆಚ್ಚಿತ್ ಅಯಿನ ಇಂಞೂಬೊತ್ತ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಅಯಿಂಗಡಾತ್ ಒರ್ ಆಣ್‌ನೊ ಪೊಣ್ಣ್‌ನೊ, ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಬಾಡಗಕ್ ಕಾಕಿಯಬಾತ್.

ಅಯಿಂಡ ತಕ್ಕ್ ಮಲೆಯಾಳತ್‌ರನ್ನಕೆ ಇಂಜತೇಂಗಿಯೂ ಅದ್ ಮಲೆಯಾಳ ಆಯಿತಿಂಜ್‌ಲೆ.ಅಯಿಂಡ ಬೋಳೆಲ್ ಕಾಡ್ ಬಳ್ಳಿಕ್ ಕೊಯಿತ ಕುರು ಇಂಜತ್. ಅದೇ ಏಲಕ್ಕಿ. ಇಯಂಡ ಬೋಳೆಲಿಂಜ ಕುರುಲ್ ಏಲಕ್ಕಿಗಿಡ ಬೊಳ್‌ಂದಿತ್ ನಾಡ್‌ಕ್ ಪರಿಚಯ ಆಚೇಂದ್ ಎಣ್ಣುವ,ಇದ್ ಕಥೆ.

ಆಚೇಂಗಿ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಪುಡ್‌ಚಬಂದ, ಕಾಡ್‌ಲ್ ಕಂಡ ಇವು ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯಂಗಳಾ? ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಂಗಳಾ? ಈ ಉತ್ತರ ಅಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭ ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಚನ್ನಂಗ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಮಾಡನ. ತಲಕಾವೇರಿರ ಪಕ್ಕತ ಈ ದೇವಪಾರೆ ಮಲೆಕಾಡ್‌ಕ್, ಆಬರಿಲ್ ಉಳ್ಳವು ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ, ಅಲ್ಲತೆ ಕುಡಿಯಡ ಅರ್ಜುನ್ ಕುಟ್ಟಪ್ಪ ಪಿಂಞ ರಾಜು ಅವು ವಾದಮಾಡುವನ್ನಕೆ, ಅಂದ್ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಮಲೆಲ್ ದುಡಿಸದ್ದ್ ಕೇಟಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಬಯ್ಯಪೋಯಿತ್ ನೋಟುವಕ, ದುಡಿಕೊಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಆಡಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಇಲ್ಲಿ ದುಡಿ ಕೊಟ್ಟುವವು ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ. ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ದುಡಿ ಇಲ್ಲೆ. ಇದ್ ಅಯಿಂಗ ಈ ಕಥೆಂಜ ತಂದ ಆಧಾರ.

ಅಯಿಂಡ ತಕ್ಕ್ ಮಲೆಯಾಳತ್‌ರನ್ನಕೆ ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಮಲೆಯಾಳ ಅಲ್ಲತ ತಕ್ಕ್‌ಂದ್ ಕಥೆಲ್ ಎಣ್ಣುವ. ಇಲ್ಲಿ ಮಲೆಯಾಳತ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಉಳ್ಳೊ ತಕ್ಕ್ ತೇಮಲೆ ಕಾರಡದ್.ಅಂದ್ ಕಾಲತ್ ಕಾಡ್‌ಲಿಂಜ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಂಗಕ್ ನಾಡ್‌ರ ಸಂಪರ್ಕ ಇಂಜಿಲೆ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಅಂದೆತ್‌ರ

ತಕ್ಕ್ ಕರುಂಬಯ್ಯ್ಯಂಗ್ ಅರ್ಥ ಆಯಿತಿಪ್ಪಕ್ಕಿಲೆಂದ್ ಎಣ್ಣ್ಣವವೂ ಉಂಡ್. ಅಲ್ಲತೆ ವಿಶೇಷ ಎಣ್ಣ್ಣಚೇಂಗಿ ಈ ಕಥೆನ ಎಣ್ಣ್ಣನವು ಇವ್ವೆ, ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಈ ಕಥೆ ಏದ್ ಕುಡಿಯಕ್ ಸಮ್ಮಂಧ ಪಟ್ಟದ್ ಎಣ್ಣುವಾನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವ ಕಯ್ಯುಲೆ.

ಯಾಲಕ್ಕಿ ಕುಡಿಯಳುಂಡ್ ಸುರುಆಯಿತಿಕ್ಕು. ಇಂದ್ ಕೂಡ ಭಾಗಮಂಡಲ, ತಲಕಾವೇರಿರ ಬರಿಲ್ ನಲ್ಲ ಯಾಲಕ್ಕಿಬೊಳೇ ಆಪ. ಅವು ಅಂದ್ ಮಲೆಯಾಳಕ್ ಪಕ್ಕ ಉಳ್ಳೊ ತಕ್ಕ್ಪರಿವಯಿಂಜತ್. ಇದ್ ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯಕ್ ಸಮಂಧಪಟ್ಟದ್. ಕರುಂಬಯ್ಯ್ಯಂಗ್ ಇವು ಕ್ಟ್ಟ್ನ ಜಾಗ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ ಗಡಿ ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಮೂಲ ಇದೇ ಜಾಗಾಂದ್ ಎಣ್ಣುವ.

ಏದ್ ಕುಡಿಯಕ್ ಆಚೇಂಗಿಯೂ, ಅಯಿಂಡ ತಕ್ಕ್ಲ್ ನಾಡ್‌ಕ್ ಯಾಲಕ್ಕಿ ನಂಗಡ ಜನಾಂಗತ್‌ನುಂಡ್ ಬಂದದ್ ಎಣ್ಣುವೊ ಕುಶಿಕಾಂಬ. ಇವು ಕಾಡ್ ಮನ್‌ಷಂಗಡ ಪೋಲೆ ಆಯಿಪೋಯಿತಿಂಜತ್. ಕೊತ್ತ್ತುಳಿ ಕರುಂಬಯ್ಯ್ಯಂಗ್ ಕ್ಟ್ಟ್ನವು ಬಟ್ಟೆ ಇಡತೆ ಬೆತ್ತಲೆ ಇಂಜವುಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಅಕ್ಕ ಈ ಜನ ನಾಡ್ ಕಂಡವೇ ಅಲ್ಲ. ಅಂದ್ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಪುಡ್‌ಚ ಬಂದ ದಂಡಾಳು ಎನ್ನಾಚಿ. ಅಯಿಂಗ ಪುನ ಕಾಡ್‌ಕ್ ಪೋಚ?ಇಲ್ಲೆ ಕೊಡುವಡ ಕೂಡೆ ಕೂಡಿಯಂಡ್ , ಅಯಿಂಗಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ಪಡ್‌ಚಂಡ್ ಬಾತಾ?ಸಂಶೋಧಕ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಮಲೆ ಬಟ್ಟೆ ಬುಟ್ಟ್ ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಪಕ್ಕ ಪೋಪಕ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಟ್ಟತ್. ಸುಮಾರ್ ಜನಕ್ ಇಯಂಡಲ್ಲಿ ದುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಳ್ಳದೇ ಗೊತ್ತಿಂಜ್‌ಲೆ. ಅಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಅಯಿಂಡ ಕೂಡೆ ಕೂಡಿಯೂಡುವಕ, ಅಯಿಂಗಕೂ ಪೂಮಾಲೆ ಕುಡಿಯಕೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಉಡುಪು-ತೊಡ್‌ಪುಲ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡೇಂಗಿಯೂ ಅಯಿಂಡ ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಪೋಲೆ ನಲ್ಲದೆ. ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಜನ

ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್, ಕನ್ನಡತ್‌ನ ಪೆರ್ತ್ ಚಾಯೋಡೆ ಪರಿಯುವ. ಇಲ್ಲಿ ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಕೂಡಿ ಉಂಡ್. ಮರತ್‌ರ ದುಡಿನ ತಯಾರ್ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಅಯಿಂಗಡದೇ ಆನ ತಾಳತ್, ಅಯಿಂಡದೇ ಭಾಷೆಲ್ ಕೊಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಪಾಡುವ. ದುಡಿ ನಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಎಕ್ಕಂಜ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಕೇಟತೇಂಗಿ ನಂಗಡ ತಾತ ಮುತ್ತಾತಂಡ ಕಾಲತಿಂಜೇ ಉಂಡ್. ಇಂದ್ ನಿನಾಂದೆತ್‌ರ ಅಲ್ಲಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಅಂದ್ ಕೊತ್ತುಳಿ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಅಯಿಗಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ನದ್ ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಆಯಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ಅವು ದುಡಿಕೊಟ್ಟಿಯಂಡಿಂಜದ್, ಅವು ಮಲೆಯಾಳಕ್ ಪಕ್ಕ ಇಂಜ, ಮಲೆಯಾಳ ಅಲ್ಲತ ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದಂಡಿಂಜತ್ ಎಣ್ಣುವದ್ ತೇಮಲೆಕಾರಕ್ ಪಕ್ಕತ್ ಕಾಂಬ.

ಚಟ್ಟಿ ಕುಡಿಯ

ಚಟ್ಟಿ ಕುಡಿಯ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ವೀರ. ಅಂದ್ ರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್ ಕಾಡ್‌ಮಲೆಂಜಿ ಪೊರ ಬಂದಿತ್. ರಾಜಂಡ ಎದಿಕೆ ತಾಂಡ ಸಾಸತ್‌ನ ಕಾಟಿತ್ ಕೇಳಿಪೋನದ್, ಪಡೆ ಬೀರನಾನದ್ ಚೆರಿಯ ವಿಷಯ ಒಂದೂ ಅಲ್ಲ. ಇಂದೂ ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆರ ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕಕ್ ತಂಗಡ ಚಟ್ಟಿ ಅಜ್ಜಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಉಕ್ಕಿ ಬಪ್ಪ. ನಂಗಡ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ವೀರ ಅಜ್ಜಂದ್ ಪುರ್‌ಡ್‌ಲ್ ಅಯಿಂಗಡ ಕಥೆನ ಎಣ್ಣಿತಪ್ಪ.

ಕುಯ್ಯಂಗೇರಿ ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕಡಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಚಟ್ಟಿ ರಾಜಂಡ ಸೈನ್ಯತ್ ಒರ್ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಯಿತ್, ರಾಜಂಡ ಮೋವಂಗ್ ಗುರುವಾಯಿತ್ ಬಿಲ್ಲ್, ಗುರಿ ಪಡಿಪು ಪಡ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟವು. ರಾಜಂಡ ಕೈಂಜ ವೀರಚಕ್ರ ಪಡ್‌ಂದವುಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಈ ಕಥೆನ ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕಕಾರ ಇನ್ನನೆ ಎಣ್ಣಿತಪ್ಪ.

ಬಂಟೋಡಿ ಭೂಮಿ ಸಂಪಾಜೆರ ಪಕ್ಕ ಇಂಜ ಜಾಗ. ಪಂಡ್ ಈ ಭೂಮಿರ ಪಕ್ಕ ಅರಮನೆ ತೋಟ ಇಂಜತ್. ಇದೇ ಜಾಗತ್‌ಲ್ ಸಂಪಾಜೆಕಾಲೆ ಸೈನ್ಯಪೋಪ ಬಟ್ಟೆಯಿಂಜತ್. ಇದ್ ಮುಖ್ಯಪಟ್ಟ ರಸ್ತೆ ಆನಾನಗುಂಡ್ ಸೈನಿಕಂಗ ದಿನಾಲೂ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಪೋಯಂಡ್ ಬಂದಂಡಿಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಂಜಕಿಂಜನ್ನಕೆ ಈ ಜಾಗತ್ ಬಲ್ಯೋರ್ ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪಂಡ ಕಾಟ ಸುರು ಆಚಿ. ಸೈನ್ಯ ಪೋಯಂಡಿಪ್ಪಕ ಈ ಪಾಂಬು ಪಾರಿಯಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಕಡ್‌ಚಿತ್ ಕೊಲ್ಲುವೊಯಿಂಜತ್.

ಈ ಪಾಂಬ್ ಎಲ್ಲಿಂಜ, ಏದ್‌ಬರಿಂಜ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್ ಎಣ್ಣುವದ್ ದಾರ್‌ಕೂ ಗೊತ್ತಾಪಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ದಿನ ಪೋನನ್ನಕೆ ಈ

ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪ = ಕರ್ನಾಡ ಪಾಂಬ್

ಪಾಂಬ್‌ರ ಉಪದ್ರ ಅದಿಯಾಯಂಡೇ ಬಾತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಪೆರ್ತ್ ಸೈನ ಚಾವಂಡಿಯಾಚಿ. ಈ ಬಟ್ಟೆಲ್ ಪೋನವು ದಾರೂ ಬಯ್ಯಕ್ ಬಪ್ಪ ನಂಬಿಕೆಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಜನ, ಪಡೆಕಾರ ಅತ್ತಟಿ ಪೋಪದ್ ನಿಪ್ಪುಚಿಟ್ಟತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಈ ಜಾಗಕಾಲೆ ಸೈನ್ಯ ಪೋಂಡಿಂಜಾಂಗ್ ರಾಜ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರಂಗ್ ಮಂಡೆನೊಂಬಲ ಸುರು ಆಚಿ.

ಪಾಂಬುನ ಕೊಲ್ಲುವಕ್‌ಂದ್ ಪೋನ ಸೈನ್ಯ ಸಾಲ್ ಸಾಲ್‌ಕ್ ಚತ್ತ್ ಬುದ್ದತ್. ಪಾದಿ ಜನ ಬೊತ್ತಿತ್ ಓಡಿಯಂಡ್ ರಾಜಂಡ ಮಿಂಞಲ್ ಅಡ್ಡಬುದ್ದಿತ್ ಆ ಪಾಂಬುನ ಕೊಲ್ಲುವಕ್ ನಂಗಳ್ಳೆಂಡ್ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲೆ. ನಂಗಳ ಕಾಪಾಡೊಂಡೂಂದ್ ಬೋಡ್‌ಚಿ. ರಾಜ ಶೂರಂಗಳ, ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಳ ಅಯಿಚತ್.ಅವು ಕುದ್‌ರೆರ ಕೊಡಿಯ ಬಪ್ಪಕ ಪಚ್ಚೆ ಕಾಡ್‌ರೊಳ್‌ಲ್ ಈ ಪಾಂಬ್ ಅದ್ಯಾಲೆ ಸೆರೆಲ್ ಪಾರಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತೊ ಗೊತ್ತಾಪಯಿಂಜ್‌ಲೆ.

ಇದ್‌ನಗುಂಡ್ ಪಿಕೀರಿ ಪುಡ್‌ಚ ರಾಜ ಆಖೀರಿಕ್ ಡಂಗೂರ ಸಾರ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ದಾರ್ ಈ ಪಾಂಬುನ ಕೊಲ್ಲುವೊ ಅಯಿಂಗಕ್ ಅರೆಮನೆಂಜ ಬಲ್ಯೋರ್ ಮೊದ ತಪ್ಪಾಂದ್ ಸಾರ್‌ಚಿ. ಇದ್ ಕೇಟ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಶೂರಂಗ ಮಿಂಞಕ್ ಬಾತೇಂಗಿಯೂ ಅವೆಲ್ಲ ಚತ್ತ್‌ಬುದ್ದತ್. ಸುಮಾರಾಳ್ ಬೊತ್ತಿತ್ ಓಡ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕತ್ ಪದ್‌ನಾರ್ ಬಯತ್‌ರ ಚಟ್ಟಿ ಎಣ್ಣುವೊ ಬಾಲೆಕಾರಯಿಂಜತ್. ಇವಂಡ ಅಪ್ಪ ಅವ್ವನ ಬಡಿಪದೂ ಪೊಯ್ಯವದು ನೋಟಿ ನೋಟಿ ಚಟ್ಟಿಕ್ ಬುಡ್‌ಂಜಿ ಪೋಯಿತಿಂಜತ್.

ಅಕ್ಕ ಚಟ್ಟಿ ಅವ್ವಂಡ ನೆರಿ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ಮೊರಡುವೊಯಿಂಜತ್. ಈ ಬದ್‌ಕೇ ಬೋಂಡಾಂದ್ ಚಟ್ಟಿಕ್ ಆಪಯಿಂಜತ್. ಅದೇ ಸಮಯತ್ ರಾಜ ಪಾಂಬ್‌ನ ಕೊಲ್ಲುವಕ್ ಡಂಗೂರ ಸಾರ್‌ನದ್ ಚಟ್ಟಿರ ಕೆಮಿಕ್ ಎನ್ನನೆಯೊ ಬುದ್ದತ್. ಇದ್‌ನ ಪೆರ್ತ್‌ನೇರ ಗೇನ

ಮಾಡ್‌ನ ಅಂವೊ, ತಾಂಡ, ಅಪ್ಪ, ಅವ್ವೊನ ಪೊಜ್ಜಿಕೊಲ್ಲುವಾನ ನಾಡ ಕಣ್ಣ್‌ಲ್ ಕಾಂಬಾಂಗುಂಜಿ, ಇಲ್ಲೆಂಗಿ ಅಪ್ಪಂಡ ಪೊಯಿತ್ ಕೇಟಂಡ್ ನಾನ್ ಚಾವಾಂಗುಂಜಿ, ನಾನ್ ಆ ಪಾಂಬ್‌ರ ಕೈಲೋ, ರಾಜಂಡ ಕೈಲೋ ಚಾವದ್ ನಲ್ಲದ್‌ಎಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅವ್ವಂಡ ಪಕ್ಕ ಪೋಯಿತ್ ತಾನ್ ಪಾಂಬ್ ಬೋಟೆಕ್ ಪೋಪಿಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಇದ್‌ನ ಕೇಟ ಪೆತ್ತವ್ವೊಂಗ್ ಪೆರ್ತ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಚಿ. ಪೆತ್ತಕರ್ ನೊಂಬಲ ಪಟ್ಟಿತ್.

ಅಲ್ಲ ಕುಂಞಿ ನೀನಿಂಞೂ ಚೆರಿಯಂವೊ. ನೀನ್ ಅಲ್ಲಿ ಪೋಚೇಂಗಿ ನಿನ್ನ ಅವು ಕೂಟಿಯವಾ? ಎನ್ನತೆನ್ನತೋ ಧೀರ, ಶೂರಂಗಕೇ ಪಾಂಬ್‌ನ ಕೊಲ್ಲುವಕ್ ಕಯಿಂಜಿತ್ತಿಲ್ಲೆ. ಅನ್ನತಲ್ಲಿ ನೀನೆನ್ನಂಗ್ ಕುಂಞ ಪೋಪಿಯಾ?ಂದ್ ನೊಂಬಲತ್ ಕೇಟತ್.

ಆಚೇಂಗಿ ಚಟ್ಟಿ ಅವ್ವಂಡ ತರ್ಕ್ಕನ ಕೇಟ್‌ಲೆ. ಪೋಯಿತೇ ಪೋಪಿಂದ್ ಅವಂಡ ಹಠ. ಅಂದಕ ನಾನ್ ಅಪ್ಪಂಗ್ ಎಣ್ಣಿನೋಟಿವೀಂದ್ ಅಪ್ಪಂಡ ಕೂಡ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಇದ್‌ನ ಕೇಟ ಅಪ್ಪ ಮೋಂವೊನ ತಡ್‌ತ್‌ಲೆ. ಪೋ ಪದಾಚೇಂಗಿ ಪೋಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಚಟ್ಟಿ ಪೊರಡುವಾಂಗುಂಜಿ ಮಿಂಞತ ದಿನ ಮಾಗುರುನ ನೆನತಿತ್ ಬೂದಿಕುರಿ ಇಟ್ಟಿತ್ 'ಪೋನಲ್ಲಿ ಜಯಶೀಲನಾಯಿತ್ ಬಾ'ಂದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಚಟ್ಟಿ ಪೆತ್ತವ್ವಪ್ಪಂಡ ಕಾಲ್‌ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಪೊರ್‌ಟತ್.

ಮಲೆಕಾಡ್‌ಂಜ ಇಳ್‌ಂಜಿ ಊರ್‌ಕ್ ಬಂದ ಚಟ್ಟಿ ತಾನ್ ಪಾಂಬ್‌ನ ಕೊಲ್ಲುವಕ್ ಬಂದಿಯೇಂದ್ ಸೈನಿಕಂಗಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅವು ಕೋಟೆ ಅರಮನೆಕ್ ಚಟ್ಟಿಕುಡಿಯನ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಪೋಚಿ. ರಾಜ ಸೈನ್ಯತ್‌ನ ಸಾಲ್‌ಕ್ ನಿಪ್ಪುಚ್ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಚಟ್ಟಿನ ಕಾಕ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್. ರಾಜಂಗ್ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ, ಚೆಡಿಯೂ ಒಮ್ಮಕೆ ಬಾತ್. ಪದಿನಾರ್ ವಯಸ್‌ರ ಚೆರಿಯ ಕ್ಣ್ಣನಿಂವ.ಇಂವೊ ಪಾಂಬ್‌ನ ಕೊಲ್ಲುವಕ್ ಬಂದಿಯದಾ? ನಾಡ ಕೂಡೆ ಎನ್ನತೆನ್ನತೊ ಧೀರಂಗಶೂರಂಗ ಇಪ್ಪಕಾಪಕ, ಇಂವೊ

ಎನ್ನತ ಮಾಡುವಾಂದ್ ತೆಳ್‌ಚತ್.

"ಅಲ್ಲಪ್ಪ; ನೀನ್ ಚೆರಿಯ ಕ್‌ಣ್ಣ. ನೀಕ್ ಈ ಬಲ್ಯೋರ್ ಕೆಲಸ ನೇರಾಯಿತೂ ಮಾಡುವ ಕಯ್ಯುವಾ"ಂದ್ ಕನಿಕರತ್ ಕೇಟತ್.

"ನಾನ್ ಪೇಚಾಡುವಿ. ಆಯಿಲೇಂಗಿ ಆ ಪಾಂಬ್‌ನುಂಡೇ ಚಾವಿ"ಂದ್ ಧೀರ್ಯತ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಇವಂಡ ಧೀರ್ಯತ್‌ರ ತಕ್ಕ್ ಕೇಟ ರಾಜ, ಇವಂಡ ಸಾಸತ್‌ನ ನೋಟಿರನಾಂದ್ ಒತ್ತಂಡತ್. ನೀಕ್ ಏದ್ ಅತ್ಯಾರ್(ಆಯುಧ) ಬೊಂಡೂಂದ್ ಕೇಟತ್. ಕಾಡ್‌ಮಲೆಲಿಂಜ ಕ್‌ಣ್ಣಂಗ್ ಅತ್ಯಾರ್‌ರ ಪೆದ ಎನ್ನನೆ ಗೊತ್ತಾಪೊ? ಏದ್‌ನ ಕೊಡ್‌ಕಂಡೂಂದ್ ರಾಜಂಗೂ ಗೊತ್ತಾಯಿಲೆ.

ಅಲ್ಲಿಂಜ ಅತ್ಯಾರ್‌ನೆಲ್ಲ ಎಡ್‌ತಬಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಅದತ್ ಎಚ್ಚಕೋ ತರತ್‌ರ ಅತ್ಯಾರ ಇಂಜತ್. ಇದತ್ ಏದ್‌ಬೋಂಡೋ ಅದ್‌ನೆಲ್ಲ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಂದ್ ರಾಜ ಎಣ್ಣಚಿ. ಚಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲಾನ ನೋಟಿತ್ ಚೆರಿಯೋರ್ ಒಡಿಕತ್ತಿನ "ಆಳ್‌ಕ್ ಸೆರಿಯಾನ ಆಯುದಾ"ಂದ್ ಎಡ್‌ತಂಡತ್. ಪಾಂಬ್ ಎಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ತಂದಂಡುಂಡೊ. ಎಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕಂಗ ಚತ್ತಂಡುಂಡೊ, ಅಲ್ಲಿಕ್ ನನ್ನ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಪೋಯಿಂದ್ ಎಣ್ಣಚಿ. ಅಕ್ಕ ರಾಜ ಒರ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡ್‌ತತ್.

"ನೀನ್ ಗೆದ್ದಿತ್ ಬಾತೇಂಗಿ ಮಾತ್ರ ತಕ್ಕಾರ. ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ನೀಡ ಮಂಡೆಕೆತ್ತುವೀ"ಂದ್‌ಎಣ್ಣಚಿ. ಅದ್‌ಂಗ್ ಬೊತ್ತತ ಚಟ್ಟಿ ಒತ್ತಿತ್ ಮಂಡೆ ಆಟ್‌ಚಿ.

ಅಲ್ಲಿಂಜ ಸೈನ್ಯ ಚಟ್ಟಿನ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಪೊರ್‌ಟತ್. ಬಂಟೋಡಿ ಭೂಮಿಕ್ ಎತ್ತುವಕ ಸೈನಿಕಂಗ ನಿಂದತ್. ಎಲ್ಲಿ ಪಾಂಬು ಸೈನಿಕಂಗಳ

ಕೊಲ್ಲುವೊಯಿಂಜತೋ, ಆ ಜಾಗತ್‌ನ ಕೈ ಕಾಟಿ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ತ್ ಬಯ್ಯಕ್ ಪೋಯಿನಿಂದತ್. ಅಯಿಂಗಕ್ ದಾರೂಕೂ ಈ ಬಾಲೆಕಾರ ಮರ್‌ಚಿ ಬಪ್ಪ ನಂಬಿಕೆಯಿಂಜ್‌ಲೆ.

ಚಟ್ಟಿಕ್ ಆ ಜಾಗತ್‌ರ ದಿಕ್ಕ್‌ದೆಸೆ ಗೊತ್ತಿಂಜ್‌ಲ್ಲೆ. ಒಬ್ಬನೇ ಒಡಿಕತ್ತಿನ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ಮಿಂಞಕ್ ವೊಟ್ಟ್ ಇಟ್ಟತ್. ಏದ್ ಮೂಲೆಂಜ ಎನ್ನತ ಬಪ್ಪೊಂದ್ ಗೊತ್ತಾಯಿಲೆ. ಮೇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣಾಯಿತ್ ಮಿಂಞಕ್ ನಡ್‌ಂದತ್. ಎನ್ನತೆನ್ನತೋ ಶೂರಂಗ ಚತ್ತಿತಿಂಜತ್. ಅಂತಲ್ಲಿ ಪೆರ್ತ್ ಹುಶಾರ್‌ಲಿರಂಡು ಎಣ್ಣುವದ್ ಚಟ್ಟಿಕ್ ಗೊತ್ತಿಂಜತ್. ಅಂದ್ ಬೈಟ್‌ಡೀ ಎಚ್ಚಕ್ ಎಚ್ಚರತ್ ಪಾರಕಾತತೇಂಗಿಯೂ ಒಂದೂ ಬಂದ್‌ಲೆ.

ಪೊಲ್‌ಂಜತಿ ಆಪಕಾಪಕ ಕೋಳಿಕೂಂದನ್ನಕೆ ಸದ್ದ್ ಕೇಟತ್ . ಇದೆನ್ನತ ಸದ್ದ್‌ಂದ್ ಚಟ್ಟಿ ಗೇಂಜ್‌ಟ್ಟತ್. ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪನೂ ಇನ್ನತ ಸದ್ದ್ ಮಾಡುವಾಂದ್ ಪೆರಿಯವು ಎಕ್ಕೊ ಎಣ್ಣ್‌ನದ್ ಗೇನಾಚಿ. ಸದ್ದ್‌ಬಂದ ದಿಕ್ಕ್‌ಕ್ ಕಣ್ಣೆಡ್‌ತ್ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿಯಯೂ ಇರ್‌ಟ್ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್ ಒಂದೂ ಕಂಡ್‌ಲೆ.

ಚನ್ನ ಬೊಳಿ ಬಂದದು ಚಟ್ಟಿ ಅಕ್ಕಲೆ ಸದ್ದ್ ಬಂದಬರಿಕ್ ತಿರಿತ್ ಬೀಪ್‌ಚಿ. ಅಚ್ಚಿಕೆ... ಚಟ್ಟಿ ಅಳ್‌ತಿತಿಂಜ ಬೊಮ್ಮರತ್‌ರಡೀಕೇ ಪಾರಿ ಬುದ್ದತ್ ಬಲ್ಯೋರ್ ಪಾಂಬು...! ಅಳ್‌ತಿಂಜ ಚಟ್ಟಿ ಒಮ್ಮಕೆ ಎದ್ದತ್. ತಾಂಡತ್ತಟ್ಟಿ ಪರ್‌ಂದಂಡ್ ಬಂದಂಡಿಂಜ ಪಾಂಬುಕ್‌ಕ್‌ಟ್ಟತನಕೆ ಬೊಮ್ಮರತ್‌ರ ಸುತ್ತ ಓಡುವಕೂಡ್‌ಚಿ. ಪಾಂಬು ಅವಂಡ ಬಯ್ಯ ದೌತಿಯಂಡ್ ಮರಕ್ ಸುತ್ತುಬಾತ್. ಪಾಂಬುನೇ ನೋಟಿಯಂಡಿಂಜ ಚಟ್ಟಿ ಸಮಯ ನೋಟಿತ್ ತಾಂಡ ಕೈಲಿಂಜ ಒಡಿಕತ್ತಿನ ಅದ್‌ಂಡ ಬೆನ್ನ್‌ಮುರಿಯ ಇಂಜ ಶಕ್ತಿನೆಲ್ಲಾ ಕೂಟಿ ಬೀಜಿ ಕೆತ್ತ್‌ಚಿ. ಕೆತ್ತ್‌ನ

ಉಯಿತ್‌ಕ್ ಪಾಂಬು ದಂಡ್ ತುಂಡಾಯಿತ್ ಪೊಡ್‌ತಿತ್ ಚತ್ತ್ ಬುದ್ದತ್!

ಇಂಞಿನ್ನೇಂಗಿ ಬಕ್ಕುವಾಂದ್ ನೋಟ್‌ಚಿ. ಕಡೇಕ್ ಒಂದೂ ಬರತಿಪ್ಪಕ ಜನಳ ಕೊಲ್ಲುವಯಿಂಜದ್ ಇದೇಂದ್ ಅವಂಗ್ ಆಚಿ. ಚತ್ತ್ ಬುದ್ದ ಪಾಂಬುನ ನಿಪ್ಪ್‌ಕ್‌ಟ್ಟಂಡ್ ಚಟ್ಟಿ ಸೈನ್ಯ ನಿಂದಿತಿಂಜ ಜಾಗಕ್ ಪೊರ್‌ಟತ್. ದೂರತ್ ನಿಂದಂಡ್ ಎನ್ನತಾಪೊ, ಪಾಂಬು ನಂಗಡ ಪಕ್ಕ ಬಂದ್‌ರುವೋಂದ್ ಬೊರ್‌ಂಡಿಯಂಡ್ ಅತ್ತಟ್ಟಿಯೇ ನೋಟಿಯಂಡಿಂಜ ಸೈನ್ಯ, ಒಮ್ಮಕೆ ತಂಗಡ ಎದಿಕೆ ಪಾಂಬುನ ನಿಪ್ಪ್‌ಲ್‌ಟ್ಟಂಡ್ ಬಂದಂಡಿಂಜ ಚಟ್ಟಿನ ಕಂಡಿತ್ ಕೂತ್‌ಟ್ಟಂಡ್ ಬಯ್ಯಕ್ ಬಡ್‌ಚಿ ಕೆಟ್ಟಿ ಓಡಿರ್‌ತ್! ಓಡ್‌ನವು ರಾಜಂಡ ಪಕ್ಕ ಪೋಯಿತ್ ತಂಗ ಕಂಡಾನ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಆ ಕ್‌ಣ್ಣ ಪಾಂಬುನ ನಿಪ್ಪಕ್‌ಟ್ಟಿ ಬಂದಂಡುಂಡ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಅದ್‌ನ ಕೊಂದದ್ ನೇರೆ. ಆ ಪೂ ಬಾಲೆಕಾರ ಪಾಂಬುನ ಕೊಂದ್‌ರ್‌ತಾ? ರಾಜಂಗ್ ಪೆರ್ತ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಚಿ.

ಅಂವ್ವೊ ಎಲ್ಲಿ ಉಂಡ್‌ದ್ ಕಂಡ್‌ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಬಾರೀಂದ್ ಸೈನಿಕಂಗಕ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಇವು ಪುನಾದಿಯ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಪೋಪದು ತಾಳತ್‌ಮನೆ-ಕಾಟಕೇರಿ ಬಟ್ಟೆಲ್ ಚಟ್ಟಿ ಬಂದಂಡಿಂಜತ್. ಕೂಟ್‌ಕ್ ದಾರೂ ಇಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್ ಪೆರ್ತ್ ಸುಸ್ತಾಯಿ ಪೋಯಿತಿಂಜತ್.

ಸೈನಿಕಂಗ ಚಟ್ಟಿನ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಬರಣೆ ರಾಜ ಎಲ್ಲ ಸೈನಿಕಂಗಳ ದಂಡ್‌ಬರಿಲ್ ಸಾಲ್‌ಕ್ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಮಡಿಬಿರ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಪಾರಕಾತಂಡಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿಕ್ ಎತ್ತ್‌ನ ಚಟ್ಟಿ ಸುಸ್ತಾಯಿತ್ ನಿಂದತ್.ರಾಜಂಡ ಎದಿಕೆ ಪೋಪಕೂ ಮಡಿ. ಬೊತ್ತತೆ ಬಾ ಇಲ್ಲಿಕ್‌ಂದ್ ರಾಜ ಕಾಕ್‌ಚಿ. ಮಿಂಞಕ್ ಮೊಟ್ಟ್‌ಟ್ಟಿ ಚಟ್ಟಿ ಪಾಂಬುನ ಮಡಿರ ಮೇಲೆ

ಇಟ್ಟಿತ್ ಕೈಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ನಿಂದತ್.

ಈ ಪೂಬಾಲೆಕಾರಂಡ ಸಾಸಕಂಡ ರಾಜಂಗ್ ಪೆರ್ತ್ ಕುಶಿಯಾಯಿರ್ತ್. ಎನ್ನತೆನ್ನತೋ ಶೂರಂಗ,ಕಾಟತಂತ ಭೀರ್ಯತ್‌ನ ಈ ಕ್ಣ್ಣಾ ಕಾಟಿತ್‌ಂದ್ ಮೆಚ್ಚಿ ಪರ್‌ಂದತ್.

ಅಂವನ ಪಕ್ಕ ಕಾಕ್‌ನ ರಾಜ, ನೀಡ ಸಾಸ ನಾಕ್ ಪುಡ್‌ಚಿತ್. ನೀಕ್ ಎನ್ನತ ಬೋಂಡುವೊ ನಾನ್ ತಪ್ಪಿಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಎನ್ನತೇಂಗಿ ಬಲ್ಯಮೊದ ಕೇಕೂಂದ್ ರಾಜ ಗೇನಮಾಡ್‌ಚಿ. ಆಚೇಂಗಿ ಚಟ್ಟಿ ನಾಕ್ ಕುಡಿಪಕ್ ಬೋಂಡೂಂಡ್ ಎಣ್ಣುವದು ಈ ಕ್ಣ್ಣಂಡ ಮುಗ್ಧತೆನ ಕಂಡ ರಾಜಂಗ್ ಇಂಞಚ್ಚಕೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಚಿ. ಅವಂಗ್ ಬೋಂಡಿಯಚ್ಚಕ್ ಪಾಲ್ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಚಿಟ್ಟತ್ ಕುಡ್‌ಪುಚಿಟ್ಟತ್. ಅವಂಡ ಸಾಸಕ್ ಪೊನ್ನರ ಒಡಿಕತ್ತಿನೊ, ಅರಮನೆ ತೋಟತ್‌ರ ಬಂಟೋಡಿ ಭೂಮಿನೊ "ಧರ್ಮಧಾರೆ" ಯಾಯಿತ್ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಈ ಪೊನ್ನ್‌ರ ಒಡಿಕತ್ತಿಲ್ ರಾಜಂಡ ಮುಂದ್ರೆ ಇಂಜತ್.

ಚಟ್ಟಿರ ಸಾಸತ್‌ನುಂಡ್ ಅವನ ಪಡೆಯಾಳಿಯಾಯಿತ್ ಸೈನಕ್ ಕೂಟಿಯಂಡತ್. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಸ ಕಾಟಿತ್ ಪೆದ ಪೋಯಿತ್ ಮಿಂಞಕ್ ಬಾತ್. ಚಟ್ಟಿ ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಎಲ್ಲಾರ್‌ಕೂ ಓರ್ ಅಭಿಮಾನ.

ಅಕ್ಕರಾಜ ಚಿಕ್ಕ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರ, ಚೆರಿಯಕ್ಣ್ಣ. ಅವಂಗ್ ಗುರಿವಿದ್ಯೆ ಪಡಿಪ್‌ಚಿಡುವ ಸಮಯ ಬಂದಾನಗುಂಡ್ ನಲ್ಲ ಗುರಿಉಳ್ಳ ನಲ್ಲ ಶೂರಂಗಡಲ್ಲಿ ದಾರ್ ಪಡ್‌ಪ್‌ಚಿಡುವಿರಾಂದ್ ಕೇಟತ್. ರಾಜಂಡ ಮೋವಂಗ್ ಗುರಿಪಡ್‌ಪುಚಿಡುವದ್ ಅಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭವೊಂದು ಆಯಿಂತಿಜ್‌ಲೆ. ಅಕ್ಕ ಚಟ್ಟಿ ನಾನ್ ಪಡ್‌ಪುಚುಡುವೀಂದ್ ಮಿಂಞಕ್ ಬಾತ್. ಪೆದಪೋಯಿತಿಂಜ ಶೂರ ಚಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕ್‌ಕ್ ರಾಜ ಕುಶಿಲ್ ಒತ್ತಂಡತ್.

ಯುವರಾಜಂಗ್ ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ಬಡವಪುಳಿನ ಕೊಡಿಕ್

ಕನ್‌ಚಿತ್ ಒಂಟಿ ಉಂಡೆಲ್ ಬೊಡಿಬೆಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಪಡ್‌ಪುಚಿಟ್ಟಿತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಚೋರಂಗೆಕ್ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಆಖೀರಿಕ್ ಕುಪ್ಪಿರ ಮೀದ ಗೋಲಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಬೊಡಿ ಬೆಪ್ಪಕ್ ಪಡ್‌ಪುಚಿಟ್ಟತ್. ಅಕ್ಕ ಶೂರ ಚಟ್ಟಿಕ್ ಗುರಿಕಾರ ಚಟ್ಟಿಂದ್ ಪೆದಬಾತ್.

ಇನ್ನನೆ ರಾಜಂಡ ಚಾಕ್ರಿನ ನಂಬಿಗೆಲ್ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜ ಚಟ್ಟಿ ಪೆರ್ತ್‌ಸಾಸತ್‌ರ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ನ ಮಾಡಿತ್ ಪೆದ ಪೋನಾಂಗ್ ರಾಜ"ವೀರ'ಂದ್ ಬಿರ್‌ದ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಅರಮನೆರ ಮಿಂಞಲ್ (ಇಕ್ಕದಂಡ್ ಕುದ್‌ರೆ ಉಳ್ಳಲ್ಲಿ) ಚಟ್ಟಿರ ಪೆದ ಕೆತ್ತ್‌ಚಿಟ್ಟತ್.

ಅಕ್ಕ ಚಟ್ಟಿ ಕುಡಿಯಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಗಾಳಿಬೀಡ್ ಮಾಂಞಂಗಾಡ್ ಕನ್ನಿಕೊಡಿಮಲೆರ ಕುರ್ತುಕುಡಿಯನೂ ಕೂಡಿ ಶೂರಂಗಳಾಯಿತಿಂಜತ್. ಇವು ದಂಡಾಳು ಎನ್ನತ ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಕೆಲಸ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ ನಂಬಿಗೆಲ್ ಮಾಡಿ ನೀಸುವಯಿಂಜತ್.

ಅಲ್ಲಿಂಜ ರಾಜಂಡ ಕಾಲತೀಂದಿತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ಕಾರ ಬಂದಂಡಿಂಜ ಕಾಲ. ಅಕ್ಕ ಅಮರ ಸುಳ್ಯಕಾಟ್‌ಕಾಯಿ ಪಡೆ ನಡ್‌ಂದತ್. ಅಕ್ಕ ಗುಡ್ಡೆಮನೆ ಅಪ್ಪಯ್ಯಂಡ ಕೈರಡಿಲ್ ಸುಮಾರ್ ಅರ್‌ವದ್ ಜನ ಪಡೆಕ್ ಪೋನಲ್ಲಿ ಅದತ್ ಚಟ್ಟಿಕುಡಿಯನೂ ಒಬ್ಬೊ. ಆ ಪಡೆಲ್ ಬದ್‌ಕಿತ್ ಬಂದಿಯೇ ಮೂಂದಾಳ್ ಮಾತ್ರ. ಅದತ್ ಚಟ್ಟಿಯೂ ಒಬ್ಬೊ.

ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ಕಾರ ಕೊಡ್‌ಗ್ ರಾಜನ ಪುಡ್‌ಚತ್. ಅಕ್ಕ ಚಟ್ಟಿಪಿಂಞ ಚನ್ನಜನಳ ಕೈಕ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಲೆ. ಬಯ್ಯಂಜಿ ಕೆಲವು ಜನ ಇಯಂಗಳ ಉಪಾಯತ್ 'ನಿಂಗಡ ಕೂಡ ಬ್ರಟಿಷ್‌ಕಾರ ತಕ್ಕ್‌ಪರಿಯುವಲೊ'ಂದ್ ಭಾಗಮಂಡಲ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮಕ್ ಕೂಟಿ ಪೋಚಿ. ಅಕ್ಕ ಇಯಂಗಳ ಬ್ರಿಟಷ್‌ಕಾರ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡ್‌ತತ್‌ಲೊ.

ಈ ಕಥೆನ ಎಣ್ಣ್‌ನವು ಕುಯ್ಯಂಗೇರಿ ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಕೆ.ಎ.ಕುಂಞಪ್ಪ(ತಮ್ಮಿ) ಪಿಂಞ ಕೂಟ್‌ಕಾರ. ಇವು ಈ ಕಥೆನ ಎಣ್ಣುವಕ

ನಂಗಡ ಒಕ್ಕತ್‌ಪುಟ್ಟ್‌ನ ವೀರ ಎಣ್ಣುವೊ ಅಭಿಮಾನ ದುಂಬಿತ್ ಉಕ್ಕುವೊಯಿಂಜತ್. ಇಕ್ಕಲೂ ಕೂಡ ಆ ಒಕ್ಕಾಂದ್ ಕೇಟತೇಂಗಿ ರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್ ಚಟ್ಟಿಕುಡಿಯಂಡ ಪೆದ ಕೇಟಿತುಳ್ಳಿರಾ, ಆ ಕುಯ್ಯಂಗೇರಿ ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕಕಾರಂದ್ ಇವು ಎಣ್ಣುವ.

ಇವು ಪಾಡುವೊ ಪಾಟ್‌ಲ್ ಕೂಡಿ ವೀರ ಚಟ್ಟಿರ ವಿವರಣೆನ ಕಾಂಗಲು. ಮಲೆರ ಚಾಯಿನ ವರ್ಣಿಚಿಡುವೊ ಪಾಟ್‌ಲ್

ಕುಯ್ಯಂಗೇರಿ ಕೊಮ್ಮ ಪೋಯಿ
ಚೀಂಗೆ ಕೊಚ್ಚೆ ಮೊಟ್ಟೆನೋಟಿ
ನಾಪತ್ತೆಟ್ಟ್ ಕಲ್ಲ್ ನೋಟಿ
ವೀರಚಟ್ಟಿರ ಬೂಡ್ ನೋಟಿ
ಅವನೆ ನಂಗಡ ವೀರಲೊ

....

ಇನ್ನನೆ ವೀರ ಚಟ್ಟಿರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಟ್‌ನಾನ ಕಾಂಗಲೂ.

ರಾಜ ಚಟ್ಟಿಕ್ ಕೊಡ್‌ತ ಪೊನ್ನ್‌ರ ಒಡಿಕತ್ತಿ ಇಕ್ಕಲೂ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಉಂಡ್. ಪಂಡ್ ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕಡಲ್ಲಿ ದಂಡ್‌ಭಾಗ ಆನಾನಗುಂಡ್ ಆ ಕತ್ತಿ ಕಾಂಗತಾಯಿತ್. ದಂಡ್ ಒಕ್ಕ ಒಂದಾಚೇಂಗಿ ಪುನೊ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ವ ಎಣ್ಣುವದ್ ಅಯಿಂಗಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಸಂಪಾಜೆರ ಪಕ್ಕ ರಾಜ ಚಟ್ಟಿ ಕುಡಿಯಂಗ್ ಧರ್ಮಧಾರೆಯಾಯಿತ್ ಕೊಡ್‌ತ ಜಾಗ ಇಂಜತ್.

ಆಚೇಂಗಿ ಅಕ್ಕ ಕುಡಿಯ ತೋಟ, ತೊಡಿಯ,ಕೃಷಿಕ್ ದೂರ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್ ದಾರೂ ಅತ್ತಟಿ ಪೋಯಿಲೆ. ಇದ್‌ನಗುಂಡ್ ಆ ಜಾಗ ಕೈ ತಪ್ಪಿ ಪೊಚೀಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಇವು ಎಣ್ಣ್‌ನ ಪಾಂಬ್‌ರ ಕಥೆರ ವಿವರ ಎಳ್‌ತ್ತ್‌ಲ್ ದಾಖಲಾನದ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಲ್ಲೇಂಗಿಯೂ, ರಾಜಂಡ ಕಾಲತ್

ವೀರಚಟ್ಟಿರ ಸಾಸ ಬಾಯಿತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಪಂಡೆತಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಇಂಜತ್.

1. ಚಟ್ಟಿನ ಇವು ಕೆಂಗುಡಿಯಂಡ ಮೋಂವೊಂದ್ ಎಣ್ಣುವ

14-2-1996ಲ್ ಸುಳ್ಯತ್ ನಡ್‌ಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಪಿಂಞ ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಗೌಡ ಸಮ್ಮೇಳನತ್ ಪೊರ ಕೊಂಡ್ ಬಂದ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ'ವೀಳ್ಯ' ತ್ ಎನ್. ಎಸ್. ದೇವಿಪ್ರಸಾದ್ ಅವು ಎಳ್‌ದ್‌ನ 'ಗೌಡರು ಮರೆಸಿದ ವೀರಶ್ರೀ' ಎಣ್ಣುವೊ ಲೇಖನತ್ ಚಟ್ಟಿ ಕುಡಿಯಂಡ ಚನ್ನ ವಿವರಣೆ ಕಂಡ್‌ಬಪ್ಪ.

ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ಕಾರ ಬಂದಿತಿಪ್ಪಕ ನಡ್‌ಂದ ದಂಗೆಲ್ ಬಂಡಾಯಕಾರಳ ಬೋಪು ದಿವಾನ ಅಡ್‌ಕುವಕ್ ಪೋಪಕ ಸಂಪಾಜೆರ ಪಕ್ಕ ಕಾಡ್‌ಲ್ 'ಮೂವರು ದಿವಾನನಿಗಿಂತ ತುಸು ಮುಂದೆ ಆತನ ದಾರಿಯ ಅಪಾಯ ನಿವಾರಿಸುತ್ತಾ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಚಟ್ಟಿ ಕುಡಿಯ ಬೋಪುವನ್ನು ಕಂಡಲ್ಲೇ ಗುಂಡಿಕ್ಕಿ ಕೊಲ್ಲುವುದಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಆತ ಮಲೆ ಕುಡಿಯರ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗರಾಜನಿಗೆ ಕೋವಿ ವಿದ್ಯೆ ಗುರುವಾಗಿದ್ದು, ಆತನ ಆಪ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಈತನು ಹಾರುತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗುರಿ ಹೊಡೆದಿದ್ದ ಎಂಬ ವದಂತಿ ಇದೆಯೆ'ಂದ್ ಎಳ್‌ದಿತ್.

ಬಯ್ಯಂಜಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ಕಾರಕ್ ಚಟ್ಟಿ ಕುಡಿಯನೊ ಚನ್ನಂಗಾಳ್‌ನ ಭಾಗಮಂಡಲತ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಪುಡ್‌ಚಿಕೊಡ್‌ತತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ.ಅಲ್ಲತೆ ಎನ್.ಯು. ನಾಚಪ್ಪ ಅವು 1995 ಲ್ ಆಂದೋಲನ ಕೊಡಗು ಆವೃತಿಲ್ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಎಳ್‌ದ್‌ನ ಲೇಖನತ್ '1837 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧದ ಅಮರ ಸುಳ್ಯ ಕಾಟ್‌ಕಾಯಿ ದಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪರಾಕ್ರಮಿ ಕುಡಿಯರು ಹೋರಾಡಿದ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ಚಟ್ಟಿ

ಕುಡಿಯ ಹಾಗೂ ಕುರ್ತುಕುಡಿಯ ಎಂಬ ಈ ಇಬ್ಬರು ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಟ್ಟಿ ಕುಡಿಯನಂತೂ ಹಾರುವ ಹಕ್ಕಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಬಾಣ ಬಿಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣನಾಗಿದ್ದ ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ' ಂದ್ ಎಳ್‌ದಿತ್. ಅಲ್ಲಾತೆ ಚಟ್ಟಿ ಕುಡಿಯಂಡ ಕೂಡೆ ಅಂದ್ ಗಾಳಬೀಡ್ ಕಡ್‌ಮಕಲ್ಲ್‌ರ ಕುತ್ರ್ ಕುಡಿಯು ಕೂಡ ರಾಜಂಡ ಸೈನ್ಯತ್ ಬಲ್ಯ ವೀರ ಆಯಿತಿಂಜತ್‌ಂದ್‌ಎಣ್ಣುವ.

ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬೀರಂಡ ಕಥೆ

ಕಕ್ಕಬ್ಬೆ ಯವಕಪಾಡಿ ನಾಲಡಿ ಕುಂದ್‌ರ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕಡ ಬೀರ ಅಪ್ಪಚ. ಈ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕಕ್ ಕೂಡತೆ ಪೋಚೆಂಗಿಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣ್‌ಮನಸ್ಥಾನಕ್ ನಿಂದಿತ್ ಕೇಳಿಪೋನಾಂಗಾಯಿತ್ ಒಕ್ಕಕಾರ ಅಪ್ಪಚನ ತಾಂಡ ಬೀರನಾಯಿತ್ ಒತ್ತ್ಂಡ್, ಇಕ್ಕಲು ಕೂಡಿ ಕಾಲೋರಾಂಡೆಕೋರಮ್ಮ ಕುಂದ್ ಮಲೆಲ್ ಎಲ್ಲಾರೂ ಕೂಡಿತ್ ಬೀರಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಇದ್ ಇಯಂಗಡ ಕಾಲತ್‌ರ ಬಲ್ಯನಮ್ಮೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬೀರಂಗ್ ಪಂದಿ ಅರ್‌ಪ. ಎಲ್ಲಾರೂ ಕೂಡಿತ್ ಮೀದಿಬೆಪ್ಪದಲ್ಲತೆ ಬೀರ ತಿರೋಳಕಾರಂಡ ಮೇಲ್ ವರ್‌ಂದಿತ್ ಜನಕ್ ಅನುವಾದ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಈ ಒಕ್ಕ ಇದೇ ದಿನ ತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಒನ್ನಾಂದೆಕ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಚೌಂಡಿಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ದೇವಕ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ಬೂವಕ ಏದೇ ವಲಸ್ ಮಾಡುವನ್ನಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ಚೌಂಡಿಕ್ ಕೊಡ್‌ತದೂ ಕೆಟ್ಟ್ ಪೊಳಿಯುವ.

ಇಯಂಗಡ ಮೂಲ ನೆಲೆಕ್ ಪೋಪದ್ ಒರ್ ಸಾಸವೇ ಸರಿ. ಸುಲಭತ್ ಪೋಯಿತ್ ಬಪ್ಪಿಂದ್ ಪೋನವು ಅಭ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಅಂತಯಿಂಗಡ ಪಾಡ್ ನೋಟುವ ಕಯ್ಯವಕ್ಕಿಲ್ಲೆ.

ಕಕ್ಕಬ್ಬೆಂಜಿ ಯವಕಪಾಡಿ ಅರಮನೆಕಾಲೆ ತಡಿಯಂಡ ಮೋಳು ಕುಂದ್‌ಕಾಲೆ ಪತ್ತ್ಂಡು. ಕೊಡಗ್‌ಲೇ ಬಲ್ಯಕುಂದ್ ತಡಿಯಂಡ ಮೋಳು. ಈ ಕುಂದ್‌ರ ಸರಿ ಮಧ್ಯಕಡ್‌ಂದಿತ್ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಭಾಗಕ್ ಎತ್ತ್‌ನದು ಅದ್‌ಂಡ ಇಂಞ್ಞೋರ್ ಬರಿಕ್ ಇಳಿಯಂಡು. ಪುನ ಅಡಿಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವೊ ಕುಂದ್‌ನ ಪತ್ತಿತ್ ಪುನೊ ಇಳಿಯಂಡು. ಆನೆ ಪೋನದೇ ಬಟ್ಟೆ ಎಣ್ಣುವನ್ನನೆಕೆ ಮುಂಡೆಕುಂಜಿ ಎತ್ತರಕ್ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಮೊದೆ ಪಿಲ್ಲ್‌ರೊಳಿಯ ನಡ್‌ಂದದೇ ಬಟ್ಟೆ. ಇನ್ನನೆ ಇಳ್‌ಂಜಿ ಪತ್ತಿತ್

ಕೇರಳತ್‌ರ ಪಕ್ಕಪಕ್ಕ, ತಡಿಯಂಡ ಮೋಳುರ ಸೆರಿ ಬೆಂಬರತ ಬರಿಕ್ ಎತ್ತ್‌ಚೇಂಗಿ ಇಯಂಗಡ ಆದಿನೆಲೆ ಕಾಂಗಲು. ಇಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕ ದಾರೂ ವಾಸ ಇಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್ ಪಳಿಯ ಗುರುಮನೆರ ತಟ್ಟ್‌ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳೊ. ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಬುದ್ದಿತ್ ಕಾಂಗತಾಯಿ ಪೋಯಿತ್. ಇದ್ಂಡ ಸುತ್ತ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಚನ್ನ ಜನ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೊಳ್‌ತಿಯಂಡಿತ್. ಇಲ್ಲಿಕ್ ಏಲ ಕೊಯ್ಯುವಕ್ ವಾರಾಂಡೆಕೋರಮ ಬಪ್ಪದ್ ಬುಟ್ಟತೇಂಗಿ ಇಂಞಿ ಬಪ್ಪ ಬೀರಂಗ್, ಮಲೆತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಪಿಂಞ ಚೌಂಡಿಕ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ್.

ಇಲ್ಲಿಕ್ ಬಪ್ಪಕ್ ಪಕ್ಕತೆಲ್ಲಿಯೂ ಮನೆಯಾಡ್ ನೀರಾಡ್ ಕ್‌ಟ್ಟುಲೆ. ಇಲ್ಲಿಂಜ ಒಕ್ಕಕಾರ ಕುಂದ್ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ಅರಮನೆರ ಕೊಡಿಯತ ಜಾಗತ್‌ರ ಕುಂದ್‌ಕ್ ಬಂದಿತ್ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸ ಉಂಡ್. ಚನ್ನ ಜನಕ್ ಪೈಸಾರಿ ಜಾಗ ಕ್‌ಟ್ಟಿತ್. ಬಾಕಿ ಉಳ್ಳವು ತೋಟ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡೇಂಗಿಯೂ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಕಾರ ಅದ್‌ನೆಲ್ಲ ರಿಸರ್ವ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಂದ್ ಬೇಲಿ, ತಂತಿ ಇಟ್ಟಿತ್. ಅದ್ಂಡ ಒಳ್‌ಲೆ ಇವು ಬದ್‌ಕಿಯಂಡುಂಡ್.

ಇಯಂಗಡ ಆದಿನೆಲೆಕ್ ಮಾದರಿತ್‌ರಯಿಂಗಕ್ ಬಪ್ಪ ಕಯ್ಯುಲೆ. ದಾರೂ ಇಲ್ಲತ ಕುಂದ್‌ಲ್ ನಡ್‌ಪಾನ ಗೇನಮಾಡಿ. ಪಿಲ್ಲ್‌ರೊಳಿಯ ಇಪ್ಪ ತರಾವರಿ ಪಾಂಬು, ಚೇಳ್, ಗೊದ್ದ, ಮುಳ್ಳ್‌ಪಂದಿ, ಕಾಡಾನೆ, ನರಿ, ಇನ್ನತಾನೆಲ್ಲ ಕಂಡಿತ್ ದಾಟಿಯಂಡ್ ಪೋಂಡು.ಪೋಪಕ ಕೆಲ ಬಯಿಚತೇಂಗಿಯೂ, ಕುಡಿಪಕಾಚೇಂಗಿಯೂ ದುಂಬ ನೇತಿಯಂಡ್ ಪೋಪ ಕಯ್ಯಲೆ. ತಂಗಡ ತಡಿನ ನೇತಿಯಂಡ್ ಪೋಪದೆ ಕಷ್ಟ. ಅನ್ನತಲ್ಲಿ ಈ ಕುಡಿಯ ದಂಡಾಳೀ ಕುಂದ್‌ರ ಅಡಿಂಜ ನಮ್ಮೆಲ್ ಅರ್‌ಪಕ್ ಬಲ್ಯ ಬಲ್ಯ ಪಂದಿನ ನೇತಿಯಂಡ್ ಪೋಪ. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಕ್ ಕಡಾಯ, ಪಾತ್ರ ನೇತಿಯಂಡ್ ಪೋಪ. ಇಯಂಗಡ ಸಾಸತ್‌ನ

ನೇರಾಯಿತೂ ಮೆಚ್ಚೋಂಡು.

ನಂಗ ನಮ್ಮೆಕ್ ಇಯಂಗಡ ಕೂಡೆ ಪೋಪಕ ಪಟ್ಟ್ ಪಾಡ್ ಎಣ್ಣುವ ಕಯ್ಯತದ್. ಕುಡಿಪಕ್, ನೀರ್ ತಿಂಬಕ್ ಬಿಸ್ಕೆಟ್, ಟೇಪ್‌ರೆಕಾರ್ಡ್, ಕ್ಯಾಮರ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಯಿತ್ ಎತ್ತಣೆ ನಡುಬುದ್ದ್‌ಪೋಪದೊಂದ್ ಬಾಕಿ.

ಇಲ್ಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗತ್ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕಕಾರ,ಬೆಂದು ಚಂಜದಿಯ ಒನ್ನಾಂದೆಕ್ ಮುಪ್ಪಡೆ ಬಂದಿತ್ ಕೂಡುವ. ಕೆರ್‌ತಿತ್, ಒಡ್‌ಕಿತ್, ಚಪ್ಪರ ಇಟ್ಟಿತ್, ಚಾಣವುಕ್ಕುವ. ಪಿತ್ಯಾಂದೆಕ್ ಬೋಂಡಿಯಾನೆಲ್ಲ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿ ಬೆಚ್ಚವ. ಪಟ್ಟಣಿಕಾರ ಶುದ್ದತ್ ಇಂಜಿತ್, ದೇವಕಾರ್ಯಕ್ ಬೋಂಡಿಯಾನನೆಲ್ಲ ಮಾಡುವ. ಅದ್‌ಂಗುಂಜಿ ಚನ್ನ ದಿನಕ್ ಮಿಂಞ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಕೂವತ್‌ನ ತೊಕ್ಕಿತ್ ಶುದ್ದ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪ.

ಬೈಟ್ ಆದಿ ನೆಲೆರ ಪಕ್ಕತೆ ಉಳ್ಳೋ ಚೌಂಡಿ ನೆಲೆಲ್ ಕೋಳೀ ಅರ್‌ಪ. ಅಲ್ಲತೆ ತಪ್ಪಡ್‌ಕ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ದೇವಕ್ ಕಳ್ಳ್ ಮೀದಿಬೆಪ್ಪ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಎಲ್ಲರೂ ಒಕ್ಕಚೆ ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪ.

ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಬಲ್ಯನಮ್ಮೆ. ಬೊರಿ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕಕಾರ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲತೆ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಒಕ್ಕಕಾರ, ಊರ್‌ಕಾರ, ಬೆಂದು ಚಾಚೆಯ ಬಂದ್‌ಕೂಡುವ. ಪೆರ್‌ಜನ ತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್, ಬೀರಂಗ್ ಪರಕೆ ಬುಟ್ಟ ಕೋಳಿ, ಪಂದಿನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಪೊಲಾಕ ನೆಲೆಂಜ ಇಂಞೋರ್ ಬರಿಲುಳ್ಳೊ ತಮ್ಮಚ್ಚಂಡ ನೆಲೆಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಕೋಳಿ ಅರ್‌ತಿತ್ ಬಪ್ಪ. ಮಜ್ಜಣತ್‌ರ ಮೀದ ಬೀರಂಗ್ ಪಂದಿ ಅರ್‌ತಿತ್ ಬೈಟ್ ಅವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಡ್‌ಗೆ ಮಾಡಿತ್ ಉಂಡಿತ್, ಪಾಡಿತ್, ಕಳ್‌ಚಿತ್, ತೆಳ್‌ಚಿತ್ ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಪಿರಿಯುವ. ಇಂಞಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡುವೊ ಬಪ್ಪಕಾಲತ್‌ರ ನಮ್ಮೆಲ್.

ಬೀರಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ ಬೀರ ತಿರೋಳಕಾರಂಡ ಮೇಲ್‌ಲ್ ದರ್ಶನ ಬಪ್ಪ. ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಎನ್ನೇಂಗಿ ತೊಂದರೆ, ಜಗಳ, ಬಕ್ಕಣ, ಕಷ್ಟ, ಕಾಯಿಲ ಉಂಡೇಂಗಿ ಬೀರಂಡ ಮಿಂಞತ್ ಎಣ್ಣಿತ್ ಪರಿಹಾರ ಕೇಪ. ಮಿಂಞ ಈ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ದೇವ ವರಿಯುವೊ ಇಂಜತ್ . ಅವು ಇಲ್ಲತಾನ ಪಿಂಞ ಇಕ್ಕ ಕೆದಮುಳ್ಳೂರ್‌ರ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಬಪ್ಪ.

ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬೀರ

ಪಂಡ್ ಕಾಲ ಅದ್. ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕತಿಂಜ ಪರಶಿವಂಡ ತೊಡೆಂಜಿ ಜಿಡ್ಡ್ ಜಾರಿತ್ ಭೂಲೋಕತ್ ಪನೆ ಮರತ್‌ರ ಕೊಡಿಕ್ ಬುದ್ದತ್. ಇನ್ನನೆ ಬುದ್ದ ಜಿಡ್ಡ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ದಂಡ್ ಜೀವ ಆಯಿತ್ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣಾಯಿತ್ ರೂಪ ಎಡ್‌ತತ್. ಇವೇ ಕುಡಿಯಡ ಮೂಲ ಪುರುಷಂಗಾಂದ್ ಇವು ನಂಬುವ. (ಅಯಿಂಗಳ ಕರಿಂಗಣ್ಣ ದಂಪತಿಯಾಂದ್ ಇಕ್ಕತ್‌ರವು ಎಣ್ಣುವ) ಇಯಂಗಕ್ ಉಂಬಕ್ ಕೂಳ್, ನಿಪ್ಪಕ್ ಮನೆ ಆ ಪನೆ ಮರವೇ ಆಯಿತಿಂಜತ್.

ಇನ್ನನೆ ಇಪ್ಪಕ, ಒನ್ನಾಂದ್ ಎವ್ವ ಮಕ್ಕ ದೇಬುವ ಇವು ವಾಸಯಿಂಜ ಪನೆಮರತ್‌ರ ಜಾಗಕಾಲೆ ಬಾತ್. [ಇದ್ ಕಕ್ಕಬ್ಬೆರ ನಾಲಡಿ ಕಂದ್‌ರ ಬರಿ]ಇವು ಬರಣೆ ಬೈಟಾಯಿ ಪೋಯಿತಿಂಜತ್. ಅವು ಅಲ್ಲಿ ಒಳಿವಕ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಆಚೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಕ್ ಕುಳಿಪಕ್ ನೀರ್, ಪೂಜೆಕ್ ಪೂವ್, ಉಂಬಕ್ ಕೂಳ್ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಅದೇ ನೇರಕ್ ಇಯಂಗಳ ಕಂಡ ಕರಿಂಗಣ್ಣ ಎವ್ವ ಮಕ್ಕ ದೇಬುವಳ ಕಂಡಿತ್ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಬಾತ್. ಅಕ್ಕಣೆ ದೇವ ಇಲ್ಲಿ ಉಂಬಕ್ ಕೂಳಿಲ್ಲೆ, ಕುಳಿಪಕ್ ನೀರಿಲ್ಲೆ, ಪೂಜೆಕ್ ಪೂವಿಲ್ಲೆಂದ್ ಎಣ್ಣಣೆ, ಬಂದ ಬೆಂದುವಳ ಕುಶಿ ಪಡ್‌ತುವದ್ ನಾಡ ಕೆಲಸಾಂದ್ ಅರ್‌ಂಜ ಕರಿಂಗಣ್ಣ ದಂಪತಿಯ ಇದ್‌ನೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವಾಂದ್ ಒತ್ತ್‌ಂಡತ್.

ಇಕ್ಕ ಎನ್ನ್ ಮಾಡುವೊಂದ್ ಬೇರ ಪುಡ್‌ಚ ಕರಿಂಗಣ್ಣ ದೇವಳ ಬೋಡ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕಣೆ ದೇವ ನೀ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಮರತ್‌ಲೇ ತಿತ್ತಿಲ್ಲತೆ ಕೂಳಾಪ, ನೀರಿಲ್ಲತೆ ಪಾಲಾಪ, ಪೂವಿಲ್ಲತೆ ಪಣ್ಣಾಪಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಇಂದೂ ಕೂಡ ಪನೆ ಮರ್‌ತ್‌ಲ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ರ ಕೂಡೆ ತಿತ್ತಿಲ್ಲತೆ ಕೂಳಾಪ, ನೀರಿಲ್ಲತೆ ಪಾಲಾಪ (ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್),ಪೂವಿಲ್ಲತೆ ಪಣ್ಣಾಪ. ಕರಿಂಗಣ್ಣ

ಪಾಲ್‌ಂದ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ನೋ, ಕೂಳ್‌ಂದ್ ಅದ್‌ಂಡ ಕೂಳ್‌ನೋ, ಪೂಜೆಕ್ ಅದ್‌ಂಡ ಪಣ್ಣ್‌ನೋ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಇದ್‌ನ ದೇವಡ ಕೂಡ ಇಂಜ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆರ ಕೂಟ್‌ಲಿಂಜ ಚೌಂಡಿ ಪಾಲ್‌ಂದ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಕುಡ್‌ಚತ್. ಇಂದೂ ಕೂಡ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆರ ನಮ್ಮೆಕ್ ತಪ್ಪತೆ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕಕಾರ ಕರುವತ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ನ ತಪ್ಪತೆ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಆಚೇಂಗಿ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಪಾಲ್‌ಂದ್, ಪೂವಿಲ್ಲತೆ ಪಣ್ಣ್‌ನ ಚೌಂಡಿಕ್ ಕೊಡ್‌ತಾಂಗ್ ಚೆಡಿ ಬಂದ ದೇವಿ, ತಿಂದಕ ಕೆಲ ಬೇವು, ಕುಡಿಚಕ ಮಂಡೆ ಬೇವುಂದ್ ಶಾಪ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಪನೆರ ಕಳ್ಳ್ ಕಾರ ಆಚಿ. ಕಳ್ಳ್ ಚೊಕ್ಕುವಕಾಚೇಂದ್ ಇವು ಎಣ್ಣುವ.

ಅಲ್ಲಿಂಜ ದೇವ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಳಿವ. ಅಕ್ಕಣೆ ನರ ಮನಸ ಕರಿಂಗಣ್ಣಂಗ್ ದೇವಿರ ಮೇಲೆ ಆಸೆ ಬುದ್ದತ್. ಮೆಲ್ಲೆ ದೇವಿನ ತ್‌ಲೇಂಡುವಕ್ ಪೋಚಿ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಚೆಡಿ ಬಂದ ದೇವಿ,

'ಏ ನೀಚ. ಏದ್‌ನ ಕುಡಿಚಿತ್ ಬಂದಿಯೋ, ಏದ್‌ನ ಗೇನ ಮಾಡಿತ್ ನಾಡ ಪಕ್ಕ ಬಂದಿಯೋ ಅದ್‌ಲೇ ನೀಕ್ ಚಾವ್ ಬರಡ್‌ೕಂದ್ ಶಾಪ ಕೊಡ್‌ತತ್.

ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಬೊತ್ತಿತ್ ಬೊರ್‌ಂಡ್‌ನ ಕರಿಂಗಣ್ಣ ಅಡ್ಡ ಬುದ್ದಿತ್' ದಮ್ಮಯ್ಯ, ಈ ಶಾಪ ನಾಕ್ ತರತಿ. ಬೋರೆ ಏದೇಂಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ತಾರಿ ಅದ್‌ನ ಅನುಭವಿಚಿಡುವಿಂ'ದ್ ಬೋಡ್‌ಚಿ. ಕರಿಂಗಣ್ಣಂಡ ಪೊಣ್ಣು ಬೊತ್ತಿತ್ 'ದೇವಿಯೇ ಶಾಪ ಇಡತೆ ಬೋರೆ ಎಂತ ಎಣ್ಣ್‌ವಿರೋ ಅದ್‌ನ ಕೇಪ ದಮ್ಮಯ್ಯ' ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಅಕ್ಕ ದೇವಿ, 'ಇಟ್ಟ ಶಾಪ ತಪ್ಪುಲೆ. ಆಚೇಂಗಿ ನಿಂಗ ಕೂಳ್ ನೀರ್ ತಂದಿತ್ ಬೆಂದುನ ಕಂಡಿರ. ಇನ್ನನೇ ಮಿಂಞಕೂ ಇಲ್ಲಿಕ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಗಳ ತಕ್ಕಾರ ಮಾಡಿ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಶಾಪ ನೀಕ್ ತಟ್ಟುಲೆ. ಮಿಂಞಕ್ ನೀಡ ಒಕ್ಕತ್ ಆಸ್ತಿಕ್ ಅಲ್‌ಂದಿತ್ ತಂತ್ರ ಮಂತ್ರ

ಪಡ್‌ಚಿತ್, ಆರತೋರ ಪೊಣ್ಣ್ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಏಳನೆ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ಪಚ್ಚಡಕ್ ಕೆಟ್ಟುವಕ್ ಬಂದಲ್ಲಿ, ಅದಿ ಮದಿಯಾನ ಕಳಿ ಕಳಿಪವಂಗ್ ಇಂದ್‌ಟ್ಟ ಶಾಪ ತಟ್ಟು' ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಅವು ನೀಡ ಒಕ್ಕಡ ಬೀರ ನಾಯಿತ್ ಒಕ್ಕಡ ಕೂಡೆ ಎಂದಿಕೂ ಇಪ್ಪಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಇದ್ ನುಂಡ್ ಕುಶಿಯಾನ ಕರಿಂಗಣ್ಣ್ ಪನೆ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಒಟ್ಟಿ ಮಾಡಿತ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಅಕ್ಕ ದೇವ ಇಂಞಿ ಮಿಂಞಕ್ ಇಲ್ಲಿಕ್ ಬಪ್ಪವು ಪುದಿಯಕ್ಕಿ ನೆಲ್ಲ್ ಎಡ್‌ತ ಬಪ್ಪನ್ನೆಕೆ ಆಡ್. ನಿಂಗ ನೆಲ್ಲ್‌ನ ಕುಟ್ಟಿತ್ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡೀಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಇಂದೆಕೂ ಇಲ್ಲಿಕ್ ಬಪ್ಪವು ನೆಲ್ಲ್ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪ. ಇಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಪೊಮ್ಮ್‌ಕ ಆನ ಕುಟ್ಟಿತ್ ಪುದಿಯಕ್ಕಿ ಪಾಯಸ ಮಾಡುವ. ಇಲ್ಲಿಕ್ ಊರ್‌ಂಜಿ ನೆಲ್ಲ್ ಕೊಂಡ ಬಂದಿತ್ ಕುತ್ತಿಕ್ ತೊರ್‌ಂಜಕ ನಲ್ಲ ಬೊಳೆಯಾಪ ಎಣ್ಣುವದ್ ಅಲ್ಲಿಯತ ಜನಡ ನಂಬಿಕೆ.

ಅಂದ್ ಬೈಟ್ ಎವ್ವ ವುಕ್ಕ ದೇಬುವ ಅಲ್ಲಿ ಒಳಿವಕ ಕರಿಂಗಣ್ಣ್‌ನೂ ಪೊಣ್ಣ್ ಅಯಿಂಗಳ ಕುಶಿ ಪಡ್‌ತುವಕ್ ಆಟಾಡುವ. ಇದೇ ಬೊಳಕಾಟ್ ಉಮ್ಮ್‌ತಾಟ್‌ಂದ್ ಅವು ಎಣ್ಣುವ.

ಇನ್ನನೇ ಕಾಲ ಕೈಯಿಂಜಲ್ಲಿ ಕರಿಂಗಣ್ಣ್‌ಂಡ ಮಕ್ಕ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕಾಯಿತ್ ಬೊಳ್‌ಂದ್ ಬಾತ್. ವಾರಾಂಡೆಕೋರಮ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆ ನಮ್ಮೆಕ್ ಇಯಂಡಲ್ಲಿಂಜಿ ತಪ್ಪತೆ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಕೊಂಡ್ ಪೋಪ.

ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬೀರ

ಕಬ್ಬೆಲ್ ಕುಡಿಯಂಗಡ ಒಕ್ಕತ್ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಎಣ್ಣುಂವಂವೊ ಪುಟ್ಟಚಿ. ಇಂವೊ ವೀರ ಶೂರನಾಯಿತಿಂಜತ್. ಚೆರ್‌ಪತಿಂಜೆ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಪಡಿಪಕ್ ಏರ ಇಷ್ಟ ಇಂಜತ್. ಅನ್ನನೆ ಇಪ್ಪಕ ಕಾಳೇಗಾಟ್‌ಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಅಲ್ಲಿ ತಂತ್ರ ಮಂತ್ರ ಪಡಿಪಕ್ ಸುರು ಮಾಡ್‌ಚಿ. ದಿನ

ಪೋನನ್ನಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬಾರಿ ಬಲ್ಯ ಪಡಿಪುಕಾರನಾಯಂಡ್ ಬಾತ್.

ಒನ್ನಾಂದ್ ಇವಂಡ ಗುರು ತಂತ್ರಿ ಅಪ್ಪಚ್ಚನ ಕಾಕಿತ್ ನೀನ್ ಪಡಿಚ ವಿದ್ಯತ್‌ನ ಒಮ್ಮ ಕಾಟ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅಪ್ಪಚ್ಚ ತಾಂಡ ಕೈಲಿಂಜ ಕತ್ತಿನ ಬಾನತ್ ಪಾರಿಯುಂಡಿಂಜ ಪಕ್ಷಿಕ್ ಕನ್‌ಚತ್. ಕತ್ತಿ ಪಾರಿಯಂಡಿಂಜ ಪಕ್ಷಿರ ಕಾಲ್‌ನ ತುಂಡ್ ಮಾಡಿತ್ ತಿರಿತ್ ಬಪ್ಪಕ ಇಂಞಿಕೋರ್ ಕಾಲ್‌ನೋ ತುಂಡ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ಇದ್‌ನ ಕಂಡ ತಂತ್ರಿಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಯಿಪೋಚಿ. ಇವನ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಚ್ಚಂಡತೇಂಗಿ ನನ್ನ ಮೀರ್‌ಚಿಟ್ಟ್‌ರ್‌ವಾಂದ್ ಅಪ್ಪಚ್ಚನ 'ನೀನ್ ಪಡ್‌ಚದ್ ಇಚ್ಚಕ್ ಮದಿ. ಇಂಞಿ ಪಡ್‌ಚತೇಂಗಿ ನೀನ್ ದೇಶ ಬೆಪ್ಪಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದ್ ಅಯಿಚತ್. ವಾಪಾಸ್ ತಾಂಡ ಜಾಗ್‌ಕ್ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ನಡ್‌ಂದಂಡ್ ಬಂದಂಡಿಜತ್.

ಅಕ್ಕಣೆ ಬಟ್ಟೆಲ್ ಮೂಡಿಕುಂಞಿ ಮೊರ್‌ಟಂಡಿಂಜಾನ ಕಂಡತ್. 'ನೀನ್ ನಾಡ ಕೂಡೆ ಬಪ್ಪಿಯಾ' ಂದ್ ಕೇಪಕ 'ಬಪ್ಪಿ'ಂದ್ ಒತ್ತಂಡತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಅದ್ ಮಿನ್ನಿಮಲೆ ಕರಿಚೌಂಡಿ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಇಯಂಗಡ ಕೂಡ ಅಂಜಿ ಕೂಟ್ ಮೂರ್ತಿಯಳೂ ಕೂಡಿಯಂಡತ್. ತಿರಿತ್ ಬಂದದು ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಪಡ್‌ಚ ವಿದ್ಯತ್‌ನ ಸರಿಕ್ ಉಪಯೋಗಿಚಿಡತೆ ಬೋಂಡತಾಂಗ್ ಬಳಸಿಯವಕೊಡ್‌ಚಿ. ಇಂವ ಆರ್ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಏಳನೇ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ಕೆಟ್ಟವಕ್ ಕಕ್ಕಬ್ಬೆ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕಡಲ್ಲಿಕ್ ಬಂದಿತ್ ಅಲ್ಲಿ ಏಳನೇ ಪೊಣ್ಣ್‌ನೋ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಣ್ಣ್ ಮನೆ ಸ್ಥಾನಕ್ ನಿಂದತ್.

ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಳಿಯಲ್ಲತ ಕಳಿ ಕಳಿಪಕ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಅವಂಡ ಕೇತರೆನುಂಡ್ ಜನ ಬಜ್ಜಂಡಿಂಜತ್. ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪಂಡ ಬೊಳ್ಳಿ ಕೊಡೆರೊಳ್‌ಲ್ ನೆಲೆ ನಿಂದ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಈ ಮಣ್ಣ್ ಮನೆ ಸ್ಥಾನಕ್ ಸೆರಿಯಾಯಿತ್ ಬಾವತೆ ಕೇತರೆ ಮಾಡುವೊ ಕೂಡ್‌ಚಿ.

ಒನ್ನಾಂದ್ ಇಂವ ಮಾದಂಡ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣ್‌ಟ್ಟತ್. ಇದ್ ಬಲ್ಯ ವಿಷಯ ಆಚಿ. ಮಾದಂಡಯಿಂಗಡ ಕೂಡೆ ಪಾಡೆಯಂಡಯಿಂಗ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಇವಂಗ್ ಎನ್ನೇಂಗಿ ಅಡ್‌ಕ ಮಾಡೊಂಡೂಂದ್ ನೆನತ್‌ಚಿ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಈ ದಂಡೂ ಒಕ್ಕಕಾರ ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪಂಡ ಪಕ್ಕ ಪೋಯಿತ್ ತಂಗಡ ತೊಂದರೆನ ಎಣ್ಣಿಯಂಡತ್. ಅದಿಯಲ್ಲತ ಅದಿಯಾನ ಕಳಿ ಕಳಿಚಂಡುಳ್ಳೊ ಅಪ್ಪಚ್ಚನುಂಡ್ ನಂಗಕ್ ನಿಂಗಡ ಬೊಳ್ಳಿಕೊಡೆರೊಳ್‌ಲ್ ಬದ್‌ಕುವಕೇ ಕಯ್ಯ್ಯತಾಯಿ ಪೋಯಿತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣಿತ್ ಎನ್ನೇಂಗಿ ಪರಿಹಾರ ತರೊಂಡೂಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಕಾಲೋನೇರ ಗೇನ ಮಾಡ್‌ನ ಅಜ್ಜಪ್ಪ, 'ಅಪ್ಪಚ್ಚನ ಅಚ್ಚ ಸುಲಭತ್ ಚದಿಪಕ್ ಕಯ್ಯಲೆ. ಅವಂಡ ಪಡಿಪು ಬಾರೀ ಬಲ್ಯದ್'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ನಿಂಗ ಒಂದ್ ಮಾಡಿ. ಅವನ ಚದಿಪಕ್ ಕಯ್ಯುವೊ ಅಂವೊ ಚಳ್ಳೆಲೆ ಕಳ್ಳ್ ಕುಡಿಪಕ ಮಾತ್ರಂದ್ ಅದ್‌ಂಗ್ ಸೆರಿಯಾನ ಪರಿಹಾರ ಕಾಟಿಕೊಡ್‌ತತ್.

ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಒಕ್ಕಕಾರ ಉಪಾಯತ್ ಅಪ್ಪಚ್ಚನ ತಡಿಯಂಡ ಮೋಳು ಕುಂದ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕಕಾರಡ ಮೂಲ ನೆಲೆರ ಪಕ್ಕ ಬಲ್ಯ ಪಾರೆ ಕಲ್ಲ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಪೋಚಿ. ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಕುಡಿಪಕ್ ಬಲ್ಯೋರ್ ಚಳ್ಳೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅದ್‌ಂಗ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಬೂಕಿತ್ ಅಪ್ಪಚ್ಚಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಈ ಕಳ್ಳ್‌ಂಜಿ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಮೂಂದ್ ತುಳಿನ ಕಲ್ಲ್‌ರ ಮೇಲೆ ಬೆಚ್ಚತ್. ಅಕ್ಕ ಅವಂಡ ತಡಿಲಿಂಜ ಕೂಟ್ ಮೂರ್ತಿಯ ಪೊರಮೆ ಬಂದಿತ್ ಆ ತುಳಿಕಳ್ಳ್‌ನ ಎಡ್‌ತಂಡಿಂಜತ್. ಕೂಟ್ ಮೂರ್ತಿಯ ಅಪ್ಪಚ್ಚಂಡ ತಡಿಲಿಕ್ಕಣೆ ದಾರ್‌ಕೂ ಅವನ ಚದಿಪಕ್ ಕೈಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬಲ್ಯ ಚಳ್ಳೆನ ಕುಡಿಪಕ ಮೂಡ್ ಪೂರ್ತಿ ಮಚ್ಚಿತ್ ಮಿಂಞಾಲಿಂಜಯಿಂಗಳ ಕಂಡಂಡಿಂಜ್‌ಲೆ. ಇದೇ

ಸೆರಿಯಾನ ನೇರಾಂದ್ ಮಾದಂಡವು ಒಡಿ ಕತ್ತಿನ ಬೀಜಿ ಕೆತ್ತ್‌ಚಿ. ಅಪ್ಪಚ್ಚಂಡ ಮಂಡೆ ಬೋಳೆಂಜಿ ತುಂಡಿತ್ ಪಾರೆ ಕಲ್ಲ್‌ರ ಅಡಿಕ್ ಬುದ್ದಿತ್ ಉರ್‌ಂಡ್‌ಚಿ. ಆಚೇಂಗೂ ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯಿಂಜ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಚಾವತೆ ಮಂಡೆ ಇಲ್ಲತ ತಡಿಲೇ ಅಲ್ಲಿಂಜ ಓಡಿತ್ ಕಬ್ಬೆಕ್ ಎತ್ತಿತ್ ಅಲ್ಲಿ ಚತ್ತತ್‌ಲೋ.

ಇಂದೂ ಕೂಡ ಕಾಲಕೊಮ್ಮ ಅಪ್ಪಚ್ಚನ ಚದ್‌ಚ ಜಾಗತ್‌ಲ್ ಪಂದಿ ಅರ್‌ಪ. ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಚಂಡ ತಿರೋಳ ಬಪ್ಪ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಕೂಡುವ.

ನಂಗ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಕ್ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಪಕ ಅಂದ್ ಅಪ್ಪಚ್ಚಂಗ್ ಮೀದಿಬೆಪ್ಪ ನಮ್ಮೆಕ್ ತಯಾರಿ ನಡ್‌ಂದಂಡಿಂಜತ್. ಕುಡಿಯಡ ಕೂಡೆ ತಡಿಯಂಡಮೋಳುರ ಅಪ್ಪರತ ಬರಿಲ್ ಕೇರಳಕ್ ಮುಟ್ಟಿಯಂಡನ್ನಕೆ ಉಳ್ಳೊ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಅಂದ್ ಬೈಟ್ ನಂಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್‌ಂಜತ್. ಅಂದ್ ಚೌಂಡಿ ಕೊಡ್‌ತಿತಾನದು ಕುಡಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡಿತ್ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬೀರಂಡ ಕಥೆನ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬೀರನುಂಡೇ ಅರಿಂಜವನಾಂದ್ ನಂಗಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಆದ್ಯ ಇದ್ ಎನ್ನತಂದ್ ನಂಗಕ್ ಅರ್ಥ ಆಯಿಲೆ. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಅವು 'ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬೀರಂಡ ತಿರೋಳ ನಿಪ್ಪುಚಿಡುವಕ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಕೆದ್‌ಮುಳ್ಳೂರ್‌ರ ಒರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಕ್ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬೀರ ತಿರೋಳ ಬಪ್ಪ. ಅಂದ್ ಬೈಟ್ ಕುಡಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡಿತ್ ತಿರೋಳ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ತಿರೋಳ ವರ್‌ಂದಿತಾನದು, ಬೀರಂಗ್ ನಂಗ ಪೋನದ್ ಎಣ್ಣಿತ್ ಅಯಿಂಗ ಕಥೆನ ಎಳ್‌ದುವಾಂದೂ, ಅದ್‌ಂಗ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬೋಂಡೂಂದೂ, ಅಲ್ಲತೆ ನಿಂಗ ಬಾಳಿ ಬದ್‌ಕ್‌ನಾನ ಎಣ್ಣಿ ತರೋಂಡೂಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ತಿರೋಳ ವರ್‌ಂದಂಡ್ ಚನ್ನ ನೇರ ಗೇನ ಮಾಡಿತ್, ನಂಗಕ್ ಎಳ್‌ದ್‌ವಕ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ತಾತಲ್ಲತೆ, ಇದ್ ನಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಾಂದೂ,

ಇದ್ಂಗ್ ನಾಡ ಆಶೀರ್ವಾದ ಉಂಡ್ೀಂದೂ, ಎಣ್ಣಿತ್, ಕುಡಿಯ ಪೆರಿಯ ಪಟ್ಟಯಿಂಗಕ್ ಕಥೆನ ಎಣ್ಣಿಕೊಡ್ತತ್. ಅದ್ನ ಬಯ್ಯಂಜಿ ಕೆ.ಕೆ. ಕರುಂಬಯ್ಯ ಅವು ನಂಗಕ್ ಚಾಯೋಡೆ ಬುಡ್ತಿತ್ ಎಣ್ಣಿತಾತ್.ಇದ್ ನಂಗಕ್ ಒರ್ ವಿಶೇಷವಾಯಿತ್ ಕಂಡತ್.

ತಕ್ಕ್

ಒಬ್ಬೊ ಇಂಞೊಬ್ಬಂಡ ಕೂಡೆ ತಾಂಡ ಮನ್‌ಸ್‌ರ ಭಾವನೆನ, ಅಭಿಪ್ರಾಯತ್‌ನ ಇಂಞೊಬ್ಬಂಡ ಕೂಡೆ ಎಣ್ಣಿಯವಕ್, ಅದ್‌ನುಂಡ್ ಸಮಾಜತ್‌ಲ್ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿಯವಕ್ ಉಳ್ಳೊ ಒರ್ ಸಾಧನ. ಪಂಡ್ ತಕ್ಕ್ ದೇವಡ ವರ ಎಣ್ಣುವೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಂಜತ್. ಶಬ್ದ ಪಂಡ್ ದೇವಡಲ್ಲಿಂಜಿತ್ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಭೂಮಿಕ್ ಬಾತ್ ಎಣ್ಣುವೊ ನಂಬಿಕೆ ಇಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಮನುಷ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನತ್ ಮಿಂಞಕ್ ಬಂದನ್ನೆಕೆ ಎಲ್ಲಾತೂ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬಂದನ್ನೆಕೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪೊಟ್ಟ್‌ಂದ್ ಆಚಿ. ಸಂಶೋಧನೆಲ್ ತಕ್ಕ್ ದೇವಡ ವರ ಅಲ್ಲ, ಅದ್ ಮನುಷ್ಯ ತಾನಾಯಿತೇ ಪಡ್‌ಚಂಡ ಕಲೆಂದ್ ಕಂಡ್ ಬಾತ್. ಒರ್ ಬಾಯಿ ಬರತ ಕುಂಞಿರ ಕೂಡೆ ಇಂಞೋರ್ ಕುಂಞಿನ ಬುಟ್ಟತೇಂಗಿ ಆ ಕುಂಞಿ ಕೂಡ ಅದ್‌ಂಡ ಕೂಡೆ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಅದೂ ತಕ್ಕ್ ಪಡಿಕತೆ ಬಾಯಿ ಬರತನ್ನೆಕೆ ಆಯಿ ಪೋಪ. ದೇವಡ ವರ ಆಯಿತುಂಡೇಂಗಿ ಇನ್ನನೆ ಆಪಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯೊ ಇಂಜತ್. ಅಲ್ಲತೆ ಪ್ರಪಂಚತ್‌ಲ್ ಸುಮಾರ್ ಆರ್ ಆಯಿರ ತರತ್‌ರ ತಕ್ಕ್ ಉಂಡ್‌ಎಂದ್ ಸಂಶೋಧಕಂಗ ಕಂಡ್ ಪುಡ್‌ಚಿತ್. ಇದತ್ ಸುಮಾರ್ ಮೂಂದಾಯಿರ ತಕ್ಕ್ ಭಾರತತ್‌ಲೇ ಉಂಡ್.

ಭಾರತತ್‌ಲ್ ಮುಖ್ಯ ಆಯಿತ್ ಆರ್ಯ ತಕ್ಕ್ ಪಿಂಞ ದ್ರಾವಿಡ ತಕ್ಕ್ ಉಂಡ್. ಇದತ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರಕ್ ಕೂಡುವ. ಇದತ್ ಚನ್ನ ಕಾಲಕ್ ಬಯ್ಯ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ನ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಒರ್ ಉಪ ಭಾಷೆಂದೇ ಎಣ್ಣುವೊ ಇಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡ್‌ನನ್ನೆಕೆ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ರ ವಿಶೇಷತೆ, ಅದ್‌ಂಡ ಭೀರ್ಯತ್‌ನ ಅರ್‌ಂಜಿತ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಉಪ ಭಾಷೆ ಅಲ್ಲ, ಅದ್

ಕೂಡ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲತ್‌ರ ಕನ್ನಡತ್‌ರನ್ನೆಕೆ ಒರ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆನ ಭಾಷೆಂದ್ ಅದ್‌ಂಗೋರ್ ಗೌರವ ಕೊಡ್‌ತತ್.

ಈ ತಕ್ಕ್ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಭಾಷೆರ ಬಗ್ಗೆ ಚನ್ನ ಸಂಶೋಧಕಂಗ ಎಣ್ಣ್‌ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯತ್‌ನ ನೋಟನ. ಪೊರ ದೇಶತ್‌ರ ವಿದ್ವಾಂಸ ಐಸ್ಲರ್ ಎಣ್ಣ್‌ವವು, 'ಏದೇ ಪ್ರಾಣಿರ ಮನಸ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳೊ ಅನುಭವತ್‌ರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಭಾಷೆ'ಂದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿತ್. ಮನಸ್ಸ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳಾನ ಪೊರ ಬೂಕುವಕಾಯಿತ್ ಮಾಡುವ ಸ್ವರತ್‌ರ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯೇ ತಕ್ಕ್‌ಂದ್ ಮಾರ್ಟ್, ಮನಸ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳಾನ ಸ್ವರ ಸಂಕೇತತ್‌ರ ಮೂಲಕ ಪೊರ ಬೂಕುವೊದೇ ತಕ್ಕ್‌ಂದ್ ಹ್ಯಾಲಿಡೆ, ತಕ್ಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ವದ್ ಒರ್ ಸಾಧನ. ಮನ್‌ಷ್ಯಂಡ ವಿಶೇಷವಾನ ಅನುಭವತ್‌ನ ಪೊರ ಬೂಕುವದೇ ತಕ್ಕ್‌ಂದ್ ಎಡ್ವ್‌ಮನ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿತ್.

ಇದ್‌ನುಂಡ್ ನಂಗಡ ಮನಸ್ಸ್‌ರ ಅನುಭವ, ಗೇನತ್‌ನ ಪೊರ ಬೂಕುವದೇ ತಕ್ಕ್‌ಂದ್ ಅರ್‌ಂಜವಲು. ವಿದ್ವಾಂಸಂಗಳಾನ ಬ್ಲಾಕ್ ಪಿಂಞ ಟ್ರಾಗರ್ ಎಣ್ಣುವವು, ಒರೊರ್ ಸಮಾಜ ನಡ್‌ತಿಯಂಡ್ ಬಂದಂಡುಳ್ಳೊ, ನೇಮ, ನಡ್‌ಪು ಪೋಲೆ ಆ ಸಮಾಜತ್‌ರ ಕಾನೂನ್ ತಯಾರಾಪ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಒರ್ ಜನಾಂಗ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಸಂದರ್ಭತ್ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವೊ ಸ್ವರ, ಪದತ್‌ರ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆರ ಸ್ವರೂಪತ್‌ನ ವಿವರಿಚಿಡುವದೇ ತಕ್ಕ್ ಪಿಂಞ ಅದ್‌ಂಡ ವ್ಯಾಕರಣಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಒರ್ ಸಮಾಜತ್ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಪರಿಯುವೊ ತಕ್ಕ್‌ರ ಕ್ರಮವೇ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ತಕ್ಕ್. ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವವಂಡ ಉಚ್ಚಾರಣೆರ ತಡಿರ ಭಾಗ, ಕೆಮಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಬಲತ್‌ಲ್ ಒರ್ ರೀತಿಲ್ ಒಗ್ಗಿ ಪೋಪ, ಇದೇ ಆ ಸಮಾಜತ್‌ರ ತಕ್ಕಾಯಿತ್ ಪರ್‌ಂಜಂಡ್ ಬಪ್ಪಾಂದ್ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಬಿಳಿಗಿರಿ ಅವು ಎಣ್ಣುವ.

ಭಾಷೆ ಅದಾಯಿತೇ ಬಂದದಲ್ಲ. ಪಡಿಪುನುಂಡ್ ಬಂದದ್

ಎಣ್ಣುವಾತ್ ಏದೇ ಸಂಶಯ ಇಲ್ಲೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ನ ವಿದ್ವಾಂಸಂಗ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರಕ್ ಕೂಟಿತ್. ಇದ್‌ಂಗ್ ದ್ರಾವಿಡ ತಕ್ಕ್‌ಕೂ, ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಕೂ ಉಳ್ಳೊ ಒರೇ ಅರ್ಥ, ಒರೇ ತರತ್ ಶಬ್ದವೇ ಕಾರಣ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆರ ಪರಿವಾರಕ್ ಕೂಡ್‌ನ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳ್ ತೆಲುಗುಕೂ ಪಿಂಞ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಕೂ ಉಳ್ಳೊ ಹೋಲಿಕೆನ ನೋಟನ.

ಕನ್ನಡ	ತಮಿಳ್	ತೆಲುಗು	ಕೊಡವ
ಕಣ್ಣ್	ಕಣ್ಣ್	ಕನ್ನು	ಕಣ್ಣ್
ಕಾಲ್	ಕಾಲ್	ಕಾಲ್	ಕಾಲ್
ಇಲಿ	ಎಲಿ	ಎಲಿ	ಎಲಿ
ಕಿವಿ	ಚೆವಿ	ಚೆವಿ	ಕೆಮಿ
ಉಸಿರ್	ಉಸಿರ್		ಉಸಿರ್
ನೂರು	ನೂರ್		ನೂರ್
ಹೋಗು	ಪೋ		ಪೋ
ಒಂದು	ಒನ್ನು		ಒಂದ್

ಇನ್ನನೇ ಸುಮಾರ್‌ಕೆಲ್ಲ ಒಂದಾಯಿತ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಭಾಷಾ ತಜ್ಞಂಗಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಏದೇ ತಕ್ಕ್‌ರ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಇಪ್ಪ ಆ ತಕ್ಕ್‌ರ ಸಮ್ಮಂಧ ವಾಚಕ, ಸರ್ವನಾಮ, ತಡಿಕ್ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟ ಪೆದ ಪಿಂಞ ನಂಗ ಎಕ್ಕೋಲು ಬಳಸುವೊ ವಸ್ತುರ ವಿಶೇಷವಾನ ಶಬ್ದತ್‌ಲ್. ಪಂಡ್ ಕನ್ನಡ ಪುಟ್ಟಿಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತತಿಂಜ ಎಣ್ಣುವೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಂಜತ್. ಇದ್‌ಂಗ್ ಕನ್ನಡತ್ ಇಂಜ ಸಂಸ್ಕೃತತ್‌ರ ಪೊರ್‌ಪ ಕಯ್ಯುತಚ್ಚಕ್ ಶಬ್ದವೇ ಕಾರಣ.

ಇಂದ್ ಕೂಡಿ ಕನ್ನಡತ್‌ರ 'ಶಬ್ದ ಕೋಶ' ಎಡ್‌ತ್ ನೋಟ್‌ಚೆಂಗಿ ಅದತ್ ಕನ್ನಡಕುಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತವೇ ದುಂಬಿತುಳ್ಳಾನ ಕಾಂಗಲು. ದಿನ ಪೋನನ್ನೆಕೆ ಪೆದ ಪೋನ ವಿದ್ವಾಂಸಂಗ ಆಳಕ್

ಸಂಶೋಧನೆಕ್ ಇಳ್ಂಜತ್. ತಕ್ಕ್‌ರ ಮೂಲ ಬೇರ್‌ನ ತೇಡುವಕ್ ಪೊರ್‌ಟತ್. ಅಕ್ಕ ಅಯಿಂಗಕ್ ಆ ತಕ್ಕ್‌ರ ತುದಿ ಕಂಡದೇ ದ್ರಾವಿಡ ತಕ್ಕ್‌ರ ಕುರುಲ್. ಒರ್ ಕಾಲತ್ ಕನ್ನಡ ನೀರ್, ಗೊಬ್ಬರ ಇಲ್ಲತೆ ಹಳ್ಳ ಬಲ್‌ಚಂಡಿಪಕ ಕವಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತತಿಂಜ ಶಬ್ದತ್‌ನ ಕೋತಿ ಕೋತಿ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯತ್‌ರ ನೆಲತ್ ತೊರ್‌ಂಜತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಕನ್ನಡ ಬೊಳ್‌ಂದತ್. ಅದ್ ತಾಂಡದಲ್ಲತ ಶಬ್ದತ್‌ನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ತಾಂಡದಾಯಿತ್ ಮಾಡಿಯಂಡತ್. ಇದ್ ಬೊಳಿಯುವೊ ಒರ್ ಭಾಷೆರ ಲಕ್ಷಣ ಆಚೇಂಗಿಯೂ, ಪೊರ ಶಬ್ದತ್‌ರ ಭೀರ್ಯತ್‌ನುಂಡ್ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ನೇರಾನ ಪೆರ್ಚ್ ಶಬ್ದ ಕೇಪವನೇ ಇಲ್ಲತೆ ತೂಟ್‌ಂಗಳಕ್ ಕೂಡಿ ಪೋಚಿ. ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಯಿ ಪಿಂಞ ಆಯಂಡುಳ್ಳೊ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಕುಡಿಯಯಿಂಗಡ ತಕ್ಕ್‌ಕ್.

ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೆಂದ್ ಮಾನ್ಯತೆ ಕ್‌ಟ್ಟಿಯೆದೇ ಇಕ್ಕಿಕ್ಕಾಯಿತ್. ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಉಪ ಭಾಷೆಂದೇ ಅದ್‌ನ ಕಮ್ಮಿ ತರತ್ ಕಾಂಬಯಿಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಪೊರ ದೇಶತ್‌ರ ವಿದ್ವಾಂಸಂಗಳೂ ಕೂಡ್‌ನನ್ನೆಕೆ ಪಡ್‌ಚವು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಪೋನನ್ನೆಕೆ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಕೂ ಕನ್ನಡಕೂ ಪೆರ್ಚ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡ್‌ಬಾತ್. ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ರ ಭೀರ್ಯ ಪಿಂಞ 'ತಾಂಡತನ' ಕಂಡಿತ್ ಅದ್ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಉಪ ಭಾಷೆ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಕಮ್ಮಿ ತರತ್‌ರ ಭಾವನೆನ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಕಡೇಕ್ ಅದ್‌ನ ಸ್ವಂತ ಭಾಷೆಂದ್ ಕೊಂಬು ಕೊಡ್‌ತತ್.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಎನ್ನನೆ ಅಂದ್ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಮೀದ ತಾಂಡ ಪ್ರಭಾವ ಪಿಂಞ ಭೀರ್ಯತ್‌ನ ಕಾಟ್‌ಚೋ ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ರ ಮೀದ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ನಳ ಬುದ್ದತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಆ ನಳತ್‌ಲ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ರ ಚೋದಾನ, ನೇರಾನ 'ಪಳಿಯ ತಕ್ಕ್' ಮಾಜಂಡ್ ಬಾತ್. ಎಚ್ಚಕೂ ಪಳಿಯ ಶಬ್ದ ಕಾಂಗತಾಯಿ ಪೋಚಿ. ಎನ್ನನೆ ಅಂದ್ ಕನ್ನಡ

ಸಂಸ್ಕೃತತ್‌ನುಂಡ್ ಮಾಜಂಡ್ ಬಾತೊ ಅದೇಪೋಲೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಂಗಲು. ಅಂದ್ ಕನ್ನಡತ್‌ಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಳ್‌ಚೆಕ್ ಇಳ್‌ಂಜ ಕನ್ನಡ ಕವಿಯ ಕನ್ನಡ ಪಿಂಞ ಸಂಸ್ಕೃತತ್‌ರ ಮೀದ ನಲ್ಲ ಪುಡ್‌ತ ಇಂಜತ್. ಪಡಿಪು ಇಂಜತ್. ನಾಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪೆರ್ತ್ ಬಾಯಿಲ್ ಗೊತ್ತುಂಡ್‌ಏಂದ್ ಕಾಟಿಯವದ್ ಒರ್ ಗತ್ತ್ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯತ್‌ರೊಳಲ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ ಪೊಳೆ ಪೋಲೆ ಒಕ್ಕಿಯಂಡ್ ಬಾತ್. ಒರ್ ಎಳ್ತ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳೊ ಸಾಹಿತ್ಯತ್‌ನ ನಾಲಂಜಿ ಕುರಿ ಓದಿತ್ ಅದ್‌ನೇ ಎಣ್ಣಿಯಂಡ್ ಬಾತೇಂಗಿ ಆ ಶಬ್ದ ಅದೇ ಭಾಷೆರ ಆಯಿಪೋಪ. ಅನ್ನನೇ ಇಂದ್ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಅಂಜಿ ಶಬ್ದತ್‌ರೊಳ್‌ಲ್ ದಂಡೇಂಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತತ್‌ರ ಶಬ್ದತ್‌ನ ಕಾಂಗಲು.

ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ರ ಮೀದ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಶಬ್ದ ಈ ಪೋಲೆ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪಕ್ ಕಾರಣ ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ನಂಗಡ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸತ್‌ರ ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆಯಿತುಳ್ಳದ್. ನಂಗ ಬಾಯಿಲ್ ಎಚ್ಚಕೇ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದತೇಂಗಿಯೂ ಪೆನ್ನ್ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಎಳ್‌ದ್‌ವಕ್ ಇಳಿಯುವಕ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದವೇ ಬಂದ್ ಪೋಪ. ಕಾರಣ ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ಕುಂಞಿ ಪಡಿಪದೇ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಅ. ಆ. ಇ. ಈ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ರ ಎ. ಬಿ. ಸಿ. ಡಿ ನ. ಅದ್‌ನೇ ಓದಿ ಓದಿ, ಎಳ್‌ದಿ ಎಳ್‌ದಿ ಅದೇ ದುಂಬಿ ಪೋಯಿತಿಪ್ಪ. ನಂಗ ಮನೆಲ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದಂಡುಂಡೇಂಗಿಯೂ ಮೈಕ್‌ರ ಮಿಂಞಲ್ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ, ವೇದಿಕೆರ ಮಿಂಞಲ್ ನಿಂದಿತ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಕ್ ಇಳ್‌ಂಜತೇಂಗಿ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಕುಂಜಿ ಬಪ್ಪದೇ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದ. ಅಲ್ಲತೆ ನಂಗ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ನ ಎಳ್‌ದ್‌ವೊ ಪತ್ರಿಕೆಕ್ ಕವನ, ಕಥೆ ಅಯಿಪಕಾಪಕ. ಕೊಡವ ಪತ್ರಿಕೆ ಇಲ್ಲತ ಪೋಯಿತುಂಡೇಂಗಿ ಅದೂ ಇಪ್ಪಯಿಂಜ್‌ಲೆ.

ಅದೇ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ

ಇಜಿತುಂಡೇಂಗಿ, ಅದ್ಂಗುಂಜಿ ಮುಖ್ಯವಾಯಿತ್ ಕೊಡವಡದೇ 'ಲಿಪಿ' ಇಂಜಿತಿಂಜಕ ಆಂಡ ಭೀರ್ಯೆ ಬೋರೆ ಇಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ರ ಪಳಿಯ ಶಬ್ದ ಕಾಂಗತಾಪಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಪಳಿಯ ಕಾಲತ್‌ನ ಕಳ್‌ತಿತ್ ಮಣ್ಣ್ ಕೂಡಿ ಪೋಯಿತಿಂಜ ಶಬ್ದತ್‌ನ ಇಕ್ಕ ತೇಡಂಡಿಂಜ್‌ಲೆ.

ಇದಲ್ಲಾತೆ ನಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಕ್ ಇಳಿಯುವಕ ನಂಗಡಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯತ್‌ರ ಪ್ರಭಾವ ಪೆರ್ತ್ ಇಪ. ಎಚ್ಚಕ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟತೇಂಗಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಕೂಡಿ ಪೋಪ. ಅದ್ಂಗುಂಜಿ ಇಕ್ಕತ್‌ರ ಚನ್ನಂಗ್ ಸ್ಟೈಲ್‌ಕ್ ತಿರಿ ಪೋನ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಆಚೇಂಗಿ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಕವಿರ ಕಾಲತ್‌ರ ಸಾಹಿತ್ಯತ್‌ನ ಎಡ್‌ತೋಳಿ. ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಆ ಚಾಯಿ, ಆ ಶಬ್ದತ್‌ರ ಚೋದ್ ಇಕ್ಕೆಲ್ಲಿಯಾ? ಇಂದ್ ಆ ಶಬ್ದ, ಆ ಶೈಲಿ ಕಾಂಗತಾಯಿ ಪೋಯಿತ್. ಯಾಯಾತಿ ರಾಜಂಡ ನಾಟಕತ್‌ಲ್ ಶರ್ಮಿಷ್ಠೆರ ತಕ್ಕ್‌ರ ಚೋದ್‌ನ ನೋಟಿ.

'ಡೆನ್ನತ ತಕ್ಕ್ಂದ್ ಲೆಣ್ಣಿಯ ರಾಜ... ನೇರ ಕುದಿಪಳಡೆನ್ನಡ ಕೂಡೆ. ಕಾರಿಯತಕ್ಕ್ ಪರ್ಂದ್ ನೀ ಸೇರಿ. ಪಟ್ಟನಲ್ಲ ಶುಕ್ರಯಿಟ್ಟೋರ್ ಶಾಪ. ತಟ್ಟುಲಂದೆಣ್ಣುವ ಪೊಟ್ಟದ್ ತಕ್ಕ್. ಪುಟ್ಟಿಚಿಟ್ಟ ದೇವಡೆನ್ನತ ದೋಶ. ತಟ್ಟತೆ ಮಾಡುಲ ಬೊತ್ತತೆ ನೀನ್..'

ಇನ್ನನೆ ತಕ್ಕ್‌ಲೋರ್ ಗಟ್ಟಿ ಉಂಡ್, ಪುಡ್‌ತ ಉಂಡ್. ಆಚೇಂಗಿ ನಂಗಡಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡತ್‌ರ ಪ್ರಭಾವ ಅದಿ ಆನ ಪಿಂಜ ಆ ಪುಡ್‌ತ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಂಡ್ ಬಾತ್ಂದ್ ಎಣ್ಣೊಲು. ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಬೊಳಿಯುವೊ ಏತುಲ್, ತಳ್ಳನೇ ಆಯಂಡ್ ಬಾತ್. ಉದಾಹರಣೆಕ್ ಪಳಿಯಯಿಂಗಡ ತಕ್ಕ್‌ನೋ ಅಯಿಂಗಡ ಕ್‌ರ್ ಮಕ್ಕಡ ತಕ್ಕ್‌ನೋ ನೋಟಿ. ಪೆರ್ತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಪುನೊ ಕುಡಿಯ ತಕ್ಕ್‌ಕ್ ಬಕ್ಕ. ಇಯಂಗಡ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಶ. ಷ. ಸ ತ್‌ರ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಂಬ್‌ಲೆ. ಉದಾಹರಣೆಕ್ 'ದೇಶ'ಕ 'ದೇಸ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ.

'ನಂಗಡ ದೇಶತ್ರ ಶಾಶಕ' ಎಣ್ಣುವಾಂಗ್ 'ನಂಗಡ ದೇಸತ್ರ ಸಾಸಕ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್ವ. ಕಾಡ್ಲ್ ಇಂಜಯಿಂಗಡ ತಕ್ಕ್ಂದ್ ಎಣ್ಣು, ತೆರ್ಕಿ ಬೆಕ್ಕು. ಆಚೇಂಗಿ ನೇರಾನ ಮೂಲ ಕೊಡವ ಭಾಷೆ, ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆರ ಶೈಲಿಯೇ ಇದ್. ಈ ಸ. ಶ. ಷ ದೋಷ ಕುಡಿಯಡದಾಡ್, ಕೊಡವಡದಾಡ್ ಅಲ್ಲ.

ಇಂದೂ ಕೊಡವ ಕನ್ನಡ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವದು, ಕನ್ನಡಕಾರ ಕನ್ನಡ ಪರಿಯುವದು ಪೆರ್ತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡ್. 'ಧ್ವನಿ ಮಾಧ್ಯಮತ್'ಚನ್ನ ಕಾಲ ಬಯ್ಯ ಕೊಡವಕಾಡ್, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವಯಿಂಗಕಾಡ್ ಕೆಲಸ ಕ್ಟ್ಟುವಯಿಂಜ್ಲೆ. ಎನ್ನ್ಂಗ್ಂದ್ ಎಣ್ಣ್ಚೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಕ್ ಶ. ಷ, ಅ.ಹ ಕಾರ ಬಪ್ಪಯಿಂಜ್ಲೆ. ಅದ್ಂಡ ಕೂಡೆ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಇಲ್ಲತೆ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವಾನ ಕೇಟಿತ್ ತಮಾಸಿ ಮಾಡುವ, ತೆಳಿಪ. 'ಪಾಪ, ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಇಲ್ಲೇಂ'ದ್ ಕಮ್ಮಿತರತ್ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವಾನ ನಂಗ ಕೇಟಿತ್.

ಒಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡಿಯೋಳಿ. ಈ ಶ.ಷ, ಹ, ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಇಂದೇತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಲ್, ವ್ಯವಹಾರತ್ಲ್, ಭಾಷೆ ಬಯ್ಯಕ್ ಬರತಚ್ಚಕ್ ಮಿಂಞಕ್ ಪೋಯಿಟಾನಗುಂಡ್ ಅವಶ್ಯ ಉಂಡ್. ನಂಗ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಪರ್ಂಬ್ಲ್ ನಗ್ಗಿಯಂಡುಳ್ಳಾನಗುಂಡ್, ಕೆಲಸಕ್ ಪೊರಮೆ ಪೋಯಂಡುಳ್ಳಾನಗುಂಡ್ ಬೋಂಡಿತೇ ಬೋಂಡು.

ಆಚೇಂಗಿ ಶ.ಷ ಪಿಂಞ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಇಲ್ಲತೆ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವದ್ ಗತ್ತ್ಂದೂ ಗೇನ ಮಾಡಿಯವಂಡು. ಎನ್ನ್ಂಗ್ಂದ್ ಎಣ್ಣ್ಚೇಂಗಿ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಲ್ ಶ.ಷ.ಕಾರ ಆಡ್ ಮಹಾಪ್ರಾಣತ್ರ ಖ, ಘ,ಛ,ಝ,ಠ,ಢ,ಥ,ಫ,ಭ ಕಾರ ಆಡ್ ಇಲ್ಲೆ. ಕನ್ನಡತೂ ಇಲ್ಲೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಲ್ ಪಳಿಯ ತಕ್ಕ್ ಆನ ತಮಿಳ್ಲ್ ಇಕ್ಕಲೂ ಇಲ್ಲೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಬಂದದ್ ಸಂಸ್ಕೃತತಿಂಜ ಕನ್ನಡಕ್. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಇಕ್ಕ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಕ್

ಬಂದಂಡುಂಡ್. ಪಳಿಯ ಹಳಗನ್ನಡತ್‌ರ ಸಾಹಿತ್ಯತ್‌ನ ಎಡ್‌ತೋಳಿ ಅಲ್ಲಿ 'ಸ' ಕಾರ ಮಾತ್ರ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಅಲ್ಲತೆ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಪೇರ್ತ್ ಕಾಂಬಂತ ನ್, ಮ್, ಕ್, ದ್ ಇನ್ನತ ವ್ಯಂಜನ ಅಕ್ಷರವೇ ಅದಿ ಆಯಿತ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಈನುಂಡ್ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆನ ಉಳಿತಿಯಂಡ್ ಬಂದಂಡುಳ್ಳೊದ್ ಕನ್ನಡಕುಂಜಿ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ತಮಿಳ್.

ಆನಗುಂಡ್ ಶ.ಷ ಕಾರ ಇಲ್ಲೇಂದ್ ತಮಾಸಿ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿ ಎಣ್ಣಲು, ಅದ್ ನಂಗಡ ಮೂಲತ್‌ರ ಗತ್ತ್‌ೇಂದ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಂದೇತ್‌ರ ಓಡುವೊ ಯುಗತ್‌ಲ್ ಮಕ್ಕಕೂ ಓಡಂಡುವೇಂಗಿ ಬದಲಾವಣೆರ ಅವಶ್ಯ ಕಾಂಬ. ಇಂದ್ ಬೋರೆ ತಕ್ಕ್‌ರ ಕೂಟ್‌ನುಂಡ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಲೂ ಶ.ಷ ಪಿಂಞ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ಕಂಡಂಡುಂಡೇಂಗಿಯೂ ಪಂಡ್‌ಂಜೇ ಪೆರ್ತ್ ಜನಡ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲತೆ ಕಾಡ್‌ಲೇ ಇಂಜ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಇಂದೇಕೂ ಸುಮಾರಾಳ್‌ರಲ್ಲಿ ಶ.ಷ ಕಾರ ಇಲ್ಲೆ.

ಇದ್‌ಂಡ ಕೂಡೆ ಕೊಡವ ತಕ್ಕಲ್, ಕನ್ನಡ ತಮಿಳ್, ಮಲೆಯಾಳ, ತುಳು, ಭಾಷೆರ ಮಿಶ್ರಣ ಕಾಂಬ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಎಲ್ಲಾ ತಕ್ಕ್‌ನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ತಕ್ಕ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಂದ್ ಕುತ್ತ ಪರಿಯುವಾನೊ ಕಾಂಗಲು. ಆಚೇಂಗಿ ಇದ್ ಸೆರಿಯಲ್ಲ. ಕೊಡವ ತಕ್ಕಲ್ ಮಲೆಯಾಳ, ತುಳು, ತಮಿಳ್‌ಲೂ ಒರೇ ತರ ಶಬ್ದ ಉಂಡೇಂಗಿ ಅದ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಕಟ್ಟಿದ್ ಅಲ್ಲ. ಕೊಡವ, ಕನ್ನಡ, ಮಲೆಯಾಳ, ತೆಲುಗು, ತುಳು, ಬಡಗ, ತೋಡ, ಕೋತ, ಕೋಲಮಿ, ಕೊರಗ, ನಾಯಿಕಿ, ಪೆಂಗೂ, ಬಲ್ಲಾರಿ, ಮುಂಡ, ಪರ್ಜಿ, ಕೊಂಡ. ಗದಬ, ಗೊಂಡ, ಕೋಯ, ಕುವಿ, ಕೊಂಡ, ಕುಯಿ, ಕುರ್‌ಖ್, ಮಲ್ತೊ, ಬ್ರಾಹೂಯಿ..... ಇನ್ನತದ್ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡತಿಂಜಿ ಒಡ್‌ಂದ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಕೊಂಬ್. ಏದ್‌ಂಜೋ ಏದೂ ಕಟ್ಟಿದ್ ಅಲ್ಲ. ಅದೆಲ್ಲ, ಮೂಲ ಭಾಷೆರದ್.

ಕುಡಿಯ ತಕ್ಕ್

ಕುಡಿಯಕ್ಕೂ ಒರ್ ತಕ್ಕ್ ಉಂಡಾ?ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯಕ್ಕ್ ಅಯಿಂಗಡದೇ ಆನಂತ ತಕ್ಕ್ಉಂಡ್ ನೇರ್, ಆಚೇಂಗಿ ಪುಮಲೆ ಕುಡಿಯಕ್? ಅಯಿಂಗಡದೇ ಆನಂತ ತಕ್ಕ್ ಉಂಡ್‌ೕಂದ್ ಕೆಲವು ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣುವ. ಕೊಡವ ಪದ್ದತಿ, ಕೊಡವ ನಡಪು, ಕೊಡವ ಉಡ್‌ಪುನೇ ನಡ್‌ತಿಯಂಡ್ ಬಂದಂಡ್ ಉಳ್ಳವು ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಅವು ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯೋ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ನೆ. ಅಚೇಂಗಿ ಕೆಲವು ಒಕ್ಕಡಲ್ಲಿ ಅಯಿಂಗಡದೇ ಅನಂತ ತಕ್ಕ್ ಉಂಡ್‌ೕಂದ್ ಎಣ್ಣುವದ್ ಒರ್ ವಿಶೇಷ. ಇಂದೂ ಕೂಡಿ ಗಾಳಿಬೀಡು ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಲ್ ಅಯಿಂಗಡದೇ ಎಣ್ಣುವ ಒರ್ ವಿಶೇಷವಾನ ತಕ್ಕ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಇದ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಕಾಡ್ ತೇಮಲೆಕಾರಡ ತಕ್ಕ್‌ಕಾಡ್ ಅಡಿಕೆ ಕುಡಿಯಡ ತಕ್ಕ್‌ಕಾಡ್ ಸಮಂಧಪಟ್ಟದಲ್ಲ ಇದ್‌ಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಪೆರ್ತ್ ಆಳತ್ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞಂಗಳುಂಡ್ ಇಂಞಚ್ಚಕ್ಕು ಅಧ್ಯಯನ , ಸಂಶೋಧನೆ ಆಂಡಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಉಂಡ್.

ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯದೇ ಆನಂತ ತಕ್ಕ್ ಉಂಡ್ ಎಣ್ಣುವಾನ ಬೋರೆಜನ ಎನ್ನಂಗ್, ಈ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯತ ಕುಡಿಯಳೇ ಒತ್ತವುಲೆ. ನಂಗ ಕುಡಿಯಡ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಕ್ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ಪಾದಿ ಕೆತ್ತನೆಯೂ ನಂಗಕ್ ಕೂಡಿ ಇನ್ನತೋರ್ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವಾಂದ್ ಗೊತ್ತಿಂಜ್‌ಲೆ. ಕೆದಮುಳ್ಳೂರ್, ಕಬ್ಬೆ, ನಾಲಡಿಕ್ ಪೋಚೇಂಗಿಯೂ ಇನ್ನತೋರ್ ತಕ್ಕ್ ಉಂಡ್‌ೕಂದ್ ಗೊತ್ತಾಯಿಲೆ.

ಆಚೇಂಗಿ ಬೊಟ್ಟತ ಮಲೆಕ್ ಪತ್ತುವದು ನಂಗಕ್ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಚಿ. ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಪೆರಿಯಯಿಂಗ ಅಯಿಂಗಯಿಂಗಳೇ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವಕ ನಂಗಕ್ ಒಂದೂ ಅರ್ಥ ಆಯಿಲೆ. ಎನ್ನತ ಎಣ್ಣಿಯಂಡ್

ಉಳ್ಳಿರಾಂದ್ ಕೇಪಕ 'ನಂಗಡ ತಕ್ಕ್ ಪರ್ಂದಂಡ್ ಉಳ್ಳೊ, ಅದ್ ನಿಂಗಕ್ ಅರ್ಥ ಆಪುಲೆ' ಂದ್ ಎಣ್ಣ್ಣವಕ ನಂಬುವಕಾಯಿಲೆ. ತಕ್ಕ್ ಪರಿರೀಂದ್ ಎಣ್ಣ್ಣವಕ ಪೊರಿ ಪೊಟ್ಟ್ಯನ್ನೆಕೆ ಅಯಿಂಗಯಿಂಗಳೇ ತಕ್ಕ್ ಪರ್ಂದಂಡತ್. ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ರ ಮಿಶ್ರ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡ್ ಬಾತೇಂಗಿಯೂ ಪೂರ್ತಿ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಅಲ್ಲ. ಅಯಿಂಗಡ ತಕ್ಕ್‌ಕ್ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಕೂಡಿಯಂಡಿತ್ ಅಚ್ಚಿಕೆ.

ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಉಳ್ಳೊ ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಅಯಿಂಗಡದೇ ಆನಂತ ತಕ್ಕ್ ಉಂಡ್. ಅದ್ ಅಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭತ್ ದಾರ್‌ಕೂ ಅರ್ಥ ಆಪುಲೆ. ಅದ್ ಚನ್ನ ಮಲೆಯಾಳಕ್ ಪಕ್ಕ ಉಂಡ್‌ೀಂದ್ ತೋಂದುವ. ಆಚೇಂಗಿ ಅವು ಪರಿಯುವ್ರೊ ತರ ಬೋರೆ. ಇದ್ ಪೆರ್ತ್ ವಿಚಿತ್ರ ಆಯಿತುಂಡ್. ನಾನ್ ಅಕ್ಕಲೆ ಎಣ್ಣ್‌ನ ಪೋಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಚನ್ನ ಪೆರಿಯವು ಪರ್ಂದ ತಕ್ಕ್‌ಕೂ ತೇಮಲೆಕಾರ ಪರಿಯುವ್ರೊ ತಕ್ಕ್‌ಕೂ ಎನ್ನೇಂಗಿ ಹೋಲಿಕೆ, ಬೆಂದು, ಸಮ್ಮಂಧ, ಉಂಡಾಂದ್ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಅನ್ನತದೊಂದು ಕಂಡ್‌ಬಂದ್‌ಲೆ.

ಪಂಡ್ ಪೂಮಲೆ ಪಿಂಞ ತೇಮಲೆಕಾರಡ ಪೆರಿಯವು ಎಲ್ಲೇಂಗಿ ಒರೇ ಜಾಗತ್ ಇಪ್ಪಕ ಪೂಮಲೆಕಾರ ಅಯಿಂಗಡ ತಕ್ಕ್‌ನ ಪಡ್‌ಚಂಡಿತಿಕ್ಕುವಾಂದ್ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಪೂಮಲೆಕಾರಕೂ, ತೇಮಲೆ ಕಾರಕೂ ಏದೇಂಗೋರ್ ಸಮ್ಮಂಧ ಇಲ್ಲೆ.

ಅಲ್ಲತೆ ಪಂದಕಳ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಅವು ಎಣ್ಣ್ಣೆಕೆ 'ಪೂಮಲೆಕಾರ ತೇಮಲೆಕಾರಡ ಸಮ್ಮಂಧ ಪೋಯಿತ್ ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ನಿಪ್ಪಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಪೂಮಲೆಕಾರ ಜಾತಿಲ್ ತೇಮಲೆಕಾರಕುಂಜಿ ಮೇಲ್‌ಲೊ. ಪೂಮಲೆಕಾರ ತೇಮಲೆಕಾರ ಬಾತೇಂಗಿ ಪೂಮಲೆಕಾರಡ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಅವು ಕೂಡುವನ್ನೆಕೆ ಇಲ್ಲೆಲೊ. ತೇಮಲೆ ಕಾರ ಎಡ್‌ತ ಬಂದ ವಸ್ತುನ ಇವು ತಿಂಗಡುವೇಂಗಿ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಬಳಸುವಂಡುವೇಂಗಿ ತೆಳ್‌ನೀರ್ ತಳ್‌ಚಿತ್ ಶುದ್ದ ಮಾಡಿತ್

ಮುಟ್ಟುವಯಿಂಜತ್‌ಲೊ. ಇದ್‌ನ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಪೂಮಲೆಕಾರ ತೇಮಲೆಕಾರಳುಂಡ್ ತಕ್ಕ್ ಪಡ್‌ಚದಲ್ಲ. ಅಲ್ಲತೆ ಇವು ಪರಿಯುವ ತಕ್ಕ್‌ಕೂ ತೇಮಲೆ ಕಾರ ಪರಿಯುವೊ ತಕ್ಕ್‌ಕೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಲ್ಲೆ. ಅನ್ನನಾಚೇಂಗಿ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಪಂಡ್ ಅಯಂಗಡದೇ ಆನಂತ ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದಂಡಿಜತಾ?

ಈ ತಕ್ಕ್ ಇಂದೇಕೂ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಗಾಳಿಬೀಡ್ ಪಿಂಞ ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್‌ಲ್ ಮಾತ್ರ, ಅದತೂ ಗಾಳಿಬೀಡ್‌ಲ್ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್‌ಕುಂಜಿ ಅಯಿಂಗಡದೇ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವ. ಅಲ್ಲತೆ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಕೊಡವ ಕೂಡ್‌ನನ್ನೆಕೆ ಬೋರೆ ಜನ ಕೂಡ ಇಯಂಗಡ ಕೂಡೆ ಅದೇ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವ. ಬೊಟ್ಟತ್‌ಮಲೆ ಪಿಂಞ ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆಲ್ ಪೆರಿಯಯಿಂಗ ಈ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವಾಂದಾಚೇಂಗಿಯೂ ಅದ್ ಅಪರೂಪ. ಅಲ್ಲತೆ ಗಾಳಿಬೀಡ್, ಬೊಟ್ಟತ್‌ಮಲೆಲಿಂಜಿ ಪೊರ್‌ಮೆ ಬಾಕೆ ಪೋನವು ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಇಯಂಗಡ ಬೆಂದುವ ಚೆನ್ನಂಗಾಳ್ ಈ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವ. ಇದ್ ಕುಡಿಯಡ ಮೂಲ ತಕ್ಕ್ ಅಲ್ಲಾಂದ್ ಬೋರೆ ಜನ ಎಣ್ಣ್‌ವ.

ಇಲ್ಲಿ ಈ ಮಲೆ ಕುಡಿಯಡದ್ ಮೂಲ ತಕ್ಕ್ ಅಲ್ಲಾಂದ್ ಅಚ್ಚಕ್ ಸುಲಭತ್ ಎಣ್ಣ್‌ವಕ್ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಇದ್‌ಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಪೆರ್ತ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಂಡು.

ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಅಯಿಂಗಡ ತಕ್ಕ್‌ಕ್ ಉಳ್ಳೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸತ್‌ನ ನೋಟನ.

ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್	**ಚನ್ನ ಕುಡಿಯ ಪರಿಯುವೊ ತಕ್ಕ್**
ನೀಡ ಪೆದ ಎಂತ?	ನಿನ್ನಿ ಪೇರ್ ಎಂದ್ರಿ?
ನೀನ್ ದಾಡ ಮೋಂವೊ?	ನೀ ಆದ್ ಮೈನ್?
ನೀಡ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ?	ನಿನ್ನದ್ ಬೀಡ್ ಆಡಿ?

ಬಂದಿರಾ?	ಬಂದೆಡ್ಯಾ, ಬಂದ್ಯಾ?
ಚಾಯಿಲುಳ್ಳಿರಾ?	ಸೌಖ್ಯಮೆ?
ಮಕ್ಕ ಚಾಯಿಂಲುಂಡಾ'	ಚಿಟ್ಯ ಹುಷಾರುಂಡ್?
ತೊಂಡ ತೊಂಡಿ ಸೌಖ್ಯತ್ ಉಂಡಾ?	ಕರ್ರ್ರವ, ಕರ್ರಂದೆ ಉಷಾರುಳ್ಳಾರಾ?
ಚನ್ನ ಚನ್ನ ಉಂಡ್	ತೆನ್ನ ತೆನ್ನ ಉಂಡ್
ಮಕ್ಕ ಸ್ಕೂಲ್‌ಕ್ ಪೋಪಾ?	ಚಿಟ್ಯ ಸ್ಕೂಲ್‌ಕ್ ಪೋಪದಾ?
ತಿತ್ತ್	ತೀ
ನೋಟಿಯಾ	ನೋಃಕಿಕಾ
ಇಲ್ಲಿ ಅಳ್ತ	ದೀನ್ ಅಳೆ
ಇಲ್ಲಿ	ದೀನಿ
ಪಾಲ್ ಕುಡಿ	ಪಾಲಿಉಮ್ಮಿ
ಅವದಾರ್	ಆ ಮುಂಡಿ ಆರಿ

ಸಂಖ್ಯೆ

ಒಂದ್	ಒಂದಿ
ದಂಡ್	ಅರ್‌ಂಡ್
ಮೂಂದ್	ಮೂಂದಿ
ನಾಲ್	ನಾಲಿ
ಅಂಜಿ	ಅಂಜಿ
ಆರ್	ಆರ್
ಏಳ್	ಏರ್ರ್
ಎಟ್ಟ್	ಎಟ್ಟ್

ಒಯಿಂಬದ್	ಒಯಿಪಂದ್
ಪತ್ತ್	ಪತ್ತ್

ಇದ್‌ನ ಕೇಪಕ ನಂಗ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕೇಪ ತಕ್ಕ್‌ಕೂ ಈ ತಕ್ಕ್‌ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಇಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯತಿ ಮೂಡಿನ 'ಮುಂಡಿ'ಂದ್ ಕಾಕುವ. ಪಂಡ್ ಕೊಡವತಿ ಪಿಂಞ ಕುಡಿಯತಿ ಮೂಡಿ ಎತ್ತ್ ನೋಟಿಯಂಡಿಪ್ಪಕ ದೇವ ದರ್ಶನ ಕೊಡ್‌ತ ಕಲ್ಲ್‌ನ ಇಂದೂ 'ಮೂಡಿ ಮುಂಡಿ ಕಲ್ಲ್'ಂದೇ ಕಾಕುವ. ಪಂಡ್ ಮೂಡಿನ ಅವು 'ಮುಂಡಿ'ಂದೇ ಕಾಕುವಯಿಂಜತ್. ಈ ಶಬ್ದ ಅಂದೂ ಇಂದೂ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪಾನಗುಂಡ್ ಇಂದೇಕುಂಜ ಅಂದ್ ಅವು ಇದೇ ತಕ್ಕ್‌ನ ಪೆರ್ತ್ ಪರ್ಂದಂಡಿಂಜತ್‌ಂದ್ ಅರ್ಂಜವಲು.

ಈ ತಕ್ಕ್ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಎನ್ನನೆ ಬಾತ್?ಭಾಷತಜ್ಞಂಗಡ ಪ್ರಕಾರ ಒಕ್ಕಚೆ ಇಂಜ ಜನ ಪಂಡ್ ಬೋರೆ ಪೋಚೇಂಗಿ ಕಾಲ ಕಯಿಂಜನ್ನಕೆ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲತ ಪೋಚೇಂಗಿ ಮೂಲ ತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಬದ್‌ಲಾವಣೆ ಆಪ. ಕುಂಞಿರ ನೊಣೆ ತಕ್ಕ್ ಪರ್ಂದ್ ಪರ್ಂದ್ ನಂಗಡ ಬಾಯಿಕ್ ಅದೇ ಬಂದ್ ಪೋಪನ್ನಕೆ ಇವು ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ಲ್ ತಕ್ಕ್ ಪರ್ಂದ್ ಪರ್ಂದ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಯಿತಿಪ್ಪಕೂ ಮದಿ. ಪಂಡ್ ಅಲೆಮಾರಿಯಾಯಿತಿಂಜ, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಪಡೆಕ್ ಬೊತ್ತಿತ್, ಬೋಟೆಕ್ ಅಲ್ಲೇಂಗಿ ಬೋರೇದೇಂಗಿ ಕಾರಣಕ್ ಒರೇ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವವು ದೂರ ಪೋಚೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಡ ತಕ್ಕ್ ಬದ್‌ಲಾವಣೆ ಆಯಿತ್, ಚನ್ನ ಕಾಲ ಕಯಿಂಜತೇಂಗಿ ಈ ಮೂಲತ್‌ರ ಕವಡೆ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಆಯಿಪೋಪ.

ಇನ್ನನೆ ಇದ್‌ಂಡ ಮೂಲತ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಕ್ ಇಳ್‌ಂಜತೇಂಗಿ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಬಟ್ಟೆ ತಪ್ಪ್‌ನ್ನಕೆ ಆಯಿಪೋಪ. ಅದ್‌ಂಡ ಮೂಲಕ್ ಪೋಪಕ್ ಏದೂ ಬಟ್ಟೆ ಕಾಂಬ್‌ಲೆ.

ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆ ಒಕ್ಕ

ಬೆಟ್ಟಗೇರಿ

ಮೂಲ ಕಥೆ

ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕಡಲ್ಲಿ ಚೆಂಬೊ ಪಿಂಞ ಚರ್ಮಣ ಎಣ್ಣುವವು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಣಂಗ. ಇವು ದಂಡಾಳು ತಂಗಡ ಬಯತಾನ ಪೆತ್ತವ್ವಂಡ ಕೂಡೆ ಬಾಳಿ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡ್ ಇಂಜತ್. ಈ ಮಕ್ಕಕ್ ಅಂದ್ ಪದ್‌ನಾರ್ ವಯಸ್ಸ್‌ರ ಸುತ್ತಾಮುತ್ತ ಇಂಜತ್.

ಆ ಕಾಲತ್ ಕೇರಳತಿಂಜ ಕೇತ್ರಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಪೂವತ್ತಮಾರ್, ಕೋಟೆಪುಲಿ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿಯ ತಂಗಡ ಸೇವೆಕ್ 101 ಕುಡಿ ದೇವಡ ಕೂಡೆ ನೆಲೆ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಚೆಂಬು ತುಳುನಾಡ್‌ಕಾಲೆ ಅರ್‌ಕಕಂಡಿ, ಕೊಲ್ಲೂರ್ ಸಂಪಾಜೆ, ನೆಲ್ಲಿಮಾನಿ ಕಂಡಿ, ತಾಂದಿತೊಟ್ಟೆಮೊಟ್ಟೆಕಾಯಿತೆ, ಕಳ್ಳಲತ ಕಂಡಿಂಜಿ, ಮುಳ್ಳಳತ ಬೇಲಿಕ್ ಬಂದ್ ಎತ್ತ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ದಂಡ್ ಭೀರಮಾರಂಗಳ(ಭೀರಂಗ) ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಕೋಮುಣಿಪಾರೆ, ಕೋಪಟ್ಟಿಕಾಲೆ ಬಾತ್. ಕೋಪಟ್ಟಿಲ್ ಅವು ನೆಲೆ ಎಡ್‌ತತ್. ಇಲ್ಲಿಕ್‌ರ್ ಚಂಗ್ರಾಂದಿ (ಬಿರ್‌ಚ್ಯಾರ್ ಪರ್‌ಪ ಚಂಗ್ರಾಂದಿರಂದ್) ನಮ್ಮೆ ನಡ್‌ಪ.

ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ದೇವ ಈರುಳ್ಳಿ ಬನಕ್ ಎತ್ತ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿ 101 ಕುಡಿ ದೇವು ಅಳ್‌ತಿತ್ ಒರ್ ಸಭೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ ಪೂವತ್ತಂಗ್ ಇಕ್ಕಾಕಣೆ ಮಂಗಲ ಆಯಿತಿಲ್ಲೆಲ್ಲಾ, ಎಣ್ಣುವೊ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಕ್ ಬಾತ್. ಅಲ್ಲಿ ಬೊಳ್ಳಾನೆ (ಬೊಳ್‌ತ ಆನೆ)ರ ಕುಂಞಿಕ್ ಕನ್ನಿ ಪಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಆ ಪಟ್ಟತ್ ಪೂವತ್ತಮಾರ್‌ನ ಅಳ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಅಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭೀಷೇಕ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ನಾಲ್ ದಿಕ್ಕ್‌ನೋಟಿ ಏದ್ ದಿಕ್ಕ್‌ಕ್ ಪೋಕಾಂದ್ ಅವು ಗೇನ ಮಾಡಿ ಕೇತ್ರಪ್ಪನೂ, ಪೂವತ್ತಮಾರು ದಂಡ್ ತೊಡ್ (ಬಾಣ) ಬುಟ್ಟತ್.

ಆ ಬುಟ್ಟ ತೋಡ್‌ನ ತೇಡಿ ಅವು ಈರುಳ್ಳಿ ಬನತಿಂಜಿ ಪೊರ್‌ಟತ್. ಕೇಕ್‌ದಿಕ್ಕ್‌ಕಾಲೆ ಬಂದಿತ್ ಕುಯ್ಯಂಗೇರಿ ಕುಯಿನಾಲ್ ಚೀಂಗೆ ಕೊಚ್ಚೆಮೊಟ್ಟೆರ ತಾಂಗ್‌ನ ತರಿವ್‌ಲ್ ಜೋಡಂಬು ಮೋದಿತಿಂಜತ್. ಅಕ್ಕಣೆಕ್ ದೇವಕ್ ನೆಲೆ ತೇಡಿ ಸುಸ್ತ್ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಆ ಬಾಣ ಮೋದಿತಿಂಜ ಜಾಗ ಕುಯ್ಯಂಗೇರಿ ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕಡ ಪಟ್ಟಿಯಾಯಿತಿಂಜತ್.

ಈ ನೇರತ್ ಆ ಮನೆಲ್ ದಾರೂ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಆ ಮನೆ ಚೆಂಬೊ ಚರ್ಮಣ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಣಂಗಡ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಇವು ದಂಡಾಳು ಪೆತ್ತ್‌ವ್ವಂಡ ಕೂಡೆ ಚೀಂಗೆಕೊಚ್ಚೆಮೊಟ್ಟೆ ಮುಕುಟತ್(ತುದಿಲ್) ಅಳ್‌ತಂಡ್ ನೀಲಂಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್, ಕುಡ್‌ಚಂಡ್, ತವಾಶಿ ಪರ್‌ಂದಂಡಿಂಜತ್. ಅಯಿಂಗಡ ಕಯಿಲ್ ಪಾಪುಂಡ ತಟ್ಟೆರ ಬಿಲ್ಲ್ ಇಂಜತ್(1) ಇದ್‌ಂಗುಂಜಿ ಮಿಂಞ ದೇವ ಬುಟ್ಟ ತೊಡ್ ಇಯಂಗಡ ಮನೆ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಬೂವಕ ಬಲ್ಯ ಸದ್ದಾಯಿತಿಂಜತ್. ಇಯಂಗಡ ಚಳ್ಳೆಲಿಂಜ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಅನ್‌ಂಗಿತ್ ಚೆಲ್ಲ್‌ಚಿ. ಇದೆನ್ನಾಯಿಟ? ಕಳ್ಳ ಪಡೆ ಬಾತಾ? ನೋಟಿತ್ ಬಪ್ಪಾಂದ್ ಪೆತ್ತ್‌ವ್ವಂಗ್ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಣಂಗ ಎಣ್ಣಿತ್ ಪೊರ್‌ಟತ್.

ಇಯಂಗಡ ಕೂಟ್‌ಲ್ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚನೂ ಇಂಜತ್(2) ಇವು ಮನೆರ ಪಕ್ಕಕ್ ಎತ್ತುವದು ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಬಂದವು ದಾರ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಚಿ. ಮೆಲ್ಲೆ ಬಯ್ಯಕ್ ನಿಂದ್‌ರ್‌ತ್. ಈ ದಂಡ್ ಮಕ್ಕ ಬಂದವು ದೇವಾಂದ್ ಗೊತ್ತಾಕತೆ ಮಿಂಞಕ್ ನಡ್‌ಂದತ್. ಮನೆರ ಪಕ್ಕತ ಬಟ್ಟೆಪನೆಮರ ನೋಟುವಾ, ಕೇತ್ರಪ್ಪ ತುದಿಕ್ ಪತ್ತಿತ್ ನೀಲಂಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ನ ಕುಡ್‌ಚಂಡಿಂಜತ್!

ಚೆಡಿಬಂದ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಣಂಗ 'ನೀನ್ ದಾರ್? ದಾರ್‌ನ ಕೇಟಿತ್ ನಂಗಡ ಪನೆ ಮರಕ್ ಪತ್ತಿಯಾ? ಅಡಿಕ್ ಇಳಿ'ಂದ್ ಪಾಪುಂಡ ತಟ್ಟೆ

ಬಿಲ್ಲ್ ನೇತಿ ಪುಡ್‌ಚಿ ಜೋರ್‌ಟ್ಟಿತ್.

ಇದ್ ಕಂಡ 48 ದೇವುಮ 101 ಮೂರ್ತಿಯಳೂ ಮಾಯ ಆಚಿ. ಅವು ಇದ್‌ನೆಲ್ಲ ನೋಟಿಯುಂಡಿಂಜತೇಂಗಿಯೂ ಅಯಿಂಗಕ್ ಕಾಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡಿಂಜ್‌ಲೆ. ಮರತ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಮನುಷ್ಯಂಡ ರೂಪತಿಂಜ ಕೇತ್ರಪ್ಪ ಅಡಿಕ್ ನೋಟಿತ್ 'ನಿಲ್ಲಿ ಇಳ್‌ಂಜಿ ಬಪ್ಪಿ'ಂದ್ ಇಳ್‌ಂಜತ್. ಅಕ್ಕ ಎನ್ನ್‌ಂಡೇಂಗಿಯೂ ಕಳ್ಳಚದಿ ಇಂಜ್‌ಲೆಲ್ಲಾ, ಎಲ್ಲಾನೇರೆ ನೇರೆ.

ಇದೇ ನೇರಕ್ ತಾಂದಿ ಮೊಟ್ಟೆಲಿಂಜ ಪೂವತ್ತಮಾರ್‌ಕ್ ವಿಷಯ ಅರ್‌ಂಜಿತ್ ಮಕ್ಕಡ ಚೆಡಿಕ್ ಕೇತ್ರಪ್ಪ ಮಕ್ಕಳ ಚದ್‌ಚ್‌ರ್‌ವಲ್ಲಾಂದ್ ಚುರ್‌ಕತೆ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಮಾಯಾ ರೂಪತ್ ಬಾತ್. ಕೇತ್ರಪ್ಪ ಅಡಿಕ್ ಇಳಿವದೂ, ಪೂವತ್ತಮಾರ್ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಎತ್ತ್‌ವದೂ ಸರಿ ಆಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ ಜನಳೂ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ದಂಡ್ ಧೀರ ಶೂರ ಮಕ್ಕಳ ಪೂವತ್ತ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡ್‌ಚಿ. 'ಮಕ್ಕಳೆ; ದುಡ್‌ಕತಿ. ವಿಷಯ ಎನ್ನತಂದ್ ಕೇಟರಿಯನ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಆಚೇಂಗಿ ನಂಗಡ ಮರಕ್ ನಂಗಳ ಕೇಕತೆ ಪತ್ತಿತ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕುಡ್‌ಚದ್ ದಂಡ್ ಮಕ್ಕಕ್ ಉರಿಕೇರ್‌ನನ್ನಕೆ ಮಾಡಿತಿಂಜತ್.

'ಇಂವೊ ನಂಗಡ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಕಟ್ಟ್‌ಕುಡ್‌ಚಿತ್. ಅಂವೊನ ನಂಗ ಪೊಯ್ಯತೆ ಬುಡುಲೆಂ'ದ್ ಮಿಂಞ ಮಿಂಞಕ್ ಪೋಚಿ.

'ಸಮಾಧಾನ ಎಡ್‌ತೋಳಿ ಮಕ್ಕಳೆ, ನಾನ್ ಪಂಚಾಯಿತಿ ತೀತ್ ತಪ್ಪಿ'ಂದ್ ಪೊವತ್ತ ಎನ್ನನೆಲ್ಲೊ ಮಾಡಿತ್ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಾಧಾನಕ್ ಕೊಂಡಬಾತ್. 'ನಿಂಗ ಒಮ್ಮ ಬೆನ್ನ್‌ಟ್ಟ್ ತಿರಿ ನಿಲ್ಲಿ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ತಿರಿ ನಿಕ್ಕಣೆ ಇವು ಪದ್‌ರಾಡ್ ಆಯಿರ್‌ತೇಂಗಿ? ನಂಗ ಎಲ್ಲಿಕೂ ಪೋಪ್‌ಲೆಂದ್ ಪೂವತ್ತ ನಂಬಿಗೆ ಪುಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟ ಪಿಂಞ ದಂಡ್ ಮಕ್ಕ ಬೆನ್ನ್‌ಟ್ಟ್ ನಿಂದತ್.ಒರ್ ಗಳಿಗೆ ಕಯಿಂಜದು 'ಇಪ್ಪರ ತಿರಿ'ಂದ್ ಪೂವತ್ತ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ನೋಟುವಾ ಅಲ್ಲಿ......!? 48 ದೇವುಮಳೂ, 101

ಕುಡಿಮೂರ್ತಿಯ ಅಯಿಂಗಡ ನೇರಾನ ರೂಪತ್ ನಿಂದಿತಿಂಜತ್. ವಿಷಯ ಅರ್ಂಜ ಚೆಂಬೊ ಚರ್ಮಣ ಪಾದಕ್ ಅಡ್ಡ ಬುದ್ದತ್. ' ನಂಗಡ ತಪ್ಪಾಚಿ. ನಂಗ ನಿಂಗಳ ನರಮನ್‌ಷ್ಯಂಗ್ ಗೇನ ಮಾಡ್‌ಚಿ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಅವು ನ್ಯಾಯ ಬುಡತ ಧೀರಶೂರ ಮಕ್ಕ 'ಪನೆಕ್ ಪತ್ತ್‌ನವಂಡ ಪೆದ ಎಂತಂ'ದ್ ಕೇಟತ್.

'ನಾಡ ಪೆದ ಕೇತ್ರಪ್ಪ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ ಮಕ್ಕ 'ಓ.. ಕಳ್ಳ ಕೇತ್ರಪ್ಪ' ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಕೇತ್ರಪ್ಪಂಗ್ ಕಳ್ಳ್‌ಕಳ್ಳಂದ್ ಪೆದ ಬಾತ್. ಕೇತ್ರಪ್ಪಂಡ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ ಪೂವತ್ತ ಇನ್ನನೆ ಪರ್ಂದತ್.

'ಚೆಂಜದಿ ಕೇತ್ರಪ್ಪ; ನೀನ್ ಮಾಡಾಯಿ(ಕೇರಳ) ಮಡೆಗೋಲ್ಂಜಿ ಪೊರ್ಟಿತ್, ಕೇರಳ ಸುತ್ತಿತ್, ಮಾಣಿಕ್ಯ ಮಲೆನಾಡ್‌ನ ತ್ಂಡಿ ನಡ್ಂದಿತ್ ಚೆಂಬೊ ತುಳುನಾಡ್ ನ್ಳಕ್ ನಡ್ಂದಿತ್, ಪೊಮ್ಮಾಲೆ ಕೊಡಗ್ ಪತ್ತಿತ್, ಗಡಿಲ್ ಕುಯ್ಯಂಗೇರಿ ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕಡ ಬಟ್ಟಿ ಪನೆ ಪತ್ತಿತ್ ನೀಲಂಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಬೇಂಗಿತ್, ಚಾಂದ್ ಪೂವ್ ಮೇಂಗಿಯಂಡ್ ಬಂದಿಯ. ಇಂಞಿ ಮೀದ ಕಯ್ಯಂಗೇರಿ ಕುಯಿನಾಲ್ ಕಯಿಂಜ ಪಿಂಜ ಇಂಞಿ ಮೇಲಾಂಡೆಕ್ ಮಜ್ಜಣಾಕಣೆ ಚಾಂದ್ ಪೂ ಬೇಂಗಿಯ. ಮಜ್ಜಣತ್‌ರ ಮೇಲಾಂಡೆಕ್‌ಕೂವಂಗೋಳಿ ಬೇಂಗಿಯಾಂದ್ ಶಾಪ ಕೊಡ್‌ತತ್(3).

ಇದ್‌ನ ಕೇಟ ಕೇತ್ರಪ್ಪ ಈ ಬಾಕ್ ಪರ್ಂದತ್. ಅನ್ನನಾಚೇಂಗಿ, ನಾನ್ ಪೋಯಿತ್ ನಿಂದ ಜಾಗತಿಂಜಿ ವಾಲೆತಾಳ್ ಅಯಿಪಿ. ಅಲ್ಲಿಕ್ ವಾರಾಂಡೆಕೋರಮ ನಾಡ ಆರಾಟ ಬೊಳ್‌ಕ್‌ಕ್ ನೀಲಂಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಕೊಚ್ಚಿ ಕಲಯತ್(4) ಅಯಿಚಿತಾರಿ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. (5).

ಇದಾನ ಪಿಂಞ ಪೂವತ್ತಂಗೂ ಕೇತ್ರಪ್ಪಂಗೂ ಚೆಂಬೊ ಚರ್ಮಣ ಕುಡಿಯ ಮಕ್ಕಡ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣ್ ಬುದ್ದತ್. ಇವು ನೇರಾಯಿತೂ ಎಚ್ಚಕ್

ಉಷಾರ್ ಉಂಡ್! ನಂಗ ದೇವುಮಾಂದ್ ಗೊತ್ತಾಚೇಂಗಿಯೂ ಇವು ಬೊತ್ತ್‌ಲೆಲ್ಲಾಂದ್ ಕುಶಿಪಟ್ಟತ್. ಇನ್ನತ ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲಿಯೂ ತ್ಎಂಡಿತ್ ಕಂಡ್‌ಲೆ. ಇಯಂಗ ನಂಗಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಬೋಂಡೂಂದ್ ದೇವುಮಾ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಮಕ್ಕಳ ನಂಗಡ ಕೂಡೆ ಬಪ್ಪಿರಾಂದ್ ಕೇಟತವು.

ಆಚೇಂಗಿ ಚೆಂಬೊ ಚರ್ಮಣ ಮಕ್ಕ ಇದ್‌ನ ಒತ್ತ್ಂಡ್‌ಲೆ.

'ನಂಗಡ ಪೆತ್ತವ್ವೊ ಉಂಡ್. ಪೆತ್ತವ್ವೊನ ಕೇಕತೆ ಒಂದೂ ಎಣ್ಣುವ ಕಯ್ಯ್‌ಲೆ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಮಕ್ಕಳ ಅವ್ವೊ ಎಲ್ಲಿಯಾಂದ್ ಕೇಟತ್.

'ಅವ್ವೊ ಮುಕುಟತ್ [ಉಟ್ಟಿ] ಉಂಡ್' ಂದ್ ಮಕ್ಕ ಎಣ್ಣ್‌ವದು, ಏಳಿ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಕಾಂದ್ ದೇವುಮಾ ನರಮನ್‌ಷ್ಯಂಗಡ ರೂಪತ್ ಮಕ್ಕಳ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಅವ್ವೊಂಡ ಪಕ್ಕ ಪೋಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ಮುಕುಟತ್ ಅಳ್‌ತಿತ್ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ಪರ್‌ಂದಿತ್ ವಿಷಯಕ್ ಬಾತ್. 'ನಿಂಗಡ ದಂಡ್ ಧೀರ ಶೂರ ಮಕ್ಕಳ ನಂಗಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಕುಶಿ ಆಯಿತ್. ಅಯಿಂಗಳ ನಂಗಡ ಕೂಡೆ ಅಯಿಚಿತಪ್ಪಿರಾಂದ್ 'ಕೇಟತ್.

ಈ ಬಾಕ್ ಕೇಟ ಪೆತ್ತವ್ವೊ ಕಾಲನೇರ ಗೇನ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಇನ್ನನೆ ಪರ್‌ಂದತ್.

'ಇಲ್ಲೆ; ನಾಡ ಕುಂಞಿನ ಇಕ್ಕ ನಿಂಗಕ್ ಬುಟ್ಟಿತ್ ತಾತೇಂಗಿ ಅಯಿಂಗಳ ಬಯ್ಯ ನಿಂಗ ಮರ್‌ಚಿ ಬುಟ್ಟಿತಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಅಯಿಂಗ ಇಲ್ಲಯೇ ಇರಡ್' ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಇತ್ತ್‌ಟಿ ದೇವುಮಾಳೂ ಬುಟ್ಟ್‌ಲೆ. ಇದೇ ಪೋಲೆ 48 ದಿನ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ನಡ್‌ಂದತ್. ದಂಡ್ ಕಡೆಯೂ ತಂಗಡ ಹಠ ಬುಟ್ಟ್‌ಲೆ. ಕಡೆಕ್ ದೇವ ಒರ್ ಪರಿಹಾರ ಪರ್‌ಂದತ್.

ನಿಂಗ ದಂಡ್ ಮಕ್ಕಳ ತಾತೇಂಗಿ ನಂಗ ಅಂಜಿ ಕುಂಞಿಯಳ

ನಿಂಗಕ್ ಬುಟ್ಟಿತಪ್ಪಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್ಣಿಚಿ. ಎನ್ನತ ಕಾಯಕಷ್ಟ ಬಾತೇಂಗಿಯೂ ಈ ಅಂಜಿ ಮಕ್ಕ ನೋಟಿಯುವ. ಸ್ವಂತ ಮಕ್ಕಡ ಪೋಲೆ ಕೊದಿಲ್ ನೋಟಿಯುವಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್ಣಿಚಿ.

ಕಡೇಕ್ 'ಆವದಿಲ್ಲೆ ಚಂಜಾದಿ ಚಾವದೇ ಗತಿ' ಂದ್ ಪೆತ್ತವ್ವೊ ಒತ್ತತ್. ಅದೇ ಪೋಲೆ ದೇವುವು ಚೆಂಬೋ ಚರ್ಮಣಂಗಳ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಬದ್‌ಲಾಯಿತ್ ಅಂಜಿ ಕುಂಞಿಯಳ ಬುಟ್ಟ್‌ಕೊತತ್. ಆ ಅಂಜಿ ಮಕ್ಕಳೆ ಕುಟ್ಟಿಚಾತ, ಕಾಳ ಬೈರವಮೂರ್ತಿ, ಮಂದಣ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಕರಿಚೌಂಡಿ, ಬೈರವ ಮೂರ್ತಿ. ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತ್ 'ಬಾಂಡ್' ಕಲ್ಲ್ ನಟ್ಟತ್. ಅದ್‌ಂಗ್ 48 ನಡೆಕಂಡಿಂದ್ ಪೆದ ಬಾತ್.

ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಈ ಅಂಜಿ ಮೂರ್ತಿಯ ಮಕ್ಕಡ ಪೋಲೆ ಕಳ್‌ಚಂಡ್, ತೆಳಿಚಂಡ್, ಅವ್ವಂಗ್ ಒರೂ ತೊಂದರೆ ಬರತನ್ನಕ್ಕೆ ನೋಟಿಂಯಂಡತ್. ದೇವುವು ದಂಡ್ ಮಕ್ಕಳ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಚೀಂಗೆಕೊಚ್ಚೆ ಮೊಟ್ಟೆಂಜಿ ತಾಂಗ್‌ನ ತರಿವ್‌ಂಜಿ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಪೋಚಿ.

ತನ್ನ ಚಾಯಿಲ್ ಅಂಜಾಳು ನೋಟಿಯಂಡಾಂಗ್ ಮುದ್‌ಕಿ ಕಾಲಕ್ ದಂಡ್ ಕೋಳಿನ ಪರ್‌ಕೆ ಬುಡ್‌ವೊಯಿಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ಕೂಡಿ ಈ ಅಂಜಿ ಕೂಟ್ ಮೂರ್ತಿಯಕ್ ಬೇದ ಚಂಗ್ರಾಂದಿರಂದ್ (ಫೆಬ್ರುವರಿ 14,15) ಕೋಳಿ ಕೊಡ್‌ಪ. ಅಂದ್ ಕಾಡ್‌ಕ್ ಪೋಯಿತ್ ನೆಟ್ಟಿತಿರಿ ಕೆತ್ತಿ ಬಂದಿತ್ ಬೆಲಿ ಪೊಂಬೆಲಿ ಪೊಂದಿತ್ (ನೆಯ್ಯುವೊ) ಕೋಳಿನ ಆಹಾರ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ನೆರಿಯಕೂಳ್ (ನೈವೇದ್ಯ) ಬೆಪ್ಪ. ಅಂಜಿ ಕೊಡಿ ಬಾಳೆ ಎಲ್‌ಕಂಡತ್ ಬಳ್‌ಂಬಿತ್ ಚೋಪು, ಕರ್‌ಪು ಬೊಳ್‌ಪುರ ಮೂಂದ್ ರಂಗ್ ಮೇಂಗಿತ್ ಬೆಪ್ಪ.

ಅಂದ್ ಮುದ್‌ಕಿ ಇರಣೆ ಕೂಡೆಯಿಂಜ ಅಂಜಿ ಕೂಟ್ ಮೂರ್ತಿಯ ಅಲ್ಲಿಂಜ ಮಾಯತ್ ನೆಲೆ ನಿಂದತ್.

ಕುಯಿನಾಲ್ ಚೆಂಬೊ ಚೆರ್ವರ್ಣ ಮಕ್ಕಳ ತಂಗಡ ಕೂಡೆ ಮಾಯತ್ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ದೇವುಮ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಮಿಂಞಕ್ ಪೊರ್‌ಟತ್. ಎಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಪಂದ್ ಅರಿಯುವಕ್ ಪೂವತ್ತ ಪಿಂಞ ಕೇತ್ರಪ್ಪ ತೊಡ್ ಬುಟ್ಟತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಅಂಬ್ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಕೇಕ್ ದಿಕ್ಕ್‌ಕ್ ಪೊರ್‌ಟತ್. ಈ ಜೋಡಂಬು ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆರ ಪಂದಲಡಿ ಒಕ್ಕಡ ಮಾಮನೆಕಂಡಿಕ್ ಬುದ್ದಿತಿಂಜತ್.

ಅಂಬ್ ಬುದ್ದ ಜಾಗ ಕುಡಿಯಕ್ ಒಕ್ಕ ಇಂಜ ಜಾಗ ಆಯಿಂತಿಂಜತ್. ಅಕ್ಕ ಮನೆಲ್ ದಾರೂ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ಕಡೆಕ್ ಕುಡಿಯ ಮನೆಕ್‌ಬಕ್ಕಣೆ ಪಟ್ಟಿಲ್ ಬೆಂದ್‌ಕ ನಿಂದಿತಿಂಜತ್.

'ಬಂದಿರಾಂ'ದ್ ಕೇಟಿತ್ ಚೊಂಬ್‌ಲ್ ನೀರ್, ತಟ್ಟೆಲ್ ಕೊಡಿಯಲಡಿಕೆ ಬೆಚ್ಚತ್. ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊಡ್‌ತ ಪಿಂಞ,

'ಬೆಂದ್‌ಕ ದಾರ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಯಿಲೆಂದ್' ಕೇಟತ್. ಈ ಕುಡಿಯಡ ಕೊದಿ ಕಂಡ ದೇವುಮ ಪೊಟ್ಟ್‌ಪರಿಯತೆ ನೇರೆ ನೇರೆ ಉಳ್ಳಾನ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ನಂಗ ದೇವುಮ, ನಂಗ ಬುಟ್ಟ ಅಂಬ್ ನಿಂಗಡ ಜಾಗತ್ ಬುದ್ದಿತ್. ಆನಂಗುಂಡ್ ನಂಗಕ್ ನಿಂಗ ನಿಪ್ಪಕ್ ನೆಲೆ ತರೊಂಡೂಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಇದ್ ಕೇಟ ಒರ್ ತೊಂಡ ಒತ್ತ್ಂಡ್‌ಲೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಂಗಕ್ಕೇ ಸರಿಕ್ ಜಾಗಯಿಲ್ಲೆ. ನಿಂಗಕ್ಕಿಲ್ಲಿಂಜಿ ತರಡ್‌ಂದ್ ಕೇಟತ್. ಆಚೇಂಗಿ ತೊಂಡಿ ತೊಂಡಂಡ ತಕ್ಕ್‌ನ ಒತ್ತ್ಂಡ್‌ಲೆ.

' ಏ ಚಾವಡ್ ಬುಡಿ, ಅಯಿಂಗಕ್ ಎಚ್ಚಕ್ ಜಾಗ ಬೋಂಡಿಯೇ? ಕೊಡ್‌ತ್‌ರಿ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಆಖೀರಿಕ್‌ಒರ್ ತೀರ್ಮಾನಕ್ ಬಂದ ತೊಂಡ

'ನಿಪ್ಪಕ್ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲೆ, ಅಳ್‌ಪಕ್ ನೆಲೆ ತಪ್ಪಿ'ಂದ್ ತಕ್ಕ್ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆ ನಿಂದಿತ್ ಮಿಂಞಕ್ ಪೊರ್‌ಟತ್.

ದೇವ ಇಲ್ಲಿಕ್ ಬಪ್ಪಕ ಅಂದ್ ಕುಡಿಯ ಚಪ್ಪರತ್‌ರಡಿಲ್ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಪಂದಲಡಿ ಒಕ್ಕಾಂದ್ ಪೆದ ಬಾತ್. ಪಂದಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಚಪ್ಪರ. ಪಂದತ್‌ರ ಅಡಿಲ್ ಇಂಜವು ಪಂದಲಡಿ ಒಕ್ಕಕಾರಂದ್ ಪೆದ ಬಾತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಬಾಯಿತಕ್ಕ್‌ಲ್ ಪಂದಕಳ ಒಕ್ಕಾಂದ್ ಕಾಕುವ ಕೂಡ್‌ಚಿ.

ಇಲ್ಲಿಂಜಿ ದೇವ ಪುನ: ಜೋಡಂಬ್ ಬುಟ್ಟಿತ್. ಇದ್ ಮದೆಕಂಡಿ ಬಟ್ಟೆಕಾಲೆ ಬೊಟ್ಟಿತ್ ಪರಂಬ್ (ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಬೊಟ್ಟಿತ್ ಕಂಡಿಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ.)ಲ್ ಬಂತ್ ಮೋದ್‌ಚಿ. ಇನ್ನನೆ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಬೊಳವತ್ತಕಂಡಿ(ಆವಂದೂರ್ ಪೆರವನಾಡ್ ಗಡಿ) ಇನ್ನತ ಜಾಗತ್ ನೆಲೆ ನಿಪ್ಪ.

---

1. **ಇದ್ ಪುಂಡತ್ ಮಾಡುವೊ ಬಿಲ್ಲ್.**
2. **ಕುಡಿಯಳ ಕಾತ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವೊ ದೇವ.**
3. **ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕುಡ್‌ಚಾಂಗ್ ಅಲ್ಲಿಂಜ ಮಜ್ಜಣತ್‌ರ ಮೀದ ಸಸ್ಯಹಾರ ಪೋಯಿತ್ ಕೋಳಿ ಕೊಡ್‌ಪ.**
4. **ಕಲಿಯ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ದುಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟ್ ಕೊಡ್‌ಪ ಪಾತ್ರ.**
5. **ಇಕ್ಕಲೂ ಹೆರವನಾಡ್ ನಮ್ಮೆಕ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕೊಡ್‌ಪ.**

ದೇವ, ನಂಬಿಕೆ, ನಮ್ಮೆ

ಕುಡಿಯ ದೇವಭಕ್ತಂಗ. ಅವು ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ಮಲೆ ತಮ್ಮಚ್ಚನ ಪೂಜ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ ಬೋರೆ ದೇವಡ ಮೀದೊ ನಂಬಿಗೆ, ಭಕ್ತಿ ಬೆಚ್ಚಂಡತ್. ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗತ್‌ರ ಕೂಡೆ ಕೂಡಿಯಾಡುವ ಇವು ಅಯಿಂಗಡ ನಮ್ಮೆಕ್ ಬೋಂಡಿಯಾನ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ಂಜಿ ಪುಡ್‌ಚಕ ಬೋರೆ ಏದೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಡ್‌ಪ. ಅದತೂ ಮಿಂಞ ಪೆರ್ತ್ ನಮ್ಮೆಕ್ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಂಜಿ ಕಲಿಯ ಪೋಕತ ಪೋಚೇಂಗಿ ನಮ್ಮೆ ಆಪಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ನಮ್ಮೆಲ್ ಕುಡಿಯಕ್ ವಿಶೇಷವಾನ ಮರ್ಯಾದಿ ಕ್‌ಟ್ಟುವಯಿಂಜತ್. ಇನ್ನತ ಚನ್ನ ನಮ್ಮೆನ ಇಲ್ಲಿ ನೋಟನ.

ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆ

ಯವಕಪಾಡಿರ ಆದಿ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆ ನಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಪೋನದ್. ಕೊಡಗ್‌ರ ಕೆಂಬಟಿಯ ಈ ನಮ್ಮೆನ ಕಯಿಚತೇಂಗಿಯೂ ಇದತ್ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗಕಾರ ಕೂಡುವ. ಬಲ್ಯ ಕೊಡೆರ ಬಲ್ಯನಮ್ಮೆರಂದಂತೂ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಕೊಡ್‌ಗ್ ಪಿಂಞ ಬೋರೆ ಜಾಗತ್‌ಂಜಿ ಬಪ್ಪ. ಈ ನಮ್ಮೆಕೂ ಕುಡಿಯಕೂ ಕೂಡಿ ಸಮ್ಮಂಧ ಉಂಡ್.

ಈ ನಮ್ಮೆಕ್ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಂಜಿ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಬೋಂಡಿತೇ ಬೊಂಡು. ಕಳ್ಳ್ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಾಂಗುಂಜಿ ಮಿಂಞ ಅಕ್ಕಿ ಇಟ್ಟಿತ್ ನಲ್ಲ ನೇರ ನೋಟುವ. ಚೆರಿಯ ನಮ್ಮೆರ ಕೆಟ್ಟ್ ಬುದ್ದ ಮೂಂದನೆ ದಿನ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಬಲ್ಯ ನಮ್ಮೆರ ಕೆಟ್ಟ್ ಬುದ್ದ ಅಂಜನೆ ದಿನ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಕ್ ಪೋಪ. ದೇವಕ್ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪ ಈ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ರ ಪೆದ ' ಮೊದ ಕರುವ'. ಇದ್‌ನ ಮೊದಕರ, ಹೆಚ್ಚಿ ಕರುವಾಂದೂ ಕಾಕುವ.

ಯವಕಪಾಡಿರ ಮಾದಂಡಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳೊ ಉಮ್ಮಣಕುಟ್ಟಡ ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಹರಿಜನ ಒಕ್ಕಕಾರ ಬಲ್ಯ ಮನೆಲ್ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿಲ್ ಬೊಳ್‌ಚ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಕಳ್ಳ್

ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪ ಕುಡಿಕೆಕ್ ನೆಲ್ಲ್ ದುಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಕೋಲಿಂದೆ ಪಿಂಞ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಪಕ್ಕ ಪೋಪ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಕೆಲ್ ಉಳ್ಳೊ ನೆಲ್ಲ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ ಬೈಟ್ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಒಳಿಯುವ. ಪೊಲಾಕ ನೇರತೆ ಕುಡಿಯ ಭಯ ಭಕ್ತಿಲ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಉಳ್‌ಪಿತ್ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಮರ್‌ಂದೋಡತ್‌ರ ಮೇರಿಯಂಡಲ್ಲಿಂಜ ಹರಿಜನ ಒಕ್ಕ, ಉಮ್ಮ್‌ಕುಟ್ಟ ಮನೆಕಾರ ಮಲೆ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಂಜಿ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಎಡ್‌ತ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಕುಂಜಿಲತ್‌ರ ಹರಿಜನ ಒಕ್ಕ, ಐತಿಚಂಡ ಕುಡಿ, ಮಾದಂಡ ಕುಡಿ ಕೂಡ ತಂಗಡ ಕಳ್ಳ್‌ರ ಪಾಲ್ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಈ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಅಯಿಂಗಡಯಿಂಗಡ ಊರ್‌ರ ದೇವಸ್ಥಾನತ್ ಬೆಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಈ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಅಂಜಿ ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಏಳ್ ದಿನ ಅನ್ನನೇ ಬೆಪ್ಪಯಿಂಜತ್.

ಮೇರಿಯಂಡ ಕುಡಿ ತಂಗಡ ಮನೆರ ಪಕ್ಕ ಮಣ್ಣ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಬಾಳೆಕೊಲೆ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಮೀದ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಂಜಿ ಎಡ್‌ತ ಬಂದ ಕಳ್ಳ್ ಬೆಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ನಮ್ಮೆರ ಒರ್ ದಿನ ಮುಪ್ಪಡೆ ಬೈಟ್ ಈ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಪನ್ನಂಗಾಲ ನಮ್ಮೆಕ್ ಎಡ್‌ತ ಪೋಪ. ಮಲೆಂಜಿ ದಂಡ್ ಕುಡಿಕೆಲ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಎಡ್‌ತ ಬಂದಿತಿಪ್ಪ. ಚೆರಿಯ ನಮ್ಮೆಕ್ ಚೆರಿಯ ಕುಡಿಕೆರ ಕಳ್ಳ್. ಬಲ್ಯ ನಮ್ಮೆಕ್ ಬಲ್ಯ ಕುಡಿಕೆರ ಕಳ್ಳ್. ಇದ್‌ನ ಕಲ್ಚ ಪಾತ್ರೆಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆ ರ ಸೇವೆಕ್ ದಾರೆಲ್ಲ ಇಕ್ಕಂಡೂಂದ್ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ಕೊಡ್‌ತ ಅಪ್ಪನೆಲ್ 'ಕುಡಿಯ' ಕೂಡ ಉಂಡ್. ಇಯಂಗ ದೇವಡ ನಮ್ಮೆಕ್ ಕಾಲೋದಿ ಕರುವತ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು.

ಅರಮೇರಿ

ಅರಮೇರಿ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆ ದೇವಡ ದಂಡನೆ ನೆಲೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯವಕಪಾಡಿ ನಮ್ಮೆ ಆಪಂದೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮೆ ಆಪ. ಇಲ್ಲಿಯತ್‌ರ

ಚೋಮಕುಂದ್‌ಲುಳ್ಳೊ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಂಜಿ ಕರುವತ್ ಕಳ್ಳ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಪದ್ ಪದ್ದತಿ.

ಅಮ್ಮತ್ತಿ

ಅಮ್ಮತ್ತಿ ಬಿಳುಗುಂದ ದೇವ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಪನ್ನಿಮ ದೇವಡ ದೇವಸ್ಥಾನ ಉಂಡ್. ಈ ದೇವ ಅರಮೇರಿ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆರ ತಂಗೆಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಮಿಂಞ ಇಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಂಜ ಕುರುವತ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್.ಇಕ್ಕ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಇಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್ ಕರುವಾತ್ ಎಳನೀರ್ ದುಂಬ್‌ಚಿಡುವ.

ಕೈಕೇರಿ ಪನ್ನಂಗಾಲತಮ್ಮೆರ ನಮ್ಮೆಲ್ 'ಕಲಜ' ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಎಡ್‌ತ ಬಪ್ಪ. ಬೋಟೋಳಿಲೂ ಇಕ್ಕ ಕರುವತ್ ಎಳನೀರ್ ದುಂಬ್‌ಚಿಡುವ. ಮಗ್ಗುಲ ನಮ್ಮೆಕೂ ಮಿಂಜ ಮಲೆ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಂಜಿ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್.

ಕಾಂತೂರ್ ಮೂರ್ನಾಡ್ ನಮ್ಮೆಲ್ ಆದ್ಯ ದಿನ ಅಯ್ಯಪ್ಪಂಗ್ ಕಕ್ಕಬ್ಬೆ ಮಲೆಂಜಿ ಕಲಜತ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್.

ಬೇಂಗೂರ್ ಕೇತ್ರಪಾಲ

ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕುಡಿಯ ಕೂಡಿಯಾಡುವ. ಅರೆಕಲ್ಲ್ ನಮ್ಮೆಕುಂಜಿ ಮಿಂಞ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆ ಆಪ.

ನಮ್ಮೆಲ್ ಕುಡಿಯಡ ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಟ್ ಉಂಡ್. ಅವು ಕೂಡಿ ಇಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ತಕ್ಕಂಗಳಾಯಿತ್ ಕಾರ್ಬಾರ್ ನೀಸುವ.

ಹೆರವನಾಡ್

ಹೆರವನಾಡ್‌ರ ಕೇತ್ರಪಾಲ್ ಪಿಂಞ ಪೂವತ್ತಮಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ

ನಮ್ಮೆಲ್ ಬೊಟ್ಟತಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಮೇದ ಕೊಟ್ಟಾಯಿತ್ ಭಂಡಾರತ್‌ನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಪ. ಈ ದೇವಡ ಭಂಡಾರ ಪಂದಕಳ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಎಣ್ಣ್ವಯಿಂಗಡ ಮನೆಲ್ ಬೆಪ್ಪ. ಬೊಟ್ಟತ ಮಲೆ, ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಈ ನಮ್ಮೆಲ್ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟವು.

ಹಾಲುಗುಂದ

ಇಲ್ಲಿಯತ ಪಾಲಂದಿ, ಮುತ್ತಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನತ್ ಪ್ರತಿಕಾಲ ನಡ್‌ಪ ನಮ್ಮೆಕ್ ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆಕುಡಿಯಡ ಮನೆಂಜಿ 'ಕಲಿಯ' ಪೋಪ. ಇದ್ ಇಲ್ಲತೆ ನಮ್ಮೆ ನಡ್‌ಪನ್ನೆಕೆ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ನಮ್ಮೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ಪದಿನಾಲಾಂಗ್ ನಡ್‌ಪ.

ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕ

ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್ ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆ ಒಕ್ಕಡ ಪಂಚಕೂಟ್ ಮೂರ್ತಿಯಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ ನಮ್ಮೆ ಮಾರ್ಚ್ ೧೩ ಂಗ್ ನಡ್‌ಪ. ಅಂದ್ ಪಂದಿ, ಕೋಳಿ ಅರ್‌ಪದೂ ಇಪ್ಪ. ಊರ್‌ಕಾರ ಕೂಡ ಪರ್‌ಕೆ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪ.

ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆ ಕಾರಡ ಏದೇ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಲೂ ಬೊಟ್ಟತಮಲೆಕಾರ ಬಂದಿತ್ ಕೈ ಕೂಟುವ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಬೊಟ್ಟತ ಮಲೆಕಾರ ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆರ ಕಾರ್ಬರ್‌ಲೂ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡ್‌ಪ. ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆಲ್ ಮೂರ್ತಿಯಕ್ ಕೊಡ್‌ತಿತಾನ ಪಿಂಞ ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಲ್ ಚೌಂಡಿಕ್ ಕೊಡಪ. ಇದಲ್ಲತೆ ಎಲ್ಲಾ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮಚ್ಚಂಗ್ ಪಿಂಞ ಬೋರೆ ದೇವಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಮೂಡಿ ಮುಂಡಿ ಕಲ್ಲ್

ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಕುಡಿಯಡ ಸ್ನೇಹಚಾರ, ಒತ್ತೋರ್ಮೆನ ಈ ಕಥೆ ಕಾಟುವ. ಕುಡಿಯ ಕೊಡವಡ ಪದ್ಧತಿ, ಪರಂಪರೆ, ಉಡ್‌ಪು ತೊಡ್‌ಪು, ತೀನಿ ಬೋಜತ್‌ನ ನಡ್‌ತಿಯಂಡ್ ಬಂದಂಡುಂಡ್. ಈ ದಂಡ್ ಕಡೆಕ್ ಉಳ್ಳೊ ಸಂಬಂಧ ಇದ್ ಮಾತ್ರಾಂದ್ ನೆನತಿಯವದ್ ತಪ್ಪಾಕು.

ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಕುಡಿಯಕ್ ದೇವ ಒಕ್ಕಚೆ ದರ್ಶನ ಕೊಡ್‌ತದೂ ಉಂಡ್. ಅದಂಡ ಕಥೆ ಇದ್.ಕೋಪಟ್ಟಿ ಮಲೆಲ್ ಒಮ್ಮ ಕೊಡವತಿ ಪಿಂಞ ಕುಡಿಯತಿ ದಂಡಾಳು ಎತ್ತ ನೋಟಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಮಜ್ಜಣಾಪಕ ಅವು ಮನೆಂಜಿ ಎಡ್‌ತ ಬಂದ ಕೂಪದಿನ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಕಾಲ್ ನ್‌ಟಿ ಮಧ್ಯತ್ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ತಿಂದಂಡಿಂಜತ್. ಕುಡಿಯತಿ ಮೂಡಿನ 'ಮುಂಡಿ'ಂದ್ ಕಾಕುವ.

ಇನ್ನನೆ ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದಂಡ್ ಇಪ್ಪಕ ಇಂಜಕ್ಕಿಂಜನ್ನೆಕೆ ಮುಂಡಿರ ತಡಿಲ್ ಎನ್ನತೊ ಕೂಡ್‌ನನ್ನೆಕೆ ಗ್‌ಡ್‌ಪಕ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ನೋಟಿಯಂಡಿಂಜನ್ನೆಕೆ ದೇವ ಅವಡ ತಡಿಲ್ ವರ್‌ಂದಂಡ್ ಬಾತ್. ಇದ್ ಕೃಷ್ಣ ದೇವಂಡ ಅವತಾರಂದೂ, ಮಹಾ ವಿಷ್ಣುರ ಅವತಾರಂದೂ ಎಣ್ಣುವ. ಇನ್ನನೆ ಮುಂಡಿರ ಮೀದ ದೇವ ವರ್‌ಂದಂಡ್ ನಾಡ್‌ಕ್ ಓಡಿಯಂಡ್ ಬಾತ್.

ಇದ್‌ನ ಕಂಡ ಊರ್‌ಕಾರೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಕಣಿಯನ ಕಾಕಿತ್ ರಾಶಿ ಬೆಪ್ಪ್‌ಚಿಡುವಕ ಇದ್ ದೇವಡ ಅವತಾರಂದೂ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಕೊಡವತಿ ಮೂಡಿ ಪಿಂಞ ಕುಡಿಯತಿ ಮುಂಡಿ ಅಂದ್ ಉಂಬಕ್ ಅಳ್‌ತಿತಿಂಜ ಕಲ್ಲ್ ಅಲ್ಲಿಂಜ ಬೊಳ್‌ಂದಂಡ್ ಬಾತ್.ಕಣಿಯನೂ ಎಣ್ಣ್‌ನ ಪೋಲೆ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಪ್ರತಿಕಾಲ ಜನವರಿ ತಿಂಗತ್‌ಲ್ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆ ಕಯಿಪಕಾಚಿ.

ಈ ನಮ್ಮೆಲ್ ಆದ್ಯ ನೈವೇದ್ಯ ಕುಡಿಯಡದ್.

ದೇವಳ ಇವು 'ಕೋಪಟಿಯಪ್ಪ'ಂದ್ ಕಾಕುವ. ನಮ್ಮೆಕ್ ಊರ್‌ಕಾರೆಲ ಕೂಡುವ. 'ಮುಂಡಿ'ರ ಒಕ್ಕಕಾ ರಳಾನ ಕೋಪಟಿಮಲೆರ ಕುಡಿಯ ಇಂದೂ ಮಲ್ಮೆಕ್ ಎತ್ತ್ ಪೋರಾಟಾ ಯಿಪೋಯಿತ್ ನೈವೇದ್ಯ ಬೆಪ್ಪ. ಮೂಡಿ 'ಬಾಳುವಂಡ' ಒಕ್ಕಕಾರ್ತಿಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಇಂದೂ ಅದೇ ಒಕ್ಕತ್‌ಕೋಪಟಿಯಪ್ಪಂಡ ಭಂಡಾರತ್‌ನ ಬೆಪ್ಪ.

ನಿಂದ್ ಪೋನ ತಾಂದಿ ಮೊಟ್ಟೆ ತಂಬ್‌ರಾನಂಡ ನಮ್ಮೆ

ತಾಂದಿಮೊಟ್ಟೆರ ಈ ನಮ್ಮೆ ಮುತ್ತಜ್ಜಂಗಡ ಕಾಲತ್ ನಿಂದ್ ಪೋಯಿತ್. ಎಕ್ಕ ಎನ್ನನೆ ನಮ್ಮೆ ನಡ್‌ಂದಂಡಿಂಜತ್ ಎಣ್ಣುವದ್ ಇಕ್ಕತಯಿಂಗಕ್ ಕಂಡ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇಂಗಿಯೂ ನಮ್ಮೆನಾಳ್‌ಲ್ ದೇವ ದರ್ಶನ ಬಪ್ಪಕ (ತಿರೋಳಕಾರ)ಪಂಡೆತ್‌ರ ನಡ್‌ಪುನ ಎಣ್ಣಿಕೊಡ್‌ಪಲೊ.

ಪಂಡ್ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕತ್ ಇಂಜತ್. ಅಂದ್ ದೇವ ದಬಡ್ಕ ಕಂಡಿಕಾಯಿತೆ ಕೋಮುಣಿಪಾರೆಂಜ ಈರುಳಿ ಬನಕ್ ಬಾತ್. ಅಲ್ಲಿ ದೇವುವು ಸಭೆನಡ್‌ತ್‌ಚಿ, ಬೊಳ್ಯಾನೆನ ಕಾಕಿತ್ ಪೂವತ್ತಂಗ್ 'ಮಲೆತಂಬುರಾನ' ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಜಂಡ ಸ್ಥಾನಕೊಡ್‌ತಿತ್ ತಕ್ಕಾರ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಈ ಗೇನಕ್ ಪ್ರತಿಕಾಲ ಅಲ್ಲಿ ತಾಂದಿಮೊಟ್ಟೆಲ್ ಪೂವತ್ತಮಾರ್‌ರ ನಮ್ಮೆ ನಡ್‌ಪಯಿಂಜತ್.

ಅದ್ ಸುಮಾರ್ 60 ಎಕರೆರ ಬಲ್ಯ ದೇವಡ ಬನಕಾಡ್. ರೆಕಾರ್ಡ್, ಮ್ಯಾಪ್ ಇಕ್ಕಲೂ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಅಯಿಂಗಡ ಪಕ್ಕ ಉಂಡ್‌ಲೊ. ಇಕ್ಕಲೂ ಪೂವತ್ತಂಡ ದೇವಸ್ಥಾನ, ನಾಟೆಕಾಲ್ ಮಂದ್, ಆನೆರ ರೂಪ, ಕಲ್ಲ್‌ರ ಬೊಳ್‌ಚ ಉಂಡ್. ದೇವುಮ್ಮ ಕುಡಿಯಡ ಮನೆ ತೇಂಡಿ ನಡ್‌ಂದಿತ್ ಕಡೆಕ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಮಲೆ ಒಕ್ಕಡಲ್ಲಿಕ್ ಬಂದಿತ್ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಚಾಂದ್‌ಪೂ ತಕ್ಕೊಂಡೂಂದ್ ಕೇಟತ್ ಇಂತಿಂಥ ಜಾಗತ್ ನಾಡ ಬೆಪ್ಪು ಚೆಪ್ಪುನ ಬೆಪ್ಪಿ, ವಾರಾಂಡೆಕೋರಮ್ಮ ನಿಂಗ ಪತ್ತ್ ಒಕ್ಕ ಕೂಡಿತ್ ನಮ್ಮೆ ಕಯಿಚೋಳಿಂದ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಕೊಲ್ಲಿಮಲೆ ಪತ್ತ್ ಒಕ್ಕಾಂದ್ ಅಲ್ಲಿಂಜ ಪೆದ ಬಾತ್.

ಅಲ್ಲಿಂಜ ಒರ್‌ತಿಂಗ ದೇವ ಕೆಟ್ಟ್‌ಲ್ ನಮ್ಮೆನಡ್‌ತುವಯಿಂಜತ್. ದೋಸೆ ಪಟ್ಟಣಿ ಮಾಡುವಯಿಂಜತ್. ಈ ನಮ್ಮೆಕ್ ಅಂದ್ ಏಳ್ ನಾಡ್ ಕೂಡಿಯಂಡಿಂಜತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಕೊಲ್ಲೂರು ಸಂಪಾಜೆ, ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್, ಆವಂದೂರ್, ಹೆರವನಾಡ್, ಬೇಂಗೂರ್, ಕಾರುಗುಂದ, ಎಡೆನಾಡ್, (ಹಾಲುಗುಂದ) ಈ ನಾಡ್‌ಕಾರ ಕೂಡವಯಿಂಜತ್. ಕಲ್ಯ ಇಳಿಂಜಿತ್ ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆಕ್ ಬಪ್ಪ. ಅಕ್ಕ ದೇವಳ ಎಡ್‌ಪೊ, ಕೊಡೆ ಪುಡಿಪೊ, ಮೇದ ಕೋಲಾಟ್, ಬಲ್ಯ ಜಾತ್ರೆ ಆಪಯಿಂಜತ್.

ಅಂದ್ ಕಾಲತ್ ಕೇತ್ರಪ್ಪಂಗ್ ಹೆರವನಾಡ್‌ಂಜಿ ಪೊಂಗಲಿಯ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಪೊಂಗಲಿಯ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಪೊಣ್ಣಾಳ ಕಲಿಯ ಎಡ್‌ತ ಬಪ್ಪದ್. ಇದ್ ವಿಶೇಪಟ್ಟ ಸಂಗತಿ. ಪೆರ್ತ್ ಜಾಗತ್ ಆಣಾಳ ಕಲಿಯ ಎಡ್‌ತ ಬಪ್ಪದ್ ಉಳ್ಳದ್. ಆಚೇಂಗಿ ಈ ನಮ್ಮೆಕ್ ಹೆರವನಾಡ್‌ಂಜಿ ಪೊಂಗ ಕಲಿಯ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಕೊಚ್ಚಿಕಲಿಯಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಕೋಟೆ ಪುಲಿ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿರ ಮಡಿವಾಳ ತಿರೋಳಕಾರನೂ ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿ ಪಾಡಿಚ ಮಂದ್‌ಕ್ ಕಲಿಯ ಎಡ್‌ತ ಬಂದಿತ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಮಲೆಕಾರ ಕೂಡಿತ್ ದೇವಕ್ ಮೀದಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಮಾಡಿತ್ ಪೋಪಯಿಂಜತ್.

ಅಕ್ಕ ಆದರೆ ತಿಂಗ (ಮಳೆಕಾಲತ್ ನಮ್ಮೆ) ಪೊಣ್ಣಾಳ್, ಮೂಡಿಯ ಬಪ್ಪಕ ಈ ಮಲೆಲ್ ಚೆನ್ನ ಬಾಲೆಕಾರ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿರ್‌ತ್. ಕಲಿಯತ್‌ರ ಕೂಡೆ ಬಂದ ಪೊಣ್ಣಾಳ ಊರ್‌ಕ್ ಪೋಯಿತ್ ನಡ್‌ಂದ ಸಂಗತಿನ ಎಣ್ಣಿತ್ ಕೋಟೆ ಪುಲಿ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿಕ್ ಪರ್‌ಕೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಇದಲ್ಲತೆ ಕಲಿಯತ್‌ರ ಕೂಡೆ ಬಂದ ಕೋಟೆ ಪುಲಿ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿರ ತಿರೋಳಕಾರಂಗೂ ಮಲೆಕಾರ ಪೊಜ್ಜ್‌ರ್‌ತ್‌ಲೊ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ತಿರೋಳಕಾರ ಶಾಪ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಪೋಚಿ. ನಂಗ ಇಂದಾಕಣೆ ಪೊಣ್ಣಾಳ ಕಲಿಯ ಇಳ್‌ಂಜಿ ಬಪ್ಪಯಿಂಜಂತ್. ಇಂಞಿ ಮೇಲಾಂಡೆಕ್

ಪೊಂಗಲಿಯ ಇಳಿಯುಲೆ. ನಿಂಗ ಆಣಾಳ್ ಪೋಯಿತ್ ದೇವಕ್ ಕಳ್ಳ್ ಬೋಂಡುವೇಂಗಿ ಎಡ್‌ತ ಬಂದೋಳಿಂದ್ ಪೊಣ್ಣಾಳ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಕೊಡವಡ ಕೂಡೆ, ಮಲೆಯು, ಗೊಲ್ಲ್, ಬಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಪರ್‌ಕೆ ಪೊತ್ತಾಂಗ್ ಅರಮನೆ ಬೂಡ್‌ಕಾರ,ತೂಡತ ಬೂಡ್ ಒಕ್ಕ, ಕರೋಟ ಬೂಡ್ ಒಕ್ಕ, ಪಾಡಿಚ ಒಕ್ಕ ಇಡೀ ಕುತ್ತಿ ನಾಶ ಆಯಿಪೋಚೀಂದ್ ಎಣ್ಣುವ.

ಇಕ್ಕ ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಲ್ ಉಳ್ಳೊ ಒಕ್ಕಡಲ್ಲಿ ಪಾಡಿಚ ಒಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣ್‌ಸಮ್ಮಂದತ್ ಬಂದದ್. ಒಕ್ಕ ನಾಶ ಆಪಕ ಒರ್ ಮೂಡಿ ಕುಂಞಿ ಬಾಕಿ ಆಯಿತಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಅವಕ್ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಮಂಗಲಾಯಿತ್ ವಡಿಯು ಅಲ್ಲಿಯೆ ನೆಲೆ ನಿಂದಾಂಗ್ ಆ ಒಕ್ಕ ಉಳ್‌ಂಜಂಡತ್.

ಸುಮಾರ್ ಒಕ್ಕ ಇಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್ ದೇವಡ ಕೊಡೆ ಎಡ್‌ಪಕ್, ದೇವಳ ಎಡ್‌ಪಕ್ ಜನ ಇಲ್ಲತಾಚಿ. ಅನ್ನನಾಯಿತ್ ದೇವ ಬೆಂಬರ ಇಟ್ಟತ್. ದೇವಡ ನಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿಕೇ ಬಾಕಿಯಾಯೋಚಿ.

ಹೆರವನಾಡ್ ನಮ್ಮೆ

ಹೆರವನಾಡ್‌ಲ್ ಕಾಲೋದಿ ಕೇತ್ರಪ್ಪಂಡ ನಮ್ಮೆ ನಡ್‌ಪ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಕೂಡುವ. ಈ ನಮ್ಮೆಕೂ ಬೆಟ್ಟತ್‌ತೂರ್‌ರ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಕೂ ಪೆರ್ತ್ ಸಮ್ಮಂಧ ಉಂಡ್. ಕೇತ್ರಪ್ಪಂಡ ನಮ್ಮೆಕ್ ಬೊಟ್ಟತ ಮಲೆರ ಪಂದಕಳ ಪೊನ್ನಪ್ಪಂಡ ಮನೆಂಜಿ ಭಂಡಾರ ಇಳಿಯುವ. ಈ ಮನೆರ ಓರ್ ಬರಿಲ್ ದೇವಡ ಕೋಂಬರೆಲ್ ಈ ಭಂಡಾರತ್‌ನ ಬೆಚ್ಚಿತ್. ಪೆರ್ತ್ ಶುದ್ದತ್ ಇದ್‌ಂಗ್ ಕೂಡುವ. ಪೊಲಾಕ ಬ್ಯೆಟ್ ಇಲ್ಲಿ ದೇವಳ ತೊತ್ತಿತ್ ಕುರಿ ಇಡುವ.

ನಮ್ಮೆಕ್ ಮೀನ್ಯಾರ್ ೧೬ ಂಗ್ ನಮ್ಮೆ ಕೆಟ್ಟ್ ಬೂವ. ೧೭ ಂಗ್ ಕಳಿತೆಳಿ, ೧೭ ಂಗ್ ಕಲಿಯ ಇಳಿಯುವ. ಕೊಲ್ಲಿ ಮಲೆಕಾರ ಕೇತ್ರಪ್ಪಂಡ ಮಂದ್ ತೊರ್‌ಪ. ನಾಡ್‌ಕಾರ ಕುಯಿನಾಲ್ ಮನೆರಲ್ಲಿಕ್ ಬಪ್ಪ. ಅವು ಪಾಡಿಚ ಮಂದ್ ತೊರ್‌ಂದಿತ್ ಬಟ್ಟೆಕಾಪ. ಊರ್‌ಕಾರ ಬಪ್ಪಕಾಪ ಬೊಳ್‌ಚ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ಕಾಕಿಕೂಟಿಯುವ. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡವ, ಕುಡಿಯ, ನಾಡ್‌ಕಾರ, ಊರ್‌ಕಾರಡ ತಕ್ಕಾರ ಕೂಟ ನಡ್‌ಪ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ನಡ್‌ಂದಿತ್ ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪಂಗ್ ಮೀದಿ ಬೆಪ್ಪ. ಕೇತ್ರಪ್ಪಂಗ್ ಕಲಿಯ ದುಂಬ್‌ಚಿಡುವ. ಇಂದೂ ಈ ಬಲ್ಯ ಕಲಿಯ ಪಾತ್ರತ್‌ನ ಕಾಂಗಲು. ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪಂಡ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪ ಬಂದ ಕಥೆಯೂ ಉಂಡ್. ಅದ್‌ನ ಇಲ್ಲಿ ನೋಟನ.

ದೇವ ಕೊಡ್‌ಗ್‌ಕ್ ಬಪ್ಪಕಾಪಕ ಸಂಪಾಜೆರ ನರಕಾಯು ಗುಂಡಿರಲ್ಲಿಂಜ ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪನೂ, ಪುರುಷರಾಯನೂ ಪೂವತ್ತಮಾರ್‌ಕ್ ಜೊತೆಯಾಪ. ಪುರುಷರಾಯ ತಪ್ಪಸ್ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಪೊಳೆರ ಬರಿಲ್ ಅಳ್‌ತಿತಿಪ್ಪಕ ಉದ್ದ ಜಡೆರನ್ನೆಕೆ ಇಂಜ ತಲ್‌ಮಿ ನೀರ್‌ಕ್ ಎತ್ತಿತಿಪ್ಪ.

ಪೂವತ್ತ ಬೊಳ್ಳಿತಂಡ್ ಕುತ್ತಿಯಂಡ್ ಪೊಳೆ ದಾಟ್‌ವಕ ಆ ತಲ್‌ಮಿ ತಂಡ್‌ಕ್ ಚಿಕ್ಕಿಯುವ. ಅಕ್ಕ ಪೂವತ್ತ ಇದ್ ದಾಡ ತಲ್‌ಮಿಂದ್ ನೋಟಿಂದ್ ಕೂಟ್‌ಲಿಂಜ ಮೂರ್ತಿಯಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ವದು ಪುರುಷರಾಯ ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಋಷಿ ತಪಸ್ ಮಾಡಿಯಂಡುಳ್ಳದ್ ಕಂಡ್ ಬಾತ್. ಅಕ್ಕಣೆಕ್ ಅದೇ ನೇರಕ್ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪನೂ ಬಂದಿತ್ ಕೂಡುವ. ಪೂವತ್ತ ಅವು ದಂಡಾಳುನೋ ತಾಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಪೊರ್‌ಟತ್.

ನೆಲ್ಲಿಮಾನಿ ಕಂಡಿಕ್ ಎತ್ತ್‌ವಕಾಪಕ ಪೂವತ್ತ ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪನೊ, ಪುರುಷರಾಯನೊ ಅಲ್ಲಿ ಪಾರ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ನಂಗ ಕೊಡಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಬಪ್ಪಾಂದೂ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಣೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಪಾರ ನಿಂದಿತ್ ದಾರ್‌ನೋ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಬುಡತನ್ನಕೆ ನೋಟಿಯೋಳಿಂದ್ ಪೂವತ ಎಣ್ಣಿತ್ ಕೊಡಿಕ್ ಪತ್ತ್‌ಚಿ.

ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪನೂ, ಪುರುಷರಾಯನೂ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂದಂಡಿಕ್ಕಣೆ ಎನ್ನನೇಂಗಿ ಮಾಡಿತ್ ಕೊಡಿಕ್ ಪತ್ತೊಂಡೂಂದ್ ಮನ್‌ಷ್ಯಂಗಳ ತಿಂಬ ಚೌಂಡಿ ಮನ್‌ಷ್ಯ ರೂಪತ್ ಬಾತ್. ಬಟ್ಟೆ ತಡ್‌ತ ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪನೋ, ಪುರುಷರಾಯನೊ ನಿಂಗ ದಾರ್‌ಂದ್ ಕೇಟತ್. ನಂಗ ದೇವ ಪೋನ ಬಟ್ಟೆನ ಕಾತ್ ಅಳ್‌ತೀಯೇಂದೂ ಅವು ಬರಣೆಕ್ ದಾರ್‌ನೋ ಕೊಡಿಕ್ ಬುಡೂಲೇಂದೂ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ ಚೌಂಡಿ ಓ ಅನ್ನನೆಯಾ, ಅಕ್ಕ ನಾನೂ ನಿಂಗಡ ಕೂಡೆ ಇಪ್ಪಿಂದ್ ಎಣ್ಣಿತ್ ಅಯಿಂಗಡ ಕೂಡೆ ಅಳ್‌ತಂಡ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಸುರು ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ಚನ್ನ ನೇರ ಕಯ್ಯುವದು ಮುದ್‌ಕಿ ರೂಪತಿಂಜ ಚೌಂಡಿ, ನಂಗ ಇನ್ನನೆ ಮುಂಡತೆ ಎನ್ನ್‌ಂಗ್ ಅಳ್‌ಕಂಡಿಯೆ, ನಿಂಗಕ್ ಎನ್ನತ ತಿಂದಿತ್ ಅಭ್ಯಾಸಾಂದ್ ಕೇಟತ್. ತಪಸ್‌ಮುನಿ ನಾಕ್ ಭಂಗಿಂದೂ, ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪ ನಾಕ್ ಕುಪ್ಪಿ ಕಳ್ಳ್ ಕೂವಂಗೋಳಿಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅಂದಕ ನಾನ್ ಅದ್‌ನ ಎಡ್‌ತ ಬಪ್ಪಿ ನಿಂಗ ಇಲ್ಲಿಯೆ ಅಳ್‌ತೋಳಿಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಚೌಂಡಿ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಲ್ ಪೋಯಿತ್ ಓರ್ ಬರಿಂಜಿ ಕೂವಂಗೋಳಿ, ಕಳ್ಳ್ಯನೋ, ಇಂಞ್ಞೋರ್ ಬರಿಂಜಿ ಭಂಗಿನೊ ಎಡ್ತ ಬಾತ್. ಪುರುಷರಾಯಂಗ್ ಸಕತ್ ಭಂಗಿಬಲ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟತ್.

ಇಪ್ಪರ ಕಲ್ಯಾಟಜ್ಜಪ್ಪಂಗ್ ಬೋಂಡಿಯಚ್ಚಕ್ ಕಳ್ಳ್ಯನೋ, ಕೂವಂಗೋಳಿನೋ ಕೊಡ್ತಿತ್, ಒಬ್ಬನ ಅಪ್ಪರ, ಇಂಞ್ಞೊಬ್ಬನ ಇಪ್ಪರ ಬುದ್ಧಾಕಿರ್‌ತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಚೌಂಡಿ ನೇರೆ ಕುಂದ್ ಪತ್ತ್‌ಚಿ. ತಾಂದಿವೊಟ್ಟೆಕಾಯಿತೆ ಬಂದಿತ್ ಬೆಟ್ಟತೂರ್ ಮಲೆಕಂಡಿದಾಟಿತ್ ಚೌಂಡಿಪಾರೆಕ್ ಎತ್ತಿರ್‌ತ್. ಅಲ್ಲಿ ಇಂದೂ ಚೌಂಡಿರ ಚೌಟ್‌ನ ಕಾಂಗಲೂಂದ್ ಇವು ಎಣ್ಣುವ.

ಕೇತ್ರಪ್ಪನೂ, ಪೂವತ್ತಮಾರು, ಈರುಳಿಬನತ್ ಇಂಜತ್. ಅದ್ ಪೂವತ್ತಂಗ್ ಪಟ್ಟಕೆಟ್ಟ್ಯನ ನೇರ. ಇತ್ತಟ್ಟಿ ಚೌಂಡಿ ತೆರೆಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಉಗ್ರರೂಪತ್ ಆಡುವ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಇದ್‌ನ ಅರ್‌ಂಜ ದೇವ ಮದೆಕಂಡಿಕ್ ತಿತ್ತ್‌ತೊಡ್‌ಬುಟ್ಟತ್. ಅಲ್ಲತೆ ಅವು ಅದ್‌ಂಡ ಕೂಡೆ ಮದೆ ಕಂಡಿಕ್ ಬಂದ್ ಎತ್ತ್‌ಚಿ.

ಇದ್‌ನ ಕಂಡ್ ಬೊತ್ತ್‌ನ ಚೌಂಡಿ ತೆರೆಮುಡಿ ಬಲ್‌ಚಿಕನ್‌ಚತ್. ಇಕ್ಕಲೂ ಕಲ್ಲಾಯಿತ್ ಆ ಮುಡಿ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ದೇವಳ ಕಾಂಬದು ಚೌಂಡಿ ದಮ್ಮಯ್ಯಂದ್ ದೇವಡ ಪಾದಕ್ ಅಡ್ಡಬುದ್ದಿತ್ ನಾಡ ತಪ್ಪಾಚಿಂದ್ ಒತ್ತಂಡತ್. ಅಕ್ಕ ದೇವ ಅಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಅಳ್‌ತತ್. ಇಕ್ಕಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಕಲ್ಲ್ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಬಯ್ಯಕ್ ತಿರ್‌ನ ಕಲ್ಲೂ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ನೀನ್ ಇಂಞ್ಞಿ ಕೊಡಿಕ್ ಪತ್ತಿರುವ ಕಯ್ಯ. ನಾಡ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಎಡ್‌ತಬರಿಲ್ ಪಾರನಿಕ್ಕಂಡೂಂದ್, ಒಕ್ಕಳ ಕೂಟಿತ್ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ಎಡ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಅಲ್ಲಿ ಪಾಡಿಚ ಒಕ್ಕಳೂ ಕೂಡ ನಿಂದತ್.

ಅಲ್ಲಿಂಜ ದೇವ ಮೂಡಾಯಿ ಪರ್‌ಂಬ್‌ಂಜಿ ಕುಯಿನಾಲ್

ಒಕ್ಕಕಾಲೆ, ಪಂದಕಳ ಒಕ್ಕಕಾಲೆ ಬಂದಿತ್ ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಲ್ ನೆಲೆ ನಿಂದಿತ್, ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್, ಆವಂದೂರ್ ಕಂಡಿಕಾಲೆ ಬೊಳ್‌ವತ ಬೇಲ್ ಹೆರವನಾಡ್‌ಲ್ ನೆಲೆ ಎಡ್‌ತತ್. ಕಾರುಗುಂದ, ಬೇಂಗೂರ್‌ಲ್ ಕೇತ್ರಪ್ಪ ನೆಲೆ ಎಡ್‌ತತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಅವು ಕಡಿಯತನಾಡ್‌ಕಾಲೆ ಪೋಚಿ.ಇಂದೂ ಕೂಡಿ ಹೆರವನಾಡ್‌ಲ್ ನಮ್ಮೆ ಪೆರ್ತ್ ಚಾಯೋಡೆ ನಡ್‌ಪ. ಬಲ್ಯ ನಮ್ಮೆರಂದ್ ಪೂವತ್ತಂಡ ಪಟ್ಟಣಿ ನಡ್‌ಪ. ಪಟ್ಟಣಿರಂದ್ ಬಾಳೆ ಪಣ್ಣ್, ತೆಂಗೆ ಪಾಲ್ ಮಾತ್ರ ಕೂಟುವ. ಅಲ್ಲಿ ನೊಕ್ಯಾಟ್, ಪೀಲಿಯಾಟ್ ನಡ್‌ಪ.

ಕೇತ್ರಪಂಡ ಮುಡಿನಮ್ಮೆ ದಂಡ್ ಕಾಲಕೊಮ್ಮ ನಡ್‌ಪ. ಓರ್ ಕಾಲ ವಿಷ್ಣು ಮೂರ್ತಿ ಮೇಲೇರಿ, ಓರ್‌ಕಾಲ ಈಶ್ವರಂಡ ವಡೆಮುಡಿ ಕಯಿಪ

ಈ ನಮ್ಮೆಕ್ ಬೊಟ್ಟತ್‌ಮಲೆಲ್ ಕುಡಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡಿತ್ ತಿರೋಳಕಾರಂಡ ಕೂಡೆ ಶುದ್ದತ್ ದೇವಳ ತೊತ್ತಿತ್ ಭಂಡಾರೋಡೆ ಕುಪ್ಯಚೇಲೆಯಾಯಿ ಇಳ್‌ಂಜಿ ಬಪ್ಪ.ಹೆರವನಾಡ್‌ರ ಬೊಳ್ಳಿಯಂಡವು ದೇವಡ ಒಂದನೆ ತಕ್ಕ. ಚೌಂಡಿರವು ನಾಡ್ ತಕ್ಕಂಗ. ಪೊನ್ನಚ್ಚನ ಗೌಡ ಒಕ್ಕಕೂ ಇದ್ ಸಮ್ಮಂಧ ಪಡುವ.

ಇದ್‌ಂಗುಂಜಿ ಮುಪ್ಪಡೆ ಊರ್‌ಕಾರ ಕಲಿಯತ್ ನೆಲ್ಲ್ ದುಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಬೊಟ್ಟತ್‌ಮಲೆ ತಕ್ಕಾರ ಆಯಿತ್ ಪೋಪ. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಕುಡಿಯ ಅನೇ ದಿನ ನಮ್ಮೆರಂದ್ ಭಂಡಾರ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಪ. ಅಕ್ಕಣೆ ಊರ್‌ಕಾರ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬಂದ ಕಲಿಯಕ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ದುಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಬೆಚ್ಚಿತಿಪ್ಪ. ಆಚೇಗಿಯೂ ಈ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕಯಿಪ್ ಬಪ್ಪುಲೇಂದ್ ಅವು ಎಣ್ಣುವ. ಊರ್‌ಕಾರ ಮಲೆಕ್ ಬಪ್ಪಕ ಪೇತಪ್ಪು ಕೆಟ್ಟ್ ಎಡ್‌ತ ಬಾತೇಂಗಿ ಮಲೆಕಾರ ಅಯಿಂಗಕ್ ಕೊಡಿಯಲೆರ ಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಕೊಡ್‌ಪ. ಅವು ಕಲಿಯ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಊರ್‌ಕ್ ಪೋನಂದ್ ಬೈಟ್

ಕುಡಿಯ ದೇವ ಮನೆಲ್ ಕೂಡುವ. ಇದ್‌ಂಗ್ ಊರ್ ಕೂಡುವೊಂದ್ ಎಣ್ಣುವ.

ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಪೂಲಾಕ ನಮ್ಮೆಕ್ ಪೋಪಕ ಕುಡಿಯ ತಪ್ಪಡ್‌ಕ ಕೆಟ್ಟ್‌ವ.'ಮಾಬಲ್ಯ ಈಳಶ್ವರಂಡ ಆರಾಟ ಬೊಳ್‌ಕ್ ಪೆರನೂರ್ ಒಕ್ಕಡಲ್ಲಿಕ್ ನಂಗಿಂದ್ ಪೊರ್‌ಟಂಡುಂಡ್. ಪೋಯಿತ್ ಕಾವೇರಿ ಜಳಕ ಕೊಂಡ್ ನಡ್‌ತೊಂಡು. ಅಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಬರಣೆ ಪೋಪಯಿಂಗಕೂ ಕೊಲ್ಲಿ ಮಲೆಲ್ ಇಪ್ಪಯಿಂಗಕೂ ಏದೇಂಗಿ ತೊಂದರೆ ಬರತನ್ನೆಕೆ ತಟ್ಟ್‌ಮುಟ್ಟ್‌ನ ನೀಕಿ ತರೊಂಡು'ಂದ್ ಕೇಟವ. ಅಕ್ಕ ಅಲ್ಲಿ ತಿರೋಳ ಬಪ್ಪ. ತಕ್ಕಂಗ್ ಪ್ರಸಾದ ಕೊಡ್‌ಪ. ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಅವು ಭಂಡಾರ ಕೇತಿತ್ ಪೊರ್‌ಡುವ.

ಏಪ್ರಿಲ್ ಪನ್ನಂದನೆ ತಾರಿಕ್ ಇವು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಮೀದಿ ಬೆಚ್ಚವ. ' ನಂಗ ಇಂದ್ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತ್ ಮೀದಿ ಬೆಚ್ಚಂಡಿತ್. ನಂಗ ಕೂಡ್‌ನಲ್ಲಿ, ಅಳ್‌ತಲ್ಲಿ, ಮೀದಿ ಬೆಚ್ಚಲ್ಲಿ, ಅರ್‌ಂಜಿತೊ, ಅರಿಯತೆಯೊ ಏನ್ನೇಂಗಿ ತಪ್ಪ್ ಬಂದ್ ಪೋಯಿತಿಕ್ಕು. ಮಾಗುರು, ಕೊಲ್ಲಿಮಲೆ ವಿಷ್ಣು, ಈಶ್ವರ ತಪ್ಪ್‌ನ ಮಾಪ್ ಮಾಡಿತ್ ನಲ್ಲದ್ ಮಾಡಂಡು'ಂದ್ ತಪ್ಪಡಕ ಕೆಟ್ಟ್‌ವ.

ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಅವು ಕುಳಿಪಕ್ ಹೆರವನಾಡ್‌ಕ್ ಪೋಪ. ಕುಳ್‌ಚಿತ್ ಬಂದಿತ್ ನಮ್ಮೆನ ಚಾಯೋಡೆ ಕಯಿಪ. ಈ ನಮ್ಮೆಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಕೂಡುವ.

ಹಾಲೇರಿ ಸಾಬುರ ಕಥೆ

ಇದ್ ಕುಡಿಯಕ್ ಪೂವತ್ತಂಡ ಮೀದ ಉಳ್ಳೊ ಭಯಭಕ್ತಿನ ಕಾಟುವ. ಇದ್ ನಡ್‌ಂದ ಕಥೆಂದ್ ಅವು ಎಣ್ಣುವ. ಹಾಲೇರಿ ಸಾಬು ದಾರ್‌ಂದ್ ಇಯಂಗಕ್ ಗೆತ್ತ್‌ಲೇಂಗಿಯೂ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಂದ್ ಇಯಂಗ ಎಣ್ಣುವ. ಆ ಕಾಲತ್ ತಾಂದಿ ಮೊಟ್ಟೆಲ್ ಬಲ್ಯ ನಮ್ಮೆ ಕಯಿಂಜಂಡಿಂಜತ್.

ನಮ್ಮೆರ ಕೇಳಿನ ಅಕ್ಕ ಸಾಬು ಕೇಟಿತಿಂಜತ್. ಕುಡಿಯ ಪೆರ್ತ್ ಚಾಯಿಲ್ ನವ್ಮೆ ಕಯಿಪಾಂದ್ ಜನ ಎಣ್ಣುವಕ ಸಾಬುಕ್ ನೋಟಂಡೂಂದ್ ಆಸೆಯಾಚಿ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆರ ಚಾಕಾನೆರ ಬೆನ್ನ್‌ಲ್ ಇವು ಅಳ್‌ತಂಡ್ ತಾಂದಿಮೊಟ್ಟೆರ ನಮ್ಮೆಕ್ ಬಾತ್. ಅಕ್ಕ ತಿರೋಳ ಬಂದಂಡಿಂಜತ್.

ಈ ತಿರೋಳಕಾರಂಗ್ ಸಾಬು ಆನೆರ ಬೆನ್ನಲ್ ಅಳ್‌ತಂಡ್ ಬಂದಂಡುಳ್ಳದ್ ಅರ್‌ಂಜತ್ . ನಾನ್ ಇಲ್ಲಿ ಬೊಳ್ಳಾನೆರ ಮೇಲೆ ಪಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ ದೇವ. ನಾಡ ಉತ್ಸವಕ್ ಬಪ್ಪಕಾಪಕ ಆನೆರ ಬೆನ್ನ್‌ಲ್ ಈ ಮನ್‌ಷ್ಯ ಬಪ್ಪಲ್ಲಾಂದ್ ಗೇನಮಾಡಿತ್, ನಡೆಲ್ ಉಳ್ಳಯಿಂಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಲ್‌ಕ್ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ಜನ ಎಲ್ಲಾ ಬೊತ್ತಿಪೋಚಿ. ಎನ್ನತ ಆಯಂಡುಳ್ಳೊಂದ್ ಅರ್ಥಆಯಿಲೆ.

ಎಲ್ಲ ಬೊತ್ತಿಯಂಡ್ ನಿಂದಂಡ್ ನೋಟ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕಣೆ ಸಾಬು ಆನೆರ ಕೊಡಿಲ್ ಅಳ್‌ತಂಡ್ ನಡೆರಲ್ಲಿಕ್ ಬಂದ್ ಎತ್ತ್‌ಚಿ. ಅಚ್ಚಿಕೆ ....ಆನೆ ಬಲ್ಯೋರ್ ಕೂತ್‌ಟ್ಟ್ ಮೊಟ್ಟ್ ಕುತ್ತಿತ್, ಅಲ್ಲಿಂಜ ಬಯ್ಯಕ್ ತೆರ್‌ಚಿ ಬುಗ್ದತ್. ಆನೆ ಓಡಿತ್ ದೇವರ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೆಯಮ್ಮೆ ದೇವಡ ಬನಕ್ ಬಾತ್. ಅಲ್ಲಿ ಆನೆ ಚತ್ತ್ ಪೋಚಿ.ಆನೆರ ಕೊಡಿಂಜಿ ನಡೆಕ್ ಬುದ್ದ ಸಾಬು ಪೆರ್ತ್ ನೆರ್‌ಂಗ್‌ಚಿ. ದಾರ್‌ಕೂ

ಅಯಿಂಗಳ ಮುಟ್ಟುವಕ್ ಕೈಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ದೇವಡ ಅಪ್ಪಣೆ ಒಂದೂ ಆಯಿಲೆ. ಅಕ್ಕಣೆ ದೇವ ಅಕ್ಕಿ ಎಡ್‌ತ್ ಕನಿಪದು ಸಾಬು ಪರ್‌ಂದಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಅಡ್ಡ ಬುದ್ದಿತ್, ನಾನ್ ಮಾಡ್‌ನದ್ ತಪ್ಪಾಚೀಂದ್ ಒತ್ತ್ಂಡ್, ಮಾಪ್ ಮಾಡಂಡೂಂದ್ ತೊತ್ತ್ಂಡತ್. ನಾನ್ ತಪ್ಪ್‌ನ ಒಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟ್‌ವೀಂದ್ ಪರ್‌ಕೆ ಮಾಡಿಯಂಡತ್. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಕರಿಂಗಲ್ಲ್‌ರ ಅಡಿಲ್ ಪೀಠ ಆಯಿತ್ ಉಳ್ಳೊ ಆನೆನ ಒಪ್ಪಚಿಟ್ಟತ್. ಇದ್ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ನಾಟೆಕಲ್ಲ್ ಮಂದ್‌ಲೇ ಇಂಜತ್.

ತಾಂದಿವೊಟ್ಟ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಇಂಜ ಈ ಪರ್‌ಕೆ ಆನೆ ಆ ಜಾಗತ್ ಇಕ್ಕಾಯಿತ್ ಕೂಪ್ ಕೊಡ್‌ತ ಪಿಂಞ ಅದ್‌ನ ದಾರೋ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೊಯಿರ್‌ತ್‌ಲೊ. ಇದ್ ಓರ್ ದೋಷತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಇಕ್ಕಲೂ ಕಂಡಂಡುಂಡ್‌ಂದ್ ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣುವ. ಹೆರವನಾಡ್ ನಮ್ಮೆಲ್ ಇಂದೂ ತಂಬ್‌ರಾನ ನಾಡ ನಾಟೆಕಲ್ಲ್ ಮಂದ್‌ಂಜಿ ಇನ್ನತ ವಸ್ತು ಪೋಯಿತ್, ಆಚೇಂಗಿ ಎಕ್ಕೇಂಗಿಯೋರ್ ದಿನ ಅದ್‌ನ ಬಲ್‌ಚಿ ಕೂಟಿತಪ್ಪಿಂದ್ ಎಣ್ಣೆಯಂಡುಂಡ್‌ಲೊ.

---

1 ಮಾಹಿತಿ ತಂದವು ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆ ತಮ್ಮಿ ತಮ್ಮಯ್ಯ ಪಿಂಞ ಪಂದಕಳ ಪೊನ್ನಪ್ಪ.

ಈರುಳ್ಳಿಬನ

ತಾಂದಿವೊಟ್ಟೆಲ್ ನಮ್ಮೆ ಆಯಂಡಿಂಜನ್ನಕೆ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಈರುಳ್ಳಿ ಬನತ್‌ಲೂ ಬಲ್ಯೋರ್ ನಮ್ಮೆ ಆಯಂಡಿಂಜತ್‌ಲೊ. ಇದ್ ಕೂಡ ಭಾರಿ ಕಡ್‌ಪತ್ ಶಕ್ತಿಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಈ ನಮ್ಮೆಕ್ ಕೂಡಿ ಇದೇ ಕುಡಿಯಡ ಒಕ್ಕ ಕೂಡಿಯಂಡಿಂಜತ್.

ಈರುಳಿಬನಕ್ ಪೋಚೇಂಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಜನಕ್ ಬಟ್ಟೆ ತಪ್ಪಿ ಪೋಪ. ಆ ಬನಕ್ ದಾರೂ ಪೋಪುಲೆ. ಪೋನವು ಪೆರ್ತ್‌ಜನ ಬೊತ್ತಿತ್ ಓಡಿ ಬಂದಿತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಅಲ್ಲಿ ಪಂಡ್ ನಮ್ಮೆ ಆಯಂಡಿಂಜಲ್ಲಿ ದಂಡ್ ಕೆರೆ, ಸಮತಟ್ಟ್ ಜಾಗ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ, ಆಚೇಂಗಿ ಇಂದಾಕಣೆ ಅದ್‌ನ ದಾರ್‌ಕೂ ಕಂಡ್‌ಪುಡಿಪಕ್ ಕಯಿಂಜಿಲೆ.

ಕುಡಿಯ ಈರಳಿ ಬನತ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ನಡ್‌ಂದದ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ ಕಥೆ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್. ಅಂದ್ ಕುಡಿಯ ಒಬ್ಬ ಬೋಟೆಕ್ ಈರುಳಿ ಬನಕ್ ಪೋಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಯಂಡಿಪ್ಪಕ ಒರ್ ಪಾರೆರಡಿಲ್ ಬೋಂಡಿಯಚ್ಚಕ್ ಚೊಂಬುಪಾತ್ರ, ಗಂಟೆಮಣಿ, ಗೆಜ್ಜೆ, ಡಾಬ್, ಪಂಚಲೋಹ, ದುಡಿ, ಆರತಿತಟ್ಟೆ. ಇನ್ನನೆ ಪೆರ್ತ್ ವಸ್ತುಕಂಡತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇದ್‌ನ ಎಡ್‌ಪಕ್ ಧೈರ್ಯಬಂದ್‌ಲೆ ಅನ್ನನೆ ವಾಪಾಸ್ ಬಂದಿತ್, ತಾನ್ ಕಂಡಾನ ದಾಯಂಡ ಮಲೆ ಪಟ್ಟಂಗ್ ಎಣ್ಣಚಿ.

ಇದ್‌ನ ಕೇಟ ಪಟ್ಟಂಗ್ ಆಸೆ ಪುಟ್ಟ್‌ಚಿ. ನೋಟಿತ್ ಬಕ್ಕನಾಂದ್ ಕುಡಿಯನ ಪುಸಲಾಯಿಚಿಟ್ಟಿತ್ ಕೂಟಿಯ ಪೋಚಿ. ಕುಡಿಯ ತಾನ್ ಅಂದ್ ಕಂಡ ಈರುಳಿ ಬನತ್‌ರ ಜಾಗಕ್ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಪೋಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಪಾತ್ರ ಪಗಡೆರ ನಡುಲಿಂಜಿ ನಲ್ಲೋರ್ ಕಚ್ಚಿರ ದುಡಿನ ಕುಡಿಯ ಎಡ್‌ತಂಡತ್. ಪಟ್ಟತಾಂಡ ಗಾಡಿ ಎತ್ತ್‌ಕ್ ದಂಡ್ ಗೆಜ್ಜೆ, ಸೊಂಟಕ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ವ ಡಾಬು, ಅಂಜಿ ಜಡೆರ ಆರತಿ ತಟ್ಟೆ, ಬೊಳ್‌ಚ,

ಪಂಚಲೋಹತ್‌ರ ಚೊಂಬುನ ಎಡ್‌ತಂಡ ಪೊರಬಾತ್. ಪಟ್ಟ ಅದ್‌ನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಮಂಗಳೂರ್‌ರ ತಾಂಡ ಊರ್‌ಕ್ ಪೋಚಿ. ಸೊಂಟಕ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ವೊ ಡಾಬುನ ತಾಂಡ ಅವ್ವಂಗ್ ಕೊಡ್‌ತತ್. ದಂಡ್ ಗೆಜ್ಜೆನ ಗಾಡಿ ಎತ್ತ್‌ಕ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ಚಿ.

ಆಚೇಂಗಿ ದಂಡ್ ದಿವಸ ಕಯ್ಯುವದು ದಂಡೂ ಎತ್ತ ಚತ್ತ್ ಪೋಚಿ. ಕರ್ತಬಾವುರ ದಿನ ಮುದ್‌ಕಿ ಪೊರ್‌ಮೆ ಅಳ್‌ತಂಡ್ ಮೋಂವನ ಕಾಕಿತ್ 'ಏನೋ; ಇವತು ಹುಣ್ಣಿಮೆನ, ತಿಂಗಳು ಕಾಣುತಿದೆಯಲ್ಲಾ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ನೋಟಣೆ ತೊಂಡಿ ಚತ್ತೇ ಪೋಚಿ. ಇದೆಲ್ಲ ಕಂಡ್ ಪಟ್ಟ ಬೊತ್ತ್‌ಚಿ.

ರಾಶಿ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ನೋಟುವಕ ಇದ್ ದೇವಡ ದೋಷಾ, ದೇವಡ ಸ್ಥಾನತಿಂಜಿ ದೇವಡ ಸಾಮಾನ್ ಕೊಂಡ ಬಂದಾಂಡ ಫಲಾಂದ್ ತಿರ್‌ಂಜಿ ಬಾತ್. ನಿಂಗ ಕೂಡೆನ್ನೆ ದೇವಡ ಸೊತ್ತ್‌ನ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಕೊಂಡ ಪೊಯಿತ್ ಮರ್‌ಚಿ ಒಪ್ಪ್‌ಚಿಡತೆ ಪೋಚೇಂಗಿ ನಿಂಗಡ ಕುತ್ತಿನಾಶ ಆಯಿಪೋಪಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಪಟ್ಟ ಪುನೊ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಪಕ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ಆಚೇಂಗಿ ಪೋಪಕ್ ಬಟ್ಟೆ ಗೊತ್ತಾಪ ಎನ್ನನೆ. ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನ ಅದ್. ನೆಲಕ್ ಬೊಳಿಯೇ ಬೂವುಲೆ. ತಾಂಡ ಕಷ್ಟತ್‌ನ ಎಣ್ಣುವದು ಮಂತ್ರಕಾರ ಅವಂಗ್ ಪ್ರಸಾದ ಕೊಡ್‌ತದಲ್ಲತೆ, ಪೋಪಕ ಬೋಂಡಿಯಚ್ಚ್‌ಕ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಯಿತ್ ಇಟ್ಟಂಡ್ ಪೋಚೇಂಗಿ ಬಪ್ಪಕ ಅದೇ ಗುರ್‌ತ್‌ಲ್ ಮರ್‌ಚಿ ಬರೋಲೂಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಅದೇ ಪೋಲೆ ಪಟ್ಟ ದೇವಡ ಸೊತ್ತೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಸಂಪಾಜೆ ಕಾಲೆ ಬಂದಿತ್ ಕುಡಿಯನೋ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಈರುಳ್ಳಿ ಬನಕ್ ಪೊರ್‌ಟತ್.

ಬನತ್ ಎಚ್ಚಕ್ ತೇಡ್‌ಚೇಂಗೂ ದೇವಡ ಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲಿಂದ್

ಗೆತ್ತಾಯಿಲೆ. ತೊಪ್ಪು ಗಿಡತ್‌ಲೆಲ್ಲ ಪಾಂಬು ತೂಗಿಂಯಂಡ್ ಇಯಂಗಕ್ ಮಿಂಞಕ್ ಪೋಪಕ್ ಬಟ್ಟೆ ಕಂಡ್‌ಲೆ. ಇಂಞಿ ದೇವಳೇ ಗತಿಂದ್ ಆ ಸ್ವತ್ತ್‌ನೆಲ್ಲ ಬಲ್ಯೋರ್ ಕಲ್ಲ್‌ರ ಜಾಗತ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಪೊರ್‌ಟತ್. ಪೋಪಕ ಇವು ಬಟ್ಟೆ ಗೊತ್ತಾಡ್‌ಂದ್ ಬಂದಾಲೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂ ಇಟ್ಟಂಡ್ ಬಂದಿತಿಂಜತ್.

ಪಾರೆರ ಪಕ್ಕ ಪಾತ್ರ, ದುಡಿನೆಲ್ಲ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೊವ್ ಇಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆ ನೋಟಣೆ ಇಡೀ ಕಾಡ್‌ಲೆಲ್ಲಾ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂವೆ!.. ಎಲ್ಲಿ ನೋಟ್‌ಚೆಂಗೂ ಮರತ್‌ರ್ ತೊಪ್ಪು ಕೂಡಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂವಾಯಿತಿಂಜತ್.

ಇಂಞಿಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ! ಅಕ್ಕಣೆ ಅವು ಬೊತ್ತಿತ್ ಬೊರ್‌ಂಡಿಯೋಚಿ. ಕಾಡ್‌ಲ್ ಬಟ್ಟೆಕಾಂಗತೆ ಅಳ್‌ತ್ ಪೋಚಿ. ಇಂಞಿ ಮಂದುಕುಡಿಯ ಪೂವತ್ತ ಮಾರ್‌ಕ್ ಪರಕೆ ಪೊತ್ತಂಡ್, ನಂಗ ಮಾಡ್‌ನದ್ ತಪ್ಪಾಯಿಪೋಚಿ, ಮಾಪುಮಾಡಂಡೂಂದ್ ಕೇಟತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಅಂದಾಜಿಕ್ ಬಟ್ಟೆತೇಡಿ ಯಂಡ್ ಎನ್ನನೆಲ್ಲೊ ಅವು ಬಂದ್ ಎತ್ತ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ದಾರೂ ಅತ್ತಟ್ಟಿ ಪೋಯಿಲೆ.

ಈರುಳ್ಳಿ ಬನತ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ ಅವು ಇನ್ನನೆ ಎಣ್ಣುವ.

ಬಿಚ್ಚ್ಯಾರ್‌ಲ್ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಚೆಂಗಿ ಗಂಟೆ ಮಣಿ ಸದ್ದ್ ಕೇಪ, ದುಡಿಕೊಟ್ಟ್ ಕೇಪಾಂದ್ ನಾಡ್‌ಕಾರ ಎಣ್ಣುವ. ಕೇಚಮಕ್ಕಿ ಎಣ್ಣುವಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಎಣ್ಣುವ ಪಟ್ಟಂಡ ಮಲೆ ಇಂಜತ್ (1942ಲ್).

ಆಳ ಅಲ್ಲಿ ಮಲೆಲ್ ಗುಡಿಸಿಲ್ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ವಾಸ ಇಂಜತ್. ಅಕ್ಕ ಬಿಚ್ಚ್ಯಾರ್‌ಲ್ ಇಂಜಕ್ಕಿಂಜನೆಕೆ ಗಂಟೆ ಮಣಿ ಸದ್ದ್, ಮಂತ್ರ ಎಣ್ಣುವ ಸದ್ದ್ ಕೇಟಿತ್ ಬೊತ್ತಿತ್ ಓಡಿಬಾತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಅಪ್ಪರ

ದಾರೂ ಪೋಪಯಿಂಜ್‌ಲೆಲೊ. ಇಕ್ಕಲೂ ಕೂಡಿ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಚೇಂಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಕಾಂಗತಾಯಿಪೋಪ ಎಣ್ಣುವೊ ನಂಬಿಕೆ ಅಲ್ಲಿಯತಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಉಂಡ್.

ಮದೆನಾಡ್‌ರ ಮಕ್ಕ ಈರುಳ್ಳಿ ಬನಕ್ ಒಮ್ಮ ಟ್ರಕ್ಕಿಂಗ್ ಪೋಯಿತ್, ಅಲ್ಲಿಂಜ ಅವು ತಂಗಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯತ್‌ನ ಪತ್ರಿಕೆಲ್ ಎಳ್‌ದಿತ್.

---

1 ಪಂದಕಳ ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಈ ಕಥೆನ ಎಣ್ಣುನವು.

ಅರೆಕಲ್ಲ್ ನಮ್ಮೆ

ಸಂಪಾಜೆಂಜಿ ಒಯಿಂಬದ್ ಕಿ. ಮೀ ದೂರತ್ ಅರೆಕಲ್ಲ್ ಉಂಡ್. ಇದ್ ಕುಡಿಯಕ್ ಪಿಂಞ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಊರ್‌ಕಾರಕ್ ಪವಿತ್ರವಾನ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಇದ್‌ನ ಅರೆಕಲ್ಲ್ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಇಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ದೇವಂಗ್ ಪೂಜೆ ಮಾಡವ. ವಿಶೇಷ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಬೋರೆ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಮ ಪೂಜೆ ಮಾಡುಲೆ.ಇಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವು ಓರ್ ಕೊಡವ ಪಿಂಞ ಓರ್ ಗೌಡ. ಇಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿರ ಒಕ್ಕ ದೇಶತಕ್ಕಂಗ. ಕುಡಿಯ ಮುಖ್ಯ ತಕ್ಕಂಗ. ಇಲ್ಲಿ ಭಂಡಾರ ಬೆಪ್ಪೊ ಗಾಳಿಬೀಡ್‌ರ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ. ನಮ್ಮೆರಂದ್ ತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಂಗ, ಊರ್ ಕಾರ ಕುಳ್‌ಚಿತ್ ಶುದ್ದ ಆಯಿತ್ ಬಂದಿತ್ ಭಂಡಾರತ್‌ನ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಪ. ಇಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 17ನೇ ತುಲಾಸಂಕ್ರಮಣ ದಿನತ್‌ರಂದ್ ಊರ್‌ಕಾರ ಕೂಡಿತ್ ಕಳ ಕೆರಪ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಬಪ್ಪತಿಂಗ ಸಂಕ್ರಮಣತ್‌ರಂದ್ ತಪ್ಪಡ್‌ಕ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಈಶ್ವರಂಡ ಪಡಿತೋರ್‌ಪ. ವಾರಾಂಡೆ ಕೋರಮ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗತ್ ಸಂಕ್ರಮಣ ದಿನ ಬಲ್ಯ ಪೂಜೆ ಆಪ. ಪದ್‌ನೆಟ್ಟ್ ದಿನ ಬೊಳಕ್ ನಮ್ಮೆಯೂ ಆಪ. ಇಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿರ ಗಣೇಶ 'ಕೊಡವ' ಪಿಂಞ ಕಮ್ಮಟ್ಟಿ ಮನೆರ ಸೀತಾರಾಂ (ಗೌಡ) ಪೂಜೆಕಾರ. ಇಂಯಂಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವದೋರ್ ವಿಶೇಷ. ಇಲ್ಲಿ ಏಳ್ ಕಾಲ ಕೊಮ್ಮ ನೈವೇದ್ಯ ಪಾಂಡಿ (ಪಾಂಡಿರ ಕಾರೋಣ) ವಿಷ್ಣು, ಪುರುಷರಾಯ ತೆರೆಕೆಟ್ಟ್‌ವ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ ಕುಡಿಯಡ ಪೊನ್ನಪ್ಪಂಗ್ ಪೂವತ್ತಮಾರ್ ದೇವ ಬಪ್ಪ. ಪೂವತ್ತಮಾರ್, ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಮಲೆ ತಂಬ್‌ರಾನ ಎಣ್ಣ್‌ವದ್ ಒರೇ ದೇವಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ವ. ಕುಡಿಯಡ ಬೊಟ್ಟತಮಲೆಲೂ ಪೂವತ್ತಮಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಉಂಡ್. ಇಲ್ಲಿಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಜನ ಬಪ್ಪ. ಬಾರೀ ಕಡ್‌ಪತ್‌ರ ಪಿಂಞ ಸತ್ಯ ಉಳ್ಳೊ ದೇವಾಂದ್ ಜನ ಎಣ್ಣುವ. ವಾರಾಂಡೆಕೊಮ್ಮ ನಮ್ಮೆಲ್ ಅದೆಚ್ಚಕೋ ಕೋಳಿಪಂದಿ ಅರ್‌ಪಲೊ.

ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂಡ ಕಥೆ

ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂಡ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕುಡಿಯಕೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟನೆಕೆ ಇಂಞೋರ್ ಕಥೆ ಇನ್ನನೆ ಉಂಡ್.

ಮಿಂಞ ಒರ್ ಬಿಲ್ಲವ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕುಡಿಪಕ್ಂದ್ ಬಾತ್. ಅವಂಡ ಪಕ್ಕ ದುಡ್ಡ್ ಇಟ್ಟ್ ಬೆಪ್ಪ ಒರ್ ಕೂಡಿಕೆ ಇಂಜತ್. ಅಂದ್ ಅಂವ್ಹೊ ದುಂಬ ಕುಡ್‌ಚಿತ್ ಆ ಕುಡಿಕೆನ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮರಂದಿತ್ ಪೋಚಿ. ಮನೆಕ್ ಎತ್ತ್‌ನ ಪಿಂಞ ಅದ್‌ಂಡ ಗೇನ ಬಂದಿತ್ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಬಾತ್.

ಬಂದಿತ್ ನೋಟುವ, ಕುಡಿಕೆರೊಳ್‌ಲ್ ದುಡ್ಡ್‌ರ ಬದ್‌ಲ್ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಜಡೆ ಎಡ್‌ತ್ ಅಳ್‌ತಿತಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿಕ್ ಅದೇ ನೇರಕ್ ಆರ್ ಜನ ಕುಡಿಯ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ಕುಡಿಪಕ್ ಬಂದವು ಕುಡಿಕೆರ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂಗ್ ಚಪ್ಪರ ಇಟ್ಟಿತ್ ನಳಮಾಡುವ. ಅಕ್ಕ ಅಲ್ಲಿಂಜವಂಡ ಮೀದ ದೇವ ಬಾತ್.

ಈ ಜಾಗತೇ ನಾಕ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕೆಟ್ಟಿಂಡು. ನಾಕ್ ಆದ್ಯನಳತಂದ ಕುಡಿಯ ತಾಂಡ ಒಕ್ಕಾಯಿತ್ ನಡ್‌ಕಂಡೂಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ . ಅಲ್ಲಿಂಜ ಆ ಆರು ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಕುಡಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬಾತ್.

ಕುಡಿಯಡ ಪಡ್‌ಚ ಪೆರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅರ್ಜುನ ಎಣ್ಣ್‌ನ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂಡ ಕಥೆ

ಈಶ್ವರ ಪಾರ್ವತಿರ ಮಕ್ಕಾಳಾನ ಕುಡಿಯಂಗೂ ಕುಡಿಯತಿಕೂ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ದಂಡ್ ಕ್‌ಣ್ಣಮಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ್‌ಚಿ, ಪೆರೆಯಂವ್ವೊ ಕುಕ್ಕ, ಎಳೆಯಂವ್ವೊ ಸುಬ್ಬೊ. ದಂಡಾಳು ಕಾಡ್ ಮಲೆಲ್ ಕಳ್‌ಚಂಡ್ ಅಪ್ಪವ್ವಂಡ ಕೂಡೆ ಪನೆಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಬೊಳ್‌ಂದತ್. ಒಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಣ್ಣನು ದಂಡಾಳು ಬಿಲ್ಲ್ ಬೋಟೆಕ್‌ಂದ್ ಪೆರ್ತ್‌ದೂರ ಪೋಚಿ. ಕುಮಾರ ಕುಂದ್ ಪತ್ತಿತ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಗಿರಿಕ್ ಎತ್ತ್‌ಚಿ.

ಅಕ್ಕಣೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡ್‌ಕ್ ತಿತ್ತ್ ಬುದ್ದಿತಿಂಜತ್. ಇವು ಬೋಟೆಕ್ ಜಾತಿಯಳ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಮಿಂಞಕ್ ಪೊರ್‌ಡಣೆ, ಬಯ್ಯಲ್ ದಾರೋ ಜೋರ್‌ಲ್ ಕಾಕ್‌ನನ್ನಕೆ ಆಚಿ. ಈ ಕಾಡ್‌ಲ್ ನಂಗಳ ಇದ್ ದಾರಪ್ಪ ಕಾಕಿಯೇಂದ್ ಇವು ತಿರಿತ್ ನೋಟಣೆ ತಿತ್ತ್ ಬುದ್ದ ಜಾಗತ್‌ರ ಮಧ್ಯತ್ ಬಲ್ಯ ಸರ್ಪ ಚಿಕ್ಕಿತ್ ಒದ್ದಾಡಿಯಂಡಿಂಜತ್. 'ನನ್ನ ತಿತ್ತ್‌ಂಜಿ ದಾಟ್‌ಚಿಡಿ' ಂದ್ ಅದ್ ಇಯಂಗಳ ಕೇಟಂಡತ್.

ಆಚೇಂಗಿ ಕೈಲ್ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಇಪ್ಪರ ಕಡ್‌ತುವಕ್ ಅವು ಬೊತ್ತ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ್ ಸರ್ಪ 'ಧೈರ್ಯ ಎಡ್‌ತೋಳಿ ನನ್ನಗುಂಡ್ ನಿಂಗಕ್ ಕೇಡ್ ಒಂದೂ ಆಪುಲೆ. ನಿಂಗಕ್ ಕೈಲ್ ಮುಟ್ಟುವಕ್ ಪೋಡಿ ಆಚೇಂಗಿ ಆ ಬಿಲ್ಲ್‌ನ ಇತ್ತಟ್ಟ್ ನ್‌ಟಿ. ಅದ್‌ಂಗ್ ನಾನ್ ಸುತ್ತಿಯಂಡ್ ಪಿಂಞ ಬಲ್‌ಚಿತ್ ಅಪ್ಪರ ಕಡ್‌ತಿ' ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಇದ್ ನೇರ್‌ಂದ್ ಆನ ಅವು ದಂಡಾಳು ಬಿಲ್ಲ್‌ಲ್ ಅದ್‌ನ ದಾಟ್‌ಚಿಟ್ಟತ್. ನನ್ನ ನಿಂಗ ನೇತಿಯಂಡ್ ಎಚ್ಚಕ್ ದೂರ ಕೈಯ್ಯುವ್ವೊ ಅಚ್ಚಕ್ ದೂರ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಯಿ. ಎಲ್ಲಿ ಪೆರ್ತ್‌ಭಾರ ಆಯಿತ್

ನೇತುವಕೇ ಕೈಯುಲೇಂದ್ ಆಪೊ ಅಲ್ಲಿ ಉಳ್‌ಪಿ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಇವು ಮಂಡೆಲಿಂಜ ಚೌಕಕ್ ಬಿಲ್ಲ್‌ನ ಕೆಟ್ಟಿಚಿ. ಸರ್ಪ ಅದ್‌ಂಡ ಒಳ್‌ಕ್ ಕೂಡುವದೂ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಣಂಗ ಬಿಲ್ಲ್‌ರ ಆ ಬರಿ ಈ ಬರಿ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ನಡ್‌ಂದತ್. ಅಕ್ಕ ಅಯಿಂಗಕ್ ಸರ್ಪ ಬಲ್ಯಭಾರ ಆಯಿ ಕಂಡ್‌ಲೆ. ಇಕ್ಕ ಉಳ್ಳೊ ದೇವಸ್ತಾನತ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಎತ್ತುವಕ ಅಯಿಂಗಕ್ ನೇತುವೊ ಕೈಯತಚ್ಚಕ್ ಭಾರ ಆಚಿ. ಸರ್ಪ ಮಿಂಞಲೇ ಎಣ್ಣ್‌ನನ್ನಕೆ ಅವು ಅಲ್ಲಿ ಉಳ್‌ಪ್‌ಚಿ. ಸುಸ್ತ್ ಆಯಿತಿಂಜ ಸರ್ಪ ತಾಂಗ್ ಕುಡಿಪಕ್ ಬೋಂಡುಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೀರಿಲ್ಲತಾನಗುಂಡ್ ಅವು ಪನೆ ಮರಕ್ ಪತ್ತಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ರಸ ಎಡ್‌ತ ಬಂದ್ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಸರ್ಪ ಕುಡ್‌ಚಿತ್ ಬಾಕಿ ಉಳ್ಳಾನ ಇಯಂಗಕ್ ಕುಡಿಪಕ್ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಇನ್ನನೆ ಅವು ಸರ್ಪಂಡ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ತಂಗಳೂ ಪನೆಮರತ್‌ರ ರಸತ್‌ನ ಕುಡ್‌ಚಂಡ್ ಇಂಜತ್.

ಆಚೇಂಗಿ ದಿನ ಪೋನನ್ನಕೆ ಇವು ಪನೆಮರತ್‌ರ ರಸ(ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್) ಕುಡ್‌ಚಂಡ್ ಅದತೇ ಮುಳಿ ಪೋಪ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಇದ್‌ನ ಕಂಡ ಸರ್ಪ 'ನಿಂಗ ಪೋಯಿತ್ ಪಟ್ಟನೊಬ್ಬನ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಬಾರಿ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅನ್ನನೆ ಅವು ಪಟ್ಟನ ತೇಡಿ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಬಂದದೂ ಪೂಜೆನ ಅವಂಗ್ ವಯಿಸ್‌ಚಿ. ಬೋರೆ ಕೆಲಸ ಇಯಂಗಕಾಚಿ.

ಇಂದೂ ಕೂಡ ಇದ್‌ಂಗ್ ಸರಿ ಆಯಿತ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಪಕ್ಕತ್' ಕುಕ್ಕೇಲಿಂಗೇಶ್ವರ' ಎಣ್ಣುವೊ ಚೆರಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ನ ಕಾಂಗಲು. ಕುಡಿಯ ಇಕ್ಕಲೂ ಕೂಡ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ನಮ್ಮೆರಂದ್ ತೇರ್ ಬಲಿಪ. ಮಿಂಞ ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯಂಗಳೇ ಈ ತೇರ್ ಬಲಿಚಂಡಿಂಜತ್‌ಲೊ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಅವು ಕೊಡ್‌ಗ್‌ಕ್ ವಾಪಾಸ್ ಬಂದದು ಈ ಕೆಲಸತ್‌ನ ಅಲ್ಲಿಯತ ಕುಡಿಯ

ವಯಿಸಿಯಂಡತ್‌ಂದ್ ಕುಡಿಯಡ ಅರ್ಜುನ್ ಎಣ್ಣುವ.

ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ನಮ್ಮೆ, ಅಂದ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕುಕ್ಕೆಲಿಂಜ ಬಿಲ್ಲ್‌ಲ್ ನೇತಿಯಂಡ್ ಬಂದ ಗೇನಕ್ ಇಂದೂ ಕೂಡ ಕವೆಕೋಲ್‌ರ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿನ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪ. ಈ ನಮ್ಮೆರ ಒನ್ನಂದೆಕ್ ಮಿಂಞ ಎಲ್ಲಾ ಕುಡಿಯಂಗಕ್‌ಪುದಿಯ ಬಟ್ಟೆ ಕುಳಿಪಕ್ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಡ್‌ಪಾಂಡ ಕೂಟ್‌ಕ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಊಟಕೂಡಿ ಕೊಡ್‌ಪ. ಇವು ಗರ್ಭಗುಡಿ ಬುಟ್ಟತೇಂಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಒಳ್‌ಲ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ.

ಅಂದ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನ ತಿತ್‌ಂಜಿ ಕಾಪಾಡಿತ್ ಕಾಕಿಯಂಡ್ ಬಂದಾಂಗ್ ಇಂದಿಕೂ ಕುಡಿಯಂಗಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಬಲ್ಯ ಮರ್ಯಾದಿ ದೇವಸ್ಥಾನತ್ ಕ್‌ಟ್ಟುವ. ದಂಡನೆ ಕಾಲತ್‌ರ ನಮ್ಮೆಕುಂಜಿ ಪಿಂಞ ಬಪ್ಪ ಏಕಾದಶಿಯಂದ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಗರ್ಭಗುಡಿರ ಪುತ್ತತಿಂಜಿ ಮೂಂದ್ ಪುಡಿ ಮಣ್ಣ್ (ಇದ್‌ಂಗ್ ಕನ್ನಡತ್'ಮೆಮತ್ತಿಕೆ'ಂದ್ ಎಣ್ಣುವೊ. ಇನ್ನನೆ ಎಣ್ಣಚೇಂಗಿ ' ಪವಿತ್ರ ಮಣ್ಣ್'ಂದ್ ಅರ್ಥ.)ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಈ ಮೂಂದ್ ಪುಡಿ ಮಣ್ಣ್‌ಲ್ ಆದ್ಯ ಪುಡಿನ ಇಂದೂ ಕುಡಿಯಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ದಂಡನೆ ಪುಡಿನ ಪಟ್ಟಮಕ್, ಮೂಂದನೆ ಪುಡಿನ ಬೋರೆಯಿಂಗಕ್ ಕೊಡ್‌ಪ.

ಮಂದು ಕುಡಿಯಂಡ ಕಥೆ

ಪಂದಕಳ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಮಂದು ಕುಡಿಯಂಡ ಅಣ್ಣ ಒಬ್ಬೊ ನಾಡ್‌ಕ್ ಬಂದಿತ್ ಕೊಡವಡಲ್ಲಿ ಎತ್ತ ಪಾರಕಾತಂಡಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಂಡಂಡ್ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬುದ್ದವಯಿಂಜತ್. ಅಕ್ಕ ಆ ಮನೆಲ್ ಅಕ್ಕಚ್ಚಿ ಎಣ್ಣುವ ಬಯತ್‌ಕ್ ಬಂದ ಮೂಡಿ ಇಂಜತ್.

ಇನ್ನನೇ ಇಪ್ಪಕ ಇವು ದಂಡಾಳ್‌ಕ್ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಕೊದಿ ಉದ್‌ಚತ್. ಎತ್ತ್ ನೋಟುವಕ ತಕ್ಕ್ ಪರಿಯುವೊ, ಮರೆಲ್ ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದಂಡಿಂಜ ಇಯಂಗಡ ಕಳಿ ತೆಳಿನ ಜನ ನೋಟ್‌ಚಿ. ಒಂದಾಂಗ್ ದಂಡ್ ಕೂಟಿತ್ ಪರ್‌ಂದತ್.

ಮೂಡಿನ ಕೇಪದೂ ತಾನ್ ಅವನೇ ಕೊದ್ ಚಂಡುಳ್ಳೊಂದೂ, ಅವನೇ ಮಂಗಲಾಪಂದೂ ಹಠ ಪುಡ್‌ಚತ್. ಇದ್ ಇಡೀ ಊರ್‌ಕೇ ಗೊತ್ತಾಯಿತ್ ಗಲಾಟೆ ಆಪ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡ್ ಬಾತ್. ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಇಪ್ಪಕ್ ಒತ್ತವತ ಇವು ದಂಡಾಳೂ ಇರ್‌ಕಿರ್‌ಲೇ ಅಲ್ಲಿಂಜಿ ಪಂದಕಳ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಮಲೆಕ್ ಓಡಿ ಪೋಯಿರ್‌ತ್.

ಪಂದಕಳ ಒಕ್ಕತ್‌ಲ್ ಅಕ್ಕಚಿ, ವಡಿಯ ಪಿಂಞ ಅವಂಡ ತಮ್ಮಣ ಮಂದು ಇಂಜತ್. ದಿನ ಪೋನನ್ನೆಕೆ ವಡಿಯಂಗೂ ಪೊಣ್ಣ್‌ಕೂ ಮಂದು ತಂಗಡ ಕೂಡೆ ಉಳ್ಳೊದ್ ಕುಶಿಯಾಯಿಲೆ. ಇವು ದಂಡಾಳೂ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಮಂದುಕ್ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ಸುರು ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅವಂಗ್ ಸೆರಿಕ್ ಕೂಳ್ ನೀರ್ ಕೊಡ್‌ಕತೆ ತೆರ್‌ಕಿ ಬೆಚ್ಚತ್.

ಇದ್‌ನುಂಡ್ ತಮ್ಮಣ ಮಂದುಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಪಿಕೀರಿ ಪುಡ್‌ಚತ್. ಅಣ್ಣ ನಾಡ್‌ಂಜಿ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಬಂದ ಪಿಂಞ ಬದ್‌ಲಾಯಿರ್‌ತ್ ನಾನ್ ಬೋರೆ ಮಂಗಲಾಕತೆ ಒಂಟಿಯಾಯಿತುಳ್ಳೊ.

ನನ್ನ ಕೇಪವನೇ ಇಲ್ಲೆಂದ್ ಬೇಜಾರ್ ಮಾಡಿಯಂಡಿಂಜತ್.

ಇಂಞಿ ಇಲ್ಲಿಂಜಿತ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲೆ ಮನೆ ಬುಟ್ಟಿತ್ತ್ ಪೋಪದೇ ನಲ್ಲದ್‌ಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡ್‌ನ ಅಂವೊ ಮನೆ ಬುಟ್ಟ್ ಪೋಚಿ.

ಮಂದುಕ್ ಬಿಲ್ಲ್ (1) ಬೋಟೆ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಬಾರಿ ಪುಚ್ಚಿ. ಬೇಜಾರ್‌ಲ್ ಮನೆಂಜಿ ಬಂದ ಅಂವೊ ಜೋಳಿಗೆ ದುಂಬಾ ಕಲ್ಲ್ ದುಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಗೋಳಿ ಮರಕ್ ಬಪ್ಪ ಪಕ್ಷಿಯಕ್ ಕನಿಪಕ್ ಪತ್ತಿ ಅಳ್‌ತತ್.

ಎಚ್ಚಕ್ ತಡ್‌ತತೇಂಗಿಯೂ ಬೇಜಾರ್‌ಲ್ ವೊರೆ ಉಕ್ಕಿಬಂದಡಿಂಜತ್. ದುಖ್‌ಚ್ಚಿಟ್ಟಂಡಿಂಜ ಅಂವೊನ ಕಂಡ ದೇವ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಲ್ ಇವಂಡ ಪಕ್ಕಬಂದಿತ್ ಎನ್ನಂಗ್ ಬೇಜಾರಮಾಡಿ ಯಂಡ್ ಉಳ್ಳಿಯಾಂದ್ ಕೇಟತ್.

'ನಾಕ್ ಅಣ್ಣಮೊಮ್ಮ ಹಿಂಸೆ ತಂದಂಡುಂಡ್. ಸೆರಿಕ್ ಕೂಳ್ ತಪ್ಪ್‌ಲೆ. ಎಕ್ಕಲೂ ಬಯ್ಯುವಾ'ಂದ್ ಮೊರ್‌ಟಂಡ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಅವಂಡ ಬೇಜಾರ ಕಂಡಿತ್ ದೇವಕೂ ಪಾಪಂದಾಚಿ. ' ಅಂದಕ ನೀನ್ ನಾಡ ಕೂಡೆ ಬಪ್ಪಿಯಾಂ'ದ್ ದೇವ ಕೇಪದು ಮಂದು ಕುಶಿಲ್ ಒತ್ತಂಡತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಮಂದುನ ದೇವ ತಾಂಡ ಕೂಡ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಮಾಯಮಾಡಿರ್‌ತ್.

ಮಂದು ಮನೆಕ್ ಬಕ್ಕತಿಪ್ಪಕ ಅಣ್ಣಂಗೂ , ಮೊಮ್ಮಂಗೂ ಬೇರ ಪುಡ್‌ಚತ್ . ಅಂವೊ ಮನೆಲ್ ಇಲ್ಲತದ್ ಎನ್ನತದೋ ಖಾಲಿಯಾನನ್ನೆಕೆ ಆಯಂಡಿಂಜತ್. ಛೇ! ಮಂದುಕ್ ನಂಗ ಹಿಂಸೆಕೊಡ್‌ಪಕಾಗಯಿಂಜತ್. ಅವನ ಚಾಯಿಲ್ ನೋಟಿಯ ವಂಡಿಂಜತ್‌ದ್ ಇಕ್ಕ ಅಯಂಗಕ್ ತೋಂದ್‌ಚಿ.

ಇವು ದಂಡಾಳು ಕೂಪದಿ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್, ಕಳ್ಳ್‌ನೋ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಮಲೇಕಾಡ್ ತೇಡ್‌ವಕ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ತೇಡಿ ,ತೇಡಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಂದುನ

ಕ್‌ಟ್ಟ್ಲೆ. ಮಂದು ಮಾಯಶಕ್ತಿಲ್ ಪೂವತ್ತ್ ಮಾರ್‌ರ ಕೂಡೆ ಕೂಡಿತಿಂಜತ್.

ಇದ್ ಇವು ನಡ್‌ಂದದೇಂದ್ ಎಣ್ಣವೊ ಕಥೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಂಗ ದಂಡ್‌ಭಾಗತ್‌ನ ಕಾಂಗಲು. ಒಂದ್ ವಾಸ್ತವಕ್ ಪಕ್ಕ ಉಳ್ಳೋದ್. ಇಂಞತೊಂದ್ ನಂಬಿಕೆಕ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್. ಊರ್‌ಕ್ ಕೆಲ್‌ಸ ಮಾಡುವಕ್ ಪೋಯಿತ್, ಅಲ್ಲಿ ಮೂಡಿನ ಕೊದ್‌ಚಿತ್, ಗಲಾಟೆ ಆಪಕ ಅವಳ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಮಲೆಕ್ ಬಂದದ್ ನಡ್‌ಪನ್ನತದ್. ಇದ್‌ಂಗ್ ಚನ್ನಂಗ್ ಉದಾರಣೆ ಕೂಡ ಉಂಡ್.

ಕುಡಿಯ ಊರ್‌ಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಬೋರೆ ಜಾತಿರ ಮೂಡಿನ ಕೊದ್‌ಚಿತ್ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ಬಂದದ್ ದಂಡ್ ಕಡೆಕಾರಕ್ ಕುಶಿಯಾಯಿತಿಪ್ಪಕ್ಕಿಲ್ಲೆ. ಇದ್‌ಂಗೇ , ಮನೆಕ್ ಬೋರೆ ಪೊಣ್ಣ್ ಬಂದದು ಮಚ್ಚಿಣ ಮನೆಂಜ ಪೊರಮೆ ಪೋಪನ್ನೆಕೆ ಆಯಿ.! ಇದ್‌ನುಂಡ್ ತಪ್ಪುಮಾಡತೆ ಮನೆಂಜ ಪೊರಬುದ್ದ ಮಂದುನ ದೇವ ಕಾಂಗತೆ ಮಾಡಿತ್, ತಾಂಡ ಕೂಡೆ ಕೂಟಿಯಂಡಿಯೆ. ಅಯಿಂಗಡಯಿಂಗಡ ಸಾಮ್ಯಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಅಯಿಂಗಡ ಜಾತಿ ಬಲ್ಯದ್‌ಂದ್ ಇದ್‌ಲ್ ಕಾಂಗಲು.

1 ಇದ್ ಪುಂಡತ್‌ರ ಬಿಲ್ಲ್. ಇದ್‌ನ ಅಂಬ್‌ರನ್ನೆಕೆ ಮಾಡಿತ್ ಚಿಕ್ಕ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಕನಿಪ. ಇದ್ ಎಲ್ಲಾರ್‌ಕ್ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಬಾರಿ ಅಪಾಯ ಕೂಡ. ಕಥೆ ಎಣ್ಣ್‌ನವೂ ಪಂದಕಳ ಪೊನ್ನಪ್ಪ.

ಕಥೆ ಕೋವ್

ದೇವಕನ್ನಿ

ಒರ್ ಮಲೆಲ್ ಅವ್ವನೂ ಮೋಂವನೂ ಇಂಜತ್. ಕ್ಣ್ಣಮಯಸ್ಸ್‌ಕ್ ಬಂದದು ಮಂಗಲಾಂಡೂಂದ್ ಆಚಿ. ಆಚೇಂಗಿ ಮೂಡಿ ಎಲ್ಲಿಯಾ? ಅಕ್ಕ ಜನಳೇ ಇಂಜ್‌ಲೆ.

ಒರ್‌ದಿನ ಮೋಂವೊ ಅವ್ವಂಡ ಪಕ್ಕ ಬಂದಿತ್, 'ಅವ್ವ, ನಾಕ್‌ಮಂಗಲಾಂಡೂಂದ್ ಆಯಂಡುಂಡ್. ನಾಕೋರ್ ಪೊಂಗ ತೇಡಿ ಬಾ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ .

ಈನ ಕೇಟ ಅವ್ವೊ ಕಾಲೊನೇರೊ ಗೇನ ಮಡ್‌ಚಿ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪೊಂಗ ಉಳ್ಳದ್ ಗೇನಾಯಿಲೆ. ಅಲ್ಲ ಕುಂಞಿ; ಪೊಂಗಳ ಎಲ್ಲಿಂಜ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಬರಡ್. ನಾ ಅರ್‌ಂಜ ಪೋಲೆ ಎಲ್ಲಿ ಯೂ ಇಲ್ಲೆ'ಂದ್ ಎಣ್ಣುವದು ಮೋವಂಡ ಮೂಡ್ ಬಾಡ್‌ಚಿ.

ಇದ್‌ನ ಕಂಡಿತ್ ಪೆತ್ತವ್ವಂಗ್ ಕೆಲ ಉರ್‌ಂಜತ್. ಕಡೆಕ್ ಈ ಬಾಕ್ ಪರ್‌ಂದತ್.

'ತನ್ನಡೋರ್ ಕುಂಞಿಯೇ, ಮಂಗಲಾಂಡೂಂದಾಚೇಂಗಿ, ಪೊಂಗಕ್ ಒರ್ ಬಟ್ಟೆ ಉಂಡ್. ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನತ್ ತೆಳ್‌ನೀರ್‌ರ ನೀಲ ಕೆರೆಯೊಂದುಂಡ್. ಅಲ್ಲಿ ದೇವಲೋಕತ್‌ರ ದೇವಕನ್ನಿಯ ಕುಳಿಪಕ್ ಬಪ್ಪ. ಅವು ಕುಳಿಚಂಡಿಪ್ಪಕ ನೀಕ್ ಏದ್‌ಕನ್ನಿನ ಒತ್ತತೊ, ಅವಡ ಉತ್ತಿಬೆಚ್ಚ ಬಟ್ಟೆನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಓಡಿ ಬಂದ್‌ರ್. ಅವು ಕಾಕ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ, ಜಗಳಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ, ಕೂತ್‌ಟ್ಟತೇಂಗೂ ಬಯ್ಯಕ್ ತಿರಿ ನೋಟಿರತೆ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಅವ್ವೊಂಡ ತಕ್ಕ್ ಕೇಟ ಮೋಂವಂಗ್ ಪೆರ್ತ್ ಕುಶಿ ಆಯಿರ್‌ತ್.

ತಾಂಗೋರೊ ಪೊಂಗ ಇಲ್ಲೆಂದ್ ಪುಳಿ ಬಾಡ್‌ನ ಪೋಲೆ ಬಾಡಿತಿಂಜ ಅವಂಡ ಮೂಡ್ ಪೂಬೀಂದೋಲೆ ಬೀಂದತ್.

ಅವ್ವ ಎಣ್ಣಿತಂದ ಉಪಾಯ ಪೋಲೆ ಮೋಂವ ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನತ್ ನೀಲಕೆರೆ ಪಕ್ಕ ಒಳ್‌ಚಿ ಅಳ್‌ತಿತ್ ನೋಟ್‌ಚಿ. ದೇವಲೋಕತ್ತ್‌ಂಜಿ ಬಂದ ದೇವಕನ್ನಿಯ ತಂಗಡ ಬಟ್ಟೆ ಉತ್ತಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಕೆರೆಕ್ ಇಳ್‌ಂಜತ್. ಮೋಂವ ದಾಡ ಬಟ್ಟೆ ಎಡ್‌ಕಡ್‌ಂದ್ ನೋಟಿ ಬೆಚ್ಚಂಡತ್. ಕನ್ನಿಯ ಕುಳಿಪಕ ಅವಂಗ್ ಪುಡ್‌ಚವಡ ಬಟ್ಟೆ, ಉಡ್‌ಪು, ತೊಡ್‌ಪುನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಮನೆರತ್ತಟಿ ಓಡ್‌ಚಿ. ಬಯ್ಯನೆ ಓಡಿ ಬಂದ ಕನ್ನಿ ಎನ್ನನೆ ಕೇಟತೇಂಗಿಯೂ, ಪೂಸಿ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ, ಜಗಳ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ, ಅಂವೊ ಬಟ್ಟೆ, ತೊಡ್‌ಪುನ ಕೊಡ್‌ತ್‌ಲೆ. ಕಡೇಕ್ ಆವದಿಲ್ಲತೆ ಆ ದೇವಕನ್ನಿ ನರಮನ್‌ಷ್ಯಂಡ ಪೊಣ್ಣಾಯಿತ್ ನಿಪ್ಪ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದ್‌ರ್‌ತ್. ಇನ್ನನೇ ಅವು ದಂಡಾಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಡಿಯನು ಪೊಣ್ಣಾಯಿತೂ ಬಾಳಿಯಂಡಿಂಜತ್.

ಒನ್ನಾಂದ್ ವಡಿಯ ಎನ್ನತೋ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಕ್‌ಂದ್ ಪೊರಮೆ ಪೋಚಿ. ಆನ ನೋಟಿತ್ ದೇವಕನ್ನಿ ತಾಂಡ ಮಾಂಯಿರ ಪಕ್ಕ ಬಂದಿತ್ ಪಟ್ಟಾಂಗ ಬುಟ್ಟಂಡ್ ,ಮಾಯಿನ ಕುಶಿಪಡ್‌ತಿತ್ ಮೆಲ್ಲೆ ವಿಷಯಕ್ ಬಾತ್.

'ಮಾಂಯಿ ನನ್ನ ಈ ಪೊರ್‌ಪಾಡ್‌ಲ್ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ಅಚ್ಚಕ್ಕೊಂದು ಚಾಯಿಕಾಂಬುಲೆ ನಾಡ ದೇವಲೋಕತ್‌ರ ಉಡುಪು, ಪೊಯಿಂಗಲ್, ಪೊಯಿಂದ ರೆಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ನಾಡ ಆಟೋಮ್ಮ ನೋಟಿ, ಎನ್ನನಿಪ್ಪಾಂದ್. ಎಲ್ಲಿಯಾ; ಮೋಂವೊ ಒಳ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟ್‌ಬೆಚ್ಚ ನಾಡ ಉಡ್‌ಪು, ತೊಡ್‌ಪು, ಪೊಯಿಂದರೆಕ್ಕೆನ ಒಮ್ಮ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬಾರಿ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ . ಅವಡ ಪೂಸಿಕ್ ಮರ್‌ಳಾನ ಮುದ್‌ಕಿ ಮೋಂವೊ ಒಳ್‌ಪ್ ಚಿಟ್ಟಿತಿಂಜಾನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬಂದಿತ್ ಕೊಡ್‌ತತ್. ಅದ್‌ನೆಲ್ಲ ಇಟ್ಟ್ ಸಿಂಗಾರತ್ ಎಲ್‌ಂಗ್‌ನ ದೇವಕನ್ನಿ ಆರ್‌ಸುತ್ತ್ ಆಡಿತ್, ಏಳನೆ

ಸುತ್ತ್‌ಕ್ ಪಾರಿತ್ ದೇವಲೋಕಕ್ ಪೋಯಿರ್‌ತ್!.

ಈ ಕನ್ನಿ ದೇವ ಲೋಕಕ್ ಎತ್ತ್‌ನದೂ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಚಿ. ಅಲ್ಲಿ ನರ ಮನ್‌ಸಂಡ ಚಿಂಡ್ ಬಪ್ಪ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ದೇವ ಅಯಿಂಗಯಿಂಗಳೇ ಚರ್ಚಾ ಕೂಟಕ್ ಬಂದ್‌ರ್‌ತ್. 'ಇಲ್ಲಿ ನರ ಮನ್‌ಸಂಡ ಚಿಂಡ್ ಬಪ್ಪಕ್ ಕಾರಣ ಎನ್ನ್? ದಾರೋ ನರ ಮನ್‌ಸಂಡ ಸೇವೆಕ್ ಬುದ್ದವು ಇಲ್ಲಿಕ್ ಬಂದಿತಲ್ಲ. ದಾರದ್? ಮಿಂಞಕ್ ಬಾರಿಂದ್ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ಕಡ್‌ಪತ್ ಎಣ್ಣ್‌ವದು ಈ ಕನ್ನಿ ಮಿಂಞಕ್ ಬಂದಿತ್ ನಾನೇ ನರಮನ್‌ಸಂಡ ಸೇವೆಕ್ ಬುದ್ದಿತಿಂಜವ. ಇಕ್ಕ ಎನ್ನಾಂಡೂಂ'ದ್‌ಕೇಟತ್.

ಅವಳ ನೋಟ್‌ನ ದೇವುಮ ನೀನ್ ನರಮನ್‌ಷ್ಯಂಡ ಕೂಡ ಇಂಜವ. ನೀನ್ ನಂಗಡ ಸಮಾಜಕ್ ಸೆರಿಯಾನವ ಅಲ್ಲಾಂದ್ ತ್‌ಕ್ಕಾರತ್ ಕಂಡತ್.

ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಆ ಕನ್ನಿಕ್ ಚೆಡಿ ಬಾತ್. ನಿಂಗ ನನ್ನ ಇಸ್ಕಾರತ್ ಕಂಡತೇಂಗಿ ನಾನೂ ನಾಡ ಹಕ್ಕ್‌ನ ಕಾಟಂಡಿಯಾಪ. ಇಲ್ಲಿ ನಿಂಗಕ್ ಉಳ್ಳಚ್ಚಕ್ ಹಕ್ಕ್ ನಾಕೂ ಉಂಡ್. ನಾನ್ ನರಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೋಕಕ್ ಕೊಂಡಬಪ್ಪಿ'ಂದ್ ಎಣ್ಣಿತ್ ತಾಂಡ ದೂತಂಗಳ ಭೂಲೋಕಕ್ಕ್ ಅಯಿಚಿತ್, ತಾಂಡ ವಡಿಯುನ ವರಿಯುಂಡಿಪ್ಪಕ ವರ್‌ಕೋಡೆ ಮೇಲೋಕಕ್ಕ್ ಎಡ್‌ತಬಾತ್. ದೇವ ಲೋಕ್ ಎತ್ತುವಕ ಅವಂಗ್ ಎಚ್ಚರ ಆಯಿರ್‌ತ್. ನರಮನುಷ್ಯ ದೇವಲೋಕ ನೋಟಿರುವಾಂದ್ ಆ ಕನ್ನಿ ಅವಂಡ ಕಣ್ಣ್ ಕಾಂಗತನ್ನನೆ ಮಾಡಿರ್‌ತ್.

ಇದ್‌ನ ಕಂಡ ದೇವುಮ, ನೀನ್ ಹಠ ಸಾದ್‌ಚಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲ ಕನ್ನಿ. ಆಚೇಂಗಿ ಅಂವೊ ಕುರ್‌ಡನಾಯಿ ಪೋಚಿ. ನೀನ್ ಬೋಂಡಿಯ ಸವಲತ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಕ್‌ೀಲೋಕತ್ ಅವಂಡ ಕೂಡೆ ಸುಖಿತ್ ಇರ್‌ಂದ್ ಅಯೆಚತ್.

ಆಂಜದ್

ಡಾ.ಡಿ.ಬಿ. ರಾಮಚಂದ್ರಚಾರ್ ಎಳ್‌ದ್‌ನ ಪುಸ್ತಕತ್ ಕುಡಿಯಡ ಸಾಹಿತ್ಯಂಡ್ ದಂಡ್ ಮೂಂದ್ ಕಥೆನ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇದ್‌ನ ಎಣ್ಣಿಸವುದಾರ್? ಏದ್ ಮಲೆಕ್,ಏದ್ ಕುಡಿಯಕ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ ಎಣ್ಣುವೊ ವಿವರಣೆ ಇಲ್ಲೆ. ಅದ್‌ಂಡ ಚೆನ್ನಂಗಾನ ಇಲ್ಲಿ ನೋಟನ.

ಇದ್ ಮಾಯಿ ಮ್ಯೆಮಕ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್. ಮಲೆಲ್ ಓರ್ ಸಂಸಾರ ಇಂಜತ್. ಮಾಯಿ ಮ್ಯೆಮಕೂ ಇಟ್ಟಕ್ಕಿ ಬೇವಯಿಂಜಿಲೆ. ಮಾಯಿ ಎಕ್ಕ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ ಮ್ಯೆಮಡ ತಪ್ಪುತೇಡುವಯಿಂಜತ್.

ಅಂದ್ ಮಾಯಿ ಪಿಂಞ ವಡಿಯ ,ಪೊಣ್ಣ್ ಉಂಬಕ್ ಅಳ್‌ತತ್. ಅಕ್ಕ ಕುಪ್ಪಿಲ್ ದಂಡ್ ಚೂರ್ ಮಾತ್ರ ಪಾರ ಇಂಜಿಯೆ. ಪಾರ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಮ್ಯೆಮಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಕುಶಿ. ಕುಪ್ಪಿಂಜ ಒರ್ ಚೂರ್‌ಪಾರ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಪಾದಿ ಪಾದಿ ಮಾಡಿತ್ ಮಾಯಿಕೂ ವಡಿಯಂಗೂ ಇಟ್ಟಿತ್, ಇಂಞೊಂದಾನ ತಾಂಡ ತಳಿಯತ್‌ರ ಕೂಳ್‌ರ ಒಳ್‌ಲ್ ಒಳ್‌ಪುಚಿಟ್ಟಿತ್.

ಇದ್‌ನ ಕಂಡ ಮಾಯಿ ಬಲ್ಯ ರಂಪ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಒಂದಾಂಗ್ ಡಂಡ್ ಕೂಟಿತ್ ಅವ ಮೋವಂಗ್ ಕುತ್ತಿಕೊಡ್‌ತತ್. ಕಂಡಿಯಾ ಕುಂಞಿ ನೀಡ ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ಮಮ್ಮಾಯ? ಅವ ಎಂತ ಚಿನ್ನಾಲಿಂದ್ ಇಕ್ಕ ಗೊತ್ತಾಚಾ? ವಡಿಯಂಗೆ ಕೊಡ್‌ಕತೆ ಪಾರತ್‌ನ ಒಬ್ಬಳೇ ತಿಂಬಲ್ಲ; ಇನ್ನತವಡ ಕೂಡೆ ಎನ್ನನೆ ಬದ್‌ಕುವಿಯಾ? ಮಿಂಞಕ್ ಇವ ನಂಗಡ ಕೂಳ್‌ಕ್ ವಿಷಭೂಕುವಕ್ ಮಡಿಪಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದ್ ಅದ್-ಇದ್ ಎಣ್ಣ್‌ನ ತೊಂಡಿ ಮೋಂವಂಡ ಕೂಡೆ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಅವಳ ಕೊಲ್ಲುವಕ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ಅದೇ ಪೋಲೆ ಬೈಟ್ ಬುದ್ಟಂಡಿಂಜ ಮೈಮಡ ಬಾಯಿಕ್ ಬಟ್ಟೆ ತುರ್‌ಕಿತ್ ಅವು ದಂಡಾಳೂ ಕಾಲ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಅವಳ ಪಲಂಬುಲ್ ಸುತ್ತಿತ್ ಬಾಕಿ ಉಳ್ಳೊ ಕೆಲಸತ್‌ನ ಪೊರಮೆ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಯಿತ್ ತ್ೀತಂಡ್ ಬಾಂದ್ ಮೋಂವಂಗ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಅದೇ ಪೋಲೆ ಅಂವೊ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ಪಾಳ್‌ಬುದ್ದ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೋಚಿ. ಪುಳ್ಳಿನೆಲ್ಲ ಕೂಟಿತ್ ಅದ್‌ಂಡ ಮೇಲೆ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ಬುದ್ದವಕಾಕ್‌ಚಿ. ಆಚೇಂಗಿ ತಿತ್ತ್‌ನ ಎಡ್‌ತ ಬಪ್ಪಕೇ ಅಂವೊ ಮುರ್‌ಂದ್ ಪೋಯಿತಿಂಜತ್. ಅವಳ ಗುಡ್ಡೆರ ಮೇಲೆ ಬುದ್ದವಕಾಕಿತ್ ತಿತ್ತ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬಪ್ಪಕ್‌ಂದ್ ಮನೆಕ್ ಪೋಚಿ.

ಈ ಪೊಣ್ಣೂ ಭಾರೀ ಉಷಾರುಳ್ಳವಳೆ. ವಡಿಯ ಅತ್ತಟಿ ಪೋನದು, ಇವ ಎನ್ನನೆಲ್ಲೊ ಮಾಡಿತ್ ಪಲಂಬು ಪಿಂಞ ಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಉತ್ತಿಯಂಡ್ ಪೊರ್‌ಮೆ ಕಡ್‌ಂದತ್. ಪಲ್‌ಂಬುಕ್ ಪಿಲ್ಲ್‌ದುಂಬ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್, ಅದ್‌ನ ಪುಳ್ಳಿಗುಡ್ಡೆರ ಮೇಲೆ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಪಾಳ್ ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಒಳ್‌ಲ್ ಒಳ್‌ಚಂಡತ್. ವಡಿಯ ತಿತ್ತ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಬಂದವನೇ ಮಿಂಞ ಬಯ್ಯ ನೋಟತೆ ತಿತ್ತ್ ಬೆಚ್ಚಿತ್ ಮನೆಕ್ ಪೋಚಿ.

ದೇವಸ್ಥಾನತ್‌ರ ಒಳ್‌ಲಿಂಜ ಪೊಣ್ಣ್‌ಕ್ ಮೆಲ್ಲೆವರ್‌ಕ್ ಪತ್ತ್‌ನನ್ನೆಕೆ ಆಚಿ. ಅಕ್ಕಣೆಕ್ ದಂಡ್ ಕಳ್ಳಂಗ ತಂಗ ಕಟ್ಟಿ ಬಂದ ಮಾಲ್ ಮುಟ್ಟತ್‌ನ ಪಾಲ್‌ಟ್ಟವಕ್‌ಂದ್ ಅದೇ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ ಬಾತ್. ಪಾಲ್‌ಟ್ಟಂಡ್ ಕೆಟ್ಟ್ ಕೆಟ್ಟಂಡು ಎಣ್ಣಣೆಕೆ ವಿಗ್ರಹತ್‌ರ ಬಯ್ಯಲ್ ಒಳ್‌ಚಂಡಿಂಜ ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ಮೂಕ್‌ಕ್ ಮೂಲಿ ನುಗ್ಗ್‌ನಾನಗುಂಡ್ ಅಕ್ಷಿಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅಚ್ಚಿಕೆ, ಕೂಳಿಂದ್ ಬೊತ್ತ್‌ನ ಕಳ್ಳಂಗ, ತಂಗಡ ಮಾಲ್ ಮಟತ್‌ನ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಓಟ್ ಮುರ್‌ಕ್‌ಚಿ.

ಇವ ಅಯಿಂಗಡ ಮಾಲ್‌ನೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟಿಯಂಡ್ ಮನೆಕ್ ಬಾತ್. ಇವಳ ಕಂಡ ಮಾಯಿ, ತಾಂಡ ಮೈಮ ಕೂಳಿಯಾಯಿತ್ ಕೊಲ್ಲುವಕ್

ಬಂದಿಯೇ ಕಾಂಬಾಂದ್ ಗ್'ಡ್ತತ್.

'ಎನ್ನಂಗ್ ಮಾಯಿ ಬೊತ್ತಿಯಂಡುಳ್ಳಿರಾ? ದೇವಲೊಕತ್ ನಾಡವ್ರೊ ನನ್ನ ಕಂಡಿತ್ ಪೆರ್ತ್ ಕುಶಿಪಟ್ಟತ್. ಆ ವಾಲ್ ವಟ್ಟತ್‌ನೆಲ್ಲ ತಂದಿತ್, ಇದ್‌ನ ಇಟ್ಟಂಡ್ ವಡಿಯಂಡ ಕೂಡೆ ಚಾಯಿಲಿರ್‌ಂದ್ ಅಯಿಚಿಯೆ. ದೇವಲೋಕತ್ ದಾಡಮೇಲ್‌ಲೂ ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪೊನ್ನ್‌ರ ಮಾಲೇ'ಂದ್ ರಸಕೂಟಿ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಇದ್‌ನ ಕೇಟ ಮಾಯಿಕ್ ತಾನೂ ದೇವಲೋಕಕ್ ಪೋಂಡು. ತಾಂಡವ್ರೊ ಅಜ್ಜಿರ ಕಯಿಂಜ ಮಾಲ್‌ನ ಎಡ್‌ತ ಬಂದಿತ್ ಮೈಮಕ್ ಕೆಲ ಉರಿಚಿಡಂಡೂಂದ್ ಗೇನಮಾಡಿತ್,

'ನನ್ನ ಇಂದೇ ಪಲಂಬುಲ್ ಸುತ್ತಿತ್ ದೇವ ಲೋಕಕ್ ಅಯೆಂ'ದ್ ವೋಂವಂಗ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಮೋಂವ ಅವ್ವನ ಪಲಂಬುಲ್ ಸುತ್ತಿತ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಪೊರ್‌ಟತ್. ಅಕ್ಕಣೆಕ್ ಮೈಮ, ನಿನಾಂದೆತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಮರ್‌ಚಿ ಬಂದ್‌ರೂಂದ್ ತಿತ್ತ್‌ನೋ ಕೊಡ್‌ತಿತ್ತ್ ಅಯೆಚತ್. ಅತ್ತಟ್ಟಿ ಪೋನ ಮಾಯಿ ವಾಪಾಸ್ ಬಂದ್‌ಲೆ. ಇತ್ತಟಿ ವಡಿಯ, ಪೊಣ್ಣೊ ಪೆರ್ತ್ ಕೊದಿಲ್ ಬದ್‌ಕುವಕ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ.

ಈ ಕಥೆಲ್ ಬಪ್ಪ ನೀತಿ , ಇಲ್ಲೆಂಗಿ ಬದ್‌ಕ್‌ರ ನಡ್‌ಪುನ ನೋಟಿ. ಮಾಯಿ, ಮೈಮಡ ನಡುಲ್ ಉಳ್ಳೊ ಚದಿ, ಕಾಲುರಿ, ಮಾಯಿ, ಮೈಮಳ ತೇಪಕ್ ನೋಟಿಯಂಡುಳ್ಳದ್, ದಂಡ್ ಪೊಣ್ಣಾಳಡ ನಡುಲ್ ಆಣ್ ಮೂರ್ಖಂಡನ್ನೆಕೆ ಕಳಿಪದ್, ಪೊಣ್ಣಾಳಕ್ ಮಾಲ್‌ರ ಮೀದ ಉಳ್ಳೊ ಆಸೆನ ಕಾಂಗಲು. ಪಿಂಞ ಮೈಮಳ ತ್‌ಪಕ್ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ ತಾಂಡ ಬದ್‌ಕ್ ಪಾಳಾಪೊ ಎಣ್ಣುವೊ ಮಾಯಿಯಕ್ ಬುದ್ದಿವಾದ ಇದತ್ ಉಂಡ್.

ದಂಡನೆ ಕಥೆ

ಒರ್ ಮಲೆಲ್ ಅವ್ವೊ,ಮೋಂವ್ವೊ,ಮ್ಯೆಮ ಒಕ್ಕಚೆ ಬಾಳಿ ಬದ್‌ಕಿಯಂಡಿಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಮಾಯಿಕ್ ಮ್ಯೆಮಳ ಕಂಡತೇಂಗಿ ಆಪಯಿಂಜ್‌ಲೆ. ಚಟ್ಟಿಪುಟ್ಟ್ ಮಾಡಿತಿಪ್ಪಕ ಚಾಯಿಲುಳ್ಳೊ ಬರಿನ ತಾನೂ ಮೋಂವನು ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಕರ್‌ಂಜ ಬರಿನ ಮ್ಯೆಮಕ್ ಕೊಡ್‌ಪಯಿಂಜತ್. ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಮ್ಯೆಮಕ್ ಒಂದೂ ಕೊಡ್‌ಕತೆ ತಂಗಳೇ ತಿಂಬಯಿಂಜತ್.

ಒಮ್ಮ ಕೆಲಸತಿಂಜ ಬಂದ ಮ್ಯೆಮಕ್ ಪೆರ್ತ್ ಕೆಲಬಯಿಚಿ ತಿಂಜತ್. ತಿಂಬಕ್ ಎನ್ನೇಂಗಿ ಉಂಡಾಂದ್ ನೋಟ್‌ವ. ಅಕ್ಕ ತಟ್ಟೆಲ್ ಮುಚ್ಚಿ ಬೆಚ್ಚ ದೋಸೆ ಕಂಡಿತ್ ಅದ್‌ನ ಗಬ ಗಬಂದ್ ತಿಂದತ್. ಮಾಯಿ ಮನೆಕ್ ಬಂದಿತ್ ನೋಟ್‌ವಕ ದೋಸೆ ಕಂಡ್‌ಲೆ. ಮ್ಯೆಮಳ ಕೇಟತ್. ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಅವ್ವೊ, ಮೋಂವ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ನಾಡ ಪಣಿ ಕೂಟೂಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡಿತ್, ನಾಕ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆ, ಎಲಿ ತಿಂದಿತಿಕ್ಕೂಂದ್ ಪೊಟ್ಟ್ ಪರ್‌ಂದತ್.

ಇದ್‌ನ ಮಾಳಿರ ಒಳ್‌ಲಿಂಜ ಎಲಿ ಕೇಟತ್. ತಾನ್ ದೋಸೆ ಕಟ್ಟಿತಿಂದಿತ್ ಇಕ್ಕ ನಾಡ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಇಡುವಲ್ಲ; ಸಮಯ ಬರಡ್, ಇವಕ್ ಸೆರಿಕ್ ಮಾಡುವಿಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ಒನ್ನಾಂದ್ ವಡಿಯ ಊರ್‌ಕ್ ಪೋಯಿತಿಪ್ಪಕ ಮನೆಕ್ ಚನ್ನ ಬೆಂದ್‌ಕ ಬಾತ್. ಆಣಾಳ್ ಒರ್ ಬರಿಲ್, ಪೊಣ್ಣಾಳ ಇಂಞ್‌ಓರ್ ಬರಿಲ್ ಬುದ್ದಂಡತ್. ಎಲ್ಲಾರೂ ವರುವದು ಎಲಿ ಬಂದಿತ್ ಮ್ಯೆಮ ಉತ್ತಿತ್ ಬೆಚ್ಚಿತಿಂಜ ಕೆಮಿರ ವಾಲೆನ ಎಡ್‌ತಿತ್, ಒರ್‌ವ ಆಣ್‌ರ ಕಡಿಕೆಕ್ ಇಟ್ಟಿತ್, ಅವಂಡ 'ಕಡ್‌ಕ್'ನ ಇವಡ ಕಡಿಕೆಕ್ ಇಟ್ಟಿತ್, ಪೊಲಾಕ ಮ್ಯೆಮ ತಾಂಡ ವಾಲೆ ಕಾಂಬುಲೆಂದ್ ತೇಡುವಕ ಅದ್

ಆಣ್ಣಾಳ್‌ರ ಕಡಿಕೆಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್ಯಚಿ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಆಣ್ ತಾಂಡ ಕಡ್‌ಕ್‌ನ ತೇಡುವಕ ಅದ್ ಮೈಮಡ ಕಡಿಕೆಲ್ ಕ್‌ಟ್ಟ್ಯಚಿ.

ಇದ್‌ನ ಕಂಡ ಮಾಯಿಕ್ ಮೈಮಡ ಮೇಲೆ ಭಯಂಕರ ಚೆಡಿ ಬಾತ್. ನಾನ್ ಪಕ್ಕತ್ ಬುದ್ದಂಡತೇಂಗಿಯೂ ನಾಕ್ ಗೊತ್ತಾಕತನ್ನೆಕೆ ಮೈಮ ಒರ್ ದಿನ ವಡಿಯ ಇಲ್ಲೇಂದ್ ಇಂಞೋರ್ ಆಣ್‌ರ ಕಡಿಕೆಲ್ ಬುದ್ದಂಡ ತಲ್ಲಾಂದ್ ಮೋಂವೊ ಬಪ್ಪದು ಒಂದಾಂಗ್ ದಂಡ್‌ಕೂಟಿತ್, ಇನ್ನತವಳ ಮನೆಲ್ ಬೆಚ್ಚಂಡತೇಂಗಿ ನನ್ನ ಚತ್ತೆಲ್ ಮಾರಿರುವಾಂದ್ ಎಣ್ಣಿತ್, ಅವಡ ಮಂಡೆನ ಕೆತ್ತೇಂದ್ ಕೆಮಿ ಉರ್‌ಪುಚಿ.

ಅವ್ವಂಡ ತಕ್ಕ್‌ನ ನೇರ್‌ಂದ್ ನಂಬ್‌ನ ಮೋಂವ ಪೊಣ್ಣ್‌ರ ತೊಂಡೆ ಕೆತ್ತುವಕ್ ಕತ್ತಿತೇಡ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಲೆ. ಮನೆಲಿಂಜ ಇರ್‌ಂಬು ತುಂಡ್‌ನ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಕೊಲ್ಲಂಡ ಪಕ್ಕ ಪೋಯಿತ್ ಕತ್ತಿ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ಚಿನ್ನಾಲಿರ ತೊಂಡೆಕೆತ್ತುವಿ. ಅಕ್ಕಣೆ ಅವ ತಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟವತ್ತನ್ನೆಕೆ ನೋಟಿಯಾಂದ್ ಅವ್ವಂಗ್ ಎಣ್ಣಿತ್ ಪಕ್ಕತ ಊರ್‌ಕ್ ಪೋಚಿ.

ಕತ್ತಿಮಾಡಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪಕ ಇರ್‌ಟಾಯಿಪೋಚಿ ಊರ್‌ರ ಕ್ಯಾಕೊಳ(ತೂಟ್‌ಂಗಳ) ಕಡ್‌ಂದಿತ್ ಪೋಪಕ ಧೈರ್ಯ ಬರತೆ ಅಲ್ಲಿಂಜ ಆಲ್ ಮರತ್‌ರ ಮಾಳಿರೊಳ್‌ಕ್ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಅಳ್‌ತತ್. ಅಕ್ಕಣೆಕ್ ಅಲ್ಲಿಯತ್‌ರ ಕೂಳಿಯ ಬಂದಿತ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಅದ್ ಆಡಿಯಂಡ್ ಚೋರೆ ತಾ, ಎರ್‌ಚಿ ತಾ, ಜೀವ ತಾಂದ್ ಪಾಡುವಕ್ ಕೂಡ್‌ಚಿ. ಇಂದ್ ನಂಗಡ ಕೊಟ್‌ಕ್ ಪುದಿಯದೋರ್ ಕೂಳಿ ಕೂಡ್‌ವಾಂದ್ ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದಂಡತ್.

ಪೆರ್ತ್ ನೇರ ಕಯಿಂಜ ಪಿಂಞ ಒರ್ ಕೂಳಿ ಬಾತ್. ಬಾಕಿ ಉಳ್ಳೊ ಕೂಳಿಯ, ಇಚ್ಚೆಕ್ ನೇರ ಎನ್ನತ ಮಾಡಿಯೇಂದ್ ಜೋರ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ ಕೂಳಿ ಇನ್ನನೆ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಮಾಯಿ,ಮೈಮಡ ಮೀದ

ಇಲ್ಲತಾನ ಎಣ್ಣಿತ್ ಅವಳ ವಡಿಯಂಡ ಕೈಂಜ ಕೊಲ್ಲುವಕ್ ಕೆಣಿ ಮಾಡಿತ್. ವಡಿಯ ಕತ್ತಿಮಾಡ್‌ಚಿಟ್ಟ್ ಬಪ್ಪಕ್ ಪೋಯಿತ್. ಇದೆಲ್ಲ ಎಲಿರ ಕಿತಾಪತಿಂದ್ ಅಂದ್ ನಡ್ಂದಾನೆಲ್ಲಾ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಮೈಮ ಬೊಳ್‌ಚ ಕೆಡ್‌ತ್‌ನ ಪಿಂಞ ನಾನ್ ಇಪ್ಪರ ಬಂದಿಯೆಂದ್ ಎಣ್ಣಿಚಿ.

ಈ ಕಥೇ ಕೇಟ ಬೋರೆ ಕೂಳಿಯ ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ. ಎಲ್ಲಾ ಎಲಿರದೇ ಕಿತಾಪತಿ. ಮೈಮಕ್ ಮಾಯಿ ಕೆಲಕ್ ಸೆರಿಕ್ ಕೊಡ್‌ಕತೆ ಕೊಂದಂಡಿಂಜತ್. ಇಕ್ಕ ಪೂರ್ತಿ ಕೊಲ್ಲುವಕ್ ಪೊರ್‌ಟಿತ್. ವಡಿಯ ಒರ್ ಪೆದ್ದ. ನೇರ್ ಏದ್ ಪೊಟ್ಟೇದ್ಂದ್ ಗೇನವಾಡುವ ಕೈಯತಂಪೊಂದ್ ಕೂಳಿಯ ತಕ್ಕ್ ಪರ್ಂದಂಡತ್.

ಮರತ್‌ರ ಮಾಳಿರೊಳ್‌ಲ್ ಅಳ್‌ತಂಡ್ ಕೇಟ ಮೋಂವಂಗ್ ತಾಂಡ ಅವ್ವೊಂಡ ಮೀದ ಚೆಡಿ ಬಾತ್. ನಾಡ ಕೊದಿರ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ನಾಡ ಕೈಯಿಂಜಲೇ ಕೊಲ್‌ಚಿಡುವಯಿಂಜತಲ್ಲಾಂದ್ ನೇರೆ ಮನೆಕ್ ಪೋನವನೇ ಅವ್ವೊಂಡ ಬೋಳೆ ಕೆತ್‌ಚಿ.

ಇದ್ ಆದ್ಯ ಕಥೇರ ಪೋಲೇ ಉಂಡ್. ದಂಡ್ ಕಥೆಲೂ ಮೈಮಡ ಮೀದ ಪಗೆ ಬೆಪ್ಪ ಮಾಯಿ ಕಡೆಕ್ ತಾನೇ ಚಾವ. ಇಲ್ಲಿ ಕೂಳಿ ಪಿಂಞ ಮನ್‌ಷ್ಯಂಡ ನಂಬಿಕೆರ ವಿವರಣೆನ ಕಾಂಗೋಲು

ಮೂಂದನೆ ಕಥೆ

ಒರ್ ಮಲೆಲ್‌ಒರ್ ಸಂಸಾರಯಿಂಜತ್. ಅಯಿಂಗಕ್ ಮೂಂದ್ ಜನ ಕ್ಣ್ಣಮಕ್ಕ. ಎಲ್ಲಾರೂ ಮಯಸ್‌ಕ್ ಬಂದಿತಿಂಜತ್. ಪೆರಿಯವಂಗ್ ತಾನ್ ಮಂಗಲಾಂಡೂಂದ್ ಆಸೆ ಆಚಿ. ನಾನ್ ಮಾಣಿಕ್ಯ ಮಲೆನಾಡ್‌ಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಮುತ್ತ್ ರತ್ನ ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಿ. ನಾನ್ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪ ಕನ್ನಿನ ಮುತ್ತ್‌ರತ್ನತ್‌ಲ್ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿವಿ. ನಾನ್ ಪೋಯಿತ್ ಬಕ್ಕಣೆ ನಾಕ್ ಚಾಯಿಕರ್ತಿ ಕನ್ನಿನ ನಿಂಗ ತೇಡಿತಿರಿ. ನಾನ್ ಬಂದನ್ನಕೆ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪಿಂದ್ ಎಣ್ಣಿತ್ ಮುತ್ತ್ ತೇಡುವಕ್ ಪೊರಡುವ . ಇದ್‌ನ ಕೇಟ ತಮ್ಮಣಂಗ, ತಾಂಗೂ ಮೂಡಿಯಳ ತಾಂಡ ಬರಿಕ್ ಬಲಿಪಕ್ ಮುತ್ತಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಿಂದ್ ಅಣ್ಣಂಡ ಬಯ್ಯ ಪೊರ್‌ಟತ್.

ಕ್ಣ್ಣ ಮಕ್ಕ ಅತ್ತಟಿ ಪೋಪದು ಇತ್ತಟಿ ಇಯಂಗಕ್ ಒರ್ ಮೂಡಿ ಕುಂಞಿ ಪುಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಅಪ್ಪ ಅವ್ವೊ ಮೋವಂಗ್ ಮೂಡಿ ತೇಡಿ ತೇಡಿ ಸುಸ್ತಾಚಿ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸೆರಿಯಾನ ಮೂಡಿ ಕಂಡ್‌ಲೆ. ಚನ್ನ ಕಾಲ ಕಯ್ಯವದೂ ಮೋವ ಬಲ್ಯದಾಪ.

ಅಕ್ಕಣೆಕ್ ಕ್ಣ್ಣ ಮಕ್ಕ ವಾಪಾಸ್ ಬಪ್ಪ. ಪೆರಿಯವಂಡ ಕಣ್ಣ್ ಮನೆಲ್ ಚೂಟಿಯಾಯಿತ್ ಓಡಿಕಳಿಚಂಡಿಂಜ ಮೂಡಿರ ಮೀದ ಬೂವ. ತಾಂಡ ಅಪ್ಪವ್ವೊ ತಾಂಗಾಯಿತ್ ಮೂಡಿ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಬಂದಿಯೇ ಕಾಂಬಾಂದ್ ಕುಶಿ ಪಡುವ. ಅಪ್ಪವ್ವೊ ಕೂಡ ಈ ಮೂಡಿರ ಕೂಡೆ ಅಣ್ಣಂಗ ಉಳ್ಳಾನ ಎಣ್ಣತೆ ಮುಚ್ಚಿ ಬೆಚ್ಚಿತಿಪ್ಪ. ಮೂಡಿಕ್ ಪೆರಿಯವಂಡ ಮೀದ ಕೊದಿಪುಟ್ಟುವ.

ಇಯಂಗ ದಂಡಾಳೂ ಒತ್ತಂಡ ಪಿಂಞ ಅಪ್ಪವ್ವೊ ಮಂಗಲಕ್ ಒತ್ತಿತ್ 'ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ' ತ್‌ಪ. ಕ್ಣ್ಣನೂ ಮೂಡಿಯೂ ಅಪ್ಪರಿಪ್ಪರ

ಬುಟ್ಟಿತಿಪ್ಪ ಕಯ್ಯತೆ ಒಕ್ಕಚೆ ಇಪ್ಪ. ಮಂಗಲ ಪಕ್ಕ ಬಪ್ಪದು ಬೆಂದು ಚಂಜಾದಿಯ ಬಂದಿತ್ ಕೂಡುವ. ಅವ್ವವೇ ಅಣ್ಣನೂ, ತಂಗೆಯೂ ಮಂಗಲಾಯಂಡುಂಡ್'ಂದ್ ತಕ್ಕ್ ಪರ್'ಂದಂಡಿಂಜದ್ ತಂಗೆರ ಕೆಮಿಕ್ ಬೂವ. ತಾಂಡ ಅಣ್ಣನೇ ಮಂಗಲಾಪಕ್ ಮೂಡಿ ಒತ್ತವತೆ ಮೂಹೂರ್ತಕ್ ಮಿಂಞ ಬಲ್ಯ ತೆಂಗೆ ಮರಕ್ ಪತ್ತಿತ್ ಒಳ್'ಚವ. ನೀರ್'ಕ್ ಬಂದ ಪೊಣ್ಣಾಳ ನೀರ್'ಲ್ ಬುದ್ದ ಮರತ್'ರ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬತ್ ಮೂಡಿನ ಕಂಡಿತ್ ಮನೆಕ್ ಪೋಯಿತ್ ಎಣ್ಣುವ. ಅಪ್ಪವ್ವೊ ಬಂದಿತ್ ಮರತ್'ಂಜಿ ಇಳಿಯುವಕ್ ಕೇಟಂಡತೇಂಗಿಯೂ ಅವ ಒತ್ತಂಡ್'ಲೆ.

ನಾನ್ ಅಣ್ಣನ ಮಂಗಲಾಪುಲೆ'0ದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಆಚೇಂಗಿ ಅಪ್ಪವ್ವೊ 'ಅಣ್ಣನಾಚೇಂಗೆನ್ನ್ ಅಂವೊ ಆಣ್. ಒರ್ ಪೊಣ್ಣ್'ಕ್ ಒರ್ ಆಣ್, ಒರ್ ಆಣ್'ಕ್ ಒರ್ ಪೊಣ್ಣ್ ಇಂಜಿತೇ ಇರಂಡು . ಪರೋಲೆ ಬಾ'ಂದ್ ಕಾಕುವ.

ಅಕ್ಕಣೆಕ್ ವಿಷಯ ಅರ್'ಂಜ ಅಣ್ಣ ಅಲ್ಲಿಕ್ ಬಪ್ಪ 'ಬಾ ನಾಡವಳೆ'ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ'. ಅಯ್ಯೊ ನಾನ್ ಪೊಣ್ಣ್'ರನ್ನೆಕೆ ಕೊದಿಚಂಡುಳೊ. ನಿನ್ನ ಬುಟ್ಟಿತ್ ನಾಕ್ ಬಾವ ಕಯ್ಯುಲೆ'ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಅವ ಮರ ಇಳ್'ಂಜಿತ್ ಬಪ್ಪುಲೆ. ಅಕ್ಕ ಅಣ್ಣನೇ ಮರಪತ್ತಿತ್ ಅವಳ ಪುಡಿಚವಕ್ ಪೋಪ. ಅವ ಅಲ್ಲಿಂಜ ನೀರ್'ಕ್ ಪಾರಿತ್ ಪ್ರಾಣಬುಡ್'ವ. ಅವಳ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಬಾವಕಯ್ಯತ ಅವನೂ ಪಾರಿತ್ ಚಾವ. ನೀರಕ್ ಪಾರ್'ನ ಅವ ಮೀನಾಪ. ಅಂವೊ ಞಂಡಾಪ. ಇದ್'ನುಂಡ್ ಮೀನ್ ಞಂಡ್'ನ ಒಕ್ಕಚೆ ಕರಿ ಮಾಡುವ ಕಾಗಾಂದ್ ಕುಡಿಯ ನಂಬುವ.

ಇದ್ ಕಾಡ್ ಮಲೆಲುಳ್ಳೊ ಕುಡಿಯಕ್ ಮಂಗಲಕ್ ಕ್'ಣ್ಣಮೂಡಿ ಕ್'ಟ್ಟುವಕ್ ಎಚ್ಚಕ್ ಕಷ್ಟ ಉಂಡ್ ಎಣ್ಣುವಾನ ಕಾಟುವ. ಅಪ್ಪವ್ವಂಗ ತಂಗಡ ಮೋಂವಂಗ್ ಮೂಡಿ ಕ್'ಟ್ಟ್'ತಿಪ್ಪಕ ಮೋವಳೇ ಮಂಗಲ ಕಯಿಪಕ್ ಪೇಚಾಡುವ.

ನಾಲನೇ ಕಥೆ

ಆದಿ ಶಕ್ತಿ ಭೂಮಿಲ್, ಮರಗಿಡತ್‌ನ, ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿತ್, ಕಡೇಕ್ ಮನುಷ್ಯನ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ. ಈ ಶಕ್ತಿಕ್ ನರಿ(ಹುಲಿ) ಎಣ್ಣ್‌ಚೇಂಗಿ ಪೆರ್ತ್ ಕುಶಿಲೊ. ಅದ್‌ಂಗಾಯಿತ್ ಅದ್‌ನ ಬಲ್ಯ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಯಿತ್ ಮಾಡುವ. ಈ ನರಿ ಕಂಡ ಕಂಡ ಪ್ರಾಣಿಯಳೆಲ್ಲ ಕೊಂದಿತ್ ತಿಂಬಯಿಂಜತ್.

ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಬೊತ್ತ್‌ನ ಪ್ರಾಣಿಯಳೆಲ್ಲ ಆದಿಶಕ್ತ್‌ನ ಬೋಡಿತ್ ತಂಗಳ ನರಿನುಂಡ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಂಡೂಂದ್ ಕೇಟವ. ಪ್ರಾಣಿಯಡ ಕಷ್ಟತ್‌ನ ಅರ್‌ಂಜ ಆದಿಶಕ್ತಿ ಭಗವತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಯಿತ್ ಮನ್‌ಷ್ಯಂಗಳ ಒರ್ ಬರಿಕ್, ಪ್ರಾಣಿಯಳೆಲ್ಲ ಇಂಞ್ಞೊರ್ ಬರಿಕ್ ನಿಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್. ನರಿನ ಕಾಕುವದು ಅದ್ ಬಂದಿತ್ ದೇವಿಕ್ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡ್‌ಚಿ.

ನೀನ್ ನಾನ್ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡ್‌ನ ಪ್ರಾಣಿಯಳೆಲ್ಲ ಕೊಂದಿತ್, ಅದ್‌ಂಡ ಸಂತತಿನ ಇಲ್ಲತನ್ನಕೆ ಮಾಡಿಯಂಡುಳ್ಳಿಯಾಂದ್ ಜೋರ್ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ನರಿಕ್ ಅಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚೆ ಆಟುವಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅದ್ ಅನ್ನನೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ಎಡ್‌ತ ಕಾಲ್‌ನ ಉಚ್ಚೆರ ಮೇಲೆ ಮೂಂದ್ ಕುರಿ ತಿಕ್ಕುವಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅದ್ ಅನ್ನನೆ ಮಾಡ್‌ಚಿ. ನೀಕ್ ಎನ್ನತ ವಾಸನೆ ಬಂದಂಡುಂಡ್‌ಂದ್ ಕೇಟತ್. ನಾಕ್ ಕ್ಯಾಮ (ಜಿಂಕೆ)ಂಡ ವಾಸನೆ ಬಂದಂಡುಂಡ್‌ಂದ್ ನರಿಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅಕ್ಕ ದೇವಿ, ಇಂಞಿ ನೀಕ್ ಇದೇ ತೀನಿ. ನೀಕ್ ಕೆಲ ಬಯಿಪಕ ಮಾತ್ರ ಕೊಲ್ಲೊಂಡು. ಮುಂಡತೆ ಪ್ರಾಣಿಯಳ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವಕಾಗಾಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅಲ್ಲಿಂಜ ನರಿಕ್ ಕ್ಯಾಮ ತೀನಿಯಾಚಿಲೊ!

ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ, ವೀರಾಜಪೇಟೆ, ಗಾಳಿಬೀಡು, ಪಿಂಞ ಭಾಗಮಂಡಲತಿಂಜ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡ್‌ನದ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣಿತ್.

ಕುಡಿಯ ಎಣ್ಣುವೊ ಕಥೆ ಕೇಪಕ ಚೋದಾಯಿತಿಪ್ಪ. ಅದತ್ ನೀತಿ, ಅರ್ಥ ಉಪದೇಶವೂ ಕೂಡಿತಿಪ್ಪ. ಚನ್ನ ಕಥೆ ಇಯಂಗಡ ಸ್ವಂತ ಸೃಷ್ಟಿ ಅಲ್ಲ. ಪೊರಮೆತ್‌ರ ಸಮಾಜತ್‌ಂಜ ಪರ್‌ಂಜಿ ಬಂದದ್ . ಇದ್‌ನ 'ಎರವಲು ಸಾಹಿತ್ಯ'ಂದ್ ಎಣ್ಣಲು. ಈ ಕಥೆನ ತಂಗಡ ಶೈಲಿಕ್ , ತಂಗಡ ಪರಿಸರಕ್, ತಂಗಡ ತಕ್ಕ್‌ಕ್ ಎಡ್‌ತಂಡ್ ಮಾತಿಯಂಡದ್ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ತಂಗಡ ಬದ್‌ಕ್‌ಲ್ ಊರ್‌ಕಾರಡ ಸಂಪರ್ಕತ್‌ನುಂಡ್ ಅಂದೆತ್‌ರ ಚನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಥೆ ಇಯಂಗಕೂ ಬಾತ್. ಅನ್ನತಾಂಗ್ ಈ ಕಥೆ ಒರ್ ಉದಾಹರಣೆ.

ಒರ್ ಮಲೆಲ್ ಏಳ್ ಅಟ್ಟಿತ್‌ರ ಒರ್ ಮನೆಲ್ ಇಂಜ ಏಳ್ ಜನ ಅಣ್ಣಂಗಕ್ ತಂಗೆ ಎಣ್ಣಚೇಂಗಿ ಏರ ಕೊದಿ. ಅವಳ ನಲ್ಲ ಬಾಕೆ ಕೊಡ್‌ಕಂಡು, ಅವಡ ಮೇಲ್‌ಡಿ ಮುತ್ತ್‌ಲ್ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡೊಂಡೊಂದ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಆಸೆ. ಇದೇ ಪೋಲೆ ಅವು ಪೊರದೇಶತ್‌ಂಜ ಮುತ್ತ್‌ಕೊಂಡ ಬಪ್ಪಕ್ ಪೊರ್‌ಟತ್. ಪೋಪಕ ತಂಗೆನ ಕಾಕಿತ್ 'ನೀನ್ ಏಳ್ ಅಟ್ಟಿ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ಬಪ್ಪಕಾಗ. ತಿತ್ತ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಪೋಪಕಾಗ ನಂಗ ಇಲ್ಲತೆ ದಾರ್ ಬಂತ್ ಪಡಿತಟ್ಟ್‌ಚೇಂಗಿಯೂ ಎಡ್‌ಪಕಾಗಾಂದ್' ಎಣ್ಣಿತ್ ಪೋಚಿ.

ಒನ್ನಾಂದ್ ತಂಗೆ ಪಂದಿಕರಿ ಮಾಡಿಯಂಡಿಪ್ಪಕ ಚಿಟ್ಯ ತಿತ್ತ್‌ಕ್ ಬುದ್ದಿತ್ ತಿತ್ತ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಚಿ. ತಿತ್ತ್‌ರ ಪೊಂದಲ್ ಕಂಡಿತ್ ಬೊತ್ತ್‌ನ ಅವ, ನೀರ್ ಎಡ್‌ತ ಬಂದಿತ್ ಬೂಕುವದು ತಿತ್ತ್ ಮನಾರ ಕೆಟ್ಟ್‌ಪೋಚಿ. ಇಂಞಿ ತಿತ್ತ್ ಇಲ್ಲತೆ ಬದ್‌ಕುವೊ ಎನ್ನನೆ? ಸರಿ; ಅವ ಅಟ್ಟಿ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ಅಡಿಕ್ ಬಾತ್. ಎಲ್ಲಿ ನೋಟ್‌ಚೇಂಗಿ, ತಿತ್ತ್‌ಕಂಡ್‌ಲೆ. ಮನೆರ ಪಕ್ಕ ಇಂಜ ಬಲ್ಯ ಪನೆಮರತ್‌ರ ಪಕ್ಕ ಪೋಯಿತ್ ಅವ ಇನ್ನನೆ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

'ಪನೆಮರ, ಪನೆಮರ ನಾನ್ ನಲ್ಲವ ಆಯಿತುಂಡೇಂಗಿ, ಒರ್

ಅಪ್ಪಂಗ್ ಪುಟ್ಟಿತುಂಡೇಂಗಿ ನೀನ್ ಬಗ್ಗ್'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಅದೇ ಪೋಲೆ ಪನೆಮರ ಬಗ್ಗ್‌ವದು ಅದ್‌ಲ್ ಪತ್ತಿತ್ ಅಳ್‌ಪದು' ಕೊಡಿಕ್ ಪೋ'ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ. ಮರ ನೇರೆ ನಿಂದತ್ ತುದಿಂಜಿ ಸುತ್ತ ನೋಟುವದು ದೂರತ್ ಓರ್ ಮನೆ ಕಂಡತ್. ಅದತ್ ಚೆರ್‌ಂಜನೆ ಪೊಗೆ ಎದ್ದಂಡಿಂಜತ್. ಅಲ್ಲಿಂಜ ತಿತ್ತ್ ಕೊಂಡಬಪ್ಪಿಂದ್ ಮರತ್‌ಂಜಿ ಇಳ್‌ಂಜತ್, ಅಂದ್ ಅಣ್ಣಂಗ ಎಣ್ಣಿತಿಂಜ ಎಚ್ಚರ ತಕ್ಕ್‌ನ ಕೂಟಾಕತೆ ಆ ಮನೆನ ತೇಡಿಯಂಡ್ ಪೊರಟತವ.

ನಾಲಂಜಿ ದಿನ ನಡ್‌ಂದಿತಾನದು ತಿತ್ತ್ ಕಂಡ ಮನೆ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಚಿ. ಪಡಿತಟ್ಟುವದು ಇವಡ ವಯಸ್‌ರ ಮೂಡಿಪಡಿತೊರಂದಿತ್,"ಅಯ್ಯೊ ಇಲ್ಲಿಕ್ ಎನ್ನಂಗ್ ಬಂದಿಯಾ? ಇದ್ ರಾಕ್ಷಸಂಗಡ ಮನೆ. ನಾಡ ಅಪ್ಪವೊ ್ವ ತಿಂಬಕ್ ಮನ್‌ಷ್ಯಂಗಳ ಪುಡ್‌ಚಂಡ್ ಬಪ್ಪಿಂದ್ ಪೋಯಿತ್. ಅಯಿಂಗ ಬಪ್ಪ ನೇರ ಆಯಿರ್‌ತ್. ನೀನ್ ಬಾ ಒಳ್‌ಲ್ ಒಳ್‌ಚ'ಂದ್ ಅವಳ ಅಟ್ಟಿತ್ ಒಳ್‌ಚವಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ಅಕ್ಕಣೆಕ್ ರಾಕ್ಷಸ ವಡಿಯ ಪೊಣ್ಣೊ ಬಂದ್‌ರ್‌ತ್. ಅಂದ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಏದ್ ಮನ್‌ಷ್ಯಂಗಳೂ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ಲೆ. ಬಂದದು " ಆಹಾ... ' ಇದೆನ್ನ್ , ನಂಗಡ ಮನೆಲೆ ಮನುಷ್ಯಂಡ ವಾಸನೆ ಬಂದಂಡುಂಡ್'ಂದ್ ಬಾಯಿಲ್ ನೀರ್ ಒಕ್ಕ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡತ್. ತಂಗಡ ಮೋವಕ್ ಮನ್‌ಷ್ಯಂಗಡ ಮೀದ ಕರುಣೆ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್, ನೀನ್ ಒಳ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟ ಮನ್‌ಷ್ಯಂಗ್ ಏದೇ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುಲೆಂದ್ ಅವಳ ಪುಸಲಾಯಿಚಿಟ್ಟಿತ್, ಅವಡ ಗುಟ್ಟ್‌ನ ಪೊರ ಕೊಂಡ ಬಂದ್‌ರುವ.

ಪಿತ್ಯಾಂದ್ ಅವು ಪೊರಮೆ ಪೋಪಕ, ಮೋವಳ ಕಾಕಿತ್, ನಂಗ ಬಕ್ಕಣೆಕ್ ಒಳ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟ ಮನ್‌ಷ್ಯನ ಕೊಂದಿತ್ ಕರಿ ಮಾಡಿತಿರಂಡೂಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಆಚೇಂಗಿ ಮೋವ, 'ನಾನ್ ಅವಳ ಎನ್ನನೆ ಕೊಲ್ಲಡ್'ಂದ್ ಕೇಟತ್.ಮಂಡೆಲ್ ಪೇನ್ ನೋಟಿವಿಂದ್ ನೊಣೆಲ್ ಅವಡ ಮಂಡೆನ

ಬಗ್ಗ್‌ಚಿಟ್ಟಿತ್ ಕೆತ್ತಿರ್‌ಂದ್ ಅವ್ವೊ ಎಣ್ಣ್‌ಚಿ.

ರಾಕ್ಷಸಂಗಡ ಆ ತಕ್ಕ್‌ನ ಕೇಟ ತಂಗೆ, ನೇರ ನೋಟಿತ್, ಮನೆಂಜಿ ತಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಿವ. ತಂಗಡ ತೀನಿ ತಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಪೋಯಂಡುಳ್ಳನ ಅರ್‌ಂಜ ರಾಕ್ಷಸ, ಅವಳ ಪುಡಿಪಕ್ ಬಯ್ಯನ್ನೆ ದೌತಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ತಂಗೆ ಮನೆಂಜಿ ತಪ್ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್ ಬಪ್ಪಕ ಪುಂಡತ್‌ರ ಮುಳ್ಳ್, ಒರ್ ಪುಡಿ ಉಪ್ಪ್, ಚನ್ನ ತಿತ್ತ್‌ನೋ ಎಡ್‌ತಂಡಿತಿಪ್ಪ.

ಇಂಞ್‌ಂತ ಕ್‌ಟ್ಟಿಪೋಚಿಂದ್ ಎಣ್ಣುವಕ ಅವ ಮುಳ್ಳ್‌ನ ಕನ್‌ಚತ್, ಅದ್ ರಾಕ್ಷಸಂಡ ಕಾಲ್‌ಕ್ ಪಟ್ಟಿತ್ ಅಂವ್ವೊ ಚೆಡಿಲ್ ಕೂತ್‌ಟ್ಟಂಡ್ ಮುಳ್ಳ್ ಎಡ್‌ತಿತ್ ಪುನ ದೌತಿಯಂಡ್ ಪೋಪ.

ಪುನ ಕ್‌ಟ್ಟಿಬುದ್ದತ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣುವಕ ಪುಡಿ ಉಪ್ಪ್‌ನ ಎಡ್‌ತ್ ಬಯ್ಯಕ್ ಕನ್‌ಚತ್. ಅದ್ ಬಲ್ಯ ಸಮುದ್ರ ಆಯಿಪೋಪ. ರಾಕ್ಷಸ ಅದ್‌ನ ಮೀಂದಿತ್ ಇಪ್ಪರ ಬಪ್ಪ ಪುನ ಪಕ್ಕ ಬಪ್ಪಕ ದಂಡ್ ತಿತ್ತ್ ಚೆಡಿನ ಕನಿಪ. ಅಲ್ಲಿ ಬಲ್ಯ ತಿತ್ತ್ ಏವ. ತಿತ್ತ್ ಕಡ್‌ಂದಿತ್ ಬರಣೆ ಮೂಡಿ ತಾಂಡ ಮನೆಕ್ ಎತ್ತಿತ್ತ್ ಒಳ್‌ಕ್ ಕೂಡಿಯಂಡ್ ಪಡಿ ಇಟ್ಟಂಡತ್.

ರಾಕ್ಷಸ ಮೂಡಿರ ಅಣ್ಣಂಗಡ ಸ್ವರತ್‌ಲ್ 'ಏಳಣ್ಣಂಗ ಬಾತ್, ಏಳ್ಮುತ್ ತಂದಿತ್, ಏಳಟ್ಟತ್‌ರ ಕೊಡಿಲುಳ್ಳೊ ಕಾಮದೇವಿ, ಪಡಿ ಎಡ್'ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ.

ಅಕ್ಕ ಪನೆಮರ, "ಏಳಣ್ಣಂಗ ಬಂದಿತ್ತಿಲ್ಲೆ, ಏಳ್ಮುತ್ತ್ ತಂದಿತ್ತಿಲ್ಲೆ, ಪಡಿ ಎಡ್‌ಕತೆ ಕಾಮದೇವಿ"ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಚೆಡಿಲ್ ರಾಕ್ಷಸ ಆ ಮರಕ್ ಚೌಟುವ.

ಪುನ ಇಂಞೋರ್ ಸ್ವರತ್‌ಲ್ 'ಅಣ್ಣಂಗ ಬಂದಿತ್, ಆಣಿಮುತ್ತ್ ಕೊಂಡಬಂದಿತ್, ಏಳಟ್ಟತ್‌ರ ಅರಗಿಣಿ ಕಾಮದೇವಿ ಪಡಿ ಎಡ್'ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ.

ಅಕ್ಕ ಬಾಳೇಮರ, 'ಅಣ್ಣಂಗ ಬಂದಿತ್ತಿಲ್ಲೆ ಆಣಿಮುತ್ತ್ ಕೊಂಡಬಂದ್‌ಲೆ, ಪಡಿ ಎಡ್‌ಕತೆ ಕಾಮದೇವಿ'ಂದ್ ಎಣ್ಣುವ. ಚೆಡಿಬಂಡ ರಾಕ್ಷಸ ಬಾಳೆನ ಕೆತ್ತುವ.

ಆಖೀರಿಕ್ ರಾಕ್ಷಸ ತಾಂಡ ವಿಷಪಲ್ಲ್‌ನ ಪಟ್ಟೆಲ್ ಪೂತಿತ್ ಪೋಪ.

ಚನ್ನದಿನ ಕಯ್ಯುವದು ಅಣ್ಣಂಗ ಬಪ್ಪ. ಅಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾಗಿಡಮರ ಅಯಿಂಗ ಬಂದಾನ ಸಾರಿತ್ ಎಣ್ಣುವ. ತಂಗೆ ಕುಶಿಲ್ ಪಡಿತೊರ್‌ಪ. ಅಣ್ಣಂಗಕ್ ಚೋದ್ ಚೋದಾನ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿತ್ ತಿಂಬ್‌ಚಿಡುವ. ತಿಂದ ತಳಿಯ ಕತ್ತುವಕ್ ಪೊರಮೆ ಪೋಪಕ ರಾಕ್ಷಸ ಪೂತಿತಿಂಜ ವಿಷತ್‌ರ ಪಲ್ಲ್ ಪಟ್ಟಿತ್ ಬುದ್ದ್‌ರುವ. ಅಣ್ಣಂಗ ಬಂದಿತ್ ಅವಡ ಕಾಲ್ ಒತ್ತುವಕ ಪಲ್ಲ್ ಪೊರಮೆ ಬೂವ, ತಂಗೆ ಸುಧಾರಿಚಿಟ್ಟುವ.

ಇದ್ ಕಥೆ. ಆಖೀರಿಕ್ ಎನ್ನತಾಚಿ. ಆ ರಾಕ್ಷಸಂಗಳ ಅಣ್ಣಂಗ ಕೊಂದತಾ? ತಂಗೆಕ್ ಕ್‌ಣ್ಣನೋಟುವಾ?... ಇನ್ನತದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಲೆ.

ಪಡ್‌ಚವು

ಕುಡಿಯ ಮಿಂಞ ಎಳ್ತ್‌ರ ಮೂಡ್ ಕಂಡವು ಅಲ್ಲ. ಕಾಡ್‌ಲೇ ಇಂಜಾನಗುಂಡ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಅಕ್ಕ ಅದ್‌ಂಡ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕೂಡಿ ಕಂಡ್‌ಲೆ. ಅಂದ್ ಅಯಿಂಗಕ್ ಎಳ್ತ್ ಪಡಿಪ ಸೌಕರ್ಯ ಕೂಡಿ ಇಂಜ್‌ಲೆ. ನಾಡ್‌ಲಿಂಜವೇ ಎಚ್ಚಕೋ ಮೈಲ್ ದೂರ ನಡ್‌ಂದ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಕ್ ಪೋಂಡಿಂಜತ್. ಅನ್ನತಲ್ಲಿ ಕುಂದ್, ಮಲೆ ಕಾಡ್‌ರ ಒಳ್‌ಲಿಂಜವು ಅಡಿಕ್ ಇಳ್‌ಂಜಿತ್ ಬಂತ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಕ್ ಪೋಪದ್ ಸ್ವಪ್ನವೇ ಸರಿ.

ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಆದ್ಯ ಆಯಿತ್ ವಿದ್ಯಾವಂತಂದ್ ಕೇಳಿ ಪಡ್‌ಂದವು ಕರಿಕೆರ ಅರ್ಜುನ. ಎಳ್ತ್ ಪಡ್‌ಚದಲ್ಲತೆ ಆದ್ಯ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡನವು. ಬ್ರಿಟಿಷಡ ಕಾಲತ್ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಕ್ ಕೆಲಸಕ್ ಕೂಡಿತ್ ಪೆರ್ತ್ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತ್. ಇಯಂಗಕ್ ಕುಡಿಯಡ ಪದ್ದತಿ, ನಡ್‌ಪು ಎಲ್ಲಾ ನಲ್ಲೋಣೆ ಅರಿವು ಉಂಡ್. ಇಕ್ಕ ವಯ್ಯಸಾನಾಂಗ್ ಮಿಂಞತ್‌ರ ಪೋಲೆ ಕಯ್ಯುಲೆ. ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಕುಡಿಯಡ ಏದೇ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಕೂ ಅವು ಮಿಂಞಲ್ ಇಪ್ಪಯಿಂಜತ್.

ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಕುಡಿಯ ಬದ್‌ಲಾವಣೆರ ಬಟ್ಟೆಲುಂಡ್. ಕಾಡ್‌ಮಲೆರ ಬದ್‌ಕ್ ಮಿಂಞತ್‌ರನ್ನೆಕೆ ಕಯ್ಯುತಾನಗುಂಡ್, ಎಚ್ಚಕೇ ಕಷ್ಟ ಆಚೇಂಗಿಯೂ ಪೆರ್ತ್ ಅಪ್ಪವ್ವಂಗ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಕೂಲ್‌ಕ್ ಅಯೆಚಂಡುಂಡ್. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಕುಡಿಯಡಲ್ಲಿ ಸುಮಾರ್ ಜನ ಇಂದ್ ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗಳಾಯಿತ್. ನಲ್ಲ ನಲ್ಲ ಚಾಕ್ರಿಕ್ ಕೂಡಿತ್ ಚಾಯೋಡೆ ಕಾರ್ಬಾರ್ ನೀಸಿಯಂಡುಂಡ್. ಪೆರ್ತ್ ಬಾಲೆಕಾರ ಆರ್ಮಿಕ್ ಕೂಡಿತ್ ದೇಶ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್.

ಕುಡಿಯ ಇಕ್ಕಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕೋವ್‌ಕೂ ನುಗ್ಗಿಯಂಡುಂಡ್. ಅದೇ

ಪೋಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೋಲ್‌ವ್‌ಲ್ ಕಾಲ್‌ಟ್ಟಂಡುಳ್ಳೊದ್ ಕೂಡಿ ಕುತಿ ಪಡ್‌ವನ್ನತದ್.

ಕಕ್ಕಬ್ಬೆ ಯವಪಾಡಿ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಕೆ. ಕರುಂಬಯ್ಯ ಎಣ್ಣ್‌ವವು 'ಅವ್ವ ಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಪತ್ತಾಕ್' ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಪುಸ್ತಕತ್‌ನೋ ಎಳ್‌ದಿತ್. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಡವ ತಕ್ಕ್ ಎಳ್ತ್‌ಕಾರಡ ಕೂಟತ್‌ರ ಮಾರಿಪತ್ತ್ ಬೊಳಿಕಂಡಿತ್. ಅಲ್ಲತೆ ಕರುಂಬಯ್ಯ ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರ ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ಕೃಪಾ ಪೋಷಿತ ಯುವಜನ ವೇದಿಕೆ ಕೆಟ್ಟಿತ್ ಕಾವಾಳ ಕೂಡ್‌ನನ್ನೆಕೆ ಬೊರೆ ಮಕ್ಕಳ ಕೂಟಿಯಂಡ್ ನಾಟಕ ಎಳ್‌ದಿಯಂಡ್, ನಾಟಕ ಪಡ್‌ಪ್‌ಚಿಟ್ಟಂಡ್, ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿಯಂಡ್ ಉಂಡ್. ಅಲ್ಲತೆ ಪೆರ್ತ್ ಜಾಗತ್ ಇನಾಂನೊ ಪಡ್‌ಂದಂಡತ್.

ಇಕ್ಕ ಇವು ಪಾರಾಣೆ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಲ್ ಚಾಕ್ರಿ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಇದೇ ಒಕ್ಕಡ ಕೆ.ಕೆ. ಬೋಪ್ಪಯ್ಯ ಎಣ್ಣ್‌ವವು ಸರಕಾರಿ ಚಾಕ್ರಿಲ್ ಉಂಡ್. ಇವು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಂಗಡ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟತ್‌ರ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟತ್‌ತ್ ಕಬಡ್ಡಿ ಟೀಮ್‌ಲ್ ಕಳ್‌ಚಿತ್, ಇನಾಂನೊ ಪಡ್‌ಂದಡಿತ್.

ಚಾಕ್ರಿಕಾರ

ಕುಡಿಯ ಇಂದ್ ವಿದ್ಯಾವಂತಂಗಳಾನನ್ನೆಕೆ ಬೋರೆ ಬೋರೆ ಚಾಕ್ರಿಕ್ ಕೂಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಮಲೆಕಾಡ್‌ರ ಆ ಕಷ್ಟತ್‌ರ ಬದ್‌ಕ್‌ಕ್ ಇಕ್ಕತ ಬಾಲೆಕಾರ ಒಗ್ಗಿಯವತೆ ಓದಿತ್ ಚಾಕ್ರಿಕ್ ಕೂಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಚೆರಿಯ ಚೆರಿಯ ಮಕ್ಕ ಎಲ್ಲೇಂಗಿ ಹಾಸ್ಟೇಲ್‌ಲ್ ಇಂಜಂಡ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಕ್ ಪೋಯಂಡುಳ್ಳೊದೂ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ.

ಮುದ್ದಪ್ಪ ಎಣ್ಣ್‌ವವು ಮಂಗಳೂರ್‌ಲ್ ಖಜಾನೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾಯಿತುಂಡ್. ಮೊಂವೊ ಎಲ್‌ಎಲ್‌ಬಿ ಮಾಡಿತ್.

ಕೆ. ಬಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಎಣ್ಣ್‌ವವು ಕೆಎಸ್ಸಾರ್‌ಪಿಲ್ ಎಸ್. ಐ. ಆಯಿತ್ ನಿವೃತಿ ಆಯಿತ್.

ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆರ ಕೆ. ಎಸ್. ಬೋಪಯ್ಯ ಎಣ್ಣ್‌ವವು ಸಬೇದಾರ್ ಮೇಜರ್ ಆಯಿತ್ ನಿವೃತಿಯಾಯಿತ್. ಗಾಳಿಬೀಡು ಮುತ್ತ್‌ನಾಡ್‌ರ ಕೆ. ಎಂ. ಮುದ್ದಪ್ಪ ಅವು ಡಿ. ಎ.ಆರ್ ಪೋಲೀಸ್‌ಲ್ ಎಸ್. ಐ. ಆಯಿತ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಕೆ.ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಎಣ್ಣ್‌ವವು ಆರ್ಮಿಲ್ 1940ಲ್ ಪಡೆ ಪೋಯಿತ್ ಕೇಳಿ ಪಡ್‌ಂದಿತ್. ಅಲ್ಲಾತೆ ಇಂದ್ ಸುಮಾರ್ ಬಾಲೆಕಾರ ಆರ್ಮಿಲ್ ಉಂಡ್. ಸಬೇದಾರ್ ಮೇಜರ್ ಕೆತ್ತನೆ ಎತ್ತಿತ್. ಚನ್ನ ಜನ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್. ಕೆಲವು ಜನ ಸ್ವಂತ ಚಾಕ್ರಿ ಮಾಡಿಯಂಡುಂಡ್.

ಒತ್ತೊರ್ಮೆ

ಕುಡಿಯ ಒಕ್ಕಡಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಬಾರ್‌ಲೂ ಒತ್ತೊರ್ಮೆ ಕಂಡ್ ಬಪ್ಪ. ಇಯಂಗಡಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಘಟನೆ ಉಂಡ್. 6.11.95ಲ್ 'ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘ, ಭಾಗಮಂಡಲ' ಎಣ್ಣ್‌ವೊ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಚಿ. ಇದ್ ಕಾನೂನ್ ಪೋಲೆ ನೋಂದಣಿ ಆಯಿತ್. (ನಂ229596). ಅಲ್ಲಾತೆ ಕುಡಿಯ ಸಮಾಜ ಕೂಡ ಕಾರ್ಬಾರ್ ನೀಸಿಯಂಡುಂಡ್.

ಪ್ರತಿ ಕಾಲ ಮಡಿಕೇರಿರ ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣತ್ ಕುಡಿಯಡ ಒಕ್ಕ ಒಕ್ಕಡ ನಡುಲ್ ಕುಡಿಯಡ ಕಳಿ ನಮ್ಮೆ ನಡ್‌ಪ. ಇದ್‌ಲ್ ಪೆರ್ತ್ ಒಕ್ಕ ಕೂಡಿಯಾಡುವ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೋವ್

ಬೊಟ್ಟತ ಮಲೆ ಪಾಟ್

ಆಮಲೆ ಈ ಮಲೆ ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆ
ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಯಿಲ್ ಬಟ್ಟಿಪನೆಯೊ
ಬಟ್ಟಿಪನೆಯಿಲ್ ಮೂಪಾನಿ ಕಳ್ಳ್
ತೆಕ್ಕೊಟಿ ತೆರಿಪ್ಪೊ ಕಳ್ಳ್‌ಲಾ ನೋಟಿ
ಮಿಂಞ ಬುದ್ದ ಕಳ್ಳ್ ತೇಂದುಳಿ ಕಳ್ಳ್
ಬಯ್ಯ ಬುದ್ದ ಕಳ್ಳ್ ಬೊಳ್ಳೊಳಿ ಕಳ್ಳ್
ನೀಲಕೊಡಿ ಕುಡಿಪಂತ ಕಾರಕಳ್ಳ್
ತೆಕ್ಕೊಟಿ ತೆರಿಪ ತೇಂಗೊಡಿ ಕಳ್ಳ್
ಬಟ್ಟಿ ಪನೆಲೋರ್ ಮೂಪಾನಿ ಕಳ್ಳ್
ಊರ್‌ನಾಡ್‌ಕ್ ಬೋಂಡು ಕಲ್ಲ್‌ಲಾ ನೋಟಿ
ಕೊಯ್ಯೊಂಗು ಕಡ್‌ತೊಂಗು ಕಳ್ಳ್‌ಲೇ ದೇವ
ಬಾಟ್‌ನ ಬಾಟ್‌ನ ಮೂಕ್ ಮುರ್‌ಚ
ಮಿಂಞ ಬುದ್ದ ಕಳ್ಳ್ ತೇಂಗುಡಿ ಕಳ್ಳ್
ಬಯ್ಯ ಬುದ್ದ ಕಳ್ಳ್ ಕಾರ ಕಳ್ಳ್
ದೇವಕ್ ಒತ್ತೋರ್ ಮುತ್ತಪ್ಪ ಕಳ್ಳ್
ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್ ನೋಟಿ ಮಲೆ ಕಳ್ಳ್‌ಲಾ
ಚಳ್ಳೆ ಬುಡ್‌ತಿತ್ ಬಾಡುವೊ ಕಳ್ಳ್

ಬೊಟ್ಟ್ರತ ಮಲೆರ ಕಾರ ಕಳ್ಳ್‌ಲಾ
ಕುಡ್‌ಚಿತ್ ಮರಿವ ಮಂಡೆ ಮರಿವ
ಮುಂಡಚಿ ಮೂಡಿರ ಮೂಕುತ್ತಿ ಕಳ್ಳ್
ತೆಕ್ಕೋಟಿ ತೆರಿಪ ಬೊಳ್ಳೋಳಿ ಕಳ್ಳ್
ಬೊಳ್ಳೇಳ ಬೊಳ್ಳವಂಡ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ಲಾ
ಬೊಳ್ಳಕ್ಕಿ ಕೂಳನ್ನೆಕೆ ಉಂಡ್‌ಲಾ ಕಳ್ಳ್
ಕಳ್ಳ್‌ರ ಕೂಳ್‌ಲಾ ಬಟ್ಟಿಪನೆಯಿಲ್
ಬೊಳ್‌ತಕ್ಕಿ ಕಂಜಿ ಪೋಲೆ ಉಕ್ಕುವ ಕಳ್ಳ್
ತೇಂದೊಳಿ ಕಳ್ಳ್‌ಲಾ ಕಳ್ಳ್‌ಲೇ ನೋಟಿ
ಕಳ್ಳುಂಡಾ ಕಳ್ಳುಂಡಾ ಚೊಟ್ಟಂಗುಡಿಯಾ
ನೆಲ್ಲುಂಡೇಂಗಿ ಕಳ್ಳುಂಡ್ ಊರ್‌ಕೋಡೋರೆ
ಊರ್‌ನಾಡ್‌ಕೆಲ್ಲ ಅರಿಯೊಂಡು ಕಳ್ಳ್
ನಿಂಗಳೆ ಕೊಂಡೋಯಿ ಕುಡಿಕಂಡ ಕಳ್ಳ್
ಊರ್‌ನಾಡ್‌ರ ಬಾಲಂಗ ಬರೊಂಡುಲಾ ಇಲ್ಲಿ
ಕಳ್ಳುಂಡ್ ಬೋಂಡೇಂಗಿ ಕುಡ್‌ಚೋಳಿ ನಿಂಗ
ತೇಂದುಳಿ ಕಳ್ಳ್‌ಲಾ ಪಟ್ಟಿಪನೆರ
ಮೂಪಾನಿ ಕಳ್ಳುಂಡ್ ಬೋಂಡುವಾ ನಿಂಕ್
ದೆಣ್ಣಿತೇ ಬೂಕುವಿ ಕುತ್ತಿಕ್ ನಾನ್
ದೇವಕೂ ಬೋಂಡುಲ ಊರೂಕೂ ಬೋಂಡು
ನಾಕ್ ಬೊಂಡು ಕಳ್ಳ್ ಬೈಟೇಕೂ ಬೋಂಡು
ಚರ್‌ಟೆಲ್ ಬೋಂಡುಲಾ ಚಿರ್‌ಮೊಳೆ ಪಜ್ಜಿ
ಆ ಮಲೆ ಈ ಮಲೆ ಬೊಟ್ಟ್ರತ ಮಲೆ

ಬೊಟ್ಟತ ಮಲೆಯಿಲ್ ಬಟ್ಟಿ ಪನೆಯೊ
ಬಟ್ಟಿಪನೆಯಿಲ್ ಮೂಪಾನಿ ಕಳ್ಳ್
ತೆಕ್ಕೋಟಿ ತೆರಿಪ ಕಳ್ಳ್‌ಲಾ ನೋಟಿ
ಕಳತ್ ಮೊಟ್ಟೆಲ್ ಕೂಗ್ ಏ ಕೇಟ
ಎನ್ನ್‌ಂಗ್‌ಬಂದ್‌ಲೆ ಊರ್‌ಕೊಡವೊ
ಬೊಳ್ಳವೊ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್ ಕುಡ್‌ಚಿತೇ ಬಂದ
ಜಾರಿ ಬುದ್ದಿತ್ ನಾಡ ಮೋಪೆ ಒಡ್‌ಂದ
ತೇಡಿ ಪೋಯಿನಾನ್ ನೋಟೋಕ ನಿಂಗ
ಅಳ್‌ತ್ ತೆರ್‌ಂಗಿಯಂಡ್ ಬಪ್ಪಲಾ ನಿಂಗ
ಎನ್ನ್‌ಂಗ್ ಕುಡ್‌ಚಿ ಬಪ್ಪಿರಾ ನಿಂಗ
ಬೊಳ್ಳವ್ವ ದಂಡ್ ಚಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ಲಾ ತಾತ್
ತೆಕ್ಕೋಟಿ ತೆರಿಚಿತ್ ಬಂದಾನೋ ನಾನ್
ಎಲ್ಲಿಂಜಿ ಎಲ್ಲಿಕೆತ್ತನೆ ಪೋಪಯಿಂಜ ನಾನ್
ಬಂದಬಟ್ಟೆಗೊತ್ತ್ ಆಪುಲೆ ನಾಕ್
ಬಟ್ಟಿಪನೆ ಕಳ್ಳ್ ಮಂಡೆ ಮರಿವ
ಮೂಪಾನಿ ಕಳ್ಳ್‌ಂದ್ ತಾತಲ್ಲ ನಾಕ್
ತೆರ್‌ಚಿ ಮರ್‌ಂಜಿ ಬಂದಾನೊ ನಾನ್
ಬಂದ ಬಟ್ಟೆಗೊತ್ತಾಪುಲೆ ನಾಕ್
ಮಿಂಞಾತುಳ್ಳೊ ಕಳ್ಳ್ ಚಳ್ಳೆಲೇ ಕಂಡ
ಬಾಡಿ ಪೋನ ಕಳ್ಳ್ ಬಟ್ಟಿಪನೆಂದ್
ಅರ್‌ಂಜನೊನಾನಿಂದ್ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ನ
ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ರ ಗುಣ ಕಂಡಾನೊ ನಾನ್

ಮದಿಯೊ ಕಳಪ್ಪ ನಾಕ್‌ಲಾ ನೋಟಿ
ತೇಡಿಗೊಂಡ್ ಪೋನ ಬೊಟ್ಟುತ್ ಮಲೆಲ್
ಬೊಟ್ಟುತ್ ಮಲೆಯಿಲ್ ಚೊಟ್ಟಂಗುಡಿಯ
ಕಳ್ಳುಂಡ ಕಳ್ಳುಂಡ ಕೇಟ್ ನಾ ಬಂದ
ಚೊಟ್ಟಂಗುಡಿಯಂಗ್ ನೆಲ್ಲ್ ಕೊಡ್‌ತ
ನೆಲ್ಲ್‌ಕೊಡ್‌ತಾಂಗ್ ಕಳ್ಳ್‌ತಾತ್‌ಲಾ
ಉಪ್ಪುಮಳು ಉಂಡಾ ಕೇಟತ್ ಅವು
ನಾಳೆ ಬಪ್ಪಿಂದ್‌ಲಾ ಎಣ್ಣಿತೆ ಬಂದ
ಅಕ್ಕಿತಾ, ಉಪ್ಪುತಾ ಪೊಣ್ಣ್‌ನ ಕೇಟ
ನೆಲ್ಲ್‌ಪೋರಾಂದ್ ನಾಕ್ ಬಜ್ಜತ್ ಪೊಣ್ಣ್
ಬೈಗಳ ಕೇಟಂಡ್ ಪೋನಾನೊ ನಾನ್
ಅರಿಯೊ ನೇರಕ್ ಎತ್ತಿ ನಿಂದಾನೊ ನಾನ್
ಕಳ್ಳ್‌ಲಾ ಕಳ್ಳ್‌ಲಾ ಉಂಡ್‌ಲಾ ಕಳ್ಳ್
ಬಂದಿರಾ ಕೊಡೋರೆ ಅಳೆರಿ ನಿಂಗ
ಅರಿವಕ್ ಕುತ್ತಿ ತೂಕಿತ್ ಪೋಚಿಲಾ
ಉಕ್ಕಿ ಮರಿವಾನ ನೋಟಿತೇ ಅಳ್‌ತ
ಪನೆಮಟ್ಟೆ ಕೊಡಿ ಪತ್ತ್‌ಚಿ ಕುಡಿಯ
ಚೊಟ್ಟಂಗುಡಿಯನು ಅಳ್‌ತತ್‌ಲೆಲಾ
ಭೀಮಂಗ್ಯೆರ ಕೆಟ್ಟ್‌ಂಗಲತ್‌ನ
ನೋಟಿತೇ ಅಳ್‌ತಾನ ನಾನ್‌ಲಾ ನೋಟಿ
ಅರಿಂಜಿತ್ ಕೋತಿತ್ ಬೂಕ್‌ಚಿ ಕುತ್ತಿ
ದುಂಬಿತ್ ಮರ್‌ಂಜತ್ ಚೆಲ್ಲ್‌ಚಿ ಕಳ್ಳ್

ಚೆಲ್ಲತೆ ಚೆಲ್ಲತೆ ಕುಡಿಯನೆ ನೀನ್
ಕೈಕಾಟಿ ನಕ್ಕ್‌ನ ತೇಂದುಳಿ ಕಳ್ಳ್
ರಸವುಂಡ್ ಇಳಿಯಡ್‌ಂದೆಣ್ಣೆ ಅಳ್‌ತ
ಇಳ್‌ಂಜಿ ಬಂದನ್ನೆಕೆ ಕಾಟ್‌ನ ಕೈ
ತಂದ್‌ಲೆ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಕುಡಿಯನೊ ನಾಕ್
ತೊಪ್ಪ್ ಚಳೈಲ್ ಬೂಕಿ ಮೀದಿಬೆಚ್ಚಿ
ಮುತ್ತಪ್ಪ ದೇವಂಗೂ ಪತ್ತಂಗುತ್ತಿನ
ದುಂಬಿಬೆಚ್ಚತಲ್ಲ ದೇವರ ತೊತ್ತ್
ಅಳೆರಿ ಕೊಡೊರೆ ಎಣ್ಣಿತ್ ನಾಕ್
ಇಚ್ಚನೇರ ಕಳ್ಳ್ ತಕ್ಕೊಂದೇ ಅಳ್‌ತ
ಚರಟೆ ಪುಡ್‌ಚಿತ್ ಬೂಕಿತೇ ತಾತ್‌ಬೊಳ್ಳಕ್ಕಿ ಪೋಲೆ
ಕೂಳ್‌ನ ನಾಕ್
ಬೊಳ್ಳಕ್ಕಿ ಕೂಳ್‌ನ ತಿಂಗತಿ ನಿಂಗ
ಬಂಡ್‌ಕೂಳ್‌ನ ಚೆಲ್ಲಿರಿ ನಿಂಗ
ಎಣ್ಣ್‌ನ ಕುಡಿಯನ ಕೇಕತೆ ನಾನ್
ಬಂಡ್ ಕಳ್ಳ್‌ನ ಕುಡ್‌ಚಿತ್‌ಮಂಡೆಮರ್‌ಂಜ
ನಡ್‌ಪಕ್ ಕೈಯತೆ ತೆರ್‌ಚಿ ಬುದ್ದಾನೊ
ಮದಿಯೊ ಕಳ್ಳಪ ನಾಕ್‌ಲಾ ನೋಟಿ
ತೆಕ್ಕೊಟಿ ತೆರಿಪ ಬೊಳ್ಳೊಳೆ ಕಳ್ಳ್
ಬೊಳ್ಳೋಳ ಬೊಳ್ಳವಂಡ ಬೊಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ಲಾ

ಪಾಡ್‌ನವು ಕುಯಿನಾಲ್ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಪೊನ್ನಪ್ಪ(ಚಿಂಗು)

ಕಳ್ಳ್ ಅರಿವೊ ಪಾಟ್

ಆ ಮಲೆ ಈ ಮಲೆ ಬೊಟ್ಟತ ಮಲೆ
ಬೊಟ್ಟತ ಮಲೆಯಿಲ್ ಬಟ್ಟಿ ಪನೆಯೊ
ಬಟ್ಟಿ ಪನೆಯಿಲ್ ಭೀಮಂಗ್ಯೆಲ್
ಮೊಳಬಾಂಗಿ ನಿಂದದ್ ಕಂಡ
ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನತ್ ತೇಡಿಯೊ ಪೋನ
ಪಾತೂರ ಕೊಡಿನ ಕಂಡಿತೇ ಬಂದ
ಬೊಮ್ಮರತೇಣಿನ ತಾಕಿಂಗೊಬೆಚ್ಚ
ಕ್ೕಕಂಡ ಮೇಕಂಡ ಕೆತ್ತಿತ್ ಪಾತೂರ
ಮುಮ್ಮೊಂದ್ ಮಾರ್ ತುಂಡ್‌ಟ್ಟ್‌ನಿಂದ
ಮರ ಇಳಿವಕ್ ಕೆಟ್ಟ್‌ಲೋಟ್ಟ
ಬಟ್ಟಿಪನೆಕ್ ಏರಿ ನಾ ಪೋನ
ಮಟ್ಟತ್ ನಿಂದಿತ್ ತೊಟ್ಟ್ ನೋಟ್‌ನ
ಭೀಮಂಗ್ಯೆಲ್ ನಾ ತ್ೕಟಿನೋಟ್‌ನ
ಭೀಮಂಗ್ಯೆರ ಪಾಳೆಮರ್‌ಚ
ಭೀಮಂಗ್ಯೆರ ತೋಲ್ ಮರ್‌ಚ
ಮೂಕಮರ್‌ಚಿತ್ ನಿಂದ್ ನೋಟ್‌ನ
ಮಿಂಞ ಬುದ್ದಕಳ್ಳ್ ತೇಂದುಳಿಕಳ್ಳ್
ಬಯ್ಯ ಬುದ್ದ ಕಳ್ಳ್ ಕಾರಕಳ್ಳ್‌ಲಾ....

ದೇಶಪಾಟ್

{ಬೊಟ್ಟತಮಲೆಕಾರ ಎಣ್ಣಿತಂದ ದೇವಡ
ಕಥೆರ ಪಾಟ್ ಕಥೆರ ಪಾದಿಂಜಿ}

ಬೊಳ್ಳಿತಂಡ್ ಪೂವತ್ತ
ತಲೆ ಬಲ್ಯ ದೇವುಮ
ಈ ಬಾಕ್ ಪರ್‌ಂದತ್
ಈ ಊರ್‌ಡ ಜನತ್‌ನ
ನೀ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಂಡ್ ಬೆಚ್ಚ
ಈ ತೊಡ್ ಬುದ್ದ ಜಾಗ
ಇದಚ್ಚಕ್ ನಾಕ್ ಬೋಂಡು
ದೆಣ್ಣೆಪರ್‌ಂದಿತ್ ಕೇಕ್‌ದಿಕ್ಕ್
ನೋಟಿತ್ ತೊಡ್‌ಬುಟ್ಟಿತ್
ಅಲ್ಲಿಂಜ ಬುಟ್ಟ ತೊಡ್
ತೇಡಿ ಪೋನ ಜೋಡಂಬು
ಬೊಳುವತ್ತ್ ಕಂಡಿಲ್
ಅಲ್ಲಿ ಪೋಯಿ ಮೋದ್‌ಚಿ
ಅಲ್ಲಿ ಪೋಯಿ ನೋಟಣೆ
ಬನತ್ ಪೊವ್ವದಿ
ಆಡಿಲಾಡಿ ಬಂದಿತ್
ಚಂಜಾದಿ ಪೆರ್‌ಜಾಚಿ
ಅಲ್ಲಿಂಜೊ ಬುಟ್ಟ ತೊಡ್

ಪೆರುನೂರ್ ಒಕ್ಕಡ
ತೂರಿರ ಮನೆ ವಾಡೆಲ್
ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ಪಂಡ ಅಂಬ್
ಊರ್‌ಪರಂಬ್ ಮಿಂಞಲ್
ತಟ್ಟವತ್ ನೆಲೆಲ್
ಪೂವತಂಡ ಅಂಬ್
ಅಲ್ಲಿ ಪೋಯಿ ಮೋದ್‌ಚಿ
ಅಕ್ಕಣೆ ದೇವುಮ ಬಂದ
ಸಂಗತಿ ಪೆರುನೂರ್
ಒಕ್ಕಕ್ ಅರ್‌ಂಜಲ್ಲಿ
ಪೆರುನೂರ್ ಒಕ್ಕಡ
ಪೊನ್ನೋಲತಂಡ ವಾಡೆಲ್
ಊರ್‌ಡಂಗ ಬಾಲಂಗ
ಕಿನ್ನೋಲೆ ಪಲ್‌ಂಬ್‌ಟ್ಟ್
ಬೊಳ್ಳಿತಟ್ಟೆ ಬೆಚ್ಚಿತ್
ಬೊಳ್ಳಿಚೆಂಬು ನೀರಾಯಿ
ಕಾತ್ ನೋಟಿ ನಿಂದತ್
ದೇವುಮ ಅಲ್ಲಿಕೆತ್ತಣೆ
ಪೆರುನೂರ್ ಒಕ್ಕಡ
ತಕ್ಕನಾಪ ಬಾಲಂಗ
ಕೂಟ್‌ಲ್ ಪೆರಿಯಯಿಂಗ
ಬೊಳ್ಳಿಚೆಂಬು ನೀರ್‌ನ

ಪಾದಕ್ ಬೂಕಿತ್
ಬೊಳ್ಳಿತಟ್ಟೆ ಬೆಚ್ಚಿತ್
ಪಾದ ಬುದ್ದ್ ಬೋಡ್‌ಚಿ
ಆಚೇಂಗಿನೊ ದೇವರೇ
ನಿಂಗಬಪ್ಪ ರಥಗೊತ್ತಾಯಿ
ಆನಗುಂಡ್ ನಿಂಗಡ
ಬರುಕಾತ್ ನಿಂದತ್
ಆಚೇಂಗಿನೊ ನಿಂಗಿಲ್ಲಿ
ನೀರ್ ನೆಲೆ ಕೋವಂಡು
ನಂಕ್ ರಕ್ಷಣೆ ತರೋಂಡು
ಬಿತ್ತ್‌ನದ್ ಬೊಳಿವುಲೆ
ನಟ್ಟದ್ ಚಿಗುರುಲೆ
ತೊಟ್ಟ್‌ಕುಂಞಿ ಬಾವುಲೆ
ಕಟ್ಟ್‌ಲಜ್ಜ ಬಾಳೂಲೆ
ತೊಟ್ಟ್‌ಕುಂಞಿ ಬಾಳುಲೆ
ಎಂದೆಣ್ಣ್‌ಚಿ ಊರಡಂಗ
ಈ ಬಾಕ್‌ನ ಕೇಟಿತ್
ಸತ್ಯತುಳ್ಳೊದೇವುಮ
ಕಾಲೋಗೇನೊ ಮಾಡಿತ್
ಈ ಬಾಕ್ ಪರ್‌ಂದತ್
ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಊರೊಂಗಳೇ
ಬೇಂಗಾಡ್ ನಾಡ್‌ಲ್

ನೆಲೆಕ್ಂದ್ ಪೊರ್‌ಟಿಯೆ
ಜೋಡಂಬು ಬುದ್ದನೆಲೆಲ್
ಪೂವತ್ತ್ಂಗೂ ನಾಕೂಂದ್
ದೇವಸ್ಥಾನ ಕೆಟ್ಯೋಳಿ
ಪತ್ತ್ ಕೂಟ್ ಮೂರ್ತಿಯಳ
ಪತ್ತ್‌ಕೂಟ್ ಪಾತಾಳ
ನಾಪತೆಟ್ಟ್ ಮಯ್ಯಳ
ಕೋಟೆಪುರ ವಿಷ್ಣುನ
ಇಲ್ಲಿ ಕೋಪ್‌ಕೂಟ್ಯೋಳಿ
ಕಾತ್‌ಊರ್‌ಪೊಲತುಲಾ
ದಂಡ್ ಕಾಲಕೊಮ್ಮತೆ
ನನ್ನಡ ಪೆದಲೋಲೆ
ಆರಾಟ ಕಯಿಚೋಳಿ
ದಂಡ್ ಕಾಲ ಕೊಮ್ಮತೆ
ಅಗ್ಗಿಬಾಯಿ ಸಾಧಮೆ
ತೀಮೇರಿ ಕೊಡ್‌ತೋಳಿ
ಎಂದೆಣ್ಣೆ ಪರ್ಂದಿತ್
ಊರ್‌ಕಪ್ಪಣೆ ಕೊಡ್‌ತ್
ಜೋಡೆರಂಡ್ ದೇವುಮ
ಅಲ್ಲಿಂಜೊಬುಟ್ಟ್ ತೊಡ್
ಕಾರುಗುಂದ ಪಟ್ಟೆಲ್
ಅಲ್ಲಿ ಪೋಯಿ ಮೋದ್‌ಚಿ

ಕೆಪ್ಪಾಂಬ್ ಪಾಟ್.

ನಳತೋರ್ ಮಲೆಲೆಲಯ್ಯ ತೂರ ಕೊಡಿ ಕಾಂಬಲ
ತೂರ ಕೋಡಿಡಲಲಡಯ್ಯ ಅದ್ ಕೆಂಪಾಂಬ್ ಬಾಲಪ
ನಳತೋರ್ ಮಲೆಲೆಲಯ್ಯ ತೂರ ತೆಕ್ಕೆ ಕಾಂಬಲ
ತೂರ ತೆಕ್ಕೆಡಲಲಡಯ್ಯ ಅದ್ ಕೆಪಾಂಬ್ ತೆಕ್ಕೆಯಾಪ
ನಳತೋರ್ ಮಲೆಲೆಲಯ್ಯ ಬೊಂಗೆ ಪಾರೆ ಕಾಂಬಲ
ಬೊಂಗೆಪಾರೆ ಡಲಲಲಡಯ್ಯ ಅದ್ ಕೆಪಾಂಬ್ ರ ಮಂಡೆಲ
ನಳತೋರ್ ಮಲೆಲೆಲಯ್ಯ ಕೂವಲೆ ಸುಳಿಕಾಂಬಲ
ಕೂವಲೆ ಸುಳಿಡಲಲಡಯ್ಯ ಅದ್ ಕೆಪಾಂಬ್‌ರ ನಾವಾಪ
ನಳತೋರ್ ಮಲೆಲೆಲಯ್ಯ ಚೀಂಗೆ ಕುರು ಕಾಂಬಲ
ಚೀಂಗೆ ಕುರುಡಲಲಡಯ್ಯ ಅದ್ ಕೆಪಾಂಬ್‌ರ ಕಣ್ಣಾಪ
ನಳತೋರ್ ಮಲೆಲೆಲಯ್ಯ ಚೀಪೆಪಣ್ಣ್ ಕಾಂಬಲ್ಲ
ಚೀಪೆ ಪಣ್ಣಲಲಡಯ್ಯ ಅದ್ ಕೆಪ್ಪಾಂಬ್‌ರ ಪಲ್ಲಾಪ.
.....ಇನ್ನನೆ ಮಿಂಞಕ್ ಪೋಪ

'ಪೆರಿಗೆ ಪಾಟ್'

(ಕುಳಿಯುಮೆ ಆನಪಿಂಞ ಅವಡ ನೊಂಬಲ, ಅವಡ ಪೆರಿಗೆನ ವಿವರಿಚಿಡುವೊ ಪಾಟ್ ಇದ್. ಇದ್‌ನ ಪಾಡ್‌ನವು ಕೆದಮುಳ್ಳೂರ್ ಕುಪ್ಪವೊಟ್ಟೆ ಚುಂಡೆಕಾಡ್ ಎಣ್ಣುವಲ್ಲಿಯುತ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಪೆರಿಯುಯಿಂಗಳಾನ ಕುಡಿಯಡ ಅಕ್ಕಮ್ಮ ಎಣ್ಣುವವು.)

ತಿಂಗ ಪೊಲೆ ಕುಳ್‌ಚಿತ್
ಮೇಲ್ ಪೊಲೆ ಕುಳಿನಿಂದ್
ಆರೂ ನಾಲೂ ಕೂಡಣೆ
ತಿಂಗ ಪತ್ತ್ ತೇಂದತ್
ಈನ ಕೇಟ ಪುರುಷಂಗ
ಬಳ್ಳಿನಡು ನೀವಲಾ
ಆನ ಕೇಟ ಪುರುಷನೋ
ಊರ್ ಕೇರಿ ಪೊಂಗಳ
ಕಾಕಿಕೂಟಿ ಬಂದಿತ್
ಜೂಕ್‌ಂಗಾಟ್ ಕೊಡಿಂಜಿ
ಜಬ್ಬೂಮಿಕ್ ಉಳ್‌ಪಿತ್
ಕಿನ್ನೋಲೆ ಪಲಂಬ್‌ಟ್ಟ್
ಆಯಿಲೂಯಿಂದೆಣ್ಣುವಲಾ
ಆನಕಂಡ ಪೊಂಗಳೊ
ಬಳ್ಳಿನಡುಕ್ ಎಣ್ಣೆಟ್ಟ್
ಮೇಕೆಲ ಕುಳಿಯುಮೆ

ಕ್ೀಕೆಲಕ್ ಜಾರ್ಚಿ
ಚೂಳೆಕೆಲಕ್ ಎಣ್ಣೆಟ್ಟ್
ಮೂಮಾನೀಂಗಿ ಬೆಕ್ಕಣೆ
ಇಕ್ಕಿಕೊಂಡ್ತ್ತಾಪಕ
ಕುಂಞಿಜನನ ಆಯಿಲೆ
ಮುಮ್ಮುಕ್ಕಿ ಕೊವಕ
ಕುಂಞಿ ನೆಲ ಪರ್ಪಕ
ಆಣಾಪೊಣ್ಣಾ ಕೇಟತ್
ಆಣಾಯಿತೋ ಪುಟ್ಟ್ಚಿ
ಪೂಂದೊಳಿ ತೆಳಿಪಂಜಿ
ನೇಲೆ ಉಳ್ಳೊ ನೈತೋಕ್
ಕೈಯೊಡನೆ ಎಡ್ತಿತ್ತೋ
ತಿತ್ತ್ಬೊಡಿ ಬೆಚ್ಚತ್
ಪೊಂಗುಳಿ ಕುಳ್ಚಿತ್
ತಾಮೆಲ್ಲೆಯೊ ಬಪ್ಪಂಜಿ
ಇದಂದಕ ಕನ್ನಿಯೇ
ಇಲ್ಲವಂಕೂ ಬೆಂದುಕು
ಓಲೆ ಆಳ್ ಅಯಿಚಿತ್
ಓಲೆ ಕಂಡ ಬೆಂದುವ
ಓಡಿಪಾರಿ ಬಪ್ಪಂಜಿ
ಕೇಟರಿಂಜಿ ಪೋಚಲಾ
ಆಚೆಕಾಚೆ ಎಟ್ಟಾಚೆ
ಪನ್ನೆರಂಡ್ ದಿನತ್ಲ್

ಕುಂಞ ಕೂಳ್ ತಿಂಗೊಂಡು
ಕಾಡ್ ಪೋಲೆ ಕೂಡಿತ್
ನಾಳ್ ನಕ್ಷತ್ರ ನಲ್ಲಾಂಗ್
ಪೆತ್ತವೊ ಚೋಂದವ್ವ
ಪಾಲ್ ಕೂಳ್ ಕೊಡ್‌ತಿತ್
ತೊಟ್ಟ್‌ಕ್‌ಟ್ಟ್ ಜೂಕ್‌ಚೊ
ಕರ್ಣಪೋಲೆ ಬೆಂದುವ
ಬಂದವು ಪಿರಿಂಜತೊ
ಕರ್ಣಪೋಲೆ ಕುಂಞಯೋ
ಅಪ್ಪಯ್ಯಂಡ ಕೂದಿಕುಂಞ
ಅವ್ವಂಡ ಕಳಿಕುಂಞ
ಅವ್ವಪಾಲ್ ಕುಡ್‌ಚಿತ್
ಕೆಂದಜೋಕಪ್ ಬುದ್ದತೋ
ಎಮ್ಮೆ ಪೆರೆ ತಿಂದಿತೊ
ಮುಂಗ್ಯೆ ಬೀಂದ ಪೋಲೆ
ಕೆಂದ ತೊಡೆ ತಟ್ಟುವ
ಕೆಂದ ಮೀಸೆ ತಿದ್ದುವಾ....

ಇನ್ನನೆ ಪಾಟ್‌ನ ಅವು ಪಾಡಿಯಂಡೇ ಇಪ್ಪಯಿಂಜತ್. ಆಚೇಂಗಿ ಇಂದ್ ಅವು ಇಲ್ಲೆ. ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಅಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಇಂಜ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೊವ್ಮೆಯೂ ಇಲ್ಲತಾಯಿಪೋಯಿತ್. ಅಂದ್ ಅಯಿಂಡಲ್ಲಿಂಜ ಸಾಹಿತ್ಯತ್‌ನ ಪುಡ್‌ಚಿ ಬೆಚ್ಚಿತಿಂಜಕ ಅದ್ ಬಲ್ಯೋರ್ ಮೋದ ಆಯಿತ್ ಇಂದೇತ್‌ರ, ಮಿಂಞತ್‌ರ ಜನಕ್ ಇಪ್ಪಯಿಂಜತ್.

'ಪೊಂದೇಡಿ ಪಾಟ್'!

ಬಾಳೋ ಕೇಳಿ ಚಂಜದಿ
ಪಾಡಿ ನೋಟಿ ಕಾಂಬಕ
ಅಲ್ಲತೇದೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಾ
ಪಂದಲಾಡಿ ಒಕ್ಕಡ
ಈ ತಕ್ಕ ಮನೆಯಿಲ್
ಇಂದ್ ನಾನ್ ಎಣ್ಣುವೊ
ಪೊಂದೋಡಿ ನಡ್‌ಪೋರ್
ಬಾಲಂಗೊತ್ತ ಪೊಂಗಳ
ಬಾಲಂಗೊತ್ತ ಕನ್ನಿನ
ತೇಡಿಗೊಂಡ್ ಪೋಯಿತೋ
ಆನಗುಂಡ್ ಎಂಗಳೋ
ಪಂದಲಡಿ ಒಕ್ಕಡ
ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಬಯಿಂಬನೋ
ಮೀಸೆ ತಿರ್‌ಕಿ ನಡ್‌ಪಲ
ಕೆಂದತೊಡೆ ತಟ್ಟ್‌ವ
ಪೊಂದೇಡಿ ನಡ್‌ಕಂಡು
ಆನಗುಂಡ್ ಬಯಿಂಬನೊ
ತನ್ನಡೋರ್ ಪತ್ತವ್ವ
ಕೇಳ್‌ಕೇಳ್ ಪೆತ್ತವ್ವ
ಎನ್ನ್ ಸೇರಿ ಬಾಲಂಗ
ಪೊಂಗೆಟ್ಟಿ ನಲಿವಲ

ಕೇಳೊ ಕೇಳೊ ಪೆತ್ತವ್ವ
ಎನ್ನ ಸೇರಿ ಬಾಲಂಗ
ಲಗ್ಗೆ ಕಳಿ ಕಳಿಚಿತೋ
ಲಗ್ಗೆ ಗುರಿಗೊಂಡ್
ತಾರ್ ಕಳಿಲೊ ಗೆದ್ದಿತೋ
ಎಲ್ಲಾ ಕಳಿಲ್ ಗೆದ್ದಿನೊ
ಆನಗುಂಡ್ ಪೆತ್ತವ್ವ
ನಾಡ ಕೂಟ್ ಬಾಲಂಗ
ಪೊಂಗೆಟ್ಟಿ ನಲಿವಲ್ಲ
ಆನಗುಂಡ್ ಪೆತ್ತವ್ವ
ಪೊಂಗೆಟ್ಟಿ ನಲಿವಂಡು
ಎಂದೆಣ್ಣಿ ಪರಿಯಣೆ
ತನ್ನಡೋರ್ ಪೆತ್ತವ್ವೊ
ಈ ಬಾಕ್ ಪರ್‌ಂದತ್
ಕೇಳೋ ಕೇಳೋ ಕುಂಞಿಯೇ
ಮುಂಬಲ್‌ಲ್ ಪರಂದೋಲೆ
ನಾಡ ಕೂಡೆ ಕೇಟನ್ನೆ
ನಿನ್ನಡೋರ್ ಅಪ್ಪಯ್ಯನ
ಓರ್ ಬಾಕ್ ಕೇಕಂಡೋ
ಎಂದೆಣ್ಣಿ ಪರ್‌ಂದತೊ
ಈ ಬಾಕ್‌ನ ಕೇಟಿತೋ
ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಬಯಿಂಬನೊ
ಕಾಲೊಗೇನ ಮಾಡ್‌ಚಿ
ಕಾಲೊಗೇನ ಮಾಡಿತ್

ತನ್ನಡೋರ್ ಪುರ್ಷಂಗ್
ಈ ಸುದ್ದಿನ ಅರ್‌ಪುಚಿ
ಪೊನ್ನಪ್ಪ ಬಯಿಂಬನೊ
ಪೊಂಗಟ್ಟಿ ನಲಿವಾನ
ಬೆಂಬರತ್ ಬೆಚ್ಚತೋ
ಕೇಳ್ ಕೇಳಡಪ್ಪಯ್ಯ
ಈ ಸಂಗತಿ ಕೇಳೊಮ್ಮ
ತನ್ನಪೋಲೆ ಬಾಲಂಗ
ಪೊಂಗೆಟ್ಟಿ ನಲಿವಲ
ನಾಕೊತ್ತೋರ್ ಕನ್ನಿನ
ನಿಂಗತೇಡಿ ಬಾರ್‍ಯೊಮ್ಮ
ಏಳ್‌ಕೊಟ್ಟ್ ಚೋಮಂಡ
ಕೊಟ್ಟ್ ಚಾಣಕ್ಕಾಳಿಲ್ಲೆ
ಪೊಟ್ಟೆಲುಳ್ಳೊಬೀರಾಳಿ
ಬೀಜಿಉಡ್‌ಪಕ್ ಪೊಂಗಯಿಲ್ಲೆ
ಆನಗುಂಡ್ ನಾನ್‌ಲೊ
ಪೊಂಗೆಟ್ಟಿ ನಲಿವಂಡೊ
ಈನಕೇಟಡಪ್ಪಯ್ಯ
ಕಾಸಿಪೋಲೆ ಒಟ್ಟಿಯಾಯಿ
ಚುಂಡೆಪೋಲೆ ಕೂಪದಿ
ಎಲ್ಲ ಉಂಡ್ ತ್‌ಪಂಜಿ
ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿನೊ ಒಡ್‌ಕಿತ್
ಎಲ್ಲಾ ಶುದ್ಧ ಮಾಡೋಂಜಿ
ಪೊಂಬೊಳಕ್ ಬೆಪ್ಪಂಜಿ

ಸಣ್ಣಕ್ಕಿಕನಿಪಂಜಿ
ಗೆಜ್ಜೆ ತಂಡ್ ಕೈಲಾಯಿ
ಕೆಮ್ಮಂಡೆಕ್ ಕೊಡೆಯಾಯಿ
ನಾಪೋಯಿತ್‌ಬಪ್ಪಿಯೊ
ಓ ನಾಡ ಕನ್ನಿಯೆ
ಕುಂದ್‌ಂಜಿ ಕುತ್ತೆಲ್ಲಾ
ಸುತ್ತಿಸುತ್ತಿನೋಟುವಿ
ಎಂದೆಣ್ಣೆ ಪರ್‌ಂದಿತ್
ಸುತ್ತಿನೋಟ್‌ಚಿಲಾ
ಆಚೇಂಗಿನೂ ಕಂಡ್‌ಲೆ
ತನ್ನಡೋರ್ ಕುಂಞಿಕ್
ಒತ್ತ ಪೊಂಗಕಂಡ್‌ಲೆ
ದೇಬಂಗೊತ್ತದೇವಿಲ್ಲೆ
ಮಾಲೆಕೊತ್ತಕೀಲಿಲ್ಲೆ
ಚೆಪ್ಪ್‌ಕೊತ್ತ ಮುಚ್ಚಿಲ್ಲೆ
ನಾರಾಯಣ ದೇವಂಡ
ಚುಳ್ಳಬೆದ್ ಕಾಂಜಿತೊ
ಉಟ್ಟಿಮಂಡೆ ತೋಪೋಚಿ
ತಂಡ್‌ರ ಮೊನೆ ಪೋಚಿ
ಅಂಗಾಲ್‌ರ ತೋಪೋಚಿ
ಈನಕೇಟ ಪೊನ್ನಪ್ಪ
ಕಂಡೆ ಕೊಜ್ಜಕೇಂಬುರ
ಸುಳಿಬಾಡಿಪೋನೋಲೆ

ಜೂಕ್ಂಗಾಟ್ ಕೊಡಿಲೋ
ಕವುಂಜಿ ಉರ್ಂಡ್ಚೊ
ಕಾಲೋನೆಲೇರ ಗೇನಮಾಡಿ
ಇಕ್ಕನಾನೆನ್ ಮಾಡಡ್
ಪೊಂಗೆಟ್ಟಿನಲಿವಕ್
ಕಂಡ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪೊಂಗಳ
ಎಂದೆಣ್ಣಿನೆನ್ತಿತ್
ದುಖ್ಚಿಟ್ಟಳತತೊ

ಪಾಡ್‌ನವು : ಪಂದಕಳ ಪೊನ್ನಪ್ಪ
ಕುಯಿನಾಲ್ ತಮ್ಮಯ್ಯ

ಪೊಂಜೊಳಿ ಪಾಟ್
(ಪೊಂಜೂಳಿ)

ಪೊಂಜೊಳಿಮಾಯ ಪೊಂಜೊಳಿಮಾಯ
ನಾಡಾಬಾಕೆ ಕೂಡುಲೆ ಡೀಬಾಕೆ ಕೆಟ್ಟುಲೆ
ಚೀಪೆಚೂಳೆಮಾಯ ಪೊಂಜೊಳಿಮಾಯ
ಪೊಂಜೊಳಿಮಾಯನ ಬಾಕೆ ಪರಿಯುವ
ಆ ಬಾಕೆ ಬಾವುಲೆ ಈ ಬಾಕೆ ಬಾವುಲೆ
ಒಕ್ಕಂಡ ಅರ್‌ವನೂ ಅವನೂ ಕೇಪ
ಚೀಪೆ ಚೂಳೆಮಾಯ ಪೊಂಜೊಳಿಮಾಯ
ಪೊಂಜೊಳಿಮಾಯಂಡ ಮಮ್ಮಾಯಾ ಕೇಳಿ
ನಾಕ್‌ಲಾಲಾಬಾಳ್ ಲೆಲ್ಲೆಲೋ ಬಾಳ್
ಲೆಲ್ಲೆಲೊ ಪಾಟಲ್ಲ ಪೊಂಜೊಳಿ ಪಾಟ್
ಚೀಪೆಚೂಳೆಮಾಯ ಮಮ್ಮಾಯ ಕೇಳಿ
ಚೀಪೆಚೂಳೆಮಾಯ ಈಬಾಕ್ ಪರಿವ
ಲಕ್ಕುಲಾ ಬಾಳ್ ಲೇಲ್ಲೆಲಾ ಬಾಳ್
ಊರ್‌ಲ್ ದೊಂಬನೊ ಅವನೂ ಕೇಪ
ಆ ಬಾಕೆ ಬಾವುಲೇ ಈ ಬಾಕೆ ಬಾವುಲೆ
ಆಒಕ್ಕ ಅರ್‌ವನೂ ಅವನೂಂಗೇಪಾ
ಮಕ್ಕಿಮನೆಕೆಲ್ಲ ಪೋಪುಲೆ ನಾನ್

ಲೇಲಕ್ಕಲೇ ಮಾಯ ಪೊಂಜೊಳಿಮಾಯ
ಪೊಂಚೊಳಿಮಯ್ಯಂಡ ಮಮ್ಮಾಯ್ಯ ಕೇಳಿ
ಮಮ್ಮಾಯಾತ್ ಬಂದ ಪೊಂದೋಡಿ ದೇವಿ
ಪೊಮ್ಮಕಾಡಾಟ್ ಕಮ್ಮಯಾ ಕಂಡ
ಬೇಲಿ ನೆರಿತೆಕ್ಕಿತ್ ಆಡಿತೇ ಕಾಟ್ಟಿ
ಆಡಿನಾಡಿತೇ ಬಪ್ಪಿನೋ ನಾನ್
ಮಿಂಞಬುದ್ದ ಜಡೆ ಬೀಜಿತಾಡನೊ
ಬೀಜ್‌ನ ಬೀಂಗರಿ ಎಲ್ಲಿಕ್ ಪೋಚಿ
ಲೇಲಕ್ಕಲೇಮಾಯ ಪೊಂಜೊಳಿಮಾಯ
ಪೊಂಜೊಳಿಮಾಯಂಡ ಮಮ್ಮಾಯಾತಾಟ್
ಅಂಗಾಲೊ ಮೇಂಗಾಲೊ ನೋಟಿ ಬಂದಾನೊ
ಬಗ್ಗಿನಡ್‌ಪಕ ತಗ್ಗಿಮರಿಯುವ
ಮಮ್ಮಯತಾಟ್‌ನ ನಾಪಾಡಿತೇ ಕಾಟ್ಟಿ
ದೊಂಬಾಂಡ ಬಾಕೆನ ಪರಿಯುವಲಾ ಬಾಲ
ಲಕ್ಕುಲಾ ಬಾಳ್ ಲೆಲೆಲ್ಲಾ ಬಾಳ್
ಮಕ್ಕಿಮನೆ ಬಾಕೆ ಪೋಪೆನೊ ನಾನ್
ದೊಂಬಾಂಡ ಬಾಕೆನ ಕೂಡುಲೇ ನಾನ್
ಆಬಾಕೆ ಬಾವುಲೆ ನಾನ್‌ಲೊ ಕೇಳಿ

ಪಾಡ್‌ನವು: ಕುಯಿನಾಲ್ ತಮ್ಮಯ್ಯ
ಕುಯಿನಾಲ್ ಪೊನ್ನಪ್ಪ

ಚಾವ್ ಪಾಟ್

ಕುಂಞಿಕ್ ಪೆರೆಯಾಚಿ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಮಾಣಿಕ ಮಲೆ ನಾಡ್ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಏಲಗೀಲ ಬೊಳ್‌ಂದಿತ್ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಮಾರಿ ಪಣಮಾಡಿರೋ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ತೆಂಗೆಬೆಲ್ಲ ಕೊಂಡಿರೋ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಮಂಡೆಕೆಣ್ಣೆ ಕೊಂಡಿರೊ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಯಾಲ ಕಾಫಿ ಮಾಡಿತೋ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಮೂಪಾನಿಕ್ ಪೊನ್ನೆಲ್ಲ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಚೆಪ್ಪ್‌ಕ್‌ಟ್ಟ್ ಬೆಚ್ಚಿರೊ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಈನಗುಂಡ್ ಪೋರಾಂದ್ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಮುಂಡೆ ಕಾಡ್ ಕೆತ್ತಿತ್ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಚೀಂಗೆ ಕಾಡ್ ನೀಕಿತ್ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ತೋಡ್‌ತೊರ ತಿದ್ದಿತ್ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಬುಟ್ಟ್‌ಪೋನ ಭೂಮಿನ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಕೂಟ್‌ಕ್ ಪಡ್‌ಂದಿರೊ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ತಪ್ಪಿಪೋನ ತಕ್ಕಾಮೆ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ತಪ್ಪತೆ ಪಡ್‌ಂದಿರೊ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ತಾಂಗೆದ್‌ರ್ ಬಂದವನ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಕೈಲಡ್‌ಕಿಕೊಂಡಿರೊ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಬೆನ್ನಮರೆ ಬುದ್ದವನ ಅಜ್ಜಯ್ಯ

ಚಾಕಿತ್ ಪೊಲತಿರೊ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಕೆಟ್ಟಿರೊ ಅಜ್ಜಯ್ಯ ನಿಂಗ
ಕೆಟ್ಟನ್ನೆಕೆ ಕೆಟ್ಪ್‌ಲೆ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಏಳ್ ಮಳೆ ಪೊಯ್ಯವಕ ಕೇಳಿರೋ
ಆಕ ಭೂಮಿ ನೋಡಿತೋ ಅಜ್ಜಯ್ಯ
ಬಪ್ಪನ್ನತ ನೇರತೊ
ಕಾಲ್ ಜಾರಿ ಬುದ್ದತೋ
ಮೇನಟ್ಟಿ ಪನಿ ಬಂದೋ
ಇಗ್ಗುತಪ್ಪ ದೇವಂಗೋ
ಕೊಡಿ ಪರ್‌ಕೆ ಕೆಟ್ಪ್‌ಚೋ
ಏಳಾಂದರ ಮದ್ದೆಲ್ಲೊ ಕೋಂದಿತ್
ಮೇಲ್ ದುಂಬ ತೇಚತೋ
ಅಚ್ಚುತ್ತ ಕಣಿಯಂಡೋ
ಪೂಪರ್‌ಸನೆ ಬೆಪ್ಪಕೋ
ಕೆಟ್ಟಶನಿ ಕಂಡತೋ.....

ತೊಟ್ಟ್ ಜೂಕಿಪಾಟ್

ಜೂವ ಕುಂಞಿಯೇ ಜೂಕುವ
ಜೂಕಿ ಜೂಕಿ ಪಾಡುವಿ
ದಾರ್ ಕುಂಞಿ ಜೂಕುವ
ತನ್ನಡೋರ್ ಪೆತ್ತವ್ವೊ
ಕುಂಞಿ ಜೂಕಿ ಪಾಡುವಿ
ತನ್ನಡೋರ್ ಕುಂಞಿನ
ಪೊಂಗುಳಿ ಕುಳ್‌ಚಿತ್
ಪಾತೂರತ್ ತೊಟ್ಟ್‌ಕ್‌ಟ್ಟ್
ಪೆತ್ತವ್ವಂಡ ಬೀರಾಳಿ
ಬೀರಾಳಿಬಿರ್‌ಚಿತ್
ತನ್ನಡೋರ್ ಡಪ್ಪಯ್ಯ
ಅಪ್ಪಯ್ಯಂಡ ಪಟ್ಟೋಣಿ
ಪಟ್ಟೋಣಿ ಪೊದತಿತ್
ಜೂಕಿ ಜೂಕಿ ಪಾಡುವಿ
ದಾರ್ ಕುಂಞಿ ಜೂಕುವೊ?
ತನ್ನಡೋರ್ ಪೆತ್ತವ್ವೊ
ಕ್‌ಭೂಮಿ ಪರ್‌ಪಾಂಗ್
ಕ್‌ಭೂಮಿಲ್ ಕೂಳಾಚಿ
ಪಾಕುಡಿಪ ಪಾಲಾಂಡು
ಪೆತ್ತವಂಡ ಮೊಲೆಪಾಲ್

ಪಾಕುಡಿಕ್ ಪಾಲಾಚಿ
ಜೂವ ಕುಂಞಿ ಜೂಜುವ
ನಾ ಜೂಕಿತ್ ಪಾಡುವಿ
ತನ್ನಡೋರ್ ಕುಂಞಿನ
ಪೊಂಗುಳಿ ಕುಳಿಚಿತ್
ಪೂವರ್‌ಕ್ ವರೋಕ
ದೈವ ಕೂಡ ಕಳಿಪಕ
ಪೂತೆಳಿ ತೆಳಿಚಂಡ್
ದೈವಕೂಡ ಕಳ್‌ಚತ್
ಜೂವ ಕುಂಞಿ ಜೂಜುವ
ನಾ ಜೂಕಿತ್ ಪಾಡ್‌ನ
ತನ್ನಡೋರ್ ಕುಂಞಿಕ್
ಪೂವರ್‌ಕ್ ನೆಟ್ಟಿತ್
ತನ್ನಡೋರ್ ಪೆತ್ತವ್ವೊ
ಕೆಂದಾವರೆ ಕೈಲ್
ಕೈಕೆಡ್‌ತ್ ಕೊಂಡಿತ್
ಡಪ್ಪಯ್ಯನೊ ಬಕ್ಕಣೆ
ತನ್ನಡೋರ್ ಕುಂಞಿಕ್
ಚಟ್ಟಿಪುಟ್ಟ್ ಕೊಡ್‌ತತ್

ಪಾಡ್‌ನವು: ಗಿರಿಜಾ ಅಪ್ಪಚ್ಚು

ನೇರ ಕಯಿಪ ಪಾಟ್

ತಿತ್ತಿಲ್ಲೆ ತಿತ್ತಿಲ್ಲೆ ಪೆತ್ತವ್ವ ತಾಯೋ
ದೊಂಬಂಡ ಪಳ್ಳಿಕೇ ಪೋಮೊಳೇ ದೇವಿ
ದೊಂಬಂಡ ಪಳ್ಳಿಲ್‌ನಾಯಿಕಡಿಪ
ನಾಯಿಕಡಿಕಡ್ ದೊಂಬಂಡಾ ಕುಟ್ಟಿ
ಬಂಡುಳಿ ಕೀಚಿ ಮಾಡ್‌ಕೆಟ್ಟ್ ಮೋಳೇ
ಬಂಡುಳಿ ಮರತ್ ಮುಳ್‌ಕುತ್ತುವ
ಮುಳ್ಳ್‌ಕುತ್‌ನಕ ನಾಕೆನ್ನೇಂಗಿ ಉಂಡಾ?

ಇನ್ನನೆ ಈ ಪಾಟ್ ಅವ್ವೊ ವೋವಡ ಮಧ್ಯತ್ ನಡ್‌ಪ. ಇದ್ ಅವ್ವೊ ಪಿಂಞ ವೋವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯುಂಡಿಪ್ಪಕ ನೇರಕಯಿ ಪಕ್‌ಪಾಡ್‌ವೊ ಪಾಟ್, ಕೆಲಸತ್‌ರ ಸುಸ್ತ್ ಗೊತ್ತಾಕತನ್ನೆಕೆ ನೇರಕಯಿಪ ಪಾಟಾಯಿತ್ ಪಾಡುವಲೊ.

ಮೊಡವಂಡ ಪಾಟ್

ಕುಂದ್‌ಲ್ ಮೊಡವಂಡಯ್ಯ
ಕೊಳಪಾಟ್ ಕೇಟಿತ್
ಕೋತ್‌ನೋರ್ ನೀರ್‌ನಡಯ್ಯ
ಡೆಲ್ಲಿಕೊಂಡ್ ಬೆಕ್ಕಡ್
ಕುಂದ್‌ಲ್ ಮೊಡವಂಡಯ್ಯ
ಕೊಳಪಾಟ್ ಕೇಟಿತ್
ಕೋತ್‌ನೋರ್ ಅಕ್ಕಿನಡಯ್ಯ
ಡೆಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ್ ಬೆಕ್ಕಡ್
ಕುಂದ್‌ಲ್ ಮೊಡವಂಡಯ್ಯ
ಕೊಳಪಾಟ್ ಕೇಟಿತ್
ಕೋತ್‌ನೋರ್ ಅಕ್ಕಿನಡಯ್ಯ
ಡೆಲ್ಲಿಕೊಂಡ್ ಬೆಕ್ಕಡ್
ಕುಂದ್‌ಲ್ ಮೊಡವಂಡಯ್ಯ
ಕೊಳಪಾಟ್ ಕೇಟಿತ್
ಪಾಂದೋರ್ ಕರಿನಡಯ್ಯ
ಡೆಲ್ಲಿಕೊಂಡ್ ಬೆಕ್ಕಡ್
ಕುಂದ್‌ಲ್ ಮೊಡವಂಡಯ್ಯ
ಕೊಳಪಾಟ್ ಕೇಟಿತ್
ಚುಟ್ಪೋರ್ ಎರ್ಚಿನಡಯ್ಯ
ಡೆಲ್ಲಿಕೊಂಡ್ ಬೆಕ್ಕಡ್

ಕುಂದ್‌ಲ್ ಮೊಡವಂಡಯ್ಯ
ಕೊಳಪಾಟ್ ಕೇಟಿತ್
ಇಟ್ಬೋರ್ ಪಾರತ್‌ನಡಯ್ಯ
ಡೆಲ್ಲಿಕೊಂಡ್ ಬೆಕ್ಕಡ್...

......ಇನ್ನನೆ ಪಾಟ್ ಬೊಳ್‌ಂದಂಡ್ ಮಿಂಞಕ್ ಪೋಯಂಡೇ ಇಪ್ಪ. ದಿನ ಪೂರ್ತಿ ಬೋಂಡುವೇಂಗಿ ಇವು ಪಾಡುವ.

ಮಲೆರ ಚಾಯಿ

(ಧರಣಿ ಮಂಡಲ ರಾಗ)

ಭಾರತಾಂಬೆರ ಪಾದತ್‌ಲ್
ಕನ್ನಡ ನಾಡ್‌ರ ಹೃದಯತ್‌ಲ್
ಭರತಕಂಡತ್ ಕೇಳಿಪಟ್ಟ್
ಪೊನ್ನ್ ಕೊಡಗಿದ್ ನಂಗಡ
ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಕುಂದ್ ನೋಟಿ
ಪಚ್ಚೆ ಪುಡ್‌ಚ ಕಾಡ್ ನೋಟಿ
ಏಲಕ್ಕಿ ರಸತ್‌ನ ತಿಂದ್ ನೋಟಿ
ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನತ್‌ನ ಮರ್‌ಕತಿ
ಪಚ್ಚೆ ಮರ್‌ಂಜ ಬೇಲ್ ನೋಟಿ
ಕಾಫಿ ತೋಟತ್ ಪೂನೋಟಿ
ಕೊತ್ತ್ ಮರ್‌ಂಜ ಏಲ ನೋಟಿ
ನಂಗಡ ಕೊಡಗಿದೆ ಸ್ವರ್ಗಲೊ
ಕುಯ್ಯಂಗೇರಿ ಕೊಮ್ಮ ಪೋಯಿ
ಚೀಂಗೆ ಕೊಚ್ಚೆ ಮೊಟ್ಟೆ ನೋಟಿ
ನಾಪತ್ತೆಟ್ಟ್ ಕಲ್ಲ್ ನೋಟಿ
ವೀರ ಚೆಟ್ಟಿರ ಬೂಡ್ ನೋಟಿ
ಅವನೆ ನಂಗಡ ಮೀರಲೊ!!
ಬನತ್ ಕಾಡ್‌ನ ಒಮ್ಮ ನೋಟಿ
ಈರುಳಿ ಬನ ಕುಂದ್‌ನೋಟಿ
ಪೊನ್ನ್‌ಕೊಡಗ್‌ಲ್ ಬಲ್ಯ ಕುಂದ್‌ಲೊ

ಈರುಳಿ ಬನಕ್ ಒಮ್ಮ ಪೋಯಿ
ಪೂವತಂಡ ಸ್ಥಾನ ನೋಟಿ
ಪಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ್‌ನ ಜಾಗ ನೋಟಿ
ಅಯಿಂಗಳೇ ನಂಗಡ ದೇವಲೊ
ಇಲ್ಲಾದೆ ಕುಂದ್ ನೋಟಿ
ಕಲ್ಲಾಳ ಕಂಡಿ ನೋಟಿ
ವೀರ ಮಾರ್‌ಕೊಮ್ಮ ನೋಟಿ
ಕುಯ್ಯಂಗೇರಿ ಒಕ್ಕಡ ಮೂರ್ತಿನೋಟಿ
ನಮ್ಮೆ ನಡುತುವೊ ಚಾಯಿ ನೋಟಿ
ಅಲ್ಲಿ ಕೊಮ್ಮ ಪೋಯಿರೊ
ಚಂಬೊಚೆರ್ಮಣ ಮಕ್ಕ ನೋಟಿ
ದೇವಮಾಯ ಮಾಡ್‌ನ ಜಾಗ ನೋಟಿ
ಅಯಿಂಗಳೆ ನಂಗಡ ವೀರಂಗ
ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಕ್ ಒಮ್ಮ ಪೋಯಿ
ಪಾಡಿಚ ಒಕ್ಕಡ ಬೂಡ್ ನೋಟಿ
ಚೌಂಡ್ಯಮ್ಮೆರ ಸ್ಥಾನ ನೋಟಿ
ನಮ್ಮೆ ನಡ್‌ತುವೊ ಚಾಯಿನೋಟಿ
ಅಲ್ಲಿಕೊಮ್ಮ ಪೋಯಿರೊ
ಕೊಲ್ಲಿ ಮಲೆಕೊಮ್ಮ ಪೋಯಿ
ಪತ್ತ್ ಒಕ್ಕಡ ಬೂಡ್ ನೋಟಿ
ಪೂವತಂಡ ಕೊಡೆ ನೋಟಿ
ಈಂಡ ಒಳ್‌ಲ್ ನಂಗಲೊ

ಪಂದಕಳ ಕೊಮ್ಮ ಪೋಯಿ
ಪೂವತಂಡ ಸ್ಥಾನ ನೋಟಿ
ಪೂಜೆ ನಡ್‌ತುವೊ ಬಾಯಿನೋಟಿ
ತೊಡ್‌ಕುರಿ ತೊಟ್ಟ್ ನೋಟಿ
ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡ್‌ಂದೋಳಿ
"ಭಾರತಾಂಬೆರ"

ಪಾಡ್‌ನವು: ಸೀತೆ ಗೌರಮ್ಮ

ಕಳ್ಳ್‌ರ ಪಾಟ್

ಗುಂಡಣ್ಣ ಕುಡಿಪ ಕಳ್ಳ್ ಕುಡಿನ ಕಂಡಿರಾ
ಅಂವೊ ಒಮ್ಮ ಕುಡಿಪಕ್‌ಳಂಜಕ ಕುಪ್ಪಿಕಾಲಿಲ
ಬೋಂಡು ಅವೊಂಗ್ ಬಾಯಿಕ್ ನಲ್ಲತುಂಡ್ ಎರ್‌ಚಿ
ಕುಡಿಪದೆ ಅವಂಡ ಕೆಲಸ ಬಯ್ಯೋದೆ ಅವಂಡ ಅಭ್ಯಾಸ
ಕಂಡಿತಿಪ್ಪಲೆ ನಿಂಗ ಅನ್ನತಯಿಂಗಳ,,,,,,
"ಗುಂಡಣ್ಣ"
ರೋಡ್‌ಲ್ ಅಂವೊ ನಡ್‌ಂದಂಡ್ ಪೋಪಕ ನೋಟಿ
ಎದಿಕೆ ಕ್‌ಟ್ಟ್‌ನಯಿಂಗಳ ಬಯ್ಯುವ ಚಾಯಿ
ತೆರ್‌ಚಂಡೆ ಪೋಪಲ ರೋಡ್ ಇಡಿಯ
ತಕ್ಕ್ ಪರ್‌ಂದಯಿಂಗಡ ಮೇಲೆ ಪಾರುವ
ಚಾಪೆ ಅವಂಡ ಕಛೇರಿ, ಕುಡಿಪದೆ ಅವಂಡ ಚಾಕ್ರಿ
ಬೂಕ್‌ನವನೆ ಗುಲಾಮ ಅವಂಗ್ ಅವನೆ ಬಲ್ಯಂವೊ
ಇಡೀ ಊರ್‌ಕೇ ಒರ್ ಕುಡಿಕಾರ
"ಗುಂಡಣ್ಣ"
ಕಳ್ಳ್ ಬುಟ್ಟಿತಾನದು ಬೇಜಾರಾಪಲೊ
ಪರಿಹಾರಕ್ ಪುನ ಕುಡಿಕನಾಂದಪಲೊ
ಚರ್‌ಂಡಿಂಜ ಬುದ್ದಕ ಏವದೇ ಇಲ್ಲೆ
ಮನೆ ಮಕ್ಕಡ ಗೇನ ಇಲ್ಲೆ
ಈ ಕಳಿಕ್ ಊರ್‌ಲ್ ಅವಂಗ್ ಬಯ್ಯಿತ ಜನಳೇ ಇಲ್ಲೆ
"ಗುಂಡಣ್ಣ"

ಪಾಡ್‌ನವು: ಬಸಪ್ಪ

ಕುಂದ ಕೊಡ್‌ಚಿ ಪಾಟ್

ಕುಂದ ಕುಂದ ಕುಂದ ಸೂರ್ಯ್‌ಬಿ ಕುಂದ
ಈ ಕುಂದಂಗೊತ್ತ ಕೊಡಿಚೆಲ್ಲಿ ಗೂವ
(ಕೊಡಿಚಿ+ಎಲ್ಲಿ)
ಕುಂದ ಕುಂದ ಕುಂದ ಸೂರ್ಯ್ ಕುಂದ
ಈ ಕುಂದಂಗೊತ್ತ ಕೊಡಿಚೆಲ್ಲಿ ಗೂವ
ಸೈಯ್ಯಕೊಡಿಚಿರ ಬೋಜಂಬರುವ
ಕುಂದ ಕುಂದ ಕುಂದ ಕೂಡಾಡ್ ಕುಂದ
ಈ ಕುಂದಂಗೊತ್ತ ಕೊಡಿಚೆಲ್ಲಿ ಗೂವ
ನಾಕಿಲ್ಲತಾಗುಣ ನೀಕೆಲ್ಲಿ ಗೂವ
ಕಾಟಿರ ಗೂಣ್ ಕೊಡಿಚೆಲ್ಲಿ ಗೂವ
ಅಟ್ಟತ್ ಮುಟ್ಟತ್ ತೇಡಂಡು ಕುಂದ
ಕತ್ತಿಬರೆಯಿಟ್ಟ್ ತೇಡಂಡು ಕುಂದ
ಕುಂದ ಕುಂದ ಕುಂದ ಸೂರ್ಯ್‌ಬಿ ಕುಂದ
ಈ ಕುಂದಂಗೊತ್ತ ಕೊಡಿಚೆಲ್ಲಿ ಗೂವ

ಪಾಡ್‌ನವು: ಗಿರಿಜಾ ಅಪ್ಪಚ್ಚು

ಚರ್ಕೆ ಪಾಟ್

ಕೆದವಮುಳ್ಳೂರ್‌ರ್ ಒರ್ ಕುಡಿಯತಿ ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರ್‌ಕ್ ಬಂದಿತಿಪ್ಪಕ ಕೊಡವ ಕಾಳಪ್ಪ ಎಣ್ಣುವಯಿಂಗಡ ನಡುಲ್ ನಡ್‌ಂದ ಚರ್ಕೆಪಾಟ್. ಇದ್‌ನ ಸ್ವತ ಕಾಳಪ್ಪಜ್ಜ ಬಾರಣಿಯಂಡ ಅಪ್ಪಣ ಅಯಿಂಗಡ ಕೂಡ ಎಣ್ಣಿಯೆ. ಇದ್‌ನ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಅಪ್ಪಣ ಅಯಿಂಗಕ್ ಗೇನ ಉಳ್ಳಚ್ಚಕ್ ಎಣ್ಣ್‌ನದ್ ಇಲ್ಲಿ ಉಂಡ್

ಕಾಳಪ್ಪ:-

ನಾಟಚಾರ ಪೊಂಗಳೇ
ಪಾಟ್‌ಕ್ ಮೊಳಿಯೇದ್
ಕುಪ್ಪಾಂಬ್‌ಕ್ ಚುಳ್ಳೇದೋ?

ಜವಾಬ್:
ಪಾಟಾರಿಂಜ ಪಾಟಾಳಿ
ಪಟ್ಟೊಳಿ ಮೊದೆ ಚಿಟ್ಟೆ
ಪಾರಿಗೊಂಡ್ ಬಂದಿತ್
ಪಾಪುಂಡತಳ್‌ತಕ
ಪಾಪುಂಡ ಕುಲುಂಗುವಾ?
ಕುಪ್ಪಾಂಬ್‌ರ ಕುಂಞಿಯೊ
ಆ ತಾತ್ ಬೊಳ್‌ಂದೋಲೆ
ಚುಳ್ಳೇರಿತ್ ಮಿನ್ನುಲ...!

ಸವಾಲ್:
ಈಭೂವಿರ ಮೀದಲ್
ಪಂಚಖಂಡ ಭೂಖಂಡ
ಏದೇದ್‌ದರಿಯಂಡು

ಜವಾಬ್:
ಕೂಡಳ್‌ತ ಚಂಜಾದಿ
ನೋಟರಿಂಜಿತಿಲ್ಲೆಲಾ
ಕೇಟರಿಂಜಿ ಕೊಂಡಿಯೆ
ತೆಕ್ಕೊಯಂದ ಕಡತ್‌ಲ್
ಅಂಜಿಖಂಡಡಲ್ಲತೆ
ಮಂಜಿ ಖಂಡ ಒಂದುಂಡ್

ಸವಾಲ್:
ಜಭ್ಬೂವಿರ ಮೀದಲ್
ಏಳ್‌ಕಡ ನೀಕಾಡ
ಏಳಕಡ ಈಕಡ
ಏದೇದ್‌ಂದರಿಯಂಡು

ಜವಾಬ್:
ಪಾಕಾಡತ್ ಪಾಲಿಲ್ಲೆ
ನೀಕಡತ್ ನೀರುಂಡ್
ನೀಕಡತೆಡೆಯಿಲ್
ನೆತ್ತಕಡಲೊಂದುಂಡ್
ನೆತ್ತಕಡಕಪ್ಪರ
ಚತ್ತಕಡ ಲೊಂದುಂಡ್!
ನೀಪೋನೋರ್ ಬಟ್ಟೆಲ್
ನಾನೂ ಬಪ್ಪಿಡೊತ್ತಿತ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಬಾಚರಣಿಯಂಡ ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಅವು ಅಕಾಡಮಿರ ಪಳಿಯ ಸಮಿತಿರ ತಕ್ಕಾರ ಕೊಟತ್ ಮಂಡ್‌ಚ್ಚಿಟ್ಟ ವಿಷಯತ್ ಆಂಜಂಡದ್.

ಬೋಜು ಮಾದೆಮ

ಕೊಟ್ಟ್ ಮುಚ್ಚಾಲಾಟಾಡ್ ಕೋಡ
ಕೋಡ ಮದ್‌ಚಿತ್ ತೇಂಜ ಪಲ್‌ಚಿ
ಮುಚ್ಚ ಮದಿಕಣೆಕೈತಪ್ಪಿ ಬುದ್ದ
ಕೇಳಿರೋ ಕೇಪಿರೋ ಬಾಲರೇ ನಿಂಗ
ಕೇಳಿರೋ ಬಾಲೊರೆ ತಕ್ಕರೇ ನಿಂಗ
ಏರ ಕವಿ ಕೂಟಿ ಪಾಡಂಡೂ ನಿಂಗ
ಲಕ್ಕುವಾಲೋಬಾಳ್ ಲೇಲೆಲಾ ಬಾಳ್
ಪಾರೆಲ್ ತೇಂಗಾಲ್ ಬಾಯಿಮರಿಯ
ಬರೆಲ್ ತೇಂಗಾಲ್ ಬಾಯಿ ಮರಿಯ
ಲಕ್ಕುವ ಲೋಬಾಳ್ ಲೇಲೆಲೋಬಾಳ್
ಈ ಚಂಗೊತ್ತ ಬಾಳೆ ಬೇರ್ ಮರಿಯ
ತೋರಣ ಬಾಳೆಕ್ ಕೊಂಬೆ ಮರಿಯ
ಲಕ್ಕುವಲೋಬಾಳ್ ಲೇಲೆಲೋ ಬಾಳ್
ಬಾಳೆ ಕೊಲೆ ಬೂವ ಓಣೆಕ್ ನೇರೆ
ಅಣ್ಣಂಡ ಕೋಂಬರೆ ಗುಡ್ಡೆಕ್ ನೇರೆ
ಕೇಳಿರೋ ಕೇಪಿರೋ ಬಾಲರೆನಿಂಗ
ಏಡಣ್ಣಂಡತ್ತಿಗೆ ಬೋಜಮಾದೆಮ
ಕಟ್ಟೆಳೆ ಕಂಡಿಕೆ ಬಾರಿ ಮಾದೆಮ
ಬಟ್ಟಾಳ ಮೂಡ್‌ನ ನಾನೊಮ್ಮ ನೋಟ್ಟಿ
ಚಾಯಿಕರ್ತಿಯೋ ಬೋಜಮಾದೆಮ

ಏಡಣ್ಣಂಡತ್ತಿಗೆ ಬೋಜ ಮಾದೇಮ
ಬಟ್ಟಾಳ ಮೂಡ್‌ಕ್ ಬೊಟ್ಟ್‌ಟ್ಟ್ ತಪ್ಪಿಯೋ
ಬಟ್ಟಾಳ ಮಾಡ್‌ನ ನಾನೊಮ್ಮ ನೋಟ್ಟಿಯೋ
ನಾಡಣ್ಣಂಡತ್ತಿಗೆ ಚಾಯಿಕರ್ತಿಯೋ
ನಾರಾಚೆ ನಾರಾಚೆ ಬಾರಿಯೊಬಾವ
ಕಾಪ್‌ಲ್ ಕೋಳಿಕರಿ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಕಾಪಿ
ತಪ್ಪತೆ ಬಾರಿರೊ ನಿಂಗಳೋ ಬಾವ
ನಾಡಣ್ಣಂಡತ್ತಿಗೆ ಬೋಜು ಮಾದೆಮ
ಕಣ್ಣ್‌ಕಾಂಬಕ ಪುಲಿಯಾಡಿ ಪೊಂಗ
ಡನ್ನತ ಪೊಂಗಳ ಕಂಡಕರಿಯು
ಕಣ್ಣ್‌ಲ್ ಕಾಡಿಯೋಡೊಮ್ಮಲೂತಪ್ಪ
ಬೆನ್ನ್‌ಲ್ ಬೆಂದುಳಡೊಮ್ಮಲೂ ತಪ್ಪ
ಡನ್ನತ ಪೊಂಗಳ ಕಂಡಕರಿಯು
ಪಲ್ಲ್‌ಲ್ ಪಾಕರೆ ಡೊಮ್ಮಲೂಂದಪ್ಪ
ನಾಡಣ್ಣಂಡತ್ತಿಗೆ ಬೋಜು ಮಾದೆಮ

ಈ ಪಾಟ್ ಇನ್ನನೆ ಬೊಳ್‌ಂದಂಡ್ ಪ್ರೋಪ. ಇದ್ ಆಣ್ಣಾಳ ಮಾತ್ರ ಇಪ್ಪಕ ಪಾಡುವ್ರೊ. ಚನ್ನಂಗ ದಂಡ್‌ತರ ಅರ್ಥ[illegible]್ರ ಪಾಟ್. ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕತ್‌ಲ್ ಪಾಡ್‌ನದ್ ಇದ್.

ಮದ್ದ್‌ಟ್ಟ ಕಳ್ಪ್

ಕೇಳಿರೊ ಕೇಪಿರೊ ಬಾಲಂಗಳೇ ನಿಂಗ
ಕೇಳಿರೋ ಕೇಪಿರೋ ತಕ್ಕರೇ ನಿಂಗ
ಪಂಡ್‌ಪರಸಿವ ಕೆಜ್ಜ ಪಣಿಯೋ
ಕುಂಡುಮೆ ಚೊಟ್ಟಂಡ ಕೇಳಿಯೋ ಕೇಳಿ
ಕುಂಡುಮೆ ಚೊಟ್ಟಮೆ ಚೊಟ್ಟಂಡ ಎನ್‌ಪುದ್‌ಮೆಯೋ
ಕುಂಡುಮೆ ಚೊಟ್ಟಂಡ ಮದ್ದ್‌ಟ್ಟ ಕಳ್ಪ್
ಒಬ್ಬಂಗೂಡಿಕ್ಕಣೆ ಡಿಬ್ಬಂಗೂ ಚೊಕ್ಕೂ
ಕೇಳಿರೋ ಕೇಪಿರೋ ತಕ್ಕರೇ ನಿಂಗ
ಡನ್ನನೆ ಪೋನೋರ್ ಪಾಟ್‌ರ ಬೋಜ
ಆಕಾಶ ನೋಟಿತ್ ಕೊಡಿ ಪೋನ ಮದ್ದ್
ಕುಂಡ್ ಮೊರೆತ್‌ಲ್ ತೆಳ್ಪ್‌ನ ಮದ್ದ್
ಜೋಯಂಡಾಡಿಪ್ಪ್‌ಲೆ ಒಣಕ್‌ನ ಮದ್ದ್
ಕುಂಡ್ ಮೊರೆತ್‌ಲ್ ಡಿಚ್ಚೋರ್ ಮದ್ದ್
ಕಣ್ಣೋನಲಿಲ್ ಒಣಕ್‌ನ ಮದ್ದ್
ಜೋಯಂಡೊರಪೆಲ್ ದುಂಬ್‌ನ ಮದ್ದ್
ಡೊಬ್ಬಂಗೂ ಕುಡಿಕಣೆಡಿಬ್ಬಂಗೂ ಚೊಕ್ಕು
ಚೊಕ್ಕ್‌ಚಿ ಚೊಕ್ಕ್‌ಚಿ ಚೋಕಿರ ಕಳ್ಪ್
ಮಂಡೆ ಮರ್‌ಂಜತ್ ಮಂಡಿರ ಕಳ್ಪ್
ಕುಂಡುಮೆ ಚೊಟ್ಟಂಡ ಮದ್ದ್‌ಟ್ಟ ಕಳ್ಪ್

ಕೋಲಿಂದ ಒಕ್ಕ ಮಲೆ

ನಿಂಗ ಬಾರಿ ನಿಂಗ ಬಾರಿ
ಅಕ್ಕಬಾರಿ ಅಣ್ಣ ಬಾರಿ
ಪೊಮ್ಮಾಲೆ ಕೊಡಗ್ ನೋಟಿಬಾರಿ.
ಕಾವೇರಮ್ಮೆನ ತೊತ್ತ್‌ಬಾರಿ
ಕಾವೇರಮ್ಮೆನ ನೋಟಿ ಬಾರಿ
ಕಾವೇರಮ್ಮೆನ ನೋಟಿಬಾರಿ
ಇಗ್ಗುತ್ತಪ್ಪನ ತೊತ್ತ್‌ಬಾರಿ
ಇಗ್ಗುತ್ತಪ್ಪನ ನೋಟಿಬಾರಿ
ಪೊಮ್ಮಾಲೆ ಕೊಡಗ್‌ರ ಚಾಯಿನೋಟಿ
ನಾಡ್‌ರ ಬೋಜ ನಿಂಗ ನೋಟಿ
ನಾಲ್‌ನಾಡ್‌ರ ಅರಮನೆ ನೋಟಿ
ಎಂಗಡಪ್ಪಂಡ ಮನೆ ನೋಟಿ
ಪಂಡಿಯತಜ್ಜಪ್ಪಂಡ ಮನೆ ನೋಟಿ
ನಾಲ್ ಕೆಟ್ಟರ ಮನೆ ನಿಂಗ ನೋಟಿ
ಅರಮನೆರ ಬೋಜ ನಿಂಗನೋಟಿ
ಪೊಮ್ಮಾಲೆ ಕೊಡಗ್‌ನ ಸುತ್ತಿಬಾರಿ
ತಡಿಯಪ್ಪ ಮೋಳ್‌ರ ಚಾಯಿನೋಟಿ
ತಡಿಯಂಡ ಮೋಳ್‌ನ ಪತ್ತಿನೋಟಿ
ಕೊಡಗ್‌ರ ಬಲ್ಯೋರ್ ಕುಂದ್ ನೋಟಿ
ಕುಂದ್‌ರ ಚಾಯಿನ ನಿಂಗ ನೋಟಿ
ಪತ್ತಿತ್ ಕಾಂಬೋರ್ ಕಾಡ್‌ನೋಟಿ
ಕಾಡ್‌ಲರ್‌ಪೋರ್ ಕ್ಯಾಮ ನೋಟಿ

ಈ ಬರಿ ಆಳ ಬಾಣೆ ನೋಟಿ
ಬಾಣೆಲ್ ಮೇಪೋರ್ ಕಾಟಿ ನೋಟಿ
ಆ ಬರಿಲ್ ಕುಂದ್ ನೋಟಿ
ಕುಂದ್‌ಲ್ ಮೇವ ಕಡ್‌ಮ ನೋಟಿ
ಕ್‌ದಲ್ ಕಾಂಬೋರ್ ಕಾಡ್ ನೋಟಿ
ಕಾಡ್‌ಲ್ ಪೊಳಿಪೋರ್ ಆನೆ ನೋಟಿ
ಆನೆರಕೂತ್‌ರ ಸದ್ದ್ ನೋಟಿ
ಆಬರಿ ಕಾಂಬೋರ್ ಕುಂದ್ ನೋಟಿ
ಕುಂದ್‌ರಡಿಲ್ ಪಾರೆ ನೋಟಿ
ಪಾರೆರಡಿಲ್ ಕಲ್ಲ್ ನೋಟಿ
ಕಲ್ಲ್‌ರಡಿಲ್ ಮಾಳಿ ನೋಟಿ
ಮಾಳಿರೊಳ್‌ಲ್ ನರಿ ನೋಟಿ
ನರಿ ಮೊರ್‌ಡುವೊ ಸದ್ದ್ ನೋಟಿ
ಆಬರಿ ಕುಂದ್‌ರ ಕಾಡ್ ನೋಟಿ
ಕೋಲಿಂದ ಮಲೆರ ಚಾಯಿನೋಟಿ
ಕೋಲಿಂದ ಮಲೆರ ಕೇಳಿನೋಟಿ
ಅದೇ ನಂಗಡ ಒಕ್ಕನೋಟಿ

ಇದ್ ಕವಿ ಕೂಟಿಯುಂಡ್ ಪಾಡುವೊ ಪಾಟ್. ಇದತ್ ಕುಂದ್ ಕಾಡ್, ಬಾಣೆ, ಕಡ್‌ಮ, ಆನೆ, ಅರಮನೆ, ಮನೆ,ಒಕ್ಕತ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಉಂಡ್.

ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬೀರಂಡ ಪಾಟ್

ಪೊಮ್ಮಾಲೆ ಕೊಡಲ್
ಪಾಡಿನೋಟಿ ಕಾಂಬಕ
ಪೊಮ್ಮಾಲೆ ಕೊಡಗ್‌ಲ್
ನುಪ್ಪತ್ತಂಜಿ ನಾಡ್‌ಲೋ
ಕೇಳಿಪೋನ ನಾಡಾನ
ನಾಲಾಯಿರ ಈ ನಾಡೋ
ಈ ನಾಡ್ ನಡವ್‌ಲ್
ನಾಡ್‌ರ ತಲೆದೇವೊ
ಇಗ್ಗುತ್ತಪ್ಪ ಮಾಸ್ವಾಮಿ
ಇಗ್ಗುತ್ತಪ್ಪ ದೇವಂಡ
ಬೊಳ್ಳಿಕೊಡೆರೊಳ್‌ಲ್
ಬೊಳ್ಳಿಕೊಡೆ ಪೊಂಗೊಡೆ
ಪೊಂಗೊಡೆ ಕಳಲಾಡಿ
ತಾಂಗಿ ನಿಂದ ಒಕ್ಕಳೋ
ಒಕ್ಕಪೆದ ಚಾಯಿಯುಳ್ಳೊ
ಕಾಜುಮಾಲೆ ಕೋಲ್ಯಿಂದ
ಕೋಲ್ಯಿಂದ ತಲೆಯೊಕ್ಕ
ಈ ಒಕ್ಕ ಮನೆಯಿಲ್
ಪಂಡ್ ನಲ್ಲ ಕಾಲತ್
ಈ ಒಕ್ಕಡ ಪೆರಿಯೋನೊ
ಈ ಒಕ್ಕಡ ಅಳೊಬ್ಬ

ಆಳ್‌ಪೆದ ಚಾಯಿರಿಂಜ
ಆಳ್‌ಪೆದ ಚಾಯುಳ್ಳ
ಬುದ್ದಿನಲ್ಲ ಕರಿಂಗಣ್ಣ
ಕರಿಂಗಣ್ಣ ಪೆದಂಗೊಂಡ್
ಈಒಕ್ಕ ಮನೆಯಿಲ್
ಇಂದ್ ನಾಳೆಂದೆಣ್ಣಿಯಂಡ್
ವೀರಶೂರನಾಯಿತೊ
ಪುಟ್ಟಿತ್ ಬೊಳ್‌ಂದಲ್ಲಿ
ಈ ಒಕ್ಕ ಮನೆಯಿಲ್
ಕೊಲ್ಲಿಮಲೆ ದೇವಕ್
ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊಡ್‌ತ್
ಈ ಒಕ್ಕಡ ದೇವಯ್ಯ
ಪೂಜೆಕುಸುಮಾಡ್ಯಂಡ್
ಪೂಪೋಲೆ ಪೊಲವಿಂಜ
ಅನ್ನಪೋಲೆ ಕರಿಂಗಣ್ಣ
ಅನ್ನನಿಪ್ಪ ಕಾಲತ್
ಕಾಲನೇರ ಪೋಪಕ
ಕಾಲಮೂವ ನಾಪಕ
ಈ ನಾಡ್‌ಕ್ ಎಣೆನಾಡ್
ಚೆಂಡೋಲೆ ಕಡಿನಾಡ್
ಆ ನಾಡ್‌ರಾಕಡೆಲ್
ಒಕ್ಕಪೆದ ಚಾಯುಳ್ಳ
ಪೊಮ್ಮಾಲೆ ಕಬ್ಬೆಯೋ

ಆ ಒಕ್ಕಮಲೆ ಮನೆರ
ಆಳೊಬ್ಬ ಪೆದಲಿಂಜ
ಬೋಜಿನಲ್ಲ ಪೆದಲುಳ್ಳೊ
ಮೀರಶೂರ ಎಡಪ್ಪಚ್ಚ
ಈ ನಾಡ್‌ನಡುವುಲ್
ಪುಟ್ಟಿತ್ ಬೊಳಂದಿತ್
ತಂತ್ರೊ ಮಂತ್ರೊಪಡ್‌ಚಿ
ಇಂದ್ ನಾನೆಂದೆಣ್ಣೆಯಂಡ್
ಅನ್ನನಿಪ್ಪ ಕಾಲತ್
ಪಚ್ಚಡಕ್ ಪೊಣ್ಣ್ಂದ್
ಏಳ್ ಮಲೆ ಕೆತ್ತಣೆ
ಪೊಣ್ಣ್‌ತೇಡಿ ಕೆಟ್ಟಿತೋ
ಅನ್ನಪೋಲೆ ಬಯಿಂಬ
ಒಕ್ಕ ಮನೆಯಿಂಜ
ಪಚ್ಚಡಕ ಪೊಣ್ಣಾಯಿ
ಕೋಲ್ಯಂದೆ ಒಕ್ಕತೋ
ಈ ಒಕ್ಕ ಮನೆಯಿಲ್
ವೀರ ಶೂರನಾಯಿತೋ
ಅನ್ನ ಪೋಲೆ ಡಿಪ್ಪಕ
ಅನ್ನ ಪೋಲೆ ಬಾವಕ
ಈ ನಾಡ್‌ಂಜ ದಾರಾಪ
ಇದ್‌ನುಂಡ್ ಎಡಪ್ಪಚ್ಚ
ಈ ನಾಡ್‌ಲ್‌ಬಾವಂಜ

ಮಾದಂಡ ಒಕ್ಕಡ
ಆಒಕ್ಕಡ ಕನ್ನಿನ
ಈಕಂಡ ಎಡಪ್ಪಚ್ಚ
ಈನರಿಂಜ ದಾರಾಪ
ಮಾದಂಡ ಒಕ್ಕಮನೆರ
ಆ ಒಕ್ಕಡ ಕನ್ನಿನ
ಕನ್ನಿಪಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟಂಡೂ
ಎಂದೆಣ್ಣಿ ನೆನಸಣೆ
ಈನ ಕಂಡ ಊರೊಡೊನೊ
ಈನರ್‌ಂಜ ಪಾಡ್ಯನೋ
ಚಾಡಿಎಣ್ಣಿ ಕೊಡ್‌ತತೋ
ಮಾದನೂ ಪಾಡ್ಯನೂ
ದಂಡ್ ಒಕ್ಕ ಕೂಡಿತ್
ಅಪ್ಪಚನ ಚದಿಕಂಡೊ
ಎಂದೆಣ್ಣಿ ನೆನಸಿತ್
ಕೊಲ್ಲಿ ಮಲೆರೊಳ್‌ಲ್
ಎನ್ನನೆ ಚದಿಪದೋ
ಈಂಗೋರ್ ಪಣ್ಯುಂಡ್
ಡೆನ್ನ ಪೋಲೆ ದಂಡಾಳೂ
ನೀಲ ಬೊಳ್ಳೆ ಕಳ್ಳ್‌ನ
ಚಾಡಿಕಾರ ಪಾಡಿಯ
ಕುಂಡ್‌ಂಜಳ್ಳೆಕೆಟ್ಟೋಂಜಿ
ನೀಲ ಬೋಳ್ಳೆಕಳ್ಳ್‌ನ

ಮೂಡ್‌ಲ್ ಕುಡಿಪಕ
ಬಾಳ್‌ಕತ್ತಿ ಎಡ್‌ತಿತ್ತ್
ಕಳ್ಳಚದಿ ಚದ್‌ಚತೋ
ಕಳ್ಳಚದಿ ಚದಿಕಣೆ
ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬಯಿಂಬಂಡ
ಕೋಳಿಕೊರ ತುಂಡ್‌ಚೋ
ಜೋಗ ಕಾಲೆ ಬುದ್ದತೋ
ಅನ್ನಪೋಲೆ ಬೂವಣೆ
ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬಯಿಂಬನೋ
ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿ ಕೊಂಡೋಳೆ
ಬೀರನಾಯಿ ಪರ್‌ಂದತ್
ಈ ಒಕ್ಕ ಮನೆಯಿಲ್
ಬೀರನಾಯಿ ಪರ್‌ಂದಿತ್
ಅಂದ್ ತೊಟ್ಟ್ ಡಿಂದೋಳ •
ಈ ಒಕ್ಕಡ ಬೀರನೋ
ಈ ಒಕ್ಕಡ ಮನೆಯಿಲ್
ಬೀರನಾಯಿ ನಿಂಗಿತ್
ಈ ಒಕ್ಕಡ ಕುಂಞಿಕೋ
ಕಾತ್‌ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡ್ಯಂಡ್
ಪೂಪೋಲೆ ಪೊಲತುವ
ಸತ್ತಿಯತ್ ದೇವಯ್ಯ
ಇಂದ್ ನಂಗ ನಂಬಿತ್
ಕಂಡ್ ಕೇಟಿತಿಲ್ಲೇಂಗೂ

ಕೇಳಿ ಕೇಟ ಸೊಲ್ಲೊಲೆ
ನಂಗರ್ಂಜ ನಡ್ಪ್‌ನ
ಭಕ್ತಿ ಪೋಲೆ ನಡ್ತ್ಯಂಡ್
ನಂಗರ್ಂಜ ಪೂಜೆಲ್ಲ
ಪೂಜೆ ಕುಸ್ಮಾ ಕೆಯ್ಯುವಲ್ಲ
ಎಂದೆಣ್ಣೆಪಾಡೋಂಜಿ
ಈ ಪಾಡುವ ಪಾಟ್‌ನ
ಇಕ್ಕಕೊಮ್ಮ ಬೆಕ್ಕನ

ಕಬ್ಬೆ ಮಲೆರ ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕಡಲ್ಲಿ ಪೊಣ್ಣ್ ಮಣ್ಣ್‌ಕ್ ನಿಂದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರ ಮಂತ್ರ ಪಡ್‌ಚಿತ್ ಊರ್‌ಕ್ ತೊಂದರೆ ಕೊಡ್‌ತದಲ್ಲತೆ ಮಾದಂಡ ಒಕ್ಕಡ ಕನ್ನಿರ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣ್‌ಟ್ಯಾಂಗ್ ಅಂವನ ಕೊಂದ ಪಿಂಞ, ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬೀರನಾಯಿತ್ ನಿಂದತ್‌ಲೊ. ಇಕ್ಕಲೂ ಅವಂಡ ಮಂಡೆ ಕೆತ್ತ್‌ನ ಜಾಗತ್‌ಲ್ ಕಾಲಾಂಡೆಕೋರಮ್ಮ ಬೀರಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪ. ಈ ಪಾಟ್‌ರ ಕಥೆ ರೂಪ ಉಂಡ್.

ಪಟ್ಟಿಮಲೆ ಪಾಟ್

ಪಟ್ಟಿಮಲೆ ತೋರ್ ಮೇಂದಲ್‌ನಾಡ್‌ಲ್
ಪುಟ್ಟಿಬೊಳ್‌ಂದೋರ್ ಕ್‌ಣ್ಣನಿಂವೊ
ಪುಟ್ಟಿ ಬೊಳ್‌ಂದೋರ್ ಕ್‌ಣ್ಣ
ಮಾವಂಡ ಮೋವಳಿ ಮಾಚಮ್ಮದೇವಳಿ
ನಾಡಣ್ಣಂಡಬಾಕೆ ನೀಕೂಡಂಡು
||ಪಟ್ಟಿಮಲೆ||

ಮಾವಂಡ ಮೋವಳೀ ಮಾಚಮ್ಮ ದೇವಳಿ
ನಾಡಣ್ಣಂಡಬಾಕೆ ನೀ ಕೂಡಂಡು
ಅವ್ವಪ್ಪ ತಂದೋರ್ ಅಡ್ಡಿಗೆ ಪತ್ತಾಕ್
ಪೊಟ್ಟಿಕ್ ಸಿಂಗಾರ ನೀಮಾಡಂಡು
ದೇವತಂದೋರ್ ಚೋಂದ ಕಿರಿಕ್
ವಡಿಯನ ಕೇಕತೆ ನೀ ರಂಗ್‌ಡತೆ
||ಪಟ್ಟಿಮಲೆ||

ತಾಮನೆಲೆಚ್ಚಕ್ ಡೆಚ್ಚರ ಉಂಡೇಂಗೂ
ಬಾಮನೆ ಬಪ್ಪಕ ನೀ ಮರೆಯಂಡು
ಮಾವಂಗ್ ಮಾಂವಿಕೂ ನೀ ಬಗ್ಗಿನಡ್‌ಂದ್
ಅಪ್ಪವ್ವಂಡ ಪೆದ ನೀ ಎಡ್‌ಕಂಡು
||ಪಟ್ಟಿಮಲೆ||

ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಕಾಲ್‌ರ ಬೋಜೊಮ್ಮ ನೋಟ್
ಪಾಂಬುರ ಪಕ್ಕೆಪೋಲೆ, ಪಾಂಬ್‌ರ ಪಕ್ಕೆಪೋಲೆ

ಮೂಡಿರ ಕಾಲ್‌ರ ಬೋಜೊಮ್ಮ ನೋಟ್
ಆಮೆರ ಓಡ್‌ರ ಪೋಲೆ, ಆಮೆರ ಓಡ್‌ರ ಪೋಲೆ
||ಪಟ್ಟಿಮಲೆ||

ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಪಲ್ಲ್‌ರ ಬೋಜೊಮ್ಮ ನೋಟ್
ಬೊಳ್ಳಿರ ಚಂಗ್‌ರ ಪೋಲೆ , ಬೊಳ್ಳಿರ ಚಂಗ್‌ರ ಪೋಲೆ
ಮೂಡಿರ ಪಲ್ಲ್‌ರ ರಂಗೊಮ್ಮ ನೋಟ್
ಕೀರೆ ಕುರುರ ಪೋಲೆ,ಕೀರೆ ಕುರುರ ಪೋಲೆ
||ಪಟ್ಟಿಮಲೆ||

ಕ್‌ಣ್ಣಂಡ ಮೂಕ್‌ರ ಬೋಜೊಮ್ಮ ನೋಟ್
ಕೋಳಿರ ಕೊಕ್ಕ್‌ರ ಪೋಲೆ, ಕೋಳಿರ ಕೊಕ್ಕ್‌ರ ಪೋಲೆ
ಮೂಡಿರ ಮೂಕ್‌ರ ಬೋಜೊಮ್ಮ ನೋಟ್
ಗಿಳಿರ ಕೊಕ್ಕ್‌ರ ಪೋಲೆ, ಗಿಳಿರ ಕೊಕ್ಕ್‌ರ ಪೋಲೆ
||ಪಟ್ಟಿಮಲೆ||

ಪಾಡ್‌ನವು:ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆ ಬಸಪ್ಪಂಡ ಪೊಣ್ಣ್
ಸೀತ ಗೌರಮ್ಮ

(**ಸೂಚನೆ :** ಈ ಪಾಟ್ ಜಾನಪದ್‌ಕ್ ಕೂಡ್‌ನದ್‌ಂದ್ ತೋಂದುಲೆ. ಇಕ್ಕತ ಬಾಲೆಕಾರ ತಂಗಡ ಮಲೆಕ್ ಹೊಂದಿಕೆ ಆಪನ್ನಕೆ ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿತಿಕ್ಕೊಂದಾಪ.)

ಕೊಡಗ್‌ರಪಾಟ್

ಬಾ ಬಾ ಬಾ ನಂಗಡ ನಾಡ್‌ಕ್
ಕೊಡಗ್ ದೇಶಕ್
ನೀಬಾಬಾ ನಂಗಡ ಊರ್‌ಕ್
||ಬಾ ಬಾ ಬಾ||

ಕಾವೇರಿ ಪುಟ್ಟ್‌ನ ನಾಡ್
ಭಾಗಮಂಡಲತ್ ತೇನ್‌ಗೂಡ್
ತಂಪಾಯಿತ್ ಆಹಾ ತಂಪಾಯಿತ್
||ಬಾ ಬಾ ಬಾ||

ಪುತ್ತರಿ ನಮ್ಮೆಯೂ ಉಂಡ್
ನಂಗಳೂ ಚಾಯಿಲ್‌ಕಯಿಪ
ನಾಡ್‌ಕ್ ಬಾತಲ್ಲ ಪುತ್ತರಿ
ದುಂಬಾಚಾಯಿ ಆಹಾ ದುಂಬಾಚಾಯಿ
||ಬಾ ಬಾ ಬಾ||

ಕಾಲಕ್ ಬಾರಿ ಆಹಾ ನಮ್ಮೆಕ್‌ಬಾರಿ

ಪಾಂಬೆರ ಪಾಟ್ (ಪಾಂಬು)

ಅಂಗಾಲ್ ಮೇಂಗಾಲ್ ಕೇರಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೆ ಚೇಲೆರ ಚಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಮೇಂಗಾಲ್ ಮರಿಯ ಕೇರಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೇ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಮೊಣ್ಣೆಕಾಲ್ ಬಯ್ಯಕೇರಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೇ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಕೆಂದತೊಡೆ ಬಯ್ಯ ಕೇರಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೆ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಕೊಟ್‌ಕಾಲ್ ಬಯ್ಯ ಕೇರಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೆ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಸೂಳೆಕೆಲಬಯ್ಯ ಕೇರಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೆ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಮಾರನೆಂಞಿ ಬಯ್ಯ ಕೇರಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೇ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್

ಕೋಳಿಕೊರ ಬಯ್ಯ ಕೇರಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳಿ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಬೊಟ್ಟಮೂಡ್ ಬಯ್ಯಕೇರಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳಿ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಜೋಲ ಮಂಡೆ ಬಯ್ಯ ಕೇರಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳಿ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಬೊಟ್ಟ ಮೂಡ್ ಬಯ್ಯ ಇಳ್‌ಂಜಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳಿ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಚ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಕೋಳಿಕೊರ ಬಯ್ಯ ಇಳ್‌ಂಜಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೀ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಮಾರನೆಂಞಿ ಬಯ್ಯ ಇಳ್‌ಂಜಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೀ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಸೂಳೆಕೆಲಬಯ್ಯ ಇಳ್‌ಂಜಿಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೀ ಚೇಲೆರ ಚಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಕೊಟ್ಟ್ ನಡು ಬಯ್ಯ ಇಳ್‌ಂಜಿ ಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳಿ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್

ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಕೆಂದತೊಡೆ ಬಯ್ಯ ಇಳ್ಂಜಿ ಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೀ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಮೊಣಕಾಲ್ ಬಯ್ಯ ಇಳ್ಂಜಿ ಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೀ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಮೊಣ್ಣೆಕಾಲ್ ಬಯ್ಯ ಇಳ್ಂಜಿ ಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೆ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಮೇಂಗಾಲ್ ಬಯ್ಯ ಇಳ್ಂಜಿ ಬಾತ್ ಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೆ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚೆಂಡ್ ಚೆರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಮೇಂಗಾಲ್ ಆಂಗಾಲ್ ಇಳ್ಂಜಿ ಪೋಚಿಪಾಂಬೆ
ಪಾಂಬೆಲ್ಲ ಪೊಂಗಳೆ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್
ಚಂಡ್ ಚೇರಿಯದ್ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್

(ಪಾಂಬು ಅಳ್ತಂಡಲ್ಲಿ ಬಲತ ಕಾಲ್ಕಾತೆ ಮೇಲ್ಕ್ ಪತ್ತಿರುವ. ಅಕ್ಕ ಅದ್ನ ಕೊಡ್ಕ್‌ಚೇಂಗಿ, ಇಲ್ಲೇಂಗಿ ಇಂಞಿಂತೇಂಗಿ ಮಾಡ್‌ಚೇಂಗಿ ತೊಂದರೆ ಮಾಡ್‌ವದ್ ನೇರ್: ಅದ್‌ನುಂಡ್ ಪಾಂಬು ಪತ್ತ್‌ನಂವೊ ಕಣ್ಣ್‌ಮುಚ್ಚಿಯುಂಡ್, ಈಲೆ ಪತ್ತ್‌ಚಿ, ಈಲೆ ಬಾತ್ ಅಕ್ಕ ಪಾಂಬ್‌ಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡತೆ ಚೇಲೆರ ಚೆಂಡ್ ಪರ್ಂಜಂಡುಂಡ್ಂದ್ ಗೇನ ಮಾಡಿಯುಂಡ್ ಪೋಡಿ ಮರ್ಂದಿತ್ ಅಳ್ತ, ಬಯ್ಯಂಜಿ ಒರೂ ಕೇಡ್ ಮಾಡತೆ ಇಳ್ಂಜಿ ಪೋಚಿಂದ್ ಎಣ್ಣುವೊ ಪಾಟ್‌ಇದ್)

ತೇಂದೋಡಿ ಪಾಟ್

ಕೊಟ್ಟ್‌ಕೊಟ್ಟ್ ಮುಚ್ಚಾ ಆಟಾಡ್ ಕೋಡಾ
ಕೊಂಬ್‌ಂಜಿ ಕೊಂಬ್‌ಕ್ ತುಳ್ಳುವೊ ಕೋಡ
ಕೊಟ್ಟ್ ಮರಿವಕ ಆಡುವೊ ಕೋಡ
ಆಡುವ ಕೋಡಂಡ ಬಾಲೊಮ್ಮ ನೋಟಿ
ಬೊಮ್ಮರ ಕೊಂಬ್‌ಲ್ ತುಳ್ಳುವೊ ಮುಚ್ಚ
ಕೊಟ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟ್ ಮುಚ್ಚ ಆಟಾಡ್ ಕೋಡಾ
ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನತ್ ನಿಂದೋರ್ ಪಲ್‌ಚಿ
ಬಲಂಜೆಕ್ಕಿ ನೋಟಿ ತೂಂಗ್‌ನ ಚೆಕ್ಕಿ
ಮುಚ್ಚನೂ ಕೋಡನೂ ತೂಂಗೋರ್ ಪಲ್‌ಚಿ.
ದಂಡ್ ಕೂಡಿ ಮುರಿಪ ಪಲ್‌ಚೊಮ್ಮ ನೋಟಿ.
ಮುಚ್ಚನೂ ಕೋಡನೂ ಮೇಂಗುವ ಪಲ್‌ಚಿ
ಬಲಂಜೆಕ್ಕಿ ಮರಿಯ ಕಳಿಪೋರ್ ಕಳಿ
ಮುಚ್ಚನೂ ಕೋಡನೂ ತೂಂಗುವೊಚೆಕ್ಕಿ
ದಂಡ್ ಕೂಡಿ ಮರಿಕಳಿಯೊಮ್ಮ ನೋಟಿ
ಕೈತಪ್ಪಿ ಬುದ್ದೋರ್ ಕೋಡನ ನೋಟಿ
ನೆಲಕ್ ಬುದ್ದಿತ್ ತುಳ್ಳುವೋ ಕೋಡ
ಶಕ್ತಿಕೋತಪ್ಪಂಡ ಅರಮನೆ ನೋಟಿ
ಊರ್‌ಲ್ ಪೊಂಗಕ್ ದಾರ್‌ಟ್ಟಿಚೂಕೆ
ಊರ್‌ಬಾಲಂಗಳೂಲ್‌ಟ್ಟೋರ್ ಚೂಕೆ
ನಾಡೋಳ್ ಬಾಲಂಗ ಆಡೋರ್ ಕಳಿ

ಮಂದ್‌ಲೂ ಮಾನಿಲೂ ಕೇಪ್ಪೋರ್ ಕೇಳಿ
ಊರ್‌ಪೊಂಗ ಅಳ್‌ತ ಆಟೊಮ್ಮ ಆಟ್
ಪಾಡುವ ಪಾಟೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಯೊಮ್ಮ ನಿಂಗ
ಕಾಡ್ ಪರ್‌ಂಬು ಕೆರೆನೊ ನೋಟಿ
ಬಾಣೆ ಕೆರೆ ಪಾರೊ ಕೋಡನ ನೋಟಿ
ಈ ಕೋಡ ಪಾರುವ ಪಾರಾಟ ನೋಟಿ
ರಾಮಂಡ ರೋಮ ಪೋಲೆ ಆಡುವೊ ಕೋಡ
ಕೋಡನೂ ಮುಚ್ಚನೂ ತೇಡಿತ್ ಪೋಪ
ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನತ್‌ಪಾರಿನೋಟ್ಟಾ
ಬೊಮ್ಮರ ಬಾಂಗ್‌ನ ಬರಿಲೇ ನಿಪ್ಪ
ನಿಂದೋರ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ ಒಳಿಪದೇ ಕಾಂಬ
ಕಾಡ್ ಕಾಡ್ ಕಾಡ್ ಬೊಮ್ಮರ ಕಾಡ್
ಪಚ್ಚೆಕಾಡ್ ಕಾಡ್ ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನ
ಬನತ್ ನಿಂದೋರ್ ಮರ ಚಾಯಿಲಾ
ಕೋಡಂಗ್ ಒಳಿವೋರ್ ಕಾಡ್ ಚಾಯಿಲಾ
ಪೊಮ್ಮಾಲೆ ಪೂಜೆಕೆ ಪಾರುವೊ ಮುಚ್ಚ
ನಾಲ್ ತುಳ್ಳ್ ತುಳ್ಳಿ ನಿಪ್ಪೋರ್ ಮುಚ್ಚ
ಬಾಂಗಾಡ್ ಬರೆಕೋಯ ನೋಟುವೊಮುಚ್ಚ
ಸತ್ತುರು ವನಕಾಲೆ ಪೋಯಂಡ್ ನೋಟಿ
ಆಲೆ ಪೋತಿ ಕೋಡ ಈಲೆ ಪಾರಿಬಾಂದ್
ಎಣ್ಣುವೊ ಮುಚ್ಚನೊ ಕೂತ್‌ಲೇ ಕೇಳಿ
ಮುಚ್ಚಂಡ ಸ್ವರಕೊತ್ತ ಕೋಡಂಗೆಲ್ಲ ನೋಟಿ
ಬಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ಪಾರೊ ಬಾಣೆ ಕರೆಕಾಲೆ

ಆಲೆ ಪೋನ ಕೋಡ ಬಾತ್‌ಲಾ ನೋಟಿ
ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನತ್ ಪಲ್‌ಚಿಕೇಬಾತ್
ಪಲ್‌ಚಿಲೇ ಪತ್ತ್‌ನ ಕೋಡನಾ ನೋಟಿ
ಅಡಿಲ್ ನಿಂದೋರ್ ಬಾಲನಾ ನೋಟಿ
ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನತ್ ಪಾರುವೊ ಬಾಲ
ಬಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನೋಟ್ಟೊ ಕೋಡನಾ ನೋಟಿ
ಬಂದೋಕ್ ಉಂಡ್ಂದ್ ಪಾರುವೊಕೋಡ
ಓಡಿ ಓಡಿ ಪೋಚಿ ಬಾಣೆ ಕರೆ ಕಾಲೆ
ಬಾಣೆ ಕರೆಲೆ ಪೋಯಿಚೀಂಗೆ ಕೊಚೆಲೆ
ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನಕ್ ತುಳ್ಳ್‌ಚಿ ಕೋಡ
ತೂಂಗ್‌ನ ಚೆಕ್ಕೆನ ಬುಟ್ಟಿತ್ ಪೋಚಿ
ಬೊಮ್ಮ್‌ಚ್ಚ ಕೋಡ ಜೋಡಿಯಾಯಿತ್
ಬೊಮ್ಮ್‌ರ ಕೊಡಿಲ್ ಸಭೆ ನಡ್‌ಪ
ಪನ್ನಂದ್‌ಗಂಟೆಲ್ ಉದ್‌ಚ ನೇರ
ಮೂಂದ್ ಕೂತ್‌ಟ್ಟ್ ಮುಚ್ಚನ ನೋಟಿ
ಉಕ್ಕ್ ಕೇತತಲ್ಲಿ ಕೇಪ ಕೋಡನು
ಕೆಮಿ ಕೊಡ್‌ತಳ್‌ತ ಕೋಡನಾ ನೋಟಿ
ತೆಕ್ಕೊಟಿತೆರ್‌ಚಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಕಳಿಪ
ಪಾರಿಪೋನ ಕೋಡ ಒಳಿಚಿತೇ ಕಂಡ
ಒತ್ತ್ ಒತ್ತ್ ನೋಟಿ ಕಂಡ್‌ಲೆ ಕಣ್ಣ್
ಎಲ್ಲಿ ಪೋಚಿಂದೆಣ್ಣೆ ಓಡ್‌ಚಿ ಬಾಲ
ಬೊಮ್ಮ್‌ಚ್ಚ ಸ್ವರ ಕೇಟ ಮುಚ್ಚನೂ ಕೇಟ
ಕೋಡಂಡ ಸ್ವರ ಕೇಟ ಮುಚ್ಚನ ಕೇಟ

ಕೇಟ್ ಕೇಟ್ ಮದಿಆಚಿ ನಾಕ್
ಸೈನ್ಯಂಗ ಕೋಡಂಗ ಎಲ್ಲಿ ಪೋಚಿಲ
ದೆಣ್ಣಿತೆ ಮುಚ್ಚನೂ ಉಕ್ಕ್‌ಲಾ ಇಟ್ಟ್
ಉಕ್ಕ್ ಸದ್ದ್ ಕೇಟತ್ ಕೋಡ
ಕೋಡಂಗರ್‌ಂಚತ್ ಮುಚ್ಚಂಗ್ ಅರಿ
ಅರಿಂಚಿ ಕೊಂಡ್ ಬಾತ್ ಬಾಂಗಾಡ್ ಬನ
ಒಳ್‌ಚಿ ಓಡಿ ಒರ್ ಜಾಗಕೇ ಬಾತ್
ಬೊಂಗೆ ಪಾರೆಕೊಯ ಬಾಂಗ್‌ನ ಮರ
ಬಾಂಗ್‌ನ ಮರತ್ ಮುಟ್ಟಕರೆಲೆ
ಬೊಟ್ಟಮರಿಯುವಲ್ಲಿ ಬೊಮ್ಮರ ನಿಂದ
ಬೊಮ್ಮರ ಕೊಂಬೆಲ್ ಓಂಗಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚ
ದಂಡ್‌ಂಗೂಡಿ ಜಗಳಾಚಿಲಾ ನೋಟಿ
ಮಲಕತ್‌ಳ್ಳೊರ್ ಮಾಲಂಗಾ ನೋಟಿ
ಮುಚ್ಚನೂ ಕೋಡನು ಕರಿಮುಚ್ಚನೂ
ಮುನಿ ರಾಮ ಮುಚ್ಚ ಕರಿಮುಚ್ಚ ಕೋಡ
ಕರಿಗೋಡಂದೆಣ್ಣುವೊ ಬಾಲಂಗೋಡನೂ
ಬೊಮ್ಮಚ್ಚಕೋಡನು ಬೊಮ್ಮುಚ್ಚ ಕೋಡನು
ಬಾಲಂಗೊಡ ನೋಟಿ ನೇರಾನ ಕೋಡ
ಮೂಂದ್ ಕೂಡಿ ಜೋಡಿ ಅಯಿಂಗಳೂ ಬಾತ್
ನಾರಾಯಣ ನರ ದೇವಳು ನೋಟ್ಟಾ
ರಾಮಸೂತ್ರ ಮಾಡುವೊ ನಾರಾಯಕಂಡ
ಅಲ್ಲಿ ಪೋಯಿ ನೋಟ್ ನಿಪ್ಪೋರ್ ಜಾಗ
ಬಾನಂಗಡ ಬನತ್ ನಿಂದೋರ್ ಜಾಗ

ಮೂಂದ್ ಕೋಡ ನೋಟಿ ರಾಮಂಡ ಸೈನ್ಯ
ರೋಮಕೆತ್ತ್ ಚುರ್ಕ್‌ಗೊಂಡ್‌ಲಾ ಅಯಿಂಗ
ರಾಮ ಪಡೆ ನೋಟಿ ಬೊಮ್ಮುಚ್ಚನೂ
ಅಯಿಂಗಡೋರ್ ರಾಜ ಬೊಮ್ಮುಚ್ಚ ಕೋಡ
ಮುನಿರಾಯ ಕೋಡ ಕರಿ ಮುಚ್ಚ ಬಾಲ
ಸೈನಾಪತಿ ಕೋಡ ಕೋಡಮ್ಮ ಬಾಲ

! ಕಾಡ್‌ಲ್ ಸುತ್ತುವಕ ತೇಂಬೋಟೆ ಪೋಪಕ ಪಾಡುವ ಇಂಜತ್. ಇನ್ನನೆ ಈ ಪಾಟ್‌ಕ್ ಅಖೀರಿ ಎಣ್ಣ್‌ವದೇ ಇಲ್ಲೆ. ತೇನ್ ಕಾಂಗಣೆ ಪಾಡಿಯಂಡೇ ಪೋಪ. ಆನಗುಂಡ್ ಈ ಪಾಟ್‌ಕ್ ಪ್ರಾಸ ಆಡ್, ತಾಳ ಆಡ್, ಅರ್ಥ ಆಡ್, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಆಡ್ ಕ್‌ಟ್ಟುಲೆ. ಬಟ್ಟೆಕೋರ್ ಬೇಜಾರ್ ಕಳಿವಕೋರ್ ಪಾಟ್ ಅಚ್ಚಿಕೆ. ಇದ್‌ನ ಪಾಡ್‌ನವು ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆ ಚಿಂಗು.

ಫೋಟೋ ವಿಭಾಗ

ನಾನ್ ಕುಡಿಯ

ಕುಡಿಯ

ದೇವನೆಲೆಲ್ ದೇಶಪಾಟ್

ಕುಡಿಯಡ ದುಡಿ

ಪೂಮಲೆ ಕುಡಿಯತಿ

ಕುಯಿನಾಲ್ ಮಲೆ ಒಕ್ಕಡ ಪಾಟ್‌ಕಾರ ಚಿಂಗು

ಕುಡಿಯಡ ಆಟ್

ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕತ್‌ರ ತಾಯಿ

ತಡಿಯಂಡ ಮೋಟು ಕುಂದ್‌ರ ಅಪ್ಪುರತ ಬಿರಿರ ಮೂಲ ನೆಲೆಲ್
ದೇವ ಕೊಡ್‌ಪಕ ತಪ್ಪುಡ್‌ರ ಕೆಟ್ಟ್‌ವೊ.

ಮೂಲ ನೆಲೆಕ್ ಕೋಲಿಂದೆ ಒಕ್ಕ

ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬೀರಂಡ ನೆಮ್ಮೆಕ್ ಕೂಡ್‌ನವು

ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಬೀರಂಗ್ ಕೊಡ್‌ಪಕ್ ಕುಂದ್‌ಲ್ ಪಂದಿನ ನೇತಿಯಂಡ್ ಪೋಪೊ.

ಕೋಲಿಂಡೆ ಒಕ್ಕಡ ದೇವ ನೆಲೆ

ಅಪ್ಪುಜ್ಜ ಬೀರಂಡ ಮುಂಡೆ ಕೆತ್ತ್‌ನ ಜಾಗ

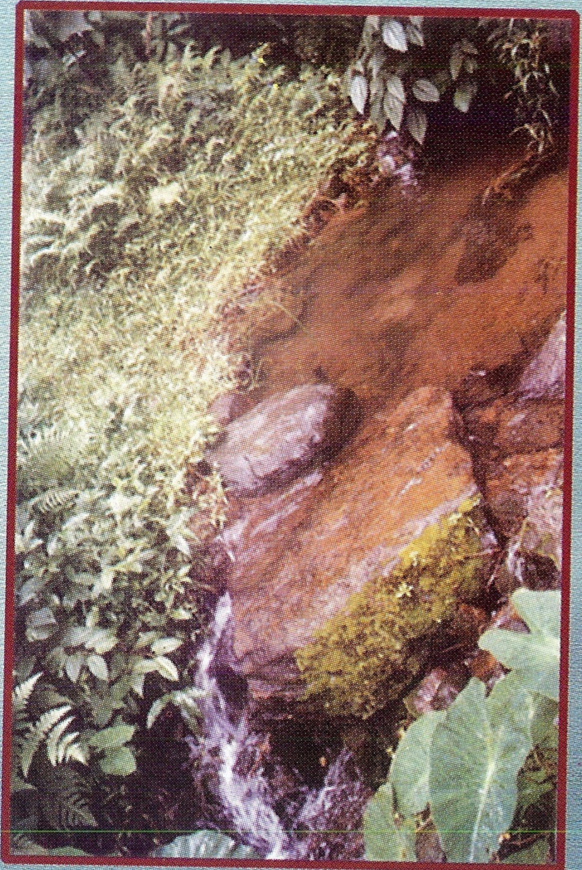

ಕುಂದ್'ಲ್ ಕುಡಿಯಡ ಮನೆ ಬಯ್ಯ ಐಕ್ಕನೊ
ಕ್ವಾವತ್'ರ ಕೊಟ್ಲಿ ನೀಯ

ತಡಿಯಂಡ ಮೋಳು ಕುಂದ್'ರ ಕೋಲಿಂದ ಒಕ್ಕತ್'ರ ಮೂಲ ನೆಲ

ಕುಡಿಯಡ ಮನೆ

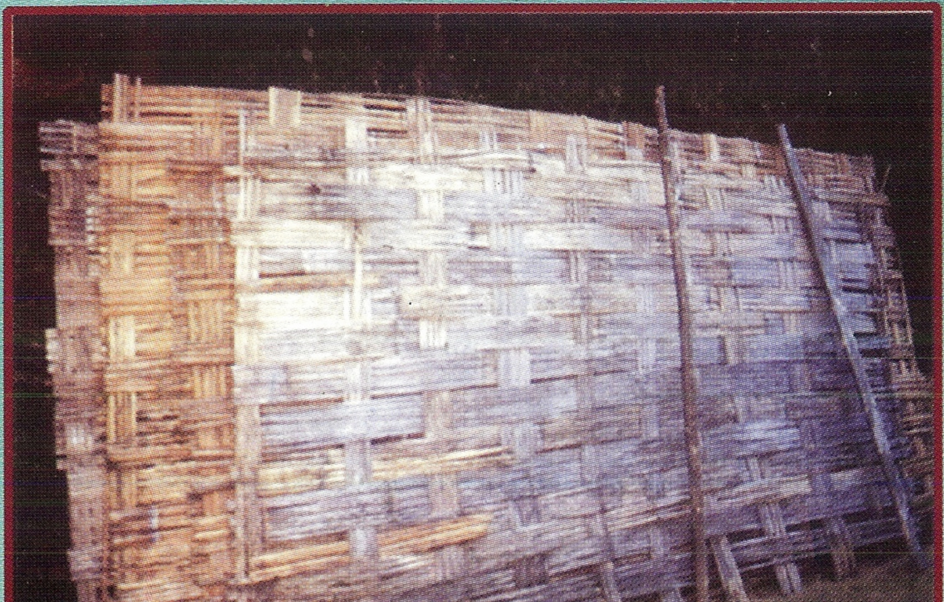

ಮನೆರ ಗೋಡೆಕ್ ತಯಾರಿ

ಜೋಡು ಪಾಲತ್‌ರ ಪೂಮಾಲೆ ಕುಡಿಯ

ಕೋಲಂದೆ ಒಕ್ಕಡ ಪೆರಿಯ ದಂಪತಿಯ

ಬೊಟ್ಟತ್ ಮಲೆಲ್ ಅಧ್ಯಯನಕ್ ಪೋಯಿತಿಪ್ಪಕ ಪಾಡ್‌ನದ್

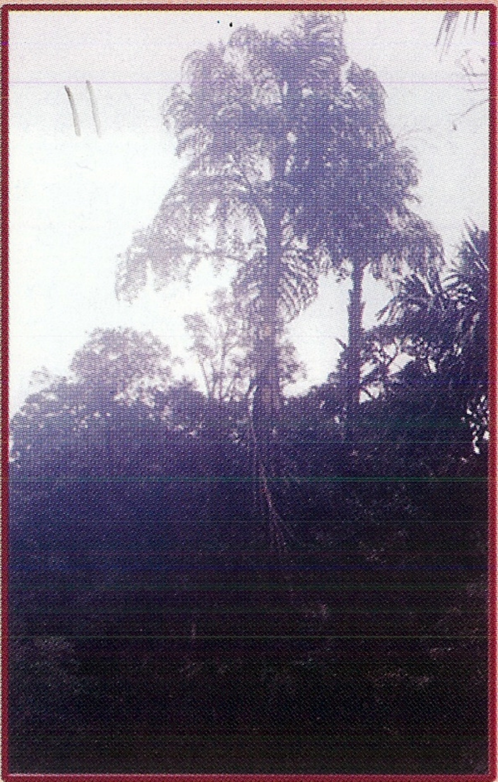

ಮಲೆರ ಬಟ್ಟಪನ

ಕರಿಕೆರ ಕುಡಿಯಡ ಅರ್ಜುನ ಅಯಿಂಗಡ ಮನೆ

ಕುಡಿಯಡಕ್ಲ ಆಧ್ಯ ಆಯಿತ್ ಎಲ್ತ್ ಪಡ್‌ಚಿತ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ ಕಾಡಿತ್
ನಿವೃತ್ತಾಂಗಾಳಾನ ಅರ್ಜುನ ಕುಟ್ಟಪ್ಪ

ಅರ್ಜುನ ಅಯಿಂಗಡ ಮನೆರ ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ

ಜುಮ್ಮಿ ಜುಮ್ಮಿ ಕುಡಿಯತಿಯ

ಬೆಟ್ಟತ್ತೂರು ಮಲೆ ಕುಡಿಯ

ಜೋಡುಪಾಲತ್‌ರ ಕುಡಿಯ ದಂಪತಿಯ

ಕುಡಿಯಡ ಗುಡ್ಡ

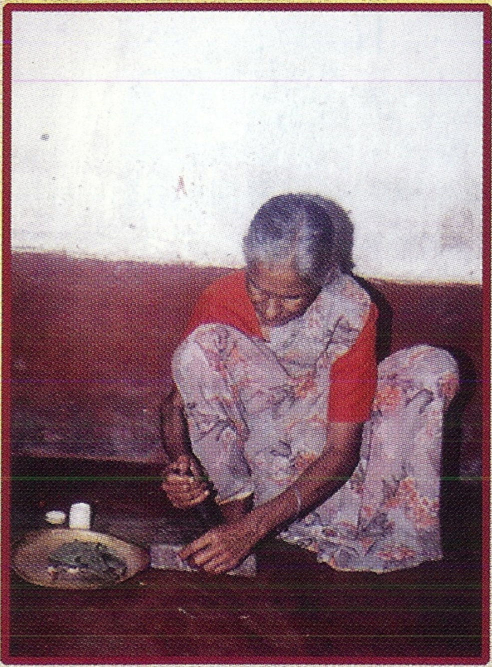

ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯತಿ

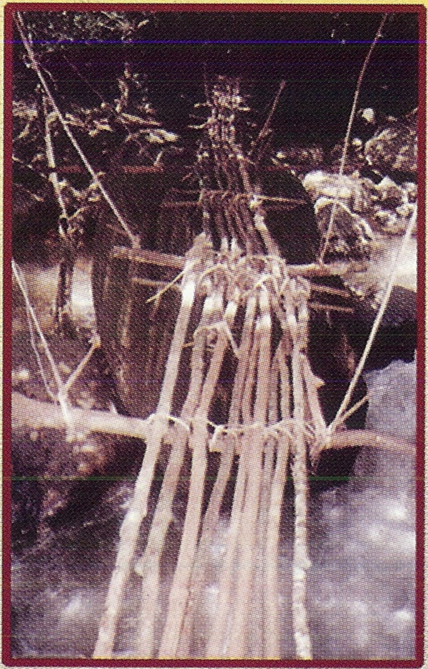

ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯಡ ಮರಪಾಲ

ಜೋಡುಪಾಲ ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯ

ಜೋಡುಪಾಲ ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯ

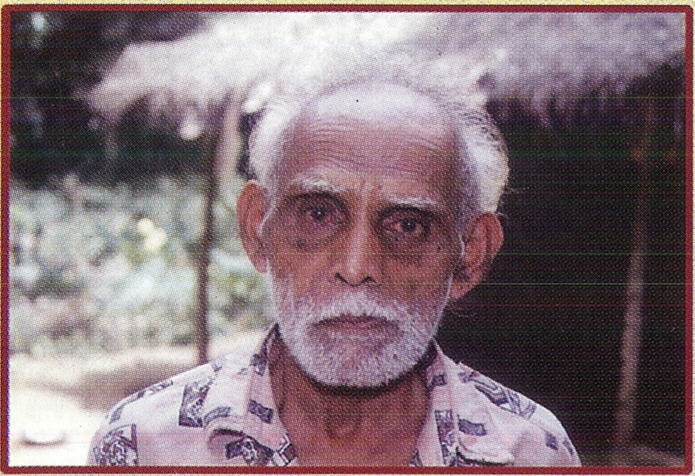

ತೇಮಲೆ ಕುಡಿಯ

ಐತಿಚಂಡ ರಮೇಶ್ ಉತ್ತಪ್ಪ.

ಇವು ಚೆರಿಯಬಯತ್‌ಲ್ ನಲ್ಲಪೆದಮಾಡ್‌ನ ಪತ್ರಕರ್ತ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯತೇ ನಲ್ಲವರದಿಕ್ ಕೊಡ್‌ಪನ್ನತ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟತ್‌ರ ನಾಲ್‌ಪ್ರಶಸ್ತಿನ 1997, 98, 99, 2000 ತ್‌ಲ್ ಪಡ್‌ಂದಿತ್. ಎಡೆಬುಡತೆ ನಾಲ್‌ಕಾಲ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಮತ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡ್‌ಂದಂಯಿಂಗಡಲ್ಲಿ ಇವು ಆದ್ಯತ್‌ರವು.ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಕೊಡವ ಆದ್ಯ ವಾರಪತ್ರಿಕೆರ ಉಪಸಂಪಾದಕನಾಯಿತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೋವ್‌ಕ್ ಬಂದ ಇವು, 'ಆಂದೋಲನ' ಕೊಡಗು ಆವೃತ್ತಿರ ಮುಖ್ಯವರದಿಗಾರನಾಯಿತ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತ್, ಇಕ್ಕ ಮೈಸೂರ್‌ಲ್ ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆರ ಉಪಸಂಪಾದಕನಾಯಿತ್ ಕಾರ್ಬಾರ್ ನೀಸಿಯಂಡುಂಡಲ್ಲತೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ ಸದಸ್ಯನಾಯಿತುಂಡ್. ಇವು ಸ್ಕ್ರಿಪ್ಟ್ ತಜ್ಞನಾಯಿತ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್‌ನ ಮೈಸೂರ್‌ರ ಎವಿಆರ್‌ಸಿ ಕಾರ ಎಡ್‌ತ 'ಕೊಡವಾಸ್ ದಿ ಹೈಲ್ಯಾಂಡರ್ಸ್' ಎಣ್ಣುವ ಸಾಕ್ಷಚಿತ್ರಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟತ್‌ರ ಪೊನ್ನ್‌ರ ಪದಕ ಬಂದಿತ್. 'ಜೂಂಗ್‌ನ ಬದ್‌ಕ್'ಎಣ್ಣುವ್ರೊ ಕೊಡವ ಕಾದಂಬರಿ ಪಿಂಞ ಚೆರಿಯ ಕತೆ 'ಕೂಟಾಳಿ' ಕೊಡವ ಎಳ್ತ್‌ಕಾರಡ ಕೂಟತ್‌ಲ್ ಪ್ರಕಟ ಆಯಿತ್. ಸುಮಾರ್ ಪತ್ರಿಕೆಲ್ ಇಯಂಗ ಎಳ್‌ದಿತ್. ಆಕಾಶವಾಣಿಲ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೊಡ್‌ತಿತ್. ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಲ್ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿ ಪಡ್‌ಂದಿತ್. ದಸರಾ ಫೋಟೋ ಸ್ಪರ್ಧೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಿತ್. ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದತ್‌ಲ್ ಎಂ. ಎ ಮಾಡ್‌ನ ಇವು ಜಾನಪದ ಕೇತ್ರತ್ ವಿಶೇಷವಾನ ಪುರ್‌ಡ್ ಬೆಚ್ಚಂಡ್ ಆ ಕೋವ್‌ಲ್ ಮಿಂಞಕ್ ನಡ್‌ಂದಂಡುಂಡ್. ಇಯಂಗ ಕರಡ ಗ್ರಾಮತ್‌ರ ಐತಿಚಂಡ ದಿ. ಉತ್ತಪ್ಪ ಪಿಂಞ ಶಾರದ ದಂಪತಿಯಡ ಮೊಂವ್ರೊ.